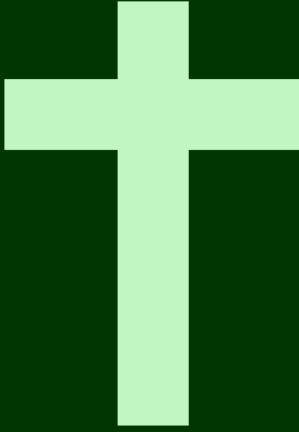

Gerotu Tokanchi
Gipiratkaluru

New Testament in Yine

Gerotu Tokanchi Gipiratkaluru

New Testament in Yine

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yine

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yine [pib], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yine

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
5c761e81-2e6f-5161-be9d-dbc456a2816b

Contents

Matiyo	1
Marko	51
Lokasu	81
Gwa	134
Yokanatkallune Kamrure	172
Romanone	221
1 Korintyone	243
2 Korintyone	264
Kalatane	278
Gigwisone	286
Wilipone	293
Kolosane	298
1 Tesalonikane	303
2 Tesalonikane	308
1 Timotiyo	311
2 Timotiyo	317
Tito	321
Wilimo	324
Gewreyone	325
Santiyako	343
1 Petro	349
2 Petro	355
1 Gwa	359
2 Gwa	365
3 Gwa	366
Gota	367
Gipgujetkalluru	369

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Matiyo Yonatanru

Geso Kristo gitsrukatenni giwaakaka

¹ Tyenwa rushpakinri Geso Kristopirana. Tawiklopishni Geso, ga wa Gawraklopishni Tawi.

² Gawra wugenetlu Gisaaka.

Gisaaka wugenetlu Gakowo.

Gakowo wugenetna Gota ga wa gimolene.

³ Gota Tamara wugenetyana Pare ga wa Sara.

Pare wugenetlu Gesromo.

Gesromo wugenetlu Gara.

⁴ Gara wugenetlu Gaminata.

Gaminata wugenetlu Naasoni.

Naasoni wugenetlu Salmo.

⁵ Salmo Racha wugenetyalu Poosi.

Poosi Rota wugenetyalu Gowe.

Gowe wugenetlu Gesi.

⁶ Gesi wugenetlu pogirchi Tawi.

Pogirchi Tawi, wa Goriyasu ganunronanni wugenetyalu Salomo.

⁷ Salomo wugenetlu Rowowa.

Rowowa wugenetlu Gawi.

Gawi wugenetlu Gasa.

⁸ Gasa wugenetlu Gosapata.

Gosapata wugenetlu Gora.

Gora wugenetlu Gosuya.

⁹ Gosuya wugenetlu Gowata.

Gowata wugenetlu Gacha.

Gacha wugenetlu Gesechi.

¹⁰ Gesechi wugenetlu Manasese.

Manasese wugenetlu Gamonu.

Gamonu wugenetlu Gosiyasu.

¹¹ Gosiyasu wugenetna Gechoni
ga wa gimolene, gajriikaklugogne,

wa Wawilonya yinitkana.

¹² Gajrikapkalunenanu Wawilonya satokyatkana.

Gechoni wugenetlu Salatili.

Salatili wugenetlu Sorowawili.

¹³ Sorowawili wugenetlu Gawiyo.

Gawiyo wugenetlu Geliyachi.

Geliyachi wugenetlu Gasoro.

¹⁴ Gasoro wugenetlu Satose.

Satose wugenetlu Gachimi.

Gachimi wugenetlu Giliyo.

¹⁵ Giliyo wugenetlu Geleyasa.

Geleyasa wugenetlu Matana.

Matana wugenetlu Gakowo.

¹⁶ Gakowo wugenetlu Gosi,
Mariya gnuru.

Wala rushpakya Geso,
wa Kristo chinkaluru.

¹⁷ Giyagni wane pejnuklopisha gwashle, Gawrakluyakawa ga wa Tawiklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu. Tawikluyakawa ga wa Wawilonya yinrikupotunanuko pamole gepkoxamkoje gwashlu. Wa Wawilonya yinrikluyakawa ga wa Kristoklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu wane.

Geso Kristo gishpakinri

¹⁸ Wane rixa gishpakleta Geso Kristo. Wa runro Mariya, Gosi galuka gnunrotletinitkalo, mawakanuwalo, tetkatka kamshiro tixinritka Giwekikaluru Kpashiri chinanu.

¹⁹ Ga wa tganurupa Gosi, gi rixanu poyagkakachrini gi raluka pogitlepiranatlo, rushinika giknoklemtlo pochkeruko.

²⁰ Yanshinikanyeginatinri, Gitsrukaachitowreru gipgujewnayegitlu rupnawleya. Wane chinru, “Gosi, Tawiklopisha, gi pika gwaletanro pganunropa Mariya. Gi rixanu wala gwiya chri Giwekikaluru Kpashiri chinanni. ²¹ Tushpakawgenetanu toturu. Geso pgiwakatanru. Gi rixanu Wale gognetkakanna rayinerutene mukochireyna.”

²² Pejnuruko tye wane gixka poyagkakikolupa Gitsrukaachi tokanu, tokanchi geneklewatachriya. Wane china:

²³ *Waneplo sato makloji mapnokatowa kamshirophi.*

Toturu tushpakawgenetanu.

Rutakgiwakatanruna Gemanwuru.

Walenwa yokaakaluru: *Wixaymalu Goyakalu.*

²⁴ Yotunotinitka rumkanatinriya, wane rixatka Gitsrukaachi towreru towtpayawakalkalu. Rawatkalo ganunro. ²⁵ Gi wa retawalo tushpakawgenetipnutunanuko muchinanu toturu. Giwakatlu Geso.

2

Kgimatkalerune gapokinri

¹ Wane rixa. Wetle Pokchi Gotechijne rushpakini Geso, wa pogirchi Giroreklu, kgimatkalerune tkachi gishpatyawaka sreta runyana. Gerosale rapokna. ² Wane chinna, “¿Ginaklu wa Goteyone Pogire gishpakachritka? Gi rixanu tkachi gishpatyawaka sreta wetyalo katagirite. Wuna wyoptsojityentapyaplu.”

³ Pogirchi Girore jempiranyegitinitkalu, kojwakanshinikanuta, pejnu-runeko Gerosale gajeneymananuko. ⁴ Rapatna pejnuruneko tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine yinenu. Repomgana ginaka rushpakini Kristopa. ⁵ Wanna wane china, “Wetle, Gotechijne. Gi rixanu wane chinyongatka tokanchi geneklewatachriya:

⁶ *Ga wa pixa, Wetle Pokchi, Gotachijne,*

Galikakni gi wa mturpotyi,

Gota gitsrukatene getanu,

Gi rixanu pixa yegi rushpakini Gitsrukaachi.

Wale girukotanna nayinerutene Gisrayiline.”

Kgimatkalerune yoptsojityegitatkalu

⁷ Giyagni Girore pochkeruko tomgana wa kgimatkalerune. Repomsapotna tegipgujewnalgognetka katagiri. ⁸ Wetle yokanatna. Wane china, “Gajewa. Gepomsapotutanna wa mturu pirana. Wa gikshikiniplu ginkakapanno, gita koza yoptsojityentapyaplu.”

⁹ Pogirchi yijnakotinitkana, yatkana. Waneklu katagiri wa tkachi gishpatyawaka sreta retinrona, kosekananumtna, tapokinpotuko; mturu gwiyawaka ginaple tutuka. ¹⁰ Retinitkalona katagiri, rumuwatna. Rumuwpotutna. ¹¹ Jiglokapjimatkana, retluna mturu runroyegi, Mariya. Yoptsojityegitatkaluna. Kofpukatkalona ponikowatinrina yegi. Ranikyegit-atkaluna genekashlukaka: kori ga wa pgamlupagiri yochpiikalurupa, ga wa mirmunga. ¹² Yokanatkana rupnawleyina Girore yegi ma satokinitpatkana, gichijkena yatkana. Pagapoko yapamtkana.

Gigipto ya gasukletinrina

¹³ Yinitkana kgimatkalerune, Gitsrukaachi towreru gipgujewnagipnaye-gitlu Gosi. Wane chinru, “Palnanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro. Pasukanutka. Gigipto pyanutka. Wane pwanatanutka wane nchininpotukuyi Gita. Gi rixanu Giroremka gijganru mturu ruylatyaplu.”

¹⁴ Yotunotinitka wale, goyecho ranikatkalu mturu ga wa runro. Gigipto yatka. ¹⁵ Rupninipotunanuko Girore wane rawa, poyagakikolupa Gitsrukaachi tokanu wa tokanchi geneklewatachriya. Wane china: *Gigipto ntomgiylu Noturu.*

Mturunni giylatikolu

¹⁶ Giyagni Girore getnawa gapnokatkaluru kgimatkaleruneya, rumtuwnapotuta. Ruylajixanna pejnurunniko mturunni Wetle gwachinni ga wa psolu sretako wale sreta gwachinni, gepi walapuyegirunni, wanepnute mturunpotni walegognepotuko rixa jemletyawakna kgimatkalerune. ¹⁷ Giyagni poyagkaakotka tokanchi geneklewatachri Geremiya tokanu. Wane china:

¹⁸ *Ramachijne jemika tsru wamonchi:*
chiyaglu, saplewjekteru.

Rache twugenenni tuchiyagata.
Gi taluka gimnanuukota,
gi rixanu maleshanatkana.

Nasare satokinrina

¹⁹ Ga wa rupnininatka Girorni, Gitsrukaachi towreru gipgujewnagipnaye-gitatnaklu Gosi Gigiptoya. ²⁰ Wane chinru, “Puyokanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro, ga wa Gisrayilinchijne pyanutka. Gi rixanu rupnanatkana mturu galuka giylaletachinni.”

²¹ Giyagni yotunomatka. Ranikatkalu mturu ga wa runro. Gisrayilichijne yatka. ²² Giyagni Gosi yijnakyegitlu Garchelawo pogirewatinritka Goteya, rurni Girorni kashriglutka, pika wane yaleta. Yokangipnatkatka. Kalilesreta yatka. ²³ Wane yatka. Pokchi rawatka, Nasare chinkaluru, poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri tokanu:
Nasare gajeru chinikolupa.

3

Gwa Katlewakleru ginkaklewatini

¹ Walegognekaka runa Gwa Katlewakleru. Gotechijne yineru mwiyawakanu runkaklewatya. ² Wane china, “Genshinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka. ³ Gi rixanu tyenwa runkakyegitanru tokanchi geneklewatachri Gisaiya. Wane china:
Yineru mwiyawakanu pogimewatya tokanchi:
Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote;
Mpotukatanru gigapaka.”

⁴ Kameyopixi kamrutikaluru rutaka Gwa. Pamta gipchiji rushrika. Ga wa tsetskaka nikjeta. Ga wa wrolga gosha gajero rura. ⁵ Giyagni yayegitluna Gerosale gajene, ga wa pejnuruneko Gote gajene, ga wa pejnuruneko Gortagasreta gajene. ⁶ Gortagappa katikna waleya. Ruppugjamukochiretnawana.

⁷ Gixo Gwariseyone ga wa Sariseyone retinitka Gwa katlewatyawaka ginachine, wane chinna, “iGimmu pixkalungi! ¿Katu yimakgi gasukyegityawaklu jgekanchipa? ⁸ Giyagni genshinikanuwlu kamrure gkamruretpututanu. ⁹ Gi gkagwaka wane chinkakletinwa, ‘Waneywu wutsrukakni Gawrani.’ Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu ginkata gipgujewnakakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya. ¹⁰ Gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gamgna kiglejiru mwanayu kayiikalurupni. Xirnachri ruknookona.”

Satu Gwa pnute muchkonurutu

¹¹ Wane koxa china Gwa, “Gita galikakni katgi gonuya genshinikanutinri chinanu. Ga wa najxigi ginachri gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimukluni nanikyaplu yoshmaklejixi. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹² Ruplokapre kashicha. Powratpotutanru giylakaajetikowaka. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniyawaka gike rixiniko muwnakatupa.”

Geso katka

¹³ Giyagni Kalile runyatka Geso. Gorta gapga Gwa yegi ya, wale katyaplu. ¹⁴ Seyni Gwa gaalipotutmaklu. Wane china, “Gita ginkata katkota Pixaya, ¿ga wa Pixa ginyegitno nkatyapyi?”

¹⁵ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Puchichanno xani. Gi rixanu kigleru wane wixinri, psolpotuyako wpoyagkaklewatinripa.” Waneklu rugitakalu.

¹⁶ Giyagni rali katkoklunutka Geso, waneklu gonu rushpakyatka. Retlu tengogne gitpukachri ga wa Giwekikaluru Goyakalunu gijrukachri motkoko pixka. Rapyegitakalu. ¹⁷ Waneklu satu tokanchi tengogneya, wane china, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale giglenshinikanutno.”

4

Geso yantaletka

¹ Giyagni yineru mwiyawakanu Giwekikaluru ganiklu Geso, yantaletikolupa tsru kamchiya. ² Geso, rali gogajirewatinitka gepkoxamkojmolegogne ga wa gepkoxamkojmoleyechno, wanepnute nachlu. ³ Rapyegitinitkalu kyantaletlewakleru, wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlukaka jimapro rixinwa.”

⁴ Seyni Wale gigita. Wane china, “Wane chinayongayegitkalurutkani: *Gi wa niikalurupje ruwekya yineru, Seyni pejnuruko tokanchi*

Goyakalu chinyawaka.”

⁵ Giyagni tsru kamchi kpashiri pokchi raniklu. Kpashiwakapi gwachri tenoptaji potu rutaklu. ⁶ Wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, gewi pakaxikamtini. Gi rixanu wane chinayongayegitkalurutkani:

Gitowrene towutanu Pixa chinanu.

Kashichanyina gimyoyna,

gi pagogneko sotlu putspejixitinripa.”

⁷ Geso wane chinru, “Wanekoxa chinyongayegitkalurutkani: *Gi pyantale-tanru Gitsrukaachi Poyakalute.*”

⁸ Magka tenolu potu ranikatnaklu tsru kamchi. Psolchijiko rekakgityalu pejnuruko pogirewatyawaakaka ga wa ruglenkaka. ⁹ Wane chinru, “Pejnuruko tyekaka nenekanyi pyoptsojityegitinipno.”

¹⁰ Giyagni Geso wane chinru, “Pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu wane chinrayongayegitkalurutkani:

*Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.
Walepje pyonogyegitanu.”*

¹¹ Giyagni tsru kamchi giknokamtatkalu. Goyakalutowrerune yayegit-
atkalu. Rupxakatkaluna.

Geso yinuwaka kamrurewletinri

¹² Geso yijnakotatka Gwa samyookatka. Satokatka. Kalile yatka.

¹³ Ruknokamtatkalu Nasare. Kapernawo yatka. Wane rawatka, tsru

wenuspuwnaga gwachri pokchi, Sapolonosreta ga wa Neptalisreta,

¹⁴ poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri Gisayiya tokanu chinyawaka:

¹⁵ *Sapolonchijne ga wa Neptalchijne gajene,*

tsru wengapo, Gorta wakanute,

Kalile payinchijne,

¹⁶ *Yine mapshagawaka tuplatachine*

Retluna tsru pokamlalu.

Gipnalusreta,

gipnalchikle tuplatachine

pokamlalu gipgujewnayegitna.

¹⁷ Wanekluyakawa yinuwaka ginkaklewleta Geso. Wane china, “Gen-
shinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatkalu.”

Geso tomgana gepkoxamkoje chalugatachine

¹⁸ Kalile Wennespuwnaga yapanata Geso. Retna gepi moletkakachine:

Simo, Petro giwakatletachri, ga wa repuru Gantirishi. Tsruru wenu chalu-

ganatna gi rixanu kshimagaklerunni. ¹⁹ Wane chinna, “Tekali. Gwagajxigi-

tanno. Yine gwapjetachine nixkakanutkagi.” ²⁰ Waneklu rutakamtatkaluna

chalnekakna. Romkagitatkaluna.

²¹ Wane yapamtna. Wane retyana pimrine gepi moletkakachine, Sewe-

reyo wgenene: Santiyako ga wa repuru Gwa. Kanawa rawanatna, ruruy-

mana Sewereyo. Ramtanatluna chalnena. Wane tomgiyna. ²² Waneklu

ruknokamtatkalona kanawa. Ga wa rurna ruknokamtna. Geso romkagi-

tatkana.

Kalile yapamtinri Geso ginkaklewananumtachri

²³ Psoluko Kalile yapamta Geso. Runkaklewawaklepjikakayna runkak-

lewatya. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakleta pogirewatyawakapirana.

Pejnuruko yayixlu ga wa pejnuruko gagijewnalu Wale gituukakyana yine.

²⁴ Psoluko Suri poshalpiranamta. Ranikyegitluna pejnuruneko yayixachine,

pnumnu gixa yayixletachine, salewnachine, ga wa kamchichachine, ga

wa popukalerune, ga wa giktegachine. Rutuukakna. ²⁵ Gixoluru yineru

gomkagitlu, Kalile gajene, Ga wa Ntekapoli gajene, ga wa Gerosale gajene,

ga wa Gota gajene, ga wa Gorta wakanute gajene.

5

Tokanchi magka ginkakletikaluru

¹ Gixolune yine reta. Magka kanika. Tuplata. Yayegitluna yimaklene.

Giglenshinikanyeglewlu

- 2 Yinuwaka yanumsaleta. Runkaklewyegitna. Wane china:
- 3 Giglenshinikanyegitkalunni kwamonurune
Goyakalu munangachine,
gi rixanu wannani tengogne pogirewatyawaka.
- 4 Giglenshinikanyegitkalunni wamonuwatachine,
gi rixanu gimnanuukalunepni.
- 5 Giglenshinikanyegitkalunni mayogone,
gi rixanu wanna yoptotanru psolchijneko.
- 6 Giglenshinikanyegitkalunni nachgimane poyagkaklewluya,
ga wa gonunnagatawatachine poyagkaklewluya,
gi rixanu wannanwa jinanurunepa.
- 7 Giglenshinikanyegitkalunni kgetwamonrerune
gi rixanu getwamonutkalunepni wanna.
- 8 Giglenshinikanyegitkalunni powragajirune,
gi rixanu wanna getanru Goyakalu.
- 9 Giglenshinikanyegitkalunni maluukakane gipoyikgayegkakachine,
gi rixanu wanna Goyakalu wgenene chinkona.
- 10 Giglenshinikanyegitkalunni kojwakjetkalune poyagkaklewlena chinanu,
gi rixanu wannanni tengogne pogirewatyawaka.
- 11 “Giglenshinikanyegitkalungi yangingina, kojwakingina, psolpotuyako rektutetingina Gita chinanu, rayloklewashatinrina. 12 Gimuwatanu. Gimjikpotutanu, gi rixanu tsrupotupni gwenutikolupa tengogneya, gi rixanu wane rixa kojwaakotnina tokanchi geneklewatachinni muchinanu gwachinni gixaya.

Psolchijneko tuwne

13 “Gixni wa tye psolchijneko tuwnegi. Gi wa mro rixinitka tuwu, ¿klu tuwutka? Gike kigleyatkalu, seyni maleka ruknokanruna yineya rakatooko.

Pokamlalu psolchijneko chinanu

14 “Gixni wa pokamlalu tye psolchijneko pokamlachijnetachingi. Magka rogote gwachri pokchi gi rumkata yogimatkota. 15 Ga wa yineru gikoxa yochpiklo katalo ga wa gimatumpuko rutaklo, seyni wa katalo kgapi tu-taako, pejnuruneko panchi gwachine tpokamlatyegitinripa. 16 Giyagni wane gixa pokamlatletanu yine getanuya, reta kamruretyapgina kigleru rixinri gkamrure, rumalwutyapluna gixa Giru tengogne Gajeru.

Geso getyawaklu Tokanchi Yokanatkaluru

17 “Gi gkagwakanru wa nuninri nuknokapyaplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa tokanchi geneklewatachine kirukateko. Gi wa nuna nuknokapyaplu, seyni npoyagkakyaplu. 18 Gi rixanu galikakni wane nchingi, Nikawninpotunanuko tengogne ga wa tye chiji, gi pajina, gi satuna yotmoke nikawninri Tokanchi Yokanatkaluruya, pejnurpotunanuko ma mixkanuwpotunanuko. 19 Giyagni gi gixachrikokta kaspukiniplu satu tye yokanru mtserutu potu ga wa yimakna yine ma kamrutyauapluna tye mtserutu potu yokanru, walepni mturu potu chinkona tengogne pogirewatyawakaya. Seyni gi gixachrikokta kamrutlu ga wa wane rixa yimakletna yine, walepni wa tsru chinko tengogne pogirewatyawakaya. 20 Gi rixanu wane nchingi, mpoyagkaklewle tsru ma mixkanupa yonchikgapine poyagkaklewle ga wa Gwariseyone poyagkaklewle pnute, gi gapokanuna tengogne pogirewatyawaka.”

Geso getyawaklu gimtuwakchi

²¹ Wane china, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni wane chinikowaka, ‘Gi puy-latanru yineru,’ ga wa ‘Girukokta giylatlu yineru rumkata giklukanuw-nayegixkota.’ ²² Ga wa Gita wane chingi, girukokta gimuwnayegitlu gimole maleshawaka rumkata giklukanuw-nayegixkota. Girukokta wane chininri gimole, ‘Manshinkanutyi,’ jemanshinkankakjetikowaka rumkata ganiketlu tsrukakalune. Girukokta wane chininri, ‘Seprolkachriyi,’ rumkata Gigena xirnachri yaleta.

²³ “Giyagni panikinri penekashle Goyakalu getanu, ga wa wane pushinkapinri pumole pwamontakinri, wane pixanu: ²⁴ Genekashjetikowakakwa ginaple putkapanru penekashle. Gajewa. Muchinanu gapka pumatletapanutkalu pumole. Waneklu wane pyanutka. Putakanru penekashle.

²⁵ “Giyampotu pumatletanutkalu payegixjeru gatnugapo puyapinikopsh-inri, ma samyookanpakyi payegixjeru wa kgiklukanuw-nayegixlewakleru yegi. Ga wa kgiklukanuw-nayegixlewakleru ma samyookanpakyi gitow-eruru yegi, yoshmakjetikowaka pma yoshmakikotupa. ²⁶ Galikakni wane nchiniyi, gi wane pushpakini pma wenutkanuwalo talipre mchataajpotu-nanuko.”

Geso getyawaklu gimopatlewlu

²⁷ Geso gomkagi wane chinretna, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni chinikowaka: Gi pumopatlewatanu. ²⁸ Gita wane chingi, katukokta sato suxo getini, retsotanutinro, rumopatlewataatka walaya rajiya.

²⁹ “Giyagni wa potukleygale mukochirewkakinipyi, pkoshpakanru. Puknokanru pixyegiya. Gi rixanu kigleyyi pixinripa satupje pumane psojite pamginri, psolmaneko Gigena xirnachri pma muknokikotupa. ³⁰ Ga wa potuklemyo mukochirewkakinipyi pustakanru. Puknokanru pixyegiya. Gi rixanu kigleyyi pixinripa satupje pumane psojite pamginri, psolmaneko Gigena xirnachri pma mamginitipa.”

Geso getyawaklu giknokagnunrowlu

³¹ Wane chinna, “Girukokta giknokagnunrota, renekanro kiruka ma ganunrotyanpatkalu. ³² Ga wa Gita wane chingi: Girukokta giknokagnun-rota gapoklewumigjeya, gimopatlewatachro rixkakanro. Ga wa girukokta ganunroto giknookaluro, rumopatlewataatka.

Geso getyawaklu wale kawchinanu chinrekaka

³³ “Gyijnakotatnaklu wa tsrunni wane chinikowaka: *Gi wa maleshawaka Goyakalu kawchinanu pchinanu.* Poyagkakanru Gitsrukaachi chinanu, wa pupiratanru Wale kawchinanu pchinre. ³⁴ Ga wa Gita wane chingi, giketso-faji Wale kawchinanu nchinanu: gi wa tengogne kawchinanuko, gi rixanu walenwa Goyakalu tuplapijere; ³⁵ gi wa hijiko, gi rixanu rutspxanjxgapreni; gi wa Gerosale kawchinanuko, gi rixanu tsru Pogirchi pokchini; ³⁶ gi pujiwu kawchinanuko, gi rixanu gi pumkata klatalu gixkakletlu pajiwutsapje, gi ksajiruko. ³⁷ Wane nchintokanutanu, gigi: ‘Gigi,’ gike: ‘Gike.’ Gi rixanu wanepnutetka mugletu ruyakatyatka wale.

Geso getyawaklu mugletu satkakyegitokolu

³⁸ “Gyijnakotlu wane chinikowaka, *Ygalchi, ygalchi chinanu. Ygichi, ygichi chinanu.*’ ³⁹ Ga wa Gita wane chingi, gi psatkakyegitanru mugletu, seyni gi gixachrikokta giptagojityi potuklesretgoji, pasretgoji koxa pprotakgojyegitanru. ⁴⁰ Paluka jigyegetjeru giklukanuw-nayegixlewakleru yegi, paluka gwamkaletjeru puchichankoxlu pumkaluchrata. ⁴¹ Gi gixachrikokta yakakinyi gepi kilometro waleyama pyinripa, gepkoxamkoje

kilometro pyanu waleyama. ⁴² Penekanru pagjitjeru. Girukokta galuka ganikleshatyayi, gi paalixanru.

Geso getyawaklu kamnixkaku

⁴³ “Gyijnakpiranatlu wane chinikowaka, ‘Pushinikanru pumwastsitanru ga wa payegixanru pkamnixeru.’ ⁴⁴ Ga wa Gita wane chingi, gishinikanna gkamnixjene. Gagjitanru ruglenshinikanyegitikolupna gkamakpirjetjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. Gagjigogneyegitanna gyenetjene ga wa gkojwakjene, ⁴⁵ tengogne Gajeru Giru wgenene gixinripa. Gi rixanu Wale gishpakaklu tkachite muglene chinanu ga wa kiglerune chinanu. Gina rixyegitna poyagkakachine ga wa mpoyagkaakane koxa. ⁴⁶ Gi rixanu gishinikinipna wa gishinikjene, ¿klu gimapnutko? ¿Gi ge waneko pixka rixna gijgawenutachine? ⁴⁷ Ga wa gimolenepeje galukini, ¿klu gkamruta gixa pimrine pnute? ¿Gi ge waneko pixka rixkoxna payineko? ⁴⁸ Giyagni mmagatikanepgi, gixa Giru pixka tengogne Gajeru mmagatikatni.”

6

Poyagkaklewlu kamrutikolu

¹ Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa yine getanuya. Gi wa poyagkakachinepgi wanna getyapgi. Wane gixini, gi wa rapnutanungi Giru tengogne Gajeru.

Geso yimakle genekashlewlu piranaya

² “Giyagni petwamonrewle penekashlewatinipa, gi wa pkowjixanu pixa penute, wa sanowashatachine pixka kowjixjetna ginkaklewakapjikakaya ga wa gatnugapakaya, yine gimalwutyapna. Galikakni wane nchingi rapnutkatkana. ³ Wa petwamonrewle peneklewashatini, gi wa pkegnetes-retatemyoko gimatanru wa potuklesretatemyo pkamrutinri, ⁴ wa yogi-matikowaka penekashlewatinripa. Ga wa Puru, yogimatikowaka getyachri, pgujewaka rapnutinyi.

Geso yimakle gagjigogneru piranaya

⁵ “Wa gagjigognetini gi wa sanowashatachine pixka gixanu. Gi rixanu wanna galuka gagjigognereta tunwatachine ginkaklewakapjikakaya ga wa gipututsojriykaka, wa yine getyapna. Galikakni wane nchingi, rapnutkatkana. ⁶ Ga wa pixa gagjigognetini, pjiglokanu pugruko. Pushyatanru pupgyaptote. Pagjitanru Puru yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pgujewaka rapnutinyi.

Gagjigogneru Gitsrukaachi yimakanru

⁷ “Gagjigognetini gi wa goyanumsaleshatachinepgi payine pixka. Gi rixanu wanna kagwaklu gixo tokanchiya yijnakotikolupna. ⁸ Gi wa wanna pixka gixanu gixa. Gi rixanu gixa Giru gimata kluneru gmagatyga gma magjitkanuwalu.

⁹ “Wane gixa gagjigogneretanu: Wuru, tengogne Gajeru, gipashichgiwakatkalurupyi.

¹⁰ Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

Pixa galukyawaka wane gixkalurupni; tengogneko pixka rixko tyechijne.

¹¹ Penekanru xawakni wnikanrupa tyegogne chinanupa.

¹² Pkaspukinwu wmuokhire wixa pixka wkaspukyana pnu wixjene.

¹³ Gi wa yantaletikowakako putakanwu, seyni pushatkapanunwu galikaka mugletuya.

Kaspukyegkalewlu

14 “Gi rixanu gixa kaspukinna yine pnu gixjene, Giru tengogne gajeru, kaspukinkoxgi gixa. 15 Seyni gma kaspukinna yine pnu gixjene, Giru koxa gi kaspukmukochiretanungi.”

Geso ginkakle gogajirewlu piranaya

16 Geso gomkagi wane chinretna, “Wa gogajirewatinipa gi wa sanowashatchine pixka gixgojitanu wamonuwnagojitchine. Gi rixanu gektu rixgojitanawana wa yine getyapna gogajirewatachine gixyawakako. Galikakni wane nchingi rapnutkatkana. 17 Ga wa pixa gogajirewatinipa, ringi psagjiwutanu, ga wa perkagojitanu. 18 Pma metikotupa yine yegi wa pogajirewatinri, seyni Puru yegi yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pgujewaka rapnutinyi.

Geso ginkakna tengogne gajeru ponikolewlu pirana

19 “Gi wa tye chiji mponikowatini, wa kochopa ga wa puchowlu gimtukyawaka, ga wa kachowguru kotamgiyawaka, chowguwatinri. 20 Seyni tengogne mponikowatini galikaka, mumtuklewatikowaka gi wa kochopako, gi wa puchowluko, mkotamgikowakanu kachowguru, mchowguwatikowakanu. 21 Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wumane katalote

22 “Wumane katalote walenwa wuygale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. 23 Seyni puygale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. Giyagni pokamlalu pumane gwachri mapshagalu rixini, igi pamapshagnunanuktalu!

Goyakalu ga wa ponikowlu

24 “Gi satuna gimkata wayegrechri gixleta gepi gitsrukaachine yegi. Gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu. Waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata gipxaletletlu Goyakalu ga wa ponikowlu.

Kojwakanshinikanrewlu

25 “Giyagni wane nchingi, gi gkojwakanshinikanutinwa giwekinriya, klu gnikanuna ga wa klu giranuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. ¿Gi ge tsrupotni giwekinri niikaluru pnute, ga wa manchi gitaakaluru pnute? 26 Getpotutanna tengogne yapachine koshichine mutaklewatikanni. Gi jirgana. Gi rawluna wa gignantaketikwakaya. Ga wa Giru tengogne Gajeru yoglutna. ¿Gi ge kiglepotgi gixa wanna pnute? 27 ¿Katu gixa gimkata yognikletlu giwekinriya pshinitsonuji gkojwakanshinikanrewleya?

28 “¿Klu koxa gkojwakanshinikanutinwa gmakatanruya? Getjetanru kagwuru chiji gajeru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurewpotuta. Gi jiweta. 29 Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolu pogirewleyako makawata satu tyegwukaka pixka. 30 Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana xawakni gwachri, yechikawa xirnachri ruknookonatka, ¿gi ge wale pnute makatangi gixa? Psotsotaji galixachingi. 31 Giyagni gi wa gkojwakanshinikanutinwa, wane nchininri, ¿Klu wnikanuna? ¿Klu wuranuna? ¿Klu wutakanuna? 32 Gi rixanu payine pejnuruko tyekaka rujgana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka pejnuruko galukanru. 33 Seyni muchinanu gapka gijanru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkalewle. Pejnuruko tyekaka gyognikiko. 34 Giyagni gi wa gkojwakanshinikanutinwa yechikawa chinanu. Gi rixanu wanepu kojwakanshinikanrewlu yechikawapa. Poyagotatka pagognekaka wa gekttutu.”

7

Gi giklukanuwnayegjixlewatanu

¹ Geso gomkagi wane chinretna, “Gi wa ruklukanuwna nchinyegitanru satu, gma muklukanuwnayegjixikotupa. ² Gi rixanu gikta gix-poko giklukanuwnayegjixiletna pimrine, waneko pixka gixa giklukanuwnayegjixkotanu gixa. Waneko pixka rixa: Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.

³ “Ga wa waneko pixka rixatnaka. Wutakashatanru: Pixa getlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa ¿puygaleko gwachri kaknalu gi peta? ⁴ Ga wa wane pchinanru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru.’ ¿Ga wa petanru pixako puygale gwachri kaknalu! ⁵ ¿Sanowashatachriyi! Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalu puygale gajeru. Waneku petpotutanutkalu puknokoyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

⁶ “Gi wa kewene penekanru wa kpashiri. Gi giknokanru katajiroji perlaji gixanu kochine yegi, ma makatokyanupluna gijixiya, ma muprotkapyegitanupgi, ma suskatyanupgi.

Gagjitanu. Gijganu. Giylaylagipgyaptotetanu.

⁷ “Gagjitanu ga wa geneeko. Gijganu ga wa gikshikanu. Giylaylagipgyaptotetanu, gkotpukyegitko. ⁸ Gi rixanu girukokta gagjita, yoptota. Ga wa jigjachri rukshika. Ga wa giylaylagipgyaptotetachri kotpukyegitko.

⁹ “Ga wa gixa, ¿gi ru jeji wa gituru gagjitinri jimapro, renekanru sotlu? ¹⁰ Ga wa shima ragjitini, ¿gimmurge renekanru? ¹¹ Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgenreta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru kiglerkaka renekanna ragjijtjene. ¹² Giyagni pejnurkakako gixa galukanru wa yine wane gixyapgi, waneko pixkapotuko gixankoxna wanna. Gi rixanu tyenwa tokanchi yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine tokanu.

Mtsergipgyaptotetu

¹³ “Gjiglokanu mtsergipgyaptotetu. Gi rixanu tsru gipgyaptoteru, tsrugapolu wa gangikowakgapo. Gi gepikanna walegapo jiglokachinena. ¹⁴ Gi rixanu mtsergipgyaptotetu, mtsergapotni giweklugapo. Gi gixo gikshiklu.”

Kamrurna gimatinna

¹⁵ Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa wannaya tokanchi geneklewatachine gixashatachine, ginyegijtjene gowegane pixka gixamkatachine, seyini gitokoya kewetnane kmaturune pixkalunni. ¹⁶ Kamrurna gimatinna. ¿Kawshipirege jirgiylona gowaji? Ga wa ¿kawshisureruylege jirgiylona gikersagi? ¹⁷ Wane rixa pejnuruko kigleru gagmuna, kiglejiwlerni. Seyini wa gekutu gagmuna muglejiwletni. ¹⁸ Gi rumkata kigleru gagmuna muglenjiwleta. Gi koxa rumkata mugletu gagmuna kiglejiwleta. ¹⁹ Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknooka. ²⁰ Giyagni kamrurna gimatinna.

Gi pagogneko numatgi

²¹ “Gi pejnuruneko ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi’ nchinjene gapokanru tengogne pogirewatyawaka. Seyini Nuru tengogne Gajeru gishinikanru kamrutachri, jiglokanru. ²² Walegognepa gi gepika wane chinanno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi ¿gi ge tokanchi geneklewatachine Pixa giwakaya? ¿Gi ge pgiwakaya maleka wuknokna kamchine?’ ¿Gi ge pgiwaka wkamrutyalu gixo giyaklukaka? ²³ Giyagni nunkakpotutanna, ‘Gi pagogneko numatgi. Knanu gyanutka Gityegiya, mukochri kamruklerungi.’

Sotlumta gogo kamrupjitachri

²⁴ “Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, ga wa wane rixlu, jeji kshinikanuru pixkalutu, sotlumta gogo kamrupjitachri. ²⁵ Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Gi wa yawna, gi rixanu sotlumta gogo poyegitanruni. ²⁶ Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, gi wane rixa, jeji manshinikanutu pixkalutu, ksatu gogo kamrupjitachri. ²⁷ Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Yawnamtana. Tsrु yawnalu rixana.”

²⁸ Wane rixa. Wa Geso tye tokanchi rali ginkakletinitka, wa gixolune yine gijlajita runkakaklewleya. ²⁹ Gi rixanu tsru gitaakaluru pixka rixa ginkaklewleta. Gi wanna yonchikgapine pixka rixa.

8

Geso gituukaklu gijirgitutachri

¹ Magka yopikyatka. Gixolune yine gomkagitlu. ² Wane satu gijirgitutachri yayegityalu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu punkata powratletanunno.”

³ Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane china, “Naluklu powra pixinripa.”

Waneklu rujirgitle rutukyatka. ⁴ Geso wane chinru, “Petanu. Gike punkakanu. Seyni pyanu. Pekakgitinwa sasertote yegi. Penekanru genekashlu wa Moysisi yokanananru. Walepni gipgujtawewlu wanna chinanu.”

Ksolaloteru tseruwakle gituukaaka

⁵ Kapernawo rapokinitka, satu ksolaloteru ginyegitlu. Ragjitlu. ⁶ Wane china, “Gitsrukaachi, nopji ruklugana ntseruwakleni. Giktegachrina. Salewnachriputuna.”

⁷ Wane china, “Wane nyanu Gita. Nutuukakapanru.”

⁸ Ksolaloteru gigita. Wane china, “Gitsrukaachi, gi numukluyi wa nopji washrempuko papokinripa. Seyni wane pchinatokanushatanu. Ntseruwakle gitukanutka. ⁹ Gi rixanu gita koxa jejno tsru gitaakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu.’ Runa. Wane nchinru nwayegreru, ‘Pkamrutanru wa tye.’ Kamrutlu.”

¹⁰ Geso yijnakotinri, ruglajita. Wane chinna romkagitjene: “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewlu. ¹¹ Wane nchingi, runanna gixo tkachi gishpatyawakasreta gajene ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene. Tengoenye pogirewatyawaka tuplatanna Gawrayma, Gisaaka, ga wa Gakowoyma. ¹² Seyni wa pogirewatyawaka gwachinemka giknookalunenapni mapshagawaka maleka. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

¹³ Geso wane chinru ksolaloteru, “Pyanutka. Palixyawakpotuko pkamrutikatka.”

Rutuukakatka tseruwakle wanekluyakawa.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

¹⁴ Petropji ya Geso. Retlo Petro gimajiro. Tukluganatana, tpachwatana.

¹⁵ Kamrukamyotlo. Tupachwalgatka. Tyotunomatka. Wala gipxakatkalu.

¹⁶ Kayi rixinitka ranikyegitluna gixo kamchichachine. Maleka ru-knokna kamchine tokanuya. Rutuukakna pejnuruneko yayixachine,

17 poyagkakikolupa tokanchi geneklewatachri Gisayiya tokanu. Wane china: *Waleko gwalu wugroklewle. Raniklu wyayixlekaka.*

Geso galuka gomkagletachine

18 Geso getna gixo yine Wale yegi. Yokanrewata wakanu yinripna. 19 Satu yonchikgapri gapyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, nomkagitanyi ginakakokta pyinipa.”

20 Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutsapanjiwutyawaka.”

21 Satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu, nuruchi gipnini, ga wa nkapnamtanu.”

22 Geso wane chinru, “Pomkagitanno. Petashatanna gipnachine kapnaltanna wannanunekni gipnachine.”

Geso kochroklu tsru kannipgyalu

23 Kanawa ruptekatka. Yimaklene gomkagitlu. 24 Waneklu tsru yow-jereshpurga rixa tsru wenu. Wa kanawa tuygajetlo gishpurga. Seyni Wale gimkanaanumta. 25 Yimaklene yayegitlu. Komyekluna. Wane chinruna, “iGitsrukaachi, pognetkakanwu! iWamginripatka!”

26 Wale wane chinna, “iKlu chinanu pikachingi? Psotsotaji galixachingi.” Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipgyalu ga wa tsru wenu. Tsru mayegix-galu rixatka.

27 Giyagni jejine giglajita. Wane chinna, “iGi gixachri jejnige wa tye? Wa kannipgyalu ga wa tsru wenu yijnakotanru.”

Gergesa gajene kamchichachine

28 Wakanu rapoka Gergesenonesreta. Yoypotapluna gepi kamchichachine, yomlechi yegi ginyachine. Kmatsurunpötni. Wane rixkalchinanna gike gimkata giknoglegapotlu walegapo. 29 Wane saplewatyana. Wane chinna, “iGi rixwu wixa ga wa pixa, Geso, Goyakalu Wgene? iPunge gewi psaletpoutyapwu ma mapookanuwa gipapko?”

30 Gowukako rawanatikna gixo kochine. Nikanatna. 31 Ga wa kamchine ragjitluna. Wane chinruna, “Puknokiniipwu, puchichanwu kochinemane wjiglokinripa.”

32 Wane chinna Geso, “Gajewa.”

Wanna gishpakamatka. Kochine yegi yatkana. Waneklu pejnurunniko gixolunni kochinni pagakaxikamtkalunenni gitawakapjita rurjukamtyanna. Tsru wenu rapokanna. Gonu rupniyanna. 33 Kochi kogluklerune gasukamta. Pokchi yana. Runkaklewatna pejnurpiranako kamchichachineya. 34 Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yayegitluna. Yoypotapluna Geso. Retluna. Ragjitluna pnusretako yinripatka.

9

Geso gituukaklu giktegachri

1 Kanawa ruptekatka Geso, koprugatatka. Gipokchi yatka. 2 Waneklu satu giktegachri ranikyegitluna, gijeko giklugachri. Geso geta galixletna wanna. Wane chinru giktegachri, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Kaspuk-mukochiretkalurutkayi.”

3 Wa pimrine yonchikgapine wane chinanshinikanutna, “Tyenwa mu-pashiregnuchi china.”

4 Rumatanshinikanutinna Geso, wane chinna, “iKlu chinanu mugletu gyanshinikanuta gajiya? 5 Gi rixanu igirmi wa myapretu wane chinikolu,

waka, ‘Kaspukmukochiretkalurutkayi,’ waka wane chinru, ‘Palnanutka. Pyanamtanutka?’ ⁶ Seyni wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijne gitaakalurno kaspukmukochirewlewatachripno” —giyagni wane chinru giktegachri, “Palnanutka. Pwanutkalu pujeko. Pyanutka pupji.” ⁷ Giyagni wale palnatka. Gipji yatka.

⁸ Gixolune getanatlu. Pikna. Rumalwutluna Goyakalu, gi rixanu renekyana yine wane rixa gitakletikolupa.

Matiyo tomgaka

⁹ Wane yiyatka Geso. Retlu satu jeji, girukotlewatachine gijgawen-jetikowaka tuplanatachri. Matiyo giwakni. Wane chinru, “Pomkagitanno.” Palnamtatka. Romkagitatkalu.

Geso gimnikna gijgawenutachine

¹⁰ Wane rixa. Panchi nikjetikowaka tuplanata. Wanena gi gepika gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gapokachine. Tuplatna nikjetikowaka Gesoyma ga wa yimaklene. ¹¹ Gwariseyone getinna. Wane chinkanna yimaklenni, “¿Klu chinanu gijgawenutachine ga wa kmukochirerune rumnika gyimakjeru?” ¹² Yijnakotinitka Geso, wane china, “Wa gichkolune gi ralukluna kpinrewakleru, seyni wa yayixachinena galikaka. ¹³ Gajewa. Gimatanutkalu klunerpiranni. *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* Gi rixanu gi nuna ntomgiyapna poyagkakachine seyni kmukochirerune.”

Gepomgalu gogajirewlupirana

¹⁴ Giyagni Gwa yimaklene yayegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wixa ga wa Gwariseyone gixo kata gogajirewata; ga wa Pixa yimaklene gi gogajirewata?”

¹⁵ Geso wane chinna, “Gi rumkata wamonuwnaletna wa kashimyolu getachine wannayma rawinikopshini gnurowatachri, wa xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene. Seyni runanu pagogne wa gnurowatachri konkoklunpatka wannayegiya. Waneklu rogakjirewatanna wanna.

Yaglu wa gerotu yimaklewlupirana

¹⁶ “Gike gamatlu muchkirgasamatkatuwa mkachritsole. Gi rixanu waleko ramle sama jiprojiklu mkachri. Pnute rixa giskakletanatka. ¹⁷ Gi koxa wa tsrutsoleji nikchintamapa rutakgatlonu winga gerotga. Wane rixkoklunu tsapkaka gipshekgata. Ga wa wingani tuyokgatana. Salewnanatka tsapni koxa. Seyni gerotmapa rutakgatlonu gerotga winga. Gepiko gimretka.”

Gayro wgene ga wa Gesomkalu kamrukamkaptostsitachro

¹⁸ Runkakiniwana tyepirana, runyegitlu satu gitsrukaachi. Yoptsoji-tyegitlu. Wane chinru, “Nshichni gajerya tupnanawa. Seyni punanu. Putakamyogontapanro. Tuwekanu.” ¹⁹ Palnamta Geso. Romkagimtlu yimakleneyma.

²⁰ Wanero sato suxo pamole gepi walapu gigragalewatachro. Gitjimne tya-pamtyalu, tkamrukamkaptostsitaplu. ²¹ Gi rixanu wane china walanauko, “Nkamrukamkatyapjeplu nutukanu.”

²² Wa Geso giprotaka. Retanatlo. Wane chinro, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Palixle gitskalakayi.” Wanekluyakawa tutskalga suxo.

²³ Geso gapokatkalu gitsrukaachipji. Retna tumlejitachine ga wa gixolune sejrewnachine. ²⁴ Wane china, “Gixrikanu. Wa mturo gi wa tupna, seyni tumkanata.” Ruxpiranatluna.

²⁵ Wa gixolune maleka koshaaka. Jiglokamtatka. Kamrukamyotlo. Tyotunotatka mturo. ²⁶ Pogitpiranamtkatka psolchijneko walechijne.

Gepi maygalene gimregkakaaka

²⁷ Wane yiyatnaka Geso. Romkagimtluna gepi maygalene. Saplewje-nanumtna. Wane chinna, “¡Petwamonutanunwu, Tawiklopisha!”

²⁸ Panchi rapokinitka, maygalene ginyegitlu. Ga wa Geso wane chinna, “¿Galixge numkata wane gixleta?”

Wane chinruna, “Gigi, Gitsrukaachi.”

²⁹ Giyagni kamrukaygaletkana. Wane chinna, “Galixyawakpotuko gkamrutikotka.”

³⁰ Rumregkatkana. Ga wa Geso rujretpotutna. Wane chinna, “Ggirukot-inwa gike gimatanru.” ³¹ Seyni yatkana. Poshalpiranamtluna psolchijneko walechijne.

Geso getwamonutna yine

³² Yinitkana, satu jeji ranikyegitluna myanumatkatu, kamchichachrina.

³³ Maleka ruknoklu kamchi. Wa myanumanatkatu yanumsatarka. Gixolune giglajita. Wane chinna, “Gi pagogne Gisrayilichijne retika tye pixkalutu.”

³⁴ Seyni wa Gwariseyone wane china, “Kamchi gitsrukate giyakleya maleka ruknokna kamchine.”

³⁵ Papokchimmunanuka yapa Geso, tsru pokchikaka ga wa mtserutu pokchikaka. Runkaklewawaklepjjikakna runkaklewananumtya. Runkakletananumtlu Kiglerupotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. Rutuukakananumtlu pejnuruko yayixlukaka, ga wa pejnuruko gagijewakchi yinyegiya.

Gixlu jirgakalurupa

³⁶ Retna gixolune yine. Retwamonutna, gi rixanu kojwakan-shinikanutnawana. Giknokalurune gowegane pixka, girukotapratlachri waneyamigjene. ³⁷ Giyagni wane chinna yimaklene, “Galikakni gixlu jirgakalurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. ³⁸ Giyagni gagjitanru jirgakalurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune.”

10

Pamole gepi tsomitikolu

¹ Pamole gepi yimaklene tomga. Rutakna kamchine puchotlewatachine chinanu maleka ruknokyapna, pejnuruko yayixlukaka rutuukakinripna ga wa pejnuruko gagijewakchi

² Pamole gepi yokanatanune giwakna walenwa: muchinanu Simo wa Petro chinkaluru, ga wa repuru, Gantirishi, ga wa Santiyako, Sewereyo wgene ga wa repuru Gwa; ³ Wilipi ga wa Wartolo, Tomasu ga wa Matiyo gijgawenutachri, Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Tateyo. ⁴ Simo Kanani gajeru ga wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

Pamole gepine kamrurepa

⁵ Geso yokanatatkana nyi pamole gepi. Wane china yokanretna, “Gi wa payingapoko gyanu. Gi wa Samaritane pokchiko gapokanu. ⁶ Seyni gowegane gangachine yegi galikaka gyanu, Gisrayiliklopishane yegi. ⁷ Gyninipa ginkaklewananumtanu. Wane nchinanu, ‘Tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka.’ ⁸ Gituukakananumtanna yayixachine. Gytunkakananumtanna gipnachine. Mpowratananumtanna gijirgitutachine. Maleka giknokanna kamchine. Genekashatkaluru gyoptota. Genekashlewatanu

koxa gixa. ⁹ Gi wa koriko ntapgatanu, gi wa sroschiko; gi wa sintawoko giskotatanu. ¹⁰ Gi tsapako yagaplu chinanu, gi gepimkaluko, gi yoshmakjixrechishpatako, gi wa kanojerchiko. Gi rixanu wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu nikanru.

¹¹ “Girukokta pokchi gapokanu tsru pokchi ga wa mturu pokchi, gepomlewatanu ginaklu kiglepiranyegirupji. Wane gwanu gyinpotunanuko. ¹² Wa panchi gapokinipa galukanna wane gajene. ¹³ Wa panchi gajene rumukane rixinrina, waneyapna gixa gigenunshinikanu. Seyni ma mumuklunu rixinrina gigenunshinikanu satokyegitangi. ¹⁴ Katukokta gi yoptotangi, gi yijnaktokanutangi, walepi gyinpatka ga wa wale pokchiya, giplokkjiximtanu gistapjixipagi, rumatikolupna. ¹⁵ Galikakni wane nchingi wa gakatkalurupa Sotomachijne, Komorachijne gajenniya wale pokchi gajenni pnute wa giklukanuwnalgognepatka.

Kojwawakchikakapa

¹⁶ “Xawakni Gita yokanatgi gowegane pixkalungi kewetnanetskala. Giyagni galpokonshinikanutanu gimnune pixka, ga wa myokwirenepgi motkokone pixka.

¹⁷ “Girukotinwa yineya. Gi rixanu samyokangina jeman-shinikankakjetikowaka. Runkaklewawaklepjikalayna kochipjetingina. ¹⁸ Girukotlewatachine yegi ga wa pogirchine yegi ganiiko Gita chinanupa, gipgujtalewlu chinanu wanna yegi ga wa payine yegi. ¹⁹ Wa nsamyookoklunupa gi wa gkojwakanshinikanutinwa gi nchina yanumsaletinripa. Gi rixanu waneklupapko geneeko wane nchinanrupa. ²⁰ Gi rixanu gi wa gixapni yanumsatachinepgi, seyni Giwekikaluru gixa Girunu gixa gitokote yanumsatini.

²¹ “Molchi samyokanru gimoleko rupninripa, ga wa girchi gitoru. Ga wa wgenchine kamnixanna rurunna ruylatikolupna. ²² Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu, seyni wa kashnantakanshinikanutachri yoptukyawakpotunanuko wale gognetkaako. ²³ Tye pokchiya kojwakingina gasukanu. Papokchi gyanu. Gi rixanu galikakni wane nchingi, gi gnikawna wane yaletanu papokchimmunanuka Gisrayilichijne nma munkanupachi Gita Yineru Wgenno.

²⁴ “Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Gi wa wayegrechriko, rutsrukate pnute. ²⁵ Poyagotyalu yimaklechi wa yimakjeru pixka rixinripa, ga wa wayegrechri wa rutsrukate pixka rixinripa. Welsewo chinmakluna kappjiru pnutenapna gipji gajenepni.

Piikalurupa

²⁶ “Giyagni gi mpikanna. Gi rixanu maleshlu giyogimatkaluru gi wa mupgujetkotpakni. Maleshlu pochkeruko mumatkotupa. ²⁷ Wane nchinyagi Gita mapshagawakaya, pokamlawakaya wane nchininri gixa. Gijnakpotuko gyijnakotinri, panchi gayiji ginkakletinri. ²⁸ Gi mpikanna manchi giylatachine seyni giweklu gi rumkata giylaletna. Seyni Wale galikaka mpikanu giweklu ginkata gamgakakletachri ga wa manchi Gigena xirnachriya. ²⁹ ¿Gi ge wa ganikajiproji chinanu rushankaka gepi koshichine? Ga wa gi satuna wanna chiji gijruka gixa Giru mwaknu. ³⁰ Gijiwtsako pejnuruko yantatkalurni. ³¹ Giyagni gi mpikanu. Kiglepotgi gixa gixo koshichine pnute.

³² “Giyagni girukokta gipgujtatanno yineyeyiya, Gita koxa gipgujtatanru Nuru tengogne Gajeru yegi. ³³ Girukokta ginutatanno yineyeyiya, Gita koxa ginutatatanru Nuru tengogne Gajeru yegi.

Gi wa gilewanshinikanrewlu, seyni yoglolewapi

³⁴ “Gi gkagwakanru nuninri wa tyechijne nutakyaplu kiglegwashle. Gi wa nuna kiglegwashle nutakinripa seyni yoglolewapi. ³⁵ Gi rixanu nuna nkotspalatyapna:

Jeji wa ruru kamnixinripa,

Ga wa tshicho tunro tkamnixinripa,

Ga wa tomekanunro tgimajiro tkamnixinripa.

³⁶ Wa jeji kamnixjene, waleppi gajeneko kamnixanru.

³⁷ “Girukta gi wa galukpotutno ruru, runro pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. Girukta gi wa galukpotutno gituru, rushicho pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. ³⁸ Girukta gi gwanro koroshiteshkita, gi rawgajixigitanno, gi rumukluno Gita. ³⁹ Girukta gikshika giwekleta, ruwekinri ramginina. Girukta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshika giwekletanu.

Gapnutikolkakapa

⁴⁰ “Gixa yoptotachri, Gita yoptota. Wa Gita yoptotachri nyokanatjeru yoptota. ⁴¹ Tokanchi geneklewatachri giwakaya tokanchi geneklewatachri yoptotachri, wale yoptotanru tokanchi geneklewatachri gapnutikolu. Poyagkakachri giwakaya poyagkakachri yoptotachri, wale yoptotanru poyagkakachri gapnutikolu. ⁴² Girukokta genekanru girapistonopje kachikle-galu satu mturu wanna nyi mturune nyimakleru giwakaya, galikakni wane nchingi, gi wa ramga gapnutkotanu.”

11

Gwa Katlewakleru yokanananune

¹ Wane rixa. Geso rali towutletatkanana pamole gepi yimaklene, wane yiyatka, papokchikaka wannanu yimaklewatinripa ga wa runkaklewatinripa.

² Yoshmakikowaka Gwa yijnakpiranyegityalu Kristo kamrure. Giyagni yokanatna yimaklene Gesyegi. ³ Wane chinruna, “¿Pixaklege ginachripyi, waka wkagwakerge satu?”

⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa gyijnakotan-rukakaya ga wa getanrukakaya. ⁵ Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgitunatachine powratkatka. Ga wa majnakonenanu jemashatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi. ⁶ Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gipgujtatanru Gwa Katlewaklerupirana

⁷ Yanananumtinna, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru getapa yineru mwiyawakanuya? ¿Satu kapanrege kannipgyalu kowshikanrurge? ⁸ Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchimkalurege gitakachri? Gike. Pogirchineppi rawna popchimkalu gitakachine. ⁹ Seyni ¿klu chinanu wane gyapa? ¿Satu tokanchi geneklewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi geneklewatachri pnute. ¹⁰ Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatlu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote pixa penute.

¹¹ “Galikakni wane nchingi, gi wa rupgujewna satu suxo gishpakyachri, Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni Gwa pnute. ¹² Gwa Katlewaklerukluyakawa ga wa

xanigognenanu tengogne pogirewatyawaka muchkowsyegitka. Muchkowitzachine kashichlu. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tokanchi geneklewatachine ga wa tokanchi yokanatkaluru Gwaklupotunanuko runkakletpiranatluna. ¹⁴ Galuka yoptoletiniplu walenwa Giliya wa ginachripa. ¹⁵ Girukokta kajnakopnapa wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Mturune giputu tuplanatachine

¹⁶ Geso gomkagi wane chinretna, “¿Giru pixka nutakanna nyi gimuweekakgognenatachine? Mturune pixka, giputu tuplanatachine, rupxalunna tomsanatachine. ¹⁷ Wane chinna:

Wtumlejyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi. Gi wa nchiyagjeta gixa.

¹⁸ Gi rixanu runa Gwa. Gi wa nika. Gi wa rura. Wane chinna, ‘Kamchi waneylu.’ ¹⁹ Nuna Gita Yineru Wgenno, nikachrino ga wa girachrino. Wane chinna, ‘Getanru. Satu jeji tsru nikalu. Winga kgirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’

“Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka kamrureya.”

Geso ginkakna pokchikaka gajene salewnalepapirana

²⁰ Giyagni Geso yinuwaka chigetjeretna pokchikaka gajene. Wale chinanu chigetjetna gi rixanu wanna getanmaklu gixo potu ruyaklewle kamrujetyawaka. Ga wa retmakluna, gi waleko renshinikanutyana.

Wane china chigetjeretyana, ²¹ “¡Gi waneni pixa Korasi pokchi! ¡Gi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiro pokchiniya ga wa Sito pokchiniya wanepmaklu giyaklewlukaka nkamruyegityagi gixa, wannanimka muchikawako renshinikanutannimkana. Kawshistugalu mkachrimka rutakmanetinnimkawana.

²² Ga wa wane nchingi, Tiro ga wa Sito pnute salewnalenapgi gixapni giklukanuwnalugognepa. ²³ Ga wa pixa Kapernawo, tengognepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiyawakapotunanuko pixka putaako. Gi rixanu wa Sotoma gajene yegi kamrutikomka giyaklewlulu pixa yegi kamrutikaluru, xanigognenanumka rutukna. ²⁴ Ga wa wane nchingi wa gaktokaluru Sotomachijne gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnalugognepatka.”

Ginanu Gita yegi. Gita gapnankakanutkagi

²⁵ Walegogne Geso wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji, tyepirankaka Pixa yogimatyana kgimatkalerune ga wa kanshinikanurune, ga wa mturune pekagita. ²⁶ Gigi, Nuru, gi rixanu wane Pixa gigeretle getletlu.

²⁷ “Ptowruko samyokno Nuru. Gikena gimatlu Gituru, seyni Girchipje gimatlu. Gikena gimatkoxlu Girchi, seyni Giturupje ga wa girukokta raluka gekakgireta Gituru.

²⁸ “Ginanu Gita yegi, pejnurunekgi gama kamrurewletachingi, gitjitchingi. Gita gapnankakanutkagi. ²⁹ Gikamrurewatinno. Gimatinno. Gi rixanu mayogotno Gita. Mtu ru gixnachriwano najiya. Ga wa gikshikanru gapnanunshinikanutinripa. ³⁰ Gi rixanu myapretni gikamrurewatinipno. Ga wa nutjitanru munotni.”

12

Gapnanutikalurugogne

¹ Walegognekaka sana yapanata Geso gapnanutikalurugogne. Yimaklene nachi. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. Nikluna. ² Gwariseyone

getanata. Wane chinruna, “Petanna. Gapnanutikalurugogneko ginanshichkalurni kamrutna pyimaklene.”

³ Wale wane chinna, “¿Gi ge getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru? Wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa. ⁴ Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Walenwa ginanshichkaluru wale nikyaplu, ga wa waleymalune koxa. Sasertotenepje nikanruni. ⁵ ¿Gi ge getyongatkoxlú Tokanchi Yokanatkaluruya wa gapnanutikalurugognekaka kpushiwakapji, sasertotene gimuteru pixka gixkaklu gapnanutikalurgogne? Gi wale chinanu ruklukanuwnanna. ⁶ Gita wane china, gewlu kpushiwakapji pnute tsru. ⁷ Gimka giklukanuwnayegjixanna muklukanuwnakane, gimatinmaka klunerni tyeperana: *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* ⁸ Gi rixanu gapnanutikalurugogne Gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

Giprigamyotachri

⁹ Wane yiyatka. Wanna ginkaklewawaklepji yatka. ¹⁰ Waneru satu jeji giprigamyotachri. Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Munanshichkotlege wa gapnanutikalurugogne pinitikolu?” Wane chinna gepomgaletluna jigyegityapluna.

¹¹ Geso wane chinna, “¿Giru jeji wane gixa yegi, sato gowega waneyalutu? Walamka gijrukanu kapna gapnanutikalurgogneko. ¿Gi ge kashichanro ga wa koschekanro? ¹² ¿Gi ge kiglepotlu yineru gowega pnute? Giyagni munanshichkotni gapnanutikalurugogne kigleru kamruruya.” ¹³ Giyagni wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyokatka. Ruglewamyotatka. Kigletkalu pasretako pixka.

¹⁴ Yatkana Gwariseyone. Jemanshinikankakyegitluna ruylatyapluna.

Gipxaklewatachri tsomitkaluru

¹⁵ Rumatinitka Geso, wane yiyatka. Gixolune yine gomkagimtlú. Pejnuruneko rutuukaka. ¹⁶ Rujretna ma pogijetyapluna, ¹⁷ poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka Gisayiya. Wane china:

¹⁸ Getanru nupxakjeru Gita tsomitlanru.

Nushinikanru potu.

Wale gigletanshinikanutno.

Giwekikaluru Gitanu nutakanru payine yegi runkakletinri gitakyagoklewlupirana.

¹⁹ Gi wa yangalewatanu.

Gi wa saplewjetanu.

Gike yijnaktokanutanru gatnugapoya.

²⁰ Wa katsluku gischokachri gi wa sustonganu.

Wa yochpiikalurchopa gimoliinatachri

gi wa ruwakanu,

koshpakinpotuklu giklukanuwnayegjixlu raalirewatinripa,

²¹ payine kagwaklewatinripa Wale giwakaya.

Geso yapkaku panchi gajene kotspalanshinikankachinepirana

²² Giyagni Wale yegi raniika satu kamchichachri. Walenwa maygaletu, myanumatkatu. Rutuukaklu. Giyagni wa maygaletu myanumatkatu yanumsatkatu, retatka. ²³ Pejnuruneko gixolune giglajita. Wane chinna, “¿Gi ge Tawiklopishakni wa Tye?”

²⁴ Wa Gwariseyone yijnakotinri, wane chinna, “Wa Tye gi wa maleka giknokna kamchine, seyni Welsewoyapje chinanu, wa kamchine gitsrukate.”

²⁵ Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane chinna, “Pejnuruko pogirewatikowaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, giknookalurupni pogirewatikowaka. Pejnuruko pokchikaka ga wa panchikaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, gi rumkata gwagognereta. ²⁶ Satanasyokaklukmaka maleka giknoklu Satanasyo, walenanuko kotspalkakanshinikanutinmakwa. Giyagni ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewatyawaka? ²⁷ Ga wa Gita Welsewo chinanumka maleka nuknokanna kamchine, gwugenene ¿katu chinanu maleka ruknokna? Giyagni gwugenenepni gixa gitakyagokachinepni. ²⁸ Wa Giwekikaluru Goyakalunu chinanu Gita maleka giknokinna kamchine, galikakni gixyegitkalu Goyakalu pogirewatyawaka.

²⁹ “¿Gi rixpoko satu gimkata jiglokapijiretlu gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate, ma mostutkanuwalu wa gichkolu? Waneklu chowgutyalu gipi gajeru.

³⁰ “Gitasreta mwakatu, walenwa nkamnixeru. Gitayma mapatjetkatu, kotspalewata. ³¹ Giyagni wane nchingi, pejnuruko mukochri ga wa mupashiregnuchi kaspuukalurupni yinyegiya. Seyni ginnakokta yine Giwekikaluru mupashichkane, gi wa kaspukikna. ³² Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno kaspukikalurupni. Seyni girukokta gapatlu Giwekikaluru Kpashiri gi wa kaspukiko, gi wa tyegogneyako, gi wa ginachripgogneko.

Yineru gaji tsepowniyachri

³³ “Waka gagmuna kigleru rixa ga wa giji koxa kiglejiru, waka mugletu rixa gagmuna, ga wa giji koxa muglejitu. Gi rixanu gijiya rumatika gagmuna. ³⁴ Gimnu pixkalungi. ¿Gi gixpoko gimkata yanumsaletlu kigleru, muglenekgi gixini? Gi rixanu klunerutka yineru gaji tsepowniyachri, wale yanumatya ginamaya. ³⁵ Kigleru yineru, raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru raji gixolewniyachri mugletu, mugletkaka koshpakya. ³⁶ Ga wa wane nchingi, pejnuruko tokanchi yanumsashatinrina yine, rugyegitanruna giklukanuwnalgognepa. ³⁷ Gi rixanu ptokanu chinanu muklukanuwnakaakotupyi, ga wa ptokanu chinanu koxa giklukanuwnayegijxkalurupyi.”

Gimuweekagognenatachine muglene gagjitlu getkaluru

³⁸ Giyagni pimrine yonchikgapine ga wa Gwariseyone gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, waluka getletlu pixa kamrutanru getkaluru.”

³⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gimuweekagognenatachine muglene, kgimopataklurunni ragjitluna getkaluru, seyni getkaluru gi wa reenekona, seyni Gonasu tokanchi geneklewatachri getkalurutepje. ⁴⁰ Gi rixanu *tsro potu tsru wenu gajeronanwaka rawanata Gonasu mapgogne, mapyechno*, waneko pixka nixanu Gita Yineru Wgenno. Mapgogne, mapyechno chiji gitokote nwanatanu. ⁴¹ Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi gimuweekagognenatachineyama. Wannani giklukanuwnakakanna nyi gimuweekagognenatachine. Gi rixanu wannani genshinikanuta Gonasu ginkaklewele chinanu. Ga wa xani gewru Gonasu pnuterutu. ⁴² Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegnetesreta gajerni pogirewatachroni nyi gimuweekagognenatachineyama. Tuklukanuwnakakanna, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewele. Ga wa getanru. Gewru Salomo pnuterutu.

Kamchi puchotlewatachri satoka

⁴³ “Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinika, pnunnu yapanatarka, popriwaakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. ⁴⁴ Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’ Wane rapokinitka rukshiklu maleppjiru, saxritkaluru ga wa galpokotkaluru. ⁴⁵ Giyagni wane ya. Waleyma ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka gektutu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute. Waneko pixka rixanna nyi gimuweekakoggenatachine muglene.”

Geso ginro ga wa repurune

⁴⁶ Gixolune yine runkalewyeginatiniwa, runro ga wa repurune maleka tunwatachine, raluka giynumsaetluna. ⁴⁷ Satu wane chinru, “Gewna punro ga wa pepurune, maleka tunwatachine. Raluka giynumsaetyina.”

⁴⁸ Rugitlu wane chinjeru. Wane chinru, “¿Katni wa nunro? ¿Katni wa nepurune?” ⁴⁹ Romyokyegitna yimaklene. Wane china, “Ga ga nyinwa nunro, ga wa nepurune. ⁵⁰ Gi rixanu girukokta kamrutlu tengogne Gajeru Nuru gishinikanru, walenwa nepuru, ga wa nepuru, ga wa nunro.”

13

Yapkaklu kgitaklewaklerupirana

¹ Walegogne panchi rushpakamtya Geso. Tsuru wenuspuwnaga tuplata. ² Rapatyegitluna gixolune yine. Kanawa ruptekatika. Wane tuplata. Ga wa pejnuruneko gixolune yine wanga gwa. ³ Gi gepikapirana runkakna yapkalkuya. Wane china, “Wane rixa. Wa kgitaklewakleru gitaklewapanu. ⁴ Kopalajitini pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine. Niklokajitluna. ⁵ Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mwiyawakanu potu kajpa. Waneklumka rupchekni. Mpixnuwakapotni chiji. ⁶ Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu rupriganatka. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotanatkalu. ⁸ Pimriji kiglewaka chiji gapokajita. Wane jiwatya. Rawa satu satpachaji, satu patsruijmoleji, satu mapmoleji. ⁹ Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Kluneru chinanni yapkalkukaka

¹⁰ Runyegitluna yimaklene. Wane chinruna, “¿Klu chinanu yapkalku punkaklewegyityana?”

¹¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gi rixanu wa gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru tokanchi tengogne pogirewatyawakapirana, seyni wanna gi wa geneeka. ¹² Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamigjetu wane rixle konikona. ¹³ Giyagni yapkalku nunkaklewegyityana, retinmakna ma metinitipna, yijnakotinmakna ma yijnakotinitipna, ma mumata jeminitipna. ¹⁴ Wane rixa poyagkakikolupa wannaya Gisaiya tokanchi geneklewatchri ginkakle. Wane china:

Gijnakopna giyijnakotini, gi gimata jemanru.

Getini getinmaka, gi gimatanru.

¹⁵ Gi rixanu shikowgajkaakana nyi yine.

Ga wa gijnakopnayna kyapreru yijnakotyana.

Ga wa rushyagaletna ma giygalna metinitipna;

gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna;

gi rajiyakna rumata jemyana; ma kashrijetikotupna,

nma mutuukakyanupna.

16 “Seyni giglenshinikanyegitkalurni giygale gi rixanu geta, ga wa gijnakopna gi rixanu gyijnakota. 17 Gi rixanu galikaka wane nchingi, wa tsru galuklu rixmakluna gixo tokanchi geneklewatachine ga wa poyagkakachine. Raluka getletmakluna wa gixa getanru. Gi retluna. Raluka yijnakletmakluna wa gixa yijnakotanru. Gi wa yijnakotluna.

Kgitaklewaklerupirana ginkakpokowakatka

18 “Giyagni gjemanru gixa kgitaklewakleru yapkalepirana. 19 Girukokta yijnakotlu tokanchi pogirewatyawakapirana, ga wa gi rumata jemlu, runa mugletu. Kashichlu raji gitaakaluru. Walenwa gatnugapostsi gitaakaluru. 20 Ga wa sotlu gwiyawaka gitaakaluru, walenwa yijnakotlu tokanchi. Waneklu rumuwlepotuko yoptotlu. 21 Seyni gi katskiri. Pshinitsonu gwachripa. Wa runini salewakchi ga wa kojwawakchi tokanchi chinanu, waneklu rutspekaaka. 22 Ga wa kona gwiyawaka gitaakaluru wale yijnakotlu tokanchi. Wa kojwakanshinikanrukaka tyegogneya, ga wa ponikowlu yokwire kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. 23 Wa kiglewaka chiji gitaakaluru walenwa yijnakotlu. Rumatjemlu tokanchi. Jiwata: satu, satupachaji; satu, patsrujiremoleji; satu, mapmoleji.”

Geso yapkale triko ga wa triko pixkalutu kshanapirana

24 Satu yapkaku runkakyana. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, kiglejiru gitakachri rusanate. 25 Seyni rumkakopshinna yine runa kamnixjeru. Rutkaplu triko pixkalutu kshana, triko ganikajite. Yatka. 26 Giyagni wa gitaakaluru gipchekinitka, kaji rixinitka, waneklu koxa rupgujewna triko pixkalutu kshana.

27 “Wayegrechine gapyegitlu kwangixleru. Wane chinruna, ‘Gitsrukaachi, ¿gi ge kiglejiru putaku wa pusanate? Giyagni ¿ginaka ruyakatyia triko pixkalutu kshana?’

28 “Wale wane chinna, ‘Satu jeji nkamnixjeru wane gixlu.’

“Ga wa wayegrechine wane chinruna, ‘Giyagni ¿gi ge paluklu wa woplipchetapyaplu?’

29 “Wale wane china, ‘Gike. Wa goplipchetinri gma moplityakoxaplu triko. 30 Getasha tseruwnaletanru gepiko, jirgakoklunpotunanuko. Jirgakoklunpatka, wane nchinanna wa jirgachinepa, “Muchinangapka goplitanru triko pixkalutu kshana. Gostuptajetanru yoxikikolpatka. Ga wa triko gapatjetanu. Rumretikowakapji gitakanru.” ’ ”

Yapkaku mostasajipirana

31 Satu yapkaku runkakatnakna. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiklo. Rusanate rutaklo. 32 Walenwa galikaka ptowruko kajiruji mtserujitu potu. Seyni wa tseruwninitka walenwa tsru potu kshana gitaakaluru pnute. Gagmuna pixka rixa. Giyagni teno yapachine kosichine gina. Waleplu shalewatna.”

Geso yapkale gisekachripirana

33 Satu yapkaku runkakatnakna:

“Tengogne pogirewatyawaka gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepmole masu yaglu trikopagi tyapietlu, psoluko rusekinpotunanuko.”

Yapkaklukakaya runkakletinri Geso

34 Pejnuruko tyekaka yapkakluya Geso ginkakna yine. Wa yapkaku migje gike runkakna, 35 wa poyagkakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Walenwa china:
Nyanumatanu yapkakluya.

*Rekamrutkoklunuyakawa tye psolchijneko
yogimanatkalurkaka nunkakletanu.*

Geso ginkakpokowakatlu triko pixkalutu kshana yapkaku

³⁶ Giyagni rungatkana gixolune. Panchi yatka Geso. Yimaklene ginyegitlu. Wane chinruna, “Punkakpokowakatanwu wa sana gajeru triko pixkalutu kshana yapkakupirana.”

³⁷ Rugita Geso. Wane china, “Wa kiglejiru gitakachri walekno Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Sanni wa tye psolu chijiko. Ga wa kiglejirni wa pogirewatyawaka gajenni. Ga wa triko pixkalutu kshana walenwa muglene. ³⁹ Ga wa kamnixjeru walenwa tsru kamchi, triko pixkalutu kshana gitakachri. Wa jirgalni walenwa ralipregognepa. Ga wa jirgachinepa wannanwa Goyakalutwerrerune.

⁴⁰ “Giyagni wa kshana triko pixkalutu wane rixa goplitkotanu. Yochpiikotanu. Wane rixanu ralipregognepatka: ⁴¹ Gita wa Yineru Wgenno nyokanatanna notowrene, pogirewatyawaka rapatinrina pejnuruko git-spetkalurkaka. Ginanshichkaluru kamrutachine koxa rapatanna. ⁴² Wanna xirnachri giknooko. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu. ⁴³ Giyagni poyagakachine gatajiwnanu, tkachi pixka, Rurna pogirewatyawakaya. Kajnakopnalu wa yijnakotinripa yijnakotanu.

Geso ginkakna ponikowlu yogimatkalurupirana

⁴⁴ “Tengogne pogirewatyawaka ponikowlu pixka rixa sana yogimatkaluru. Satu jeji rukshikinitkalu, yogimatatnaklu. Rumuwle chinanu rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitanru wale sana.

Kwenuro potu perlaji

⁴⁵ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka kmarnewakleru pixka rixa, kigle katajiroji perlaji gijgachri. ⁴⁶ Rukshiklo sato kwenuro potu perlaji. Rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitatkalu.

Geso yapkake chalupirana

⁴⁷ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka tsru chalu pixka rixa. Tsru wenu ruknogatka. Rawlo pnunnu gixachro shima. ⁴⁸ Wa katsepo rixinitka chalu, wanga koshpatyatkalonga. Tuplatna. Tsomitatkalonga kiglero. Kojita rutakna. Ga wa gektuto shima maleka ruknokatkalona. ⁴⁹ Wane rixanu ralipregognepa. Rushpakamtanna Goyakalutwerrerune. Konanna muglene poyagakachinetskalaya. ⁵⁰ Towrechine xirnachri giknokanunna. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

Geso yapkake ponikowlu gerotkaka ga wa kapokotkakapirana

⁵¹ Wane china Geso, “¿Gi ge gimata jemlu wa tye pejnurkakakopirana?” Rugitluna, “Gigi.”

⁵² Wale wane china, “Giyagni pejnuruko yonchikagapri ginkaakaluru tengogne pogirewatyawakaya, satu jeji pixka rixa kapjiru. Ponikowle koshpakyalu gerotkaka ga wa kapokotkaka.”

Nasare myoptotikotu Geso

⁵³ Wane rixa. Rali ginkakletinitkalu tyekaka yapkaku, wane yiyatka. ⁵⁴ Gichijne yatka. Wanna ginkaklewawaklepji runkakjetyana. Wane rixa. Wanna giglajita. Wane china, “¿Ginaka rawyalu tye gimatkalewlu ga wa tye giyaklukaka? ⁵⁵ ¿Gi ge kyosokokleru wgenekni wa Tye? ¿Gi ge Mariya chinkalurokni wa runro? ¿Ga wa repurune Santiyako ga wa Gosi, ga wa Simo, ga wa Gota chinkalune? ⁵⁶ ¿Gi ge pejnuroneko repurone wixa yegi?”

¿Giyagni ginaka pguta rukshikyalu pejnuruko tyekaka gimatkalewlu ga wa ruyaklewe?”⁵⁷ Wale pupjetyana.

Seyni Geso wane china, “Maleshlu tokanchi geneklewatachri Goyakalunni mkagwakpiratkotu ga wa gichijnepejeya, gipjiya.”

⁵⁸ Gi wa gixo giyaklu kamruta waneya ma malixlena chinanna.

14

Gwa katlewakleru gipnale

¹ Walegognekaka Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakpogiwletlu Geso. ² Wane chinna wayegrene, “Walenwa Gwa Katlewakleru. Gipnachinetskala yotunomtyatka. Giyagni kgiyaklewaklerni.”

³⁻⁵ Gi rixanu Gwa giyotlu Girore. Wane chinru, “Ginanchichikalurni pepuru gnunro pwayegitinripa.”

Wale chinanu raluka giylaletmaklu. Seyni yine pika wale, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna. Giyagni Girore kashichjixatkalu Gwa. Rostujixlu. Yoshmakjetikowaka rutakjixatkalu Giroryana, Wilipi repuru gnunro, chinanu.

⁶ Meyiwlu kamrutka Girore poyagkale walapute chinanu. Wanna ganikajite tansatya Giroryana nshicho. ⁷ Tmeyitlu Girore. Giyagni rupiratyalo Wale kawchinanu renekyaplo klunerukokta tagjityaplu. ⁸ Wa wala jigetkaluro tunroya. Wane china, “Penekanno gewiya satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.” ⁹ Giyagni wa pogirchi wamonuwata. ¹⁰ Wale kawchinanu chinre ga wa waleyma gwanatachine nikawakakwale renekjixatkalu. ¹¹ Yokanrewatatka. Rustaknoojixatkalu Gwa yoshmakjetikowakaya. ¹² Kotajipi ranikjiwutikatka. Makloji geneekatka. Tunro yegi taniklu.

¹³ Rapokna Gwani yimaklene. Ranikmanetatkaluna. Kapnatatkaluna. Runkakpatkaluna Geso.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹³ Geso yijnakpiranyegitanatkalu, wane kanawa yiyatka. Yineru mwiyawakanu yatkana wanna mkoje. Wa gixolune jeminitka, pokchikaka ruyakatyatkana. Romkagitluna. Chiji yapamtna. ¹⁴ Ruptekinitka Geso, refna gixolune yine. Retwamonutna. Rutuukakna yayixachine.

¹⁵ Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. Giyagni pyokanatananna gixolune pokchikaka yinripna, ragjityapluna nikanrupna.”

¹⁶ Geso wane chinna, “Gi wa magatyana wane yinripna. Genekanna nikanrupna.”

¹⁷ Wane chinruna, “Maleshaywu gewi, seyni pamyo jimapropje ga wa gepi shima.”

¹⁸ Wale wane china, “Ganikyegitanno gewi.”

¹⁹ Peklomta gogo tuplajixatkana gixolune yine. Rawlu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Teno yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene. Ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ²⁰ Pejnuruneko nikatka. Jinanutkana. Koschekatkaluna gixetachri psojkaka, pamole gepi kojita katsepo. ²¹ Wa nikachine pamyo waragka jejine. Gi wa kyagna suxone. Gi wa mturuneko.

Tsru wenumta yapamta Geso

²² Waneklu kanawa ratskojixatkana yimaklene, wakanu kosekinri-patkana, rungakopshinna yine. ²³ Rali gingaletinitkana gixolune yine,

magka kanika Walepje, ragjigognetinripa. Kayi rixinitka wane rawanatatka Walepje. ²⁴ Ganikajgatkalo kanawa. Rutwatjekakanro gishpurga, gi rixanu kannipgyalu satkakanro.

²⁵ Rumrereekastsitkani, Geso yayegitatkana. Tsrū wenumta yapananumta. ²⁶ Yimaklene getinri tsrū wenumta yapananumtini, kojwakanshinikanutna. Wane chinna, “iPagixanutkani!” Piklena saplewatna.

²⁷ Waneklu ruynumatatkana Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

Gonumta yapamta Petro

²⁸ Giyagni Petro gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa pixinipa ptomanno Pixa yegi nyinripa. Gonumta nyapamtanu.”

²⁹ Wale wane china, “Punanu.”

Kanawa rupteakmtya Petro. Gonumta yapamta, Geso yegi yinripa. ³⁰ Retinitkalu gichkonnipgyalu, pikana. Yinuwaka gimxiklemtanatka. Saplewatana. Wane china, “Gitsrukaachi, pognetkakanro.”

³¹ Waneklu Geso gomyyogyegitlu. Kashichlu. Wane chinru, “Psotsotaji galixachriyi. Ćklu chinanu maponshinikanukletyi?”

³² Kanawa rupteakmtya, rutukannipgyamtatka. ³³ Giyagni kanawa gwanatachine yoptsojtyegitluna. Wane chinna, “Galikakpotunanni Pixni wa Goyakalu Wgenyi.”

Genesare gajene yayixachine rutuukaka Geso

³⁴ Koprugatinitkana, Genesarechijne rapokna. ³⁵ Yine gimatatkalu wane gajene. Yokanrewatna psolusretako walesreta. Yayixachine pejnuruneko ranikyegitluna. ³⁶ Ragjiltuna gimkaluptostsipje kamrukinripna. Pejnuruneko kamrukjene wanna gitskalgatka.

15

Wa merkamyonkane nikachine

¹ Giyagni Gwariseyone, yonchikgapine Gerosale giyaktyachine gapyegitlu Geso. Wane chinruna, ² “Ćklu chinanu pyimaklene giknoklu git-srukaachinni giykole? Gi rixanu gi rerkamyotna wa jimapro nikinna.”

³ Wale gigitna. Wane chinna, “Ćklu chinanu koxa gixa giknoklu Goyakalu yokanatanru giykole chinanu? ⁴ Gi rixanu Goyakalu wane china, ‘Pkgawakpiratanru puru, punro’ ga wa ‘Girukta kamakpirjetlu ruru, runro walepni gipnanuna.’ ⁵ Ga wa gixa wane china, ‘Girukokta wane chinru ruru ga wa runro, ‘Nenekashle gixanupmaka Goyakalu nenekashatanutka, wa nenekashle gixa gipxakikolupmaka.’ ⁶ Wane gixachri gi kagwakpiratanutkalu ruru, runro.’ Wane gixa giknoklejetlu Goyakalu yokanatanru gixa giykole chinanu. ⁷ Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisayiya gixapirana. Wane china:

⁸ Nyi yine gispunya kagwakpiratnona
seyini rajiyina wajra yanna Gitaya.

⁹ Magijeru yonogleyegitnona.

Runkakletluna yokanrekakna yine wa Goyakalu tokanu pixkalutu.”

Geso ginkakna wa yineru gaji gajeru puchotlewatachrikaka

¹⁰ Tomgana gixolune yine. Wane chinna, “Gyijnakotanu. Gimata jemanu. ¹¹ Gi wa ginama jiglokyachri puchotlu wa yineru. Seyni wa ginama gishpakyachri, walenwa puchotlu yineru.”

¹² Giyagni yimaklene yayegitlu. Wane chinruna, “¿Gi ge pumata wa Gwariseyone yijnakotinri wa tye tokanchi jigeakanuwatna?”

¹³ Seyni rugitna. Wane chinna, “Pejnuruko gitaakaluru ma mutakanutu Nuru walgogne Gajeru goplitkalurupni. ¹⁴ Getashatanna. Maygalenkakluko kosekakachinni. Wa maygaletu kosekinmaklu maygaletu kapna rumu-jruukakanna.”

¹⁵ Petro gigita. Wane china, “Punkakpokowakatanwu tye yapkaku.”

¹⁶ Geso wane china, “¿Wane koxa gixge gixa mumatjemkangi? ¹⁷ ¿Gi ge gimata jema wa pejnuruko ginama jiglokyachri, ginanwaka ya? Rush-paka gichkajetyawaka. ¹⁸ Seyni wa ginama gishpakyachri raji ruyakitya. Walenwa puchotlu yineru. ¹⁹ Gi rixanu yineru gaji rushpaka mugletu shinikanchi, giylalewlu, gimopatlewlu, gapoklewlu, chowguchkaka, gix-asha gipgujtalewlu, mupashiregnuchi. ²⁰ Tyekakni wa puchotlu wa yineru. Ga wa meromyogkatu nikini gi wa puchotlu yineru.”

Kanani gajero galixlewu

²¹ Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitosreta yatka. ²² Wanero sato suxo Kanani gajero, walesreta giyaktyachro. Tsaplewjeta. Wane china, “¿Gitsrukaachi, Tawiklopusha, petwamonutanunno! Nshichni kamchichachropo-tuna.”

²³ Seyni gi satu tokanchi rugityalo. Wa yimaklene yayegitlu. Ragjiltuna. Wane chinruna, “Pyokanatanro, gi rixanu tsaplewjegajixgiyakatwu.”

²⁴ Wale gigita. Wane china, “Gi wa nyokanatka, seyni wa gowegane chinanupje gamgachine Gisrayiliklopushane.”

²⁵ Giyagni tapoka. Tyoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, pupx-akanunno.”

²⁶ Rugita Wale. Wane china, “Gi kigleru wa kashichikolupa yine wgenene nikanru, kewe wgenene ruknokyegetkomka.”

²⁷ Wala wane china, “Gigi, Gitsrukaachi. Seyni wa kewene niklu rut-srukatna nikawakakwale gijrukyachripopeji.”

²⁸ Giyagni Geso gigita. Wane chinro, “¿Suxo, tsruni palixle! Wane pixikolupa palukyawaka.”

Wanekluyakawa tutukawgenetatka.

Gixolune gituukaakalune

²⁹ Wane yiyatka Geso. Kalile Wennespuwnaga yapa. Magka kanika. Wane tuplata. ³⁰ Rapyegitluna gixolune yine. Wannaymana myankane, maygalene, myanumatkane, mastsine, ga wa pimrine gixo. Gesojixisti rutaakana. Wale gituukakna. ³¹ Wane rixini ruglajitna gixolune yine, reta yanumletkana myanumatkane, ga wa mastsine kigletka, myankane yanatka, ga wa maygalene getatka. Rumalwutluna Gisrayiline Goyakalute.

Gepkoxamkoje waragkane geneka nikletka

³² Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, “Netwamonutna gixolune yine, gi rixanu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna. Gi naluka yokanretna mniikane ma mujxipakgapotinitipna.”

³³ Yimaklene wane chinru, “¿Ginaka gawinri wixa wane pejnu niikaluru yineru mwiyawakanuya, wunanutyapna wane pejnu gixolune yine?”

³⁴ Geso wene china, “¿Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokgipre ga wa psotsotaji kopaji.”

³⁵ Towutna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. ³⁶ Kashichatkalu payokgipre jimapro ga wa shima. Poyagnutlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene, ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ³⁷ Pejnuruneko

nikatka. Jinanutkana. Ga wa gixetachripsojkaka koshchekna payokgipre kojita katsepo. ³⁸ Wane nikyachine gepkoxamkoje waragka jejine. Gi wa kyagna suxone, gi wa mturuneko. ³⁹ Rungatkana gixolune yine. Kanawa ruptekatka. Maktalasreta yatka.

16

Klu chinanu getkalurkaka

¹ Gwariseyone gapyegitlu ga wa Sariseyone rumlukanutyapluna. Ragjitluna rekakgityapna getkaluru tengogne gajeru chinanu.

² Seyni Wale gigitna. Wane chinna, “Wa kayi rixinitka, wane nchina gixa, ‘Kiglegogneru gi rixanu gasergogneru.’ ³ Ga wa goyechnokawa, ‘Xawakni ginapni,’ nchina, ‘gi rixanu gasergogneru ga wa kwamongonetaa rixa.’ Sanowashatachingi. Gimata getgogneretlu tengogne ga wa *¿gi ge gimkata gimata getletlu gipapko gimaxiklechi?* ⁴ Gimuweekagognenatachine muglengi, kgimopatakleruneko gajjitlu getkaluru, seyni getkaluru gi wa rekakgitkona seyni Gonasu tokanchi geneklewatchri getikalurutepje.”

Ruknokamtna. Yatka Geso.

Gisekachri Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu

⁵ Wakanu rapokinitkana yimaklene. Ramtaka ganikletluna jimapro. ⁶ Geso wane chinna, “Xako ggirukotinwa wa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.”

⁷ Wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Gi rixanu gi waniklu jimapro.”

⁸ Geso gimata. Wane china, “*¿Klu chinanu gixnanuko gishinikanuwata wa jimapro gma manikiniti chinanu? Psotsotaaji galixachingi.* ⁹ *¿Gi ge gimata jemawa? ¿Gi ge gishiniikoxlu wa pamyoy jimapro wa pamyoy waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu?* ¹⁰ *¿Gi ge gishiniikoxlu wa payokgipre jimpro wa gepkoxamkoje waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu?* ¹¹ *¿Gi gixge gi gimata jema gi wa jimapropiranni wane nchinyagi? Gimretinwa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.*” ¹² Giyagni rumata jemluna gi wane chinna wa gisekachriya jimapro chinanu rumretinwana, seyni wa Gwariseyone ginkakleweya ga wa Sariseyonenu.

Petro gipgujtale

¹³ Susari Wiliponusreta yinitka, Geso gepomgana yimaklene. Wane chinna, “Wa yine *¿katu wane chinna wa Gita Yineru Wgenno nixinri?*”

¹⁴ Wanna wane china, “Pimrine wane china, ‘Gwa Katlewakleru.’ Ga wa pimrine, ‘Giliya.’ Ga wa pimrine, ‘Geremiya.’ Waka satu tokanchi geneklewatachri kagwakyayina.”

¹⁵ Wale wane china, “Ga wa gixa, *¿katu wane chinno?*”

¹⁶ Rugita Simo Petro. Wane china, “Pixni Kristoyi. Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

¹⁷ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Giglenshinikanyegitkaluryi Simo, Gonasu wgenyi, gi rixanu gi wa kamaneru, gi wa kagragalu gekakgityi, seyni wa Nuru tengogne Gajeru gekakgityi. ¹⁸ Seyni Gita koxa wane nchinyi, pixni Petroyi, ga wa tye tsru sotlu gogotemta nkamrutanru gapatjetikowaka Gitanu. Gi wa gipnachine gishyatikowaakaoko gichkolu gapatjetachine pixka. ¹⁹ Pixa nenekanru kotpukapi tengogne pogirewatyawaka chinanu. Klunerukokta pixa gostutanru tyechijneya, tengogne koxa rostutiko. Klunerukokta pkaspuka tyechijneya, tengogne koxa kaspukiko.” ²⁰ Giyagni rujretna yimaklene gikena ma munkakinitipna wa Kristo rixinri.

Rupnale runkakagnaputa Geso

²¹ Wanekluyakawa Geso Kristo yinuwaka gekakgiretna yimaklene, rumkata Gerosale yaletinripa. Wane gixo salewninripa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya; ruylatikolupa ga wa mapogone rixinri yotunkakikolupa.

²² Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, kigle gwalepyi. Gike pixiniko wane pixanu.”

²³ Giyagni Wale giprotakyegitlu. Wane chinru Petro, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Nutspekakjermakyi. Gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyni wa yinepirana galikaka.”

Geso Gomkagitachri ginkata kamruretanrupa

²⁴ Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Katukokta galuka gwa gajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ²⁵ Gi rixanu girukokta galuka gishatkapletlu ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshikanru ruwekinri. ²⁶ Gi rixanu çklu gaprini wa yineru psolu chijikmaka wane rixletanu, seyni ruwekinri ramginina? Ga wa çklu rupekotanru yineru ruwekinripa? ²⁷ Gi rixanu nunanu Gita wa Yineru Wgenno Nuru goy-aknuyma, notowreruneyma. Waneklu satkaka rixpoko kamruretyawaka napnutinitkalu. ²⁸ Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi getunganru gipnalulu ma metkanuwalunachi Gita Yineru Wgenno ginachripatkano npogirewatyawakaya.”

17

Geso satuko kogetkogatka

¹ Patsrujirgogne giknoginitka, Geso ganikna Petro ga wa Santiyako, ga wa repuru Gwa. Satu magka tenolu ranikna wannapje. ² Wane wanna getanu satuko kogetkogatka. Yochiigojita tkachi pixka. Ga wa gimkalu klatpotlu pokamlalu pixka. ³ Moysisi ga wa Giliya gipgujewnayegitna ruynumsanatjene.

⁴ Rugita Petro. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, kigleru gewi gawinri. Palukiniplu, wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, ga wa Giliyanupa satu.”

⁵ Wa yanumsanatiniwa, satu kyachgapererumko katajiru chikletyegitna. Waneylu satu tokanchi kyachgapererumkoya wane chinachri, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale gigletanshinikanutno. Wale gyijnakotanu.”

⁶ Yijnakotinitkaluna yimaklene tye tokanchi, chiji rapokgojitna. Pikpotutna. ⁷ Geso yayegitna. Kamrukna. Wane chinna, “Gyotunotanutka. Gi wa mpikanu.” ⁸ Tunogitinitkana, gike retatkana. Gesopjetkani.

Giliya gapoklepa

⁹ Wa magka yopikinitkana, rujretna Geso. Wane china, “Gi satuna ginkakanu wa getanruya nma yotunotkanuwa Gita Yineru Wgenno gipnachinetskalaya.”

¹⁰ Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “çGi chinkoxna wa yonchikgapine wa Giliya gingapkatanu?”

¹¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Giliya galikakni rungapkatanu rugletyaplu ptowruko. ¹² Seyni wane nchingi, Giliya ginpatka. Gi rumatluna. Seyni wane rixluna klunerukokta ralukyawakna. Waneko pixka rixannona Gita Yineru Wgenno. Wannaya nsalewnanu.”

¹³ Wa yimaklene gimata jematkalu wa Gwa Katlewaklerupirana runkakletinri.

Geso gituukaklu mturu popukaleru

¹⁴ Wa gixolune yegi rapokinitkana, runa satu jeji. Yoptsojityegitlu.

¹⁵ Wane china, “Gitsrukaachi, petwamonutanru noturni. Gi rixanu popukalerunni. Yayixachrinni. Gixo kata xirnachri yana. Gixo kata gonu yana. ¹⁶Pyimaklenyegimka nanikniri. Gi rumkata gituukakletanruna.”

¹⁷ Rugita Geso. Wane china, “iYa nyi gimuweekagognenatachine malixkane, mpotukane! ¿Gi pejnuogognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnuogognenanukta nakotangi? Ganikyegitanno.” ¹⁸ Geso chigetjetlu kamchi. Rushpakamtatka kamchi waleya. Ga wa mturu gitukatka wanekluyakawa.

¹⁹ Giyagni yimaklene gapyegitlu Geso. Wannapje rixinrina, wane chinruna, “¿Klu chinanu wixa gi ginkata giknokletlu maleka?”

²⁰ Geso wane chinna, “Gi rixanu psotsotaji galixa. Gi rixanu galikaka wane nchingi, waneygi gixkamka galixle mostasajipso pixka, wane nchinanru tye magka, ‘Wane pushpakinitka. Pnu pyanutka.’ Ga wa pnunka yanu. Gikenapmakni gma mumkatanutupmaka. ²¹ Wa tye pixkalutu gi gishpaka seyni gagijognerupjeya ga wa gogajirewlpujeya.”

Geso ginkakletatnaklu rupnalepapirana

²² Kalile rapatanatinna, Geso wane chinna, “Samyookalurupno Gita wa Yineru Wgenno, yine kashichyapno. ²³ Ruylatannona. Mapgogne rixinri nyotunkaako.” Wanna wamonuwnapotutana.

Girukotlewatachine gijgawenutikolu geneeka

²⁴ Kapernawo rapokatkana. Girukotlewatachine gijgawenyegitachine ginyegitlu Petro. Wane chinruna, “¿Gyimakjeru gi ge wenuktanru wa girukotlewatachine gijgawenre?”

²⁵ Petro wane china, “Gigi.”

Jiglokapjintini, Geso gapka yanumata. Wane china, “¿Gi pixka getle pixlu Simo? Tyechijne pogirene, ¿katu yoptotalona sroschi marnewlu girukotikolu chinanu, ga wa satkaka yineru chinanu? ¿Gimolenyegiyna waka pnu gajenyegiya?”

²⁶ Petro wane china, “Pnu gajenyegiya.”

Geso wane chinru, “Giyagni gimolene gishpaka. ²⁷ Seyni wma jigekyapna, tsru wenu pyanu. Pkowchontapanu. Wa muchinanu gapka pkosetanropa, wala shima pkoschekanu. Pkomchaknamatanro. Pukshikanro sroschiproji. Wala pwanu. Penekanna Gita chinanu ga wa pixa chinanu.”

18

¿Gimi wa tsru potu?

¹ Waneklu yimaklene gapyetitlu Geso. Wane chinna, “Giyagni ¿gimi wa tsru potu wa tengogne pogirewatyawakaya?”

² Tomgalu satu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, gma kashrijetkoklunupa, mturune pixka gma mixkanupa, gi gapokanuna tengogne pogirewatyawaka. ⁴ Giyagni girukokta mturu rixnawa tye mturu pixka, walepni wa tsrupotupa tengogne pogirewatyawakaya. ⁵ Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota.

Geso ginkakna mturune gitspeekakikolupirana

6 “Girukokta gitspekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa.

Wa pumyo ga wa pujixi gitspekakinipyi

7 “¡Gi waneni tye psolchijne gajeneko gitspekaklu chinanu! Gi rixanu galikakni wanepu gitspekaklu, seyni ¡Gi waneni wale jeji wale chinanu runa gitspeeru! 8 Giyagni wa pumyo ga wa pujixi gitspeekakinipyi pustakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi mastsi ga wa yokmatachriyi puwekinri pjiglokinripa wanepnute gepimyo pixini ga wa gepjixi pixini, puknookona xirnachri yegi gike rixini mnikawnakatu. 9 Wa puygale gitspeekakinipyi pkoshpakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi wa puwekinri pjiglokinripa paygalepjeya wanepnute gepiygale pixini puknookona Gigena xir-nachri.

Geso yapkake gowega gamganatachropirana

10 “Xako gi geiykanru satu nyi mturune, gi rixanu wane nchingi Goyakalu-towrerune tengogne gajene wanna chinanu psolgogneko retgojtluna Nuru tengogne Gajeru. 11 Gi rixanu nuna Gita Yineru Wgenno nognetkakapyaplu gamganatachri.

12 “¿Gi pixka getle gixlu gixa? Waneyapmkalu satu yineru satu pacha gowegane ga wa tamganmaka sato gowega, ¿gi ge magka ruknokamtina wa mturujmole mturuji gowegane, ga wa rujgaplo wa gangachro? 13 Wa rukshikinro, galikaka wane nchingi rumuwpotuta wala chinanu, wa mturujmole mturuji mangakane pnute. 14 Wane rixa. Giru tengogne Gajeru gi raluklu wa satu nyi mturune ganginri.

Molchi mukochirewatachri

15 “Giyagni wa pumole mukochirewyegitinyi, pyayegitanru. Pekakgi giklukanuwnayegletanru gixapje gixini, pixa ga wa wale. Wa yijnakotinipyi, pukshikmoletatka. 16 Ma yijnakotkamkayi satumka ga wa gepimka panikanu pixayma, wa gepi getachine ga wa mapa pejnuruko tokanchi poyegitko. 17 Wa ma yijnakotkanupna wanna, punkakanna gapatjetachine. Ga wa gapatjetachine gi yijnakotanu waneklu mjemkatu pixka ga wa gij-gawenutachri pixka pixa getletanru.

18 “Klunerukokta gixa gostutanru tyechijneya, tengogne koxa rostutiko. Klunerukokta gkaspuka tyechijneya, tengogne koxa kaspukiko.

19 “Galikakni wane nchinatnakgi, wa gepi gixa wanerutu nchinan-shinikanutini tyechijneya, klunerukoktapirana gagjitini, Nuru tengogne Gajeru wane gixingi. 20 Gi rixanu ginakaktana gepi, mapa ngiwaka chinanu gapatachine, wanna ganikajitkoxno Gita.”

Gkaspukini payokgipremole kata payokgipre kata

21 Giyagni Petro yayegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿gi pejnu kata mukochirewyegitanno nomole, ga wa gita kaspukinri? ¿Payokgipre katpotunarege nkaspuinri?”

22 Geso wane chinru, “Gi wane nchini wa payokgipre katpotunanuko, seyni payokgipremole payokgipre.

Gepi riwishkatachine

23 “Giyagni tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, pogirchi. Raluka giglepokletlu wayegreneyma riwishkatna. 24 Yinu waka giglepokletlu riwishkatna. Wale yegi raniika satu riwishkatachri. Gixo potu

waragkaproji riwishkatachri. ²⁵ Maleshaylu wenutyaplu. Giyagni gitsrukaachi yokanatlu rushagkikolupa wale, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa pejnuruko wane rixle, wenutikolupa.

²⁶ “Giyagni yoptsojityegitlu wayegrechri. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, ma pognanutupyí gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’ ²⁷ Giyagni gitsrukaachi getwamonutlu wayegrechri. Rushotatkalu. Kaspukyegitatkalu riwishkatyalu.

²⁸ “Yatka wale wayegrechri. Rukshiklu satu waleyima wayegrechri, wale riwishkatjeru, satu pachaproji riwishkatachri. Kashiplajitanru. Kachinekanru. Wane chinru, ‘Pwenutanutkano wa priwishkatyano.’

²⁹ “Giyagni wa rixje wayegrechri gijixistsi yoptsojityegitlu. Ragjitlu. Wane chinru, ‘Ma pognanutupyí gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’

³⁰ “Maka wale gi galuku. Seyni wane ya. Yoshmakikowaka rutaklu wenutinpotunanuklu riwishkatyalu. ³¹ Giyagni retinrina rixje wayegrechine, wamonuwnapotutna. Runkakapluna rutsrukata pejnuruko wane gixkaluruya.

³² “Giyagni repuklu rutsrukate. Wane chinru, ‘Mugletu wayegrechriyi. Pejnuruko wa tye priwishkate nkaspukyegityi gi rixanu pagjitno. ³³ ¿Gi ge pumkatkoxluxi pixa petwamonutyalu pixje wayegrechri, wa gita pixka wane nixa getwamonretyi pixa?’

³⁴ “Rutsrukate gintuwnayegitlu. Saletlewatachine yegi samyoklu wenutinpotunanuklu pejnuruko riwishkanatanru.

³⁵ “Waneko pixka rixangi gixa Nuru tengogne Gajeru, gma kaspukiniplu satkaka gixa gajiya gimole mukochirewyeitingi.”

19

Gorta wakanute potu romkagitluna Geso wa gixolune

¹ Wane rixa, rali ginkakletnitka Geso tye tokanchikaka, Kalile yiyatka. Gotesreta, Gorta wakanute yatka. ² Romkagitluna gixolune yine. Wane rutuukakyana.

Geso ginkaklewe giknokagnunrowlupiranaya

³ Rapyegitluna Gwariseyone. Rumlukanutanruna. Wane chinruna, “¿Munanshichkotlege wa yineru ruknokagnunrotini kluneru chinanukokta?”

⁴ Wale gigita. Wane china, “¿Gi ge getyongatlu wa kgiyaklewakleru, yinuwayawakpotunanuko jeji, *suxo kamrutna?* ⁵ Wane china, ‘Giyagni jeji *rutspalitinitkana ruru ga wa runro. Rupxaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.*’ ⁶ Giyagni gi gepitkana, seyni pamanepjetkana. Giyagni wa Goyakalu gapatanru ma mutspalkakinitipa wa yineru.”

⁷ Wane chinruna, “¿Gi rixkoxge Moysisi yokanrewata *kiruka geneekaluropa ma ganunrotyanpatkalo, ruknokypaplo?*”

⁸ Wane chinna, “Wa nshiknu gaji chinanu Moysisi gichichgi giknokagnunrotinripa. Seyni wa yinuwayawakpotunanuko gi wane rixa. ⁹ Gita wane china, girukokta giknokagnunrota gapoklewlumigieya, sato ganunrotinitnaka, rumopatlewataatka. Girukokta ggunrotlo giknookaluro rumopatlewataatka.”

¹⁰ Wane chinruna yimaklene, “Wane rixini jeji ganunro chinanu, gi wa kigleylu ganunrowatinri.”

¹¹ Giyagni Wale wane china, “Gi wa pejnuruneko gimkata yoptoletlu tye tokanchi, seyni wannapje wa geneekalunepje. ¹² Gi rixanu wanena mumkata ggunrowletkane runronanwakna rushpakinyakawna. Wanena

mumkata gnunrowletkane wa yine wane gixkakanune. Wanena mganunrowashatkane tengogne pogirewatyawaka chinanu. Gimkata yoptoletachri yoptotanru.”

Geso giglenshinikanyegitna mturune

¹³ Giyagni Geso yegi raniikana mturune rutakamyogogotyapna, ga wa ragjigognetinripa. Ga wa yimaklene chigetjetna.

¹⁴ Ga wa Geso wane china, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Wa wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka.” ¹⁵ Rutakamyogogotna. Wane yiyatka.

Wa makluji ponikolu

¹⁶ Wane rixa. Satu ginyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu kigleru nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁷ Wane chinru, “¿Klu chinanu pepomgano kiglerupirana? Gi satuna waneru kigleru; satupjeru: Goyakalu. Wa paluka jiglokletinri giweklu, pkamrutanu yokanrukaka.”

¹⁸ Wane chinru, “¿Girni?”

Geso wane chinru, “*Gi puylalewatanu. Gi pumopatlewatanu. Gi pchowguwatanu. Gi maleshawaka pupgujtalewashatanu.*

¹⁹ *Pkagwakpiratanru puru, punro. Pushinikanru pumole pixananuko pixka.*”

²⁰ Wane chinru makluji, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa. ¿Kluneru wanepnute nmagatya?”

²¹ Wane chinru Geso, “Palukiniplu wa mmagatikatu pixinripa, pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikowle tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno.”

²² Wale tokanwi yijnakotinitka, ralimta wamonuwatachri, wa waneyanru gixo wane rixle.

Kyowiklu ponikolewlu

²³ Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Galikaka wane nchingi, wa ponikolu kyaprepotlu tengogne pogirewatyawaka rapokinripa. ²⁴ Wane nchinatnakgi, myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa, wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁵ Wa yimaklene yijnakotinri, ruglajpotutna. Wane chinruna, “Giyagni ¿katni gimkata gognetkaakota?”

²⁶ Yopukgatna Geso. Wane chinna, “Wa yineya mumkatkotni wa tye, seyni Goyakalu pejnuruko gimkata.”

²⁷ Giyagni rugita Petro. Wane chinru, “Wixa giknokamtatkalu pejnuruko. Womkagitatkayi. Giyagni ¿klu waneyapwu?”

²⁸ Geso wane chinna, “Galikaka wane nchina, wa ptowruko gerotewatinipa, wa noyaknu ntuplapijere ntuplatini Gita Yineru Wgenno, waneklu gixa koxa wa nomkagitjengi pamole gepi tuplapije, pguru tuplapijerkaka, ntuplatanu. Pamole gepinerune Gisrayiline gitakyagokanu gixa. ²⁹ Pejnuruneko girukokta giknokamtatkalu panchi, yegwakane ga wa repurune, ga wa ruru, ga wa runro, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa gichijne Gita giwaka chinanu, yoptotanru satu pacha kata pnute. Wanepnute yoptotanru ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatlu. ³⁰ Seyni gixo muchichachine gapkatpotutanu. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinepa.

20

Sana gowasha kamrurewatyachine

¹ “Gi rixanu wa tengogne pogirewatyawaka satu yineru pixka rixa, kwangixleru. Goyechnokawpotuko yayegitna rusanate rowashate kamrurewatachinepa, kamrurewixiyapna. ² Rupiratyana wale ga wa kamrurewatachineyma pamoleprojiipni pagogne. Yokanatatkana rusanate rowashate.

³ “Tenotkalu tkachi yatnaka. Retna pimrine giputu tunwanatachine, wa mkamrurewatkane. ⁴ Wale wane chinna, ‘Gajewa. Gixa koxa nusanate gyanu. Nenekangi poyagotyawaka.’

⁵ “Giyagni wanna wane ya. Tumananu kwanjixleru rumepe yaletatnaka. Ga wa kayinwaka koxa yatnaka. Waneko pixka rixatnaka. ⁶ Rumxiikastsi tkachi yatnaka. Rukshikna pimrine tunwanatachine, mkamrurewatkane. Wane chinna, ‘¿Klu chinanu gewi psollogneko ntunwashgoggenata?’

⁷ “Wane chinruna, ‘Gi rixanu gi satuna kamrurewixiwu.’

“Wane chinna, ‘Gajewa gixa koxa. Nusanate gyanu.’

⁸ “Wa kayi rixinitka kgisanateru wane chinru girukotlewjixanru, ‘Ptomganna kamrurewatachine. Pwenutanutkana kamrurna wenru. Gapkatatachine pyinu waka wenuletanu, ga wa muchichachinpotunanuko.’

⁹ “Rapokna wa rumxiikastsitka tkachi yinu waka kamruretachine. Pamoleproji satkaka yoptota. ¹⁰ Rapookoxna muchi kamrurewletachine. Kagwaka yoptoretuna wanna pnute. Ga wa wanna koxa satkaka pamoleproji yoptota. ¹¹ Rawatkalona. Kegemgayegitluna wa kgisanateru. ¹² Wane chinna, ‘Wa nyi gapkatatachine pshinitsonu kamrurewtaapna. Ga wa wixako pixka pixna, wa gakota salewnalgoggenatachinwu ga wa gemeru.’

¹³ “Wa wale gigita. Wane chinru satu wannate, ‘Nomole, gi wa mpoyagkaakotu nixyi. ¿Gi ge pupiratyano pamoleproji chinanu? ¹⁴ Ga ga pixanu pwanutka. Pyanutka. Naluka genekletkoxlu wa tye gapkatatachri pixako pixka. ¹⁵ ¿Gi ge munanshichkotni wa nkamrutanru wa nalukyawaka gita wa gitanuya? ¿Waka ksotanuygalegolyi gi rixanu kiglerno gita?’

¹⁶ “Wane rixanna muchichachine. Wannapni gapkatatachinpatka. Ga wa gapkatatachine, wannapni wa muchichachinpatka. Gi rixanu gixolunni wa tomgakalune, ga wa gi gixpotna wa tsomitkalune.”

Geso ginkakletlu rupnalepapurana

¹⁷ Gerosale kanikinpatka Geso, pamole gepi yimaklene kegnetetamnu-gapo ranikna. Wane chinna, ¹⁸ “Xani Gerosale wkanikanutka, ga wa Gita Yineru Wgenno samyookalurpatkano tsrukakalune sasertotene yegi, ga wa yonchikgapine yegi. Ruklukanuwneyegixannona nupninripa. ¹⁹ Payineko yegi samyokannona yenetyapnona, kochipjetyapnona, koroshishkita rukatyapnona. Seyni mapoggne chininri nyotunkaako.”

Santiyako ga wa Gwa gagjire

²⁰ Giyagni tyayegitlu Sewereyo wgenene ginro twugeneneyma. Tyoptsoji-tyegitlu. Pagixanu tagitlu.

²¹ Wale wane chinro, “¿Klu paluka?”

Wala wane chinru, “Wane pchinanu tuplatinripna nyi gepi nwugenene satu potuklesretate ga wa satu pkegetesretate pogirewatyawakaya.”

²² Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagjitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

²³ Wane chinna, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. Seyni wa tuplalu npotuklesretate, wa nkegetesretate gi wa Gitanni nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni Nuru chinanu.”

²⁴ Wa pamole yijnakotinri, rumtuwnana wa gepi moletkakachine chinanu. ²⁵ Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune payineko yegi towutlewpotutna. Wanna gitsrukatene tsru gitaaka wanna chinanu. ²⁶ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixlet-nachriwa gixyegkakluko walepni wa gipxakjerupa. ²⁷ Girukokta gixyegkakluko galuka muchinanu gixletnawa, walepni gwayegerupa. ²⁸ Gita pixka wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nupxaklewatiripa, nenekyaplu nuwekinri nwenutyaplu ruspakinripna gixolune yine.”

Gepi maygalene gimrekgakaakalune

²⁹ Geriko yamtyatkana. Gixolune yine gomkagitlu. ³⁰ Gepi maygalene gatnugapostsi tuplatachine, wa yijnakotinitkana wa Geso giknoginritka, wane china sapletna, “Gitsrukaachi, Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³¹ Gixolune yine chigetjetna pochke rixinripna, seyni wanepnute saplewjetna, “Gitsrukaachi Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³² Wa Geso tunwata. Tomgana maygalene. Wane chinna, “¿Klu galukatka wa nixyapgi?”

³³ Wane chinruna, “Gitsrukachi, Wumrekgatinripa.”

³⁴ Giyagni Geso getwamonutna. Kamrukaygaletna. Wanekluyakawa retatkana. Romkagitatkaluna.

21

Gerosale rapokinri gakagloklewatachri

¹ Kayegikatkaluna Gerosale. Wetpage yana, Goliwa Magkateya. Giyagni Geso yokanatna gepi yimaklene. ² Wale wane chinna, “Tujra pokchi wunaple gyanu. Wane gikshikinro mporo kwugenero tsatkaluro, twugeneyma. Gkoshpirokanro. Ganikyegitanno. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu chinanu gkoshpiroklo?’ Wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galukna. Waneklutka satkakjixanna mporone.’ ”

⁴ Ptowruko wa tye wane gixkalurni wa poyagkakikolupa wa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Wane china:

⁵ *Wane pchinanro Gerosale, wa Siyo nshicho,*

Petanru Pogire punyegitjeru.

Mayogotu, mporotji tuplatachri,

ga wa mporo wgenetji.

Walenwa prachi gkitjiklero wgene.

⁶ Ga wa yimaklene wane ya. Wa Geso china towutyawakpotukna rixna. ⁷ Rawpatkalona wa mporo ga wa twugene. Sapowakatjitatkalona gimkaluyma. Wanna gogo tuplamta. ⁸ Gixolune yine potu gikwekamkata gatnugapoya. Pimrine gistaklu gagmunasurkaka. Rukwekluna gatnugapo

⁹ Gixolune kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewjenanumta. Wane chinananumta:

“jWuya, Tawiklopisha!

jGimalwutkaluru ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

jWuya tengonepotuya!”

¹⁰ Wa Gerosale rapokamtinitka, psolu pokchi gajeneko gimyeka. Wane chinna, “¿Katni wa tye?”

¹¹ Ga wa gixolune wane china, “Tyenwa Geso, Nasare Kalilesreta giyakatyachri, tokanchi geneklewatachri.”

Kpashiwakapji powratkaluru

¹² Geso jiglokamta kpashiwakapji Goyakalunu. Ruknokna pejnuruneko kgishanrewaklerunni gagjijetachinni kpashiwakapjiya. Yawnajaklo kwalkaka gipekoserojiprojitchinni, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹³ Wane chinna, “Yonatkalurni:

Wa nopji gagjigognewakapji chinkalurupni.

Ga wa gixa wane gixatkalu gitawakapna kachowgurune gwiyawakapna.”

Kpashiwakapji runkalewatya Geso

¹⁴ Giyagni kpashiwakapji runyegityaluna maygalene, ga wa myankane. Rutuukakna. ¹⁵ Tsurukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine getlu giglajrukaka Wale kamrutanru. Ga wa mturune retina saplewjetachine kpashiwakapjiya, wane chinachine, “¡Wuya, Tawiklopisha!” Rumtuwnana.

¹⁶ Wane chinruna, “¿Gi ge pjemna wane chinyawakna?”

Geso wane china, “Gigi. ¿Gi ge pagogne getyongatlu: *Wa mturunenamaya ga wa gashichachinenamaya puglepotutlu gimalwuru?*”

¹⁷ Ruknokamtna. Tsuru pokchi ruyakatya. Wetaniya ya. Wane rawamta.

Gikermuna mwakato kamakpiratka

¹⁸ Goyechnokawpotuko tsru pokchi satokatka. Nachneru. ¹⁹ Retlo satopje gikera gatnugaposti gwachro. Yayegitlo. Gike rukshikyalo. Tosurep-jeni. Wane chinro, “Gi pagogneko kajpatkayi.” Wanekluyakawa tuprigam-tanatka gikerni.

²⁰ Yimaklene getlo. Ruglajitna. Wane chinna, “¡Ge! ¡Wanekluyakawa tuprigamtanatka gikerni!”

²¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Galikakni wane nchingi, wa kalixlegi gixinipa, gi wa gnutanshinikanutini, gi wa tyejjeni wa gikerapirana wane gixanu, seyini koxa wa tye magka wane nchininiplu gixa, ‘Puxrikanu. Tsuru wenu puknokinwa,’ wane rixanu. ²² Wa gagjigognetinipa pejnuruko girukokta gagjita galixinri, gyoptotanru.”

Yoptopiiru Geso gitakikolupiranaya

²³ Wa kpashiwakapji yinitka, wa runkalewanatini, rapyegitluna tsrukakalune sasertotene ga wa yine tsrutene. Wane chinruna, “¿Katu gitakayi tyeya?”

²⁴ Giyagni Geso gigitna. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Wa ginkakinipno Gita koxa ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ²⁵ Wa Gwa katlewe ¿ginaka giyakatyachri? ¿Tengogne waka yinyegiyakla?”

Giyagni wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Wane wchininipmaka: Tengogne giyakatyachri, wane chinanunwu, ‘¿Klu chinanu koxa gi galixlu?’ ²⁶ Wa wane wchininipmaka: Yine yegi giyakatyachri, gixolune yine wpikanuna. Gi rixanu pejnuruneko kagwaklu Gwa tokanchi geneklewatachri Goyakalunu rixinri.”

²⁷ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wale koxa wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Geso yapkaklu gepi wugenrupirana

²⁸ “Seyni *¿*gi pixka getle gixlu gixa? Gepi wgenru satu jeji. Tsrú gituru rapyegita. Wane chinru, ‘Wiwi, nusanate nowashate pyanu. Tyegogne wane pkamrurewatini.’

²⁹ “Wale gígita. Wane china, ‘Gi jmero.’ Seyni gowukshini renshinikanuta. Wane yatka.

³⁰ “Gapkatatachri rapyegitatnaka. Waneko pixka chinatnaklu wale. Wale gígita. Wane china, ‘Gitapni, papa.’ Seyni gi wane ya.

³¹ “*¿*Giru wa nyi gepi ruru gishinikanru kamruta?”

Wanna wane china, “Tsrú gituru.”

Geso wane chinna, “Galikakni wane nchingi wa gíggawenutachinni, kapoklewaklerone gixa pnute jiglokanna Goyakalu pogirewatyawaka.

³² Gwa ginyegitgi poyagkaklewlugapoya. Gi wa galixlu. Ga wa gíggawenutachine ga wa kapoklewaklerone galixlu. Ga wa gixa getinri gi wa waneklu genshinikanuta wa galixyaplu.”

Geso yapkake kamrurewaklerune muglenepirana

³³ “Gyijnakotanru satu yapkaklu. Waneru satu jeji kgisanateru. Wale gitaku sana gowasha. Pirijeretjetlo. Tapgatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka wajra. ³⁴ Tjirgikolustsitka wayegrene yokanyegitna sana girukotachine yegi rawapyapluna sana gwiychritka.

³⁵ “Ga wa sana girukotachine kashichna wayegrene. Satu kochipjetna, ga wa satu ruylatna, ga wa satu sotlujetna. ³⁶ Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene muchichachine pnute. Waneko pixka rixkana wanani. ³⁷ Gapkatatachri potu gituru yokanyegitna. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’ ³⁸ Wa sana girukotachine retinitkaluna gituru, wane chinkakna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripa. Wuya. Wuylaganru. Waneyapwu wa yoptotanrupmaka.’

³⁹ “Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatanruna.

⁴⁰ “Giyagni wa kgisanateru gininitka, *¿*gi rixanutkana wa wanna sana girukotachine?”

⁴¹ Wane chinruna, “Wa gektune ruylapotutanna. Pimrine girukotachine renekamtanutnaklu sana. Wanna genekanru sana gwiychritka topapko gapokinitka.”

⁴² Geso wane chinna, “*¿*Gi ge pagogne getyongatlu wa Tokanchi Yonatkaluruya?”

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajiygaletwu.

⁴³ “Giyagni wane nchingi, wa Goyakalu pogirewatyawaka konkalurupni gixyegiya. Panerune reneeko wa pogirewatyawaka kamrure kamrutachinepa. ⁴⁴ Katupnikta tye sotlu gitspetanuna rumlokpopotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanrunapa ramgapotutanuna.”

Sasertotene ga wa Gwariseyone galuka kashretyalu Geso

⁴⁵ Wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yijnakotinitkalu yapkaklukaka Wale chinyawaka, rumatluna wannapirana china yanumsaletinri. ⁴⁶ Rujgaluna gi rixpoko kashretyapluna, seyini gixolune yine pikna, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna.

22

Kashimyolu meyiwlu

¹ Rugita Geso. Yapkaklu runkakyatnakna. Wane china, ² “Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa pogirchi. Kashimyolu kamrutyalu gituru. ³ Wayegrene yokanata tomgiyapna chanixkalune kashimyolu yegi. Seyni gi raluka ginretna.

⁴ “Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene. Wane china, ‘Ginkakapanna chanixkalune, “¹Getanru xani! Ralixatka nnijitu nwakate jejine ga wa nuxowaakanune giylatkalunetka. Pejnuruko galpokotkalurutkani. Ginanu kashimyolu yegi.”

⁵ “Wanna gi jemlu, seyni ralimtna. Satu rusanate ya. Ga wa satu marnewjetyawaka ya. ⁶ Pimrine kashwayegretanruna wale wayegrene. Rektutetkanna ga wa ruylatkanna. ⁷ Ga wa pogirchi yijnakotinri wa tyepera, jigekanuwata. Yokanatna solalotene. Ruylajixanna wa nyi kgiylalawaklerunni. Yochpikpokchitanna.

⁸ “Giyagni wane chinna wayegrene, ‘Wa kashimyolu galikaka galpokotkalurni, seyni wa chanixkalune gi wa rumuklunina. ⁹ Giyagni gajewa. Rutsalgalpotyawaka gyanu. Nchanixanna ginnakokta gikshikanune, kashimyolu yegi yinripna.’ ¹⁰ Yatkana wanna wayegrechine. Wa gatnugapkaka yana. Rapatjemtkana pejnuruneko rukshikanunna mugleneymananuko ga wa kiglerune. Ga wa kashimyolu yegi yomitna nachnewatachine.

¹¹ “Jiglokamta pogirchi retyapna wa nachnewatachine. Wane retyalu satu jeji kashimyolu getachinemkalu mutaakatu. ¹² Wane chinru, ‘Nomole, ¿gi pixpoko jigloklemta gewi wa kashimyolu getachrimkalu mutaakatyi?’

“Seyni wale pochke. ¹³ Giyagni pogirchi wane chinna wa kamrurewyegitjene, ‘Gostujixitanru, ga wa gostumyotanru. Maleka giknokaganru mapshagawaka.’ Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.

¹⁴ “Gi rixanu gi gepikna chanixkalune, ga wa gi gixna tsomitkalune.”

Gepomgalu pogirchi wenutikolupiranaya

¹⁵ Giyagni wane yana Gwariseyone. Jemanshnikankakna wa kash-tokanutyapluna. ¹⁶ Yimakdenna yokanyegitluna Giroreyoneyma. Wane chinna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletu. Galikaka potu punkaklewata Goyakalu gatnugapotepirana. Gike pkagwakpirata, gi rixanu gi putakyagokna jejine. ¹⁷ Giyagni punkakanwu. ¿Gi pixka getle pixlu Pixa? ¿Wa munanshichkotnige Goteyone genekyaplu wenrukaka wa Pogirchi Susa waka gike?”

¹⁸ Seyni Geso gimatlu wanna muglenu. Wane china, “Sanowashatachingi, ¿klu chinanu gimlukanutno? ¹⁹ Gekakgitanno wa sroschiproji Susa wenu-tikolupa.”

Ranikyegitluna paproji. ²⁰ Wane chinna Wale, “¿Katunni wa tye yaglu ga wa toyonga?”

²¹ Wane chinruna, “Susa yagluni ga wa Susa yongani.”

Giyagni wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunu.”

²² Yijnakotinitkaluna, ruglajitna. Kaspukamtatkaluna. Yatkana.

Gepomgalu gipnachine yotunrepapiranaya

²³ Walegogne rapyegitluna Sariseyone, wane chinachine maleshlu yotunrupa gipnachineya. Repomgaluna. ²⁴ Wane chinna, “Yimaklewatachri, Moysisi wane china: Mwugenetniko gipninina satu, wa repuru gwanro wale

gnunronanni, ruxolewnakakinripa giklopishapa yegwawluni chinanupa.
²⁵ Wixa yegi wanena payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnunrowata. Waleni gipnanuna muknokawgenetkatniko. Repuru gwatnaklo. ²⁶ Waneko pixka rixana gapkatatachrini, ga wa mapa rixinrini, ga wa payokgipreputunanniko. ²⁷ Pejnurunniko gipnanatka. Tapkata gipukatanatka suxni. ²⁸ Giyagni wa yotunruklupa ¿giru gnunropni wa payokgiprenni gnunronanni? Gi rixanu pejnurunenniko gnunronanni.”

²⁹ Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gixa pupjeta gi rixanu gi gimatlu wa tokanchi yonatkaluru gi wa Goyakalu giyaklewleko. ³⁰ Gi rixanu yotunruklupa gi wa jejineko gnunrowatanu. Gi wa suxoneko gnuruwatanu, seyni tengogne gajene Goyakalutowrerune pixka rixanatkana. ³¹ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi ge getyongatlu wa tokanchi Goyakalu chinyawakgi? ³² ‘*Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalute.*’ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute.”

³³ Wa yijnakotinitkaluna gixolune yine, ruglajitna wa runkakyana.

Tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi

³⁴ Giyagni wa Gwariseyone yijnakotinri Wale kochrokna Sariseyone, rapatjetna wanna mkoje. ³⁵ Satu wannanyi yonchikgapine gepomgalu. Rumlukanutyaplu, repomgalu. Wane chinru, ³⁶ “Yimaklewatachri, ¿girmi wa tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi pejnuruko pnute?”

³⁷ Rugitlu. Wane chinru, “*Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya*, psolpotuyako pushinikanutletanruya. ³⁸ Tyenwa tsru potu ga wa muchinanu yokanru. ³⁹ Ga wa gepi chininri tye pixka rixa: *Pushinikanru pumole pixnanuko pixka*. ⁴⁰ Wa tye gepi yokanru chinanni pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka.”

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Rapatanatinna Gwariseyone, Geso gepomganna. ⁴² Wane chinna, “¿Gi nchina gixa wa Kristoya? ¿Katuklopishni?”

Wane chinruna, “Tawinu.”

⁴³ Wane chinna Wale, “Giyagni ¿gi rixa Tawi wa Giwekikaluruya wane chinru Gitsrukaachi? Wane china:

⁴⁴ *Gitsrukaachi wane chinru*

Nutsrukate,

‘Ptuplatanu nputuklesretate,

wa nutakinpotukna Pixa kamnixjene

pujixipta rapukote.’

⁴⁵ Giyagish waleko Tawi wane chininri Gitsrukaachi, ¿gi rixpokotyawaka giklopishayapni?” ⁴⁶ Gi satuna ginkata gigletokanutlu. Walegognekakayakawa gi satuna tserpiranawata gepomgaletlu wanepnute.

23

Geso ginkakletna yonchikgapine ga wa Gwariseyonepirana

¹ Giyagni gixolune yine yanumyegita Geso, ga wa yimaklene koxa. ² Wane chinna, “Moysisi tuplapijere tuplatna yonchikgapine ga wa Gwariseyone. ³ Giyagni pejnuruko chinyawakgina gkamrutyaplu, wale gkamrutanu. Seyni gi wa kamrutyawakna gkamrutanu gixa. Gi rixanu wane chinna, seyni gi wane rixa kamruretuna. ⁴ Gi rixanu rumlutluna ginolu, kyapre

ganikolu. Wale rutjikaakana yine. Seyni wannako gi wa gimyojiyakna raluka komyekdetyaluna.

⁵ “Ga wa pejnuruko kamrurna wane rixna wa retikolupa yineya. Gi rixanu tserutamapotutlona yoptoyegitjerna yonchimta. Tserutluna gimkaluptost-simta gwachri. ⁶ Ralukluna tsrukakalune tuplapijere meyiwluya, ga wa tsrune tuplapijere ginkaklewawakapji gajerka. ⁷ Ralukluna giputuya ralukikolna, ga wa yine wane chinyapna, ‘Rawii, Rawii.’

⁸ “Ga wa gixa gi wa ‘Rawi’ nchinko, gi rixanu satupjeru gyimakjeru wa Kristo ga wa pejnurunekgi gixa moletkakachingi. ⁹ Gi satuna gixa ‘nuru’ nchinanu tye chijiya, gi rixanu satupjeru Giru tengogne Gajeru. ¹⁰ Gi wa kgyikolewaklerune nchinko gi rixanu satupjeru gyikotjeru. Walenwa Kristo. ¹¹ Wa tsru potu gixa yegi gajeru, gipxakjerupni wale. ¹² Gi rixanu girukokta tsru potu gixnawa, walepni wa mturupotupa. Girukokta wale-nanuko mturu potu gixnawa walepni wa tsru gitaako.

“jGi waneni!”

¹³ “jGi waneni gixa yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone, sanowashata-achingi! Gi rixanu gixni wa gishyatlu wa tengogne pogirewatyawaka yinyegiya. Gi rixanu gi wa gixako jigloka. Gi koxa gichi jiglookakletna jiglokachinmaka. ¹⁴ jGi waneni yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone sanowashatachingi! Gi rixanu gkonapjijetanna gipnagnurutachronni. Gix-ashleya gogagjirgognerkakgi. Giyagni giklukanuwnapotutanuna.

¹⁵ “jGi waneni yonchikgapingi ga wa Gwariseyone, sanowashatachingi! Gi rixanu tsru wenu ga wa popriwaka chiji gyotaljeta gixa, satupje Goteyo gitaknachriwa gixkakyapa. Ga wa wane rixkoklunu, wane gixkaklu Gigena xirnachri gajeru pixkalutu gixa pnute gepi kata rixanu.

¹⁶ “jGi waneni gixa! Maygalenekgi kosekachingi. Wane chinachingi, ‘Girukokta wa kpashiwakpotugruko kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni girukokta wa kpashiwaka potu gajero kori kawchinanu koschekachri walenwa giklukanuwnachri.’ ¹⁷ jSeprolokachingi ga wa maygalengi! Gi rixanu jgirmi wa tsrupotu? jWaka kori waka kpashiwaka potu wa kori kpashiri rixikowaka? ¹⁸ Ga wa, Girukokta gima wa genekashlu yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni gima girukokta wale gogo gwachri genekashlu kawchinanu koschekachri, walenwa giklukanuwnachri. ¹⁹ Maygalengi, jgirmi wa tsru potu: genekashlu waka yochpikjetikowakakwa wa genekashlu kpashiri rixikowaka? ²⁰ Wa yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gikwa kawchinanu koscheka ga wa waleymananuko pejnuruko walekwa gwachri kawchinanu. ²¹ Kpashiwakapji kawchinanu koschekachri, walepji kawchinanu koscheka ga wa walepji Gwachri kawchinanu. ²² Tengogne kawchinanu koschekachri, Goyakalu tuplapijere kawchinanu koscheka ga wa wale gogo Tuplatachri kawchinanu.

²³ “jGi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Gi rix-anu pamolet gwenutyalu pgamlusureru, ga wa ganisiji, ga wa komi-noji, ga wa gkaspuku wa tsru potu yokanru Yokanatkaluru Tokanchi chinyawaka. Walenwa poyagkaldewlu, getwamonrewlu, ga wa galixlewlu. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa gkaspuka kamruretano. ²⁴ jMaygalenekgi kosekachingi! jYosla gixirikachine pixkagi gixa, ga wa kameyo gnikloka!

²⁵ “jGi wanengi gixa, yonchikgapingi, Gwariseyongi! Sanowashatachingi. Gi rixanu mpowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyni gitokoya katsepoylu chowguchi ga wa makotnacinwa. ²⁶ Gwariseyo maygaletyi,

muchinanu gapka powratanru kolpeto gitokote ga wa kajpapago gitokote, wa rogo gajeru koxa powra rixinripa.

²⁷ “¡Gi wanengi gixa yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowashat-achingi. Gi rixanu wane pixka gixachingi, yomlechkaka galatawnachri. Maleka galikaka retika kiglepotlu. Ga wa gitoko katseplu gipnachrigapu ga wa pejnuruko kapcholu. ²⁸ Waneko pixka gixa gixa koxa. Maleka galikaka yine getyawakgi poyagkakachinepgutgi. Seyni wa gitokoteya katsepoygi nsanowashle ga wa gmukochire.

²⁹ “¡Gi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowachat-achingi. Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni kapnatikowaka. Gigletlu poyagkakachinni yomle. ³⁰ Wane chinachingi, ‘Wutsrukatenniklu gawkamka koxa wixa, gi wa wupxakmakna Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatikolu.’ ³¹ Wane gixa gipgujaletnawa wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachineklopishangi. ³² Gixa koxa poyagkakanru gitsrukatenni yaglu.

³³ “¡Gimnu pixkalungi! ¿Gi gixpoko gasukletinri Gigena xirnachri giklukanuwnayegjixikolupa? ³⁴ Giyagni Gita yokanyegitgi Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa kgitatkalerune, ga wa yonchikgapine. Pimrine wanna giylatanu gixa. Koroshishkita gitakanna. Pimrine wanna gkotchipjetanu ginkaklewawaklepjiya. Papokchimmunanuka gkojwakinna. ³⁵ Wa gixa giklukanuwninripa pejnuruneko poyagkakachinegraga, chihi gipkaakaluru-graga, wa Gawili poyagkakachirigragakluyakawa Sakariyragaklupotunanuko, Warachi wgene, wa gixa giylatanruna kphasiwakpotugruko ga wa yochpikikowakakwa ganikajiteswa. ³⁶ Galikaka wane nchingi, wa nyi gimuweekagognenatachine giklukanuwna pejnuruko tyekakaya.

Geso wamonuwata Gerosaley

³⁷ “¡Gerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitokolunni sotlujetachriyi. ¡Gi pejnu katananukta naluka gapatjewgenretyi, ga xawripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa Gesosale gajengi gi galuklu. ³⁸ Gwiyawakapjikaka giknokamtanuna gixapni. ³⁹ Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkanno wa gixa wane chininpotunanuko:

*Giglenshinikanyegitkalurni
Gitsrukaachi giwaka ginyachri.”*

24

Geso ginkakletagnaputlu kphasiwakapji gijrolekachripa

¹ Kphasiwakapji rushpakamtya Geso. Yatka. Rapyegitluna yimaklene, rekakgityapluna kphasiwakapjikaka. ² Geso wane chinna. “¿Getluge tyekaka? Galikaka wane nchingi, gi wa rutukanuna sotlu rogotkakinripa, gi wa mujroleekatunpakni.”

Getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukgognetyawakapa

³ Goliwa Magkate tuplata. Yayegitluna yinaklene wanna mkoje. Wane chinruna, “Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa puninipa ga wa yoptukgognetyawakapa?”

⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁵ Gi rixanu gixo ginanu ngiwakaya. Wane chinachinewa, ‘Gitni wa Kristo.’ Gixopni yokwitanna. ⁶ Gyijnakotanutkalu giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana. Gi gkegeknanuwatanu. Rumkata wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi. ⁷ Gi rixanu yotunyekakanna pachijne gajene

pachijne gajene yegi ruylakakinripna. Ga wa pogirewatyawaka gajene yotunyegkakanna pogirewatyawaka gajene. Wanepu nachlukaka ga wa giyolikchijrukaka pachijnemnunanukaya. ⁸ Tyekakapni pejnuruko muchichachripa wa kachinolkekapa.

Geso ginkakletlu yimaklene kojwakikolupna

⁹ “Wanepnute gixapni samyokalunenapgi nsaletikolupa ga wa giylatikolupa. Ga wa gayegixko payinemnunanukoya Gita giwaka chinanu. ¹⁰ Giyagni gixopni gitspekaakona. Samyookakanna. Rayegixkakanna. ¹¹ Ruppugjewnanna wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Yokwitanunna gixoni. ¹² Mukochri gixolewnakalu chinanupa, gixopni masata galuklewletannatka. ¹³ Seyni wa kashnantakanshinikanutachripa yoptukyawakapotunanuko wale gognetkaako. ¹⁴ Muchinanu ptowruneko payinerumnunanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. Waneklupatkani yoptukyawakapa.

Gagnanutkaluru gimumpotlewatachri

¹⁵ “Giyagni getinpatkalu gagnanutkaluru gimumlewatachri potu, Ntanyili, Goyakalu tokanu geneklewatachri chinyawaka, kpashiwakapji rawanatini, ¹⁶ (Wa getyongatachripa gimata jemanru), waneku Gote gwachinepni gasukanuna. Magkakaka yanna. ¹⁷ Panchi gogoshrichi gwanatachripa gi gijrukanuna ranikyaplu gipji gajeru. ¹⁸ Wa sana gwachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁹ Gi waneni wa kamshironepni wa gashichakachinepni wale gognekakpatka! ²⁰ Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktalu, gi wa gapnanutikalurgogneko. ²¹ Gi rixanu wanepatkalu tsru salewakchi wa mwajejetkatu reyinuwakletinitkalu tye psolchijneko ga wa xanigognenanu salewakchi. Gi wane rixanu. ²² Wa Gitsrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenupnikmaka gishatkapkona, seyini tsomitkalune chinanu sustaklu walegognekaka. ²³ Giyagni satu wane chininipgi, ‘Gewru Kristo,’ ga wa wane chininipgi, ‘Ga ga waneru,’ gi wa galixanu. ²⁴ Gi rixanu ruppugjewnanna wale migje Kristone, ga wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna tsru getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa yokwitkolupmakna tsomitkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²⁵ Xani nunkakatgagi ma mapookanuwu.

²⁶ “Giygani girukokta wane chininipgi, ‘Wane rawa, yineru mwiwakanumka,’ Gi wane gyanu. Ga wa ‘Gitokogruko rawa,’ gi galixanru. ²⁷ Gi rixanu, wa rawrakte pixka rixanu, tkachi gishpatyawakasreta rawrakini pixka ga wa rumxityawakasretpotunanuko pokamlata, wane pixka nixa ginretanu Gita wa Yineru Wgenno nuninipa. ²⁸ Gi rixanu ginakakokta rawmanetanu gipnachri, wane rapatjetinna klatatalune.

Yineru Wgene gapoklepa

²⁹ “Wa ruknoginitka tyegogne gajeru salewakchi, waneklu: Ruchpokanu tkachi.

Ga wa ksuru gi wa pokamlatanu.

Ga wa tengogne tujiroitini katagirkaka.

Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko

³⁰ “Wanepnute tengogne ruppugjewninitka Gita Yineru Wgenno yigapakle. Giyagni kegeknanuwatanna payinerumnunanuko tye psolchijne

gajeruko. Retinpatkanona *Gita Yineru Wgenno ginachripatkano*. *Tengogne gajeru kyachgapererumko numunanu*. Tsrú nuyakle, tsru noyaknu numunanu. ³¹ Nyokanatanna notowrene. Tsrú pogimnupotuplo kowgimayma nyokanatanna. Wanna gapatjetanna ntsomitannune gepkox-amkojesretayako, yoptukyawakapotunanuko tengogne ga wa pasreta yoptukyawakpotunanuko.

Gikera gipcheksuretínripirana

³² “Gimatanru yapkaku gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejplutinitka, tupcheksuretínpatka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ³³ Waneko pixka gixanu gígognepirana. Getínpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gípgyaptostsitkalu. ³⁴ Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekakoggenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³⁵ Wa tengogne ga wa chiji gíknoganu, seyni wa ntokanu gi gíknoganu.

Nowogogneklú pixka

³⁶ “Seyni walegogne, wale gipapko, gike gimata, gi wa Goyakalu towre-runeko tengogne gajene, gi wa Gíturuko, ga wa Gírchipje galikaka gimata. ³⁷ Gi rixanu Nowogogneklú pixka nixa gapokletanu Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Gi rixanu wa gonnewlu ma mapookanuwagognekaka wane rixa níkletna, rurna, ganunrowatna, ga wa ganuruwatna wa Nowe jiglokingognepotunanuklo pumlekwa. ³⁹ Gi rumatna rapokinipotunanuko gonnewlu ga wa ranikanna pejnurunniko. Wane pixka rixanu napokinipa Gita Yineru Wgenno. ⁴⁰ Giyagni gepi jejine sana gwanatanu. Satu ganiika ga wa satopni gíknokamtkona. ⁴¹ Gepi suxone ginripagita satu ginripiya. Sato ganiika. Satopni gíknokamtkona.

⁴² “Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata girugogne runanu Gít-srukate. ⁴³ Ga wa gimatanru wa tye. Wa kwangixlerupji gimatkamka girpapko runinripa kachowguru, ruyokanmaka. Gi retashatanmaklu kotamgiyaplu gipji. ⁴⁴ Giyagni galpokotinwa gixa koxa, gi rixanu gi gimata gixa girpapko nunanu Gita Yineru Wgenno.

Wayegrechri maponshinikanutkatu

⁴⁵ “Giyagni ¿girupni wa wayegrechri gaponshinikanutkaluru ga wa kshinikanuru? Wale rutakamta rutsrukate gipji gajene chinanu, wale geneka níkletyapna níketinnapapko. ⁴⁶ Gíglenshinikanyegítikaluru wale wayegrechri wa runini rutsrukate rukshukyaplu wane gixanatachri. ⁴⁷ Galikaka wane nchingi pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁸ Ga wa gektutu wayegrechri wane chinanutka rajiya, ‘Ramga ginreta Nutsrukate,’ ⁴⁹ Yinuwaka gíylakletletna ruwayegretkone. Nika, ga wa rura gimetachineyma. ⁵⁰ Wale wayegrechri gít-srukate ginanu. Ma kagwagognetínitoggne, runanu. Ma mumatínpapko runanu. ⁵¹ Kochípepotutanru. Sanowashatachineyma rutakanru walenupa. Wanepu chíyaglu ga wa gashkaygitlu.

25

Yapkaku pamole maklojinepirana

¹ “Giyagni tengogne pogírewatyawaka pamole maklojine pixka rixanu. Wanna koscheklo yochpiikalurkaka wannanuko. Rushpakamtna yoptotapyapatkaluna gnunrowatachripa. ² Pamyona manshinikanurone, ga wa pamyó koxa kanshinikanurone. ³ Giyagni wa manshinikanurone

koscheklo yochpikjetanrona, seyni gi ranikluna ringi. ⁴ Seyni wa kanshinikanurone ganiklu ringi pastonoya yochpikjetkaluroyma. ⁵ Ramganatinikopshini gnnurrowatachripa ruxapnewanatna, rutnonatna pejnuroneko. Rumkanatna.

⁶ “Ganikajyechno jemka saplechi wane chinachri, ‘¡Tyepatkani! Gnnurrowatachripatkani. Gishpakanu. Gyopototapanru.’

⁷ “Giyagni pejnuroneko maklojine yotunota. Ruplepokotlona yochpikjetanrona. ⁸ Giyagni manshinikanurone wane chinna kanshinikanurone, ‘Psoji genekanunwu gringite. Wa wyochpikjetanro giwniyangatkawu.’

⁹ “Seyni wa kanshinikanurone gigitna. Wane chinna, ‘Gike. Gi getko poyagotanu wixa chinanupa ga wa gixa chinanu koxa. Seyni gagjitapangonuklu gixanupa wa ragjijetikowakaya.’

¹⁰ “Ragjitapakopshinruna rapokatka gnnurrowatachripa. Ga wa galpokonatachinetka jiglokamtatkaluna kashimyolu yegi. Rushyatkatka gipgyapto.

¹¹ “Gowukshini pimrone gina maklojine. Wane chinna, ‘Gitsrukaachi, gitsrukaachi, pkotpukyegitanunwu.’

¹² “Rugita wale. Wane china, ‘Galikaka wane nchingi, gi numatgi.’

¹³ “Giyagni giyokanu. Gi rixanu gi gimatlu gigogne, gi wa gipap koko.

Yapaklu sroschiprojkakapiranaya

¹⁴ “Gi rixanu tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa wajra yachri. Tomgana wayegrene. Renekamtna wane rixle. ¹⁵ Satu reneka satu pacha waragkaproji, ga wa satu gepkoxamkojemole waragkaproji, ga wa satu gepmole waragkaproji. Satkaka rumkatyawaka reneka. Wajra yatka. ¹⁶ Wa satu pacha waragka yoptotachri ralimta. Marnewatatka. Walaya satu pacha waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁷ Waneko pixka rixa wa gepkoxamkojemole waragkaproji waneyalutu. Gepkoxamkojemole waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁸ Ga wa gepmole waragkaproji yoptotachri ralimta. Jitotlu chiji. Yogimatatkalo rutsrukate serojiprojite.

¹⁹ “Gowukshini potu runa wanna wayegrechine gitsrukate. Ruplepokotluna kwentatna. ²⁰ Rapoka satu pacha waragkaproji yoptotachri. Raniklo pimro satu pacha waragkaprojitnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, satu pacha waragka penekamtno. Petanu. Pimro satu pacha waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²¹ “Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleryi ga wa poyagkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokanu.’

²² “Rapoka koxa gepkoxamkojemole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, gepkoxamkojemole waragkaproji penekamtno. Petanu. Pimro gepkoxamkojemole waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²³ “Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleryi ga wa poyagkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokanu.’

²⁴ “Rapoka koxa gepimole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, numatyi jeji shiko gajiryi. Pma mutaklewatyawakanu pjirgiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya. ²⁵ Npika. Nalimta. Nyogimatlo pserojiprojite chiji gitokote, wa gepmole waragkaproji. Waneyyi wa pixanu.’

²⁶ “Rugita rutsrukate. Wane chinru, ‘Wayegrechri mugletyi ga wa ma meruwatachriyi. ¿Pumatmake wa nma mutaklewatyawakanu njirgiya, nma

muknokajityawakanu napatjetya? ²⁷ Giyagni pumkata gitakletlo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotanmaklo gitanuko ga wa gixolewnachroymananuko.

²⁸ “ ‘Giyagni gkonanro waleya gepimole waragkaproji. Wa satu pacha waragkaproji waneyalutu genekanro. ²⁹ Gi rixanu waneyalutu psoluko reneeko. Ruxolewnayegitanru. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. ³⁰ Ga wa wayegrechri gike gapri migje maleka mapshagawaka giknkanru. Waneplu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.’

Giklukanuwnalgognepotupa

³¹ “Wa noyaknu numuninipa Gita wa Yineru Wgenno ga wa pejnuruneko notowrenema, natajiwniyawaka ntuplapijere ntuplatanu. ³² Gita getanu rapatjekaakona payinemnunanuka. Nkotspalatanna. Wa gowegane girukotachri pixka kotspalatna gowegane chiwo wgeneneyegiya. ³³ Potuklesretate galikaka nutakanna gowegane. Kegnetesretate nutakanna chiwo wgenene.

³⁴ “Giyagni Gita pogirchino wane nchinanna npotuklesretate gajene, ‘Ginanu, Nuru giglenshinikanutanune. Gyoptotanru pogirewatyawaka gixa chinanupa galpokotkaluru ma mutaakonuwa tye psolchijneko. ³⁵ Gi rixanu nachinanno. Geneka nikletno. Nonunnagatewanata. Geneka giiretno. Pnu giyakatyachrino. Gyoptotno. ³⁶ Mamkatno. Gmatatno. Nyayixa. Nsalwayegitno. Yoshmakjetikowakananno. Ginyegitno.’

³⁷ “Giyagni poyagkakachine gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukaachi, ¿giklu wetyi pnachinatini ga wa woglutyi, waka gonunnagatewatachriyi ga wa weneka giiretyi? ³⁸ ¿Giklu wetyi pnu giyakatyachriyi ga wa wyoptoty, waka mamkatyi ga wa wmakaty? ³⁹ ¿Giklu wetyi pyayixanatini ga wa yoshmakikowaka pwini pixa, ga wa wunyegityi pixa?’

⁴⁰ “Wa Gita pogirchino gigitanna. Wane nchinanna, ‘Galikakni wane nchingi, girukokta wa mturu potu wa nyi nomole wane gixini, wane gixno Gita.’

⁴¹ “Wanepnute wane nchinankoxna wa nkegnetesreta gwachine, ‘Gixrikinno, kamakpiratkalungi. Xirnachri gyanu gike rixiniko muwnakatu, tsru kamchi chinanu galpokotkaluru ga wa gitowrenenupa. ⁴² Gi rixanu nachi nixinina, gi geneka nikletanno. Nonunnagatewanatinina, gi geneka giiretanno. ⁴³ Pnu nuyakatini, gi wa gyoptotanno. Mamkatu nixini, gi wa gmatatanno. Nyayixinina ga wa yoshmakikowaka nwini, gi wa nsalwayegitanno.’

⁴⁴ “Giyagni wanna koxa gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukachi, ¿giklu wetyi wa pnachinatini ga wa ponunnagatewatini ga wa pnu puyakatini, mamkatu, ga wa yayixachriyi ga wa yoshmakikowaka pwini, waneklu gi wa wupxaki?’

⁴⁵ “Gita gigitanna. Wane nchinanna, ‘Galikaka wane nchingi, gi rixanu gi wane gixlu satu nyi mturpotune, gi wa Gita wane gixa.’

⁴⁶ “Wane yanunna saletikowakapna gike rixiniko mnikawnakatu. Ga wa poyagkakachine wane yanna giwekikowaka gike rixiniko mnikawnakatu.”

26

Tsrukakalune jemanshinikankaka kashichyapluna Geso

¹ Wane rixa. Rali ginkakletinitkalu Geso pejnuruko tyekakapirana, wane chinna yimaklene, ² “Gixa gimatlu wa gepigogne giknoginpatka, waneplu Tsru Giknoglushgogne ga wa Gita Yineru Wgenno samyooko, koroshishkita nutakikopatka.”

³ Giyagni tsrukakalune sasertotene, ga wa yine tsrutene gapata. Sasertotene gitsrukotpotupji rapatyana. Kaygwasu giwakni.
⁴ Jemanshinikankakna kashichyapluna Geso yokwireyna, ga wa ruylatyapluna. ⁵ Wane chinna, “Gi wa tsrugogneklupni. Ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Wetani ruyokjiwutika Geso

⁶ Wetani rawanata Geso, gijirgitupachri Simopji. ⁷ Tapyegitlu sato suxo. Waneylo pastono klatalo, pgamlugalu yegi. Kwenuru potu. Nikawaka tuplanatini Geso, tuyokjiwutlu.

⁸ Wale retna yimaklene. Rumtuwnana. Wane chinna, “¿Klu chinanu wane tixa salewnaleta? ⁹ Gi rixanu tumkata gishankakotmaka tsru wenruya, renekikolupna kwamonurune.”

¹⁰ Geso gimatlu. Wane chinna, “¿Klu chinanu nsalewnakaklo twu suxo? Gi rixanu kigleru kamrurchi tkamrutyano. ¹¹ Gi rixanu waneygognenanupgi wa kwamonurune gixayma, seyni Gita gi wa gimwagognenanutanutkagi. ¹² Gi rixanu tuyokmanetno pgamlugalo, wa nkapnatikolupa tkamrutyano. ¹³ Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerupotunanu Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinkalurupa wa tushinikolupna wala.”

Gota galuka samyokletlu Geso

¹⁴ Giyagni satu pamole gepi rixinri, Gota Giskaryote giwaketletachri tsrukakalune sasertotene yegi ya. ¹⁵ Wane chinna, “¿Klu galuka genekletno, gita samyokangi Wale?” Rupiratyaluna mapmoleproji.

¹⁶ Wanekluyakawa rujgalu ruglepoktapinri samyokyaplu.

Tsru Giknoglushgogne chinanu galpokotka

¹⁷ Muchinangogne jimaprojpa gisekachri myapjetkotugognekaka yimaklene ginyegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu wa Tsru Giknoglushgogne pnikyawakapa?”

¹⁸ Wale wane china, “Pokchi gyanu wale jeji yegi. Wane nchinanru, ‘Yimaklewatachri wane china, ‘Nogognestsitkani. Pixa yegi Tsru Giknoglushgogne nkamrutinri nyimamkleneyma’ ” ¹⁹ Ga wa yimaklene Geso chinyawakna kamrutna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgogne chinanu.

Geso ginkakletlu wa satu yimakleru samyokanru

²⁰ Kayimnu chininitka nikawaka tuplatatka pamole gepi yimakleneyma.

²¹ Wa nikanatinna, Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, satu gixate rixinri samyokanutkano.”

²² Wamonuwnapotutna. Yinuwaka wane chinretna satkaka, “¿Gitgetkopni, Gitsrukaachi?”

²³ Giyagni rugitna Wale. Wane chinna, “Girpaktanwa Gitayma gigakachri kolpetoya gimyoaya, walepni wa samyokanno. ²⁴ Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿Gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakannimka.”

²⁵ Giyagni rugita Gota wa samyokjeru. Wane chinru, “¿Gitgetkoni, Rawi?”

Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

Jimapro gimnikikolu gitaakaluru

²⁶ Nikanatinna wanna, Geso kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Renekna yimaklene. Wane chinna, “Gyoptotanru. Gnikanru. Tyenwa nomane.”

²⁷ Kashichlo girapistono. Poyagnutyegitlo. Renekna. Wane chinna, “Giranu walaya pejnurunekgi. ²⁸ Gi rixanu tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu, gixoluru yineru chinanu giyookaluru, wa mukochri kaspukikolupa. ²⁹ Ga wa wane nchingi, xaniyakawa gi wa nuranutkalo twu gowajga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

Geso ginkaletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁰ Wa wanna shikaletinitkalu gimalwuru, rushpakamtatkana. Goliwa Magkate yana.

³¹ Giyagni Geso wane chinna, “Tye yecho no pejnurunekgi gixapni git-speekaakona Gita chinanu. Gi rixanu kayongalutkani:

*Nuylakanru girukotapratachri,
ga wa gowegane gapatyawaka gajene
kotspalkaakona.*

³² Wa nyotunotinpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

³³ Petro gigita. Wane chinru, “Pejnurunekmaka gitspetanu Pixa chinanu, gike nixiniko nutspetanu gita.”

³⁴ Geso wane chinru, “Galikaka wane chinyi, tye yecho ma yanumatkanugnpuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno.”

³⁵ Petro wane chinru, “Numkata gipnaletankoxmaka Pixayma, gi nnutatanyi.” Ga wa pejnuruneko yimaklene wane china.

Getsemani ragjigognetinri Geso

³⁶ Giyagni sana ya Geso wannayma. Getsemani chinikowaka sana yana. Wane chinna yimaklene, “Gewi ntuplatanu, nagjigognetapinikopshini.” ³⁷ Ranikna Petro ga wa gepi Sewereyo wgenene. Yinuwaka wamonuwnaleta. Ga wa kojwakanshinikanutka. ³⁸ Giyagni wane chinna, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixka potuko. Gkagwakanu gewi. Giyokanu Gitayma.”

³⁹ Wane rajrinya psotsotaaji. Yoptsojita. Yonoogojpotuta. Ragjigogneta. Wane china, “Nuru, rumkatini wane gixletikolupa, ruknoganu tye salewakchi Gitaya, seyini gi wa Gita galukyawakapni, seyini Pixa galukyawakapni.”

⁴⁰ Yimaklene yegi ya. Retamtna gimkanatachine. Wane chinru Petro, “Giyagni ¿gi gimkata giyokletge Gitayma pshinitsonu? ⁴¹ Giyokanu. Gagjigognetanu gma yantaletikotupa. Wa jmerenshinikanurungi galikakni, seyini gimane muchkotni.”

⁴² Rumepe wane yaletatnaka. Ragjigognetapa salewnalepirana. Wane china, “Nuru, nma murkanuwalo gi tumkata giknogletini Gitaya wa twu girapistono, wane gixkalurupni palukyawaka.”

⁴³ Rumepe yayegletatnakna. Retamtna gimkanatachine, gi rixanu ruxapnewlana chinanu gi rumkata gimrekaygaletna. ⁴⁴ Rajrinatnaka. Ragjigognetapa mapa kata rixinri. Waneko pixka chintokanutatnaka.

⁴⁵ Wanepnute yimaklene yegi yatnaka. Wane chinna, “Gimkapanuchi. Gapanutanutka. Nopapkostsifkani Gita wa Yineru Wgenno samyookotka kmukochirerunemyoya. ⁴⁶ Gyotunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso samyookaluru. Kashichkaluru

⁴⁷ Wa yanumsanatiniwa, runatka Gota satu wa pamole gepi rixinrina. Waleymana gixolune yine kyoglolewaperune, kgagajerune. Runna

tsrukakalune sasertotene ga wa tsrunekoxasreta gajene. ⁴⁸ Wa samyok-
jerupa genekna saturutu gimaxiklechi. Wane china, “Girukta namlutanu
gita, Walepakni. Gkashichanru.”

⁴⁹ Rapyegitinitkalu Geso, waneklu wane chinru, “¡Rawi!” Ralukatkalu ga
wa ramlutu.

⁵⁰ Geso wane chinru, “Nomole, ¿klu chinanu puna?”

Giyagni rapyegitluna. Geso. Kashichatkaluna. ⁵¹ Ga wa satu Gesoymalutu
koshpaklu yoglolewapre. Rustaklu sasertotene gitsrukate potu wayegreru.
Yostakjepitlu.

⁵² Giyagni Geso wane chinru, “Pumretanru pyoglolewapre. Rawyawaka
putakanru. Gi rixanu pejnuruneko yoglolewapi koschekachri, yoglole-
wapiko ruylatiko. ⁵³ ¿Waka gkagwakluge gi numkata gagjiretlu Nuru;
Walemka gitakyegitanutkano yokgipimole waragka pnute solalone gi-
towrene? ⁵⁴ ¿Seyni gi rixpoko poyagkaakotanmaka Tokanchi Yonatkaluru
wane chinachri rumkata wane gixleta?”

⁵⁵ Waneklu Geso wane chinna wa gixolune yine, “¿Ginyegitno gixa yo-
glolewapiyma gagajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? Pagognem-
nunanuka gixayma ntuplanata. Nunkaklewata kpashiwakapjiya. Gi wa
wane gkashichyano. ⁵⁶ Seyni pejnuruko tyekaka wane gixkaluru poy-
agkakikolupa wa yonchi, Goyakalu tokanu geneklewatachine yonga.” Ru-
knokamtluna pejnuruneko yimaklene. Rasukatkana.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatinri Geso

⁵⁷ Ga wa Geso kashichachine ganiklu. Sasertotene gitsrukate potu Kayg-
wasu yegi ranikatkaluna, rapatyawakatkana yonchikgapine ga wa tsrune.
⁵⁸ Wa Petro gomkagitlu gogajixigiyako. Sasertotene gitsrukatepotupjipotu-
nanuko romkagitlu. Gitoko jigloka. Tuplanata towrechineyma retyaplu
rushinityawakapa.

⁵⁹ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankak-
jetikowakaya rujgaluna gipujtalewlusha galikaka migje Geso chinanu
ruylajixyapluna. ⁶⁰ Gimka gepikna gipgujtalewashatachine gapokachine,
seyni gi rukshikluna.

Gapatamtachine gepi gapoka, ⁶¹ wane chinachine, “Wale wane china,
‘Numkata jijrolekletlu kpashiwaka potu Goyakalunu, ga wa mapgogne
nkamrupjitanutnaklu.’”

⁶² Palna sasertotene gitsrukate potu. Wane chinru, “¿Gike pugita? ¿Klu
rupguyatyayina wa nyi?” ⁶³ Seyni Geso pochkeru.

Sasertotene gitsrukate potu wane chinru, “Goyakalu giwewachri kawchi-
nanu nkoschekjixyi. Punkakanwu, ¿Pixlege wa Kristo, Goyakalu Wgenyi?”

⁶⁴ Geso wane chinru, “Pixa chinyawaka. Seyni wane nchiniy,
Xaniyakawa gixa getanno

Gita wa Yineru Wgenno

*tuplatyawakapa giyaklu potuklesretate,
nuninkoxapa kyachgapererumkoya tengogne.”*

⁶⁵ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskamkata. Wane china, “Mu-
pashiregnuchi china. ¿Klu wanepnute magatyawu gipgujtawatachine?
Getanu wa xani. Gyijnakotatkalu ma mupashiregnuya. ¿Gi pixka getle
gixlu?”

⁶⁶ Rugitna. Wane chinna, “Ruklukanuwna rupninripa.”

⁶⁷ Giyagni rutskagjegojitluna. Yotmutluna. Pimrine giptagojitlu. ⁶⁸ Wane
chinna, “Kristo, Goyakalu chinanu punkakanwu: ¿Katu giylakyi?”

Petro nutatlu Geso

⁶⁹ Malekputu tuplanata Petro. Wane tapyegityalu sato wayegrechro. Wane china, “Pixa koxa Geso Kalile gajeruymananyi.”

⁷⁰ Seyni pejnuruneko getanuya nutata. Wane china, “Gi numata gikta pchina.”

⁷¹ Rushpaka. Maleka gajeru gipgyaptote ya. Satu getatnaklu. Wane chinna wa wane gwanatachine, “Tye koxa Geso Nasare gajeruymananu.”

⁷² Wale kawchinanu nutatatnaka. Wane china, “Gi numatlu wa jeji.”

⁷³ Pshinitsonu rapyegitluna wane gwanatachine. Wane chinruna Petro, “Galikakni pixa koxa wannaymananyi. Gi rixanu ptokanu pumatika wa wane pixinri.”

⁷⁴ Giyagni yinuwaka kamakpiirewleta. Yinuwaka Wale kawchinanu chinreta, “Gi numatlu wa jeji.”

Waneklu gaxawripa yanumatatka. ⁷⁵ Rushinkaplu Petro wa Geso tokanu, wane chininri, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno,” chinyalu. Rushpakamtatka. Maleka ya. Chiyampotuta.

27

Geso Pilato yegi

¹ Goyechnokawpotuko jemanshinikankakjetikowaka jiglokna tsrukakalune sasertotene ga wa yine tsrutene Geso chinanu, wa ruylatyapluna. ² Rostutluna. Ranikatkalluna. Pilato girukotlewatachri yegi samyokluna.

Gota gipnale

³ Giyagni Gota wa samyokjeru retatkalu wa ruklukanuwnayegjixikolutka, kashrijetanshinikanuta. Satkaklo wa mapamoleproji tsrukakalune sasertotene ga wa tsruneyegi. ⁴ Wane china, “Gita mukochirewatatka. Nsam yoklu muklukanuwnakatugraga.”

Wa wanna wane chinru, “¿Gi rixwu wixa? Petanru pixa.”

⁵ Ruknokamtlo sroschiproji kpushiwakaya. Ralimta. Rushriknojitanatkawa.

⁶ Tsrukakalune sasertotene gwalo sroschi. Wane chinna, “Ginanshichkalurni tuknokikolu wa kpushiri gignantakikowaka, gi rixanu granchi wenroni.” ⁷ Jemanshinikankakna. Walaya ragjidluna kajpa kamgakleruchijne, pnu giyaktyachine kapnatikowakapa. ⁸ Giyagni wane chinkaluru Granchichijne xanigognenanu. ⁹ Waneklu poyagakatkalu Goyakalu tokanu geneklewatachri Geremiya wane chinyawaka: *Rawlona mapmoleproji sroschi wa rutakwenutikolu wenru, wa pimrine Gisrayiliklopishane gitakwenutanru.* ¹⁰ *Reneklona kajpa kamgakleruchijne chinanu, Gitsrukaachi chinyawakno.*

Pilato gepomsatlu Geso

¹¹ Girukotlewatachri getanu tunwata Geso. Ga wa girukotlewatachri gepomgalu. Wane china, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Geso wane china, “Pixa chinyawaka.”

¹² Wa jigyegitkoklunu tsrukakalune sasertotene ya ga wa tsruneya koxa, gike rugita. ¹³ Giyagni Pilato wane chinru, “¿Gi ge pjema gi pejnupiranananukta jigyegityayina Pixa?” ¹⁴ Gi satuna tokanchi rugityalu. Giyagni girukotlewatachri glajjapotuta.

Waka Geso waka Warawasu

15 Wa tsrugognekle satu yineru rushyegjetna gostutkaluru girukokta ralukanruna. 16 Giyagni waneyananna gostutkaluru kpogiru, Warawasu giwokatletachri. 17 Giyagni rapatinitkana, Pilato wane chinna, “¿Giru galuka wa nkaspukeygityapgi? ¿Warawaslege waka Geso wa Kristo chinkaluru?” 18 Gi rixanu wale gimata wa ranalna chinanu samyokluna.

19 Gitakyagoklewatikowaka tuplanatini wale, ganunro yokantokanyegitlu. Wane chinru, “Petashatanru Wale poyagkakachri. Gi rixanu xawakni gixo nsalewna Wale chinanu nupnawleya.”

20 Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsrune gishinikanutna gixolune yine wa Warawasu galikaka ragjitinripna, ga wa Geso ruylajixinripna.

21 Rugita girukotlewatachri. Wane china, “¿Giru galuka wa nyi gepi wa nkaspukeygityapgi?”

Wanna wane china, “Warawasupni.”

22 Pilato wane chinna, “Giyagni ¿gi nixyaplu Geso wa Kristo chinkaluru?”

Pejnuruneko wane china, “¡Koroshishkita gitaakalurupa!”

23 Girukotlewatachri wane china, “¿Klu gekutu kamruta?”

Wanepnute potu tsaplewatna. Wane chinna, “Koroshishkita gitaakalurupni.”

24 Giyagni Pilato getinri gike rumkata, seyni wanepnute galikaka rixa gejnugima, gonu koscheka. Reromyoga gixolune yine getanu. Wane china, “Muklukanuwnakatno tyegragaya. Gixa getanutkalu.”

25 Pejnuruneko yine gigita. Wane chinna, “Wixa chinanupni gigragaya, ga wa wwugenene chinanupni.”

26 Giyagni kaspukyegitna Pilato Warawasu. Rali kochipjetjixletinitkalu Geso, samyokatkalu koroshishkita rutakikolupa.

Geso gixpiranatkaluru solaloneya

27 Giyagni girukotlewatachri solalotene ganikatkalu Geso. Tsrupji Pretoryoppi ranikluna. Pejnuruneko solalone gapatyegitlu. 28 Giyagni Waleko gimkalu komkagatkaluna. Pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri yoshmakatkaluna. 29 Kona kamgikaluru sagyeta yoshmakjiwutatkaluna. Katsluksu samyokluna, potuklemyo. Yoptsojityegitluna. Ruxpiranatluna. Wane chinruna, “¡Wuya, Goteyone pogire!” 30 Rutskagjetluna. Kashichluna katsluksu. Ruylajiwutluna. 31 Rali gixpiranatletinikaluna, komkagatkaluna mkachri. Waleko gimkalu yoshmakatnakluna. Ranikatkaluna, koroshishkita rutakypatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

32 Rushpakamtinitkana. Retluna Surene gajeru, Simo giwokatletachri. Wale rutjijxlona Geso koroshishkitate. 33 Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gijiwuswaga yegi chinikowaka. 34 Reneka giiretmakluna winga shepichlega yapjetkaluro. Retumgamkalo. Gi raluka giiretlo. 35 Koroshishkita rutakatkaluna. Kotspaltamkatluna. Gipenoklu rutakluna gimkalu. 36 Tuplatna. Wane retanatyaluna. 37 Gijiwu gogwakate rutakyaluna jigyegitkolu yonga, wane chinachri: Tyenwa Geso Goteyone Pogire.

38 Giyagni Waleyma koroshshkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegnetesreta. 39 Wa giknogachine mupashiregnuchi chinruna. Ruwnownojiwutna. 40 Wane chinruna, “Pixni wa kpashiwakapji jjirolekachripyi, mapagogne pkamrupjitanutnaklu. Pixnanuko gognetkak-inwa. Goyakalu Wgene pixinipa, koroshishkita pujrukini.”

⁴¹ Waneko pixka china gixpiranatletluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine, ga wa tsrune. Wane chinna, ⁴² “Pimrine rognetskaka. Wale-nanuko gi rumkata gognetskakletnawa. Goteyone Pogirmaka, koroshishkita rujrukini xani. Walixanmaklu. ⁴³ Raponshinikanutkamkalu Ruru Goyakalu. Rushatkapanru xani ralukiniplu. Gi rixanu wane china, ‘Goyakalu Wgenno.’ ” ⁴⁴ Waneko pixka rixa yangaletluna kachowgurune Waleyma koroshishkita gitaakalune.

Geso gipnale

⁴⁵ Tumananutkani ruchpokatka tkachi psolchijnepotunanuyako. Kay-inwakasreta rapokinpotunanuko rumrekatka. ⁴⁶ Kayinwakpapakko Geso saplewata. Tsrulaji rixa. Wane china, “*Geloyi, Geloyi, ¿Lama sawajtani?*” Walewa, “Noyakalute, Noyakalute, ¿klu chinanu puknokatkano?”

⁴⁷ Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wanna, “Pete. Wale tomgalu Giliya.”

⁴⁸ Waneklu rasukamta satu wannate. Rawlo katsopi. Kachgalu shich-ponkaklu. Katsluksu rutaklu. Reneka giiretlu. ⁴⁹ Pimrine wane china, “Getashatanru. Wetkoxewa gikta runanu Giliya rognetskakapyaplu.”

⁵⁰ Rumepe saplewletatnaka Geso. Tsrulaji rixa. Kaspukatkalu ruwekinri.

Ksolaloteru gipgujtale

⁵¹ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kphashiwaka gajeru giskakamtatka. Gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakdetyatka chijiina.

⁵² Ruyolikchijita. Sotlukaka gitspatjeta. Rutpukamta yomlechkaka. Gi gepika kphashirinni gapnanutachinnimane yotunota. ⁵³ Wa yotunotinitka Wale, waneklu yomlechi rushpakyatkana. Kphashiri pokchi yatkana. Gixolune yegi rupgujewnayegitna.

⁵⁴ Ga wa ksolaloteru ga wa waleymalune Geso girukotanatachine getlu wa giyolikchijru, ga wa wane gixkalurkaka. Tsrulaji rixanna. Wane chinna, “Galikakni Goyakalu Wgenni wa tye.”

Koroshishkitatsi gwachine suxone

⁵⁵ Wane rawanatna gixo suxone gowuka getanatyachine. Kalile romkagityalna Geso. Rupxakanatluna. ⁵⁶ Wannaymana Mariya Maktala gajero, ga wa Santiyako, Gosi ginro Mariya, ga wa Sewereyo wgenene ginro.

Geso kapnatkaluru

⁵⁷ Kayi rixinitka runa satu jeji ponikolu, Garimate gajeru. Gosi gi-wakatletachri. Wa Geso yimaklerkoxni wale. ⁵⁸ Wale yayegitlu Pilato. Gesnimane ragjita. Giyagni Pilato genejixmanetlu. ⁵⁹ Gosi gwamane-tatkalu. Powrachratalu poyitatkalu. ⁶⁰ Waleko giyomlepmaka gerotupna rutaklu, sotlu yomlechi gipgyaptote gakanokachri. Wane yiyatka. ⁶¹ Wane rawanatna Mariya Maktala gajero, ga wa sato Mariya. Tuplanatna yomlechi ginaple.

Yomlechi girukotka

⁶² Waleprikogogne, walenwa gapnanutikalurgogne, Pilato yegi rapatyana tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. ⁶³ Wane chinna, “Git-srukaachi, wushiniklu wa wale kyokwirewaklerni wane china, ‘Mapagogne giknuginpatka nyotunotanu.’ ” ⁶⁴ Giyagni pyokanrewatanu girukotay-omletkolupa mapgogne rixinpotunanuko, ma chowgutapyapluna yimaklene goyechno, ma wane chinyanupna yine, ‘Yotunomtatka gipnachinet-skalaya.’ Gapkatatachri pupjeru muchinanu pnute ma mixinitipa.”

⁶⁵ Pilato wane chinna, “Waneygi girukowatachine. Gajewa. Gignan-takanru gimatyawaka.” ⁶⁶ Wane yatkana. Rugnantakluna yomlechi. Rupitluna sotlu, girukowatachineymananuko.

28

Yotunre

¹ Ruknoginitka gapnanutikalurgogne, rumrerekamtinitka muchinan-gogne wa simana, wane yana Mariya Maktala gajero ga wa sato Mariya, yomlechi retapyapna.

² Waneklu waneru tsru giyolikchijru. Gi rixanu Gitsrukaachitowreru gijruka tengogneya. Rapoka. Rakaprurutlu sotlu yomlechi gajeru. Wale gogo tuplanatataka. ³ Rawrackle pixka rixgojita. Gimkalu klataa rixpotuta giwru pixka. ⁴ Wale piklena chinanu wa girukowatachine giypiypitana. Gipnachine pixka rixanna.

⁵ Goyakalutowreru gigita. Wane chinna suxone, “Gi mpikanu gixa. Gi rixanu numatgi Geso gijga, wa koroshishkita gitakanatkaluru. ⁶ Gi wa gewitkalu. Yotunomtatka wa Wale chinyawaka. Ginanu. Getapanru rutakanatikowaka. ⁷ Gajewa. Nteyakawamtanu. Ginkakapanna wa yimaklene yotunomtinritka gipnachineetskalaya. Kosekatkagi. Kalile yatka. Wane getunitkalu. Nunkakatkagi.”

⁸ Giyagni wanna yomlechi teyakawamtyatkana. Pikachine ga wa gimuwatachine potu. Rasukamtna yimaklene runkakupyapna. ⁹ Makakta Gesokni wa yoptotapna. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” Rapyegitluna. Kashjixitluna. Yoptsojityegitluna. ¹⁰ Giyagni Geso wane chinna, “Gi mpikanu. Gajewa. Ginkakapanna nomolene wa Kalile yinripatkana. Wane retinona.”

Girukowatachine ginkakle

¹¹ Wane yakopshinna, pimrine girukowatachine pokchi yatkana. Tsrुकakalune sasertotene runkakupna pejnuruko retanrutkana wane gixachritka. ¹² Rapatjetna tsruneyma. Jemanshinikankakna. Gixo sroschi reneekana solalane. ¹³ Wane chinkana, “Wane nchinanu, ‘Yimaklene goyecho ginapa. Chowgutpatkaluna, wumkanatni wixni.’” ¹⁴ Wale yijnakotinipa girukotlewatachri, wixa giplepokyegitangi. Mkojwakanshinikanutkane wixkakangi.” ¹⁵ Wanna yoptotlo sroschi. Wane rixna wa runkakikowakna. Giyagni poshalpiranatka Goteyone yegi xanigogenanu.

Tsruyokanru

¹⁶ Giyagni pamole satupje yimaklene Kalile yatkana, satu magka yegi wa Geso chinyawakpotukna. ¹⁷ Retinitkaluna yoptsojityegitluna. Seyni pimrine nutanshinikaneyigitlu. ¹⁸ Rapyegitinitkana Geso, ruynumsatna. Wane chinna, “Psolpotuko nutakika tengogne ga wa chiji. ¹⁹ Giyagni gyanu. Gyimakanna payinemnunanuka. Gkatanna Girchi giwakaya, ga wa Gituru giwakaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri giwakaya. ²⁰ Ginkakanna kamrutyapluna pejnuruko nyokanatyagi. Gjemanu: Gixayma nwanu pslogneko yoptukogneshatyawakpotunanuko.”

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Marko Yonatanru

Gwa katlewakleru

¹ Tyenwa yinuwakikolu Kiglerpotunanu Tokanchi Geso Kristopirana Goyakalu Wgene. ² Wane rixa yokanatkaluru Gisayiya Goyakalu tokanu geneklewatachri. Wane china:

Gita yokanatlu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote.

³ Yineru mwiyawakanu saplewatyachri wane china:

Galpokotanru Gitsrukachi gatnugapote.

Mpotukatanru gigapkaka.

⁴ Gwa katlewata yineru mwiyawakanuya. Wane runkakyana yine genshinikanutachinepa katinripna. Ga wa kaspukamukochiretikolupapirana runkakna. ⁵ Rushpakyegitluna pejnuruneko Gotesreta gajene ga wa Gerosale gajene koxa. Wanna ptowruneko katka Gorta gapgaya. Rupgujta-mukochiretnawana.

⁶ Wa Gwa makatlu kameyopixi. Wa pamta gipchiji rushrika. Wale niklu tsetse ga wa wrolga gosha gajeru. ⁷ Runkaklewata. Wane china, “Runa najxigi Gita pnute muchkonurutu. Gi wa Gita gimukluni nyomshokinri nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa. ⁸ Gita galikakni katgi gonuya. Wa Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya.”

Geso katka

⁹ Wane gixlutkani walegognekaka. Nasare Kalilechijne runyatka Geso. Wane Gorta gappa Gwa katyalu Geso. ¹⁰ Waneklu wa gonu yotunotyatka. Retlu gitpukachri tengogne, wa Giwekikaluru motkoko pixka rixa, Wale gogwaka gijrukyachri. ¹¹ Tengogne runya satu tokanchi wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigitanshinikanutno.”

Geso yantaletka

¹² Waneklu wa Giwekikaluru ganiklu yineru mwiyawakanu. ¹³ Wane rawanata yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojemolgogne. Wane rumlukanutyalu Satanasyo. Wane rawanata kmatsurunetskala. Goyakalu-towrerune tengogne gajene gipxaklu.

Geso yinuwaka kamrureta

¹⁴ Waneklu kashichkoklunutka wa Gwa. Wanepnute Geso wane ya, Kalile ya. Runkaklewata Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. ¹⁵ Wane china, “Gigogne poyagkakatka. Goyakalu pogirewatyawaka gi gowukatkalu. Genshinikanutanu. Galixanru Kiglerpotunanu Tokanchi.”

Tomgana gepkoxamkoje yimaklene

¹⁶ Tsuru wenusti Kalile yapamta. Retlu Simo repuruyma Gantirishi, chalugjetachine tsru wenuya, wa kshimagaklerune. ¹⁷ Wane chinna Geso, “Ginanu gwagajigitanno. Yine gwapjetachine nixkakanutkagi.”

¹⁸ Waneklutka ruknokamtatkaluna chalnena. Romkagitatkaluna.

¹⁹ Wane rajrinya. Retlu Santiyako, Sewereyo wgene repuruyma Gwa. Wanna koxa kanawa gwanata. Ramtatluna chalkaka. ²⁰ Waneklutka tomgana Wale. Ruknokamtluna rurna Sereweyo kanawaya kamrurewakleruneyma. Wane yana. Rawgajigitluna.

Rutuukaklu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu

²¹ Kapernawo rapokinitkana, gapnanutikalurugognekaka jiglokjeta ginkaklewawakapji. Wane runkaklewlejeta. ²² Ruglajitna wa runkaklewleya. Gi rixanu runkakna tsru gitaakaluru pixkako rixa. Gi wa yonchikgapine pixka rixa. ²³ Waneru runkaklewawaklepjiyna jeji wa kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale saplewata. ²⁴ Wane china, “¡Ya! ¿Gi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? ¿Puna pumtukpotutapyapwu? Numatyí Kpashiryi Goyakalunu.”

²⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleyá.”

²⁶ Wa kamchi puchotlewatachri shipchojtakakanru jejni. Saplewjetana tsruplaji. Rushpakamtatka wa waleyá.

²⁷ Pejnuruneko giglajita. Giyagni repomgakakna. Wane chinna, “¿Klunerni wa tye? ¿Klu gerotu ginkaklewlutkani wa tye? ¡Waleni wa tsru gitaakaluru pixka rixa! Wale yokanatna kamchine puchotlewatachine. Jemluna Wale.”

²⁸ Waneklu pogiwata psolchijnepotunanuko Kalilesretaya.

Rutuukaklo Simo gimajiro

²⁹ Wanepnute rushpakamtinitkana ginkaklewawakapjiya, wanna wane yana Simo, Gantirishipji, Santiyakoyma, Gwa koxa. ³⁰ Wa Simo gimajiro gikluga. Tpatchwata. Giyagni walapirana runkakluna. ³¹ Giyagni rapokinitka kosemyotlo, yotunkaklo. Tupachwalgamtatka. Wala gipxakatkana.

Gixo gitukachine

³² Wa kayi rixinitka wa rumxikinitka tkachi ranikyegitluna pejnuruneko yayixachine, kamchichachine. ³³ Wa pejnuruneko tsru pokchi gajene gapatjeta gipgyaptoya. ³⁴ Geso gituukakna gixo yayixachine pnumnunanuka gixachri yayixluya. Wale giknokna maleka gixo kamchine. Gi ruchi yanum-saletna kamchine, gi rixanu rumatluna.

Geso gagjigonetapa

³⁵ Yotunomta goyechnokawpotuko, ma mummreekanuwa. Rushpakamta. Wane ya yineru mwiyawakanu. Wane ragjigognetya. ³⁶ Simo, waleymalune gijgalu. ³⁷ Rukshikluna. Wane chinruna, “Pejnuruneko gijgayi.”

³⁸ Wane chinna Geso, “Wane gayanu papokchikaka gawastsitanune yegi. Wane koxa nunkaklewatini. Wale chinanúkni nuna.”

³⁹ Wane ya. Runkaklewananumta runkaklewawaklepjikakayna psoluko Kalileya. Ruknokiyana maleka kamchine.

Geso gituukaklu gjirugitutachri

⁴⁰ Satu gjirugitutachri ginyegitlu. Ragjipotutlu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Palukiniplu punkata powratletno.”

⁴¹ Geso getwamonutlu. Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, “Naluklu. Powra pixinripa.” ⁴² Waneklutka gjirugitlu gitukyegitatkalu. Powratkalu.

⁴³ Rujretlu. Yokanatatkalu. ⁴⁴ Wane chinru, “Gike punkakanu. Seyni pyanu. Sasertote pekaggitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moysisi yokanatanru. Walepni gipgujtalewlu wanna chinanu.”

⁴⁵ Wa wale gishpakamtatka. Yinuwaka ginkakletletlu gixo. Poshalpi-ranamtlu. Giyagni wa Geso gi wa gimkata gapokletlu gipgujewaleta tsru pokchiya, seyni maleka rawanata yineru mwiyawakanuya. Runyegitluna Wale pnumnunanuka gajene.

2

Geso gituukaklu giktegachri

¹ Gi gixogogne giknoginiwa, Kapernawo rapokatka. Yijnakyegitinitka panchitkalu, ²rapatjekakna gixolune. Gi wa gipgyaptoko poyagotatka. Geso ginkakna wa tokanchi.

³ Runna. Ranikyegitluna giktegachri. Ranikjene gepkoxamkoje. ⁴ Gi wa rumkata gapyegletluna gixo yine chinanu. Suswakluna wa washre Wale ginaple. Wane rixa kotpukleswatluna. Wane jirrukyaluna gijeko wa giktegachri giklugyawaka. ⁵ Geso getlu wanna galixle. Wane chinru giktegachri, “Wiwi, pmukochirkaka pkaspukikatka.”

⁶ Wane koxa tuplanatna pimrine yonchikgapine. Wanna gishinikanuwata rajiyina. ⁷ Wane chinna wanna, “¿Klu chinanu wane china yanumsaleta wa tye? Mupashiregnuchi china. Gike gimkata kaspukmukochirewleta. Satupjeru Goyakalupje.”

⁸ Giyagni rumata Geso Walenanuko wane rixanshinikanutinrina. Wane china, “¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta teyeka wa gajiya? ⁹ ¿Girni wa myapretu potu? Wane chinikolu giktegachri, ‘Wa pmukochirkaka pkaspukikatka,’ ga wa wane chinikolu, ‘Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.’ ¹⁰ Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijneya gitaakalurno kaspukmukochiretjerupno,” wane chinru giktegachri, ¹¹ “Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji.”

¹² Yotunomtarka. Waneklutka koschekjekomtarka. Rushpakamtarka pejnuruneko getanu. Giyagni pejnuruneko giglajita. Rumlawutluna Goyakalu. Wane chinna wanna, “¿Gi pagogneko wane pixkalutu weta!”

Geso tomgalu Rewi

¹³ Rumepe gishpakleta. Tsrú wenu yatka. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Wale ginkaklewyegitna. ¹⁴ Ruknogamta. Retlu Rewi Galgweyo wgene. Tuplanata girukotlewatachri wenutikowaka. Wane chinru, “Pomkagitanno.” Palnamtarka. Romkagitatkalu.

¹⁵ Waneklu wane rawanatini Geso wa nikawakakwa Rewipji, gixna gijgawenutachine ga wa kmukochirerune nikawakakwa koxa rawanatna Gesoyna, yimaklene koxa. Gi rixanu gixolunni yine. Romkagitluna. ¹⁶ Wanena yonchikgapine. Wannanwa Gwariseyone koxa. Retanatluna nikyawaka wannayma kmukochirerune ga wa gijgawenutachine. Wane chinkanna wa yimaklenni Gwariseyoneya ga wa yonchikgapineya, “¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine ga wa kmukochirerune?”

¹⁷ Geso yijnakotlu. Wane chinna Wale, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyni yayixachine galuklu. Gi wa nuna ntomgiyapna poyagkachine, seyni wanna kmukochirerune ntomginripni.”

Gogajirewlu

¹⁸ Wa Gwa yimaklene ga wa Gwariseyonenu gogajirewata. Runna. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wanna Gwa yimaklene wa Gwariseyone yimaklene koxa gogajirewata, ga wa Pixa yimaklene gi wa gogajirewata?”

¹⁹ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna wanna kashimyolu getachine gnurowatachri wannaymalutuwa, Gita pixka nyimakleneymano. Wa wannayma rawanatini gnurowatachri gi rumkata gogajirewletna, xani pixka wa Gita gimwakopshinna nyimaklene. ²⁰ Runinpatka pagogne wa gnurowatachri konikolgognepatka wannayeyiya. Waneklu rogajirewatanna wanna.

Yaglu gerotu yimaklewlupirana

²¹ “Gikena gamatlu wa muchkirkakatu mkachri gitsole. Wane rixkoklunu, waleko gerotu sama suskaklu gitsole. Wanepnuteyaka rixa giskakletanatka. ²² Gikena giyokgatlu winga gerotu, tsapkaka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka, winga suskakanru tsapakni. Tuyokgata wino. Tsapkaka salewna. Seyni wa winga gerotu tsapa gerotu tutakgatka.”

Komlamluna gitaklugwu gapnanutikalurgogne

²³ Wane rixa. Sana yapanata gapnanutikalurgogne. Yimaklene yanananumta. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. ²⁴ Giyagni Gwariseyone wane chinru, “Pefanu. ¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

²⁵ Wane chinna Geso, “¿Gi ge pagogne getyongatlu wa gi rixpokota Tawi, magatini wa nachichini wale ga wa waleymalune? ²⁶ Gi rixpoko jiglokletlu wa Goyakalupji, wa Gawiyatari walenwa sasertote gitsrukpotu. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Wa walenwa ginanshichkaluru niklu. Saser-totenepeje niklu. Reneekoxna rumotsane.”

²⁷ Wane koxa chinna Geso, “Wa gapnanutikalurgogne yine chinanu kamrutka. Wa yine gi kamrutka gapnanutikalurgogne chinanu. ²⁸ Giyagni wa gapnanutikalurgogne koxa gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

3

Rutuukaklu giprigamyotachri

¹ Jiglokatanaku ginkaklewawakapji. Waneru satu jeji giprigamyotachri. ² Giruktatluna Geso wa gapnanutikalurgogne rutuukaklewatinri wa jigye-gityapluna. ³ Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu ganika-jiya.”

⁴ Wane chinatnakna Geso, “¿Girni wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa: waka kiglerge waka gektutlege? ¿Gognetkaklurge giweklu waka giylalu?” Ga wa wanna pochke.

⁵ Reknojtayegitna. Jigekanuwata. Wamonuwna wa shikgaji rix-irrina. Wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyoka. Ruglewamy-otatka. ⁶ Rushpakamtna Gwariseyone. Waneklutka Giroreyoneyma jeman-shinikankakeyigitluna Wale ruylatayapluna.

Romkagimtluna gixolune yine

⁷ Geso gitspalamta. Tsru wenu ya yimakleneyma. Romkagimtluna gixol-une yine Kalile gajene Gote gajene koxa, ⁸ Gerosale gajene, Gitome gajene, ga wa pasreta Gorta gajene, Tirostsi gwachine, Sitostsi gwachine, gixolune yine. Jemyegitluna gi pixkalutukokta kamruta. Runyegitluna Wale. ⁹ Wane chinna Geso wa yimaklene galpokjixanutkalo kanawa gixolune yine chinanu ma machpakyanupluna. ¹⁰ Gi rixanu gi gepika rutuukaka. Giyagni rujirkojetna Wale gogo yayixachine pejnunanuka kamrukyapluna.

¹¹ Ga wa kamchine puchotlewatachine getinri yoptsojityegitluna. Saple-watna. Wane chinna wanna, “Pixni wa Goyakalu Wgenyi.” ¹² Geso gijretna gixo gi rupgujetanruna.

Tsomitna Geso pamole gepi

¹³ Kanika magka. Tomgana Wale gishinikanune. Runyegitluna. ¹⁴ Geso gitakna pamole gepi Waleyema gwachinepa, wa yokanatanunepa ginkak-lewatachinepa, ¹⁵ wa kamchine maleka ruknokypna. ¹⁶ Rutakna pamole gepi: Simo; wale rutakgiwakata Petro; ¹⁷ wa Santiyako, Sewereyo wgene;

Gwa, wa Santiyako gepuru (Giwakatna Wowanerge; walenwa rutogle pixkalune),¹⁸ wa Gantirishi, wa Wilipi, wa Wartolo, wa Matiyo, wa Tomasu, wa Santiyako Galgweyo wgene, wa Tateyo, wa Simo Muchkopiranawat-achri;¹⁹ wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

²⁰ Panchi rapokinitkana, rapatjetatnakna yine. Giyagni wa wanna gi ginkata nikletna. ²¹ Wa jempiranyegitluna wa Wale gimwanune. Runna kashichyapmakluna. Wane chinna wanna, “Sepronachrinatkani.”

Mupashiregnuchi Giwekikaluru Kpashiripirana

²² Gerosale yopikyana yonchikgapine. Wanna wane china wa waneylu Welsewo, wa tsru potu kamchiyima ruknokna kamchine maleka.

²³ Wa tomginitkana Geso, wane china yapkakluya, “¿Gi rixpoko maleka giknokletinwa Satanasyokakluko? ²⁴ Wa pogirewatikowaka gajene wannakakluko kotspalanshinikankakmaka, gi rumkata gwagogneretna wa wale pogirewatikowaka gajene. ²⁵ Panchi gajene wannakakluko kotspalanshinikankakmaka gi rumkata gwagognereta wa wale panchi gajene. ²⁶ Wa Satanasyo yagotinmakwa walenanuko wa, kotspalanshinikanutinmakwa gi rumkata gwaleta seyni nikawnanu. ²⁷ Gike ginkata jiglokletlu gipji gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate ma mostutkanuwalu wa gichkolu. Waneklu chowgutyalu gipji gajeru. ²⁸ Galikaka wane nchingi, kaspuukaluru rupni wanna yine wgenene pejnuruneko mukochirkakna, mupashiregnuchi girukokta mupashiregnuchi yanumatini. ²⁹ Seyni girukokta wa Giwekikaluru Kpashiri mupashichkatu, gike rixiniko kaspukiko seyni giklukanuwnachri mukochri gike rixiniko mnikawnakatupa.”

³⁰ Gi rixanu wanna wane china, “Waneylu kamchi puchotlewatachri.”

Geso ginro, repurune

³¹ Tuna runro, repurune koxa. Maleka rawna. Repukmakluna. ³² Wa gixolune yine ruxiplatjene wane chinruna, “Petanu. Malekna punro, pepurune. Rujgayina.”

³³ Wa Wale gigitna. Wane china, “¿Katni wa nunro, wa nepurune?”

³⁴ Retjetna ruxiplatanune. Wane china, “Getanna nunro nepurune. ³⁵ Wa girukokta kamruflu Goyakalu galukanru, ga ga walenwa nepuru, nepuro, nunro.”

4

Kgitaklewakleru

¹ Rumepe yinuwaka ginkaklewleta tsru wenustsiya. Rapatyegitluna gixo potu yine. ¡Gi pejnunanukta! Giyagni ratskotatka kanawa. Wane tuplatatka tsru wenuya. Pejnuruneko yine chiji gwa, tsru wenuwnaga. ² Runkaklewyegitna Geso yapkakluya gi gepikapirana. Wane chinna Geso runkaklewleya,

³ “Gjemanu. Satu kgitaklewakleru gishpakamta rutaklewtafanu. ⁴ Wane rixa kopalajreta. Pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine teno yapachine. Niklokajitluna. ⁵ Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mawiyawakanu potu kaja. Waneklu rupcheknimka gi rixanu gi wa tenru kaja. ⁶ Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu rupriganatka. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotanatkalu. Gi kajinatkalu. ⁸ Pimriji kiglewaka chiji, gapokajita. Wane jiwatya. Tseruwna. Ruxolewna. Rawa satu mapamoleji, satu patsrurujirmoleji, satu satu pachaji.”

⁹ Wane chinna Geso, “Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁰ Walepje rixini repomgaluna rawastsitanune pamole gepiyma wa yapkakupiranaya. ¹¹ Wane chinna Geso, “Ga wa gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Wa maleka gajene ginkaaka yapkakupijeya pejnurukopirana.

¹² Retinna retanmakna, ma mumatinitipna.

Jeminna, jemanmakna, ma mumata jemititipna, ma kashrijetikotupna, ma kaspukmukochiretkanupna.”

¹³ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimatlu tye yapkaku? ¿Gi gixpoko gimatle-tanru ptowruko yapkaku? ¹⁴ Wa kgitaklewakleru gitaklu tokanchi. ¹⁵ Ga wa wannanwa gatnugapostsi gwachine. Rutakikna tokanchi. Wa jemititkana waneklu runa Satanasyo. Konyanna tokanchi rajna gitaakaluru. ¹⁶ Waneko pixka rixna wa gitaakalurune sotlu gwiyawaka. Wa jemititkaluna tokanchi waneklu yoptotluna rumuwleyna. ¹⁷ Gi wa waneyna gitskina wanna. Wa pshinitsonu gwachinepa. Wa runini salewakchi, wa kojwawakchi tokanchi chinanu waneklu rutspekaakana. ¹⁸ Pimrine gitaakalune wannanwa konyegirune wa tokanchi jemachine. ¹⁹ Wa kojwakanshinikanrukaka tyegogneya ga wa ponikolewlu yokwire ga wa getsotanrewlu pagixankakaya jigloka. Kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. ²⁰ Wannanwa gitaakaluru kiglewaka chiji, wa jemachine tokanchi. Wanna yoptotlu. Jiwatna, satu mapamoleji, satu patsruijirmoleji, satu satu pachaji.”

Yochpikjetkaluro

²¹ Wane koxa chinna Geso, “¿Taniikege yochpikjetkalurompuko wa gimatumpuko ga wa shechimpuko tutakikolupa? ¿Gi ge katalo kgapiko tutakikolupni, wa tpokamlatinripa? ²² Gi rixanu maleshlu wa yogimatkaluru ma mupugujetikotupa. Gi wa pochkeruko mpogijetkotupni. ²³ Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

²⁴ Wane koxa chinna Geso, “Xakoka gyijnakotanru. Wa yantapi gixa yantajetinro, walako yantatingina gixanuko. Gyognikyegitko gixapa. ²⁵ Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamijetu wane rixle konikona.”

Giji tseruwniyachri

²⁶ Wane china Geso, “Wane rixa Goyakalu pogirewatyawaka wa satu jeji gitaklu giji chijiya. ²⁷ Rumka, yotunota, goyecho ga wa gogi. Wa kajiruji gipcheka. Tseruwna. Gi rumata gi rixpokota. ²⁸ Walenanuko jiwkknawa wa chiji. Muchinanu yosnukapcheta; wanepnute gigwutka, wanepnute giji galixachri gigwuya. ²⁹ Wa raliijitnitka waneklutka gistakapi rustajikatka gi rixanu rapokatka gipapko jirgikolupa.”

Mostasaji

³⁰ Wane china Geso, “¿Giru wutakanru wale pixkalutu pogirewatyawaka Goyakalu? ¿Giru yapkaku wutakanru? ³¹ Wa mostasaji pixka rixa. Wa chiji rutaakoklunu walenwa mtserutu ptowruko kajiruji giyagokolutu wa chijiya. ³² Wa rali gitakletkoklunutka. Rupcheka. Tseruwna tsru potu ptowru kshana gitaakaluru pnute. Tsruplukakni. Giyagni koshichine tengenge gajene gimkata gwaleta gichiklempuko.”

³³ Gixo tye pixkalutu yapkakluya Wale ginkakna tokanchi wa rumkata jemletyawakna. ³⁴ Ga wa yapkaku migje gi wa runkakna Geso, seyini Waleko yimaklene wannape rixini runkappokowakatna ptowruko.

Rutuukaklu kannipgyalu

³⁵ Wa walegogne wa kayi rixinitka wane chinna Geso, “Wakanu gayanu.”

³⁶ Wa yokanatkakana gixolune yine. Waneklu ranikatkaluna yimaklene kanawaya. Wane koxa yana pimro kanawkaka Waleyama. ³⁷ Yopyoka tsru kannipgyalu. Tuygajetlo gishpurga kanawa. Giyagni katsepgatkalo kanawa. ³⁸ Tostsi rawananumta. Rumkananumta rutspannojreya. Komyek-luna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿gikenna rixyi wa wupninripatka?”

³⁹ Wa yotunotinika chigetjetlu kannipgyalu. Wane chinru wa tsru wenu, “Pochke. Pushyanamatanu.” Rutuka wa kannipgyalu. Mayegixgataa rixanatka.

⁴⁰ Wa wane chinna Geso, “¿Klu chinanu mpikatka? ¿Klu chinanu gi galixgognenatawa?”

⁴¹ Pikna tsru piklu. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katni wa Tye? Wa kannipgyalu wa tsru wenu jemyawaku.”

5

Geso gituukaklu kamchichachri

¹ Wakanu yana tsru wenuya Gerasenonesreta. ² Wa rupteinitka kanawaya, waneklutka yoptotaplu satu jeji yomlechi gajeru. Kamchi puchotlewatachri waneyalutu. ³ Yomlechi yegi gwachrini wale. Gikeko ginkata gosturetaku, gi wa yowumatsayakoxapa. ⁴ Wa gi gepi kata wane rostukamkatka supoya yowumatskoxya. Wa yowumatsni ruston-jemtana waleya. Wa supni tutskinjemtana. Gikena poyago gipuchkaketlu. ⁵ Psolyechnoko psolgogetko wane rixa saplewjenanumta magkaya yomlechkakaya. Rustajitnawa sotluya.

⁶ Wa retinitkalu wa Geso gowukayako rasukamta. Yoptsojityegitlu. ⁷ Saplewata. Tsruplaji rixa. Wane china, “¿Gi pixanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Kachingagiire nixyi Goyakalu kawchinanu, gi wa psaletpotutanno.”

⁸ Gi rixanu Geso wane chinatkalu, “Pushpakyegitanru tye jeji, kamchi puchotlewatachri.”

⁹ Geso gepomgalu, “¿Klu giwakyi?”

Rugitlu. Wane china, “Ngiwaka Gixoluru, wa gixolurunpotwu.” ¹⁰ Wa ragjitlu maleka ma yokanatyaplu tyesretaya.

¹¹ Wanenanru magkastsu gixoluru kochi. Nikanatna. ¹² Ragjitluna pejnuruneko kamchine. Wane chinna, “Kochi yegi pyokanatanunwu wa wanna wjiglokyapa.” ¹³ Geso gichichna. Rushpakamatkana kamchine puchotlewatachine. Kochinni jiglokamatkana. Gixolunni kochinni gipjita gijrukyanatka. Tsru wenu rapokanna. Wanegetkonna gepi waragka. Tsru wenu gagyekyachinena.

¹⁴ Wanna kochi girukotachine gasukamta. Runkaklewatapna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa. Runatkana retapyapluna klunerukta wane gixkaluru. ¹⁵ Runyegitluna Geso. Retluna wa kamchitpachri wa gixoluru gwanatanru. Tuplanatka. Kamkatkalu. Kانشinikanutkalu. Pikanna. ¹⁶ Retanatjene ginkakna gikta rixpokonatka wa kamchitpachri, wa kochinepirana. ¹⁷ Yinuwaka gagjiretluna Geso wa rushpakinripa wannasretaya.

¹⁸ Ratskota kanawa. Wa kamchitpachri gagjitlu wa Wale yegi rawinripatka. ¹⁹ Geso gi galuka ganiketlu. Wane chingonuklu, “Pupji pyanutka pumwanune yegi. Punkakanna gikta rixpokotatkayi Gitsrukaachi. Wale punkakanna retwamonutyayi.” ²⁰ Ralimta. Yinuwaka ginkaklewletatka Ntekapoliya gikta rixpokotatkalu Geso. Pejnuruneko gimyeke.

Gayro gajitlu rushicho chinanu

²¹ Koprugatatnaka Geso kanawayaya. Wakanu ya. Rapatyegitluna gixo yine. Tsrु wenuwnaga rawa. ²² Runa satu wa tsru gitaakalurune ginkaklewawakapji gajenyegiya, Gayro giwakatletachri. Retinitkalu yoptsojityegitlu Gesojixistsiya. ²³ Wane chinru, “Wuya wanepnawakla nshicho wgeneji. Petapanunro. Tupnakastsinatkani. Putakamyogogotanunro tutskalginripa. Tuwekanu.”

²⁴ Geso waleymannutka. Romkagimtluna gixolune yine. Rachpakluna.

Rutuukaklo salewnanatachro

²⁵ Sato suxo gigragalewatachro. Pamole gepi walapu gigragalewatachro. ²⁶ Gixo kpinrewakleruneyegimka tyanitka. Wanna chinanu tsalewna gixo. Tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gipxanro. Seyni taalinanumtana. ²⁷ Tjempiranyegitinitkalu Geso, tuna Wale gajxigiya wa gixolune yine yegi. Tkamrukamkatlu. ²⁸ Wa wane china wala, “Nkamrukamkashatinri nutsalganu.” ²⁹ Waneklutka tograga gitskikatka. Tumatnawa tomaneya tuglewatinritka wa tsalewnanatinri.

³⁰ Waneklutka Geso gimatatka Walenanuko rushpakamtyatka giyaklu. Ruprotaka wa gixolune yine yegi. Wane china, “¿Katu kamrukamkatno?”

³¹ Wane chinruna wa yimaklene, “Gi ge petna wa gixolune yine gachpakyawakyi. Seyni wane pchina, “¿Katu kamrukno?” ”

³² Wale geknojtata retyaplo katukta wane gixlu. ³³ Wa suxo pika. Tutatata. Tumata wa wala gixyawaka. Tuna. Tyoptsojityegitlu Wale. Tunkaklu ptowruko galikaka. ³⁴ Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalakayi. Pyanu. Kiglenshinikanpatkayi. Kiglepatkayi wa psalewninrinanutka.”

Yotunkaklo Gayro wgene gipnachro

³⁵ Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepji runyana pimrine. Wane chinna, “Pshichni tupnanatka. ¿Klu chinanu pkojwakawalu Yimaklewatachri?”

³⁶ Seyni Geso jemashatlu tye tokanchi wane chinkaluru. Wane chinru tsru gitaakaluru ginkaklewawakapji gajeru, “Gi pumyekanu. Palixashatanu.”

³⁷ Gi wa ruchichlu wa satu gininripa Wale gajxigi ga wa Petro, wa Santiyako, wa Gwa, repuru wa Santiyako ³⁸ Wane ya gipjiya ginkaklewawakapji gitsrukate. Retlu sejrechi, chiyagatachine, saplewjepotutachine.

³⁹ Jiglokamta. Wane chinna Geso, “¿Klu chinanu nsejrewna nchiyaganata? Wa mturo gi tupna seyni tumkanata.”

⁴⁰ Ruxpiranatluna. Wale maleka giknokna pejnuruneko. Ranikna wa mturni giru ga wa tunro, ga wa Waleymanlune koxa. Jigloka mturni gwiyawaka. ⁴¹ Ga wa kosemyotinitkalo mturni, wane chinro, “*Talita komi.*” Walenwa yokaakaluru: “Mturo, pixa wane nchini, pyotunotanu.”

⁴² Waneklutka mturo yotunotatka. Tyanatka, gi rixanu waneyatkalo pamole gepi walapu. Waneklutka ruglajitna. Tsrु giglajru rixna. ⁴³ Wale gijretna gikena gimatanru. Wane china teneeko tikanru.

6

Geso ginkaklewata Nasareya

¹ Rushpakamta waneya. Rapoka gichijne. Romkagitluna yimaklene.

² Rapokinitka, gapnanutikalurgogne yinuwaka ginkakleweta wa ginkaklewawakapjiya. Gi gepika yijnakotlu. Ruglajitna. Wanna wane china, “¿Ginaka rumatyalu Wale tyekaka? ¿Klu gimatkalewlunwa tye renekikolu wa Wale?”

¿Gi pixkalutunanni ruyaklekaka kamrutkalurni gimyoaya? ³ ¿Gi ge kyosokok-lerukni tye, wa Mariya wgene, wanna Gosi, wa Gota, Simo wanna yegwaklu? ¿Gi wa gewna wixayma repurone?” Wale rutspenshinikanutyana.

⁴ Wa Geso wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachine kagwakpiratkalunni, seyini gichijnepeya, ga wa gimolenyegisretaya, ga wa gipjiya mkagwakpiratkotni.” ⁵ Gi wa rumkata kamruretlu waneya wa satu ruyakleya. Rutuukakna psotsotajiko yayixachine, walepje. Wanna gogo rutakamyota. ⁶ Ruglajita wa ma malixleya. Sajrukamta papokchikaka walesreta. Runkaklewata.

Yokanatna pamole gepi

⁷ Tomgana Geso wa pamole gepi. Wa yinuwaka yokanretna gepkaka. Tsurutakna wa kamchine puchotlewatachine chinanu.

⁸ Yokanatakana gikena ranikanna wa gatnugapoya, satupjeru kanojerna; gi wa nikanruna, gi wa tsapako, gi wa sroschiko tsapaneyna. ⁹ Wa rutakanrona yoshmakjixrechishpatapje. Gi wa gepimkalu rutakanna. ¹⁰ Wane chinna Wale, “Ginakakokta jiglokanu satu panchi, wanepji gwanu gishpakamtinpotunanuko waneya. ¹¹ Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gma jemenepa, gishpakamtinpatka wa waneya giplokjiximtanu gistapjixipagi wa rumatikolupa wanna chinanu.”

¹² Rushpakamtatkana. Runkaklewatna wa yine genshinikanutanu. ¹³ Gixo kamchine maleka ruknokna. Ruyookana ringi gixo yayixachine. Rutukna.

Gwa katlewatachri gipnale

¹⁴ Pogirchi Girore jemyegitlu. Gi rixanu rumatkatka Geso giwaka. Wane china, “Gwa wa katlewatachri yotunota gipnachineya. Giyagni kgiyaklewaklerni Wale.”

¹⁵ Pimrine wane china, “Giliyni.”

Pimrine wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachri. Satu tokanchi geneklewatachri pixka rixa.”

¹⁶ Jeminitka Girore wane china, “Gwakni wale wa nustaknoojixanru. Yotunotatka.”

¹⁷ Gi rixanu muchikawako Girore towyegitanru. Kashijixlu Gwani. Ros-tujixlu wa yoshmakwaka wa Giroryana chinanu repuru gnunro Wilipi. Wa wala ganunrota Girore. ¹⁸ Gi rixanu wa Gwa wane chinatkalu Girore, “Ginanshichkalurni wa pepuru gnunro waneyyi pixinri.” ¹⁹ Giyagni Giroryana gayegixlu. Taluka giylajixletlu. Gi tumkatlu. ²⁰ Gi rixanu wa Girore piklu wa Gwa. Rumatlu wa wale jeji poyagkakachri wa kphashirni. Girukotlu. Giyagni jeminri gi rumatanshinikanuta. Yijnakotlu rumuwleya.

²¹ Runa pagogne ruglepoktapini wa Girore wa poyagkakawalaputetini. Meyiwlu nachnewlupa kamruta wa tsrukakalune, tsru gitaakalune, wa wanna potu Kalile gajene chinanu. ²² Tjiglokamta Giroryana nshicho. Tansata. Tmeyitlu Girore ga wa waleyma gwanatachine nikawakakwa. Pogirchi wane chinro makloji, “Pagjitanno klunerukokta paluka. Gita genekanyi.”

²³ Wale kawchinau wane chinro, “Pagjitanru pejnunanuka nenekanyi. Ganikajiko npogirewatyawakaya nenekanyi.”

²⁴ Tushpakamta wala. Wane chinro tunro, “¿Klu nagjitanu?”

Wala wane china, “Wa Gwa katlewatachrijwu pagjitanu.”

²⁵ Waneklutka giyampotu tjiglokyegitlu pogirchi. Tagjitlu. Wane chinru, “Naluklu xawakniko, penekyapno satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.”

²⁶ Wa pogirchi wamonuwnapotuta, seyni Wale kawchinanu chinrekaka, waleyma gwanatachine nikawakakwaya chinanu, gi raluka giknokakle-tokanuta. ²⁷ Waneklutka pogirchi yokanatlu satu girukotjeru. Yokanatlu ranikjiwutikolupa. Wa wale wane ya. Rustaknojitu yoshmakawakaya. ²⁸ Ranikjiwutatkalu kotajipiya. Reneklo makloji. Wa makloji geneklo tunro. ²⁹ Jeminitkana wa yimaklene, runna. Ranikluna gimane. Yomlechi rutakluna.

Yokanatanune satoka

³⁰ Yokanatanune rapatjetna Geso yegi. Runkaklewyegitluna ptowruko klunerukta kamrutanrunapirana, wa runkaklewtapinrina. ³¹ Geso wane china, “Ginanu gixa mkoje yineru mwiyawakanuya. Gapnanutanu pshinitsonu.”

Gi rixanu gi gepikna wane ginachine yachine. Gi wa kagognena nikinripna.

³² Ralimtna wanna mkoje sato kanawaya yineru mwiyawakanu. ³³ Gixo geta yaletna. Rumatkana. Wane rasukyegitluna chijiya ptowruko tsru pokchikaka gajene. Wanna gapka gapoka. Rapatyegitluna Geso. ³⁴ Ruptekamta Geso. Retna gixolune yine. Retwamonutna gi rixanu gowegane pixka rixna gi waneyna girukotjerna. Yinuwaka ginkaklewyegitna gixopirana.

Roglutna pamyo waragkalune yine

³⁵ Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. ³⁶ Pyokanatananna yine wa sana yinripna, wa pokchikaka tyesretaya wa ragjityapluna nikanrupna.”

³⁷ Rugita Wale. Wane china, “Gixa genekanna nikanropna.”

Wane chinruna, “¿Wanerge gayanu? ¿Wagitanro jimapro gepi pachproji wenroloto, wenekyapna nikanropna?”

³⁸ Wale wane china, “¿Gi pejnu jimapro waneygi? Getapanro.”

Rumatinitkana. Wane chinna wanna, “Pamyo. Gepi shima.”

³⁹ Towutna wanna tuplatinripna pejnuruneko paptogkaka peklomta poleru. ⁴⁰ Tuplatna paptogkaka satu pachkaka ga wa pamyomolkaka koxa. ⁴¹ Geso kashichlo pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Wa jiknajrotlu jimapro. Renekna yimaklene rutspantinripna. Raneksatkana wa pejnuruneko wa gepiroto shima koxa. ⁴² Nikatkana pejnuruneko. Jinanutkana. ⁴³ Koschekluna psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa. ⁴⁴ Wa nikachine pamyo waragka jejine.

Gonu gogote yanamtyawaka Geso

⁴⁵ Waneklutka kanawa ratskojixatkana yimaklene wa Wetsayta gapka yinripna wakanu. Wane yakopshinna yokanatna gixolune yine. ⁴⁶ Rali gingaletinitkana wane ya magka. Ragjigonetapa.

⁴⁷ Wa kayi rixinitka wa kanawa ganikajgatkalo tsru wenuya. Walepje chiji gwatka. ⁴⁸ Retna kegeknanuwatna ranikgatyawakna. Wa kannipgyalu satkakanna. Wa goyechnokawpotuko Geso ginyegitna. Tsru wenumta yapananumta. Raluka giknoglemtna. ⁴⁹ Retinitkaluna wa tsru wenumta yanamtyawaka. Kagwakluna pagixanu. Saplewatanana.

⁵⁰ Gi rixanu pejnuruneko getlu. Rumyekanna. Waneklutka Geso giynumatna. Wane china, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

⁵¹ Ratskota kanawa wanna yegi. Rutukamta kannipgyalu. Ruglajpotutanna. ⁵² Gi rixanu gi rumata jemluna wa jimaprokakapirana. Shikowgajitna wane rixinrina.

Rutuukaklewata Genesareya

⁵³ Wa koprugatinitkana, wane yana Genesarchijne. Rutspatkatkana. ⁵⁴ Ruptekinitkana wa kanawaya, waneklutka rumatkatka Geso. ⁵⁵ Rasuktatna psoluko walesretaya. Yinuwaka gwapletkana pnumnu gajene yayixachine gijekoyna ginakakta jemyegityawakluna. ⁵⁶ Ginakakokta rapoka pokchikaka, tsru pokchikaka, sana, rutaakana giputkaka yayixachine. Ragjitluna wa kamrukashatyapluna gimkaluptostsiya. Wa pejnuruneko wa kamrukachine wanna gitskalgatka.

7

Puchotlewatachrikaka

¹ Rapatyegitluna Gwariseyone, pimrine koxa yonchikgapine wa Gerosale giyakatyachine. ² Wanna getinna wa pimrine Wale yimaklene nikyawakna gimyoyna gimuteru, walenwa merkakotu yangakanna. ³ (Wa Gwariseyone, pejnuruneko Gote gajene waneyna giykolu rutsrukateynina wa gixo kata ma meromyogkanna ma merkakanotkanna gi wa nikanna. ⁴ Giputu ruyakatyana ma powratkannuwana gi nikanna. Gixo pimripirana wa yoptotanruna kamrutanruna, wa gerkikaluro wa girapkaka, gashgajkaka, yowumaswagkaka.)

⁵ Repomgaluna Gwariseyone ga wa yonchikgapine, “¿Klu chinanu wa pyimaklene gi wa wane rixna wa gitsrukaachinni giycole, seyni nikna wa gimyoyna gimuteru?”

⁶ Geso wane china, “Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisayiya gixapirana. Wane rixa yonatkaluru:

*Nyi yine gispuyina kagwakpiratno
seyni rajiyina wajra yanna Gitaya.*

⁷ Magijeru yonogleyegitnona.

*Runkaklewatna wa Goyakalu tokanu pixkalutu
wa yokanrekakna wa yine.*

⁸ Wa gixa giknoklu Goyakalu yokanatanru tokanchi. Waneygi wa yine giycole.”

⁹ Wane chinkoxna Geso, “Kigle giknokle gixlu wa Goyakalu yokanatanru tokanchi wa gomkagityaplu wa gixako giycole. ¹⁰ Wa Moysisi wane china, ‘Pkwakwipiratanru puru punro.’ Wane koxa china, ‘Girukta gogimtukaklu ruru, runro walepni wa gipnanu.’ ¹¹ Ga wa gixa wane china, ‘Wa satu jeji wane chininri wa ruru ga wa runro, ‘Ptowruko gitanu wa wale gipxakyapmakyi, korwani’ ’ (Walenwa genekashlu Goyakalunupa). ¹² Gixa gi gichichanutkalu pagixanu kamrutinripa ruru, runro chinanu. ¹³ Gixa kaspuklu wa Goyakalu tokanu wa giycole chinanu wa gixako genekanru. Gixo wale pixkalutu gkamruta.”

¹⁴ Wa tomgatnakna gixolune yine. Wane chinna Geso, “Gyijnakotanno pejnurunekgi. Gimata jemanu. ¹⁵ Gike wane wa yineru malekate wa jiglokinripa rumkata puchotletyaplu, seyni wa yineruyako gishpakyachri walenwa puchotlu wa yineru. ¹⁶ Girukokta kajnakopnapa wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁷ Rutspalamtinitka wa gixolune yine yegi, jiglokinitka panchi, repomgaluna yimaklene wa yapkaklupiranaya. ¹⁸ Wane chinna Geso, “¿Gixa koxa

wane gixa mumatjemkangi? ¿Gi ge gimata jemlu wa pejnuruko maleka gwachri wa jigloklu yineru gi rumkata puchotletlu? ¹⁹ Gi rixanu gi wa jigloklu wa raji seyni ginanwakapje. Rushpaka gichkajetyawaka.” Wale powratlu ptowruko niikaluru.

²⁰ Wane china, “Wa yineruya gishpakyachri, ga ga walenwa puchotlu yineru. ²¹ Wa gitoko rajinya yine rushpakya gekutu shinikanchi, gimopatlewlu, gapoklewlu, giylalewlu, ²² chowguchkaka, gimkapnuglu, muglenchi, yokwikaklu, mpogijpatnuchi, sotanugnuchiyyale, mupashiregnuchi, tserpiranawlu walenanuko, sepronchi. ²³ Ptowruko wa tye muglenchi gishpaka gitokoya. Ga ga walenwa puchotlu yineru.”

²⁴ Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitoya yatka. Jiglokamta panchi. Wale galuklu gike ma mumatyanupa, seyni gi rumkata yogimleta.

Suxo Sirogwenisanemole

²⁵ Seyni waneklutka tjemyegitlu sato suxo. Tshicho wgenejni waneyanro kamchi puchotlewatachri. Tuna. Tyoptsojityegitlu gijixistsi. ²⁶ Wa suxni Kriyko, Sirogwenisanemole. Tagjitlu ruknokiyaplu maleka kamchi tshichoya.

²⁷ Geso wane chinro, “Petashgapkatanna jinanu rixinripna yine wgenene. Gi kigleru kashichikolupa wa nikanruna wgenchine, ruknokikolupa kewene yegi.”

²⁸ Tugitlu wala. Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi, seyni wa wanna keweneko nikawakakwa rapukote nikyaluna wa mturune gipopejre.”

²⁹ Wale wane chinro, “Tye tokanchi chinanu pyanutka. Wa kamchi gishpakyatkalu wa pshicho.”

³⁰ Talimta topji. Tetamtatkalu tshicho tukluganatatka tojeko, wa kamchi gishpakyatkalu.

Rutuukaklu majnakotu myanumatkatu

³¹ Wane yiyatnaka wa Tirosretaya. Sito yapamta. Tsuru wenu Kalile ya, Ntekapoli ganikajite. ³² Ranikyegitluna satu majnakotu, myanumatkatu. Ragjitluna rutakamyogotyaplu.

³³ Geso ganiklu yine mwiyawakanu Walepje. Yoshmakamyojita gijnakopnakakaya. Rutskagata. Kamrukannutlu. ³⁴ Tengogne yigata. Kosennipgyapotuta. Wane chinru, “Gegwata.” (Walenwa: Putpukanu.)

³⁵ Rutpukajnakopnatatka. Waneklutka rushpirokatka wa kashinatjeru wa ginnu. Yanumpotutatka.

³⁶ Yokanatakana Geso gikena runkakanna, seyni gixkatmaka wane china wanepnuteko runkaklewamtna. ³⁷ Tsuru giglajru rixna. Wane chinna wanna, “Kiglepotlu ptowruko kamruta. Jemkakna majnakone. Wa myanumatkane yanumkaka.”

8

Roglutna gepkoxamkoje waragkane yine

¹ Wa walegognekaka wanetnakna gixolune yine. Gi wa waneyanna nikanruna. Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, ² “Netwamonutna gixolune yine, gi rixanu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna.

³ Wa nyokanatinatkana ma niikanna wa gipjina, rujxipakgapotanunna. Wa pimrinni gowuka giyakatana.”

⁴ Rugitluna yimaklene, “¿Ginaka giyakatyachro jimapro wa satu gimkata ginanuwkakletanunna gewi yineru mwiyawakanuya?”

⁵ Geso gepomgana. Wane chinna, “¿Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokgipre.”

⁶ Yokanatna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. Kashichlu wa payokgiprerutu jimapro. Poyagnutatka. Jiknajrotlu. Wa renেকna yimaklene ruts pamtinripna. Reneksatna gixolune yine. ⁷ Waneyna psotsotaji shima wgenkaka. Wale gighenshinikanyegitlo. Wa yokanatna ruts pamtinripna. Ruts pamtna gixolune yine yegi. ⁸ Nikatkana. Jinanna. Koschekluna wa gixetachri psojkaka payokgipre kojitaya. ⁹ Wanegetskona gepkoxamkoje waragka yine. Yokanatatkana. ¹⁰ Waneklutka ratskota wa kanawa yimakleneyma. Wane ya Talmanutasreta.

Gisekachri Gwariseyonenu

¹¹ Runna Gwariseyone. Yinuwaka yoptopiiretluna. Rujgaluna Waleya getkaluru tengogne gajeru. Yantaletluna. ¹² Wamonuw nalenshinikanuya kosennipyapotuta. Wane china, “¿Klu chinanu rujgaluna getkaluru tye gimuweekakgogenatachine? Galikaka wane nchingi, gi wa renekona getkaluru tye gimuweekakgogenatachine.”

¹³ Kaspukatkana. Kanawa ratskotatnaka. Wakanu ya.

¹⁴ Ramtaka gwalemtluna nikanruna. Maleshayna. Satupje jimapro waneyna wa kanawa. ¹⁵ Yokanatna Geso. Wane china, “Xako. Ggirukotinwa wa gisekachriya wa Gwariseyonenu, wa gisekachri koxa Girorenenu.”

¹⁶ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinkakna, “Jimapro maleshaywu.”

¹⁷ Geso gimatlu. Wane chinna Wale, “¿Klu gyoptopirkakya wa maleshaygi jimapro? ¿Gi ge gishinikanuwatawa? ¿Gi ge gimata jemanatawa? ¿Waneygi shikolu gaji? ¹⁸ Kaygalmakgi ¿gi ge geta? Kajnakmakgi ¿gi ge gjema? ¿Gi ge gishinika? Wa njiknajrotinikalumu pamyu jimapro wa pamyu waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

¹⁹ Wanna wane chinru, “Pamole gepi kojita.”

²⁰ “Wa payokgipre jimapro wa gepkoxamkoje waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

Wanna wane china, “Payokgipre kojita.”

²¹ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimata jemawalu?”

Retkaku maygaletu Wetsaytaya

²² Rapokna Wetsayta. Rawapluna Wale yegi satu maygaletu. Ragjiltluna kamrukyaplu. ²³ Geso kanjimtlu wa maygaletu. Raniklu pokchi kegneteya. Gitskaga sagaygaletlu. Rogwaka rutakamyoyegitlu. Repomgalu, “¿Gi ge petlu pa gixanu?”

²⁴ Rumrekgata. Wane china, “Netna yine, wa yanachine wa gagmuna pixka gixachine neta.”

²⁵ Rumepe gitakamyoyegletatnaklu wa giygale. Waneklu retatka. Ruglewataatka. Retashpotutatka gowuka ptowrupotuko. ²⁶ Geso yokanatatkalu gipji. Wane chinru, “Gi wa pokchiko pyanu.”

Petro gipgujetlu

²⁷ Yatkana Geso wa yimakleneyma. Pokchikaka ya Susari Wiliponu yegi. Wa gatnugapoya repomgiyna wa yimaklene. Wane chinna Wale, “Wa yine ¿katu wane chinna Gita nixinri?”

²⁸ Wanna gigitlu. Wane chinruna, “‘Gwa Katlewakleru;’ pimrine, ‘Giliya;’ pimrine, ‘Satu Goyakalu tokanu geneklewatachine.’”

²⁹ Wa Wale gepomgana, “¿Ga wa gixa katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Pixni Kristoyi.”

30 Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena.

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

31 Yinuwaka ginkakletna wa Yineru Wgene salewninripa gixo, ma yop-totikotupa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya. Ruylatikolupa. Yotunotanu mapgogne chininri. Wane chinru tye tokanchi gipgujetkaluru. 32 Wa Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. 33 Geso giprotakyegitna. Retjetna yimaklene. Chigetjetlu Petro. Wane chinru, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyini wa yinepirana galikaka pushinika.”

34 Tomgana Geso wa gixolune yine yimakleneyma. Wane china, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koro-shishkitate. Romkagitanno. 35 Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rushatkapanru ruwekinri. 36 Gi rixanu ¿klu kigleyanaplu wa yinerupni psolchijnekmaka waneyap-maklu wane rixle, seyini ruwekinri ramgapatutinina? 37 Gi rixanu ¿klu rupekotanru yineru ruwekinripa? 38 Katukokta gipatewatanno ga wa ntokanuya koxa wa nyi gimuweekagogenatachine yegi, kgimopatak-lerune ga wa kmukochirerunni, Gita wa Yineru Wgenno koxa gipate-watanru wale, wa nuninipa Nuru goyaknuya, wanna kpashirine Goyakalu-towrerune tengogne gajene numuninipa.”

9

1 Wane chinkoxna Geso, “Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwa-chine gi wa getunganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogire-watyawaka ginachripa giyakluyma.”

Satuko kogetkogatka

2 Patsrujirgogne rixinri, Geso ganikna Petro, Santiyako, Gwa. Ranikna wannapje satu magka tenolu. Wanna getanu satuko kogetkogatka. 3 Ga wa gimkalu yochigataska klatpotlu. Wa giwru pixka rixa. Giyagni gi satuna kgerkakleru tye chiji gwachri gimkata klataa gixkakletlu tye pixka. 4 Wanna yegi rupgujewniyna Giliya ga wa Moysisi, Geso giynumsatachine.

5 Petro, wane chinru Geso, “Yimaklewatachri, poyagnu gewi gawinri. Gewi wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.” 6 Gi rumata yanumatana, ga wa pikanna.

7 Runa kyachgapererumko. Wale chikletyegitna. Waneylu tokanchi kyachgapererumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale gijiinakotanru.”

8 Pshinitsonu potu retanatinna, gikena retatkana wannayma. Gesop-jetkani.

9 Magka yopikyatkana. Yokanatna Geso gike runkakinripna wa retan-runna, ma yotunotkanuwa wa Yineru Wgene gipnachineya. 10 Rushinikluna wa tokanu. Rugjekakna wannakakluko, “¿Klunerni wa tye, wa gip-nachinyegiya yotunotini?”

11 Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Klunerni wa yonchikgapine chinanru wa Giliya gapkamka ginanu?”

12 Rugitna Wale. Wane china, “Giliya galikakni rungapakatanu rugletyaplu ptowruko. ¿Gi chinpiranata koxa wa yonchi wa Gita Yineru Wgenno gixo nsalewninripa, ga wa nyi nkgawakpiratko? 13 Seyini wane nchingi Giliya ginpatka. Wane rixluna klunerukokta ralukyawakna chinyawaka yonchi walepirana.”

Ruknookamchitetlu mturu

¹⁴ Runinitkana wa yimaklene yegi. Retna gixolune yine wanna yegi. Wa yonchikgapine yoptopiratna wanna. ¹⁵ Waneklutka pejnuruneko gixolune yine getlu. Ruglajitna. Rasukyegitluna. Ralukluna.

¹⁶ Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopiratyana wanna?”

¹⁷ Gixolune satute gigitlu. Wane china, “Yimaklewatachri, nanikyegityi noturu. Waneyanru kamchi myanumatkatu rixkakjeru. ¹⁸ Ginakakokta kashichyanru shipchojtakakjetanru. Soliwanamjetana. Raskereygitana. Ruprigananumtana. Wane nchinna pyimaklene ruknokypapluna maleka, seyni gi rumkatluna.”

¹⁹ Rugita. Wane chinna Wale, “¡Ya nyi gimuweekakgognenatachine malixkane! ¿Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugognenanukta nakotangi? Ganikyegitanno.”

²⁰ Ranikyegitluna. Retinitkalu waneklutka wa kamchi shipchojtakakpotutanru mturni. Chiji rapokamtana. Ruprurutana. Rushpaksolnamatana.

²¹ Geso gepomgalu ruru, “¿Gipshini wane gixlenatkalu?”

Wale wane china, “Mturuyakawa rixini. ²² Gixo kata ruknoklu xirnachri, wa gonga koxa ruylatyapmaklu, seyni pumkatiniplu pupxakanunwu. Petwamonutanunwu.”

²³ Geso wane chinru, “Pumkata galixletinipa, ptowruko gimkata gixkota wa galixachri chinanu.”

²⁴ Waneklutka mturu giru saplewata. Wane china, “Nalixa. Pupxakanno nma malixlenuya.”

²⁵ Geso getna gixolune yine. Rasukamtana. Potowurutna. Chigetjetlu kamchi. Wane chinru, “Kamchi myanumatkatu majnakotu, Gita yokanatyi pushpakyegitanru wale. Gi wanepnuteko pjiglokanutkalu.”

²⁶ Saplewatana. Shipchojtakakpotutanru mturni. Rushpakamtatka. Walenitka gipnachri pixka rixanatka. Giyagni gixo wane china, “Rupnanatka.” ²⁷ Seyni Geso kosemyotlu. Tunwakaklu. Yotunota.

²⁸ Wa jiglokinitka wa panchi yimaklene gepomgalu wannapje rixini, “¿Klu chinanu wixa gi wumkata giknokletlu maleka?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Wa tye pixkalutu gi gimkata gishpakleta seyni gagjigognerupjeya.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³⁰ Wa rushpakinitkana waneya, Kalile yapamtana. Gi raluka gimatkota.

³¹ Wa runkaklewyegitna Geso yimaklene. Wane chinna, “Gita wa Yineru Wgenno samyookalurupno yinemyoya. Ruylatannona. Nupnanu. Nyotunotanu mapgogne rixinri.” ³² Seyni wanna gi gimata jemlu wa tokanu. Pika gepomgaletluna.

Yoptopirkakna katni wa tsru potu

³³ Rapokna Kapernawo. Panchi rawinitka, Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopirkakananumtya gatnugapoya?”

³⁴ Wa pochkena. Wannakakluko yoptopirkakananumtana wa gatnugapoya katni wa tsru potu.

³⁵ Tuplata Geso. Tomgana pamole gepi. Wane chinna Wale, “Girukokta galuka muchinanu gixleta, walepni wa gapkatpotutachri pejnuruneyapa. Pejnuruneko gipxakjetachrinapni.”

³⁶ Koscheklu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. Kampuklu. Wane chinna Wale, ³⁷ “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno, gi Gita yoptota seyni wa nyokanajeru galikaka.”

Geso gijretlu Gwa kamrutanru

³⁸ Wane chinru Gwa, “Yimaklewatachri, wetlu satu wa pgiwakaya ru-knokyana maleka kamchine. Wale gi gomkagitwu. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu.”

³⁹ Geso wane china, “Gi wa gijretanru. Wa gikena wane gixa giyakleta ngiwakaya wa rumkata pshinitsonu gektuchinretno. ⁴⁰ Wa wma kannix-jetni wixasretni wale. ⁴¹ Girukokta genekangi sato girapistonoya gonu ngiwakaya gi rixanu Kristonungi, galikaka wane nchingi gi ramgini wenu-tikolupa.

Gitspeekaklu

⁴² “Girukokta gitspeekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa. ⁴³ Wa pumyo gitspeekakinipyi pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri masti, wanepnute gepimyoyi pixinipa wane pyanuna Gigena wa xirnachri muwnakatupa. ⁴⁴ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁵ Wa pujixi gitspeekakinipyi, pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri yok-matachriyi, wanepnute gepijixyi pixinipa puknookona Gigena wa xirnachri muwnakatupa. ⁴⁶ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁷ Wa puygale gitspeekakinipyi, puknokanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa Goyakalu pogirewatyawaka paygalepjeiya wanepnute gepiy-galeyi pixinipa puknookona Gigena. ⁴⁸ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu.

⁴⁹ “Wa pejnuruneko tuwutkalurupa xirnachriya. ⁵⁰ Kiglerni wa tuwu, seyini wa tuwu mushi rixinitka ɔklu gmorotanu? Waneyapgi gixnanuko tuwu. Kigle gimwakaklepgi.”

10

Giknokagnunrolu

¹ Wane yiyatka. Gotesreta ya, Gorta wakanute. Rapatyegitatnakluna gixolune yine. Rumepe ginkaklewyegitatnakna wa rixjetyawaka.

² Rapyegitluna Gwariseyone. Repomgaluna wa muklukanutlege giknok-agnunrolu wa gnurchi. Rumlukanatluna. ³ Wale gigitna. Wane china, “ɔklu yokanyegitgi Moysisi?”

⁴ Wane chinruna, “Moysisi gichichlu *kiruka yonatyapa ma ganunrotyan-patkalo. Ruknokanrotka.*”

⁵ Wane chinna Geso, “Nshiknu gaji chinanu yonyegitgi wa tye Tokanchi Yokanatlururu. ⁶ Seyini yinuwayawaka giyaklewlu, *jeji, suxo kamrutna Goyakalu.* ⁷ *Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Rupxaletanrotkani ganunro.* ⁸ *Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.* Giyagni gi gepimanetkana, seyini pamanepjetkana. ⁹ Giyagni wa Goyakalu gapatanru ma mutspalka-kinitipa wa yineru.”

¹⁰ Wa panchiya repomgatnakluna yimaklene walekotnaka. ¹¹ Wane chinna Geso, “Girukokta giknoklo wa ganunro, sato ganunrotinitnaka ru-mopatlewata wala chinanu. ¹² Wa suxo giknokinri tganuru wa satu tganu-rutini, tumopatlewata.”

Ruglenshinikanyegitna mturune

¹³ Ranikyegitluna mturune wa kamrukyapna. Wa yimaklene chiget-jetna wa ranikjerna. ¹⁴ Retinri Geso jigeakanuwata. Wane chinna Wale,

“Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁵ Galikakni wane nchingi, girukokta gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka mturu pixka gi wa jiglokanruna.” ¹⁶ Kampukna. Wanna gogo rutakamyota. Ruglen-shinikanyegitna.

Gitsrukaachi makluji ponikolu

¹⁷ Gatnugapo yapananumtini, runyegitlu satu gasukamtachri. Yoptso-jityegitlu. Repomgalu, “Yimaklewatachri kigleru ¿Klu nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁸ Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyakalupje. ¹⁹ Wa Tokanchi Yokanatkaluru pumata: Gi *pumopatlewatanu*. Gi *puylalewatanu*. Gi *pchowguwatanu*. Gi *wa maleshawaka pupgujatalewashatanu*. Gi *pyokwirewatanu*. *Pkagwakpiratanru puru ga wa punro*.”

²⁰ Rugitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa.”

²¹ Geso yopukgatlu. Raluklu. Wane chinru, “Satupje pmagatya. Pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikolewlu tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno. Panikanru pkoroshishkitate.”

²² Seyni wale yanshinkanpotutana tye tokanchiya. Ralimta wamonuwatachri gi rixanu waneyanru ponikowle gixo wane rixle.

²³ Geso geknokyegeitna. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Kyaprepotlu jiglokinripna Goyakalu pogirewatyawaka wa ponikolune.”

²⁴ Wa yimaklene giglajita wa tokanuya, seyni Geso gigitatnaka. Wane chinna Wale, “Wiwine, ¡gi payaprenanutkalu wa jiglokyapluna wa Goyakalu pogirewatyawaka wanna serojiproji gaponshinikanutachine!

²⁵ Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶ Wanna giglajpotuta. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷ Geso yopukgatna. Wane china, “Wa yineru mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu. Wa ptowruko rumkata Goyakalu.”

²⁸ Petro yinuwaka wane chinretlu, “Petanu. Wixa giknokamtlu ptowruko. Womkagitatkayi.”

²⁹ Giyagni Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, girukokta giknokapjinta, yegwakane, repurune, repurone, wa ruru, runro, wugenene, wa rusanatkaka giknokachri Gita chinanu, wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, ³⁰ wale geneeko satu pacha kata pnute xani tyegognekaka, panchikaka, yegwakane, repurune, repurone, runrone, wugenene, rusanatkaka, kojwawakchi koxa. Pagognesha ginachripa reneeko ruwekinri mnikawnakatupa. ³¹ Seyni gixo muchichachine gapkatpotutane. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinpatka.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³² Wanena gatnugapo. Gerosale kanikna. Kosekamtna Geso. Ruglajitna. Romkagiltluna pikachineko. Ranikatnagna wa pamole gepine. Yinuwaka Wale wane chinretna wane rixikolpatka: ³³ “Xani Gerosale wkanika. Wa Gita Yineru Wgenno samyookotka wa tsrukakalune sasertotene, wa

yonchikapine yegi. Ruklukanuwnayegjixannona nupninripa. Samyokan-nona payinyegiko. ³⁴ Rapnokatanonna. Kochipjetannona. Ruts Kagjetan-nona. Ruylatannona. Wa mapgogne giknognipatka nyotunotanu.”

Santiyako, Gwa gagitanru

³⁵ Wa Santiyako Gwa, Sewereyo wgenene, rapyegitluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, waluklu klunerukokta wagityayi wane pixanwu.”

³⁶ Wane chinna Geso, “¿Kluneru galuka wa nixyapgi?”

³⁷ Wanna wane chinru, “Penekanwu Pixa wuxiplatanyi poyaknu yegi, satu potuklesretate, satu pkegetesretate.”

³⁸ Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

³⁹ Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

Wane chinna Geso, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. ⁴⁰ Seyni tuplalu npotuklesretate, wa nkegetesretate gi wa Gitanni nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni.”

⁴¹ Wa jeminitkaluna, wa pamole yinuwaka gimtuwnaleta Santiyakoya ga wa Gwaya ⁴² Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune kagwakikalune payinetskalaya towutlewpotutna. Wanna gitsrukatenes tsru gitaaka wanna chinanu. ⁴³ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixletnachriwa gixayegkakluko walepni wa gipxakjerupa.

⁴⁴ Girukokta gixayegkakluko galuka muchinanu gixletnawa, walepni pejnurune wayegereru. ⁴⁵ Gi rixanu Gita wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nuna nupxaklewatnripa, nenekyaplu nuwekinri nwenutyaplu rushpaknripna gixolune yine.”

Retkaku Wartimeyo maygaletu

⁴⁶ Geriko yana. Geriko yiyatka Wale, ga wa yimaklene, ga wa gixolune yine. Wartimeyo wa maygaletu, Timeyo wgene, tuplanata wa gatnugapostsi, ragjigognenatlo sroschi. ⁴⁷ Jemyegitlu Walenwa Geso Nasare gajeru. Yinuwaka saplewleta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁸ Gixolune yine chigetjetlu pochke rixinripa, seyni wanepnuteyaka saplewjeta, “Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁹ Geso tunwata. Wane china, “Ntomganru.”

Tomgaluna wa maygaletu. Wane chinruna, “Kiglenshinikanupyi. Palnanu. Tomgayi.” ⁵⁰ Ruknoksapowlechratamta. Rupteka palnaleta. Yaye-gitatkalu Geso.

⁵¹ Geso gepomgalu. Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapgi?”

Maygaletu wane chinru, “Yimaklewatachri, netinripa.”

⁵² Geso wane chinru, “Pyanu. Palixle gitskalakya.” Waneklutka retatka. Romkagitatkalu Geso wa gatnugapoya.

11

Jigloka Gerosale

¹ Goliwa Magkatetkana. Gi gowukatkana Gerosalestsi, ga wa Wetpage ga wa Wetani. Wane yokanatyana gepi yimaklene. ² Wane chinna Wale, “Gyanu tujra pokchi gixa ginaple gajeru. Pokchipotuko gapokinpatka wane gikshikinri mporo wgene tsatkaluru, gi satuna yineru mtuplatjitanu-tuwa. Gkoshrikanru. Ganikanru. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu

chinanugkoshpiroklu?’ wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galuklu. Waneklutka yokanatanutnaklu gewi.’ ”

⁴ Wane yana. Rukshikluna mporo wgene tsatkaluru gipgyapto maleka rutsalgapotyawaka. Koshpirokluna. ⁵ Pimrine wane gwanatachine wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpirjetlu mporo wgene?”

⁶ Wanna wane china Geso chinyawakna. Retashatkatkana. ⁷ Ranikatkaluna mporo wgene Geso yegi. Gimkalna sapwaktajitluna. Wale gogo tuplamtarka Geso. ⁸ Gi gepikna gikwekamkatachine gatnugapo. Pimrine gagmunasurkaka gistakamta. Rukwekamtluna gatnugapo. ⁹ Kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewjenanumtna. Wane china sapletna:

¡Wuya! ¡Gimalwutkaluru

ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

¹⁰ ¡Gimalwutkaluru wutsrukatni Tawi pogirewtapyawakni!

Wanepu pogirewatyawaka.

¡Wuya tengognepotuya!

¹¹ Geso gapokamtatkalu Gerosale. Kpashiwakapi ya. Retjetinitkalu ptowrunanuka, kayi rixinitka rushpaka. Wa Wetani ya wa pamole gepiymananuko.

Wa gikera masagito

¹² Waleprika Wetani yamtyatkana. Nachlu. ¹³ Retlu gowukaya gikera kasureru. Yayegimtlu, wane getko rukshikinri pagixanu. Rapyegitinri gike rukshika. Gisurepjeni. Gi gipapkoni wa sagiwatinri wa gikera. ¹⁴ Geso wane chinanru gikerni, “Gikena niksagitanutkayi gike pixiniko.” Jemluna yimaklene.

Geso powratlu kpashiwakapi

¹⁵ Wane yana Gerosale. Jiglokamta kpashiwakapi. Yinuwaka maleka giknokletna kgishanrewaklerunni ga wa gagjijetachinni wa kpashiwakapiya. Yawnajakaklo kwalkaka gipekoseroprojitchinini, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹⁶ Gi ruchichna Wale wa satuna ganikyalo kastonolo wa kpashiwakapi. ¹⁷ Runkaklewyegitna. Wane chinna Wale, “¿Gi ge yonatkaluru:

Wa nopji gagjigognewakapi chinkalurupni

ptowruko payinerumnunanuko yegi?

Ga wa gixa wane gixatkalu

gitawakapna kachowgurune gwiyawaka pixka.”

¹⁸ Yijnakotluna wa tsrukakalune sasertotene wa yonchikgapine. Rujgaluna gi rixpoko giylaletanruna gi rixanu pikluna. Wa ptowruko yine giglajita runkakleweya.

¹⁹ Wa kayi rixinitka tsru pokchiya yiyatka Geso.

Wa gikera giprigatka

²⁰ Ruknoginna goyechnokawa, retluna gikera rupriganatka gitskiymananuko. ²¹ Petro gishinkapatka. Wane chinru, “Yimaklewatachri, petanru gikera pkamakpiratanruna rupriganatka.”

²² Geso, wane chinna, “Galixanru Goyakalu. ²³ Galikaka wane nchingi, katukokta wane chinru tye magka, ‘Puxrikanu. Wa tsru wenu puknokinwa.’ Gi wa shikpokwagajitachriko, seyni ralixa wane rixanu chinyawaka, wanepotuko rixanu wale chinanupa. ²⁴ Giyagni wane nchingi, ptowruko girukokta gagjitanu gagjigognetini, galixinri gyoptotanru, waneyapgi gixinripa. ²⁵ Wa ntunwa gagjigogneretini, gkaspukinri wa waneygi gixinipa

pnu gixjeru, wa gixa Giru tengogne gajeru koxa kaspukmukochiretyaggi wa gmukochirkaka. ²⁶ Ga wa gixa gma kaspukinri, wa Giru koxa tengogne gajeru gi wa kaspukmukochiretanungi.”

Goteyone gepomgalu Geso klu rutakika

²⁷ Satokna Gerosale. Yotaljeta kphasiwakapjiya. Runyegitluna wa tsrukakalune sasertotene, wa yonchikgapine, wa tsrune. ²⁸ Wane chinruna, “¿Klu putakika pixa tyekaka pkamrutinri? ¿Katu gitakyi tyekaka pkamrutinri?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Nepomgangi gixa satu tokanchi. Gigitanno. Wanepnute nunkakyapatkagi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ³⁰ Wa Gwa katlewele, ¿tengogne giyakatyachirige? ¿waka yinenuka? Gigitanno.”

³¹ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka tengogne giyakatyachirini, Wale wane chinanunwu, ¿Klu chinanu koxa gi galixlu?” ³² Ga wa wane wchiniplu, ‘Yinenni’ —wanna pikna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwaklu wa Gwa walenwa Goyakalu tokanu geneklewatachri.

³³ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wane chinna Geso, “Gita koxa gi ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

12

Gowasha ga wa girukotachine

¹ Yinuwaka Geso yanumsayegletna yapkakluya: “Satu jeji gitaklu sana gowasha. Pirijeretjetlo. Taggatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka. Wajra ya. ² Talixinipapko yokanatlu wayegrechri sana girukotachine yegi rawapyaplo wa sana girukotachinyegiya wa gwachrotka gowashaya. ³ Kashichluna. Kochipjetluna. Yokanatanruna maleshalni. ⁴ Rumepe yokanreyegitna satu wayegrechri. Ruylajiwutanruna. Rektutetluna. ⁵ Rumepe yokanretatnaklu satu. Waleni ruylatna. Pimrinnikoxni gixni. Kochipjetkanna pimrinni. Ruylatkanna pimrinni.

⁶ “Waneyawalu satu gituru ralukanru potu. Yokanyegitna waleni koxa gapkatpotutachritka. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’

⁷ “Wa sana girukotachine wane chinna wannakakluko, ‘Tyenwa yop-totachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wixanpatkani.’

⁸ Kashichluna. Ruylatluna. Ruknokluna maleka gowashaya.

⁹ “¿Gi rixpokotanu wa kgowashateru? Runanu. Ruylatanunna wa sana girukotachinepni. Renekanna gowasha pimrine. ¹⁰ ¿Gi ge tye yonchiga getyongata?

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹¹ Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajjygaletwu.”

¹² Raluka kashretluna. Wanna tsrukakalune pikna gixolune yine. Rumata jemluna wa wannapirana wa yapkaklu. Kaspukluna. Yatkana.

Wenutikolu Susa

¹³ Yokanyegitluna pimrine Gwariseyone ga wa Giroreyone wa kash-tokanutyapluna. ¹⁴ Runna wanna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletyi. Gike pkgawakpirata. Gi petlu wa yinermanewle giglenu, seyini galikaka potu punkakwu Goyakalu gatnugapotepirana ¿Wa

munanshichkotnige renekikolupa wenrukaka wa Susa waka gike? ¿Wenekergerge waka gi wa wenekanru?”

¹⁵ Wa Wale gimatlu rixashleyana. Wane chinna Wale, “¿Klu chinanu gimlukanutno? Ganikinno sroschiproji netyaplo.”

¹⁶ Wanna ganikyegitlu. Wane chinna Wale, “¿Katu yaglundwa tye, ga wa katunni toyonga?”

Wanna wane chinru, “Susanni.”

¹⁷ Wane chinna Geso, “Genekanru Susa wa Susanuko, ga wa Goyakalu genekanru wa Goyakalunu.”

Ruglajitna Waleya.

Gepomgalu yotunruya gipnaluya

¹⁸ Runyegitluna Sariseyone. Wanna wane china maleshaplu gipnachine yotunre. Repomgaluna. Wane chinruna, ¹⁹ “Yimaklewatachri, Moysisi yonyegitwu wa satu yegwakluko gipnini, ruknokagnunrotana, gi ruknokawgenetana wa repuru gwanro wale gnumronanni, ruxolewkakinripa giklopishapa yegwakluni chinanu. ²⁰ Wanenannina payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnumrowata. Rupnana. Gi ruknokawgenetana. ²¹ Gapkatatachri gwatnaklo. Rupnana koxa waleni. Gi waleniko giknokawgenetana. Mapa rixinrini waneko pixka rixana. ²² Payokgipre gwalo. Gi wannaniko giknokawgenetana. Suxni gapkata potu gipnalanatana. ²³ Yotunruklupa yotunotinipna, ¿katu gnumropni wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnumronitka wa wala.”

²⁴ Rugitna Geso. Wane china, “¿Gi ge mpupjeta gi rixanu gi gimatlu wa Tokanchi Yonatkaluru, gi wa Goyakalu giyaklewleko? ²⁵ Wa yotunotinipna wa gipnachineya gi ganunrowatanutkana, gi kashimyokaakotkana, seyini wa Goyakalutowrerune tengogne gajene wannako pixka rixanutkana. ²⁶ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi ge getyongatlo wa Moysisi kirukate, wa Goyakalu giynumatyawaklu kawshipiriya? Wane china: *Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalutno.* ²⁷ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyini giwekachine Goyakalute. Giyagni gixni gamtakanshinikanpotutana.”

Muchinanu Yokanatkaluru Tokanchi

²⁸ Rapoka satu yonchikgapri koxa. Yijnakotna rugjekakyawakna. Rumata kigle gigle Geso gixna. Repomgalu, “¿Girni wa tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi pejnuruko pnute?”

²⁹ Geso gigitlu, “Wa muchinanu walenwa: *Pjemanu, Gisrayili. Wa Gitsrukaachi Woyakalute, wa Gitsrukaachi satupjeru.* ³⁰ *Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya.* Ga ga walenwa muchinanu Yokanatkaluru Tokanchi. ³¹ Gepi chininri tye pixka rixa: *Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.* Maleshlu satu Yokanatkaluru Tokanchi tyekaka pnute tsru.”

³² Wa yonchikgapri wane chinru, “Kigleru, Yimaklewatachri. Galikaka wane pchina, *Satupjeru Goyakalu. Maleshlu satu. Walepjeni.* ³³ *Wushinikanru psolpotuyako wajiya, psolpotuyako wunshinikanuya, psolpotuyako wmuchkonuya. Wushinikanru wumole wixnanuko pixka, tyekaka ptowruko genekashlu yoxiikalurupa wa genekashlu giylatkalurupa pnute tsru.”*

³⁴ Geso getinri wa yonchikgapri gigitlu rumatleya, wane chinru, “Gi wa gowukyi pogirewatyawaka Goyakalu.”

Gi satuna tserpiranawanshinikanyegitlu repomgiyatkalu.

Gepomgalu Tawi Wgenepirana

³⁵ Kpashiwakapji runkaklewaty. Geso wane china, “¿Gi chinna wa yonchikgapine wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo? ³⁶ Wa waleko Tawi wane china wa Giwekikaluru Kpashiriya:

*Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate,
Ptuplatanu npotuklesretate,*

Wa nutakinpotukna pkamnixjene pujixipta rapukote.

³⁷ Waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi. ¿Gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

Gixolune yine rumuwleya yijnakotluna.

Yopnuglu yonchikgapineya

³⁸ Wane china Geso wa runkaklewleya, “Ggirukotinwa wanna yonchikgapineya, galuka yanretachine gowuukalkaka gimkaluyna. Ralukluna ralukikolupna giputuya. ³⁹ Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkaklewawakapjikakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁰ Konapijetkanna gipnagnurutachronni. Rixashleya gogagjirgognerkakna. Tsrutu potu ruklukanuwnayegjixikolupna.”

Gipnagnurutachro genekashle

⁴¹ Tuplanata Geso tugnantikowaka genekashlukaka ginaple. Retjetna yine gi rixpoko gitakletyaplona sroschi gignantakikowaka. Gixna ponikolune gitaklo gixo. ⁴² Tuna sato suxo gipnagnurutachro kwamonuro. Tutaklo gepi mturomchataaji. Walanwa satopje sintawo. ⁴³ Tomgana Geso wa yimaklene. Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu suxo gipnagnurutachro kwamonuro wala gitaklo pejnurune pnute gitakachine gignantakikowaka. ⁴⁴ Pejnuruneko gitaklo ruxetanrona. Wa twu suxo twamonnu-poga tutaklo pejnuroko walanu, pejnuroko tuwekinripa.”

13

Getkalurkaka ma mapookanuwa Geso

¹ Wa rushpakamtini kpashiwakapjiya, satu yimakleru wane chinru, “Yimaklewatachri, ipetanru gi pixka sotlerutkakananni, ga wa gi pixkapjirutunanni!”

² Geso wane chinru, “¿Petlu tyekaka tsru panchikaka? Gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

³ Tuplatini wa Goliwa Magkateya kpashiwakapji ginaple, repomgaluna wanna mkoje rixinna, Petro, Santiyako, Gwa, Gantirishi, ⁴ “Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tye pejnuroko wa poyagkakinpatka?”

⁵ Yinuwaka Geso wane chinretna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁶ Gi rixanu runanna gixo ngiwakaya, wane chinachinepa, ‘Gitni wa Kristono.’ Yokwitanunna gixopni.

⁷ “Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana, gi gkegeknanuwatanu. Runkata wane gixleta, seyni gi wa yop-tukyawakapnichi. ⁸ Gi rixanu ruylakakanna pachijne gajene ga wa pachijne gajeneyma, ga wa pogirewatyawaka giylakakanu pogirewatyawakayma. Wanepu giyolikchijrukaka pachijnemnunanakaya. Wanepu nachlukaka. Tyekapni muchichachripa wa kachinolkakapa.

⁹ “Gixako getinwa gixnanuko. Wa samyokangina jeman-shinikakayawakapna. Ginkaklewawakapjikakaya gkochipjetiko. Gitsrukaachine, pogirchine getanu gixapni tunwatanuna Gita

chinanupa gipgujtalewlu waneyapna. ¹⁰ Muchinanu ptowruneko payinerumnunanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchiya. ¹¹ Wa ganiikoklunpatka gixa wa nsamyookoklunupa gma mapookanupachi gi gkojwakinwa wa gixa chinyawakapa. Gi waleko gyanshinikanutanu, seyni wa genekikolupa gixa walepapkopa, wane nchinyawakapa. Gi wa gixni yanumsatachinepgi seyni Giwekikaluru Kpashiripni.

¹² “Gimole samyokanru rupninripa gimoleko ga wa ruru samyokanru gituru rupninripa. Wa wugenenna gimtuwnayegitanuna rurunepnina. Ruylajixanunna rurunepni. ¹³ Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita gi-waka chinanu, seyni wa kashnantakanshinikanutachripa yoptukyawakpotunanukopa walepni wa gognetkaako.

¹⁴ “Wa getyongatachripa gimata jemanru: Wa getiniplu gagnanutkaluru gimtukpotlewatachri wane rawinri mawiyawakanupmaka, waneklu Gote gwachine gasukanu. Magkakaka yanna. ¹⁵ Panji gogo gwanatachri wa rujukanmaka, gi jiglokapijitanu ranikyaplu gipji gacheru. ¹⁶ Wa sana gwanatachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁷ iGi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakpatka! ¹⁸ Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktatinripa. ¹⁹ Wa walegognekakapa waneplu salewakchi wa mwajejetkatu wa muchi giyakletinitikalu wa Goyakalu giyakle, ga wa xanigognenanu. Gi wane rixanu. ²⁰ Wa Gitsrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenapnikmaka gognetkaakona seyni tsomitkalune chinanu wa Wale tsomitane sustaklu walegognekaka. ²¹ Giyagni satu wane chininipgi, ‘iGewru Kristo!’ ga wa wane chiningi, ‘iGetanru. Waneru!’ gi wa galixanu. ²² Rupgujewannana wale migje Kristone, wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa, yokwitokolupmakna tsomitkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²³ Xako gixa. Nunkakatgagi psoluko ma mapookanuwa.

Geso ginkakna runinripapirana

²⁴ “Seyni walegognekakpatka ruknoginpatka wale salewakchi, wa tkachi gichpokanu. Wa ksuru gi wa pokamlatanu.

²⁵ Wa katagirakaka gijirotanu tengogneyapa. Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko.

²⁶ Wanepnute retannona *Gita wa Yineru Wgenno kyachgapererumkoya ginachripno*. Tsuru nuyakle ga wa noyaknu numunanu. ²⁷ Waneklu nyokanatanu notowrene tengogne gajene rapatjetikolupna ntsomitane. Wa gepkoxamkojesretkakayako yoptukyawakpotuko chiji, yoptukyawakpotuko tengogne rapatjerewatinna.

²⁸ “Gimatanru yapkaku gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejiplutinitka, tupcheksuretinpakka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ²⁹ Waneko pixka gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gipgyaptositkalu. ³⁰ Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekagognenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³¹ Wa tengogne ga wa chiji giknoganu, seyni wa ntokanu gi giknoganu.

³² “Seyni walegogne, wale gipapko gike gimata, gi wa Goyakalu towruneko tengogne gajene, gi wa Gituruko, ga wa Girchipje galikaka gimata. ³³ Giyagni giyokanu. Gagjigognetanu. Gi gimatlu giklupaktani gipapkopa. ³⁴ Waneko pixka rixa wa jeji wajra yachri. Ruknokamtlu gipji. Rutakamtna wayegrene. Satkaka wane kamta kamrure. Gipgyapto gwachri towutamta ruyokinripa.

³⁵ “Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata giklu runanu wa kwangixlerupji, patako kayi, patako ganikajyecho, patako gaxawripa yanumatini, patako goyechnokawpotuko. ³⁶ Wa rawraka ginretinipa ma mukshiikeyanupji gimkanatachingi. ³⁷ Wa gixa nchinyagi wane koxa nchinna pejnuruneko: Giyokanu.”

14

Jemanshinikankakyegitluna Geso ruylatyapluna

¹ Gepigogne magatiniwa Tsrug Giknoglushgogne wa Tsrugogne jimapro gisekachri myapjetkotu, rujgaluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine gi rixpoko kashichyapluna gayroklewluya ruylatyapluna. ² Wane chinna wanna, “Gi wa tsrugogne wkashichanru, ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Geso giyokjiwutka

³ Wetani rawanata Geso Simopji gijirgitutpachri. Tuplanata nikjetikowakaya. Tuna sato suxo. Waneylo pastono pgamlugalo nartogapje kwenuru potu. Tupokastonotlo. Tuyokjiwutlu. ⁴ Wanena pimrine gimtuwnachine wannananuko. Wane chinna wanna, “¿Klu chinanu wane tixa saletletatkalu pgamlugalo? ⁵ Wa tumkata gishankakotmaka wa twu pgamlugalo, wa mapa pachaproji pnute. Walamka kwamonurunni geneeko.” ⁶ Geso wane china, “Getashatanro. ¿Klu chinanu nsalewnakaklo? Kigleru kamrurchi tkamrutyo. ⁷ Gi rixanu waneygognenangi wa kwamonurune gixayma. Wa galukiniplu gimkata kigleru kamruyegletna, seyini gi waneygognenanupji Gita. ⁸ Wa wala kamrutlu tumkatyawaka. Tuyokagnaputlo pgamlugalo nomane wa nkapnatikolupa. ⁹ Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerpotunanu Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinkalurupa wa tushinikikolupa wala.”

Gota samyoklu Geso

¹⁰ Gota Giskaryote satu pamole gepi rixinri yayegitna tsrukakalune saser-totene samyokyaflu Geso wanna yegi. ¹¹ Wanna jeminitkalu, rumuwatna. Rupiratyaluna renekyapluna sroschiproji. Rujgaluna ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyapluna.

Tsrug Giknoglushgogne

¹² Muchinangogne jimapro gisekachri myapjetkotu wa renekashatinrina giylatkalurupa wa Tsrug Giknoglushgogne chinanu, yimaklene wane chinru, “¿Ginaka paluka yokanretwu wa walpokotyaplu wa pnikanrupa Tsrug Giknoglushgogne chinanupa?”

¹³ Yokanatna gepi yimaklene. Wane chinna Wale, “Tsrug pokchi gyanu. Wane yoptotingi satu jeji wa gashgaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru. ¹⁴ Ginakakta jigloka wane nchinanru wa kapjiru, ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaku wa napokagrukowakle wa nnikyawakapa Tsrug Giknoglushgogne nyimakleneyma?” china.’ ¹⁵ Wale gekakgitangi satu teno gajeru tsrugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri wixanupa.”

¹⁶ Wane yatkana yimaklene. Tsrug pokchi yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsrug Giknoglushgognenupa.

¹⁷ Wa kayi chininitka wane ya wa pamole gepiyma. ¹⁸ Wa tuplatinitkana nikawakawa, nikna. Wane china Geso, “Galikaka wane nchingi, wa satu gixate numnikjeru, wale samyokanno.”

19 Wa wanna yinuwaka wamonuwleta. Wane chinna wanna satkaka, “¿Gitgetkopni?”

Satu koxa, “¿Gitgetkopni?”

20 Wane chinna Geso, “Wa satu pamole gepi rixinri, wa gigakachri Gitayma kolpetoya. 21 Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿Gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakanmaka.”

22 Wa nikanatinna wanna, Wale kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Wane gixachri renekna. Wane china, “Gyoptotanru. Tyenwa nomane.”

23 Wale kashichlo girapistono. Poyagnutatkalo. Renekna. Rurna walaya pejnuruneko.

24 Wane chinna Wale, “Tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu, gixoluru yineru chinanu giyookaluru. 25 Galikaka wane nchingi, gi wa nuranutkalo gowajiga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

26 Wa wanna shikaletlu gimalwuru. Rali shikaletinitkaluna, Goliwa Magkate yana.

27 Wane chinna Geso, “Pejnurunepnikgi gixapni gitspeekaakona. Yonatkalarutkani:

Nuylakanru wa girukotapratachri.

Rupalatanna wa gowegane.

28 Nyotunotanu. Nali yotunkakletkoklunpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

29 Petro wane chinru, “Wa pejnurunekmaka gitspeekaako, ga wa gita gike.”

30 Geso wane chinru, “Galikaka wane nchinyi, wa pixa xani tye yecho ma yanumatkanu gnapu wa gaxawripa gepi kata, pnutatanno mapa kata.”

31 Seyni wale psolmuchkonuko tokanuwna. Wane china, “Wa nupnanmaka koxa Pixayma, gi wa nnutatanyi.”

Pejnuruneko waneko pixka china.

Getsemani

32 Wane yana Getsemani giwaktatleyawaka. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Ntuplatanu gewi. Nagjigognetkakopshini.”

33 Ranikna Waleyama Petro, Santiyako, Gwa. Yinuwaka giglajreta, wamonuwleta. 34 Wane chinna Wale, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixkapotuko. Gkagwakanu gewi. Giyokanu.”

35 Psotsotaaji wajrayaka ya. Wane yoptsojita chijiya. Ragjigogneta wa rumkata wane gixletikolupmaka, ruknoganu Waleyama wale salewakchi.

36 Wane china, “Gagwa, Nuru, ptowru gimkatachriyi Pixa. Pkoshripatinno twu girapistono, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

37 Runa. Retamtna gimkanatachine. Wane chinru Petro, “¿Simo, pumkanatge? ¿Gi ge pumkata giyokleta pshinitsonu? 38 Giyokanu. Gagjigognetanu gma jiglokinitipa yantaletikowakapa. Wa ginshinikanu galikakni jmererni, seyni manchi muchkotni.”

39 Rumepe yaletinitnaka ragjigognetyawaka, waneko pixka chintokanutatnaka. 40 Satokatnaka. Retamtatnakna gimkanatachine. Ruxapnewatna. Gi rumata giretluna.

41 Runa mapa kata rixinritka. Wane chinna Wale, “Gimkanutka. Gapnanutanu. Wanekotka. Nopapko gapokatka. Xani Gita wa Yineru Wgenno

samyookatka kmukochirerunemyoya. ⁴² Gyotunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso kashichka

⁴³ Waneklutka yanumsanatiniwa Geso, runatka Gota. Walenwa pamole gepi rixinri. Waleymana gixolune yine kyoglolewaprerune, kgagajerune. Wannanwa tsrukakalune sasertotene gayinerutene, yonchikgapineyegirune koxa, tsrunyegirune koxa. Gotaymamnutkanana.

⁴⁴ Wa samyokjeru genekagnaputatkana saturutu gimaxiklechi. Wane chinna wale, “Girukta namlutanu gita, Walepakni. Gkashichanru. Ganikanru. Ggirukotpotumtanru.”

⁴⁵ Runinitka, waneklutka runyegitlu. Wane chinru, “iYimaklewatachri! iYimaklewatachri!” Ramlutlu.

⁴⁶ Romyokyegimtluna. Kashichluna. ⁴⁷ Wa satu wane gwanatachri koshpakyoglolewapreta. Rustaklu wa sasertote gitsrukate potu wayegreru. Yostakjepitlu.

⁴⁸ Geso wane china, “iGishpakamta gixa yoglolewapiyima gagajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? ⁴⁹ Pagognemnunanuka gixayma nwanata, nunkaklewanata wa kpashiwakapjiya. Gi wa wane gkashichyano, seyini wa poyagakikolupa wa yonatkalurkaka, wane gixyatcano.”

⁵⁰ Ruknokamtluna pejnuruneko. Rasukatkana.

⁵¹ Satu jeji gomkagitlu sapwakmanetachri gichrataya. Jeyine kashichlu.

⁵² Wa wale ruknokachratamtlu. Rasukyana mamkatni.

Geso sasertote gitsrukate potu yegi

⁵³ Ranikluna Geso sasertotene gitsrukate potu yegi. Rapatna Walyegiya pejnuruneko tsrukakalune sasertotene, tsrunne, yonchikgapine. ⁵⁴ Wa Petro gomkagitlu gogajixiyako. Sasertote gitsrukatepotupjipotunanuko romkagitlu. Tuplanata towrechineyima. Rolkanata chichpawa.

⁵⁵ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankak-jetikowakaya rujgaluna gipgujtalewlumka Gesoya rupninri, seyini gi rukshikluna. ⁵⁶ Gi rixanu gixo gipgujtatlu maleshawaka, seyini wa rupgujtalewlena gi wa pixkakakluni. ⁵⁷ Pimrine gapoka. Rupgujatluna maleshawaka. Wane chinna wanna, ⁵⁸ “Wixa jemlu wane chininri, ‘Gita yotkakanunru wa tye kpashiwakapji myochi kamrutikaluru. Wa mapagogne chininri satu nkamrutanu myochi mkamrutikotpatka.’ ”

⁵⁹ Seyini rupgujtalna wanna koxa gi pixkakakluni.

⁶⁰ Wa sasertote gitsrukate potu tunwata ganikajitskalaya. Repomgalu wa Geso. Wane chinru, “iGikeko pugityano? iKlu rupgujtatayayina wanna nyi Pixaya?”

⁶¹ Seyini Wale pochkeru. Gike rugita. Sasertote gitsrukate potu rumepe gepomgaletatnaklu. Wane chinru, “iPixlege wa Kristoyi Gimalwutkaluru Wgenyi?”

⁶² Geso wane china, “Gitakni.

Gixa getanno Gita, Yineru Wgenno,

tuplatyawakapa potuklesreta ruyakle Goyakalu, nuninkoxapa kyachgapere-rumkoya tengogneya.”

⁶³ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskakamkata. Wane china, “iKlu wanepnute magatyawu gipgujtalewatachine? ⁶⁴ Gjematkalu wa mu-pashiregnuchi china. iGi pixka gefle gixlu?”

Wa wanna pejnuruneko wane chinyegitluna wa Wale giklukanuwna rupninri.

⁶⁵ Pimrine yinuwaka gitskagjeretanru, rushyagojitanruna, yotmutanruna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatkoxewa.” Towrechine giptagojitlu.

Petro nutatlu Geso

⁶⁶ Rapuko rawanata Petro panchiya. Tuna sato rupxakjero wa sasertote gitsrukate potu. ⁶⁷ Wa tetinri wa Petro rolnakanatini, tyopukgatlu. Wane china, “Pixni Waleymalutyi, Geso Nasare gajeru.”

⁶⁸ Seyni wale nutata. Wane china, “Gi numatlu. Gi koxa numatjemlu wa pchinyawaka.” Rushpaka. Maleka ya. Yanumatatka gaxawripa.

⁶⁹ Wa gipxaklewatachro getinri, tyinuwaka wane chinretatnakna wane gwanatachine, “Tyenwa satu wannate.”

⁷⁰ Seyni wale nutatnakna. Gowukshini wane gwanatachine wane chinruna Petro, “Galikakni pixni satu wannatyi. Gi rixanu Kalile gajeryi.”

⁷¹ Yinuwaka kamakpiirewleta, wane chinreta Wale kawchinanu, “Gi numatpotunatlu wa tye jeji wa Walepirana gyanumsatinri.”

⁷² Waneklu gaxawripa yanumatatka gepi kata chininri. Petro gishiniklu wa tokanu Geso chinyawaklu, “Ma yanumatagnapu gaxawripa gepi kata, pnutatanno mapa kata.” Yanshinikanunatlu wa wale, chiyagatkatka.

15

Ranikluna Geso Pilato yegi

¹ Waneklutka wa goyechnokawa jemanshinikankakatkana wa tsrukakalune sasertotene, wa tsruneyma, wa yonchikgapineyema, wa ptowruneko jemanshinikankakachineyema. Rostutluna Geso. Ranikatkaluna. Pilato samyokatkaluna. ² Pilato gepomgalu, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Rugitlu. Wane china, “Pixa chinyawaka.”

³ Wa tsrukakalune sasertotene jigeyigitlu gixo. ⁴ Repomgatnaklu Pilato. Wane chinru, “¿Gi ge pugita? Petanu. ¿Gi pajigyeglenanukta rixyegityina!”

⁵ Ga wa Geso gi wa waleko rugitya. Giyagni ruglajita Pilato.

⁶ Wa tsrugogneklu rushyegjetna gostutkaluru girukokta ragjitna.

⁷ Wane rawanata satu Warawasu giwakatletachri gostutkaluru yagotkakachineyema, giylalewatachine yagotkakluya. ⁸ Runna gixolune yine. Yinuwaka gajiretluna rixjetyawakna.

⁹ Pilato gigitna. Wane china, “¿Gi ge galuku gita gishyegityapgi wa Pogirna Goteyone?” ¹⁰ Rumata ranxalna chinanu samyokluna tsrukakalune sasertotene.

¹¹ Seyni wa tsrukakalune sasertotene komyekanshinikanutna gixolune yine rushyegityapna Warawasu galikakapni.

¹² Rugitatnakna Pilato. Wane china, “¿Klu nixyalu galuka wa gixa giwakyatyalu Goteyone Pogire?”

¹³ Wanna saplewatatnakna, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

¹⁴ Wane chinna Pilato, “¿Klu gektutu kamruta?”

Wanna saplewopotuta, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

¹⁵ Pilato galuka giglenshinikanretna yine. Giyagni rushyegitna Warawasu. Kochipjetka Geso. Rali kochipjeretkoklunutka, samyoklu koroshishkita rutakikolupa.

Solalone gapnokatlu Geso

¹⁶ Wa solalone ganiklu wa tsru panchi gitokote. Walenwa Pretoryo. Tomgana ptowruneko wa solalone. ¹⁷ Yoshmakluna pakni yoshmookaluru

pixkalutu mkachri. Yoshmakluna sagyeta kona kamgikolu. ¹⁸ Yinuwaka galukletluna, “¡Wuya, Goteyone Pogire!”

¹⁹ Ruylakjiwutluna katsluksuya. Ruts Kagjetluna. Yonogyegitluna. Yopt-sojityegitluna. ²⁰ Wa rali gapnokatletinitikaluna, gomkagatkaluna wa pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Waleko gimkalu yoshmakatkaluna. Ranikikaluna koroshishkita rutakyapatkaluna.

²¹ Rutjikakluna satu giknogamtachri, Simo, Surene gajeru, Galegantro, Rogwo giru, wa sana ginyachri wa ranikyaplo wa Geso koroshishkitate.

²² Kolkota chinikowaka ranikatkaluna. Walenwa yokaakaluru, Jiwchiswaga yegi. ²³ Renekluna winga smurna yapjetkalurga, seyini gi wa yoptotlo.

Koroshishkita rutaaka Geso

²⁴ Koroshishkita rutakluna.

Kotspaltamkatluna.

Rutakluna rupenookaklena ranikyapluna satkaka.

²⁵ Wa goyechnokawasreta koroshishkita rutakatkaluna. ²⁶ Wa tokanu rogwaka gwachri yonatkaluru wa jigyegitikolu, wane china, “Wa Goteyone Pogire.”

²⁷ Waleyima koroshishkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegetesreta. ²⁸ Poyagkaakatka Tokanchi Yonatkaluru, wane chinachri:

Mugleneyma kagwakikolupa Wale koxa.

²⁹ Mupashiregnuchi chinruna giknogachine. Ruwnownojiwutna. Wane chinna, “¡Gaga! Wa Pixni wa kpashiwakapi yotkakachripi, mapgogne chininri pkamrupjitanru. ³⁰ Pixnanuko gognetkakinwa. Pujrukanu wa koroshishkitaya.”

³¹ Waneko pixka rixna wa tsrukakalune sasertotene gapnokatletlu. Wane chinkakna yonchikgapineyima, “Pimrine rognetskaka. Walenanuko gi rumkata gognetkakletnawa. ³² Kristo, Gisrayiline Pogire gijrukanu wa xani wa koroshishkitaya. Wetyaplu. Walixyaplu.” Wa Waleyima koroshishkita gitaakalune koxa yangalu.

³³ Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako kayinwakasreta rapokinpotunanuko. ³⁴ Kayinwakpapkko Geso saplewata. Tsuprlaji rixa. Wane china, “*Geloyi, Geloyi, ¿Glama sawajtani?*” Walenwa yokaakaluru: “*Noyakalute, Noyakalute, ¿klu chinanu puknokatkano?*”

³⁵ Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wana, “Gjemanru. Tomgalu Giliya.”

³⁶ Rasukamta satu. Katsopi kotsgatapyaluna kachgalu. Katsluksu rutaklu. Reneklu ruranrupa. Wane china, “Getashatanru. Wetkoxewa gikta runanu Giliya koshpakapyaplu.”

³⁷ Geso tsuprlaji rixa. Rupnanatka.

³⁸ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kpashiwaka potu gajeru giskakamatka gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakletyatka chijiina.

³⁹ Wale ginaple tunwanata satu ksolaloteru. Retanata wane rixa gipnaletinri. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni Goyakalu Wgenni.”

⁴⁰ Wane koxa tunwanatna suxone. Retanatna gowukayako. Wa wanutskala rawanatna Mariya Maktala gajero, Mariya Santiyako mturu wa Gosi ginro, ga wa Salome koxa. ⁴¹ Wa wana Kalile rawanatinwa romkagjenatluna. Rupxakjenatluna. Wa pimrone gixo waneklu koxa, Waleyima kanikachine wa Gerosale.

Kapnatluna Geso

⁴² Wa kayi rixinitka wa galpokotikolgozne, walenwa gapnanutikalur-gognestsi. ⁴³ Gosi Garimate gajeru, jemanshinikankakjetikowaka gajeru kagwakpiratkaluru. Wale koxa kagwaklu pogirewatyawaka Goyakalu. Wane ya. Mpiikatu jiglokyegitlu Pilato. Ragjitlu Gesnimane. ⁴⁴ Wa Pilato giglajita wa rupninrinatka. Repuklu ksolaloteru. Repomgalu wa muchikawako rupninrinatka. ⁴⁵ Runkaklu wa ksolaloteru. Reneklu gimanetka Gosi. ⁴⁶ Wale gagjitlu mkachrichrata. Jijrukatkalu. Poyitakalu mkachrichrata. Rutaklu yomlechi wa sotlu jitotikalurupna. Rakapjurjixlu sotlu wa giyomle gipgyaptote. ⁴⁷ Wa Mariya Maktala gajero, wa Mariya Gosi ginro, getanatna ginakakta rutakanunruna.

16

Yotunru gipnaluya

¹ Wa ruknoginitka wa gapnanutikalurgogne, Mariya Maktala gajero, wa Mariya Santiyako ginro, wa Salome, ragjitlona pgamlugalo wa ruyogatyapluna. ² Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Tkachi gishpakatka. ³ Wane chinkakananumtana wannakakluko, “¿Katmakla gakapururuyanwure sotlu yomlechi gipgyaptote gajeru?”

⁴ Wa retinikaluna, retluna wa sotlu gajritkalurutka. Gi rixanu tsrupotunanu sotlu. ⁵ Jiglokatkana yomlechi. Retluna jeji tuplanatachri potuklesreta, gimkalu gowukalu gitakachri klatalu. Ruglajpotutna.

⁶ Wane chinna wale, “Gi wa giglajitanu. Gijgalu Geso, Nasare gajeru, wa koroshishkita gitakanatkaluru. Yotunomtataka. Gi gewitkalu. Getanru rutakikowaka. ⁷ Seyni gyanutka. Ginkakanna wa yimaklene, Petro koxa, Wale gapka wane kosekingi. Kalile yanu. Wane getinikalu chinyawakpotukgi.”

⁸ Wane yiyatkana. Rasukamtana yomlechiya. Wa rutatatna. Ruglajitna. Giketsotaji runkakna, piklena chinanu.

⁹ Wa yotunotinitka wa goyechnokawpotuko muchinangogne wa simanatka, rupgujewnayegitlo muchinanu wa Mariya Maktala gajero. Walanwa ruknokakamchitanro payokgipre kamchine. ¹⁰ Tyinitka wala. Tunkakna wa Waleymalunenanu, wa wamonuwnanatachine, chiyaganatachine. ¹¹ Wa wanna jemyegitinitkalu ruwekinritka, wa retikolutka walaya, gi ralixna.

¹² Wanepnute gepi wa wanna yanananumtana sana yachine. Geso wane gipgujewnayegitna. Satuko kogetkogatka. ¹³ Wane yiyatkana. Runkakna pimrine. Gi wannako ralixna.

¹⁴ Ralipretka rupgujewnayegitna Geso pamole satupjene wa tuplanatinna nikawakakwaya. Chigetjetanna wa ma malixleya shikowgajifinriyna, gi rixanu gi ralixkana retjene yotunomtinritka.

¹⁵ Wane chinna Wale, “Psolchijneko gyanu. Ginkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi pejnurunenanuko giyakotkalune yegi. ¹⁶ Wa galixachripa katko wale gognetkaako, seyni wa malixakletu giklukanuwnayegijixko. ¹⁷ Tyekaka getkalurkaka kamrujetanna wa galixachine. Gita giwakaya ruknokinrina kamchine. Gerotu patokanchikaka yanumatinna. ¹⁸ Koschekanruna gimnukaka. Rurinrina kamakalu gi wa rumtukanna. Wa yaixachine gogo rutakamyoatanna. Ruglewatanna.”

¹⁹ Wa Gitsrukaachi gali yanumsayegletininitkana, tengogne yoptotikatka. Tuplatatka Goyakalu potuklesretate. ²⁰ Wanna gishpakamtatka. Runkaklewatna pasretamnunanukaya. Wa Gitsrukaachi gikamrurawatna. Wannaya

Goyakalu kamrujetlu getkalurkaka. Gitsrukaachi poyegitlu tokanu wa getkalurkakayma. Wane gixkalurupa.

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Lokasu Yonatanru

Teyogwilo chinanupni

¹ Wane rixa. Gi gepika yagota yonretlu wixa yegi kamrutikalurutkapi-rana. Yagota ginkakpokwakletluna. ² Waneko pixka rixna reynuwakle-wayakawa getachine. Wannanwa tokanchi kamruklerune. Ga wa wanna samyokwu tyekakapirana. ³ Giyagni kigle getle nixlu gita koxa nyonyegityi, kshinikanuru potu Teyogwilo. Rixpokotyawaka nunkakyi. Gi rixanu reynuwakayakawa nomkaginshinikanpiranpotutlu, ⁴ pumatpotutyaplu koxa pixa poyegitkalurni wa tokanchi punkakikolu.

Gwa Katlewakleru girune

⁵ Gotechijne pogire Gioreklunanu, waneru satu sasertote, Sakariya giwakatletachri, Gawiyaklopishanema gitaakaluru. Ganunronwa Gaaroklopisha. Gilisawetinwa tgiwaka. ⁶ Ga wa gepiko poyagkakachinni Goyakalu getanuya. Muklukanuwnakane. Romkagitluna pejnuruko Gitsrukaachi yokanatanru, Wale gitakanru. ⁷ Gi kwugenna gi rixanu migatni Gilisaweti, ga wa gepiko gi gepika walapu waneyanatkana.

Gwa gishpakle ginkakagnaputka

⁸ Wa gipapko gapokinpatka sasertote kamrure kamrutinri Goyakalu getanu, wane rixa. ⁹ Sasertotene gixjetyawaka, wale gitaaka yochpikyaplu pgamlupagiri. Kpashiwaka potu Gitsrukaachinu jigloka. ¹⁰ Pejnuruneko gixolune yine maleka gagjigognenatya yochpiiakopshini pgamlupagiri.

¹¹ Gitsrukaachitowreru gigugujewnayegitlu. Pgamlupagiri yochpiketikowakakwa potuklesretate tunwata. ¹² Wa retinitkalu Sakariya, kojwakanshinikanutnanwa. Tsru piklu rixa. ¹³ Ga wa Goyakalutowreru wane chinru, “Sakariya, gi pikanu. Gi rixanu pagjigognere jemka. Ga wa pganunro Gilisaweti gishpaakanru puturu. Gwa pgiwakatanru. ¹⁴ Pumuwatanu. Pumjikanu. Gixo yine gimuwatanu rushpakinri chinanupa. ¹⁵ Gi rixanu tsrupni Goyakalu getanu. Gi wa wingako ruranu. Gi wa kapsagaluko ruranu. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu rixanu, runronanwakyakawa. ¹⁶ Gixo Gisrayiliklopishane satkakanu puturupa Gitsrukaachi Royakalutna yegi. ¹⁷ Giwekikaluruya, Giliya pixka, ga wa ruyakleya runanu. Wa mapookanuwa Gitsrukaachi, wale gapka kosekanu. Wale satkagajinshinikanutanna girchine wugenenna yegi; ga wa kaalirerune satkakyapa kanshinikanurune rixinripna poyagkakachine pixka. Yine galpokotachripni Gitsrukaachi chinanu gilepokotkalunepa.”

¹⁸ Sakariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi nixpoko gimatletanru? Gi rixanu tsrutsolejinatkana. Ga wa nganunro koxa gi gepika walapu waneyatkalu.”

¹⁹ Goyakalutowreru gigitlu. Wane chinru, “Gitni Kawrilno. Goyakalustsi tunwatachrino. Gitni yokanatkalurno nuynumsatypayi, ga wa nunkakypayi tye kiglerupirana. ²⁰ Ga wa xani myanumatkatupayi. Gi punkata yanumletannuna wale wane gixkoklognognepotunanukopa, pma malixtokanutkalchinanno. Gigogne poyagkaakalurupni ntokanu.”

²¹ Ga wa yine kagwakanatlu Sakariya. Ruglajitna wa kpashiwaka ramgin-ritka chinanu. ²² Ga wa rushpakamtinitka, gi rumkata yanumletanatka.

Rumatna wa pagixanu retinrinatka getkaluru kpushiwakaya. Rutsejrig-
jeyegishatatkana. Myanumatkatunannatkani.

²³ Wane rixa. Poyagkaklu wa sasertote kamrure. Rali poyagkakletinitkalu,
gipji yatka. ²⁴ Ruknoginitka walegognekaka, kamshirotkani ganunro Gili-
saweti. Pamyo ksuru tyogimatnawa. Wane china, ²⁵ “Giyagni wane rixno
Gitsrukaachi, wa walegogne retyano konpatetyapatkano yine getanuya.”

Geso gishpakle ginkakagnaputka

²⁶ Patsrujire ksuru chininri Goyakalu yokanatlu gitowreru Kawrili. Satu
pokchi Nasare giwaketletachri, Kalilesreta, yokanatlu. ²⁷ Makloji jeji metka-
towa yegi yokanatlu. Satu jeji gipiratanrotka, Gosi giwaketletachri, Tawik-
lopisha. Wala makloji giwaka Mariyani.

²⁸ Wala yegi jigloka Goyakalutowreru. Wane china, “Mariya, gimutkalur-
potyi. Pixaymalu Gitsrukaachi.”

²⁹ Tkojwakanshinikanutnanwa wale tokanu chinanu. Tnutanshinikanuta
gi pixkalutuknige wa tye galuklewlu. ³⁰ Giyagni wa Goyakalutowreru wane
chinro, “Mariya, gi pikanu. Gi rixanu Goyakalu gimutatkayi. ³¹ Xani
pmushiwatanu. Pushpaakakanru puturu. Pgiwakatanru Geso. ³² Tyepni wa
tsru. Teno potu Gajeru Wgene chinko. Gitsrukaachi Goyakalu genekanru
rutsrukadni Tawi pogirewatyawaka. ³³ Gakowniklopishane yegi pogirew-
gognenatini. Pogirewatyawaka gike rixiniko nikawnanu.”

³⁴ Giyagni Mariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi rixpokotanu wa
tye? Gi rixanu gi jeji numatawa.”

³⁵ Goyakalutowreru gigita. Wane chinro, “Giwekikaluru Kpushiri ginye-
gitanyi. Teno potu Gajeru giyakle chikletyegitanyi. Giyagkoxni kpushiripni
gishpakachripa wane chinko Goyakalu Wgene. ³⁶ Ga wa petanro. Pumole
koxa Gilisaweti wala koxa tutsroginiko tmushiwata. Toturupni. Patsrujire
ksuryegitkalo wa migato chinkaluronanu. ³⁷ Gi rixanu Goyakalu gi satuna
ma mumkatanutni.”

³⁸ Giyagni Mariya wane china, “Gitsrukaachi wayegrerno. Wane
nixikolupa pixa chinyawakpotuko.”

Wala yegi yiyatka Goyakalutowreru.

Mariya salwayegitlo Gilisaweti

³⁹ Walegognekaka tpalnamta Mariya. Kmagkatewaka tya. Teyakawamta.
Gotechijne gajeru pokchi tya. ⁴⁰ Sakariyapji tjiglokamta. Taluklo Gili-
saweti. ⁴¹ Wane tixatka. Wa Gilisaweti yijnaka galukletinitkalo wa Mariya,
wa mturu tonanwaka gajeru ruptekepa. Wa Gilisaweti Giwekikaluru
Kpushiri gwagajitanro potu gixachrotkani. ⁴² Tsrusaple tixa. Wane china
sapleta, “Giglenshinikanyegitkaluryi pixje suxonyegiya. Giglenshinikanye-
gitkaluru punanwaka gishpakyachripa. ⁴³ ¿Gi nixge gita wa tye gikno-
gyapno, wa Nutsrukate ginro ginyegityawakno? ⁴⁴ Gi rixanu neyijnako
galukletiniyakawayi, wa mturu nonanwaka gajeru ruptekepa rumuwle chi-
nanu. ⁴⁵ Giglenshinikanyegitkaluro galixachro, gi rixanu poyagkakikolupa
wa tunkakikolupirana, wa Gitsrukaachi ginkakjixyalo.”

⁴⁶ Mariya wane china,
Numalwütlu Gitsrukaachi nonshinikanuya.

⁴⁷ Ga wa numuwyegitlu Goyakalu, Nognetkakjeru.

⁴⁸ Gi rixanu mpogireto retyano wayegrerno.
Xaniyakawa giglenshinikanyegitkalurno
Wane chinannonna pejnurune gimuweekagognenatachinepa
gapkatatachineshaklumnunanukapa.

- 49 Gi rixanu wa Kgiyaklewakleru tsrupirana kamruyegitno.
Kpashiri giwakni.
- 50 Retwamonunanumtna pagwashlukaka
gimuweekagogenatachinmnunanuka wa pikjene.
- 51 Muchkowamyota. Galixkotnachinewa rajiyana
ga wa ginshinikanuyna kopalatna.
- 52 Pogirewatyawakna tsrukakalune ruknokya.
Mpogirene tsrune rutaka.
- 53 Kiglerkakaya jinanu rixkakna nachichachine.
Ga wa ponikolune maleshayalune yokanatna.
- 54 Rupxaklu wayegreru Gisrayili,
gi rixanu rushiniklu retwamonrewle,
55 Chinyawakpotukna wutsrukatenni,
Gawra ga wa giklopishane rushinityawakpotuko.
- 56 Mapa ksuru Gilisawetiyma wane twa Mariya. Wanepnute topji tsatokatnaka.

Gwa Katlewakleru gishpake

- 57 Ga wa Gilisaweti poyagakatkakalu togogne tushpakawgenetinripatka,
rushpakatka toturu. 58 Yijnakotinitkana tumwastsitanune ga wa tomolene
wa tsru getwamonre rixyalo Gitsrukaachi, rumuwatna walayma.
- 59 Wane rixatka. Yokgipgogne chininri runna wa sajruka gistakletyap-
atkaluna wa mturu. Ruru giwakmaka rutakluna, Sakariya. 60 Tugita runro.
Wane china, “Gike. Seyni Gwa giwakatko.”
- 61 Wane chinrona, “Gi satuna pumole wane tye giwaka giwakatletachri.”
- 62 Rutsejrigjeygitluna ruru klu giwaka ralukyalu wale. 63 Ragjitlu pamta.
Yonatlu. Wane china, “Gwanwa giwaka.”
- Pejnuruneko giglajita.
- 64 Waneklu Sakariya kotpuknamatka ga wa ginnu. Yanumatatka. Rumal-
wutlu Goyakalu. 65 Tsru piklu rixanna pejnuruneko rumwastsitanune. Ga
wa psoluko Gotechijne gajeru kmagkatewaka pogiwatya pejnurunuko tyepi-
rankaka. 66 Pejnuruneko yijnakotachine gimretpiranatlu rajiyana. Wane
chinna, “¿Gi gixachrini: xani tye mturu? Gi rixanu waleyimalu Goyakalu.”

Tokanchi reneklewatyawaka Sakariya

- 67 Ga wa Sakariyini ruru, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu. Goy-
akalu tokanu reneklewata. Wane china:
- 68 Gimalwutkalurni Gitsrukaachi, Gisrayiline Goyakalute.
Salwayegitna rayinerutene koshpakapna.
- 69 Wixa yegi ruppugjewnakakyalu Gognetkalewatachri potu,
satu wayegrerni Tawniklopisha.
- 70 Reyinuwakleyakawa wane chinjetyawakpotuko
pejnuruniko kpashirinni tokanchi geneklewatachinnya,
- 71 Gognewatikalurupapirana, wkamnixjeneyegiya,
ga wa pejnuruneko wayegixjeneyegiya.
- 72 Gi rixanu retwamonutna wutsrukatenni
ga wa rushiniklu kpashiri tokanu rupiratanru. 73 Wutsrukatni Gawrani
rupiratya Wale kawchinanu
renekyapwu
- 74 Mpiikonepwu wushatkapko wkamnixjeneyegiya,
Wale yegi wkamrurewatinripa,
- 75 Kpashirinepwu, poyagakachinepwu

Goyakalu getanu psolgogneko wugogne.

⁷⁶ Ga wa pixa, mturu,
teno potu Gajeru tokanu geneklewatachri pchinko
Gi rixanu Gitsrukaachi kosekachripyi
palpokgapotyaplu.

⁷⁷ Rayinerutene pumatkakanu gognewatikalurupirana
kaspukmukochiretikolupna,

⁷⁸ Woyakalute gishiniklewle ga wa retwamonrewle chinanu,

Wa wale chinanu salwayegitwu
pokamlatachri tengogne potu gishpakyachri.

⁷⁹ Wane rixa pokamlatyegityapna mapshagwaka gwachine,
ga wa gipnalchikle tuplanatachinena,
wkosekikolupa, giclewanshinikanrugapo gayinripa.

⁸⁰ Ga wa mturu tseruwna. Muchkowata Giwekikaluruya. Yineru
mwiyawakanu rawanata walegognepotunanuko wa Gisrayiline yegi rupgu-
jewnini.

2

Geso gishpakle

¹ Wane rixatka walegognekaka. Susa Gakosto yokanrewata psolchijne
gajeneko gitakgiwakitokolupa. Walepirana pogiwata. ² Tye muchinanu
gapka gitakgiwakitokolu wane gixka wa Surchijne girukotlewatyachri rixini
Surino. ³ Satkaka waleko gipokchi ya, rutakgiwakitokolupna pejnuruneko.

⁴ Giyagni Kalilchijne gajeru pokchi Nasare yiyatka Gosi. Gotchijne kanika.
Tawi pokchi ya Wele chinikowaka. Tawiklopishni wale. Tawnineru. ⁵ Wa
rutakgiwakitokolupa Mariyayma rupiratanro. Kamshirni wala. ⁶ Wane
rixatka. Wane rawanatinna tpyagkakatkalu togogne tushpakawgenetinri-
patka. ⁷ Tushpaakakatkalu muchinanu toturu. Mkachrichrata tpyoyitkalu.
Prachine wakane nikjetyawaka tuklukakatkalu, gi rixanu maleshayna pa-
gruko pnu giyakyachine gwajetyawaka.

Goyakalutoweru ginkakapna girukotapratachine

⁸ Walesretako wanena girukotapratachine, maleka gwachine, giruko-
taprayechnotachine. ⁹ Goyakalutoweru gapyegitna wanna. Gitsrukaachi
gatajiwnale yochigyegitna. Pikpotutna. Tsrupiklu rixna.

¹⁰ Ga wa Goyakalutoweru wane chinna, “Gi mpikanu. Gi rixanu kigleru
tokanchi nunkakapgi, tsru gimuwupirana, pejnuruneko yinenupni. ¹¹ Tawi
pokchi rushpakya xani gixa chinanu Gognetkalewatachri. Walenwa Kristo
Gitsrukaachi. ¹² Waleko rumatikolupa: Gikshikanru mturu mkachrichrata
poyitkaluru; prachine nikjetyawaka giklugachri.”

¹³ Walegnapunanu Goyakalutoweruymatkanana gixolune solalone ten-
gogne gajene. Goyakalu gimalwutachine. Wane chinachine:

¹⁴ Goyakalu gimalwutkaluru teno potu Gajeru.

Ga wa tyechijne gajene yinenupa giclewanshinikanrewlu,
wa giglenshinikanutachinenupa.

Girukotapratachine salwayentaplu prachinepiya

¹⁵ Wane rixatka. Wanna yegi yiyatkanana Goyakalutowerune. Tengogne
yatkana. Ga wa girukotapratachine wane chinkakna, “Wele gayanu xani.
Wetapanru tyeperana wa giknogachri wa Gitsrukaachi ginkakjixyawu.”

¹⁶ Giyampotu wane yatkana. Rukshiklona Mariya, ga wa Gosi, ga wa mturu prachine nikjetyawaka giklugachritka. ¹⁷ Wa retinitkaluna, pogitatkaluna wa mturupirana, wa chinikowakna. ¹⁸ Ga wa pejnuruneko yijnakotachine giglajita wa girukotapratachine chinyawakna. ¹⁹ Ga wa Mariya pejnuruko tyekakapirana tumreta tajiya. Tyanshinikanpiranatlu. ²⁰ Satokatkana girukotapratachine. Ralixkotluna Goyakalu ga wa rumalwutluna pejnurukopirahaya, wa yijnakotanruna ga wa retanruna, wa chinikowakpotukna.

Sajruka gistakletikolu Geso

²¹ Yokgipogone chininitka wa sajruka gistakletikolpatka wa mturu, giwawatka Geso, wa Goyakalutowreru giwakyatyawaklu, ma nanwakchi mawakanuwa giwawatlu.

Goyakalu yegi raniika Geso

²² Wa poyagkakognetkatka powralu rutakikulupna, wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru chinyawakpotuko, Gerosale ranikatkaluna, wa Gitsrukaachi renekyapatkaluna. ²³ Wa rixyongatyawaka Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru: *Pejnuruneko jejine kotpukawugenewlemapatini kpashirine chinkalunepni Gitsrukaachi chinanupa.* ²⁴ Wa genekashlu giylatkalurupa renekanna wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka: *Gepirine kamowane, waka gepi motkoko wgenene.*

²⁵ Gerosale wanneru satu jeji, Simo giwakatletachri. Walenwa jeji poyagkakachri ga wa kgipashiregolu. Wale kagwaklu rumnanukikulupna Gisrayiline. Waleymalu Giwekikaluru Kpashiri. ²⁶ Giwekikaluru Kpashiriya runkaaka gichi rupnanu ma metkanuwalu Gitsrukaachi Kristote. ²⁷ Giwekikaluruya kphasiwakapji yatka. Wa kphasiwakapji ranikinitkaluna rurune wa mturu Geso, wane rixyapatkaluna wa rixjetyawakna wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. ²⁸ Giyagni wale kampakatkalu. Rumalwutlu Goyakalu. Wane china:

²⁹ “Xani, Gitsrukaachi, petasha yaletanutkalu pwayegereru giglewanshinikanutachri pchintokanutyawaka.

³⁰ Gi rixanu noygalpotuko netyatkalu gognawatikaluru Pixanu,

³¹ Wa pejnuruneko yine getanu palpokotanu.

³² Pokamlatachripni payinyegiya gipgujewnakakachripa. Ga wa payinerutene Gisrayiline yochigyegitachripni.”

Simo giglenshinikanyegitna ruru, runro

³³ Ga wa ruru, runro giglajita wa wale wane chinikowaka. ³⁴ Simo giglenshinikanyegitna. Wane chinro runro Mariya, “Pjemanu. Wa Tye gitaaka rujrukinripna, ga wa yotunomtinripna gixolune Gisrayiline. Ruitaaka rumatikolupa rixinripa. Gapatkalurupni Wale, ³⁵ rupgujewninripa gixolonenshinikangaji. Ga wa yoglolewapi yoglonshinikanutanyi pixako.”

Gana ginkakletpiranyegitlu Geso

³⁶ Wane koxa twanata Gana, tokanchi geneklewatachro, Panwuri nshicho. Gaseriklopishni. Gixo potu walapu waneyatkalu. Talixinitka, payokgipre walapu tganuru yegi twanata. ³⁷ Gipnagnurutachrotkani, ga wa yokgipimole gepkoxamkoje walapu waneyatkalu. Goyechno ga wa gogi gi tushpaka kphasiwakapjiya. Togajirewatanri ga wa tagjigognetinri Gitsrukaachi yegi tkamrurewatya. ³⁸ Walepapko tapoka. Wala koxa gipgujatlu Goyakalu. Walepirana tunkakleta pejnuruneko kagwakachinyegiya, gognawatikaluru Gerosale chinanu kagwakachine.

Satokatkana; Nasare yana.

³⁹ Wa poyagkakinitkaluna wa pejnurkakakopirana wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka, satokatkana. Kalilechijne gajeru pokchi, Nasare, yatkana. ⁴⁰ Ga wa mturu tseruwna. Ga wa muchkowanumta. Kgimatkaleru potu rixinri. Ga wa Goyakalu gimutlewe waneylutni.

Kgimatkalerunyeglu Geso

⁴¹ Pawalapkaka Gerosale yana rurune, wa meyiwlu yegi, Tsuru Gi-knoglushgogne. ⁴² Wa pamole gepi walapu chininitka, Gerosale kanikna meyiwlugogneklu, rixjetyawakna. ⁴³ Nikawnagognetinitka, satokatkana. Ga wa mturu Geso Gerosale rutukatka. Gi rumatna rurune rutukinritka. ⁴⁴ Kagwawluna rumotsananumtjene yegi rawamtinri. Pagogne yanru yinitkana, rujgatkaluna gimolenna yegi ga wa rumatanunna yegi. ⁴⁵ Wa ma mukshikanutkaluna, Gerosale satokna. Rujgananumtluna. ⁴⁶ Wane rixatka. Mappogne giknoginitka, kpashiwakapji rukshikyatkaluna. Kgimatkalerune ganikajite tuplanata. Jemanatna, ga wa repomgana. ⁴⁷ Pejnuruneko wa yijnakotjene giglajita rushinikanuwleya ga wa Wale gigityawakna.

⁴⁸ Wa retinitkaluna, ruglajitna. Runro wane chinru, “Noturu, ¿klu chinanu wane pixwu? Gi rixanu, gita ga wa puru gijgayi. Kachingajpotwu.”

⁴⁹ Giyagni Wale wane chinna, “¿klu chinanu gijgano? ¿Gi ge gimata wa Nuru kamrure numkata kamruretatka?”

⁵⁰ Gi rumata jemluna wale tokanu wa chinyawakna.

⁵¹ Wannayma yopikatka. Nasare yatka. Yijnakotna. Runro taji gim-retpiranatlu pejnuruko tyijnakotanru ga wa tetanrupirana. ⁵² Ga wa Geso tseruwnagimatkalawleta. Ya tseruwnaleta. Pnuteyaka Goyakalu gigeretyawaka kamruta, ga wa yine gigeretyawaka koxa.

3

Gwa Katlewakleru ginkaklewe

¹ Pamole panyo walapu girukotlewatinitka Tiweryo Susa, Ponsyo Pilato girukotlewata Gotesretaya. Ga wa Girore girukotlewata Kalilesretaya. Ga wa repuru Wilipi girukotlewata Gitorisretaya ga wa Trakonitesretaya. Ga wa Lisani girukotlewata Gawilinisretaya. ² Sasertotene gitsrukatene potu rixanatinna Ganasu ga wa Kaygwasu, Goyakalu tokanu ginyegitlu Gwa, Sakariya wgene, yineru mwiyawakanuya. ³ Psoluko Gorta Gaggasretchijne yamta. Runkakletananumtlu katlupirana renshinikanutinripna yine, ga wa kaspukmukochiretikolupna. ⁴ Wane rixa chinyongatyawaka Gisayiya tokanchi geneklewatachri kirukate:

Yineru mwiyawakanu saplewatyachri tokanu:

Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote.

Mpotukatanru gigapkaka.

⁵ *Pejnuruko magkachpalkaka tsepotkalurupni.*

Pejnuruko magkamriji ga wa mturu magka patenkaklutkalurupni.

Ga wa katpagapakalu potukatgapotkalurupni.

Ga wa kamlojgapolu pgayamta rixgapotko.

⁶ *Ga wa pejnuruko yineru*

getanru gognewatikaluru Goyakalunu.

⁷ Ga wa Gwa wane chinna gixolune yine gishpakamtachine wale katyapna, “Gimnu pixkalungi. ¿Katu ginkakgi gasukyegityawaklu Goyakalu jgekanupa? ⁸ Giyagni gkamrutanru genshinikanrewlu gimuknu kamrure. Gi wa gynuwwaka wane chinkakletanu, ‘Waneywu wutsrukatni Gawrani.’ Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu gimkata gipgujewnakakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya. ⁹ Xani koxa gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknookona. Waneko pixka rixko yineru kigleru kamrurchi ma kamrutanupa.”

¿Klu wkamrutanu?

¹⁰ Ga wa gixolune yine gepomgalu. Wane chinruna, “Giyagni ¿klu wkamrutanu?”

¹¹ Rugita Gwa. Wane chinna, “Wa gepi mkachri waneyalutu, renekanru waneyamigjetu. Ga wa nikchi waneyalutu waneko pixka rixanu.”

¹² Runkoxna gijgawenutachine katikolupna. Wane chinruna, “Yimakle-watachri, ¿klu wkamrutanu?”

¹³ Wale wane chinna, “Gi wa gitaakaluru pnute gijganu.”

¹⁴ Solalone koxa gepomgalu. Wane chinruna, “¿Ga wa wixa klu wkamrutanu?”

Wane chinna wanna, “Gi satuna mpiikakanu sroschi gijginriya. Gi koxa gapatlewatanu. Mpyoyagnutanru gwenutikolu.”

Gwa pnute muchkonurutu

¹⁵ Kagwakanatna yine. Pejnuruneko rajiyina gishinikanuwyegitlu Gwa, gikta Kristoni. ¹⁶ Pejnuruneko rugita Gwa. Wane chinna, “Gita galikakni katgi gonuya. Ga wa runa gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimuluni nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹⁷ Ruplokape gimyo gwa. Triko powratpotutanru giylakaajetikowaka. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniywaka gike rixiniko muwnakatupa. Waneko pixka rixanunna yinepni. Genshinikanutachine rumretanu, ga wa menshinikanutkane xirnachri ruknokanu.” ¹⁸ Giyagni gixo giykolu ga wa pimripirana giykolu kigleru galikakni runkakletna yine.

Yoshmaakaluru Gwa

¹⁹ Giyagni Gwa gijretlu Girore pasreta girukotlewatyachri wa Giroryana repuru Wilipi gnumro chinanu, ga wa pejnuruko mugletu kamrutanru Girore chinanu. ²⁰ Pejnuruko tyekaka pnute potu rixyatka. Yoshmakikowaka rushyayegitlu Gwa.

Geso katka

²¹ Ma yoshmaakonuwa Gwa wane rixatka. Pejnuruneko yine katkatka, ga wa Geso koxa katkatka. Ga wa ragijogonetini tengogne kotpuuka. ²² Wale yegi Giwekikaluru Kpashiri gijrukakta, kamanemnuru. Motkoko pixka rixmanemta. Waneylu tokanchi tengogneya wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigitanshinikanutno.”

²³ Waleko Geso mapamole walapustsitka. Gosi wgene kagwakikaluru.

Geso gitsrukatenni giwaakaka

²⁴ Ga wa Gosni wa Gili wgene. Walenwa Mata wgene. Walenwa Rewi wgene. Walenwa Melchi wgene. Walenwa Ganasu wgene. Walenwa Gosi wgene.

²⁵ Walenwa Matati wgene. Walenwa Gamo wgene. Walenwa Nawomo wgene. Walenwa Gesli wgene.

Walenwa Naaka wgene.

²⁶ Walenwa Mati wgene.

Walenwa Matati wgene. Walenwa Simi wgene.

Walenwa Gosi wgene. Walenwa Gota wgene.

²⁷ Walenwa Gowana wgene. Walenwa Resa wgene.

Walenwa Sorowawil wgene. Walenwa Salatili wgene.

Walenwa Neri wgene.

²⁸ Walenwa Melchi wgene.

Walenwa Gawti wgene. Walenwa Kosami wgene.

Walenwa Gelmotami wgene. Walenwa Geri wgene.

²⁹ Walenwa Geso wgene. Walenwa Giliyase wgene.

Walenwa Goreyi wgene. Walenwa Matati wgene.

Walenwa Rewi wgene.

³⁰ Walenwa Simo wgene.

Walenwa Gota wgene. Walenwa Gosi wgene.

Walenwa Gonani wgene. Walenwa Giliyachi wgene.

³¹ Walenwa Meleya wgene. Walenwa Maynani wgene.

Walenwa Nata wgene. Walenwa Tawi wgene.

³² Walenwa Gesi wgene. Walenwa Gowe wgene.

Walenwa Poosi wgene. Walenwa Salmo wgene.

Walenwa Naasoni wgene.

³³ Walenwa Gaminata wgene.

Walenwa Gatni wgene.

Walenwa Pare wgene. Walenwa Gota wgene.

³⁴ Walenwa Gakowo wgene.

Walenwa Gisaaka wgene. Walenwa Gawra wgene.

Walenwa Tara wgene. Walenwa Nachori wgene.

³⁵ Walenwa Sarochi wgene. Walenwa Rakawo wgene.

Walenwa Paleka wgene. Walenwa Gewre wgene.

Walenwa Sala wgene.

³⁶ Walenwa Kaanani wgene.

Walenwa Garpaksa wgene. Walenwa Seme wgene.

Walenwa Nowe wgene. Walenwa Lamechi wgene.

³⁷ Walenwa Matosala wgene.

Walenwa Genochi wgene.

Walenwa Gare wgene.

Walenwa Malereri wgene.

Walenwa Kaanani wgene.

³⁸ Walenwa Genoso wgene.

Walenwa Seti wgene.

Walenwa Gata wgene.

Walenwa Goyakalu wgene.

4

Geso yantaletka

¹ Ga wa Geso Gorta satokyatka. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni. Yineru mwiyawakanu raniika Giwekikaluru chinanu. ² Gepkoxamkojmolgogne tsru kamchi yantaletlu. Gike nika walegognekaka. Ruknoogognetinitka, nachneru.

³ Giyagni tsru kamchi wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlu jimapro rixinwa.”

4 Geso gigitlu, “Wane chinyongayegitkalurutkani: *Gi wa niikalurupje ruwekyayineru.*”

5 Tenolu potu magka raniklu. Pshinitsonuji rekakgitlu pejnuruko pogirewatyawaakaka psolchijiko. 6 Tsruru kamchi wane chinru, “Nutakanyi tye ptowruko chinanu. Ptowruko pogirewle nenekanyi. Gi rixanu gita samyookalurni, ga wa katukta naluka nenekanru. 7 Wa pyoptsojityegitinipno pejnuruko pisanpatkani.”

8 Geso gigitlu, wane chinru, “Yonatkalurutkani: *Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.*

Walepje pkamrurewyegitanu.”

9 Giyagni Gerosale raniklu. Kpashiwakapji gwachri tenoptaji potu rutaklu. Wane chinru, “Goyakalu Wgene pchininipa, gewi pakaxikamtini. 10 Gi rixanu wane chinyongayegitkalurutkani: *Gitowrene towutyegitanyi wanna girukotyapyi.*

11 Ga wa:

Kashichanyina gimyoyna,

gi pagogneko sotlu putspejixitinripa.”

12 Geso gigita. Wane chinru, “Kapiranalutkani: *Gi pyantaletanru Gitsrukaachi Poyakalute.*”

13 Rali yantaletletinitkalu pejnuruko yantaletlewluya, Wale yegi yiyatka tsru kamchi. Wanepshini retashatlu.

Geso yinuwaka kamrurewleta

14 Ga wa Giwekikaluru giyakleyma satokatka Geso. Kalile yatka. Psolchijiko walesreta pogiwapiranatyatka. 15 Wanna ginkaklewawaklepjikkakarunkaklewatya. Gimalwutkalurni pejnuruneyako.

Nasare giknokikaluru Geso

16 Nasare yatka, wa tseruwakikwaka. Rixjetyawaka gapnanutikalurgogne jiglokjetlu ginkaklewawakapji. Palna. Retyongata. 17 Tokanchi genelewatachri Gisayiya kirukate reneeka. Koprakatkalo kiruka. Rukshiklu wane china yongatyawaka:

18 *Gita rawa Gitsrukaachinu Giwekikaluru.*

Gi rixanu Wale tsomitno

Kiglerpotunanu Tokanchi nenekyapna

kwamonurune.

Wale yokanatno kashikanotkalune yegi

nunkakletyaplu gishpakikolupirana.

Ga wa maygalene yegi, gimrekgalupirana.

Nkoshpakyapna kapsakletkalune.

19 *Nunkakletyaplu Gitsrukaachi*

gimutlewlwle walapute.

20 Saprurutatkalo kiruka. Kamrurewatachri renekatkalo. Tuplatatka. Pejnuruneko ginkaklewawakapji gwanatachine yopukgapotutlu. 21 Yinuwaka wane chinretna, “Xawakni poyagkaakatka tye Tokanchi Yonatkaluru gixa jemanu.”

22 Pejnuruneko pogitlu. Ruglajyegitluna rumutlewlwle tokanuya, wa yanumatini. Wanna wane china, “¿Gi ge Gosi wgenekni wa Tye?”

23 Wane chinna Geso, “Pejnurunekgi gixa tye yapkaku nchinanno, ‘Kpinrewakleru, putuukakinwa pixinanuko. Klunerukta wyijnakpiranyegitanru Kapernawo kamrutikaluruya, gewi koxa puchijneya pkamrutinri.’”

²⁴ Wane china, “Galikakni wane nchingi, gi satuna tokanchi genekle-watachri galuukalurni gichijneya. ²⁵ Galikakni wane nchingi, Giliyaklunanu tengogne gishyatkalurunanni. Mapa walapu ga wa patsrujire ksuru rushyanatka, ga wa tsru nachinanni psolchijneko. Waleklu gi gepikananna gipnagnurutachrone Gisrayilichijneya. ²⁶ Seyni gi satona wanna yegi yokanatka Giliya, seyni Sarepta Pokchi, Sitosreta yokanatka, sato suxo gipnagnurutachro yegi. ²⁷ Giliseyo tokanchi geneklewatachriklunanu gi gepikananna gijirgitutachine Gisrayilchijne gwachine. Seyni gi satuna wa nyi powratka. Ga wa Naama galikakni Suri gajeru powratka.”

²⁸ Giyagni pejnuruneko ginkaklewawakapji gwachine ramewnapotutna, tyepirana yijnakotinna. ²⁹ Palnamtna. Pokchi malekate ranikluna. Pokchi magkatetajgapotuko ranikluna, yotkakyapmakluna gitskata. ³⁰ Seyni Wale wanna ganikajite yapamta. Yatka.

Jeji kamchi waneyalutu

³¹ Yopikamtatka. Kapernawo yatka, Kalilesreta gajeru pokchi. Gapnanu-tikalurgognekaka runkakaklewjeta. ³² Runkaklewle koglaJETna, gi rixanu tsru gitaakaluru tokanni.

³³ Ginkaklewawakapji waneru satu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale tsru saple gixa. ³⁴ Wane china, “jYa! ¿Gi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? ¿Puna pumtukpotutapyapwu? Numatyí katyi Pixa Kpashiryi Goyakalunu.”

³⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleya.” Giyagni wa kamchi ganikajitskalaya yawnakaklu. Wale rushpakamtyatka. Gi wa rumtukamtlu.

³⁶ Tsru giglajru rixna pejnuruneko. Wannakakluko giynumsakaka. Wane chinkakna, “¿Klu tokanchinwa tye, gi rixanu tsru gitaakaluru ga wa kgiyakle-waklerni rixa yokanretna kamchine puchotlewatachine? Rushpakamtna.”

³⁷ Pogita piranamtkatka psoluko walesreta sajrukleya.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

³⁸ Palnamta Geso. Ginkaklewawakapji yiyatka. Simopji jigloka. Simo gimajirni tsru pachwalu kashichanro. Wala chinanu ragjitluna. ³⁹ Walastsi tunwata. Chigetjetlu pachwalu. Kaspukatkalu pachwalu. Waneklu tpalnamtatka. Tupxakatkana.

Rumxikinitka tkachi, gixolune gituukaaka

⁴⁰ Wa rumxikinitka tkachi, pejnuruneko yayixmoletachine ga wa pimrine yayixachine waneyalune, satumnunanuka gagijewnalkakaya ranikyegitluna. Satkaka rutakamyogogota. Rutuukakna. ⁴¹ Kamchi gishpakyegitna gi gepiko koxa. Saplewamtachine wane china saplemtna, “Pixni Goyakalu Wgenyi.”

Seyni rujretna. Gi retasha yanumsaletanna tyepirankakaya, gi rixanu rumatluna Walenwa Kristo.

Runkaklewananumtya Geso

⁴² Gogi rixinitka rushpakamta. Yineru mwiyawakanu ya. Ga wa gixolune yine gijgalu. Yayegitluna. Chipetmakluna wa wanna yegi ma yiniti-pachi. ⁴³ Seyni Wale wane chinna, “Numkata papokchikaka Gigerpotunanu Tokanchi ginkaklewletya, Goyakalu pogirewatyawakapirana. Gi rixanu wale chinanukni nyokanatka.” ⁴⁴ Ginkaklewawakapjikakaya runkaklewananumtya Gotechijneya.

5

Gixo potu shimni sajiika ruyakleya

1 Wane rixatka. Genesare Powgawnaga rawanata. Gixolune yine gachpaklu, Goyakalu tokanu yijnakotinripna. 2 Retlo gepi kanawa, gipowgawnaga gwanatachro. Chalugietachine gitspakamtanrotka. Rerkachalnetna. 3 Sato kanawa rupteka, Simo kanawate. Simo ragjita ganikajgayaka ranikyaplu. Kanawa tuplata. Runkaklewyegitna gixolune yine.

4 Rutuka ginkaklewletinitka, wane chinru Simo, “Tengawaka gyanu. Ginkochalnetanu shima gkashichinripa.”

5 Simo gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, psolyechnoko wkamrurewpotuta. Giketsotaaji wkashichana. Seyni Pixa tokanu chinanu, wuknokanru chalu.”

6 Wane rixinitkana gixo potu shimni sajikna. Ruskatana chalnenina. 7 Rupxaalunna repnomyoyegitna wa sato kanawa gwanatachine wa rupxakapyapna. Runna. Gepi kanawa tsepotna. Wane tixa gimxiklepotutana kanawni. 8 Wa Simo Petro getinitkalu, Gesosoji rapokamta Petro. Wane china, “Puxrikyegitanno, Gitsrukaachi. Gi rixanu gitni jejno kmukochirerno.”

9 Gi rixanu ruglajpotutana ga wa pejnuruneko waleymalune gixoluro shima chinanu wa kashichanrona. 10 Waneko pixka rixna Gakowo ga wa Gwa, Sewereyo wgenene, wa Simo gipxaalune.

Ga wa Geso wane chinru Simo, “Gi pikanu. Xaniyakawa kyinegaklerpatkayi.”

11 Chiji kosepowamtatkalona kanawkaka. Pejnuruko ruknokamtatkana. Romkagitatkaluna.

Geso gituukaklu gijirgitutachri

12 Wane rixatka. Satu pokchi rawanatini, waneru satu jeji gijirgitutachri potuna. Geso reta. Yoptsojityegitlu. Chiji yonogita. Ragjitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu pumkata powratletanunno.”

13 Giyagni romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, “Naluklu. Powrapatkayi.” Wanekluyakawa gijirgitlu gitukyegitatkalu wale.

14 Ga wa Geso gijretatkalu gi satuna runkakinripa, seyni, “Pyanu,” chinru. “Sasertote pekaggitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moy-sisi yokanatanru. Walepni nupgujtatjeru wanna chinanu.”

15 Seyni pnute pogitka Walepirana. Giyagni gixolune yine gapatyegitlu wa yijnakotyapluna, wa rutuukakikolupna yayixleya. 16 Seyni Wale gixrikamta. Yineru mwiyawakanu ya. Wane ragjigognetya.

Geso gituukaklu giktegachri

17 Pagogne wane rixatka. Wale ginkaklewanata. Wane tuplanatna Gwariseyone ga wa Tokanchi Yokanataluru yimaklewatachine. Wanna papokchimmunanuka ruyakatyana, Kalilesreta, Gotesreta, ga wa Gerosale koxa. Waneru Gitsrukaachi giyakle rutuukakyapna. 18 Giyagni pimrine jejine ganiklu satu jeji gijekoya. Walenwa giktegachri. Rujgaluna wa gitoko yoshmakletanruna, Gesositsi rutakyapluna. 19 Gi rukshikluna gi rixpoko yoshmakletluna gixolune yine chinanu. Panchi gogo ratskotatkana. Washreswa jirruyaluna gijekoya. Ganikaji Gesositsi rutakluna. 20 Geso getlu wanna galixle. Wane china, “Jeji, pmukochirkaka kaspuukatkayi.”

21 Giyagni wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yinuwaka yanshinikanretna. Wane chinna, “Gi gixachrinwa Tye wa mupashiregnuchi china

yanumsaleta? ¿Katu gimkata kaspukmukochiirewleta? Satupjeru, Goyakalupje.”

²² Giyagni Geso gimata wane rixanshinikanutinrina. Rugita. Wane chinna, ²³ “¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta tyekaka wa gajiya? ¿Girni wa myapretpotu, wane chinyalu giktegachri, ‘Wa pmukochirkaka kaspukatkayi,’ ga wa wane chinyalu, ‘Pyotunotanu. Pyanutka?’” ²⁴ Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno gitaakalurno tye chijiya kaspukmukochirewletachripa,” wane chinru giktegachri, “Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji.”

²⁵ Waneklu yotunomatka wa pejnurune wanna getanu. Koscheklu rukuganatyawakamta. Gipji yatka. Rumalwumtlu Goyakalu. ²⁶ Pejnurunniko giglajitana, ga wa rumalwutluna Goyakalu. Tsrú piklu rixna. Wane chinna, “Kogljawatachri weta xawakni.”

Rewi tomgaka

²⁷ Wanepnu rushpakamta. Retlu satu gijgawenutachri. Rewi giwaktletachri, gijgawenutikwaka tuplanatachri. Wane chinru, “Pomkagitanno.”

²⁸ Ruknokamtlu pejnurkakako. Palnamta. Romkagitkatlu.

Gijgawenutachine rumnika Geso

²⁹ Rewi tsru nachnewlu kamruta gipjiya. Gi gepikna wane gijgawenutachine ga wa pimrine koxa wannayma tuplanatachine nikikowakaya.

³⁰ Gwariseyone ga wa yonchikgaprenna kegegana Geso yimaklenyegiya. Wane chinna, “¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine, wanna kmukochirerune?”

³¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyni yayixachine galuklu. ³² Gi wa nuna ntomgiyapna poyagkakachine seyni wanna kmukochirerune ntomginripni renshinikanutinripna.”

Gogajirewlupirana repomgana

³³ Giyagni wanna wane chinru, “Wa Gwa yimaklene gogajirewata gixo kata ga wa ragjigognetkoxna. Waneko pixka rixna wa Gwariseyone yimaklene. Ga wa Pixa yimaklene nikna ga wa rurna.”

³⁴ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna kashimyolu getachine, wanna yegi rawinikopshini gnurowatachri, xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene. ³⁵ Runinpatka pagogne wa gnurowatachri konikol-gognepatka wannaya. Waneklugogne rogajirewatanna wanna.”

³⁶ Yapkaklu koxa runkakna. Wane china, “Gikena gamatlu gerotsama wa mkachritsole. Wane rixkoklunu wa gerotsama suskaktsoletu. Gi koxa pixkakakluni gitsole ga wa gerotsamayma. ³⁷ Gikena giyokgatlu winga gerotu tsapakka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka winga gerotu suskakanru tsapakni. Tuyokgata wino. Tsapakka salewna. ³⁸ Seyni wa winga gerotu tsapa gerotu tuyokgatka. ³⁹ Gi satuna kapokotga girachri galuklu gerotga. Gi rixanu wane china, ‘Kapokotga galikaka kiglepotlu.’ ”

6

Gapnanutikalurgogne yimaklene sustakagwumtlu gitaklugwu

¹ Wane rixatka. Sana yapanatna Gesoyma gapnanutikalurgogne. Ga wa yimaklene sustakagwumtuna gitaklugwu. Gimyoyna jipekamtluna. Nikamtluna. ² Pimrine Gwariseyone wane china, “¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

³ Rugita Geso. Wane chinna, “¿Gi ge pagogne getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa? ⁴ Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Jimaprokaka gekakgitkalurkaka koscheka. Niklu. Ga wa waleymalune koxa reneka. Walenwa ginanshichkaluru niklu. Saser-totenepeje nikanruni.”

⁵ Wane chinna, “Gapnanutikalurgogne koxa Gitsrukakno Gita wa Yineru Wgenno.”

Jeji giprigamyotachri

⁶ Wane rixa koxa satu gapnanutikalurgogne. Ginkaklewwakapji jigloka. Wane runkalewatya. Wane rawanata satu jeji potuklemyo giprigamyotyachri. ⁷ Giruktatluna yonchikgapine ga wa Gwariseyone, wa gapnanutikalurgogne rutuukaklewjetinri. Rujgaluna wa jigyegityapluna. ⁸ Seyni Wale gimatlu yanshinikanutanruna. Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu. Ganikaji ptunwatanu.”

Giyagni yotunomatka. Ganikaji tunwata. ⁹ Giyagni Geso wane chinna, “Nepomgangi, ¿girmi wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa, waka kiglerge waka gektutlege? ¿Gognetkaklurge giweklu waka giyalu?”

¹⁰ Geso geknokoyegitna pejnuruneko. Wane chinru, “Pomyokanu.” Wane rixa. Ruglewamyotatka. ¹¹ Seprolokpopotutkana. Yanumsayegkakna wanakakluko gi rixpokotanruna Geso.

Wa pamole gepi tsomitka

¹² Wane rixatka walegognekaka. Magka ya. Ragjigognetapa. Psolu yehnoko ruynumatlu Goyakalu. ¹³ Gogi rixinitka, tomgana yimaklene. Tsomitna pamole gepi wanna. Yokanatanune chinkoxna. ¹⁴ Wa Simo. Wale rutakgiwakata Petrō. Ga wa repuru Gantirishi, ga wa Santiyako, ga wa Gwa, ga wa Wilipi, ga wa Wartolo. ¹⁵ Ga wa Matiyō, ga wa Tomasu, ga wa Santiyako, Gālgweyo wgene, ga wa Simo wa Muchkopiranawatachri chinkaluru. ¹⁶ Ga wa Gota, Santiyako wgene. Ga wa Gota Giskaryote. Walenwa samyokjerupa.

Gimta chiji runkalewatya

¹⁷ Wannayma yopikatka. Wa gimta chiji rawna ga wa gixolune yimaklene ga wa gixolune potu yine, psoluko Gotesreta gajene, ga wa Gerosale gajene, ga wa tsru wenusti Tiro ga wa Sitosreta gajene. ¹⁸ Runna yijnakotyapluna, ga wa ragjewnalna rutuukakikolupna. Ga wa kamchine pucholewatachine kojwakanunena gituukaakalunetkani. ¹⁹ Pejnuruneko gixolune yine galuka kamrukletlu Geso, gi rixanu Waleya rushpaka giyaklu. Pejnuruneko rutuukaka.

Giglenshinikanyegitkolu ga wa “igi waneni!” chinyegitkolu

²⁰ Tunogyegitna yimaklene. Wane china: Giglenshinikanyegitkalungi kwamonurungi, gi rixanu gixanni Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹ Giglenshinikanyegitkalungi xani nachichachingi, gi rixanu jinanurunepgi.

Giglenshinikanyegitkalungi chiyagatachingi xani, gi rixanu gitsolguwatachinepgi.

²² “Giglenshinikanyegitkalunepgi wa yine gayegixinipgi, ga wa ruxrikyegitinipgina, ga wa yanginipgina, ga wa ma maluka yijnaklegiwakatinipgina wa mugletu pixka, Gita wa Yineru Wgenno chinanupa.

²³ “Walgogne gimuwatachinepgi. Giptetanu gimuwleya. Gi rixanu tsrupotni gapnutikolupa tengogneya. Gi rixanu tokanchi geneklewatachine wane gixka rutsrukateniyna.

²⁴ Seyni jgi wanengi gixa ponikolungi!
gi rixanu waneyatkagi psoluko gimnanukikolu.

²⁵ jGi wanengi gixa jinanurungi xani!
gi rixanu nachichachinepgi.
jGi wanengi gixa xawakni gitsolguwatachingi!
gi rixanu wamonuwatachinepgi, chiyagatachinepgi.

²⁶ “jGi wanengi gixa wa pejnuruneko yine kiglerne chinanungi! gi rixanu tokanchi geneklewatachine migjene wane gixka rutsrukateniyna.

“Gishinikanna gkamnixjene,” china Geso

²⁷ “Seyni wane nchingi gixa, yijnakotachingi, gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. ²⁸ Gagjitanru Goyakalu ruglenshinikanyegitanna gkamakpiratjene. Gagjigogneyegitanna gektutetjene. ²⁹ Ga wa puptagojitjeru pasretgoji koxa penekanru. Ga wa pkonpatatjeru gi wa pumkulu koxa pchipetinri. ³⁰ Katukta gagjitinipyi, penekanru. Ga wa wane pixle konachripa, gi wa psatkakjixanru. ³¹ Gikta gixpoko galuka gixkota gixa wa yineya, waneko pixka pixanna wanna.

³² “Gi rixanu wa gishinikjene gishinikinipa, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Gi rixanu kmukochirewaklerune koxa gishinikna wa rushinikjena.

³³ Ga wa kigle getle gixinipna wa kigle getle gixjene, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Gi rixanu kmukochirewaklerune waneko pixka gixa.

³⁴ Wa nserojiprojite genekinna wa gkagwaka nsatkakletjenepa wane pejnupotuko, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Wa kmukochirewaklerune koxa sroschi genekjetna wa wane pejnu kagwaka satkakjenepa. ³⁵ Seyni gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna. Nserojiprojite genekanu mkagwaka satkakletkoto. Tsrutu potu gapnutikolupa. Teno potu Gajeru wgenenepgi. Gi rixanu retwamonutna wa poyagnu mchinkane ga wa muglene. ³⁶ Kgetwamonuklerunepgi, Giru pixka kgetwamonuklerni Wale.

Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu

³⁷ “Gi gitakyagoklewatanu, gma mutakyagokikotkoxapgi gixa. Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu, wa gixa koxa kgiklukanurune gma chinikotkoxapa gixa. Gkaspukinna pimrine, gixa koxa kaspukikalunepgi.

³⁸ Geneklewashatanu, ga wa gixa koxa genekashatko. Yagotkaluru pnute, salyatkaluru, yoshkikhitikaluru, yomitachrinatka yine genekangi. Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.”

³⁹ Satu yapkaku runkakna. “¿Rumkatge maygaletu kosekletlu maygaletu? ¿Gi ge kapna rumujruukakanna? ⁴⁰ Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Seyni galpokotkaluru yimakjeruko pixka rixanu.

⁴¹ “¿Klu chinanu petlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa puygaleko gwachri kaknalulu gi peta? ⁴² ¿Gi pchinru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru?’ Gi petlu wa puygale gwaknatachri. Sanowashatachriyi. Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalulu puygale gajeru. Waneklu petpotutanutkalulu puknokoyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

Gijiya rumatika satkaka gagmuna

⁴³ “Gi rixanu maleshlu kigleru gagmuna muglejiwletu. Maleshkoxlulu mugetu gagmuna kiglejiwleru. ⁴⁴ Gi rixanu gijiya rumatika satkaka gagmuna. Gi rixanu gi wa kawshipiri tjirgika gikersagi. Gi koxa kawshiri tjirgika

gowaji. ⁴⁵ Kigleru yineru raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru ponikowle mugletu mugletkaka koshpakya. Gi rixanu gixo potu rajgajeru yanumsatya ginamaya.

Goyakalu tokanu yijnakotachri

⁴⁶ “¿Klu chinanu wane nchinno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi,’ Ga wa gi wa nchinyawakgi gkamruta? ⁴⁷ Girukokta nunyegitjeru, wa ntokanu yijnakotachri ga wa wane rixlu, nekakgitangi giru pixka rixa. ⁴⁸ Jeji pixkalutni kamrupjitachri. Wale jitotlu. Teno rixlu. Sotlumta gogo ruglepokotlu. Rapompotutini wenu, yoshkigamtlu waleppi. Gi rumkata kowjewjeretlu, gi rixanu giglepokotikwaka rutaaka. ⁴⁹ Giyagni girukokta yijnakotlu gi wane rixa, jeji pixkalutu kamrupjitachri. Mshikowakanu chiji rutaklu muglepokotikowakanu chiji. Yoshkigamtlu gonu. Waneklu yawnamtanatka. Tsrui yawnalulu rixana waleppi.”

7

Geso gituukaklu satu ksolaloteru wayegereru

¹ Wa rali ginkakletinitka pejnuruko tokanu ga wa yine yijnakotlu. Giyagni Kapernawo yatka. ² Satu ksolaloteru wayegereru ralukanru potu yayixyana. Rupunakastsinatani. ³ Yijnakpiranyegitlu Geso. Goteyone tsrutene yokanata Wale yegi. Ragijixlu rutskalatyaplu wayegereru. ⁴ Rapyegitinitkaluna Geso, ragijipotutluna. Wane chinruna, “Rumukluni wale wane rixikolupa. ⁵ Gi rixanu rushinikanerutwu. Wale kamrupjijixlu wunkaklewawakleppi.” ⁶ Geso wannayma wane ya. Seyni gi gowukatkalu gipji, ksolaloteru yokanyegitlu rumatletanune. Wane chinruna, “Gi pkojwakinwa, Gitsrukaachi. Gi rixanu gi numukluyi wa nopji washrempuko pjiglokinripa. ⁷ Tye chinanu koxa gi wa numukluyi netyayi wa nyayegityapi. Seyni wane pchintokanushatanu. Nwayegereru gitukanutka. ⁸ Gi rixanu gita koxa jejno tsru gitaakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu,’ Runa. Wane nchinru nwayegereru, ‘Pkamrutanru wa tye,’ Kamrutlu.”

⁹ Geso yijnakotinri, ruglajita waleya. Ruprotakyegitna. Wane chinna gixolune yine romkagitjene, “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewu.”

¹⁰ Panchi satokinitkana wa yokanatkalune, retatkaluna wayegrechri gitukachritka.

Nayi gajero gipnagnurutachro wgene ruweekaka Geso

¹¹ Wanepnute wane rixatka. Pokchi yatka Nayi chinikowaka. Waleymamnuna yimaklene ga wa gixolune yine. ¹² Pokchi gipgyaptotesti rapokinitkana, maleka koshpaka satu gipnachri satupjerutu toturu runro. Gipnagnurutachroni wala. Gixolune yine pokchi gajene gimotsatlo. ¹³ Wa Gitsrukaachi getinro, retwamonutlu. Wane chinro, “Gi pchiyataganu.”

¹⁴ Kayegiklu. Kamruklu ruklugyawakamta. Ranikjene tunwata. Wane china, “Makluji, pixa wane nchina, pyotunotanu.” ¹⁵ Giyagni tuplata wa gipnapachritka. Yinuwaka yanumsaletu. Giyagni runro renekatkalu.

¹⁶ Giyagni pejnuruneko pikana. Rumalwutluna Goyakalu. Wane chinna, “Tsrui tokanchi geneklewatachri Goyakalunu gipgijewnayegitwu. Goyakalu salwayegitna rayinerutene.” ¹⁷ Pogiwata tyepirana psolchijnepotuko Gotechijneya ga wa psolusretayako.

Gwa Katlewaklerutowrene yokanatkalune

18 Gwa yimaklene ginkaklu wa pejnuruko Walepirana. Giyagni Gwa tomsatna gepi yimaklene. 19 Gitsrukaachi yegi yokanatna. Wane chinjixlu, “¿Pixlege wa ginachripyi, waka satlachi wkagwakanu?”

20 Giyagni wa jejine yayegitlu Wale. Wane chinruna, “Gwa Katlewakleru yokanatwu Pixa yegi. Wane chinjixwu, ¿Pixlege wa ginachripyi, waka satlachi wkagwakanu?”

21 Wale pshinitsonu rutuukakna gixolune ragijewnalkakayna, ga wa salewnakakjerna, ga wa kamchineya. Ga wa gixo maygalene rumreggakakna. 22 Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa getanrukakaya ga wa gyijnakotanrukakaya: Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgitunatachine powratkatka. Ga wa majnakonenanu jemashatkatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkaketika Kiglerpotunanu Tokanchi. 23 Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gigujtatyawaklu Gwa Katlewakleru

24 Wa yinitkana wa Gwatowrene, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru wa yineru mwiyawakanuwa getapa? ¿Satu katslu kannipgyalu kowshikanrurige? 25 Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchinkalurege gitakachri? Gi rixanu pogirchinepji rawna wale potu mkachri ga wa popchinkalu gitakachine. 26 Seyni ¿klu chinanu wane gya getletapa? ¿Satu tokanchi geneklewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi geneklewatachri pnute. 27 Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatlu notowreru Pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote Pixa penute.

28 “Gi rixanu wane nchingi, maleshlu satu suxo gishpakyachri Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni wale pnute.”

29 Giyagni pejnuruneko yine ga wa gijgawenutachine yijnakonatl. Poyagakachri chinruna Goyakalu, gi rixanu katkana Gwa katlewleya. 30 Seyni wa Gwariseyone ga wa yonchikgapine ruknokluna Goyakalu gishinikyawaka wannayako, gi rixanu gi katkana waley.

Mturune giputu tuplanatachine

31 Wane china Gitsrukaachi, “Giyagni ¿giru pixka nutakanna nyi gimuweekakgogenatachine? ¿Kluneru pixka rixna? 32 Mturune pixka, giputu tuplanatachine. Tomgakakna. Wane chinna:

Wtumlejyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi.

Gi wa nchiyagata.

33 “Gi rixanu runa Gwa Katlewakleru. Gi niklu jimapro. Gi ruuro winga. Wane nchina, ‘Kamchi waneylu.’ 34 Nuna Gita Yineru Wgenno. Nikachrino ga wa girachrino. Wane nchina gixa, ‘Getanu. Satu jeji tsru nikalu. Winga ggirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’ 35 Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka pejnuruneko wugenene chinanu.”

Simopji Gwariseyo rawanatini Geso

36 Chanixlu satu Gwariseyo waleyana nikinripa. Giyagni Gwariseyopji jigloka. Nikjetikowaka tuplata. 37 Wane tixa. Tsru pokchi wanero sato suxo kmukochirewaklero. Tumatinitka wa Gwariseyopji tuplanatini, pastono pgamlugalo tanika. 38 Gitjimne twanata gijixistsi. Chiyaganata. Tyinuwaka

gigakajixletlu toktegaya. Tojiwutsa tsheyityalu. Tamlujixitlu. Ga wa tuyok-gatlu wa pgamlugalo.

³⁹ Wa Gwariseyo getinri, wa tomgajeru wane china ginanwakaya, “Goyakalu tokanu geneklewatachri rixkamka wa tye, rumatanmaklo girni wa twu suxo ga wa gi pixkalotni wa kamrukjero. Kmukochirewawlerni.”

⁴⁰ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Simo. Satu tokanchi naluka ginkakletyi.”

Wale gigita, “Wane pchinanu, Yimaklewatachri,” china.

⁴¹ Wane china Geso, “Satu sroschi marnewatyachri waneylu gepi riwishkatjene. Satu riwishkatlu pamyo pachaproji. Ga wa satu, pamyomoleproji riwishkatlu. ⁴² Maleshayna wa wenutyapluna. Giyagni kaspukyana gepiko. Giyagni ¿giru wa gepi rixinrina gishinikpotutlu?”

⁴³ Rugitlu Simo. Wane chinru, “Goo. Wale getko wa gixo potu kaspukikaluru.”

Giyagni wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta.”

⁴⁴ Reknokyeigitlo wa suxo. Wane chinru Simo, “Petlo twu suxo. Njiglokapjityi. Gi penekno gonu nojixi chinanu. Seyni wa twu tugaklu nojixi toktegaya ga wa tojiwutsaya tsheyitlu. ⁴⁵ Gi wa pamlutno. Seyni wa wala njiglokiniyakawa gi tkaspuka gamlujixletno. ⁴⁶ Gi wa ringi puyokjiwutno, seyni wa twu pgamlugalo tuyokjixitno. ⁴⁷ Giyagni wane nchinyi, gixoluru mukochire tkaspukika. Giyagni tushinikpotutno. Ga wa ptsotsotajiko kaspukikaluru ptsotsotaji rushiniklewata.”

⁴⁸ Wane chinro wala, “Pmukochirkaka pkaspukikatka.”

⁴⁹ Giyagni Waleyma tuplanatachine yinuwaka wane chinanshinikanretna, “¿Gi gixachringe wa Tye, wa mukochri koxa kaspukachri?”

⁵⁰ Giyagni wane chinro suxo, “Palixle gognetkakiyi. Pyanutka. Kiglen-shinikanpatkayi.”

8

Suxone, Geso gipxakachine

¹ Wanepnute wane rixatka. Papokchimmunanuka, tsru pokchi ga wa mturu pokchiya runkalewananumta. Kiglerpotunanu Tokanchi runkaketanatumta Goyakalu pogirewatyawakapirana. Ga wa pamole gepi Waleyma. ² Ga wa pimrone suxone gituukaakalune kamchineya ga wa yayixlukakaya. Mariya wa Maktala gajero chinkaluro. Walaya payokgipre kamchine giknokikaluro. ³ Ga wa Gwana, Chosa gnnuro, Girote gitakanru, ga wa Sosana, ga wa pimrone gixo. Wanna gipxakna wane rixleyna.

Yapaklu kgitaklewaklerupirana

⁴ Gixolune potu yine Waleyma papokchimmunanuka giyakyachinni. Wale yegi yatkana. Wane china yapkkluya,

⁵ “Satu kgitaklewakleru gishpakamta. Kopalajtapa. Kopalajitini, pimriji gatnugapostsi gapokajita. Rakatooka. Ga wa teno yapachine koshichine niklokajitlu. ⁶ Pimriji sotlu gwiywaka gapokajita. Rupcheknimka. Rupri-gana gi rixanu gi kgachijiyejinru. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Kony-mananuko tseruwna. Ga wa kona kapotanatkalu. ⁸ Ga wa pimriji kiglewaka chiji rapokajita. Rupchekatka. Jiwatatka. Ruxolewnapotuta.”

Wane chininitkalu tyepirana, wane china sapleta, “¡Girukokta kajnakop-nalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu!”

Geso ginkakpokowakatlu yapaklu kgitaklewaklerupirana

⁹ Yimaklene gepomgalu klunerni wa tye yapkaku. ¹⁰ Wane china, “Gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Seyni wa pimrine, yapkaku, *Wa retina ma metkanupna.*

Ga wa jeminna ma mumatjemitipna.

¹¹ “Ga wa tyenwa yapkaku. Wa kajirujni wa Goyakalu tokanu. ¹² Ga ga wannanwa gatnugapostsi gwachine, wa yijnakotachine. Gowukshini runa tsru kamchi. Rajgajerna tokanchi konanna, ma malixinitipna, ma mognetkakikotupna. ¹³ Ga wa sotlu gwiywaka gwachine, wa yijnaktokanuninifkaluna, rumuwleyna yoptotluna tokanchi. Seyni gi wa waneyna gitiskina. Wa pshinitsonu galixachinepa, wa yantaletlewlupapko gapokini ruxrikinrina. ¹⁴ Ga wa kona yegi gapokajitachine, wannanwa yijnakotachine. Wa wane yinina, kojwakanshinikanrukaka, ga wa ponikowlu, ga wa meyiwlukaka tye gwashluya kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatkana. ¹⁵ Ga wa kiglewaka chiji gapokajitachine, wannanwa potukgajirune, kigle gajirune. Yijnakotluna tokanchi. Kamrutluna. Kashnantakgognenatinrina. Jiwatinrina.

Maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa

¹⁶ “Gike yochpiklo katalo yantapistono yogimatyaplo, waka shechi rapukote rutakyaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ¹⁷ Gi rixanu maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko mumatkotupni ga wa mpogijetkotupni. ¹⁸ Xakoka wa gyijnakotanru. Gi rixanu wa waneyalutu reneeka. Ga wa waneyamigjetu, waneyapgutlu konikona.”

Geso ginro ga wa repurune

¹⁹ Runro ginyegitlu ga wa repurune. Gi rumkata gapyegletluna gixo yine chinanu. ²⁰ Runkaaka. Wane chinruna, “Punro, pepurune maleka rawna. Raluka getletyina.”

²¹ Giyagni rugitna. Wane chinna, “Nunro ga wa nepurune wannanwa yijnaktokanutlu Goyakalu, ga wa kamrutluna Wale chinyawaka.”

Geso gituukaku kannipyalu

²² Wane rixatka pagogne. Sato kanawa rupteka yimakleneyma. Wane chinna, “Tsruru wenu wakanute gayanu.” Rutspegatkana.

²³ Koprugatinikopshinna Wale gimkamta. Ga wa yopyoka tsru kannipyalu tsru wenuya. Tuygajetlo kanawa. Kyowikolni. ²⁴ Yayegitluna Wale. Komyekluna. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, wupnannatka.” Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipyalu ga wa gishpurga. Rutukatka. Mayegixgataa rixanatka. ²⁵ Wane chinna, “¿Ginakatkalu galixle?” Pikanna. Ruglajitanna.

Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi gixachrikoxnige wa Tye, wa kannipyaluymawaka towuta ga wa gonu? Ga wa yijnakotka.”

Geso gituukaku Geraseno kamchichachri

²⁶ Gerasenonechijne rutsapakna. Walenwa Kalile wenne wakanute. ²⁷ Wa ruptekinitka kanawaya, yoptotaplu satu jeji pokchi gajeru, kamchine waneyalutu. Gowukshini potu mamkatunatka. Gi panchiko rawa, seyini yomlechi rawa. ²⁸ Wale getinri Geso, saplewata. Chiji rapokamta Walesti. Tsruplaji rixa. Wane china sapleweta, “¿Gi pixanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Nagityi gi wa psaletpotutanno.” ²⁹ Gi rixanu Wale yokanatatkalu kamchiya wa jeji rushpakinripatka. Gi rixanu gixkatmaka kashichkatka. Rostutka. Yowumatsa rostutikamka. Ga wa supo

yoshmakjixitka. Seyni sustonganru yowumatsni. Kamchi yokmentatlu yine mwiyawakanu yinripa.

³⁰ Geso gepomgalu, “¿Klu giwakiyi?”

Wale wane china, “Gixoluru.” Gi rixanu gixo potu kamchine jigloklu wale.

³¹ Ragjitluna gitskata potu ma yinitipna. ³² Wanenanru magka gixoluru kochi. Nikanatna. Ragjitluna Wale yokanatyapna kamchine kochine jiglok-inripna. Giyagni yokanatna. ³³ Giyagni jeji rushpakamtyatkana kamchine. Kochine jiglokamtatkana. Gixoluru kochi gipjita gijrukya. Tsrú wenu rapokanna. Wane ragyegyanna.

³⁴ Wa kochine girukotachine, wa retinitkaluna wane rixinitka, rasukamtna. Runkaklewatna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa.

³⁵ Runatkana retapyapluna wane gixachritka. Ga wa Geso yegi yana. Retamtluna wa jeji kamchine gishpakamtinritka. Tuplanataska wa Geso-jixistsi. Kamkatkalu. Kanshinikanutkalu. Pikanna. ³⁶ Runkaklewatna wa getanatachine gi rixpoko gigletkotatka wa kamchitpachritka. ³⁷ Giyagni pejnuruneko gixolune Gerasenonesreta gajene gagjitlu yinripatka wanayegiya gi rixanu tsru piklu rixanna. Wa Wale kanawa rupteekatka. Satokatka.

³⁸ Ga wa wale jeji wa kamchine gishpakinritka ragjitlu Waleyma rixinripatka. Seyni Wale yokanatlu. Wane chinru, ³⁹ “Psatokanu. Pupji pyanutka. Punkakletanru Goyakalu gixyawakatkayi.” Wale yatka. Psolpokchiko runkakletamtyatkalu Geso gixyawakatkalu.

Gayro nshicho

⁴⁰ Wa Geso satokinitka kigle yoptole rixluna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwakanatlu. ⁴¹ Rapoka satu jeji Gayro giwaktletachri. Walenwa ginkaklewawakapji gitsrukate. Gesojixistsi yoptsojitamta. Ragjitlu gipji yinripa. ⁴² Gi rixanu waneylu satopjeroto rushicho. Wala pamole gepi walapu waneyatka. Tupnakastsinatani.

Yanananumtiniwa gixolune yine gachpaklu.

Sato suxo kamrukamkaptostsitaplu Geso

⁴³ Sato suxo gigragalewatachrona. Pamole gepi walapu gigragalewatachrona. Gixo kpinrewaklerune chinanu tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gimkata gituukakletanro. ⁴⁴ Gitjinne tyapamta. Tkamrukamkaptostsitaplu. Wanekluyakawa tutsikagragataska.

⁴⁵ Giyagni Geso wane china, “¿Katu kamrukapno?”

“Goo,” chinna pejnuruneko. Giyagni wane chinna Petro ga wa waley-malune, “Gitsrukaachi, gixolune yine gachpakyi ga wa kachinekyina.”

⁴⁶ Seyni Geso wane china, “Satu kamrukapno. Gi rixanu Gita gimata wa giyaklu gishpakamta Gityegiya.”

⁴⁷ Giyagni wa suxo getnawa gi wa tyogimatnawa, gitatachro gina. Tyoptsojityegitlu. Pejnuruneko getanu tunkakletnawa klu chinanu tkamruklu, ga wa wanekluyakawa tutukinritka.

⁴⁸ Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalakyi. Pyanu. Kiglenshinikanpatkayi.”

Geso yotunkaklo Gayro nshicho

⁴⁹ Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepi runya satu. Wane china, “Pshichni tupnanatka. Gi pkojwakanutkalu Yimaklewatachri.”

⁵⁰ Yijnakotinitkalu Geso, rugitlu. Wane chinru, “Gi pumyekanu. Palixas-hatanu. Ga wa tutskalganu.”

⁵¹ Panchi yatka. Gi satuna retasha jiglokleta Waleyama, seyni Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako, ga wa mturo giru ga wa tunro wannapje. ⁵² Pejnuruneko chiyaganata, ga wa kegeknanuwatna. Wale wane china, “Gi nchiyaganatu. Gi wa tupna seyni tumkanata.”

⁵³ Ruxpiranatluna gi rixanu rumatna wa tupnirinatka. ⁵⁴ Ga wa Wale kosemyotlo. Tomgalo. Wane china, “Mturo, pyotunotanutka.”

⁵⁵ Giyagni satokatka tuwekinri. Waneklu tyotunotatka. Renekjix-atkalo tnikanru. ⁵⁶ Turune giglajinatachine. Wale gijretna gi satuna ma munkakinitipna wa wane gixkalurutka.

9

Pamole gepi yokanatka

¹ Tomsatna pamole gepi yimaklene. Renekna giyaklu. Rutaakoxna wa rutuukakyapna satumnunanuka yayixlu, ga wa pejnuruneko kamchine chinanu. ² Yokanatna Goyakalu pogirewatyawaka runkakletinripna, ga wa rutuukaklewatnripna. ³ Wane chinna, “Gikena ganikanu wa gatnugapoya, gi wa kanojerchiko, gi wa tsapako, gi wa gnikanruko, gi wa sroschiko, gi wa gepimkaluko ganikanu. ⁴ Ginakakokta giglokianu satu panchi, wane gwanu, ga wa wane gishpakamtinpotunanuko. ⁵ Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gishpakamtinpatka wa wane pokchiya, giplojiximtanu gistapjixipagi wa rumatikolupna.”

⁶ Giyagni rushpakamtina. Papokchimnunanuka yana. Runkakletluna Kiglerpotunanu Tokanchi. Pasretamnunanuka rutuukaklewatyana.

Gwa Katlewakleru gipnale

⁷ Giyagni Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakotinitkalu pejnuruko wane gixkalurutka, gi rumatanshinikanuta, gi rixanu pimrine wane china, “Gwa gipnachinetskalaya yotunomyatka.” ⁸ Pimrine, “Giliya gipgujewnatka,” china. Ga wa pimrine, “Satu wa tokanchi geneklewatachinni muchikawlurunninyegiya yotunotatka.”

⁹ Wane china Girore, “Gwa nustaknoojixanru. Giyagni ¿katni xani wa tyekaka njempiranyegitanru?” Giyagni raluka getletlu. Satokatkana yokanatanune. Pejnuruko runkabluna wa kamrutanruna.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹⁰ Ranikna. Rutspalamta wannayma. Papokchi Wetsayta chinikowaka yana, wanna mkoje. ¹¹ Wa rumatinitkana wa gixolune, romkagitluna. Ga wa Wale yoptotna. Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakna. Rutuukakna wa galuka pinitkalune.

¹² Rumxiikastsitkani, pamole gepi yayegitatkalu. Wane chinruna, “Pyokanatanna wa gixolune yine papokchikaka yinripna ga wa sankaka tyesretaya. Wane ruknokakyapluna goyechno. Rukshikanruna nikanrupna. Gi rixanu gewwu wa yineru mwiyawakanu.”

¹³ Wane chinna Geso, “Gixa genekanna wa nikanrupna.”

Wane chinruna, “Maleshayanwu. Pamyo jimapropje waneywu, ga wa gepi shima. ¿Waka wixlege yanu wagjitapyaplu niikaluru nyi pejnuruneko yine chinanu?” ¹⁴ Gi rixanu wanegetkona pamyo waragka jejine.

Giyagni wane chinna yimaklene, “Ntuplajixanna paptogkaka pamyomolkaka.” ¹⁵ Wane rixna. Pejnuruneko tuplata.

¹⁶ Geso gwalu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikaneyegitlu. Wa jiknajrotlu. Renekna yimaklene rutspamtinripna

gixolune yine yegi. ¹⁷ Nikatkana pejnuruneko. Jinanna. Koschekluna gixetachritka psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa.

Petro gipgujtawata

¹⁸ Wane rixatka. Walepje chininitka ragjigogneta. Wanesti rawna yimaklene. Repomgana. Wane chinna, “¿Wa gixolune yine katu wane chinna Gita nchininri?”

¹⁹ Wanna gigitlu. Wane chinna, “Gwa Katlewakleru. Pimrine, Giliya. Pimrine, satu Goyakalu tokanu geneklewatachinni muchikawlurunni yotunotyachritka.”

²⁰ Ga wa Wale wane chinna, “Ga wa gixa ¿katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Goyakalu Kristoty.”

²¹ Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena. Wane china, ²² “Numkata Gita Yineru Wgenno salewnaleta gixo, nma yoptotokotupa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya; nuylatikolupa. Nyotunotanu mapagogne rixinri.”

Geso gomkagitachine gimkata kamruranru

²³ Geso wane chinna pejnuruneko, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa walenanuko. Pagognemnunanuka rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ²⁴ Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu rushatkapanru. ²⁵ Gi rixanu ¿klu gaprini wa yineru polchijikmaka wane rixletanu, seyni ramginina ga wa salewninina? ²⁶ Katukokta gipatewatanno ga wa ntokanuya koxa, Gita Yineru Wgenkoxno gipatewatanru wale wa nuninipa natajiwnaleyma ga wa Nurunu, ga wa kphashirine Goyakalutowrerunenuyma. ²⁷ Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi wa getumganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogirewatyawaka.”

Geso kogetkogatka

²⁸ Wane rixatka. Rali chinretokanuta. Wanepnute yokgipgogne giknoginitka, ranikna Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako. Magka kanikna, ragjigognetapa. ²⁹ Wane rixa. Ragjigogenatini satuko kogetkogatka. Ga wa gimkalu klatalu, katajiru. ³⁰ Waneklu gepi jejine giynumsatlu Wale. Wannanwa Moysisi ga wa Giliya. ³¹ Goyaknu rumupgujewnana. Rupunalepapirana ruynumsatna, wa Gerosaleya poyagkakanrupa. ³² Ga wa Petro ga wa waleymalune ruxapnewpotutanna. Wa ruyokanatinna retluna royaknu ga wa gepi jejine Waleyma tunwanatachine.

³³ Wane rixatka. Rutspalyegimtinitaluna, Petro wane chinru wa Geso, “Gitsrukaachi, kigleru gewi gawinri. Wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.”

Gi rumatanshinkanutinna Petroni wa wane chininri. ³⁴ Tyekaka wane chinanatinniwa, runa kyachgapererumko. Wale chikletyegitna. Pikanna wa kyachgapererumko jiglokamtininna. ³⁵ Waneylu tokanchi kyachgapererumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu ntsomitranru. Wale gyijnakotanu.”

³⁶ Wa tokanuwninitka, Gesopje retatkana. Ruchrokanna. Walegognekaka gi satuna runkakna wa retanruyna.

Geso gituukaklu mturu kamchichachri

³⁷ Wane rixatka. Waleprikgogne magka yopikinitkana, gixolune potu yine yoptotaplu.

³⁸ Waneru satu jeji wa gixolune yineymalutu. Saplewata. Wane china, “Yimaklewatachri, nagityi noturu petinripa. Satupjerutu noturni. ³⁹ Petanru.

Kamchi kashjetanru. Walegnapunanu saplewjejetana. Shipchojtakakjetanru. Ratpotposolnamjetana. Gi raluka kaspukletmaklu. Saletjetanru.
⁴⁰ Nagijitna pyimaklene maleka ruknokiyapluna. Gi rumkatluna.”

⁴¹ Rugita Geso. Wane china, “ǀYa nyi gimuweekakgognenatachine malixkane, mpotukane! ǀGi pejnugognenanukta numwanutkagi? ǀGi pejnugognenanukta nakotyagi? Panikanru puturu gewi.”

⁴² Ranikiniwalu, kamchi yotkakanru. Shipchojtakakpotutanru. Ga wa Geso chigetjetlu kamchi puchotlewatachri. Rutuukaklu mturu. Ruru renekatalu.

Geso ginkakagnaputatnaklu rupnalepapurana

⁴³ Pejnurunniko giglajitana gi rixanu retluna tsru potu kamrutanrukaka Goyakalu. Ga wa ruglajinatinna pejnuruneko wa pejnuruko kamrutanruya, wane chinna yimaklene, ⁴⁴ “Tyepirankaka gajnakokpotutanu gixa. Gi rixanu Gita Yineru Wgenno samyookalurupno yinemyoya.” ⁴⁵ Seyni wanna gi rumata jemlewatanna tye tokanchi. Wannaya yogimatkaluru ma mumata jemyanupluna wanna. Pika gepomgaetluna tye tokanchiya.

ǀGimi wa tsrupotu?

⁴⁶ Giyagni rugjekakna girni wa wanna tsrupotu. ⁴⁷ Giyagni Geso gimatlwa wa yanshinikanutanruna rajiyina. Koscheklu satu mturu. Walestsi tunwakaklu. ⁴⁸ Wane chinna, “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu, Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno nyokanatjeru yoptota. Gi rixanu wa mturu potu gixa yegi, walenwa tsru potu.”

Wma kamnixjetni wixasretni wale

⁴⁹ Giyagni rugita Gwa. Wane chinru, “Gitsrukaachi, wetlu satu wa pgiwakaya ruknokiyana maleka kamchine. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu wixa.”

⁵⁰ Geso wane chinru, “Gi wa gijretanru. Gi rixanu wma kamnixjetni wixasretni wale.”

⁵¹ Wane rixatka. Wa poyagkakastsitkalu gigogne wa teno ranikolpatka muchkotanshinikanutnawa Gerosale yinripa.

Geso chigetjetna Santiyako ga wa Gwa

⁵² Yokanatna gepi ginkaklewatachinepa Wale penute. Yatkana. Samarya gajene pokchi rapokna wa ralpokotyapluna Wale chinanu. ⁵³ Gi yoptotluna gi rixanu Gerosalesreta yigata.

⁵⁴ Retinitkaluna yimaklene Gakowo ga wa Gwa, wane chinna, “Gitsrukaachi, ǀgi ge paluklu wtowutyaplu xirnachri gijrukanu tengogneya, nikatyapna?”

⁵⁵ Giyagni Geso satkapyegitna. Chigetjetna. ⁵⁶ Papokchi yatkana.

Geso gomkagitachine

⁵⁷ Gatnugapo yapamtini, satu wane chinru, “Nomkagitanyi ginakakta pyanu.”

⁵⁸ Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutspanjiwutyawaka.”

⁵⁹ Wane chinru satu, “Pomkagitanno.”

Ga wa wale wane china, “Gitsrukaachi, puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu. Nuruchi nkapnamtanu.”

⁶⁰ Giyagni wane chinru, “Gipnachiini. Giyagni petashatanna wanananukni gipnachine kapnatikolupa wannaya. Ga wa pixa pyanu. Punkakletananumtanru Goyakalu pogirewatyawakapirana.”

⁶¹ Giyagni satu koxa wane china, “Nomkagitanyi, Gitsrukaachi. Seyni petashgapkatanno nungiyapna nopji gajene.”

⁶² Geso wane chinru, “Girukokta tsru jitlolopagipi kashichachritka, gi wa rajxigiyaka reknoka. Waneko pixka rixmaka satu nkamrurewyegitjeru; wa yinuwaka gikamrurewletno ga wa rajxigiyaka reknoka, gi rumukluni Goyakalu pogirewatyawaka kamrurewatinripa.”

10

Payokgipremolene yokanatka kamrurewatinripna

¹ Wanepnute Gitsrukaachi yokgijtatna pimrine payokgipremole. Wanna yokanata gepkaka Wale penute psolpokchikakako ginakakta rushinika yaleta. ² Wane chinna, “Galikakni gixlu jirgakalurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. Giyagni gagjitanru jirgakalurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune. ³ Gajewa. Gita yokanatgi gowegane pixka kewetnanskala. ⁴ Gi wa sroschigapimapa ganikanu, gi wa tsapako, gi wa yoshmakjixreko. Gi satuna galukamtanu gatnugapoya.

⁵ “Girupjikokta gjiglokinipa, muchinanu gapka wane nchinanu, ‘Giglewanshinikanrewlu wanepa tyepji.’ ⁶ Ga wa wane rawanatini satu giglewanshinikanrewlu wgene, gixa giglewanshinikanre wale yegi rawanu. Ga wa malesha chinini, satokanu gixa yegi. ⁷ Walepjiko gwanu. Wane gnikini. Wane girini klunerukta waneyna wanna. Gi rixanu wa kamrurewakleru runkata yoptoletlu kamrure gipekole. Gi wa papjinnu gyanu. ⁸ Girpokchikokta gapokinipa ga wa gyoptotko, gnikanru klunerukokta gitspakikolupa. ⁹ Wane gwachine yayixachine gituukananu. Wane nchinana, ‘Kayegikatgagi gixa Goyakalu pogirewatyawaka.’

¹⁰ “Giru pokchikokta gapokinipa, gma yoptotkoklunupa, wanepji gishpakamtinitka, pokchi gapka gyanu. Wane nchinanu, ¹¹ ‘Gixa pokchichinepagi wupxakjixitjeru gixa yegi wsheyitanru. Seyni wa tye gimatanu, wa kayegikmakatkagi gixa Goyakalu pogirewatyawaka.’ ¹² Seyni gixa wane nchina, wa gakotkalurupa Sotomachijne gajenniya wale pokchi gajene pnute wa walegognepatka.

Myoptotkane pokchikaka jgi waneni! chinyegitkaluru

¹³ “jGi waneni pixa Korasi Pokchi! jGi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiroya ga wa Sitoya wanepmaklu giyaklewlu wa gixa yegi wane gixikaluru, muchikawamka renshinikanutanmakna kawshistugalu mkachri gitakachine, ga wa chichipagi tuplanatachine. ¹⁴ Seyni gakotkalurupa Tiro ga wa Sito gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnalognepatka. ¹⁵ Ga wa pixa, Kapernawo, tengonepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiywakpotunanuko pixka putaako. ¹⁶ Wa gixa nyokananatune yijnakotachine, Gita yijnakotna. Ga wa gixa giknokachine, Gita ruknokna. Ga wa Gita giknokachine, nyokanatjeru ruknokna.”

Payokgipremolene gapokatnaka

¹⁷ Satokatkana payokgipremolene. Gimuwatachine. Wane chinna, “Gitsrukaachi, kamchineko yijnakotwu wixa pgiwakaya.”

¹⁸ Geso wane chinna, “Gita getlu Satanasyo rawrakle pixka tengogne gijrukyachri. ¹⁹ Nutakatgagi gakatsreyapna gimnune ga wa geklone, ga wa geyikyaplu pejnuruuko kamnixlewatachri giyakle. Gike gimtukangi. ²⁰ Seyni gi wa gimuwatanu wa tyeya wa kamchine yijnakotyagi, seyni gimuwatanu tengogne gitakgiwakatkolutka.”

Geso gimuwpotuta

²¹ Waneklu koxa rumuwpotuta Giwekikaluru Kpashiriya. Wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji Gitsrukate. Gi rixanu tyekaka pyogimatyana kgiimatkalerune ga wa kanshinikanerune. Ga wa mturene pupguyetyana. Gigi, Nuru, gi rixanu palukyawakni.

²² “Ptowurunanuka Nuru genekyano. Gike gimatlu girni wa Gituru seyni Girchipje gimatlu. Gike gimatlu girni wa Girchi, seyni Giturepuje gimatlu ga wa katukta koxa Gituru galuka gimatkakletlu.”

²³ Yimaklene yegi ruprotaka, wannapje rixinna. Wane china, “Katukta getlu wa gixaygale getanru, giglenshinikanyegitkalurni waleygale. ²⁴ Gi rixanu wane nchingi wa gixo Goyakalu tokanu geneklewatachinni ga wa pogirchinni galuka getletmaklu wa gixa getanrutka. Gi wa retluna. Raluka yijnakletmakluna wa gixa yijnakotanrutka. Gi wa yijnakotluna.”

Satu yonchikgapri gimlukanutlu Geso

²⁵ Wane rixaka. Satu yonchikgapri palna rumlukanutyaplu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klu nkamrutanu wa nuwekgognenatinripa?”

²⁶ Wale wane chinru, “¿Gi china yongata wa Tokanchi Yokanatkaluru? ¿Gi pixpoko getyongaletlu?”

²⁷ Wale gigita. Wane china, “*Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya, psolpotuyako pushinikanutletanruya. Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.*”

²⁸ Geso wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta. Wane pixanu ga wa puwekanu.”

Samari gajeru kigleru

²⁹ Walemka galuka muklukanuwnakatu chinretnawa. Wane chinru Geso, “¿Katni wa nomole?”

³⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “Satu jeji Gerosale yopikyachri Geriko yachripa kachowgurune yegi rapokana. Komkaganruna. Ruylakanruna. Yatkana. Rupnakastsinatkani ruknokamtatkaluna. ³¹ Ma kagwakamtyawakanu wane rixatka. Satu sasertote walegapo yopikya. Retamtanru. Pasreta yapamta. Ruknogamtlu. ³² Waneko pixka rixa satu Rewiklopisha. Wane rapokamta. Retamtanru. Pasreta ruknogamta koxa wale. ³³ Seyni satu Samarya gajeru, yagapotachri gapyegitatnaklu. Retlu. Retwamonutlu. ³⁴ Wale yegi ya. Poyitlu gitre. Ruyoklu ringi ga wa winga. Gipratji rutakatkalu. Pnu giyakatyachine gwajetyawaka ranikatkalu. Girukotlu. ³⁵ Waleprika gepiproji koshpaka. Reneklu wa kapjiru. Wane chinru, ‘Pgirukotanru. Klunerukta wanepnute pwenutyalu, wa nsatokinipa nsatakinyi gita.’

³⁶ “¿Giru pkagwaka pixa wa mapa chinrinwa gimole wa kachowgurune yegi yachrini?”

³⁷ Wale wane china, “Wa retwamonutjeru.”

Giyagni Geso wane chinru, “Pyanu. Waneko pixka pixanu pixa.”

Geso salwayegitna Marta ga wa Mariya

³⁸ Wa wane yinitkana, satu pokchi yatkana. Sato suxo Marta giwaktletachro topji tyoptotalu. ³⁹ Wala waneya wa tepuro. Mariya giwaktletachro. Gitsrukaachixixisti tuplata. Tyijnaktokanutlu. ⁴⁰ Giyagni Marta shiretanshinikanuta gixo tkamrureya. Tapyegitlu. Wane china, “Gitsrukaachi, ¿gike pixa Pixa wa tuknokamtanno nepuro, gitapje nkamrurewatanatka? Giyagni punkakanro tuxakapyapno.”

⁴¹ Gitsrukaachi gigitlo. Wane chinro, “Marta, Marta, kojwakanshinikanu-tachroyi, mumatanshinikanutkatyi gixo chinanu. Satupje galuukaluru.
⁴² Ga wa Mariya kigleru tsomita walanupa. Gi wa tkoniko.”

11

Gitsrukaachi gagjigognere

¹ Wane rixatka. Wane ragjigognetya. Rali gagjigogneretini, satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi, pyimaka gagjigogneretanwu, wa Gwa pixka yimaklene yimaka.”

² Wane chinna, “Wa gagjigognetinipa, wane nchinanu: Wuru, gipashichgiwakatkalurupyi. Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

³ Penekanwu xawakni wnikanrupa tyegogne chinanupa.

⁴ Pkaspukinwu wmuokochire, wixa pixka wkaspukeyana pejnuruneko wriwishkatjene. Gi wa yantaletikowakako putakanwu.”

Ganikajyechno salwatachri

⁵ Wane koxa chinna, “¿Gi gixpokota gixa wa satu gimatanru gapyegitingi ganikajyechno? Wane chinangi, ‘Nomole, mapa jimaprochi penekanno.
⁶ Gi rixanu satu numatanru, pnu kyakleru, ginyegitno. Maleshayno nenekyaplu.’

⁷ “Gitokmaka gigitinri. Wane nchinanmaka, ‘Gi pkojwakanno. Gipgyapto rushyatka. Gitaymana mturune shechi. Gi numkata tunreta nenekyapi.’

⁸ “Wane nchingi gixa, gimka gyotunotanu wa genekyaplu gimatatkalchinanru. Seyni gma mapatewatinitipa chinanu gyotunota. Genekanru psoluko ralukanru.

⁹ “Gita wane chingi, gagjitanu ga wa geneeko. Gijganu ga wa gikshikanu. Giylaylagipgyaptotetanu. Gkotpukyegitko. ¹⁰ Gi rixanu girukokta gagjita, yoptota. Ga wa gijgachri rukshika. Ga wa giylaylagipgyaptotetachri kotpukyegitko.

¹¹ “Ga wa gixa ¿satu girchi wa gituru gagjitinri jimapro renekanru sotlu? ¿Ga wa shima ragjitini, gimnurge renekanru? ¹² ¿Ga wa tonaji ragjitini, geklorge renekanru? ¹³ Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgeneta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru Giwekikaluru Kpashiri renekana ragjitjene.”

Panchi gajene kotspalanshinikankakinmakna wannakakluko, nikawanna.

¹⁴ Maleka ruknokamtlu kamchi. Myanumatkatni. Wane rixatka. Maleka rushpakatka kamchi, wa myanumatkatunanu yanumatatka. Giyagni gixolune yine giglajita. ¹⁵ Pimrine wanna wane china, “Kamchine gitsrukate Welsewoyma ruknokna kamchine maleka.”

¹⁶ Pimrine gimlukanutlu. Ragjiltuna Geso rekakgityapna getkaluru Goyakalu kamrutanru. ¹⁷ Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane china, “Pejnuruko pogirewatikwaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, nikawanna pogirewatikwakna. Pejnuruko panchi, wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, maleshpatkalu. ¹⁸ Ga wa Satanasyo walenanuko kotspalkakanshinikanutinmakwa, ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewatyawaka? Gi rixanu gixa wane china wa Welsewo giyakleya maleka nuknokna kamchine. ¹⁹ Ga wa Gita Welsewo

giyakleyamka maleka nuknokanna kamchine, zkatu giyakleyamka maleka ruknokna gwugenene? Giyagni gwugenenepni gixa gitakyagokjenepa. ²⁰ Ga wa Goyakalumyojiya Gita maleka giknokinna kamchine, galikakni wane rixa gapkapletgi Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹ “Wa gichkolu kashreru girukotinri gipji, kigle gwashleru wane rixle.

²² Seyni satu wale pnute muchkonurutu gapyegitinri, raalixanru, konyanru kashri raponshinikanutanrunanu. Rushankiyanru rejnunkakate.

²³ “Wa yineru Gitasreta mwakatu walenwa nkamnixeru. Gitayma map-atkatu, kotspalewata.

Kamchi puchotlewatachri satokinri

²⁴ “Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinitka pnunnu yapanata, popriwaakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’

²⁵ “Wane rapokinitka rukshiklu saxritikaluru ga wa galpokotkaluru.

²⁶ Giyagni wane ya. Waleyma ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka gektutu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute.”

Wa galikakakni giglenshinikanyegitkalune

²⁷ Wane rixatka. Wa tyepirana runkakletanatini sato suxo gixolune yine yegi tsaplewata. Wane china, “Giglenshinikanyegitkalurni wuge-newlumapa pwanatyawaka, ga wa tnuchi pashichyawaka.”

²⁸ Wale wane china, “Wanna galikakni giglenshinikanyegitkalune wa Goyakalu tokanu yijnakotachine ga wa kamrutachine.”

Gimuweekakgognenatachine muglenni getkaluru gijga

²⁹ Rapatjetna gixolune yine. Yinuwaka wane chinreta, “Nyi gimuweekakgognenatachine muglenni getkaluru rujgana. Seyni getkaluru gi wa reneekona, seyni Gonasu tokanchi geneklewatachri getikolupje. ³⁰ Gi rixanu wa Gonasu pixka walenwa getkaluru Niniwe gajenyegiya, waneko pixka nixa Gita Yineru Wgenno nyi gimuweekakgognenatachinyegiya.

³¹ Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegetesretate gajerni pogirewatachroni wa jejine nyi gimuweekakgognenatachineyma. Tuklukanuwnakakanna, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewle. Ga wa gewru Salomo pnuterutu.

³² Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi gimuweekakgognenatachineyma. Wannani giklukanuwnakakanna nyi gimuweekakgognenatachine. Gi rixanu wannani genshinikanuta Gonasu ginkaklewle chinanu. Ga wa getanru gewru Gonasu pnuterutu.

Manchi katalote

³³ “Gike yochpiklo katalo yogimatyaplo, gi wa yantapistono rapukote ruktayaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ³⁴ Pumane katalote walenwa puypale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. Seyni puypale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. ³⁵ Giyagni pgirukotinwa wa pokamlalu pixa gwachri ma muchpokinitipa. ³⁶ Giyagni psoluko pumane pokamlatyawaka rixini, maleshni mapshagasretwaka, psoluko pokamlawatyawakni, katalo pixka rixa gatajiwnaletanu pixa yegi.”

Geso giklukna Gwariseyone ga wa yonchikgapine

³⁷ Wa yanumsatinitka, satu Gwariseyo gagjitlu rumnikyaplu. Giyagni jiglokamta. Nikjetyawaka tuplata. ³⁸ Ga wa Gwariseyo retinri, ruglajita gi rixanu gi wa reromyogapkata wa nikinipa.

³⁹ Giyagni wa Gitsrukaachi wane chinru, “Gixni wa Gwariseyongi mpowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyni wa gixa gitokote katsepru makotnacinwa ga wa muglenchi. ⁴⁰ Mshinikanungi. ¿Wa rogote kamrutachri gi ge gitoko koxa kamruta? ⁴¹ Seyni gishiniklewle genekle-washatini, ga wa getanu, ptowruko powrayapgi.

⁴² “Seyni ¡gi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu pamolete gwenutyalu pgamlusureru, ga wa rotasure, ga wa pejnuruko giputu gitaakaluru, seyni Goyakalu poyagkalewle ga wa rushiniklewle giknogashamta. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa giknogashamtanu.

⁴³ “¡Gi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu galuklu tsrukakalune tu-plapijere ginkaklewwakapji gajerakaka. Galuklu giputuya galukikolu. ⁴⁴ ¡Gi wanengi gixa! Kapna pixkalungi, metapnatkotu, ga wa yine rogo yapanatna. Gi rumatna.”

⁴⁵ Giyagni wa satu yonchikgapri gigita. Wane chinru, “Yimaklewatachri, wa wane pchininri, wixa koxa gektutu pchina.”

⁴⁶ Wale wane china, “¡Gi wanengi gixa koxa yonchikgapingi! Gi rixanu gitjikakna yine kyapre ganiikolu. Ga wa gixa gi wa pamyojiko gijtukyalu gitjitalurkaka.

⁴⁷ “¡Gi wanengi gixa! Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni kapnatikowaka. Ga wa gitsrukateni giylatanna. ⁴⁸ Giyagni gixni wa gipgujtatnacinwagi gigleretlu wa gitsrukateni kamrutanru. Gi rixanu wanna giylatanna, ga wa gixa kamrutlu giyomlena. ⁴⁹ Giyagkoxni rumatkalewleya Goyakalu tokanu wane china, ‘Nyokanyegitanna wanna ntokanu geneklewatachine ga wa nyokanatanune. Pimrinepni ruylatanna. Ga wa pimrinepni kojwakanna.’

⁵⁰ “Nyi gimuweekakgoggenatachine gepomsatko wa pejnurunniko Goyakalu tokanu geneklewatachinnigraga chinanu, gipkaakalurugraga, rekamrutikowaka tye psolchijneko ga wa xangoggenanu. ⁵¹ Rugitanna pejnurunniko chinanu, wa Gawiligragakluyakawa ga wa Sakariyagragaklupotunanuko, wa giylatkaluru kpashiwakpotugruko ga wa yochpikikowakakwa ganikajiteswa. Gigi. Nyi gimuweekakgoggenatachine gepomsatko wale chinanupa.

⁵² “¡Gi waneni gixa yonchikgapingi! Gi rixanu gixa konru wa gimatyawaka kotpukapre. Gi wa gixako jigloka. Ga wa jiglokachinmaka gimaleta.”

⁵³ Wa Geso wane gishpakamtinitka, wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yinuwaka tsru jgekanchi gixleta. Gixopirana repomsatluna.

⁵⁴ Rutsekletmakluna, wa kashtokanutyapluna wa yanumsatinri.

12

Ggirukotinwa wa sanowashluya

¹ Wa rapatinitkana gixolune yine, gixo waragkane, wane rixa gaka-tookakletna. Muchinanu gapka Geso yinuwaka giynumsaletna yimaklene, “Ggirukotinwa wa gisekachri, walenwa sanowashlena, wa Gwarisey-oenenu. ² Gi rixanu maleshlu wa gishyatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko gi wa mumatkotupni. ³ Klunerukokta wa mapshagwaka nchintokanutinri, pokamlawaka jemiko. Klunerukokta gitokogruko potu gixaxa nchintokanutinri, panchi gogote runkakletiko.

4 “Ga wa wane nchingi, numatanune, gi mpikanna manchi giylatachine. Ga wa wanepnute gike rumkata kamruretatkana. 5 Seyni nekakgitangi katu mpikanu. Wale mpikanu, wa kgiyaklewakleru wa rali giylaletinitkagi Gigena xirnachri ruknokypagi. Gigi, wane nchingi, Goyakalu mpikanu. 6 ¿Gi ge wa ganikajproji chinanu rushankaaka pamyo koshichi? Ga wa gi satuna wanna gimuslawatka Goyakalu getanu. 7 Seyni gijiwutsako pejnuruko yantatkalurni. Giyagni gi mpikanu. Kiglepotgi gixa gixo koshichine pnute.

Girukokta gipgujtatno yine getanu

8 “Wane nchingi, girukokta gipgujtatno yine getanu, Gita Yineru Wgenkoxno gipgujtatanru wale Goyakalutowrerune getanu. 9 Wa nnutatjeru yine getanuya, Goyakalutowrerune getanu nutatkalurupni. 10 Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno kaspukikalurupni. Seyni girukokta mupashiregnuchi chinru Giwekikaluru Kpashiri gi wa kaspukiko.

11 “Wa ginkaklewawakapjikaka gwapikoklunupa, ga wa tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune yegi, gi wa gkojwakanshinikanutinwa gi gixpoko giykoyegletinwa ga wa nchinyawakapa. 12 Gi rixanu Giwekikaluru Kpashiri waneklupapko ginkakangi wa ginkata chinretyawakapa.”

Jeji ponikolu mshinikanutu

13 Wane chinru satu gixolune yine yegi, “Yimaklewatachri, wane pchinanru nyegwaklu wa kotspalatininno yoptotanrupa.”

14 Ga wa Wale wane chinru, “Jeji, ¿katu gitakno gitakyagokachri ga wa kotspaltatachri nixinripa gixa chinanu?”

15 Wane chinna, “Getinwa. Psolpotuyako ggirukotinwa gixo gejnu galukachine gma mixinitipa. Gi rixanu gi wa gixo rejnunkate gigletlu yineru gwashle.”

16 Yapkaklu runkakna. Wane chinna, “Satu jeji ponikolchijne gixo potu rawyalu. 17 Wale gishinikanuwata ginanwakaya. Wane china, ¿Gi nixanutka? Gi rixanu maleshayatkano nutakyaplu njirganru.”

18 “Wane china, ‘Wane nixanu. Nugnantakyawaakaka nkoshganu. Tsrupotu nixanutkalu. Wane nutakanru pejnuruko ntrikoteji ga wa wane nixle. 19 Wane nchininwa gitnanuko, Gixo wane nixle waneyatkano gignantaakaluru gixo walapu chinanupa. Napnanutanutka. Nnikanu. Nuranu. Nnjikanu.’

20 “Goyakalu wane chinru, ‘Mshinikanutyi. Tyeyecho kashichko puwekiri. ¿Ga wa palpokotanru katunpatkani?”

21 “Wane rixa ponikolewlu gapotachri, seyini wa Goyakaluya gi wa ponikolni.”

Kojwakanshinikanrewlu ga wa kegekanuwlu

22 Geso wane chinna yimaklene, “Giyagni wane nchingi, gi gkojwakanshinikanutanu giwekinriya, klu gnikanuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. 23 Gi rixanu giweklu wa niikaluru pnutni wale, ga wa manchinwa gitaakaluru pnutni wale. 24 Getpotutanna pokotone mutaklewatkanu. Gi jirgana. Maleshayna rapotyawakagrukna, gi wa rugnantakyawakagrukokna. Ga wa Goyakalu goglutna. ¿Gi psonanukta kigleygi gixa koshichine pnute! 25 ¿Katu gixa gimkata yognikletlu pshinitsonuji ruwekinriya kojwakanshinikanrewleya? 26 Giyagni gi gimkata wa mturu potu kamruretini, ¿klu chinanu koxa wanepnute gkojwakanshinikanutnawa?”

27 “Getjetanru kagwuru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurewpotuta. Gi jiweta. Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolpogirewleyako makawata satu tye gwukaka pixka. 28 Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana

xawakni gwachri, yechikawa xirnachri ruknookonatka ¿gi ge wale pnute makatangi gixa, ptsotsotaji galixachingi? ²⁹ Ga wa gixa gi gijganru klu gnikanu, ga wa klu giranu. Gi gkojwakanshinikanutinwa. ³⁰ Gi rixanu payine tye psolchijneko gajene pejnuruko tyekaka rujgana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka galukanru. ³¹ Seyni muchinanu gapka gijganru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkacklewle. Pejnuruko tyekaka koxa waneyapgi.

Ponikolewlu tengogne gajeru

³² “Gi mpikanu muxone gowegane gapatachingi. Gi rixanu gixa Giru gigleretlu pogirewatyawaka renekyapgi. ³³ Gishankanru wane gixle. Kwamonurune genekashatanu. Wane gixanu wa gixa ponikolewle gignantakikowaakakapa tengogne gajerupa mutsrunkatupa, mnikawnakatupa, kachowguru ma mapokyawakanupa, gi wa kochopako gimtuklewatyawakapa. ³⁴ Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wayegrechri giyokanatachri

³⁵ “Giyagni galpokmanetinwa, waneyapgi gkatalote yochpiikaluro. ³⁶ Ga wa gixa jejine pixkalunepgi, wa rutsrukatna kagwakachine, giklu kashimyolu yegi rushpakini rutsrukatna. Wa runinipa ga wa ruylaylagipgyaptotetinipa, giyampotu kotpukyegityapluna. ³⁷ Giglenshinikanyegitkalunepni wanna wayegrechine wa runinipa rutsrukatna giyokanatachine rukshikinipa. Galikakni wane nchingi, wa ralpokotinwa. Tuplajixanna. Ga wa wale gipxakanna. ³⁸ Goprikmaka runinipa ga wa gogistsi runinipmaka ga wa retamtanna wane gixanatachine, giglenshinikanyegitkalunepni wanna. ³⁹ Seyni gimatanru wa tye: wa kwangixlerupji gimatkamka gipapko runanu wa kachowguru, gimka retasha kotamgaletikolupa wa gipji. ⁴⁰ Giyagni gixa koxa gali galpokletachinepgi, gi rixanu gma kagwakinpapko Gita Yineru Wgenno ginanu.”

Wayegrechri mpoyagkaakatu

⁴¹ Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi ¿tye yapkaku wixapiranrege pchina, waka pejnurunekopiranra?”

⁴² Gitsrukaachi wane china, “Giyagni ¿katni wa girukotapjitachri poyagkakachri ga wa kanshinikanuru, wa rutsrukate gitakanru wa gipji kamrurawatyachine chinanu, wa renekyapna nikanruna kyagolu nklupapkokaka? ⁴³ Giglenshinikanyegitkalurni wa wale wayegrechri, wa rutsrukate ginini retamtlu wane gixanatachri. ⁴⁴ Galikakni wane nchingi, pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁵ Ga wa wale wayegrechri wane chinmaka rajiya, ‘Ramga ginreta nutsrukate.’ Yinuwaka giylakletletna wayegrechine ga wa wayegrechrone; nika ga wa rura gimetachineyma. ⁴⁶ Wale wayegrechri gitsrukate ginanu. Ma kagwagognetinitogone runanu. Ma mumatinpapko runanu. Kochipjepotutanru. Malixkane yoptotanruymapa rutakanru walenupa.

⁴⁷ “Wa wale wayegrechri wa rutsrukate gishinikanru gimatachri seyni gi wa ralpokota, gi wa rushinikyawaka kamruta, gixo kata ruylaakona. ⁴⁸ Seyni wa mumatkatu girukokta kamruta wale rumupgotka, gi gixo kata potu ruylaako. Wa girukokta gixo reneeka, gixo koxa rujgiko. Wa gixo gitakikaluru, gixo ragjitanruna.

Kotspalkakikolu Geso chinanu

⁴⁹ “Nuna tye psolchijneko nutakyaplu xirnachri. ⁱGi pagaluklenanukta nixlu wa yochpikikolpatka! ⁵⁰ Katlewlw waneyno nkatikolupa. ⁱGi pagerutkonanukta nixka ma poyagkaakanukopshini! ⁵¹ [¿]Gkagwakluge wa tyechijne nuninri kigle gwashle nenekyapna tye psolchijne gajeneko? Wane nchingi, gike. Seyni kotspalkakikolu galikakni. ⁵² Gi rixanu xaniyakawa wanepna pamyo papji gajene kotspalanshinikankakachinepa. Mapa kamnixanna gepi, ga wa gepi kamnixanna mapa.

⁵³ Girchi kamnixanru gituru,
ga wa gituru kamnixanru ruru.
Ga wa ginrochi kamnixanro tshicho,
ga wa tshicho kamnixanro tunro.
Ga wa gimajichro kamnixanro tomekanunro,
ga wa mekanunrochi kamnixanro tgimajiro.”

¿Gi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

⁵⁴ Wane chinkoxna gixolune yine, “Wa kyachgapererumko getini wa tkachi gimxityawakasreta ruyakatini, waneklu wane nchina, ‘Ginpatkani.’ Ga wa wane rixa. ⁵⁵ Ga wa tkachi kegnetesretate giyakannipgyatyachri rapokannipgyatini, wane nchina, ‘Gemerpatkani.’ Wane rixa. ⁵⁶ [¿]Sanowashatchingi! Gimata getgogneretlu chiji ga wa tengogne. [¿]Gi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

Pkaspukikolupa pkamnixeruya

⁵⁷ “[¿]Klu chinanu gixnanuko gi gitakyagoklu wa potukalu? ⁵⁸ Wa pkamnixeruyama gitsrukaachi yegi pyini, pujgapotutanru pkaspukikolupa walyegiya, ma kotlolomtyanupyi kgitakyagoklewakleru yegi. Ga wa kgitakyagoklewakleru ma samyookanpakyi gitowreru yegi. Ga wa gitowreru ma yoshmakyanupyi yoshmakjetikowaka. ⁵⁹ Wane nchiniyi, gi wane pushpakini pma wenutkanuwalo talipremchataajpotunanuko.”

13

Gma menshinikanutkanu, giylatko gixa

¹ Walgogne koxa wanena pimrine. Runkakluna Kalile gajenepirana, wa wannagraa Pilato yapjetixlu renekashlekakna giylatkalurkakagraa. ² Geso gigita. Wane chinna, “[¿]Gkagwakluge wa nyi Kalile gajene kmukochirewaklerune pejnuruneko Kalile gajene pnute gi rixanu wane rixa salewnaletna? ³ Wane nchingi, gike. Seyni gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna. ⁴ Ga wa wanna pamole yokgipi, wa Silowe gajeru tenopjiru yawnayegitanune. Ruylatanna. [¿]Gkagwakluge wa wanna magatya wa pejnuruneko yine Gerosale gajene pnute? ⁵ Wane nchingi, gike. Seyni gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna.”

Gikeramuna masagito

⁶ Wane china tye yapkaku, “Satu waneylu gikeramuna rusanate gowasha gitaakaluro. Wane ya rujasantaplo. Gi rukshiksagitlo. ⁷ Wane chinru gowasha girukotachri, ‘Petanro. Mapa walapu nuna. Nujgasagetlo wa twu gikera. Gi nukshiksagitlo. Pustakaganro. [¿]Klu chinanu tumaletashatkalu chiji?”

⁸ “Wale gigita. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, tye walapuchi petashatanro. Wa nyopagiskotanrochi ga wa npojitaskotanrochi. ⁹ Tsagiwatinipa, kigleru. Ga wa wane tma mixkanupa, pustakjixaganutkalo.’ ”

Gapnanutikalurgogne Geso gituukaklo suxo

¹⁰ Satu ginkaklewawakapji gapnanutikalurgogne runkalewatya Geso. ¹¹ Wanenanro sato suxo kamchi yayixkalewatachri waneyaluto. Pamole yokgipi walapu tyayixa. Satpokachroni. Giketsotaji tumkata potukawletyana. ¹² Wa Geso getinro, tomgalo. Wane chinro, “Suxo, pkaspukikatka pyayixinriya.” ¹³ Rutakamyogogotlo. Waneklu tpotukawamtatka. Tumulwutlu Goyakalu.

¹⁴ Giyagni ginkaklewawakapji gitsrukate gimtuwna gi rixanu Geso gapnanutikalurgogne pinrewata. Rugita ginkaklewawakapji gitsrukate. Wane chinna wa gixolune yine, “Waneru patsrujirgogne rumkata kamrure-watikolu. Giyagni walegognekaka ginanu mpinitikolupa. Gi wa gapnanutikalurgogneko.”

¹⁵ Giyagni Gitsrukaachi Geso gigita. Wane china, “jSanowashatachingi! ¿Gi ge satkakgi gixa wa gapnanutikalurgogne goglujetyawakna gkoshpirokyana gwakate ga wa mporote gipra? Ganiklu rurapinripa. ¹⁶ Ga wa twu Gawraklopisha, getanro, wa Satanasyo gostutanrona pamole yokgipi walapu, ¿gi ge tumkata koshpirookotana wa tye tostutikolu wa gapnanutikalurgogneko?”

¹⁷ Wa wane chininitka, pejnuruneko patewatana kamnixjene. Ga wa pejnuruneko gixolune yine gimjika wa pejnurkakayako Wale kamrutanru gimalwutkaluru.

Yapkaklu mostasajipirana

¹⁸ Giyagni wane china Geso, “¿Kluneru pixka rixa Goyakalu pogirewatyawaka? ¿Giru pixka nutakanru? ¹⁹ Mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiklo. Rusanate rutaklo. Tseruwna. Gagmuna tixnawa. Giyagni tenyapachine koshichine gina. Walaplu shalewatna.”

Yapkaklu gisekachripirana

²⁰ Wane chinatnaka, “¿Giru pixka nutakanru Goyakalu pogirewatyawaka? ²¹ Gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepimole masu yaglu trikopagi tyapjetlu, psoluko gisekinpotunanuko.”

Mtsergipgyaptotetu

²² Papokchimnu yapananumta. Tsuru pokchi, mturu pokchi runkalewananumtya. Gerosale rushinika.

²³ Satu wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿gi gixo potu gognetkaako?”

Wale wane chinna, ²⁴ “Gyagota jiglokletanru mtsergipgyaptotetu, gi rixanu wane nchingi, gixo gijga jiglokletanu. Gi rumkatanruna. ²⁵ Wa kwangixerupji palninpatka, rushyatanutkalu gipgyapto, gyinuwaka maleka gwaletanuna. Giylaylagipgyaptotetanuna.

“Wane nchinanuna, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, pkotpukyegitanunwu.’

“Ga wa rugitanu. Wane chinanu, ‘Gi numatgi, ginaka giyakatyachinektagi.’

²⁶ “Giyagni gyinuwaka wane chinretanu, ‘Pixa getanu wnikanata ga wa wuranata. Ga wa wuputreya punkaklewaty.’

²⁷ “Wane chintokanyegitangi, ‘Gi numatgi ginaka giyakatyachinektagi. Gitspalatinno gixa pejnurunekgi mpoyagkknuchi kamrurewatyachingi.’

²⁸ “Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu, wa Goyakalu pogirewatyawaka gixa geta tuplaletanna Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa gixapni maleka giknookona. ²⁹ Runanna tkachi gishpatyawakasreta gajene, ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene, ga wa tkachi potuklesretate gajene, ga wa tkachi kegnetesretate gajene. Goyakalu pogirewatyawaka tuplatanna

nikjetikowakaya. ³⁰ Ga wa wanena kaptotachine. Wannapni muchichachinpatka. Ga wa muchichachinenanu wannapni kaptotachinpatka.”

Geso ginkaaka Girore gishinikyawakmakapirana

³¹ Walgogne koxa yayegitluna pimrine Gwariseyone. Wane chinruna Geso, “Pasukanutka. Pyanutka gewiya. Gi rixanu Girore galuka giylaletyi.”

³² Wale wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru wale kewnechro pixkalutu, ‘Petanu. Maleka nuknokna kamchine ga wa nutuukaklewata xawakni ga wa yechikawa. Ga wa yechikawapnutgogne, nali kamruretano. ³³ Seyni wa xawakni ga wa yechikawa ga wa yechikawpnutgogne numkata yaleta, gi rixanu Goyakalu tokanu geneklewatachri gi gimkata gipnaleta Gerosale mwakatu.’

³⁴ “¡Gerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitjenni sotlujetachriyi. ¡Gi pejnu katananukta naluka gapatjewgenretyi gaxawripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa gi galuklu. ³⁵ Giyagni gipji ginknokamtkalurupni gixa chinanu. Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkano wa gixa wane chininpotunanuko:

Giglenshinikanyegitkalurni

Gitsrukaachi giwaka ginyachri.”

14

Geso gituukaklu satu gankajetachri

¹ Wane rixatka Geso. Satu gitsrukaachi Gwariseyopji jigloka gapnanutikalurgogne nikinripa. Giruktatluna. ² Waneru satu jeji gankajetachri Wale yegi. ³ Yonchikgapine ga wa Gwariseyone wane china Geso, “¿Ginan-shichkalurege wa gapnanutikalurgogne gituukaklewlu waka gike?”

⁴ Wanna pochke. Giyagni Wale kosetlu. Rutuukaklu. Yokanatatkalu.

⁵ Wane chinna Wale, “¿Giru jeji wane gixa yegi, wa gituru ga wa mporote wa kapna rujrukinna, gi ge koschekanna waneklu wa gapnanutikalurgogneko?”

⁶ Gi rumkata yoptopiiretluna wa tyepiranaya.

Kashimyolu getachine

⁷ Retanatna wa tsrukakalune tuplapijere tsomityawakna nikjetikowakaya. Chanixkalune runkaka satu yapkaku. Wane chinna,

⁸ “Wa satu chanixinipyi kashimyolu yegi, gi wa tsrukakalune tuplapijere ptuplatanu. Patako gonra satu kagwakpiratkaluru wa pixa pnute chanixkaluru waleya. ⁹ Ga wa yayegitinipyi nchanixjeru pixa ga wa wale, wane chininipyi, ‘Penektuplapijeretanru tye.’ Giyagni patewatachriyi pyinu waka gimuteru potu tuplapijere tuplaleta.

¹⁰ “Seyni wa pchanixkoklunupa, wane pyanu. Gimuteru potu tuplapijere ptuplatanu, wa runinipa wa pchanixjeru, wane chininipyi, ‘Nomole, kiglewaka pyanu.’ Waneklu gimalwutkalurupyi wa pejnuruneko pumnikjenyegiya. ¹¹ Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitaknachriwa tsru rutaako wale.”

¹² Wane koxa chinru wa chanixjeru, “Wa niikaluru pkamrutini ga wa tsru nachnewlu, gi pchanixanna pumatanune, gi wa pumunanwakaneko, gi wa pumoleneko, gi wa pumwastsitanune ponikoluneko, wana ma mupeko chumixletyanupyi, pma mapnutikotupa. ¹³ Wa nachnewlu pkamrutinipa pixa, pchanixanna kwamonurune, mastsine, yokmatachine, ga wa maygalene. ¹⁴ Ga wa giglenshinikanyegitkalurupyi, gi rixanu maleshayna

rapnutyapyina. Seyni yotunkoklunupna poyagkakachine, waneklu gapnutkalurupyī.”

Yapaklu tsru nachnewlupirana

¹⁵ Satu rumnikjeru yijnakonatlu tyepirana. Wane chinru, “Giglen-shinikanyegitkalunepni wa Goyakalu pogirewatyawaka nikyachinepa.”

¹⁶ Wale wane chinru, “Satu jeji tsru nachnewlu kamruta. Gixo chanixa.

¹⁷ Nachnewlupapko chininitka, yokanatlu wayegeru, runkakapyapna chanixkalune, ‘Ginanutka. Gi rixanu pejnuruko galpokotkalurutkani.’

¹⁸ ‘Pejnuruneko pixkakaku rixanshinikanutna. Yinuwaka gaalirewletna. Muchinanu chanixkaluru wane china, ‘Nagjitatkalu chiji. Numkata wane yaleta, netapyaplu. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

¹⁹ “Satu wane china, ‘Pamole wakane nagjita gepirinkaka. Nyantatapanna. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

²⁰ “Satu wane china, ‘Nganunrowatka. Giyagni gi numkata wane yaleta.’

²¹ “Satokatka wayegrechri. Walepirana runkaklu rutsrukate. Giyagni rumtuwana kwangixlerupji. Wane chinru wayegeru, ‘Giyampotu tsru pokchiputu pyanu ga wa gatnugapakka. Pwapanna gewi kwamonurune, ga wa mastsine, ga wa maygalene, ga wa yokmatachine.’

²² “Wane china wayegrechri, ‘Gitsrukaachi, wane gixkalurutkani wa pchinyawaka, ga wa kaswajiwalu.’

²³ “Giyagni gitsrukaachi wane chinru wayegrechri, ‘Gatnugapo pyanu ga wa prijertamnu. Pertapanna jiglokinripna, tsepowinripa nopji. ²⁴ Gi rixanu wane nchingi, gi satuna wa nyi jejine wa chanixkalune getumganru wa nnijitu.’ ”

Geso gomkagitachine gimkata kamruranru

²⁵ Gixolune yine Waleymamnuna. Ruprotakyegitna. Wane chinna,

²⁶ “Girukokta ginyegitinipno ga wa ma mayegixkanuplu ruru, gi wa run-roko, ga wa ganunroko, ga wa wugeneneko, ga wa gimoleneko, ga wa gimoleroneko, ga wa ruwekleko, gi rumkata nyimakleru gixleta. ²⁷ Girukokta gi gwalo koroshishkitate, gi wa Gita gajxigi rawa, gi rumkata nyimakleru gixleta.

²⁸ “Gi rixanu wa satu gixa yegi galuka tenopjiru kamrurachri, ¿gi ge muchinanu gapka tuplanatanu ga wa rutakyagokwenutanru, gikta waneylu wa nikatyaplu? ²⁹ Rawiyawakapa tenopjiru ralpokoshata, gi rumkata nikatletinripa wane ma mixinitipa, pejnuruneko getachine ma yinuwaka gixpiranatleyapluna. Wane chinna, ³⁰ ‘Tye jeji yinuwakasha kamrurletlu panchi. Gi rumkata nikatletlu.’

³¹ “Ga wa pogirchi giylalu yegi yachri satu pogirchi yoptotachripa, ¿gi ge muchinanu gapka tuplatanu jemanshikanrewatachri rixinripa gikta rumkata pamole waragkayma yoptoletlu wa gepmole waragka waneyalutu wa runyegitjerupa? ³² Ga wa ma mumkatkanru, wajra rawiniwa pogirchi runyegitjeru, yokanatna tsrone, repomgiyapluna rawashletnapirana. ³³ Giyagni waneko pixka rixa. Girukokta gixa gma kaspuukanru wa pejnuruko wa wane gixle gi rumkata nyimakleru gixleta.

Rumushikinitka tuwu

³⁴ “Kiglerni wa tuwu. Seyni wa mushi rixinitka tuwu ¿kluneru morotkatka?

³⁵ Gi wa chijiko pojitikolu kigleylu, seyni maleka giknookalurutkani. “Girukokta kajnakopnalulu wa yijnakotinripa, yijnakotanru.”

15

Yapkaklu gowega pupjetachropirana

¹ Yayegitluna pejnuruneko gijgawenutachine ga wa kmukochirerune yinakotyapluna. ² Kegemgana Gwariseyone ga wa yonchikgapine. Wane chinna, “Wa Tye kmukochirerune yoptota. Ga wa wannayma nika.”

³ Giyagni Wale ginkakna tye yapkaku. Wane chinna, ⁴ “Satu jeji wa gixa yegi satu pacha gowega waneyalutu, sato gamgini ʔgi ge yineru mwiyawakanu ruknokamtna wa mturujmole mturuji ga wa gamgachro chinanu wane ya rukshikinpotunanuko? ⁵ Rukshikinro, rutjimatkalo gimuwatachri. ⁶ Gipji rapokinitka tomgana rumatanune ga wa rumwastsi-tanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikat-kalo nowegate gamganatachro.’ ⁷ Wane nchingi, wa tengogne wanepu tsru potu gimuwlu wa satupje kmukochireru renshinikanutini chinanu, mturujmole mturuji poyagakachine chinanu pnute, genshinikanru mmagatikane.

Yapkaklu sroschiproji gamgachropirana

⁸ “Ga wa sato suxo pamoleproji waneyaloto, wa paproji tamgini ʔgi ge tyochpiklo katalo, ga wa tsaxritlu panchi, ga wa tujgapotutlo tukshikin-potunanuklo? ⁹ Wa tukshikinitkalo, waneklu tunkakna tumatanune ga wa tumwastsi-tanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikat-kalo gamganatachro nserojiproji.’

¹⁰ “Wane nchingi, waneko pixka rixa. Wanepu gimuwlu Goyakalu towre-runyegiya wa satupje kmukochireru chinanu renshinikanutini.”

Yapkaklu wgenchi pupjetachripirana

¹¹ Wane china, “Gepi wgenru satu jeji. ¹² Mтуру wane chinru ruru, ‘Papaa, penekanno wane wixle psojite wa gitanu nixinripa.’

“Giyagni kotspalatyatkana wane rixlena.

¹³ “Gi gixgogne potu giknoginitka, gituru mturu gwatkalo pejnuroko. Wajrachijne yatka. Wane saletyalo wane rixle mgirukotnachiwa. ¹⁴ Wa pejnuroko nikatininatka, rapoka tsru nachi walechijne. Yinuwaka magletyanatka. ¹⁵ Wane ya. Ruxaklu satu walechijne gajeru. Wale yokanatlu peklomtate yegi kochine roglutinripa. ¹⁶ Raluka ginanuwkakletnawa galka-rowajiya wa kochine nikanru. Gikena genekanru.

¹⁷ “Ga wa rushinikanuwpotutinitka, wane china, ‘ʔGi pejnunanukta nuru yegi kamrurewatyachine gixetlu niikaluru! Ga wa gitni gewi nachi kamakatininno. ¹⁸ Npalnamtanutka. Nuru yegi nyanutka. Wane nchinanru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. ¹⁹ Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’”

²⁰ “Giyagni palnamta. Yayegitlu ruru. Ga wa ruru gowukako retyalu. Ret-wamonutlu. Rasukyegitlu. Kanopatlu ga wa ramlutlu. ²¹ Giyagni wa gituru wane chinru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’

²² “Giyagni ruru wane chinna wayegrene, ‘Giyampotu gwapanru wale potu mkachri. Gyoshmakaruru. Yoshmakamyojrechi genekanru. Gyoshmakjixitanru yoshmakjixrechi. ²³ Waka wgene gwapanu gixowaakaaluru. Giylatanru. Wnachnewatanu. Wmeyiwanu. ²⁴ Gi rixanu tye noturu gipnachrinanni. Ruwekamtatka. Gamgachrinanu ga wa rukshikatka.’ Yinuwaka meyiwetna.

²⁵ “Ga wa tsru gituru sanananru. Wa panchistsi rapokinitka, yijnakotlo gitlotkalurkaka ga wa gansalu. ²⁶ Satu wayegrechri tomga. Repomgalu klunerni. ²⁷ Wale wane chinru, ‘Pepuru gapokatka, ga wa puru waka wgenni gixowaakaakalurni giylajixa. Gi rixanu gichkolu yoptotlu.’

²⁸ “Giyagni yegwaklu gimtuwna. Gi raluka jiglokleta. Rushpakamta ruru rumnanukyaplu. ²⁹ Giyagni wale gigita. Wane chinru ruru, ‘Papa, igi pejnu walapunanukta pwayegreru nixnawa! Gi pagogneko nkaspuclu pyokanatyano. Gi pagogneko penekno chiwo wgene numatanune numeyi-watinripa. ³⁰ Seyni wa tye puturu wa pnikata wane gixletjeru suxone kjejigeroneya, wa runinitka, puylatlu waka wgenpotuko gixowaakaakaluru wale chinanu.’

³¹ “Giyagni wale wane chinru, ‘Noturu, pixa gimwagognenatno. Pejnu-ruko wane nixle pixanni. ³² Giyagni wumkata meyiwleta ga wa gimuwleta wa pepuru chinanu. Gi rixanu tye pepuru gipnachri pixkalutunanni, ga wa ruwekatka. Gamganatachrini ga wa gikshikalurutkani.’ ”

16

Panchi girukowatachri mpoyagkaakatu

¹ Geso wane chinkoxna yimaklene, “Waneru satu jeji ponikolu. Waneylu gipji girukotachri. Wa wale jigyegitkalurni waleyegiya, wa saletlu wane rixle. ² Giyagni tomgalu. Wane chinru, ‘¿Klunerni wa tye wa nyijnakyegit-yawakyi? Puglepokotanru pgirukotanru kwentate. Gi rixanu gi pumkata girukowletatka.’

³ “Giyagni girukowatachri wane china gitoknanwakaya, ‘¿Klu nkamrutanu? Gi rixanu nutsrukate giknokanno ngirukowatinriya. Gi numkata jitleta. Npatewata sroschi nagityapmaka. ⁴ Numatatka klu nkamrutanu wa nushpaknipa ngirukowatinri, wannapji yoptotinipnona.’

⁵ “Giyagni tomgana satkaka rutsrukate riwishkatachri. Wane chinru muchinanu gapokachri, ‘¿Gi pejnu priwishkatlu nutsrukate?’

⁶ “Wale wane china, ‘Gepkoxamkoje waragka pamyo pachaksu ringi.’
“Giyagni wane chinru, ‘Ga ga pkwentate. Ptuplatanu. Giyampotu pyonatanru gepi waragka gepi pacha pamyomoleksu ringi.’

⁷ “Satu wane chinatnaka, ‘¿Ga wa pixa? ¿Gi pejnu priwishkata?’

“Wale wane china, ‘Satpacha shiwate trikoji.’

“Giyagni wane chinru, ‘Ga ga pkwentate. Yokgipmole pyonatinri.’

⁸ “Ralixkotlu gitsrukaachi wa girukowatachri mpoyagkaakatu, gi rixanu kgimatkaleru rixa. Gi rixanu tyegogne gajene wa wanna gimuweekak-gognenatachineklusha kgimatkalerni rixna pokamlawaka gajene pnute. ⁹ Gita wane chingi, wane gixa gimatletkakanna gyokwireya, wa sroschi yoptotinripna. Wane pixini gnikawnagognenatini, waneclu wanna yoptotangi Gigena rawiyawakapna gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁰ “Girukotka poyagkakachri ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu poyagkakanu. Ga wa mpoyagkaakatu ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu gi poyagkakanu. ¹¹ Giyagkoxni wa mugletu ponikolewleya gi wa poyagkakachingi, ¿katu gaponshinikanutangi wa galikaka potu ponikolewluya?

¹² “Wa pimrine wane gixleya mpoyagkaakane gixini, ¿katu genekangi gixanupa?”

¹³ “Gi satuna gimkata panchi kamrurewatya gepi gitsrukaachinyegiya, gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu; waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata wayegrechri gixleta Goyakalu chinanu ga wa ponikowlu chinanu.”

Gwariseyone gixpiranatlu Geso

¹⁴ Ga wa Gwariseyone sroschi galukachine potu yijnakonatlu pejnuruko Walepirana. Ruxpiranatluna Wale. ¹⁵ Wane chinna Wale, “Gixni wa gixnanuko poyagkakachine gixashatnawa wa yine getanuya. Seyni wa Goyakalu gimatgajitgi. Gi rixanu wa kiglepotlu yine getanuya, walenwa gaganutkaluru Goyakalu getanu.

Geso wane gixa getletyawaklu Tokanchi Yokanatkalaru

¹⁶ “Tokanchi Yokanatkalaru ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine waneyanangi Gwaklupotunanuko. Wanekluyakawa runkakletka Goyakalu pogirewatyawakapirana. Pejnuruneko muchkowsyegitlu. ¹⁷ Myapretpotni tengogne nikawninripa ga wa psolchijneko, wa satu yotmogle pnute nikawninripa Tokanchi Yokanatkalaruya.

Geso ginkakletlu giknokagnunrolupirana

¹⁸ “Girukokta giknoklo ganunro ga wa sato ganunrotatnaka, rumopatlewjixatka. Ga wa girukta ganunrotlo wa jeji giknokanro rumopatlewata.

Geso ginkakna wa ponikolu ga wa Lasaropirana

¹⁹ “Waneru satu jeji ponikolu. Pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri ga wa wale potu klatalu mkachri gitakachri. Pagognemnunanuka meyiwlu ponikpoturu rutaka. ²⁰ Satu kwamonuru, Lasaro giwakatletachri, rupgyap-totesti rutaaka. Katreru. ²¹ Raluka ginanuwleta ponikolu nikjetyawaka gijrukyachriya. Kewene koxa gina. Ga wa remrotretluna.

²² “Wane rixatka. Rupnana kwamonurni. Goyakalutowrene ganikatkalu. Gawrasta rutakluna. Rupnana koxa ponikolni. Kapnatkana. ²³ Ga wa gip-nachine gwiywaka salewnapotutinri, wane yigatya. Wajra retyalu Gawra, ga wa Lasaro walesta gwanatachritka. ²⁴ Giyagni wale saplewpotuta. Wane china, ‘iPapa Gawra, petwamonutanno! Lasaro pyokanyegitanno, gonu rugakptomyojintanu. Ruyalkapannutanunno. Gi rixanu tye xirnachri nsalewnapotutyanatka.’

²⁵ “Gawra wane china, ‘Wiwi, pushinkapanru wa puwekanatini pyopto-jenatanru kigleru wane pixle. Ga wa Lasaro koxa gektutu yoptojenatanru. Giyagni wa xani gewi gimnanukikalurni wale, ga wa pixa salewnagognenat-achripatkayi. ²⁶ Ga wa tyeekaka pejnuruko pnute, wixa ga wa gixa ganikajite rawgognenatyawaka tsru gitskata. Giyagni wixa yegi galuka kopurureta-chine gixa yegi rixinripmakna, gi rumkatluna. Ga wa wane gajeneko gi ginkata kopurureta wa wixa yegi rixinripmakna.’

²⁷ “Giyagni wane china, ‘Xani koxa nagjityi, papa. Nurupji pyokanatanru wale. ²⁸ Gi rixanu waneyno pamyu nomolene. Rupguytayegityapna wale, wa gewi tye salewnikowaka ma muninitipkoxna wanna.’

²⁹ “Ga wa Gawra wane china, ‘Wanna waneya Moysisi kirukate ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine. Wanna yijnakotanna.’

³⁰ “Giyagni wale wane china, ‘Gike, papa Gawra, seyni satu gip-nachinyegiya yayegitinna, renshinikanutanna.’

³¹ “Ga wa Gawra wane chinru, ‘Ma yijnakotkanruna Moysisi ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine, gi koxa rushinikanutkona wa satu gipnachinetskalaya yotunotini.’ ”

¹ Wane chinna yimaklene, “Gi rumkata gimaletkota wa gitspetkalurkaka chininripa. Seyni igi waneni girukokta jiruklu yineru! ² Kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa, wanepnute wa tye satu mturpotu jirukinri.

Geso ginkakletlu kaspukmukochirewupirana

³ “Gixnanuko ggirukotinwa. Wa pumole mukochirewatini punkakanru wa ruklukanuwninri. Ga wa renshinikanutinipa, pkaspukinri wale. ⁴ Ga wa payokgipre kata pagogne mukochirewatini pixaya, ga wa payokgipre kata satkakyegitinyi wane chinachri, ‘Nenshinikanuta,’ pkaspukinri wale.”

Pyognika galixletanwu

⁵ Giyagni yokanatanune wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, pyognika galixletanwu.”

⁶ Giyagni wa Gitsrukaachi wane china, “Waneygi gixkamka galixle mostasaji pixka, wane nchinanru tye sukomormuna, ‘Pkopkolikinwa. Tsruru putakinwa.’ Yijnakotangi.

Geso ginkakletlu wayegrechri kamruretanrupirana

⁷ “¿Satu wa gixa yegi waneya wayeruru tsru jitlolepagitachri ganikachri ga wa gowegane girukotachri, wa sana ruyakatini, gi koxa wane nchinru, ‘Punanu. Nikjetikowaka ptuplatanu?’

⁸ “¿Gi ge wane nchinangonuklu, ‘Pkamrutanru nnikanrupa. Palpokotinwa. Pupxakanno nnikakopshini ga wa nurini. Wanepnute pixa nikanutka ga wa puranu?’

⁹ “¿Poyagnutanruge wa wayegrechri gi rixanu wale kamrutlu towutikowaka waka gike? ¹⁰ Waneko pixka gixanu gixa. Wa gixa kamrutinitkalu wa pejnuruko ntowutikwaka, wane nchinanu, ‘Wayegrechine gimuterunwu, gi rixanu wutakikolupje wkamrutatka.’ ”

Pamole gijirgitutachine powratkalune

¹¹ Wane rixatka. Gerosale yini, Samari koprumta ga wa Kalilechijne koxa koprumta. ¹² Satu pokchi rapokamtinitka, pamole jejine yoptotaplu gijirgitutachine. Wajra tunwatna. ¹³ Saplewatna. Wane chinna, “Geso, Gitsrukaachi, petwamonutanunwu wixni.”

¹⁴ Wa retinitkana wane chinna, “Gajewa. Sasertotene gekakgitapinitkawa.” Wane rixatka. Wane yakopshinna powratkana.

¹⁵ Giyagni satu wa wannate retnatkawa wa rutukinritka, satkapa. Tsruru saple rixa gimalwuretlu Goyakalu. ¹⁶ Chiji yoptsojitamta gijixistsi. Poyagnutlu. Samarya gajerni wale.

¹⁷ Ga wa rugita Geso. Wane china, “¿Gi ge pamolna powratkalune? Ga wa mturuji ¿ginakatkana? ¹⁸ Gi satuna geta satkapletka wa Goyakalu rumalwutyapa, seyni tye pnu gajeru galikakni.”

¹⁹ Wane chinru, “Palnanutka. Pyanutka. Palixle gitskalakyi.”

Pogirewatyawaka gininripa

²⁰ Repomsatka Geso Gwariseyoneya gikduplu Goyakalu pogirewatyawaka. Wale gigitna. Wane chinna, “Gi wa getkaluru runini Goyakalu pogirewatyawaka. ²¹ Gi wane koxa chinanna, ‘Getanu. Gewru.’ Gi koxa, ‘Waneru.’ Gi rixanu, Goyakalu pogirewatyawaka gixa gitokote rawa.”

“Nowgogneklu pixka,” china Geso

²² Giyagni wane chinna yimaklene, “Pagognekaka ginanu wa gixa galukpotu getletanmaklu pagogne wa Gita Yineru Wgennogognekaka. Gi

wa getanru. ²³ Wane chinangina, ‘Ga ga waneru.’ ‘Ga ga gewru.’ Gi wane gyanu. Gi gomkagitanru. ²⁴ Gi rixanu rawrackle pixka rixanu pasreta teno rapukotgogne rawrakini pixka ga wa pasreta teno rapukotgognepotunanuko pokamlata. Wane pixka nixanu Gita Yineru Wgenno nogognepa. ²⁵ Seyni muchinanu numkata salewnaleta gixo, nma yoptotikotupa nyi gimuweekakgognenatachinea.

²⁶ “Gi rixanu Nowegognekleu pixka rixanu nogogneklupa wa napokinipa Gita Yineru Wgenno. ²⁷ Niknina, rurnina, ganunrowatnina ga wa ganuruwatnina, wa Nowe jiglokingognepotunanuklo pumlekwa. Runatka gonnewlu. Nikatanna pejnurunniko.

²⁸ “Waneko pixka rixa Lotgognekleu. Niknina, rurnina, marnawatnina, rushanrewatnina, rutaklewatnina, panawatnina. ²⁹ Wa Lote gasukingognepotuko Sotomaya, tengogne gina pixka rixa gijrukleta xirnachri ga wa gasogre. Pejnurunniko nikata.

³⁰ “Waneko pixka rixanu nogognepa, wa Gita Yineru Wgenno nupgujewninigognepa. ³¹ Walegognepa panchi gogo gwanatachri ga wa panchi rawa rejnunkate, gi rujrukanu rawapyaplu. Waneko pixka rixanu wa sana gwanatachri, gi wa satkapanu rajxigiyaka. ³² Gishinkapanro Lote gnnunroni.

³³ “Girukokta gijga chipetlegiwekletanu ruwekinri ramginina. Ga wa girukokta gamtakanru, rushatkapgiwekletanu. ³⁴ Wane nchingi, wale yechnopa, satu shechi gepi gwanatanu. Satu ganiiko, ga wa satupni giknokamtkona. ³⁵ Gepi suxone gimunripagkakanatachinea. Sato ganiiko, ga wa satopni giknokamtkona.”

³⁶ Rugitna. Wane chinruna, “¿Ginaka, Gitsrukaachi?”

³⁷ Wale wane chinna, “Ginakakokta rawmanetanu gipnachri wane rapatjetinna klatatalune.”

18

Yapkaklu wa gipnagnurutachro ga wa kgitakyagoklewaklerupirana

¹ Satu yapkaku runkaakoxna wa ma mamanga gagjigogneretinitipna. ² Wane china, “Papokchi waneru kgitakyagoklewakleru. Wale gi piklu Goyakalu. Gi koxa kagwakpiratna yine. ³ Wale pokchi koxa wanero sato gipnagnurutachro. Wale yegi tya. Wane chinru, ‘Puglepokyegitanno nkamnixjeruya.’

⁴ “Seyni gixgogne gi raluklu. Wanepnutetka wane china ginanwakayatka, ‘Gimka npiklu Goyakalu. Gi koxa nkagwakpiratlu yineru. ⁵ Seyni twu gipnagnurutachro kojwakalchinanno nugnapokyegitanutkalo. Nma maalinanumtinitipa wala kojwakle chinanu wa ginjetachro.’ ”

⁶ Wane china Gitsrukaachi, “Gyijnakotanru wa chinyawaka wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa mpoyagkaakatu yineru. ⁷ Ga wa Goyakalu ¿gi ge gapnuyegitanna tsomitanune wa gogi ga wa goyecho no ragijtjene? Ga wa ma pognanutupni wannayegiya. ⁸ Wane nchingi, giyampotu rapnuyegitanna. Seyni wa Gita Yineru Wgenno gininipa tye chujiya ¿nukshikinri galixlu?”

Wa Gwariseyo ga wa gijgawenutachri

⁹ Wane koxa chinna tye yapkakluya pimrine gaponshinikanutnacinwa wa poygakachine rixinrina; pimrine reyikna:

¹⁰ “Gepi jejine kpashiwakapji kanikna ragjigognetinripna. Satu Gwariseyni, ga wa satu gijgawenutachri. ¹¹ Wa Gwariseyo tunwata. Walenanuko wane china gagjigogneyegetnawa, ‘Goyakalu, npoyagnutyi

gi wa pimrine jejine pixkalutno, kachowgurune, mpoyagkaakane, kгимopataklerune. Gi koxa wa tye gijawenutachri pixka gixachrino. ¹² Satu simankaka gepi kata nogajirewjeta. Pejnuruko nyoptotanro pamolete nenekjeta.

¹³ “Ga wa wajra tunwata gijawenutachri. Gi raluka tengogne yigleta. Seyni ruylakastata. Wane china, ‘Goyakalu, petwamonutanno gita kmukochirerno.’

¹⁴ “Wane nchingi, tye yopikachritka gipji muklukanuwnakaakotutkani satu pnute. Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitaknachriwa tsru rutaako wale.”

Geso ga wa mturune

¹⁵ Ranikyegitluna gajerya maturewnachinewa kamrukyapna. Wale retina yimaklene. Chigetjetkana ranikjenna. ¹⁶ Wa Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁷ Galikaka wane nchingi, girukokta gi wa mturu pixka rixyoptoletanru Goyakalu pogirewatyawaka gi wa jiglokanru.”

Ponikolu

¹⁸ Satu gitsrukaachi gepomgalu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu nkamrutanu nyoptotyaplu nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁹ Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyakalupje. ²⁰ Wa Yokanatkaluru Tokanchi pumata:

Gi pumopatlewatanu.

Gi puylalewatanu.

Gi pchowguwatanu.

Gi wa maleshawaka pupgujtalewashatanu.

Pkwagwakpiratanru puru ga wa punro.”

²¹ Ponikolu wane china, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinwakawa.”

²² Ga wa Geso yijnakotlu tye. Wane china, “Satupje pmagatya. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikole tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno.”

²³ Giyagni ponikolu, walepirana yijnakotinitka, wamonuwnapotutatka gi rixanu ponikolpotni. ²⁴ Retinri Geso, wane china, “¡Gi pakyaprenunanuktalu Goyakalu pogirewatyawaka jiglokinripna wa kserojiprojirune!” ²⁵ Geso wane china koxa, “Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶ Ga wa yijnakonatachine wane china, “Giyagni ¿katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷ Geso wane china, “Wa yineya mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu.”

²⁸ Giyagni Petro wane china, “Petanu. Wixa giknokamtlu wane wixle. Ga wa womkagitatkayi.”

²⁹ Wale wane chinna, “Galikakni wane nchingi, girukokta giknokapjimita, ga wa ganunro, ga wa gimolene, ga wa rurune, ga wa wugenene Goyakalu pogirewatyawaka chinanu, ³⁰ wale yoptotanru gixo kata pnute xani tyegognekaka, ga wa pagognesha ginachripa waneyaplu ruwekinri mnikawnakatupa.”

Geso ginkakletagnaputlu rupnalepirana

³¹ Wa Geso ganikna pamole gepi. Wane chinna, “Xani Gerosale wkanikanutka, poyagakikolupa pejnuruko Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyongatyawaka wa Gita Yineru Wgennopirana. ³² Gi rixanu samyookalurupno payine yegi. Gapnokatkalurupno. Gektutetkalurupno. Ga wa gitskagjetkalurupno. ³³ Kochipjetannona. Ruylatannona. Ga wa mapgogne chininri nyotunotanu.”

³⁴ Ga wa wanna gi gimata jemlu tyepirana. Wanna yogimatika tyepirana. Gi rumatluna wa chinyawaka.

Maygaletu Geriko gajeru

³⁵ Wane rixatka. Gerikostsi rapokinitka, waneru satu maygaletu. Gatnugapostsi tuplanatachri. Sroschi gagjijetachri. ³⁶ Wale yijnako giknogletinna gixolune yine. Repomlewata klunerni. ³⁷ Runkakluna wa Geso Nasare Gajeru giknogamta. ³⁸ Giyagni saplewjeta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

³⁹ Wa kosekamtachine chigetjetlu pochke rixinripa. Seyni wanepnute saplewjepotuta, “Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

⁴⁰ Giyagni Geso tunwata. Rawapjixlu Wale yegi. Wa rapyegitinitkalu, repomgalu. ⁴¹ Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapyi?”

Wale wane china, “Gitsrukaachi, netinripa.”

⁴² Ga wa Geso wane chinru, “Petanutka. Palixle gitskalakyi.” ⁴³ Waneklu retatka. Romkagitakalu. Rumalwumtlu Goyakalu. Ga wa pejnuruneko yine getinri rumalwutluna Goyakalu.

19

Sakeyo wa gijawenutachri

¹ Geriko Pokchi rapokamtinitka Geso. Koprupokchimtlu. ² Waneru satu jeji Sakeyo giwokatletachri. Walenwa gijawenutachine gitsrukate. Ponikolni wale. ³ Raluka getletlu Geso gi gixachrini. Gi runkata getletlu wa gixolune yine chinanu ma tennu chinanu. ⁴ Penute ya gasukleta. Sukomormuna ratskota retyaplu. Gi rixanu wane yapamtanu.

⁵ Wane rapokinitka Geso, yopukgatlu. Wane chinru, “Sakeyo, giyampotu pujrukanutka. Gi rixanu xawakni pupji numkata gapokleta.” ⁶ Giyagni giyampotu rujruka wale. Gimuwatachri yoptotlu.

⁷ Pejnuruneko getanatachine kegemga. Wane chinna wa satu jeji kmukochireru yegi jiglokinri wane rawinripa.

⁸ Giyagni tunwata Sakeyo. Wane chinru Gitsrukaachi, “Petanu, Gitsrukaachi. Ganikaji wane nixle nenekna kwamonurune. Ga wa girukokta nyokwire nujgiylo sroschi, gepkoxamkoje kata pnute nsatkaklo.”

⁹ Geso wane chinru, “Xawakni tyepji rapokatka gognewatikaluru, gi rixanu Gawraklopishkoxni wale. ¹⁰ Gi rixanu Gita Yineru Wgenno gina nujgiyaplu gamganatachri ga wa nognetkakyaplu.”

Yapaklu wa gepi pachaprojipirana

¹¹ Wale tokanchi yijnakotinitkana, satu yapaklu wane chinyatnakna Geso, gi rixanu gi gowukatkalu Gerosale, ga wa wanna kagwaklu waneklu rupgujewnanu Goyakalu pogirewatyawaka. ¹² Giyagni wane china, “Satu jeji wale potu pnu chiji ya, pogirewatyawaka yoptotinripa ga wa satokinripa. ¹³ Pamole wayegrene tomga. Satkaka gepi pachaproji reneka. Wane chinna, ‘Gmarnewatanu napokinpotunanuko.’”

¹⁴ “Ga wa gichijne gajene gayegixlu. Yokanatkana tsruno wale gajxigi, wane chinanna, ‘Gi waluklu wixa yegi pogirewatinripa wa tye.’”

15 “Wane rixatka. Wa yoptotinitkalu pogirewatyawaka. Satokinitka tom-gajixatkana wanna wayegrechine wa sroschi renekamtanune, rumatya-pna satkaka marnewaninrina.

16 “Muchinanu rapyegitlu satu. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, petanu. Gepi pacha pserojiprojite yogniklo gepi waragkaproji.’

17 “Wale wane chinru, ‘Poyagnu, kigleru wayegrechriyi. Ptsotsotaji chinanu poyagkakinri. Giyagni pamole pokchi putakiko.’

18 “Satu ginatnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, gepi pacha pserojiprojite tyogniklo satu waragkaproji.’

19 “Wale koxa wane china, ‘Pixa koxa pamyo pokchi putakiko.’

20 “Satu ginatnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, petanro gepi pacha pserojiprojite. Numretlo mkachrisama poyitkaluro. 21 Npikiyi. Gi rixanu jeji shikgajiryi. Pma mutaklewyawakanu pwiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya.’

22 “Giyagni wale wane chinru, ‘Mugletu wayegrechriyi. Pixako ptokanu nuklukanuwnayegjixinyi. ¿Pumatnoge wa shikgajiru jeji nixinri? ¿Nma mutaklewyawakanu nwini, ga wa nma muknokajityawakanu napatjetya?

23 ¿Klu koxa gi putakyallo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotanmaklo gitanuko ga wa gixolewnachroymananuko?’

24 “Wane chinna wane tunwanatachine, ‘Gkonanro gepi pachaproji waleyegiya. Genekanru wa gepi waragkaproji waneyalutu.’

25 “Wanna wane chinru, ‘Gitsrukaachi, waneyatkalu gepi waragkaproji.’

26 “Giyagni wane nchingi, waneyalutu psoluko reneeko. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. 27 Ga wa nkamnixjene koxa wa nma maluka pogirewletjene wannayegiya, ganikanna gewi. Giylaganna gita getanu.”

Gerosale rapoka Geso gakagloklewatachri

28 Tyepirana rali wane chinremtinitka Geso, yatka. Kosekamtatka. Gerosale kanikatka. 29 Wane rixatka. Gi gowuka chininitka Wetpage ga wa Wetani. Magkastsitkani, wa Goliwa Magkate chinikowaka. Gepi yimaklene yokanata. 30 Wane chinna Wale, “Gyanu tujra pokchi ginaple gajeru. Gapokinpatklu, waneklupa gikshikanro mporo wgene tsatkaluru, yineru mtuplatanutowa. Gkoshrikanru. Ganikanru. 31 Girukokta gepomginipgi, ‘¿Klu chinanu wane gixa koshpirokletlo?’ wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galuklu.’”

32 Wane yatkana yokanatkalune. Rukshikluna chinyawakpotukna.

33 Koshpirokatkaluna mporo wgene. Kwangixleru wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpiroklu mporo wgene?”

34 “Wanna wane china, “Gi rixanu Gitsrukaachi galuklu.”

35 Ranikatkaluna Geso yegi. Sapwakatjitatkaluna gimkaluymana mporo wgene. Gitji rutakatkaluna Geso. 36 Yamtini Wale, rukwekamkatna gatnugapo.

37 Gi gowuka rixininitka, Goliwa Magkate yojrigle rapokiniwa, pejnu-runeko gixolune yimaklene gimuwata. Yinuwaka gimalwuretluna Goyakalu. Saplee gimalwuretluna wa pejnuruko retanruyna, wa giyaklukakaya. 38 Wane china:

¡Gimalwutkaluru Pogirchi,

Gitsrukaachi giwaka ginyachri!

¡Kigle gwashle rixanu tengogneya!

¡Tenowaka potu wanepulu goyaknu!

³⁹ Giyagni pimrine Gwariseyone gixolune yine yegi gwachine wane chinruna, “Yimaklewatachri, pchigetjetanna pyimaklene.”

⁴⁰ Wale gigita. Wane china, “Wane nchingi, wa nyi pochke rixinmakna, sotlumka saplewatanu.”

Geso gichiyagatlu Gerosale

⁴¹ Gi gowuka tinininitka, retlu tsru pokchi. Chiyagata wale chinanu. Wane china, ⁴² “;Pumatkamkalu xani pugogneya, kluneru chinanmaka kigle gwashlepmakyi! Seyni xani puvgale yogimatika. ⁴³ Gi rixanu runanu pagognekaka, pkamnixjene chiji pirijeretinyina. Sajrukanyina. Pejnurusetako rerutanyina. ⁴⁴ Chiji jirukanyina, ga wa pwugenene gitoko gwachine. Gi wa rutakanu sotlu rogotkakinripa, gi rixanu gi pumatlu wa psalwayegit-ikolgone.”

Kpashiwakapi powratka

⁴⁵ Kpashiwakapi jiglokamtatka. Yinuwaka giknokletna maleka gishanre-wanatachine. ⁴⁶ Wane chinna, “Kayongalutkani:

Nopji gagjigognewakapijni.

Ga wa gixa wane gixatkalu
gitawakapna kachowgurune gwiywaka.”

Kpashiwakapi runkalewatya Geso

⁴⁷ Pagognemununanuka kpashiwakapi runkalewatya. Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine, ga wa wanna potu yine gijga giylaletluna. ⁴⁸ Gi rukshikluna gikta rixpokotyapluna. Gi rixanu pejnuruneko yine Walepje kagwakna wa jemyapluna.

20

Geso gitakikolu gepomsayegitka

¹ Pagogne wane rixatka. Yine runkakanata kpashiwakapiya. Runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Rapyegitluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine tsruneyma. ² Ruynumsatluna. Wane chinruna, “Punkakanwu klu putakika Pixa tyekaka pkamrutinri. ;Katu gitakyi wa tyea?”

³ Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Ginkakanno. ⁴ Wa Gwa katlewe ;tengogne giyakatyachirige? ;Waka yinenukka?”

⁵ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka, tengone giyakatyachrini, Wale wane chinanunwu, ;Klu chinanu koxa gi galixlu?” ⁶ Wane wchininipmaka yinenni, pejnuruneko yine sotlujetanunwu. Gi rixanu rushinikanutkana Goyakalu tokanu geneklewatachritkani Gwani.” ⁷ Giyagni rugitna wa gi rumatna ginakakta giyakatyachri.

⁸ Giyagni Geso wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Kamrurewatachine muglene

⁹ Yinuwaka ginkakletna yine tye yapkkluya, “Satu jeji sana gowasha rutaka. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka. Gixgogne ranga. ¹⁰ Topapkotka satu wayegrechri yokanata girukotachine yegi, wa reneyapluna wa sana gwiychritka. Seyni wa girukowatachine kochipjetanru. Maleshalni yokanatna. ¹¹ Rumepe yokanretatnaklu satu wayegrechri. Seyni wale koxa kochipjetna. Rektutetanruna. Maleshalni

yokanatna. ¹² Wanepnute mapa rixinri yokanatatnaka. Waleni rustakna. Ruknokanruna.

¹³ “Giyagni wa kgisanateru wane china, ‘¿Klu nkamrutanutka? Nyokanatanru nalukanru noturu. Kagwakpirgetkotanruna wale.’”

¹⁴ “Wa sana girukotachine wa retinitkaluna, wane chinna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wix-apatkani.’”

¹⁵ “Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatyanruna.

“Giyagni ¿gi rixanutkana kgisanateru wa wanna sana girukotachine?”

¹⁶ Runanu. Ruylatanunna wa nyipni sana girukotachinepni. Pimrine renekanu gowasha.”

Wa wanna yijnakotinitkalu, wane chinna, “Gike rixiniko.”

¹⁷ Wa Wale retanatna. Wane china, “¿Klumerkoxni wa tye yonatkaluru?”

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,

wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹⁸ “Katupnikta tye sotlu gitspetanuna, rumlokpotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanrunapa ramgapotutanuna.”

¹⁹ Waneklu yonchikgapine ga wa tsrukakalune sasertotene galuka kashretlu Geso, gi rixanu rumata jemluna wa wannapirana chinyalu tye yapkaku. Seyni yine pikna. ²⁰ Giruktatluna. Yokanyegitluna yimlewashatachine, wa poyagakachine pixka rixashatinripna, wa kashtokanutyapluna, samyokyapluna gitsrukaachi yegi, wa tsru potu gitaakaluru girukotlewatyawaka. ²¹ Repomgaluna. Wane chinruna, ‘Yimaklewatachri, wumatlu wanepotuko pchinjeta ga wa punkaklewjeta. Gi wa manewle giglenu chinanu pyoptofu yineru. Seyni galikaka potu punkakletpiranatu Goyakalu gatnugapote. ²² ¿Wa munanshichkotnige wenrukaka wenekyaplu Susa waka gike? ¿Wenekerger waka gi wa wenekanru?’”

²³ Seyni Wale gimatlu wanna sanowashle. Wane chinna, ²⁴ “Gekakitanno wa sroschiproji. ¿Katu yaglu waneylo, ga wa katunni toyonga?”

Wane chinruna, “Susanni.”

²⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunni.”

²⁶ Gi rumkata kashretokanutluna yine getanu. Ruglajitanna wa rugityana. Pochkenna.

Gepomsalu yotunrupirana

²⁷ Rapokna pimrine Sariseyone. Wane chinachine maleshlu yotunrupa gipnachineya. Repomgaluna. ²⁸ Wane chinruna, “Moysisi yonyegitwu, *satu yegwakluni kganunronru gipninina gi kwugenniri, wa repuru gwanro wale gnunronanni ruxolewkakinripa giklopishapa yegwakluni chinanu.* ²⁹ Giyagni wanena payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnunrowata. Rupnana. Mwugetnetnuko. ³⁰ Waneko pixka rixana gapkatatachri. ³¹ Mapa chininrina gwalo. Waneko pixka rixanna pejnurunniko payokgipreni. Rupnanna. Gi ruknokawgenetanna. ³² Suxni gapkata potu gipnaletanatka. ³³ Giyagni yotunruklupa, ¿giru gnunropni wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnunronitka wa wala.”

³⁴ Geso wane chinna, “Tyegogne gajene ganunrowata ga wa ganuruwatna.

³⁵ Seyni wa rumuknu getkonina rapkapyapluna tujragogne mnikawnakatupa ga wa yotunru gipnachinetskalaya wanna gi ganunrowatanutka. Gi koxa ganuruwatanutkana. ³⁶ Gi rumkata gipnaletanutkana. Gi rixanu Goyakalutowrene pixka rixanutkana. Goyakalu wgenenpatkani, gi rixanu

yotunru wgenenpatkani. ³⁷ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, Moyoisi ginkakpokowaklewata kawshipiripirana runkakletinri, wane rixinri *Gitsrukaachi, Gawra Goyakalutni, ga wa Gisaaka koxa Goyakalutni, ga wa Gakowo koxa Goyakalutni.* ³⁸ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute. Gi rixanu pejnuruneko giweka Wale chinanu.”

³⁹ Giyagni pimrine yonchikgapine gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, kigleru wane pchinre.” ⁴⁰ Gi rixanu wanekluyakawa gi tserpiranawa gepomgaletatkaluna.

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Gi chinna wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo? ⁴² Gi rixanu waleko Tawi wane china Shikalchi kirukateya: *Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate:*

’Ptuplatanu npotuklesretate,

⁴³ *Nutakinpotukna pkamnixjene
putspanjixgapre rixinripna.’*

⁴⁴ “Giyagni waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi, ¿gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

Geso giklukna yonchikgapine

⁴⁵ Pejnuruneko yine yijnakonatinri, wane chinna yimaklene, ⁴⁶ “Ggirukotinwa wanna yonchikgapineya. Galuka yanretachine gimkaluyina gowukalu. Ralukluna ralukikolupna giputuyina. Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkaklewawakapjikakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁷ Nikatapjijetkanna gipnagnurutachronni. Rixashleyina gogagjirgognerkakna. Wanna giklukanuwnakakalunopotupni.”

21

Gipnagnurutachro genekashle

¹ Geso getanata. Retna ponikolune, wa genekashlu gignantakikowaka gitakachine. ² Sato gipnagnurutachro reta kwamonuro. Tutaklo gepi mtur-omchataaji. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu kwamonuro gipnagnurutachro wala gitaka pejnurune pnute. ⁴ Gi rixanu nyi pejnuruneko ruxetanrona rutakna renekashlena Goyakalunupa. Seyni wa twu magatyachro potu tutaklo tseyomchataaji, pejnuruko tuwekinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu wa kpashiwakapji gijrolekachripa

⁵ Pimrine kpashiwakapjipirana yanumsanatna, wa kiglepotkaklu sotlu ga wa ginglewlukaka genekashatkaluru. Geso wane china, ⁶ “Wa tyekaka getanru. Pagogne ginanu gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

⁷ Giyagni repomgaluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tyekaka wane gixinripatka?”

⁸ Giyagni wane china Geso, “Ggirukotinwa gi wa yokwitkalunepgi. Gi rixanu gixo ginanu ngiwakaya. Wane chinanna, ‘Gitni. Kayegikatkalu gigogne,’ chinanna. Giyagni gi wa gomkajigitanna. ⁹ Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa yawroptajrukakapirana, gi gimyekanu. Gi rixanu rumkata muchinanu wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi.”

Tsru getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukyawakapa

¹⁰ Giyagni Geso wane chinna, “Yotunyegekakanna pachijne gajene pachijne gajene yegi, ga wa pogirewatyawaka yotunyegekaka pogirewatyawaka.

¹¹ Wanepflu tsru giyolikchijrukaka pachijnemnunanukaya. Ga wa waneplu yayixlukaka, ga wa nachlukaka, ga wa gimyeklukaka, ga wa tsru getkalurkaka tengogneya.

¹² “Ga wa ma mapookanupachi tyekaka, gkashichkona. Kojwakangina. Ginkaklewawakapjikakaya ga wa yoshmakikwaka nsamyooko. Ga wa pogirchine yegi ga wa gitsrukaachine yegi ganiiko Gita giwaka chinanu. ¹³ Rushpakanu gipgujtalewle chinanu. ¹⁴ Giyagni gaji gitakanru tye shinikanchi xani, gi wa gyanshinikanyegitanru gikta nchina giykoyegletinwa. ¹⁵ Gi rixanu Gita genektokanutangi ga wa gimatkalewle ma mumkata satkakletanruna, gi koxa rumkata yoptopiiretanruna pejnuruneko gkaminixjene. ¹⁶ Gixa samyooko giruneyako, ga wa gimunanwakaneyako, ga wa gimoleneyako, ga wa gimatanuneyako. Ga wa gixa pimringi ruylatanna. ¹⁷ Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu. ¹⁸ Ga wa gixjiwutsa gi wa patsapjeko gamgingi. ¹⁹ Gakotanshinikanutinri, giwekanu.

Gerosale mwakotupni

²⁰ “Wa gixa getiniplu solalone sajrukiniplu Gerosale, waneklu gimatanutkalu kayegikatkalu mwakotu rixinripatka pokchi. ²¹ Waneklu wa Gote gwachine magkakaka ya gasukletanna. Ga wa pokchi ganikajite gwachine wane rushpakinna. Ga wa pokchi malekate gwachine gi wa pokchi yanutkana. ²² Gi rixanu walegognekakapa saletikolupna Gerosale gwachine, wa poyagkakikolupa pejnurkakako yonatkalurkaka. ²³ iGi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakpatka! Gi rixanu wanepflu tsru kegeknauwlu tye chijiya, ga wa jgekanchi nyi yinyegiya. ²⁴ Yawnanna yoglolewapi gistakikalune. Payinemnunanuka ganikanna kashikanotkalunenapa. Ga wa Gerosale gakatooko payineya poyagkakikolpotunanuko payingonesha.

Yineru Wgene giniripa

²⁵ “Wanepflu getkalurkaka tkachiya, ga wa ksuruya, ga wa katagirkakaya, ga wa tye psolchijneyako payinemnunanuka salewnale. Wa tsru wenu sejrewnale ga wa gishpurga yowjere nutanshinikankakinna. ²⁶ Rupnagojjetanunna yinepni piklena chinanu, ga wa kagwakanruna chinanu tye psolchijneko ginachripa chinanu. Gi rixanu wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko. ²⁷ Wanepnute retannona wa *Gita yineru Wgenno ginachripa kyachgapereruyma*. Tsrū nuyakle ga wa noyaknu nununanu. ²⁸ Wa tyekaka yinuwaka wane gixletinpatka, mpotukawatanu. Ntunogitanu. Gi rixanu gi gowukatkalu gkoshpakikolpatka.”

Gikera gipchekaygalejitinipirana

²⁹ Satu yapkaklu wane chinyana, “Getanro gikera ga wa pejnurmunako. ³⁰ Wa gixa getinitkalo tupchekaygalejitininitka, gixnanuko gimatatkalu gi gowukatkalu walapu. ³¹ Waneko pixka rixanu gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukatkalu Goyakalu pogirewatyawaka.

³² “Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekakgoggenatachinesha, wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³³ Wa tengogne ga wa chiji nikawnanu, seyni wa ntokanu gi nikawnanu.

Giyokanu; gagjigognetanu

³⁴ “Ga wa gixa girukotinwa gixnanuko, gi wa ginjiwujpa gixkalchinanu, gi wa gimru chinanu, gi wa gkojwakanshinikanutinri tyegogne gajeruya, mkagwaakotupa rapyegityapgi nogogne gitsekleu pixka. ³⁵ Gi rixanu wane

rixa gapyegletanna pejnuruneko tye psolchijnemtako gwachine. ³⁶ Giyagni psolgogneko giyokanu. Gagjigognetanu pejnuruko ginachripa ginkata gasukletinripa, ga wa Gitastsi, Yineru Wgennostsi ginkata tunwaletinripa.”

Kpashiwakapji runkalewaty Geso

³⁷ Ga wa gogikaka, wa kpashiwakapji runkalewjetya. Ga wa goyecho Goliwa Magkate chinikowaka yajeta. Wane rawjejeta. ³⁸ Ga wa pejnuruneko yine goyechnokawpotuko yotunjeta. Kpashiwakapji yayegityaluna wa yijnakotyapluna.

22

Tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine

¹ Gi gowukatkalu meyiwlugogne, wa jimapro gisekachri myapjetkotu niikalurupa, wa Giknoglushgogne chinkaluru. ² Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine gigjalu gi rixpoko giylaletanruna Geso, gi rixanu yine pikna.

Gota galuka samyokletu Geso

³ Satanasyo jiglokatalu Gota, Giskaryote chinkaluru. Walenwa pamole gepi rixinrina. ⁴ Wane ya. Ruynumsatapna tsrukakalune sasertotene ga wa kpashiwakapji girukotachine gi rixpoko samyokletyaplu wanna yegi. ⁵ Wanna gimuwata. Rupiratyaluna renekyapluna sroschiproji. ⁶ Giyagni wale gipiratyana. Rujgalu ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyaplu wa gixolune yine mwiyawakanu.

Tsru Giknoglushgogne chinanu galpokotkaluru

⁷ Rapokatka jimapro gisekachri myapjetkotu nikikolgogne. Rumkata giylaletluna Tsru Giknoglushgogne genekashatkaluru. ⁸ Giyagni Petro ga wa Gwa yokanata. Wane chinna, “Gajewa. Galpokotanru wixanupa wa Tsru Giknoglushgogne wnikanrupa.”

⁹ Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu?”

¹⁰ Wale wane chinna, “Wa tsru pokchi gyinipa, wane yoptotingi satu jeji wa gashgaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru panchipotunanuko ginakakta jigloka. ¹¹ Wane nchinanru wa kapjiru, ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaklu wa napokagrukwakle wa nnikyawaka Tsru Giknoglushgogne nyimaklencya?” china.’

¹² “Wale gekakgitangi satu tsru teno gajerugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri.”

¹³ Giyagni wane yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgognenupa.

Ralipre nachnewlu

¹⁴ Wa gipapko gapokinitka, nikjetikwaka tuplata. Ga wa Waleymana yokanatanune. ¹⁵ Wane chinna Wale, “Naluka gimniklepotutgi tye Giknoglushgogne nma salewnagnapuwa. ¹⁶ Gi rixanu wane nchingi, gi wanepnuteko nnikanutkalu ma poyagkaakanuwa wale Goyakalu pogirewatyawakaya.”

¹⁷ Rawlo girapistono. Poyagnutatkalu. Wane china, “Gyoptotanro wa twu. Gimurkakanu. ¹⁸ Gi rixanu wane nchingi, gi nuranutkalo wanepnute gowajga ma mapookanuwu Goyakalu pogirewatyawaka.”

¹⁹ Kashichlu jimapro. Poyagnutinitkalu, jiknajrotlu. Reneksatna. Wane china, “Tyenwa nomane gixa chinanu geneekaluru. Wane gixjetanu gishinikyapno Gita.”

²⁰ Rali nikletinitkana, waneko pixka rixlo girapistono. Wane china, “Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya, gixa chinanu giyookaluru.

²¹ “Seyni getanru nsamyokjerumyopa Gitayma nikjetikowakaya. ²² Gi rixanu galikakni Gita wa Yineru Wgenno galimtanu nutakikowaka, seyni igi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko!”

²³ Giyagni wanna yinuwaka gepomsakakleta wannakakluko girupni wale wane gixachripa.

Wa tsru potu Goyakalu pogirewatyawakaya

²⁴ Yoptopirkakna wannakakluko giru yimaklelrupni wannate tsru kag-waakaluru. ²⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Payineko pogirene girukotanna wanna, wanna chinanu gitaakalune kigleru gixjene chinkalune. ²⁶ Ga wa gixa gi wane gixanu. Seyni wa tsru potu gixachri gixyegiya, mturu potu pixka rixanu. Ga wa gitsrukaachi, satu kamrurewatachri pixka rixanu.

²⁷ Gi rixanu, ¿girmi wa tsrupotu, wa nikjetikwaka tuplatachri waka kamrurewatachri? ¿Gi ge wa nikjetikwaka tuplatachri? Seyni wa gixyegiya, Gitni wa kamrurewatachri pixkalutno. ²⁸ Ga wa gixni wa Gitaymalunenangi nyantaletikowaakakaya. ²⁹ Giyagni Gita gipiratyagi. Nuru pixka pogire-watyawaka rupiratyano. ³⁰ Wa numnikjenepgi ga wa numurjenepgi wa nnikjetyawaka npogirewatyawakaya. Ga wa pamole gepi pogirchi tuplapijere ntuplatanu. Gixa gitakyagokanna pamole gepinerune wa Gisrayiline.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinipulu

³¹ “Simo, Simo, petanu. Satanasyo gagjiyegitgi trikoji pixka gixirika-jitkalunepgi. ³² Ga wa Gita gagjigogneyegityi wa palixle mmagatinitipa. Ga wa pixa penshinikanutinpatka, pmuchkotanshinikanutanna pumolene.”

³³ Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, galpokotachrino yoshmakik-waka nyinripa Pixayma waka gipnalu yegi.”

³⁴ Geso wane chinru, “Petro, wane nchini, ma yanumatkanuwa gax-awripa xawakni, pnutatanno mapa kata pima mumatyanupno.”

Yoglolewapi

³⁵ Wane chinatnakna, “Wa nyokanatingi wa sroschimapa maniikangi, ga wa mtsapanengi ga wa myoshmakjixlengi, ¿pagixanrege gmagatya?”

Wanna wane china, “Gi satuna wmagatya.”

³⁶ Geso wane chinna, “Seyni wa xani wa sroschimapa waneyalutu ranikanru, ga wa tsapa koxa. Ga wa yoglolewapi waneyamigjetu, rushankanru gimkaluko. Ragjitanru. ³⁷ Gi rixanu wane nchingi rumkata poyagkakletinripachi wa tye yonatkaluru Gitapirana. Wane china: *Mugleneyma kagwakikolupa Wale koxa*, Gi rixanu wa yonatkaluru Gitapirana poyagkakpotutkalurupni.”

³⁸ Giyagni wanna wane chinru, “Gitsrukaachi, petanru. Gewru gepi yoglolewapi.”

Wale wane chinna, “Gigiyatka.”

Getsemani ragjigognetya Geso

³⁹ Giyagni wane yiyatka. Wa rixjetyawaka Goliwa Magkate ya. Ga wa yimaklene koxa gomkagitlu. ⁴⁰ Wa wane rapokinitkana, Wale wane chinna, “Gagjigognetanu gma yantaletikotupa.”

⁴¹ Ga wa Wale gitspalatyana wa sotlu gimkata giknokikwakapshini. Yoptsojita. Wane ragjigognetya salewnalepapirana. ⁴² Wane china,

“Nuru, palukiniplu tuknoganu twu girapistono Gitaya, seyini gi wa Gita galukyawakapni, seyini Pixa galukyawakapni.”

⁴³ Satu Goyakalutowreru tengogne giyakatyachri gipgujewnayegitlu. Muchkotlu. ⁴⁴ Tsuru chingajiwlu rixinri, wanepnute muchkowa gagji-gognereta. Wane rixa runkoke wa tsuru rutspigle pixka rixagragata wa chiji gapokachri.

⁴⁵ Wa ragjigognetyawaka palnamtinitka. Yayegitna yimaklene. Retamtna gimkanatachine wamonnuopogna chinanu. ⁴⁶ Wane chinna, “¿Klu chinanu gimkanata? Gyotunotanu. Ga wa gagjigognetanu wa yantaletikowakapa gma jiglokinitipa.”

Geso samyooka ga wa kashichka

⁴⁷ Wa Geso yanumsanatiwiwa, getanu, gixolune yine. Ga wa Gota chinkaluru, wa pamole gepi chininri, wanna kosekamta. Wa Geso yegi rapokatka. Ramlutlu. ⁴⁸ Giyagni Geso wane chinru, “Gota, ¿pamlurege psamyokyatkano Gita wa Yineru Wgenno?”

⁴⁹ Ga wa Waleymalune getanatlu giknogachripa. Wane chinruna, “Git-srukaachi, ¿yoglolewapege wustaklewatini?”

⁵⁰ Satu wannaymalutu wa sasertotene gitsrukate potu wayegeru ruylaka. Potuklejepi yostakyalu. ⁵¹ Ga wa rujretlu Geso. Wane china, “Wanpotunanuko getashatanu.”

Kamrukjepitlu. Rutuukaklu.

⁵² Geso gepomgana sajrukjene, wannanwa tsrukakalune sasertotene, ga wa kpashiwakapji girukotachine, ga wa tsruna; wane chinna, “¿Kachowguru gishinikachine pixkagi gixa gishpaklemta yoglolewapiyma ga wa gaga-jeyma? ⁵³ Pagognemnunanuka kpashiwakapji gixayma nwanata. Gi wa wane gomyokyegityano. Seyini tyenwa gipapkotkani gixa, ga wa mapshag-waka girukotachripapkotkani.”

Petro nutatlu Geso

⁵⁴ Kashichatkaluna. Ranikluna. Sasertotene gitsrukatpotupji ranikluna. Ga wa Petro gowukayako gomkagitlu. ⁵⁵ Ganikajputu pawatna. Wane ruxiplakayana. Wanna yegi tuplata koxa Petro. ⁵⁶ Sato wayegrechro getlu wa chichpawastsi tuplanatyawaka. Tetpotutlu. Wane china, “Wa tye Waleymalutunanu.”

⁵⁷ Giyagni wale nutatlu. Wane china, “Suxo, gi numatlu.”

⁵⁸ Gowukshiniyaka satu getatnaklu. Wane china, “Pixa wannaymalutunanyi.”

Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi wa gitni.”

⁵⁹ Gowukshini giknoginitka, satu psolmuchkonuko wane chinatnaka, “Galikakni wa tye koxa Waleymananu. Gi rixanu Kalile gajerni.”

⁶⁰ Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi numata gikta pchina.”

Waneklu, wa yanumsatiniwa, gaxawripa yanumatatka. ⁶¹ Giyagni Git-srukaachi geknokyegetlu. Retlu Petro. Ga wa Petro gishinkaplu Gitsrukaachi tokanu, wa chinyawaklu, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa xawakni, pnutatanno mapa kata.”

⁶² Giyagni maleka rushpaka Petro. Chiyampotuta.

Geso gixpiranatka ga wa kochipjetka

⁶³ Geso kashichachine jejine gixpiranatlu. Kochipjetluna. ⁶⁴ Rushyagojitluna. Repomsatluna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatoxewa. ¿Katu giylakyi?” ⁶⁵ Wanepnute tye pixkalutu mupashiregnuchi gi gepika chinruna Geso.

Jemanshinikankakjetikowakaya tunwata Geso

⁶⁶ Gogi rixinitka rapatjetna yine tsrutene, ga wa tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine. Jemanshinikankakjetyawakna ranikluna. ⁶⁷ Wane chinna, “¿Pixlege wa Kristoyi? Punkakanwu.”

Wale wane chinna, “Wa nunkakingi gi galixanno. ⁶⁸ Wa nepomginkoxgi, gi wa gigitanno. ⁶⁹ Ga wa xaniyakawa *Goyakalu kgiyaklewakleru potuklesre-tate ntuplatanu Gita Yineru Wgenno.*”

⁷⁰ Ga wa pejnuruneko wane china, “Giyagni ¿Pixlege wa Goyakalu Wgene?”

Wale wane china, “Gixa chinyawaka Gitakni.”

⁷¹ Giyagni wanna wane china, “¿Klu wanepnute gipgujtalu walukatka? Gi rixanu wixa yijnakotokanutatkalu Walepotuko.”

23

Geso wa Pilato ginaple

¹ Giyagni palnamtatkana pejnuruneko gixolune yine. Pilato yegi ranikatkaluna. ² Yinuwaka jigyegejetatkaluna. Wane chinna, “Tye wukshika wa wumolene pupjekakachri. Rujretna wa Susa genekikolupa wenru. Wane china Walegimni wa Kristo, Pogirchi.”

³ Giyagni Pilato gepomgalu. Wane chinru, “¿Pixnige wa Goteyone Pogiryi?” Rugitlu Wale. Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

⁴ Pilato wane chinna tsrukakalune sasertotene ga wa gixolune yine, “Gi satuna giklukanuwnalu nukshikyalu tye jeji.”

⁵ Ga wa wanna muchkotnawana. Wane chinna, “Komyekanshinikanutna yine. Runkaklewata psoluyako Gotechijneya. Kalile rumuyaka ginkaklewletya gewina.”

Geso wa Girore ginaple

⁶ Giyagni Pilato yijnakotinitkalu, repomgalewata gikta Kalile gajerni tye jeji. ⁷ Wa rumatinitka wa Girore girukowasretatyawaka gajerni, yokanatlu Girore yegi, gi rixanu walegognekaka Gerosale rawanata Girore.

⁸ Ga wa Girore getinitkalu Geso, rumuwpotuta. Gi rixanu gi pomshinikmaka raluka getletlu. Gi rixanu yijnakpiranyegitlu. Kagwaka getletlu satu getkaluru Wale kamrutanru. ⁹ Gixo tokanchi repomgiylu, seyni Wale gike rugityalu. ¹⁰ Wanna koxa tunwanatna tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine. Muchkowa jigyegetluna. ¹¹ Ga wa Girore solaloteneyma geyiklu. Rapnokatluna. Ponikolu mkachri yoshmakluna. Pilato yegi yokanatnatkalu. ¹² Walegogne rumatkatkana Girore ga wa Pilato. Gi rixanu muchikawa kamnixkakapna.

Waka Geso waka Warawasu

¹³ Giyagni Pilato tomgana tsrukakalune sasertotene ga wa tsrukakalune ga wa yine. Wane chinna, ¹⁴ “Wa tye jeji ganikyegitno wa yine pupjekakachri pguta. Ga wa nepomsatlu gixa getanu. Gi satuna nukshika giklukanuwnaletlu tye jeji wa gjigyegityalu. ¹⁵ Gi wa Giroreko. Gi rixanu wale yokanatlu wixa yegi. Ga wa gi satuna kamruta rupninri chinanupa. ¹⁶ Giyagni nkochipjexanru. Wane gixachri nkaspukanru.”

¹⁷ Wa satkaka meyiwlugognekaka rumkata kaspuklejetlu satu. ¹⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine pasaplewatkalunni wane chinna, “Puxri-ikakanru wa Tye. Ga wa Warawasu pkaspukinwu.” ¹⁹ Walenwa yagotkaklu chinanu wa pokchi kamrutikaluru yagotkaklu, ga wa ruylale chinanu yoshmaaka.

²⁰ Rumepe tomgaletatnakna Pilato. Raluka kaspukletmaklu Geso. ²¹ Seyni wanna saplewatatnaka. Wane chinna, “iKoroshishkita putakaganru! iKoroshishkita putakaganru!”

²² Wale wane chinna mapa kata chininri, “Seyni iklu gekutu kamruta wa Tye? Gi satuna nukshikyalu rupninri chinanupa. Giyagni nkochipejixanru. Nkaspukanru.”

²³ Seyni wanna gichko saplewlepotutatnaka. Ragjitluna koroshishkita rutakikolupa. Giyagni wanna tokanu gaalirewata. ²⁴ Giyagni Pilato towuwatarka wa ragjityawakna rixikolpatka. ²⁵ Giyagni kaspukjixatkalu Warawasu wa yoshmaakaluru, yagotkaklu chinanu ga wa ruylale chinanu yoshmaakaluru, wa wanna gagjitanru. Ga wa Geso samyokatka wanna galukyawaka.

Wa gatnugapo Gijiwuswaga gapokgapotachri

²⁶ Ranikatkaluna. Surene gajeru Simo kashichna, sana giyakatyachri. Wale rutjikaklona koroshishkita, Geso gajxigi ranikyaplo. ²⁷ Romkagitluna gixolune potu yine, ga wa suxone koxa, kegeknanuwatachine, wamonuwatachine Wale chinanu. ²⁸ Ruprotakyegitna Geso. Wane chinna, “Gerosale gajerone, gi wa gichiyagatanno. Seyni gixnanuko gichiyagatinwa, ga wa gwugenene chinanu. ²⁹ Gi rixanu runanu pagognepa, wane chininripna, ‘Giglenshinikanyegitkalune migatone, ga wa nanwakchikaka mmushiwatkane, ga wa tnuchkaka ma mashichkotu.’ ³⁰ Waneklupa yinuwaka wane chinretanruna magkakaka:

Wixa gogo pujrukanu.

Ga wa mturu magkakaka:

Pushyatanwu.

³¹ Gi rixanu wa tyekaka kamrutna wa yinuwakikoluya, iigi rixpokatanna pagogne?”

Koroshishkita gitaakaluru

³² Raniikakoxna Waleyma gepi gekutu kamruklerune giylatkalunepa. ³³ Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gijiwuswaga yegi chinikowaka. Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa gepi gekutu kamruklerune koxa, satu potuklesreta, ga wa satu kegnetesreta. ³⁴ Geso wane china, “Nuru, pkaspukinna wanna. Gi rixanu gi rumatna kluneru kamrutna.”

Kotspaltamkatluna. Rutakluna rupenokalkakna.

³⁵ Wane tunwanatna yine. Retanatna. Tsrukakaluneyma ruxpiranatluna. Wane chinna, “Pimrine rognatkaka. Walenanuko gognetkakinwa wa xani Goyakalu Kristote rixinpakni, ga wa tsomitnanru.”

³⁶ Wa solalone yayegitlu. Rapnokatluna. Renekmakluna kachgalu. ³⁷ Wane chinna, “Wa Goteyone pogire pixinipa, pognetkakinwa Pixnanuko.”

³⁸ Wanekoxlu jigyegitkoluyonga Wale gogwaka wane chinachri:

Tyenwa Goteyone Pogire.

Wa gepi kachowgurune

³⁹ Wanenna gepi gekutu kamruklerune, wa gixripatachinni. Satu mu-pashiregnuchi chinru. Wane china, “iGi ge Kristokyi pixa? Pixnanuko pognetkakinwa ga wa wixni koxa gognetkakanu.”

⁴⁰ Rugita wa satu. Chigetjetlu. Wane chinru, “iGi ge piklu Goyakalu? Waneko pixa giklukanuwnayegjixkaluryi pixa. ⁴¹ Ga wa wixa galikakni wanepotuko wixka. Gi rixanu wkamrutyawaka pixkapotuko wyoptota. Seyni wa Tye gi satuna mugletu kamruta.”

⁴² Giyagni wale wane china, “Geso, pushinikanno gita wa pogirewatyawaka pjiglokinipa.”

⁴³ Giyagni Geso wane chinru, “Galikakni wane nchinyi, xawakni Gi-taymapyi gigletikowaka tengogneya.”

Geso gipnale

⁴⁴ Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako, kayinwakas-reta rapokinpotunanuko. ⁴⁵ Tkachi giwnamtatka. Mkachrichrata gi-maletachri kpushiwaka potu gajeru gitlalakamtatka ganikajpotunanuko.

⁴⁶ Giyagni Geso tsru saple potu rixa. Wane china, “Nuru, *pumyo nutaklu nuwekinri*.”

Wane rixatka, rupnanatka.

⁴⁷ Wa ksolaloteru getinri wane rixinritka, rumalwutlu Goyakalu. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni poyagakachrini.”

⁴⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine wane gapatjetyachine getpachine, wa retinitkaluna wane rixinitka, ruylakastatna. Satokna. ⁴⁹ Ga wa pejnuruneko rumatanune ga wa suxone, Kalileya romkagitjene, gowuka tunwanatna. Retanatluna wa tyekaka.

Gesni kapnatkaluru

⁵⁰ Ga wa satu jeji Gosi giwakatletachri. Walenwa jemanshinikankak-jetikowaka gajeru, jeji kigleru ga wa poyagakachri. ⁵¹ Wale gi gigitlu wanna gishinikyawaka, gi wa wanna kamrutanru. Garimate gajerni, Gotesreta gwapokchitachri. Wale koxa Goyakalu pogirewatyawaka kagwaka. ⁵² Wale Pilato yegi ya. Gesnimane ragjita. ⁵³ Jjirukatkalu. Pachrata poyitakalu. Rutaklu yomlechi sotlu jitotikalurupna, gi satuna mutakikowakanuwa. ⁵⁴ Walegognenwa Tsrugognestsitka. Ga wa gapnanutikalurgogne gimr-erekamtinpatka.

⁵⁵ Ga wa suxone, Kalile rumuninine, gomkagitlu retapyapluna kap-natikowaka, ga wa gi rixpoko gitakamanretanruna. ⁵⁶ Ga wa satokatkana. Ralpokotluna pgamlungiru ga wa pgamlugalu. Gapnanutikalurgogne rap-nanutna wa yokanru chinyawaka.

24

Yotunru

¹ Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Raniklona pgamlugalo wa ralpokotanrona. ² Retluna wa sotlu gaka-prurutkalurutka yomlechi gajeru. ³ Jiglokapnatluna. Gi wa rukshik-manetatkaluna Gitsrukaachmane Geso. ⁴ Wane rixatka. Ma mumatan-shinikanutkana wa tyeya, waneklu gepi jejine gapyegitna katajinkalune. ⁵ Pikanna. Chiji yonogimtna. Wane chinkana, “¿Klu chinanu gijgalu wa giwekachri wa gipnachinetskalaya? ⁶ Gi wa gewitkalu seyni yotunomtatka. Gishinkapanru wa runkakyagi wa Kalile rawanatinuwa, ⁷ wa wane chininri, ‘Numkata Gita, Yineru Wgenno kmukochirerunemyo samyookalurupno. Numkata koroshishkita nutakikolupa, ga wa mapgogne rixinri nyotunotanu.’ ” ⁸ Giyagni wanna gishinkaplu wa tokanu.

⁹ Yomlechi satokyatkana. Pejnuruko wa tyekaka runkaakana pamole satupje ga wa pejnuruneko pimrine. ¹⁰ Wannanwa Mariya Maktala gajero, ga wa Gwana, ga wa Mariya Santiyako ginro, ga wa pimrone wannaymalone ginkakna yokanatkalune tyekakapirana. ¹¹ Ga wa wanna yanumsalesha pixka rixa jemletluna. Ga wa gi ralixkana. ¹² Palnamta Petro. Rasukamta.

Yomlechi yegi ya. Rujnoka. Retlu mkachrichrata kotnuukaluru. Gipji satokatka giglajitachri wa ginknogachriyatka retinri.

Yimaklene Gemawo Pokchi yachinepa

¹³ Walegogneko gepi wanna papokchi yana. Pamole gepi kilometroni Gerosaleya, Gemawo chinikowaka. ¹⁴ Ruynumsakakananumtna wanakakluko wa pejnurukopirana ginknogachriyatka. ¹⁵ Wane rixatka. Wa ruynumsakakananumtinna, repomsakakananumtinna, Waleko Geso kayegikna. Wannaymamnutkalu. ¹⁶ Ga wa wanna gimaletaygaletka ma mumatyanupluna.

¹⁷ Ga wa Wale wane chinna, “¿Klupirana nchinkakananumta gixkakluko gyanananumtyawaka wamonuwgojitachingi?”

¹⁸ Satu wa Kleyopa giwakatletachri gigitlu. Wane chinru, “¿Gerosale gapkapachripjeraygi pixa? ¿Gi ge pumatlu pixa wa wane rixanatinitka tyegognekaka?”

¹⁹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Klunernige?”

Ga wa wanna wane chinru, “Wa Gesni Nasare gajernipirana. Walenwa jejni Goyakalu tokanu geneklewatachrini. Kgiyaklewaklerni kamrureya ga wa tokanuya, Goyakalu getanu ga wa pejnuruneko yine getanu. ²⁰ Ga wa wane rixa samyokletluna wa tsrukakalune sasertotene, ga wa wut-srukateneya giklukanuwnayegjixkalurni rupninripa. Ga wa koroshishkita rutakluna. ²¹ Ga wa wixa kagwaklu Walepni wa Gisrayiline koshpakachrip-maka. Ga wa tyekaka pnutetkani xawaknitkani mapgognetkani wane rixinritka. ²² Ga wa pimrone suxone koxa wa wixanune koglajitwuna. Wa goyechnokawpotuko yomlechi yana. ²³ Gi rukshikmanetluna. Giyagni runatkana. Wane chinna klugimkoxakta retna, Goyakalutowrene. Wanna gima wane china ruwegkimataka. ²⁴ Wane koxa yapna pimrine wixay-malunenanu yomlechi yegi. Wa chinyawakpotukna suxone rixa getletluna. Seyni Wale gi retapna.”

²⁵ Giyagni Wale wane chinna, “Gaa mumata jemkangi. Mshinikanga-jingi wa galixinripa wa pejnuruko wa Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka. ²⁶ ¿Gi ge tyekara rumkata salewnaletya wa Kristo, ga wa royaknu jiglokinripa?” ²⁷ Moysisi kirukate yinuwakya ga wa pejnuruneko tokanchi geneklewatachine kirukate, yokakyegitna pejnuruko yonpiranyegitkalurni Wale.

²⁸ Kayegikatkaluna pokchi rushinikyawakna. Wane rixa wa pne yale-tanutka. ²⁹ Ga wa wanna chipetlu. Wane chinruna, “Wixyempakyichi, gi rixanu kayistsitkani; nikawnagognemtanutka.”

Giyagni jigloka. Wannayma rutukamta. ³⁰ Wane rixatka. Wannayma tuplanatini nikjetikowakaya, rawlo jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jik-naglu. Reneksatna. ³¹ Giyagni rumrekgatatkana. Rumatatkaluna. Ga wa Wale gangamtatka wannaygaleya. ³² Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi wixpokonshinikanunananumta wa gatnugapo ruynumsananumtinitkawu ga wa runkakupokowakatyawu wa yonatkalurkaka?”

³³ Walepapkoyakawa palnamtna. Gerosale satokna. Rukshiikana gap-atanatachine pamole satupjene ga wa wannaymalune. ³⁴ Wane chinna, “Galikakni yotunomtatka Gitsrukaachi. Simo yegi ruggujewninyatka.”

³⁵ Giyagni wanna ginkaklewata wa gatnugapoya retanrukaknapirana, ga wa gi rixpoko gimatletatkaluna wa jimapro jiknajrotinritka.

Geso gipgujewnayegitna pamole satupje

³⁶ Wa yanumsatiniwana tyepirana, wanna ganikajite tunwatatka Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.”

³⁷ Giyagni wanna gimyeka. Pikanna. Samenru kagwakyaluna wa retyawakluna. ³⁸ Wale wane chinna, “¿Klu chinanu gkojwakanshinikanuta? ¿Klu chinanu wane gixa gishinikanuwgajreta? ³⁹ Getamyotanno ga wa nojixi, wa Gitakni. Gkamrukanno ga wa getanno. Gi rixanu wa samenchi gi kagitlu, gi kagaplu wa gixa getyawakno.”

⁴⁰ Wane rixinifka, rekagimiyotatkana ga wa gijixi. ⁴¹ Gi ralixawana wa rumuwleyna ga wa ruglajreyna. Wane chinna, “¿Gi ge waneygi gewi pagixanu niikaluru?”

⁴² Giyagni wanna psoji shima jimkaluro ganikyegitlu. ⁴³ Ga wa Wale yoptotlo. Wanna getanu nikatka.

Geso yokakyegitna tokanchi yonpiranyegitkalurni Wale

⁴⁴ Ga wa Wale wane chinna, “Tyenwa ntokanu nunkakyagi wa gixa yegi nwanatiniwa. Wa runkata poyagkaakota pejnurkakako Gitapirana yonatkaluru, wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya, ga wa Goyakalu fokanu geneklewatachine kirukateya, ga wa Shikalchi kirukateya.”

⁴⁵ Giyagni kotpukanshinikanutatkana wa rumata jemyapluna yonatkalarukaka. ⁴⁶ Ga wa wane chinna, “Wane rixyongata, wa Kristo salewninripa ga wa mapgogne chininripa yotunotinripa gipnachinetskalaya. ⁴⁷ Ga wa payinemnunanuka yegi runkaketikolupa giwakaya renshinikanutinripna kaspukmukochiretikolupna. Ga wa Gerosale yinuwakini. ⁴⁸ Gixni wa gipgujtatachinepgi tyepirana. ⁴⁹ Gixa yegi nyokanatanru Nuru gipiratanru. Ga wa gixa Gerosale Pokchi gitukanu, wa gitaakoklunpotunanuko tsru giyaklewlu potu tengogne giyakatyachri.”

Tengogne raniikatka

⁵⁰ Wetanistsipotuko ranikna. Yotukamyota. Ruglenshinikanyegitna. ⁵¹ Wane rixatka. Wa ruglenshinikanyeginatinitkana, wanna yegi konikatka. Tengogne raniikatka. ⁵² Giyagni wanna yoptsojityegitlu. Wanepnute Gerosale satokatkana. Gimuwpotumtachinetka. ⁵³ Psoolgogneko kphasiwakapji rawna. Goyakalu rumalwutna.

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Gwa Yonatanru

Tokanchi

¹ Yinuwakikolu wane rawa Tokanchi. Ga wa Tokanchi Goyakaluy-mananru. Ga wa Tokanchinwa Goyakalu. ² Yinuwakikolu Tyenwa Goyakaluyma.

³ Ptovrnanuka kamrutka Waleya. Wale mwaknu gikenna kamrutka wa gwachritka. ⁴ Wale rawa giweklu. Ga wa giweklunwa yine pokamlatyegitachri. ⁵ Pokamlalu mapshagawaka pokamlatachri. Wa mapshagawaka gi gagakloklu.

Gwa gipgujtatlu pokamlalu

⁶ Waneru satu jeji Goyakalu yokanatanru. Gwa giwaketletachri. ⁷ Wale gina rupgujtawatinripa, rupgujtatyaplu pokamlalu, ralixinripna pejnuruneko wale chinanu. ⁸ Gi wa pokamlalni wale, seyni runa rupgujtatyaplu pokamlalu.

Pokamlalu galikakpotunanu

⁹ Tokanchinwa pokamlalu galikakpotunanu. Wa pejnuruko yineru pokamlatachri tye psolchijneko gapokachri. ¹⁰ Tyechijne rawanata. Tye psolchijneko kamrutka Waleya. Tyechijne gajene gi gimatlu. ¹¹ Walenu runyegita Wale. Ga wa Walenune gi wa yoptotluna. ¹² Seyni pejnuruneko yoptotjene Wale gitakna Goyakalu wgenene rixinripna, wa ralixgiwakatjene. ¹³ Wanna gi wa granchiko wugenetikna, gi wa manchi galukyawaka, gi wa jeji galukyawakako, seyni Goyakaluya wugenetikna.

Tokanchiko manewata

¹⁴ Tokanchiko manewata. Wixatskala rawanatapa. Wetlu royaknu. Girchi satupjerutu Gituru goyaknu waneylu. Kgimutlewaklerpotni. Galikakpotni.

¹⁵ Gwa gipgujtatlu. Wane china sapleta, “Tyenwa nchinjenatanru, ‘Najxigi ginachripa, muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya.’”

¹⁶ Gi rixanu wane rixle gixoluruya wyoptojeta pejnurunekwu. Ga wa rumutlewe wanepnute rumutlewe potu wyoptota. ¹⁷ Gi rixanu Moysisiya reneeka Tokanchi Yokanatkaluru. Wa Geso Kristo chinanu rawa gimutlewu ga wa galikakpotunanu tokanchi. ¹⁸ Gikena getlu Goyakalu gi pagogneko. Girchitsi gwachri, satupjerutu Gituru, Wale ginkakletlu.

Gwa Katlewakleru gipgujtale

¹⁹ Tyenwa Gwa gipgujtale, wa Goteyone yokanatinitkana Gerosaleya sasertotene ga wa Rewinane repomgiyapluna, “¿Giryi pixa?”

²⁰ Rupgujetnawa Gwa. Gi wa nutatnawa. Rupgujetnawa, “Gi wa Kristono gita.”

²¹ Repomgaluna, “¿Klunerkoxni? ¿Giliyaklayge pixa?”

Wane china, “Gi waleno.”

“¿Wa tokanchi geneklewatachrirayge?”

Rugita, “Gike. Gi waleno.”

²² Giyagni wane chinruna, “¿Gi gixachriyi? wunkakyapna wyokanatjene. ¿Gi pchinnawa pixnanuko?”

²³ Wane china:

“Gitni giplaji yineru mwiyawakanu saplewatyachrino,
wane chinachrino:

Mpotukatanru Gitsrukaachigapo,
wa Gisayiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka.”

²⁴ Wa yokanatkalune, Gwariseyenu. ²⁵ Repomgaluna. Wane chinruna,
“¿Klu koxa pkatlewatya, wa Kristomigjekyi, gi wa Giliyyi, gi wa tokanchi
geneklewatachrikoxyi?”

²⁶ Gwa gigitna. Wane chinna, “Gita katlewata gonuya. Seyni gixatskala
rawa wa gixa mumatanutu. ²⁷ Walenwa gita gajxigi ginachri. Gi wa gita
gimukluni wa nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa.”

²⁸ Tyekaka wane gixkaluru Wetawara Pokchi, Gorta wakanute, wa Gwa
katlewjetyawaka.

Getanru Gowega Wgene Goyakalunu

²⁹ Waleprikgogne Gwa getlu Geso wale yegi yachri. Wane china, “Getanru
Gowega Wgene Goyakalunu, tye psolchijneko gajene konmukochiretachri.

³⁰ Tyenwa nchinjenatanru, satu jeji najxigi ginachripa, Walenwa
muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya. ³¹ Gi
numatanatlu. Seyni wa rumatikolupa Gisrayiline yegi, giyagni nuna gita
nkatlewatiripa gonuya.”

³² Wa Gwa gipgujtalewata. Wane china, “Netlu Giwekikaluru tengogne
gijrukyachri. Motkoko pixka rixa Geso gogo gwachri. ³³ Gi numatanatlu,
seyni wa nyokanatjeru gonu nkatlewatiripa, Wale wane chinno, ‘Wa Gi-
wekikaluru peta gijruklegogwakatanru, Wale gogwaka gwachri, Walenwa
Giwekikaluru Kpashiri katlewatyachri.’ ³⁴ Gita getlu. Nunkakletlu Tyenwa
Goyakalu Wgene.”

Muchichachine Geso yimaklene

³⁵ Waleprikgogne rumepe tunwaleta Gwa, ga wa gepi yimaklene.
³⁶ Rushinga yaletinri Geso, wane china, “Getanru gowega Wgene
Goyakalunu.”

³⁷ Gepi yimaklene yijnako yanumsaletlu. Romkagitakaluna Geso.
³⁸ Ruprotaka Geso. Retna rawgajxigitjene. Wane chinna, “¿Klu gijga?”

Wa wanna wane chinru, “Rawi (walenwa yokaakaluru, Yimaklewat-
achri), ¿ginaka pwa?”

³⁹ Wane chinna Wale, “Ginanu. Getapanru.”

Wane yana. Retluna ginakakta rawa. Walgogne rutukna Wale yegi.
Kayinwappapkotkani.

⁴⁰ Wa gepi Gwa yijnakotachine, romkagitjene, satni Gantirishi Simo Petro
gepuru. ⁴¹ Gantirishi gikshikgapkatlu waleko yegwaklu Simo. Wane chinru,
“Wukshikatkalu Mesiya.” Walenwa yokaakaluru Kristo.

⁴² Geso yegi raniklu. Geso getlu. Wane china, “Pixni wa Simo, Gona wgene.
Pixa giwakatko Sega. (Walenwa yokaakaluru Sotlu.)”

Geso tomgana Wilipi, Natanayli

⁴³ Waleprikgogne Kalile raluka yaleta Geso. Rukshiklu Wilipi. Wane
chinru, “Pomkagitanno.”

⁴⁴ Wetsayta Pokchi gajerni Wilipi. Walenwa Gantirishi ga wa Petro pokchi.

⁴⁵ Wilipi gikshiklu Natanayli. Wane chinru, “Wukshikatkalu Moysisi yonye-
gitanru Tokanchi Yokanatkaluruya, ga wa tokanchi geneklewatachine koxa
yonyegitanru. Gesni, wa Gosi wgene, Nasare Gajeru.”

⁴⁶ Natanayli wane chinru, “¿Nasarege rumkata giyakletya pagixanu
kigleru?”

Wilipi wane chinru, “Punanu. Petapanru.”

⁴⁷ Geso getanataplu Natanayli. Wane chinyegitlu, “Getanru satu galikakotunanu Gisrayili. Walenwa mayrokletu.”

⁴⁸ Natanayli wane chinru, “¿Ginaka pumatyano?”

Geso gigita. Wane chinru, “Wilipi ma tomgakanuwayi, wa gikera rapukote pwanatini, netyi.”

⁴⁹ Rugita Natanayli. Wane chinru, “Rawi, Pixni Goyakalu Wgenyi. Pixni wa Gisrayiline Pogiryi.”

⁵⁰ Geso gigitlu. Wane chinru, “Gi rixanu wane nchinyi, ‘Netyi wa gikerampukoya,’ ¿palixge? Tyekaka pnute tsru petanu.” ⁵¹ Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchingi, xanikakayakawa getanru tengogne gitpukinri, ga wa Goyakalutowrene gatskomtachine, gijrukamtachine Gita Yineru Wgenno yegi.”

2

Kashimyolu Kanaya

¹ Waleprika pnutgogne waneru kashimyolu Kana Pokchiya, Kalilesreta. Wanero Geso ginro. ² Chanixka koxa Geso ga wa yimaklene kashimyolu yegi.

³ Winga magata. Wa Geso ginro wane chinru, “Winga maleshayna.”

⁴ Wane chinro Geso, “¿Gi rixno Gita ga wa pixa, suxo? Gi rapokawa nopapko.”

⁵ Runro wane chinna gipxaklewatachine, “Gkamrutanru klunerukokta runkakyagi.”

⁶ Wanenanru patsrujire sotlu gashgaji, wa powratjetyawakna Goteyone. Gepi, mapa yokmajtagapi jigloklu satkaka.

⁷ Wane chinna Geso, “Ntseptaganru gonu tyekaka gashgaji.” Tsepotopotluna.

⁸ Wane chinna Wale, “Nsajikgatanru xani. Nikikwaka chinanuwaytjachri ganikyegitluna.”

Ranikyegitluna. ⁹ Wa retumginitkalo chinanuwachri gonu kamrutikaluro winga, gi rumata ginaka tuyakatya, seyni wa gipxaklewatachine gonga saajegatachine gimata. Wa chinanuwachri tomgalu gnumrowatjachri. ¹⁰ Wane chinru, “Pejnuruko yineru muchinanu rutaklo kiglero winga. Wa rumetinitkana rutakatkalu mugletotka. Ga wa pixa gimretlo xangonnenanu kiglero winga.”

¹¹ Tyenwa muchinanu getkaluru kamruta Geso Kanaya, Kalilesretaya. Rekagigoyaknuta. Ga wa yimaklene galixlu. ¹² Wale gowukshini yopika. Kapernawo yatka Wale ga wa runro, ga wa repurune, ga wa yimaklene. Gi gixgogne wane rawna.

Geso powratlu kpashiwakapji

¹³ Gi gowukatkalu Tsrú Giknoglushgogne Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ¹⁴ Kpashiwakapji retyana wakane gishanretjetachine, ga wa gowegane gishanretjetachine, ga wa motkokone gishanretjetachine, wanepnute gipekserojiprojkakachine tuplatachine. ¹⁵ Kochipjerewapitsa kamruta. Kpashiwakapji rerutyana pejnuruneko, ga wa gowegane, ga wa wakane. Rupkakyanna serojiprojna wa kgipekoklerune. Yawnajkaklo gikwalna.

¹⁶ Motkoko gishanretjetachine wane china, “Gkoshpakanro wala gewiya. Gi wa Nurujjiko marnewakapji gkamrutini.”

¹⁷ Giyagni yimaklene gishinkaplu yonatkalurni: *Wane nixa jmerpotno pupji chinanu.*

¹⁸ Wa Goteyone wane chinru, “¿Klu getkaluru pekakitwu wa tye pkamrutinri?”

¹⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gnikatanru tye kpashiwaka potu, ga wa mapgogne chininri ntunotakanru.”

²⁰ Giyagni wane chinna wa Goteyone, “Gepkoxamkojmole patsrujire walapu kamrupjinatkaluru tye kpashiwaka potu, ga wa Pixa ¿mapgognepje ptunotakanru?” ²¹ Seyni Wale wane chinyegitlu gimanepirana kpashiwaka potu. ²² Giyagni wa yotunotinitka gipnachinetskalaya, yimaklene gishinkaplu wa wane chinjenatinri. Ralixluna wa yonatkaluru, ga wa Geso chinyawaka.

Geso gimatgajitna pejnuruneko

²³ Tsrú Giknoglushgogne, meyiwlugogne, Gerosale rawanatini gixo galixgiwakatlu. Retanatluna wa getkalurkaka kamrutini. ²⁴ Waleko Geso gi gaponshinikanyegitnawa wannayegiya, gi rixanu Wale gimatna pejnuruneko. ²⁵ Gi wa magatya wa satu gipgujatyaplu yineru, gi rixanu Waleko gimatlu yineru gaji gwachri.

3

Geso ga wa Nikotemo

¹ Wanenanru jeji satu Gwariseyo, Nikotemo giwakatletachri. Goteyone gitsrukate. ² Tyeuwa goyechno yayegitlu Geso. Wane chinru, “Rawi, wumati Goyakalu yegi ginyachriyi yimaklewatachri pixinripa. Gi rixanu gike gimkata kamruretlu tyekaka getkaluru wa Pixa kamrutanrukaka waleyama ma mixkanumka Goyakalu.”

³ Rugita Geso. Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchinyi, wa numepe gishpakletkatu gi rumkata getletlu Goyakalu pogirewatyawaka.”

⁴ Nikotemo wane chinru, “¿Gi rixpoko gishpakletatnaka satu jeji tsrutsole-jinatka? ¿Rumkatge gimepe jiglokletanutnaklu runronanwaka, rushpakinri-patnaka?”

⁵ Rugita Geso, “Galikakni, galikakni wane nchinyi, satu ma wugenetik-maka gonuya ga wa Giwekikaluruya, gi rumkata jiglokletanru Goyakalu pogirewatyawaka. ⁶ Ga wa manchi gishpakyachri manchini wale, ga wa Giwekikaluru gishpakyachri, giwekikalurni wale. ⁷ Gi wa puglajitanu wa wane nchinyayi, gimkata gimepe gishpakletanutnaka. ⁸ Wa kannipgyalu ginakakta raluka wane yannipgyata. Pyijnakpogimnutlu, seyni gi pumata ginakakta runya, ga wa ginakakta yanu. Wane rixa pejnuruko Giwekikaluru gishpakyachri.”

⁹ Rugita Nikotemo. Wane chinru, “¿Gi rixpoko wane gixkotanu?”

¹⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “¿Pixni wa Gisrayiline yimakachriyi, ga wa gi ge pumatlu tyekaka? ¹¹ Galikakni, galikakni wane nchinyi, wa wumatanru wane wchina, ga wa wetanru wupgujtata. Gi gyoptotlu wupgujtatanru. ¹² Wa nunkakingi tyechijne gajerupirankaka, gi galixa, ¿gi gixpokotyawaka galixini wa tengogne gajerupirankaka nunkakingi? ¹³ Gike gatskotlu tengogne, seyni wa tengogne gijrukyachripje, Gita wa Yineru Wgenno tengognerutno. ¹⁴ Moysisi pixka yotunkakinri wa gimnu yineru mwiyawakanuya, waneko pixka nixa: numkata yotunkaakotanu Gita Yineru Wgenno. ¹⁵ Wa pejnuruneko nalixjene ma mamginitipa, seyni waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu.

Ralukyapogna Goyakalu tye psolchijne gajeneko

¹⁶ “Wane rixa galuklepotutna Goyakalu tye psolchijne gajeneko, giyagni renekna satupjerutu Gituru, wa pejnuruneko ralixjene ma mamginitipa, wa waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gi yokanatu Gituru tyechijne ruklukanuwnayegixiyapna tye psolchijne gajeneko, seyni wa tye psolchijne gajeneko gognetkakilolupa Wale chinanu. ¹⁸ Wa Gita galixachri gi ruklukanuwnayegjixko. Seyni malixakletu ruklukanuwnayegjixkanatka gi rixanu gi ralixgiwakatno Gita Goyakalu Wgenno satupjerutu. ¹⁹ Tye chinanu Goyakalu giklukanuwnayegjixanru yineru, wa tye psolchijneko runa pokamlalu, ga wa yine galukpotutlu mapshagwaka pokamlalu pnute, gi rixanu mugletni wa kamrurna. ²⁰ Wa pejnuruneko mugletu kamrutachine gaganutlu pokamlalu. Gi wa pokamlalu yegi yana ma mekakgi giklukanuwnaletikutupna kamrurna. ²¹ Wa poyagkakachrii yayegitlu pokamlawaka, rekakgi kamruretikulupa Goyakaluya wane gixka.”

Gnunrowatachri galukjeru

²² Wanepnute Gotechijne ya Geso yimakleneyma. Wane rawjenatini wannayma. Katlewjixa. ²³ Katlewata koxa Gwa Genoya, Sali Pokchitsi, gi rixanu wane rawa gixo gonu. Wane yana. Katkalune. ²⁴ Gi rixanu gi wa yoshmaklewjetikwaka rutaakawa Gwa. ²⁵ Gwa yimaklene gigjekaka satu Goteyoyma powratjetikwakapiranaya. ²⁶ Yayegitluna wa Gwa. Wane chinruna, “Rawi, wa Gorta wakanute pixaymalutunanu, wa pupgujtajanatanru, petanru, katlewjixa. Ptowrunpotunanuko yayegitlu.”

²⁷ Rugitna Gwa. Wane china, “Gike rumkata yoptoleta yineru, seyni waleppe wa Goyakalu genekyalu. ²⁸ Gixakni wa nupgujtjengi wane nchine, ‘Gi wa Kristono gita,’ seyni gitni wa yokanatkalurno Kristo penutete. ²⁹ Wa gnurowatachri walenwa kganunrolu, Kristo pixka waneylu ralixjene. Wa gnurowatachri galukjeru, walesti gwachri, pixka nixa gita. Ralukjeru yijnakotlu gnurowatachri tokanu, ga wa rumuwpotuta tokanu chinanu. Waneko pixka nixa gita. Numuwpotuta Kristo chinanu. ³⁰ Runkata tsru gixleta Wale, ga wa gita giyagokananumtanu.

Teno giyakatyachri

³¹ “Ga wa teno giyakatyachri pejnuruneko pnute tsruni Wale. Ga wa chiji giyakatyachri, chiji gajerni wale. Tye chiji gajerupirana runkakleta. Ga wa tengogne giyakatyachri pejnurune pnute tsruni Wale. ³² Ga wa retanru, ga wa yijnakotanru Wale rupgujtata. Gike yopto gipgujtaletlu. ³³ Yopto gipgujtaletjeru runkakupokowakyegetlu wa Goyakalni wa poyagkakachri. ³⁴ Gi rixanu wa Goyakalu yokanatanru, Kristo, Goyakalu tokanu runkakleta. Gi rixanu gi reneklu Goyakalu Giwekikaluru kyagolu. ³⁵ Ruru galuku Gituru. Ptowrunanuka reneklu gimyoaya. ³⁶ Wa Goyakalu Wgene galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa. Seyni wa Goyakalu Wgene malixkatu gi retanru ruwekinri, seyni Goyakalu jigekanuwyeegognenatlu.”

4

Gakowni jitothkomgalesti tuplatinri Geso

¹ Giyagni wa Geso gimatlu wa Gwariseyone yijnakyegetlu Gwa pnute rixna yimaklene Geso. Katlewjixna. ² Gimka katlewata Geso, seyni yimaklenepje katlewata. ³ Giyagni Gote rushpakya. Kalile satokanutnaka.

⁴ Samarya rumkata yaplemta. ⁵ Giyagni wane rapoka papokchi Samarireta, Sicha chinkaluru pokchi, wanesti wa Gakowo genekchijiyalu gituru

Gosi. ⁶ Waneru Gakowni jitotkomgale. Giyagni Geso gama yagapleta. Wane tuplata gitkomgasti. Tumananutkani.

Samari gajero

⁷ Samari gajero sato suxo gina sajkapgatachropa. Wa Geso wane chinro, “Putanno.” ⁸ Gi rixanu yimaklene pokchi yatkana. Ragjitapluna niikaluru.

⁹ Samari gajero wane chinru, “¿Gi pixkatge Pixni Goteyyi pagjitno wa nutyapyi, gitni wa Samari gajerno?” Gi rixanu Samaritanoneyma gi rumatlekkakna Goteyone.

¹⁰ Rugita Geso. Wane chinro, “Pixamka gimatanru Goyakalu genekashle ga wa Girni wa wane pchinjeru, ‘Putanno,’ pixa gagjitanmaklu Waleya. Walemka genekanyi gonu giwekachri.”

¹¹ Suxo wane chinru, “Gitokopna rawatkomgata. ¿Ginaka pguta waneyyi wa gonu giwekachri? ¹² ¿Pixlege wa wutsrukutni Gakowni pnute tsrurayge, wa tyetkomga wenekjerni, waleni koxa giiru, ga wa wugenene, ga wa giprane?”

¹³ Rugita Geso, “Pejnuruneko tye gonu girachine, rumepe gonunnagatlewletanatakna. ¹⁴ Wa girukta girinri wa gonu Gita genekyaplu gi pagogneko ronunnagatwatanutnaka. Seyni wa gonu Gita genekyaplu gonutkomga pixka rixnanwakatanu, rushpakgatinri ruwekinri chinanu gike rixiniko mnikawnakatupa.”

¹⁵ Suxo wane chinru, “Nutsrukate, penekanno tye gonu, gikekni gi nonunnagatwatanutka. Gi koxa gewi nsajkapinitka.”

Goyakalni Giwekikaluru

¹⁶ Geso wane chinro, “Ptomgapanru pganuru. Ginanu gewi.”

¹⁷ Suxo gigitu. Wane china, “Gi kganurno.”

Geso wane chinro, “Wanepotuko pchina, ‘Gi kganurno,’ ¹⁸ Gi rixanu pamy pganurtapa. Ga wa xani wanerutu pganurmaka, gi wa pganurni. Galikakpotunanu wane pchinno.”

¹⁹ Wane chinru suxo, “Nutsrukate, netyi tokanchi geneklewatachriyi. ²⁰ Wutsrukateni tye magkate yonogyegitni. Wa gixa wane china, Gerosale gimkata yonogjetikwaka rixinripa.”

²¹ Wane chinro Geso, “Suxo, palixanno, gipapko ginanu, gi wa tye magkateko, gi wa Gerosaleko gixa yonogyegitanru Girchi. ²² Gixa yonogyegitlu gma mumatanutu. Wixa yonogyegitlu wumatanru. Gi rixanu Goteyone yegi ruyakaty gognawatikaluru. ²³ Seyni gipapko ginanu, xawaknitkani, wa galikakpotunanu kyonogiklerune yonogyegitanruna Girchi psolu rajyakoyina, galikakpotunanu. Gi rixanu Girchi gijgakoxna wane gixachine yonogyegityapluna. ²⁴ Goyakalni Giwekikaluru, ga wa yonogyegitjene Giwekikaluruya galikakpotunanu, rumkata yonogyegletluna.”

²⁵ Wane chinru wa suxo, “Numata gita wa Mesiya gininripa—Walenwa Kristo chinkaluru—wa Wale gininipa runkakanwu ptowrukopirana.”

²⁶ Geso wane chinro, “Walekno Gita giynumsati.”

¿Kristo getkokatkanwa Wale?

²⁷ Wane rixanatawa rapokna yimaklene. Ruglajitna wa suxo ruynumsatinri. Seyni gi satuna wane china, “¿Klu paluka?” waka “¿Klu puynumsatyalu wala?”

²⁸ Giyagni wa suxo tuknokgashgajremtatka. Pokchi tyatka. Wala wane chinna jejine, ²⁹ “Ginanu. Getapanru satu jeji, wa pejnuruko nixyawaka nchinjeru. ¿Kristo getkokatkanwa Wale?”

³⁰ Giyagni pokchi yiyatkana. Yayegitluna Wale.

Jirgikolu

³¹ Wanekopshini ragjitluna yimaklene. Wane chinruna, “Rawi, pnikanutka.”

³² Wale wane chinna, “Waneyno nnijitu nnikanrupa wa gixa muatanutu.”

³³ Giyagni wa yimaklene wane chinkakna, “¿Satu getko gwapnijitutlu?”

³⁴ Wane chinna Geso, “Nnijitni wa nkamrutanru nyokanajeru gishinikanru, ga wa nnikatyaplu kamrure. ³⁵ ¿Gi ge wane nchina gixa, wa gepkoxamkoje ksuru magatiniwa rapokinripa wa jirgikolu? Giyagni Gita wane chinyagi, ntunogitanu. Getanru trikosha. Rutlikagwutatka jirgikolpatka. ³⁶ Jirgachri yoptotlu wenutikolu. Rapatjetlu wenutikolu gike rixiniko mnikawnakatupa, wa gitakachri koxa ga wa jirgachri koxa rumuwatinripana. ³⁷ Gi rixanu tye chinanu galikakpotunanni wa tokanchi, ‘Satni wa gitaklewatachri, ga wa satni wa jirgachri.’ ³⁸ Wa Gitni wa yokanatgi gjirgiyaplu wa gixa ma kamruretanutu. Pimrine yaprewpotuta, ga wa gixa kashrigna wanna kamrurenanu.”

Gixo Samari gajene galixa

³⁹ Wa gixo Samari gajene wale pokchi gajene galixlu suxo tokanu chinanu, gipgujtalewatachro. Wane china, “Runkakyano pejnuruko nixyawaka.”

⁴⁰ Giyagni Samari gajene runyegitinitkaluna, ragjitluna wane rutukinripachi. Wane rutuka gepgogne. ⁴¹ Gixo wanepnute galixa Geso tokanuya.

⁴² Wane chinrona suxo, “Gi wa ptokanuya walixatka, gi rixanu wixpotuko jematkalu. Wumata galikakpotunanu rixinri Tyenwa wa tye psolchijne gajeneko gognetakachripatka.”

Kalile yatnaka Geso

⁴³ Gepgogne chininri wane rushpakya. Kalile yatka. ⁴⁴ Gi rixanu Waleko Geso gipgujtatlu wa tokanchi geneklewatachine gichijneyna gi wa kagwakpiratikna. ⁴⁵ Giyagni Kalile rapokinitka, wa Kalile gajene yoptotlu, gi rixanu wa Gerosaleya retjetluna pejnurkakako wa tsrugogne kamrutanru. Gi rixanu wanna koxa wane ya meyiwluyegi.

Pogirchi gitakanru wgene gituukaaka

⁴⁶ Giyagni Kana yatnaka Geso, Kalilesreta, wa gonga winga kamrutyawaka. Kapernawo rawanata satu pogirchi gitakanru. Wale wgene yayixa. ⁴⁷ Wale yijnakyegitinitkalu Geso Gote ruyakatyatka. Kalile rapokatka. Geso yegi ya. Ragjitlu yopikinripa rutuukakyaplu gituru, gi rixanu rupnakastsinatkani. ⁴⁸ Giyagni Geso wane china, “Gma metkamkalu getkalurkaka, ga wa koglajrukaka, gi galixanu.”

⁴⁹ Pogirchi gitakanru wane chinru, “Nutsrukate, pyopikanu ma mupnakanuwa noturu.”

⁵⁰ Wane chinru Geso, “Pyanutka. Puturu giweka.”

Wa jeji galixlu wa tokanchi Geso wane chinyalu. Yatka. ⁵¹ Wa yopikamnititka wayegrene gishpakamta yoptotpatkaluna. Runkakluna. Wane chinruna, “Puturu giweka.”

⁵² Giyagni repomgana gipapko yinuwwaka gilewleta. Wane chinruna, “Kapetgogne rutmayitini, rupachwalgatka.”

⁵³ Giyagni ruru gimatlu wanepapkonwa Geso wane chinru, “Puturu giweka.” Ralixa wale, ga wa pejnuruneko gipji gajene.

⁵⁴ Wa tye gepi chininri getkaluru kamrutatnaka Geso, Gote ruyakatinitka. Kalile yinitka.

5

Yayixachri, Wetesta gajeru

¹ Wanepnute meyiwlugognetnakni Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ² Wa Gerosale, gowegane gipyaptotetsi, waneru kawjetikwaka. Gewrey-one tokanu wane chinika Wetesta. Wale waneya pamyotamnukaka. ³ Wane ruklugna gixolune yayixachine, maygalene, yokmatachine, giprigmanetachine. Kagwawluna rakaykokgatikolupa gonu. ⁴ Gi rixanu gipapko gapokini Gitsrukaachitowreru gijrukini kawjetikwaka. Rakaykokgatlu wa gonu. Rali gakaykokgatoklunutka wa gonu, muchinanu gijrukगतachri kawjetikowakaya, wale gituka gi gixachrikokta yayixlu chinanu. ⁵ Wanenanru satu jeji mapamole yokgipi walapu yayixachrinatka.

⁶ Wa Geso getinri tye giklugachri, wa rumatini gowukshini potu wane rawinri, wane chinru, “¿Paluka giglewletge?”

⁷ Rugitlu wa yayixachri, “Gitsrukaachi, maleshayanno jeji nyoshmakjerupmaka wa kawjetikowaka wa rakaykokgatoklunupa gonu. Wa nunakopshini gita satu gijrukगता muchinanu gitaya.”

⁸ Wane chinru Geso, “Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.”

⁹ Waneklu ruglewataatka jeji. Koschekjekotatka. Yanamtatka.

Geso jigyegitka wa gapnanutikalurgogne kaspukagutatinri

Gapnanutikalurgognewa walegogne. ¹⁰ Giyagni wa Goteyone wane chinru wa giletkalurutka, “Gapnanutikalurugognewani. Ginanshichikalurni wa panikjekotinripa.”

¹¹ Wale gigitna, “Nugletjeru Walepotuko wane chinno, ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka.’”

¹² Giyagni repomgaluna, “¿Giru jejni wa wane chinini, ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka?’”

¹³ Wa giletkalurutka gi gimatlu gi gixachritkani. Gi rixanu Geso gixrikamta, gi rixanu gi gepikna yine wane.

¹⁴ Wanepnute kpashiwakapji Geso gikshikyalu. Wane chinru, “Petinwa. Pugletikolutka. Gi wa wanepnuteko pmukochirewatanutka, wane pnuterutu ma munyegityanpatkayi.”

¹⁵ Wa jeji galimta. Runkakapna Goteyone, Gesoktanwa rugletjeru. ¹⁶ Wale chinanu wa Goteyone kojwakananumtlu Geso. Raluka giylaletluna, gi rixanu wa tyekaka kamruta gapnanutikalurgogneko. ¹⁷ Wa Geso wane chinna, “Xangognewanu kamrurewata Nuru, ga wa Gita koxa kamrurewata.”

¹⁸ Giyagni wale chinanu pnute raluka giylaletluna Goteyone, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgognepje gi rapnanuta, seyni wane china Ruru potu rixinri Goyakalu. Goyakaluko pixka rixnawa.

Goyakalu Wgene gitakikolu

¹⁹ Giyagni Geso gigita. Wane chinna, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, gike rumkata kamrureta Walepje rixini Gituru, seyni wale rumkata wa Ruru reta kamruretanru, gi rixanu klunerukta kamruta Goyakalu, Gituru koxa waneko pixka gixa kamruretlu. ²⁰ Gi rixanu Girchi galuklu Gituru. Rekaigitlu pejnurkakako Wale kamrutanru. Tyekaka pnute tsru kamrurchi rekakgitanru wa gixa giglajitinripa. ²¹ Gi rixanu Girchi wane gixa yotunkakletna gipnachine. Ruweekakna. Waneko pixka koxa rixa Gituru. Girukokta raluka giweekakleta, ruweekaklu. ²² Gi rixanu Girchi gikena

ruklukanuwnayegjixa. Seyni pejnuruko giklukanuwnayegjixlewlw reneklu Gituru. ²³ Kagwakpiratyapluna Ruruko pixka wa Gituru wa pejnuruneko. Wa Gituru mkagwakpiratkatu, gi koxa kagwakpiratlu Girchi wa yokanatjeru.

²⁴ “Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu yijnakotachri, nyokanatjeru galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Maleshayaplu ruklukanuwninripa. Gipnaluya rushpakamtya. Jigloklu giweklu. ²⁵ Galikakni, galikakni wane nchingi, rapokanu gigogne, xawaknini wa gipnachine yijnaktokanutinipno Gita Goyakalu Wgenno. Yijnakotachine giwekanu. ²⁶ Gi rixanu Girchi waneylu giweklu Walenanuko. Reneekoxlu Gituru waneko pixka nixinripa wa waneyapno giweklu Gitananuko. ²⁷ Rutaakoxno nuklukanuwnayegjixlewatnripa gi rixanu Yineru Wgenno.

²⁸ “Gi giglajitanu tyeya, gi rixanu rapokanu gigogne wa pejnuruneko yomlechi gwachine yijnaktokanutanno. ²⁹ Kigleru kamrutachine gish-pakanu yotunruyapa ruwekinripna. Wa gekutu kamrutachine yotunotanna ruklukanuwnayegjixikolupna.

Kristo gipgujtatachine

³⁰ “Gike numkata kamrureta Gitapje nixini. Nyijnakotyawaka waneko pixka nixa giklukanuwnayegjixlewleta. Wanepotukni wa nuklukanuwnayegjixlewle. Gi rixanu gi nujgalu Gitako nushinikanru, seyni wa nyokanatjeru gishinikanru. ³¹ Wa Gitnanuko gipgujtatinwa, wa nupgujtawle gi wa galikakpotunanni. ³² Satni wa gipgujtatno. Numata Gita wa rupgujtatanru Gitaya wanepotukni wale.

³³ “Gixa yokanatna yine Gwa yegi. Wale gipgujtatlu galikakpotunanu tokanchi. ³⁴ Gi wa nyoptotlu wa yineru gipgujtawle. Seyni tyekaka nchina wa gixa gognetkakikolupa. ³⁵ Gwanwa katalu xirnachri, pokamlatachri. Wa gixa galuka gimuwlepotuta pshinitsonu pokamlanuya.

³⁶ “Waneyno Gita tsru potu gipgujtawlewlw Gwanu pnute. Gi rixanu Girchi genekyano kamrurchi npoyagkakinripa. Waleko kamrurchi nkamrutanru, waleko gipgujtatno wa Girchi yokanatno. ³⁷ Wa nyokanatjeru Girchi Walekni gipgujtatno Gita. Gi pagogneko gjemaplajitlu gixa. Gi koxa getgetkowakatlu. ³⁸ Gi koxa waneygi tokanu gaji gwachri. Gi rixanu Goyakalu yokatanruno, wa Gita gixa ma malixanutno. ³⁹ Getjepotutanru yonatkaluru tokanchi, gi rixanu gixa kagwaka waleywa waneyapgi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Wale tokanchinwa gipgujtatno Gita. ⁴⁰ Gixa gi galuka ginyegletno waneygi gixinripa giwekinripa.

⁴¹ “Gi nyoptotlu gimalwuru yineya.

⁴² “Seyni Gita gimatyegitgi wa maleshaygi Goyakalu galuklewlw gixa gwachri. ⁴³ Gita gina Nuru giwakaya. Gi gyoptotno. Satumka ginanu waleko giwakaya, wale gyoptotanu. ⁴⁴ ¿Gi gixpoko galixleta gixa, gixkakluko gimalwukakinri? Gi gijgalu wa satupjerutu Goyakalu kigle getle rixyapgi.

⁴⁵ “Gi wa gyanshinikanutanru wa Gita jigyegitangi Girchiyegiya. Waneru gjigyegitjerupa. Moysisni wa gixa kagwakanshinikanutanru. ⁴⁶ Gi rixanu gixa galixanmaklu Moysisi, gitkoxmaka galixanu. Gi rixanu Gitapirana yonyegita wale. ⁴⁷ Gma malixiniplu wale yonatanru ¿gi rixyawaka galix-tokanutinno?”

¹ Wanepnute Kalile tsru wenne wakanute yatka Geso. Walenwa Tiwerya wenne. ² Gixolune yine gomkagitlu, gi rixanu getkalurkaka retna, Wale kamrujetanru yayixachineya. ³ Magka kanika Geso. Wane tuplata yimakleneyma. ⁴ Gi gowukatkalu Tsru Giknoglushgogne, Goteyone meyiwatinri-gogne.

⁵ Giyagni tunogygaleta Geso. Retna gixolune yine ginyegyiyawaklu. Geso wane chinru Wilipi, “¿Ginaka wagjitapinro jimapro wa nikinripna wanna?” ⁶ Yantaletyalu wane chintokanuta, gi rixanu Wale gimatlu kamrutanrupa.

⁷ Wilipi gigitlu, “Gepi pacha wenroluto jimapro gi poyagotanu satkaka pstsotsotajkaka yoptotinripna.”

⁸ Satu yimakleru Gantirishi, Simo Petro gepuru, wane chinru, ⁹ “Gewlu satu mturu waneylu pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ga wa gepi shima. Seyni ¿klu kigleylu wane pejnurune chinanu?”

¹⁰ Giyagni Geso wane china, “Ntuplakakanna yine.”

Waneru tsru peklomta. Tuplatna. Pamyo waragka getko jejine. ¹¹ Giyagni Geso gwalo jimapro. Rali poyagnutletinri, Wale geneksatna yimaklene. Wa yimaklene geneksatna tuplatachine. Waneko pixka rixlo shima ralukyawakpotukna.

¹² Wa jinanu rixinitkana, wane chinna yimaklene, “Gapatjetanru wa gixetachri psojkaka gike ma salewninitipa.”

¹³ Giyagni rapatjetluna. Pamole gepi kojita tsepotna psojkaka wa pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ruxetanruna nikanatachine.

¹⁴ Giyagni wa jejine getinri getkaluru wa Geso kamrutanru, wane chinna, “Tyenwa galikakpotunanu tokanchi geneklewatachri tyechijne ginachripa.”

Tsru wenu gogote yapamta Geso

¹⁵ Giyagni rumatini Geso wa rushinika kashretyapluna pogirna rutakyapluna, ruxrikamatnaka. Magka ya Walepje.

¹⁶ Kayi chininitka. Yopikamtna. Wenu yana yimaklene. ¹⁷ Kanawa ruptekna. Tsru wenu wakanute, Kapernawosreta, yanna. Mapshagatkalu. Gi wa runyegitawana Geso. ¹⁸ ¿Gi psoshpurgananuktalu tsru wenu, tsru rawokannipgyale chinanu! ¹⁹ Giyagni ranikgatnimkatkana. Gepi waragkastsi, mapa waragkastsi getko gowuknu yatkana. Retluna Geso. Tsru wenu gogote yapamta. Gi gowukatkalu kanawa yegi. Pikanna.

²⁰ Wa Wale wane chinna, “Gitni. Gi mpikanu.” ²¹ Giyagni raluka yopoltapluna kanawaya. Wanekluyakawa tutspaka kanawa rushinikyawakna chiji.

Gixolune yine gijgalu Geso

²² Waleprika gixolune yine tsru wenu wakanute gwachine getlo maleshlo sato wanepnute kanawa. Satopjero. Ga wa Geso gi gipteklo wala yimakleneyma. Wa yimaklenepje yatka. ²³ Seyni wa Gitsrukaachi gali poyagnutletlo jimapro, Tiweryawnaga tuknogamtya kanawwaka. Tiwerya giyakatyachrokaka. ²⁴ Giyagni wa gixolune yine geta gi wa Gesoko wanetka, gi wa yimakleneko. Wane retinitkana gixolune yine, kanawa ruptekatkana. Kapernawo yatkana. Wane rujgiyatkaluna Geso.

Galikakpotunanu tengogne giyakatyachri jimapro

²⁵ Tsru wenu wakanute rukshikinitkaluna, wane chinruna, “Rawi, ¿Giklu papokatka gewi?”

²⁶ Rugitna Geso. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa gijgano getkalurkaka getinri chinanu, seyni wa jimapro gnikinri ga wa

jinangi gixinri chinanu gijgano. ²⁷ Gkamrurewatanu gi wa niikaluru gamgachri chinanu, seyini wa waneyapgi gwagognenatachri giwekinri mnikaw-nakatupa niikaluru chinanu gkamrurewatanu. Walenwa Gita Yineru Wgenno genekangi. Gi rixanu Girchi, Goyakaluko gimaxikoletno Gita.”

²⁸ Giyagni wane chinruna, “¿Klu wkamrutanu wa Goyakalu kamrure wkamruretinpripa?”

²⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Tyenwa Goyakalu kamrure, wa gixa galixyaplu Wale yokanananru.”

³⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Klu getkaluru koxa pkamruta Pixa wa wetyaplu, wa walixyapyi? ¿Klu pkamruta? ³¹ Wutsrukateni niklo mana yineru mwiyawakanuya, yonchi chinyawaka: *Jimapro tengogne giyakatyachro roglutna.*”

³² Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa Moy-sisi genekgi wa tengogne giyakatyachro jimapro, seyini Nuru genekgi wa galikakpotunanu tengogne giyakatyachri jimapro. ³³ Gi rixanu Goyakalu jimapro Walenwa tengogne gijrukyachri, tye psolchijne gajeneko genekgi-wekletachri.”

³⁴ Giyagni wane chinruna, “Gitsrukaachi, penekjetanwu tye jimapro.”

Geso, wa jimapro giwekikaluru

³⁵ Wane chinna Geso, “Gitni wa jimapro giwekikalurno. Nunyegit-jeru gi pagogneko nachiplu. Nalixjerupa gi pagogneko ronunnagate-watanu. ³⁶ Seyini wane nchingi gixa, getmakno. Gi galixa. ³⁷ Pejnuruneko Girchi genekyano ginyegitanu. Wa nunyegitjeru gi wa maleka nuknoklu. ³⁸ Gi rixanu tengogne gijrukyachrino gi wa Gitako nushinikanru nkam-rutinripa, seyini wa nyokanatjeru gishinikanru. ³⁹ Tyenwa nyokanat-jeru Girchi gishinikanru, wa pejnuruneko renekano gi satuna gamganu, seyini nyotunkakanru ralipregognepatka. ⁴⁰ Gi rixanu tyenwa nyokanat-jeru gishinikanru, wa pejnuruneko Gituru getachine, Wale galixachine waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. Gita yotunkakanna ralipregognepatka.”

Kegemgana Goteyone Geso chinanu

⁴¹ Giyagni Goteyone kegemgayegitlu wane chinre chinanu, “Gitni jimaprono tengogne gijrukyachrino.”

⁴² Wane chinna, “¿Gi ge Gesokni wa tye, wa Gosi wgene, wa ruru, ga wa runro wumatna? ¿Gi rixkoxge wane china wa Tye, “Tengogne gijrukyachrino?””

⁴³ Geso gigita. Wane chinna, “Gi gkegemganu Gitaya gixkalkuko. ⁴⁴ Gi satuna gimkata ginyegletno Gita wa Girchi nyokanatjeru ma kosetanutu. Gita yotunkakanru ralipregognepatka.

⁴⁵ “Yonatkalurni tokanchi geneklewatachine kirukateya: *Goyakalu yimakanna pejnuruneko.* Wa pejnuruneko Girchi yijnakotachine, yimaakalune runyegitnona. ⁴⁶ Gi wa satu getyalu chinanru Girchi, seyini Gitapje Goyakalu yegi giyakatyachrino netlu Girchi. ⁴⁷ Galikakni, galikakni wane nchingi, nalixjeru wale waneya ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ⁴⁸ Gitni wa jimapro giwekikalurno. ⁴⁹ Gitsrukateni niklo mana yineru mwiyawakanuya, ga wa rupnanatkana. ⁵⁰ Gitni wa jimapro tengogne gijrukyachrino, wa tye nikachripa ma mupninitipa. ⁵¹ Gitni wa jimapro giwekachrino, tengogne gijrukyachrino. Girukokta nikinipulu tye jimapro ruwekgognenatanu. Wa jimapro Gita geneklepa walenwa nogitu neneklepa ruwekinripna psolchijne gajene.”

Gesogitu ga wa gigraga

⁵² Giyagni Goteyone gejnugimyegekaka. Wane chinna, “¿Gi rixpoko genekletanwu Tye gigitu wnikyaplu?”

⁵³ Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gma niikanuplu nogitu, Gita Yineru Wgenno ga wa gma muragragatkanuplu nograga, maleshayapgi giwekinri gixa gwachri. ⁵⁴ Wa nnikgitutjeru, nuragragatjeru waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Gita yotunkakanru ralipregognepatka. ⁵⁵ Gi rixanu nogitni wa galikakpotunanu niikalurni, ga wa nograga galikakpotunanu girkalurni. ⁵⁶ Wa nnikgitutjeru, ga wa nuragragatjeru Gita rawa. Wale Gita gwa. ⁵⁷ Wane rixa yokanretno Girchi giwekachri, ga wa Girchi chinanu nuweka, waneko pixka rixa wa nnikjeru. Wale koxa giwekanu Gita chinanu. ⁵⁸ Tyenwa jimapro tengogne gijrukyachri. Gi wa gitsrukatenni pixka rixa, wa mana nikna. Wa gipnachinenatkani. Wa tye jimapro nikachri giwegkognenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.”

⁵⁹ Tyekaka wane china ginkaklewwakapjiya, Kapernawo Pokchi runkaklewanatya.

Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri

⁶⁰ Wa gixo yimaklene yijnakonatinri, wane chinna, “Kginmlu tye tokanchi. ¿Katu gimkata yijnakletlu?”

⁶¹ Wa rumatini Geso Walenanuko wa yimaklene kegemginri tye tokanchi chinanu, wane chinna Wale, “¿Tyerge gitspeekakgi? ⁶² ¿Gi gixpokotanu wa getinipno Gita Yineru Wgenno teno nyinipa muchinanu nwanatyawaka? ⁶³ Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri. Wa manchi gike gaprini. Wa tokanchikaka Gita ginkakyagi, walenwa giwekikaluru ga wa giweklu. ⁶⁴ Seyni wanena pimrine gixate wa malixkane.”

Gi rixanu Geso gimata yinuwakikoluyakawa ginnaktanwa malixkane, katupni wa samyokjerupa. ⁶⁵ Wane china, “Wale chinanu wane nchingi, gi satuna gimkata ginreta Gita yegi ma muchichkanru Girchi.”

Tokanchi giweklu mnikawnakatupirana

⁶⁶ Wanepnute gixo yimaklene satkapa. Gi wa Waleyma yanatkana.

⁶⁷ Giyagni wane chinna Geso wa pamole gepi, “¿Gi ge galuka yaleta gixa?”

⁶⁸ Simo Petro gigitlu, “Gitsrukaachi, ¿katyegmaka gayanu? Pixa waneya tokanchi giweklu mnikawnakatupirana. ⁶⁹ Wixa galixa. Wumatyi wa Kristoyi pixinri, Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

⁷⁰ Geso gigitlu, “¿Gi ge ntsomitgi gixa wa pamole gepirungi? Ga wa gixa satu kamchini.” ⁷¹ Gota Giskaryote wa Simo wgenepiranni wane china, gi rixanu walepni wa samyokjerupa. Walenwa pamole gepirune rixinrina.

7

Ma malixlena Geso gepurune

¹ Wa wanepnute Kalile yapanata Geso. Gote gi raluka yapleta, gi rixanu Goteyone galuka giylaletlu. ² Gi gowukatkalu Goteyone meyiwatinrigogne, wa Gimajechrigogne. ³ Repurune wane chinru, “Pyanutka gewiya. Gote pyanutka. Wa pyimaklene koxa getyaplu pkamrujetanru. ⁴ Girukokta galuka kpogiru gixleta gi yogimatlu kamrure. Tyekaka pkamrutinri, pupgusetinwa psolchijne gajeneko yegi.” ⁵ Gi rixanu gi wa repuruneko galixlu.

⁶ Giyagni wane chinna Geso, “Nopapko gi wa rapokawa. Seyni waneygognenangi wa gipapko. ⁷ Tye psolchijne gajeneko gi gimkata gayegixletgi

gixa. Seyni Gita rayegixna. Gi rixanu Gita gipgujatna wanna wa mugletu kamruretina. ⁸ Gixa kanikanu tye meyiwluyegi. Gichi nkanikanu Gita tye meyiwluyegi. Gi rixanu gi wa poyagkaakawa nopapko.”

⁹ Wane chininitkana, Kalile rutukatka.

Gimajechrigogne meyiwluyeglu Geso

¹⁰ Wa meyiwluyegi kanikinitkana repurune, gowukshini kanikatka Geso koxa. Gi wa gipgujewnachri, seyni pochkeru pixkako. ¹¹ Giyagni rujgaluna Goteyone meyiwluyegiya. Wane chinna, “¿Ginaku wa Wale?” ¹² Tsrux gixaxkaklu rixna gixolune yine Gesoya. Wa pimrine wane china, “Kiglerni.”

Pimrine wane china, “Gike. Seyni Wale yokwitna yine.”

¹³ Seyni gi satuna pgujetanwaka yanumsayegitlu Goteyone piklena chinanu.

Kpashiwakapji runkalewatya Geso

¹⁴ Ganikaji meyiwluyegi kanika Geso. Kpashiwakapji ya. Wane runkalewatya. ¹⁵ Giyagni ruglajitna Goteyone. Wane chinna, “¿Gi rixpoko gimatletlu wa Tye wa yonchi? Gi wa yimaakalurni.”

¹⁶ Geso gigitna. Wane china, “Nunkaklewele gi wa Gitanukni, seyni wa nyokanatjerunni. ¹⁷ Girukta galuka kamruretluyokanatjeru gishinikanuru rumatanuru nunkaklewelepirana, Goyakalunrege waka Gitako ntokanra.

¹⁸ Waleko tokanu ginkakletachri, waleko rumalwutikolu rujga. Seyni wa yokanatjeru gimalwutikolu gijgachri, walenwa galikakpotunanu. Maleshaylu wale mpoyagkaknuchi. ¹⁹ ¿Gi ge Tokanchi Yokanatkaluru reneki Moysisi, ga wa gixa gi satuna kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru? ¿Kluneru chinanu galuka giylaletno?”

²⁰ Yine gigita. Wane chinna, “Kamchi waneyyi. ¿Katu galuka giylaletyi?”

²¹ Geso gigitna. Wane chinna, “Satu kamrurchi nkamruta. Wa pejnu-runekgi gixa gijlajita. ²² Galikakni Moysisi genekgi wa sajruku gistaklewluyegi (seyni gi wa Moysisi runya, seyni wa gitsrukaachinni runya) ga wa gapnanutikalurgogne gixa sajruka gistakletlu jeji. ²³ Wa gapnanutikalurgogne sajruka gistakikolupa jeji wa Tokanchi Yokanatkaluru Moysisinu ma kaspukikotupa, ¿gimtuwnayegitnoge gixa wa gapnanutikalurgogne nutuukakpotutyalu satu jeji? ²⁴ Gi gitakyagoklewatanu rixa getletikwaka chinanu, seyni wanepotuko gitakyagoklewatanu.”

¿Gi ge Walekni Kristo?

²⁵ Giyagni wane chinna pimrine Gerosale gajene, “¿Gi ge Walekni wa Tye wa raluka giylaletanruna? ²⁶ Getanu. Gipgujewnachri yanumsata. Gike chinruna. ¿Rumatatkaluna xani galikakpotunanu tsrukakalune wa Kristo rixinri? ²⁷ Seyni wa Tye wumatlu ginaka giyaktyachrini. Seyni wa Kristo gininipa gike gimata ginakakta ruyakatini.”

²⁸ Giyagni kpashiwakapji runkalewanatini Geso, saplewata. Wane china, “Gimatno Gita. Ginaka giyaktyachrino gimata. Gi wa Gitako nushinikanu nuna. Seyni wa nyokanatjeru galikakpotunanni Wale, wa gixa mumatanutu. ²⁹ Gita gimatlu, gi rixanu Walenno. Ga wa Wale yokanatno.”

³⁰ Giyagni raluka kashretluna, seyni gi satuna gomyokyegitlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa. ³¹ Gixu Wale galixachine wane gixolunetskala. Wane chinna, “¿Wa Kristo gininipa, getkalurkakapa wa Tye kamrutanrupnutlege kamrutanu Wale? Gike.”

Gwariseyonetowrene yokanatka kashichyapluna Geso

³² Wa Gwariseyone yijnakotna gixolune yine kegemgiyawakna Walepi-rankakako. Tsrkakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanatna g-i-towrenna wa kashichyapluna.

³³ Geso wane china, “Pshinitsonuchi numwamtangichi. Nyokanatjeru yegi nyanutka. ³⁴ Gi jganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi gimkata yaletanu.”

³⁵ Giyagni wa Goteyone wane chinkaka wannakakluko, “¿Ginaka rushinika yaletge wa Tye wma mukshikyanpatkalu? ¿Rushinika yaletge gitspalatachine, Kriykonetskala gwachine yegi, runkaklewyegityapna Kriyhone? ³⁶ ¿Klupiranni wa tye wa Wale wane china? Wa, ‘Gijganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi gimkata yaletanu.’ ”

Gonu giwekachri yapgatyawaka pixka

³⁷ Ralipregogne, tsru meyiwlugogne potu, Geso tunwata. Saplewata. Wane china, “Girukokta gonunnagawata runyegitanno. Ruranu. ³⁸ Yonchi chinyawaka, Gonu giwekachri yapgatyawaka pixka rixa gishpakletanu ginanwakaya nalixjeru.” ³⁹ Giwekikalurupiranni china wa tye tokanchi, wa ralixjenepa yoptotrupni Wale. Gi rixanu gi rapyegitawana Giwekikaluru Kpashiri, gi rixanu Geso gi wa royakawatyawaka jiglokawa.

Gixolune kotspalanshinikankaaka

⁴⁰ Giyagni gixolune yijnakotinri tyepirana, pimrine wane china, “Galikapotunanni Tyenwa tokanchi geneklewatachri.”

⁴¹ Pimrine wane china, “Kristokni wa Tye.”

Pimrine wane china, “¿Kalilege ruyakatini Kristo? Gike. ⁴² ¿Gi ge wanekni china yonchi wa Tawiklopisha, Wetle Pokchirge, Tawi gwanatyawaka, wane ruyakatinripa Kristo?”

⁴³ Giyagni wannakakluko kotspalanshinikankakna gixolune Geso chinanuya. ⁴⁴ Wa pimrine galuka kashretlu, seyni gikena gomyyogyegitlu.

Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka

⁴⁵ Giyagni towrechine gapyegitna tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. Wane chinkana towrechine, “¿Klu chinanu gi ganiklu?”

⁴⁶ Wa towrechine gigita, “Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka.”

⁴⁷ Giyagni wa Gwariseyone gigitna. Wane chinkana, “¿Gixkoxnirge yokwitkanatka? ⁴⁸ ¿Ralixluge satu tsrukakalu, ga wa satu Gwariseyo? Gi ralixluna. ⁴⁹ Seyni wa nyi gixolune, Tokanchi Yokanatkaluru mumatkane, kamakpiratkalunni.”

⁵⁰ Wane chinna Nikotemo (Goyechno yayentapjeru. Walenwa Gwariseyone satute). ⁵¹ “Tokanchi Yokanatkaluru wixanu gi giklukanuwnayegixlu yineru ma muchinanu jempiranyegitkanuwalu, rumatikolupa wale kamrutanru.”

⁵² Rugitluna Nikotema. Wane chinruna, “¿Kalile gajerkoxlayge pixa? Petjetanru. Pumatanru. Gi pagogneko Kalile rupgujewnini tokanchi geneklewatachri.”

⁵³ Satkaka gipji yatka.

¹ Wa Geso Goliwa Magkate yatka. ² Goyechnokawpotuko kpushiwakapji yatnaka Geso. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Tuplata Geso. Runkaklewyegitna.

³ Wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone ganiklo sato suxo Wale yegi. Tkashichka tumopatlewanatyawakaya. Ganikaji rutaklona. ⁴ Wane chinruna, “Yimaklewatachri, twu suxo kashichka tumopatlewanatyawakpotukoya. ⁵ Wa Tokanchi Yokanatkaluruya, Moysisi towutwu sotlujetikolupna wane gixachrone. Ga wa Pixa, ¿gi pchina Pixa?”

⁶ Wane chinna yantaletyaluna rumkata jigyegletyapluna. Geso yonogimta. Chiji yonawata gimyojiya. ⁷ Romkaga gepomsaletinitkaluna, potukawata. Wane chinna, “Girukokta gixa satu mmukochiretu, wale gapka ginkaganro sotluya.” ⁸ Rumepe yonogletatnaka. Chiji yonawatatnaka.

⁹ Wa yijnakotinitkana, yatkana. Satkaka yananumta. Muchinanu tsrutsoleji potu ga wa gapkatatachripotunanuko. Gesopje ginkokamtkatka, ga wa suxo ganikaji gwanatachro. ¹⁰ Potukawatatnaka Geso. Gi satuna retatka. Suxopjetkani. Wane chinro, “Suxo, ¿ginakatkana pjigyegitjene? ¿Gikena giklukanuwnayegjixyi?”

¹¹ Wala wane china, “Gi satuna, Gitsrukaachi.”

Geso wane chinro, “Gi Gitako giklukanuwnayegjixyi. Pyanutka. Gi wanepnuteko pmukochirewatanutka.”

Gesni wa tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri

¹² Wa Geso yanumyegitatnakna. Wane china, “Gitni tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri. Wa nomkagitjeru gi wa mapshagwaka yananu, seyni waneyaplu pokamlalu giweekaklewatachri.”

¹³ Giyagni Gwariseyone wane chinru, “Pixnanuko gipgujatnawa. Wa pupgujtalewle gi wa galikakpotunanni.”

¹⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gitnanukmaka gipgujatnawa. Nupgujtalewle galikakpotunanni. Gi rixanu numata Gita ginaka nuyakatya ga wa ginaka nyanu. Wa gixa gi gimata ginaka nuyakatya ga wa ginaka nyanu.

¹⁵ Wa gixa giklukanuwnajixlewata rixpokmanetyawaka. Gita gi satuna nuklukanuwnayegjixa. ¹⁶ Gita giklukanuwnajixlewatini nuklukanuwnajixlewle galikakpotunanni, gi rixanu gi wa Gitapjeni, seyni Gita ga wa nyokanatjeru, Girchi. ¹⁷ Wa Tokanchi Yokanatkaluru gixanu wane yonatika: Gepi jejine gipgujtalewle galikakpotunanni. ¹⁸ Gitni wa Gitnanuko gipgujatnachiwano, ga wa nyokanatjeru Girchi gipgujatno Gita.”

¹⁹ Wane chinruna, “¿Ginaku Puru?”

Geso gigita, “Gi gimatno Gita, gi wa Nuruko. Gitamka gimatanu, Nurkoxmaka gimatanu.”

²⁰ Tye tokanchikaka wane chinya Geso sroschi gignantakikwaka, kpushiwakapji runkaklewatini. Gi satuna kashichlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa.

Nyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnakna Geso, “Nyanutka. Gijganmakno, seyni gixapni gmukochire gimupnanuna. Nyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu.”

²² Giyagni wane chinna Goteyone, “¿Walenanuklege giylatinwa? Giyagoka gonra wane china, ‘Nyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu.’”

²³ Wane chinna Geso, “Gi wa teno gajengi gixa. Gitni wa teno gajerno. Gixni wa tyechijne gajengi. Gi wa tyechijne gajerno Gita. ²⁴ Giyagni wane

nchingi wa gmukochire gimupnanuna. Gi rixanu, gma malixkanupmakno Gita nixinri gmukochire gimupnanuna.”

²⁵ Giyagni wane chinruna, “¿Gi gixachriyi Pixa?”

Wane chinna Geso, “Wa muchinanu nunkakyagi. ²⁶ Waneyno gi gepika nunkakletpiranatyaggi, nuklukanuwnayegixaggi, seyni wa nyokanateru galikakpotunanni. Wa Waleya nyijnakotinri Gita, wale nunkakleta tyechneya.”

²⁷ Wa Girchpirana runkakyana. Gi rumata jempluna ²⁸ Giyagni Geso wane chinna, “Wa gixa yotukinpatkano Gita wa Yineru Wgenno, waneklu gimatanutkano wa Gita nixinri, ga wa gike nkamruta Gitnanuko, seyni wa Girchi yegi numatinri wale nunkakleta. ²⁹ Gitaymalu wa nyokanateru. Gi rutsalpapyano Gitapje nixinri Girchi. Gi rixanu Gita kamrujetlu rugleretjetyawaka.” ³⁰ Tyeppirana runkakletini, gixo galixlu Wale.

Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi

³¹ Giyagni wane chinna Goteyone ralixjenetka, “Wa ntokanu gomkayegitini, galikakpotunanu nyimaklenepgi. ³² Gixa gimatanru galikakpotunanu tokanchi. Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi wayegrechine gma mixinitipa.”

³³ Rugitluna, “Gawraklopishanwu wixa. Gike wayegrenenanwu, gi pagogneko. ¿Gi pchinkoxge Pixa, ‘Gishpakachinepgi?’ ”

³⁴ Rugitna Geso, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa pejnuruneko mukochri kamrutachine, mukochri wayegrenni. ³⁵ Wa wayegrechri gi wa panchi rawgoggenatanu. Wgenchi gwagoggenatanru. ³⁶ Giyagni wa Gituru koshpakiniptgi, galikakpotunanu gishpakachinepgi. ³⁷ Numatgi Gawraklopishangi gixinri, seyni galuka giylaletno, gi rixanu wa ntokanu gi wa gwagi. ³⁸ Gita ginkakletlu wa Girchistsi netinri, ga wa gixa kamrutlu wa girusti jemini.”

Kamchi girutachingi

³⁹ Rugitluna. Wane chinruna, “Wurni Gawrani.”

Wane chinna Geso, “Gawra wgenengi gixkamka, Gawra kamrujetanrumka gkamrutanu. ⁴⁰ Ga wa xani galuka giylaletno, jeji tokanchi galikakpotunanu ginkakjerno. Wale tokanchi Goyakalu yegi njemini. Gi wale kamruta Gawra. ⁴¹ Gixa kamrutlu girni kamrure.”

Wane chinruna, “Wixa gi wa gapoklewlu chinanu wushpakya. Pagirupje waneywu. Walenwa Goyakalu.”

⁴² Wane chinna Geso, “Wa Goyakalu girutkamka, galukanmakno galikaka. Gi rixanu Goyakalu yegi nuyakatya Gita. Gewi napoka. Gi rixanu koxa gi wa Gitako nushinikanu nuna, seyni Wale yokanatno. ⁴³ ¿Klu chinanu gi gimata jemlu nunkakletjetanru? Gi rixanu gi gimkata yijnakletlu ntokanu.

Gixni wa giru giyakatyachingi

⁴⁴ “Gixni wa giru giyakatyachingi. Walenwa tsru kamchi. Giru getotanrewle galuka kamrureta. Reyinuwakleyakawa kgiylalewaklerni wale. Galikakpotunanu tokanchiya mwakatni wale. Gi rixanu maleshaylu wale galikakpotunanu. Rayroklewatinini, waleko rushinikanu china, gi rixanu kayroklerni. Gayroklu girni. ⁴⁵ Gixa gi galixno, gi rixanu Gita galikakpotunanu nchina. ⁴⁶ ¿Katu wa gixa gimkata gekakgi giklukanuwnaletyanu wa nmukochirewatinritka? Galikakpotunanu nchinini, ¿klu chinanu gi galixno? ⁴⁷ Goyakalu yegi giyakatyachri yijnakotlu Goyakalu tokanu. Giyagni gi giijnakotlu gixa, gi rixanu gi wa Goyakalu yegi giyakatyachingi.”

Gawrani mwakanuwa, Gitni

⁴⁸ Rugitluna Goteyone. Wane chinruna, “¿Gi ge wanepotuko wchina wixa, wa Pixni wa Samari gajeryi, ga wa waneyyi kamchi?”

⁴⁹ Rugita Geso, “Maleshayno kamchi, seyni nkagwakpiratlu Nuru, ga wa gixa mkagwakpiratkotu gixno. ⁵⁰ Gi wa nujgalu numalwutikolupa. Waneru wa nuja gimalwuretjeru. Waneru kgitakyagoklewakleru. ⁵¹ Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu gomkagitachri gike rixiniko retanru gipukchi.”

⁵² Wane chinruna Goteyone, “Xawakni wumatanatkayi waneyyi kamchi. Gawrani gipnana ga wa tokanchi geneklewatachinni. Ga wa Pixa wane china, ‘Wa ntokanu gimretachri gike rixiniko retumganru gipukchi.’ ⁵³ ¿Pixlege wa wutsrukatni Gawrani pnutepgutyi? Wale gipnachrinatka. Ga wa tokanchi geneklewatachinni gipnana. ¿Katu pixnawa Pixnanuko?”

⁵⁴ Rugita Geso, “Gitnanuko gimalwutinwa, gike gaprini numalwure. Nuru genekno numalwutikolupa. Walenwa wa gixa Goyakalute nchinanru. ⁵⁵ Gixa gi gimatlu, ga wa Gita gimatlu. Gi numatlu, nchinanmaka Gita, gixa pixkamka nixanu kayroklerupmakno. Seyni numatlu. Numretatokanutlu. ⁵⁶ Gawrani gitsrukatni rumuwatni retgognetinno nogogne. Retlu ga wa rumuwatni.”

⁵⁷ Giyagni wane chinruna Goteyone, “Gi pamyomole walapuunawayi. ¿Petnirge Gawrani?”

⁵⁸ Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gawrani mwakanuwa, nwatka Gita.”

⁵⁹ Giyagni koscheksotletna sotlujetyapluna. Wa Geso yogimata. Kpashiwakapi rushpakamtya.

9*Jeji rushpakiniyakawa maygaletu rutuukaka Geso*

¹ Wane yapamtini Geso retlu satu jeji rushpakiniyakawa maygaletu. ² Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “Rawi, ¿katu mukochirewata, waleko waka rurune, wa maygaletu rushpakiniya?”

³ Rugita Geso, “Gi tyeko mukochirewata, gi wa ruruneko, seyni wa Goyakalu kamrure gipgujewninripa waleya. ⁴ Numkata kamrurewleta wa nyokanatjeru kamrurkaka gogikopshini. Goyechno gina. Waneklu gikeko ginkata kamrurewleta. ⁵ Tyechijne nwakopshini, tye psolchijneko pokamlatachrino.”

⁶ Wane chininitka, chiji ruts Kagata. Rugakajpatlu gitskagaya. Maygaleutyale sagajpatlu kajpa. ⁷ Wane chinru, “Gajewa. Kawjetikwaka Silowega perkapinwa.” Silowe walenwa yokaakaluru, Yokanatkaluru. Giyagni wane ya. Rerkinawa. Getachri ginatka.

⁸ Giyagni wa rumwastsitanune, ga wa muchikawa retanatjene wa maygaletu rixanatini, wane chinna, “¿Gi ge walekni wa tye, wa tuplajenatachri gagijjenatachri?”

⁹ Pimrine wane china, “Walekni.”

Ga wa pimrine wane china, “Gike, seyni wale pixka rixa.”

Waleko wane china, “Gitakni.”

¹⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Gi pixpoko gimrekgaletatka?”

¹¹ Rugita wale. Wane china, “Wa jeji Geso giwokatletachri, kamrujpatlu kajpa. Sagaygaletno. Wane chinno, ‘Gajewa. Silowega perkapinwa.’ Wane nya. Nerkinawa. Netatka.”

¹² Wane chinruna, “¿Ginaklu Wale?”

Wale wane china, “Goo. Gi numata.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu

¹³ Gwariseyone yegi ranikluna maygaletunanu. ¹⁴ Gapnanutikalurgognewa Geso kamrujpatlu kajpa, rumrekgakakalkalu. ¹⁵ Giyagni rumepe gepomgaletatnakluna Gwariseyone gi rixpoko getletatka. Wale wane chinna, “Kajpa sagaygaletno. Nerkinawa. Netatka.”

¹⁶ Giyagni pimrine Gwariseyone wane china, “Tye jeji gi wa Goyakalu yegi giyakatyachrini, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgogne rapnanuta.”

Pimrine wane china, “¿Gi rixpoko gimkata kamruretlu tyekaka getkalurkaka satu jeji kmukochireru?”

Wannakakluko kotspalanshinikankakna. ¹⁷ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna maygaletu, “Ga wa pixa, ¿gi pchina pixa Waleya, gi rixanu rumrekgakakayi?”

Wale wane china, “Tokanchi geneklewatachrini.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu giru

¹⁸ Giyagni gi ralixpiranyegitluna Goteyone wa maygaletu rixanatinri, ga wa retinritka. Gi ralixluna tomginpotunanukna rurune rugletaygaletikolutka. ¹⁹ Repomgakna. Wane chinkana, “¿Tyenwa gituru, wa gixa wane chinanru maygaletu gishpakyachri? ¿Ga gi rixpoko getletatka?”

²⁰ Giyagni rugitna rurune. Wane chinna, “Wumatlu tyenwa wixa wgene wa maygaletu gishpakyachri. ²¹ Gikta rixpoko getletatka gi wumata. Katukta gimrekgakaklu gi wumata. Gepomganru wale. Tsrutkani wale. Walenanuko ginkakletinwa.”

²² Wane chinna rurune gi rixanu Goteyone pikanna. Gi rixanu Goteyone yijnaakakatkana wa satu gipgujtatini wa Mesiya rixinri, ruknooko maleka ginkaklewawakapijya. ²³ Giyagni rurune wane china, “Tsrutkani. Gepomganru wale.”

Satupje numata

²⁴ Giyagni rumepe tomgaletatnakluna wa jeji maygaletunanu. Wane chinruna, “Pumalwutanru Goyakalu. Wixa gimatlu tye jeji kmukochirerini.”

²⁵ Giyagni wale gigita. Wane china, “Kmukochireru rixinri, gi numata. Satupje numata, wa maygaletu nixanatinri, xawakni netatka.”

²⁶ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna, “¿Gi rixpokoty? ¿Gi rixpoko gimrekgakakletyi?”

²⁷ Rugitna, “Nunkakatkagi. Gi wa gjemno. ¿Klu chinanu galuka yijnakletatnaklu? ¿Gixkoklege galuklu wa yimaklengi gixinripa?”

²⁸ Yangaluna. Wane chinruna, “Pixni wa yimakleryi, ga wa wixa Moysisi yimaklenwu wixa. ²⁹ Wixa gimata wa Moysisi ruynumsata Goyakalu. Ga wa Tye, gi wumata ginaka runya.”

³⁰ Rugita wa jeji. Wane chinna, “Galikakni giglajruni wa gixa gi gimatlu ginakakta runya, ga wa rumrekgakakno. ³¹ Wumata wa Goyakalu gi yijnakotna kmukochirerune, seyni wa satu Goyakalu yonogyegitachri, ga wa Wale gishinikanru kamrutachri, wale yijnakota. ³² Gi pagogneko jempiranyegitka wa satu gimrekgakakyawakatkalu wa maygaletu gishpakyachri. ³³ Goyakalu yegi ma muyakatkanumka wa Tye gikemka rumkata kamruratanu.”

³⁴ Rugitluna. Wane chinruna, “Psolpotuyako mukochri gimushpakachriyi, ¿ga wa pixa ginkakleweyegitwu wixa?”

Maleka ruknokluna.

Maygalene

³⁵ Yijnakota Geso wa maleka ruknokyawakluna. Rukshiklu. Wane chinru, “¿Palixluge wa Goyakalu Wgene?”

³⁶ Rugita wale. Wane china, “¿Katni Wale, Gitsrukaachi, wa nalixyaplu Wale?”

³⁷ Wane chinru Geso, “Petatkalu. Walekni giynumsatyi.”

³⁸ Wale wane china, “Nalixa, Gitsrukaachi.” Yoptsojityegitlu.

³⁹ Wane china Geso, “Giklukanuwnayegixlewlw chinanu, Gita gina tye psolchijneko, retinripna metkane, ga wa maygalene rixinripna getachine.”

⁴⁰ Wa pimrine Gwariseyone Wale yegi gwanatachine yijnakotlu Wale. Wane chinruna, “¿Wixkoxlege maygalenwu?”

⁴¹ Wane chinna Geso, “Maygalengi gixkamka, gimka kmukochirepgi. Ga wa xani gi rixanu gixa wane china, ‘Weta,’ giyagni gmukochire waneygi.

10

Geso ginkakle: Yapkaku gowegane prijerepiranaya

¹ “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa gowegane prijere gipgyaptot-potuko mjiglokikatu, seyni pnusretako ratskomtya, walenwa kachowguru.

² Wa gipgyaptotuko jiglokyachri, Walenwa gowegane girukotachri. ³ Wale chinanu kotpukgipgyaptoteta wa gipgyapto gajeru. Gowegane yijnakotokanutlu. Rowegatene tomga satkaka tgiwakaya. Koshpakna. ⁴ Wa pejnuruneko Walenune koshpakinitkana, kosekamtatkana. Gowegane gomkagitlu gi rixanu rumatatokanutluna. ⁵ Gi wa romkagitanruna pnu gajeru, seyni rasukinrina wale, gi rixanu gowegane gi gimatafokanutna maleka gajene.”

⁶ Tye yapkaku tokanchi Geso ginkakna, seyni wanna gi gimata jemlu klunwa wane chinyana.

Gesni wa kigleru kgirukotaprakleru

⁷ Giyagni Geso gimepe wane chinretatnaka, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gitni wa gowegane gipgyaptotno. ⁸ Pejnuruneko muchinanu ginachine Gitaya kachowgurunni, seyni wa gowegane gi yijnakotna. ⁹ Gitni wa gipgyaptono. Gitaya jiglokyachri rognatkaako. Jiglokjetanu. Rushpakjetanu. Rukshikjetanru nikyawakapa. ¹⁰ Wa kachowguru gina walepje chinanu, chowguwatinripa, ga wa ruylalewatinripa, ga wa nikatlewatnripa. Gita gina waneyna rixinripna ruwekinrina, ga wa ponikowa giwekletinripna.

¹¹ “Gitni wa kigleru kgirukotapraklerno. Kigleru girukotapratachri ruwekinri rutaka gowegane chinanu. ¹² Wa wenutkalurni, wa girukotapratachri migje, kgowegateru migje, retapinri kewetna ginachri, ruknokamtna gowegane. Rasukatka. Kewetna kashichanna. Rakapalatna gowegane. ¹³ Wa wenutkaluru gasuka gi rixanu wa wenutkalurni. Gike rixluna wa wale wa gowegane.

¹⁴ “Gitni wa kigleru kgirukotapraklerno. Numatna nowegatene. Wa Gitanune gimatno. ¹⁵ Waneko pixka rixa gimatletno Gita Girchi, ga wa Gita gimatlu Girchi. Nutaklu nuwekinri gowegane chinanu. ¹⁶ Pimrone koxa waneyno gowegane, tye prijere mwakane. Wanna koxa numkata gwapleta. Yijnakotokanutannona. Wanepu satupje rapatyawakapna gowegane, ga wa satupje girukotapratachri. ¹⁷ Giyagni Girchi gishinikno gi rixanu nuwekinri nutaka numepe yoptoletyapatnaklu. ¹⁸ Gike konanno nuwekinri, seyni Gitako gitaklu Gitanuko. Nutaaka nutakyaplu. Nutaaka numepe yoptoletyapatnaklu. Wane rixa yokanretno Nuru.”

Kotspalanshinikankaklu Goteyonkakluko

¹⁹ Wanetnaklu kotspalanshinikankaklu Goteyonkakluko tye tokanchi chinanu. ²⁰ Gixolune wane china, “Kamchi waneylu. Seprolokachrini. ¿Klu chinanu gyijnakotlu?”

²¹ Pimrine wane china, “Gi wa kamchichachri tokanni wa tye. ¿Kamchirge gimkata gimreggakakletlu satu maygaletu?”

Nowegatene jematokanutno

²² Gerosale waneru meyiwlugogne, wa kpushiwakapji gitaakoklunogogne. Ginapukluni. ²³ Kpushiwakapji yotaljeta Geso, gitamnu Salomonu. ²⁴ Giyagni sajrukluna Goteyone. Wane chinruna, “¿Giklunanu pali kojwakanshinikanretanwu? Wa Kristo pixinipa, punkakanwu pgujetanwaka.”

²⁵ Rugitna Geso, “Nunkakatkgi. Gi galixa. Wa nkamrurkaka Nuru giwakaya, waleko gippujatno Gita. ²⁶ Seyni gixa gi galixa gi rixanu gi wa nowegatengi. ²⁷ Nowegatene jematokanutno. Gita gimatna. Romkagitnona. ²⁸ Gita genekna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. Gi pagogneko ramganna. Gikena koshripatanna nomyoya. ²⁹ Nuru, nenekjeru, pejnurune pnute tsruni Wale. Gikena gimkata koshripletna Nurumyoya. ³⁰ Gita ga wa Girchi satupjerunwu.”

Goteyone galuka sotlujeretlu Geso

³¹ Rumepe koscheksopteretna Goteyone sotlujetyapluna. ³² Rugitna Geso, “Gixo kigleru kamrurchi nekagitgi Girchiya. ¿Giru kamrurchi tyekaka chinanu nsotlujetanmakno?”

³³ Rugitluna Goteyone, “Wa kigleru kamrurchi chinanu, gi wa wsotlujetyi, seyni wa mupashiregnuchi chinanu wsotlujetanmakiyi, gi rixanu Pixa yinerukyi Goyakalu putaknawa.”

³⁴ Rugitna Geso, “¿Gi ge yonatka wa Tokanchi Yokanatkaluruya gixanu: *Gita wane china, goyakalungi?*”

³⁵ “Wane chininna goyakalune wanna Goyakalu tokanu genekikolune, ga wa yonchi gi rumkata kaspukletko, ³⁶ wa Gita Girchi kpushiri gitakanruno, tyechijne yokanananru, gixa wane china, ‘Mupashiregnuchi pchina,’ gi rixanu wane nchina, ‘Gitni Goyakalu Wgenno.’ ³⁷ Gimka Nuru kamrure nkamrutanu, gi galixanno. ³⁸ Wa nkamrutinri, gimka galixanno Gita, galixanru kamrurchi, gimatyapatkalu, gimatgognenatinripa wa Girchi gwano Gita, ga wa Gita Girchi nwa.”

³⁹ Giyagni rumepe galuka kashretmakluna, ga wa Wale gishpakamta wannayegiya.

Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka Geso

⁴⁰ Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka, wa Gwa muchinanu katlewenatyawaka. Wane rawanata. ⁴¹ Gixo yayegitlu. Wane chinna, “Gwa galikakni gi satuko getkaluru kamruta. Seyni Gwa ginkakletjenatanru wa Tye ptowruko galikakni.” ⁴² Gixo galixlu waneya.

11

Lasaro yayixinri

¹ Yayixana Lasarni, Wetani gajerni, Mariya gwiyawaka pokchi, ga wa tyegwaklo Marta. ² Mariya, wa Gitsrukaachi pgamlugalo giyokachro, ga wa tsheyixitlu tojiwutsaya ga ga walanwa yayixyegwakatachro Lasarni. ³ Repurone yokanrewata Wale yegi. Wane chinjixluna, “Gitsrukaachi, petanu, wa palukanruni yayixanatka.”

4 Wa yijnakotinitka Geso wane china, “Tye yayixlu, gi wa gipukchipni seyini rumalwutikolupa Goyakalu, wa Goyakalu Wgene gimalwutikolupa Wale chinanuya.”

Lasaro gipnale

5 Geso gishinikna Marta, ga wa tepuro, ga wa Lasaro. 6 Giyagni wa jemitka wa yayixinrinatka, wane rutukawa gegpogne wa rawanatyawaka.

7 Giyagni wanepnute wane chinna yimaklene, “Gote gayanutnaka.”

8 Yimaklene wane chinru, “Rawi, tyegognekakniko, raluka sotlujeretanyina Goteyone. ¿Waneklege pyanutnaka?”

9 Rugita Geso, “Waneylu pagogne pamole gepi gora. Gogi yanini satu, gi wa rutspeta, gi rixanu tyechiyne pokamlatachini reta. 10 Wa satu goyecho yanini rutspeta, gi rixanu maleshlu pokamlalu waleya.”

11 Rali wane chinretinitka, wane chinna, “Lasarni, walukanru, rapnanutka. Seyni wane nyanu. Nkomyekapanru.”

12 Giyagni wane chinruna yimaklene, “Gitsrukaachi, rapnanutini, rutukanu.” 13 Wa Geso wane chinre wale gipnaleya. Wa wanna kagwaklu wa rapnanushatinri runkinriyapirana, china.

14 Giyagni Geso wane chinatkana pgujetanwaka, “Lasarni gipnanatka. 15 Numuwata gixa chinanu, gi wa wane nwanata, galixinripa. Seyni gayanutka wale yegi.”

16 Giyagni Tomasu wa Gepirutu chinkaluru wane chinna ruyimakikolune, “Wane koxa gayanu wixa Waleyma wupninripa.”

Yotunru ga wa giweklu

17 Giyagni rapokinitka Geso, rumatkatlu gepkoxamkojgognetkani kapnatikolutka. 18 Wa Wetani gi gowukayatkalu Gerosale, mapa getko kilometroni. 19 Gixo Goteyone ginyegitlo Marta ga wa Mariya yegwakluniyna rumnankapkana. 20 Giyagni Marta jeminitka Geso gininritka, tyoptotaplu. Ga wa Mariya panchi tuplanata.

21 Giyagni Marta wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyegwakluni. 22 Xani koxa numatlu wa pejnuruko pagjityaplu Goyakalu, Goyakalu genekanyi.”

23 Wane chinro Geso, “Yotunotanu pyegwaklupa.”

24 Marta wane chinru, “Numatlu yotunotinripa yotunkoklunchipa ralipregognepa.”

25 Wane chinro Geso, “Gitni wa yotunru ga wa giweklu. Wa nalixjeru rupnanmaka, ruwekanu. 26 Pejnuruneko giwekachine nalixjene gi pagogneko rupnanna. ¿Gi ge palixlu tye?”

27 Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Nalixatka gita Pixni wa Kristoyi, Goyakalu Wgenyi, tyechiyne ginachiyi.”

Geso chiyagata

28 Tali wane chinretinitka, talimta. Pochkeroko tomgalo tepuro Mariya. Wane chinro, “Gewitkalu Yimaklewatachri. Repukyi.”

29 Wala jeminitka, giyampotu tpalnamta. Tyayegitlu. 30 Gi wa pokchi rapokawa Geso, seyini wa Marta yoptotapyawakaklu rawanata. 31 Giyagni Goteyone panchi gwanatachine walayma tumnanukanatjene, wa retunitkalona Mariya tunwamtinritka giyampotu, tushpakamtatka, romkagimtlona. Kagwakna wa yomlechi tyinripa wane chiyamtapinripa.

³² Giyagni Mariya tapyegitinitkalu Geso, tetinri, chiji tapokamta gijixistsi. Wane chinru, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyeg-wakluni.”

³³ Giyagni Geso wa retinro chiyagatachro, ga wa walayma ginachine Goteyone chiyaganatachine jigekanuwata ginshinikanuya. Kojwakan-shinikanuta. ³⁴ Wane china, “¿Ginaka gitakanru?”

Wane chinruna, “Gitsrukaachi, punanu. Petapanru.”

³⁵ Chiyagata Geso. ³⁶ Giyagni wane chinna Goteyone, “¡Getanru! ¡Gi pagaluklenanukta rixlu!”

³⁷ Wanna pimrine wane china, “¿Gi ge rumkatlu wa Tye wa maygaletu gimrekgakachri, gituukakletlu wale ma mupninitipa?”

Lasaro yotunkaaka

³⁸ Giyagni Geso jigekanuwatnaka Walenanuko. Yomlechi yegi rapoka. Gitawakapani, sotlu gishyatkaluru. ³⁹ Wane china Geso, “Gkoschekanru sotlu.”

Marta, wa gipnachri gepuro wane chinru, “Gitsrukaachi posunatkalu, gi rixanu gepkoxamkojgognetkani.”

⁴⁰ Geso wane chinro, “¿Gi ge wane nchini, palixini petanru Goyakalu goyaku?”

⁴¹ Giyagni koschekluna wa sotlu wa gipnachri gitakikowakaya. Wa Geso teno yigata. Wane china, “Nuru, npoyagnutyi Pixa yijnakotyawakno.

⁴² Numata pyijnakjetno. Seyni gixolune yine chinanu wa sajrukachine, wane nchina, wa ralixinripna Pixa yokanatyano.”

⁴³ Rali wane chinretinitka, saplewata. Tsrutu tokanu rixa, “Lasaroo, tekali. Pushpakanu.”

⁴⁴ Wa gipnanatachri rushpakatka, gostumyotkaluru, ga wa gijixi mkachrichrataya. Ga wa gigoji sapwakgojitka kasamalu.

Wane chinna Geso, “Gkaspukanru. Getasha yaletanru.”

Jemanshinikankakna ruylatyapluna Geso

⁴⁵ Giyagni gixo Goteyone wa Mariya yegi ginachine, ga wa Geso kamru-tanru getachine ralixluna Wale. ⁴⁶ Wa wanna pimrine Gwariseyone yegi ya. Runkaakana wa Geso kamrutanrupirana. ⁴⁷ Giyagni wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone gapatjetna jemanshinikankakjetikwaka gajene. Wane chinna, “¿Gi wixanutka? Gi rixanu wa tye jeji kamrutlu gixo getkalurkaka. ⁴⁸ Wetasha wane gixletinri pejnuruneko galixanru. Runanna Romanone. Konanunwuna gawiywaka ga wa wgrukotlewatyawaka.”

⁴⁹ Wa Kaywasu, satu wannate, wale walapu sasertotene gitsrukate potu rixinri, wane chinna, “Gixa gike gimata. ⁵⁰ Gi waleko gyanshinikanuta wa rupxakyapwu wa satu jeji gipninripa yine chinanu, ma mamginitipna pejnuruneko yine.” ⁵¹ Gi wa waleko rushinikanu wane china, seyni wa sasertotene gitsrukate potu rixinri wale walapu, tokanchi reneklawata. Wane china wa Geso gipninripatka yine chinanu. ⁵² Gi wa wannanerupje chinanu, seyni koxa wanerutupje rapatyawakapna Goyakalu wgenene wa gipalanatachine. ⁵³ Giyagni walgogneyakawa jemanshinikankakna ruylatyapluna.

⁵⁴ Giyagni Geso gi wane yapatka pgujetanwaka Goteyonetskalaya, seyni wane yiyatka. Yineru mwiyawakanustsi gwachijnetachri ya, satu pokchi Gipyayi giwaketletachri. Wane rawanata yimakleneyma.

Yokanatkaluru kashichokolupa

⁵⁵ Wa Tsrú Giknoglushgogne Goteyonenu gi gowukatkalu. Walesreta rush-pakyana gixo. Gerosale kanikna, Tsrú Giknoglushgogne ma mapookanuwa, kpashirine rutakikolupna. ⁵⁶ Giyagni rujgaluna Geso. Kpashiwakapjiya tun-watachine wane chinkakna, “¿Gi pixka getle gixlu? ¿Gi wa meyiwatikwaka runanu?” ⁵⁷ Tsrúkalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanrewatna, wa katukokta gimata ginaka rawa, runkalewatinripa wa kashichyapluna.

12

Ruyokjixitka Geso Wetaniya

¹ Giyagni patsrujirgogne magatiniwa Tsrú Giknoglushgogne, Wetani rapoka Geso, wa Lasaro gwiywaka, wa gipnapachri wa yotunkakanru gipnachinetskalaya. ² Giyagni wane ralpokotyaluna nachnewlupa. Marta gitspaprota. Lasaro walenwa ruxiplatjeru nikikowakaya. ³ Giyagni Mariya wa pgamlugalo ganikaji ginu twapa, nartogapje kwenuru potu. Tuyokjix-itlu Geso. Tsheyjixitlu tojiwutsaya. Psolupjiko tyapa pogamlunuta.

⁴ Satu yimakleru Gota Giskaryote, Simo wgene, wa samyokjerupa, wane china, ⁵ “¿Klu chinanu gi tushankaka twu pgamlugalo wa mapa pachaproji chinanu, kwamonurunnimka teneeko?” ⁶ Gi wa retwamonutya chinanna wa kwamonurune, seyni gi rixanu kachowgurni wale. Sroschimapa ranika. Rawjetlu tsapatkaluru.

⁷ Giyagni Geso wane china, “Petashatanro. Nkapnatikolgogne chinanu tumretlo wa twu. ⁸ Gi rixanu wa kwamonurune gimwagogenenata gixa, ga wa Gita gi wa gimwagogenenatanu.”

Jemanshinikankakyegitluna Lasaro

⁹ Giyagni gixolune Goteyone gimata wa wane rawinri Wale. Gi wa Geso chinanupje runna, seyni Lasaro koxa retapinripna wa yotunkakanru gipnachinetskalaya. ¹⁰ Jemanshinikankakna tsrukakalune sasertotene, Lasaro koxa ruylatinripna. ¹¹ Gi rixanu wale chinanu gixo Goteyone wane ya. Ralixluna Geso.

Gerosale rapokinri gagagloklewatachri

¹² Waleprikgogne gixolune yine gina meyiwlu yegi, gi rixanu yijnakotluna Geso Gerosale yinripa. ¹³ Rawluna kasureru. Yoptotapluna. Saplewatna:

jPoyagnu!

jGiglenshinikanyegitkaluru Gitsrukaachi giwaka ginyachri,

Gisrayiline Pogire!

¹⁴ Geso gikshiklu mporo. Waletji tuplata. Yonchi chinyawaka:

¹⁵ *Gi pikanu, Siyo nshicho.*

Petanru. Pogire gina,

mporo wgenetji tuplatachri.

¹⁶ Muchinanu yimaklene gi gimata jemlu tyekakapirana, seyni royaknu jiglokinitka Geso, waneklu rushinkapluna tyekaka yonatkaluru Walep-irana, ga wa wane rixluna tyekaka.

¹⁷ Giyagni wa gixolune Wale yegi gwanatachine, wanna gipgujtatlu tomgiyawaklu Lasaro kapnaya. Gipnachinetskalaya yotunkaklu. ¹⁸ Wale koxa chinanu yoptotapluna gixolune yine, gi rixanu jempiranyegitluna Wale getkaluru kamrutinri. ¹⁹ Giyagni Gwariseyone wannakakluko wane chinkaka, “Getlu. Gikegapri gkamruta. Getanru. Psolchijne gajeneko gwagajxigitlu.”

“Waluka getletlu Geso”

²⁰ Kanikachine meyiwlu yoptsojityentapachinepaymana pimrine Kriycone. ²¹ Giyagni wa nyi gapyegitlu Wilipi, Wetsayta, Kalilesreta gajerunanu. Ragjitluna. Wane chinruna, “Wumole, waluka getletlu Geso.”

²² Wilipi ginkakaplu Gantirishi. Gantirishi ga wa Wilipi ginkaklu Geso. ²³ Geso gigitna. Wane china, “Nopapko gapokanu noyaknu njiglokinripa Gita, Yineru Wgenno. ²⁴ Galikakni, galikakni wane nchingi, Chiji ma mujrukini trikoji, ma mupnakanu, walepje gituka. Wa rupninina, gixoji rawini. ²⁵ Ruwekinri galukachri, ramginina ruwekinri, ga wa ruwekinri gayegixachri tyechijneya, wale gimretanru ruwekinripa gike rixiniko mnikawnakatupa. ²⁶ Satu kamrurewyegitinno, romkagitanno. Ginakpak-tano, wane koxa rawanu nkamrurewyegitjeru. Satu kamrurewyegitinno, Nuru gitakanru kagwakpiratikolupa.

Yineru Wgene gimkata yotunkakletkota

²⁷ “Xani nkojwakanshinikanuta. ¿Gi nchinanu? ¿Nuru, pognetkakanno tyepapkoya? Seyni tye chinanukni tyepapko nuna. ²⁸ Nuru, pgiwaka gimalwutikolupa Pixa chinanu.”

Giyagni tengogne ruyakatya tokanchi, “Rumalwutikolutka Gita chinanu. Rumepe gimalwutikolupa Gita chinanupa.”

²⁹ Giyagni wa gixolune wane gwanatachine, yijnakonatachine, wane chinna, “Rutlogleni.”

Pimrine wane china, “Goyakalutowreru giynumsatlu.”

³⁰ Rugita Geso. Wane china, “Gi wa Gita chinanni runa tye tokanchi, seyni gixa chinanu. ³¹ Xani ruklukanuwneyegixikolna tye psolchijne gajeneko. Xani tye psolchijne gajeneko gitsrukate, Satanasyo, giknookaluru-pni maleka. ³² Wa yotukinpatkanona chijiya, pejnuruneko nkosetanu Gita yegi.” ³³ Wane china rumatkakyapna gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

³⁴ Giyagni rugitluna gixolune, “Wixa jemlu Tokanchi Yokanatkaluruya wa Kristo gwagognenatanu. ¿Gi pchinkoxge Pixa: ‘Rumkata yotunkaakota Yineru Wgene?’ ¿Gi gixachringe wa tye Yineru Wgene?”

³⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Pshinitsonu gixa yegi rawanu pokamlalu. Pokamlalu waneyakopshingi gyananu, ma kashichkanupgi wa mapshagalu. Wa mapshagwaka yanachri gi wa rumata ginakakta ya.

Goteyone malixle

³⁶ “Pokamlalu waneyakopshingi galixanru pokamlalu, wa pokamlalu wgenene gixinripa.” Walekaka-pirana yanumsata Geso. Ralimta. Yogi-matyana.

³⁷ Gixomka getkaluru kamrugetanutna. Gi ralixluna Wale, ³⁸ poyagkakikolupa wa tokanchi Gisaiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka:

Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakletanru?

¿Katu gekakgitka wa Gitsrukaachimyo?

³⁹ Wale chinanu gi rumkata galixletna, gi rixanu rumepe wane chinretanaka Gisaiya:

⁴⁰ *Maygalene rixkakna.*

Shikowgajkakna.

Giyyaleyana ma metinitipna.

Ma mumata jemgajitinipna ma kashrijetikotupna.

Nma mutskalakyapunna.

⁴¹ Tyekaka chinjeta Gisaiya wa retinri wa royaknu, Walepirana ruynum-satinri.

⁴² Wane gixkamka, seyni wa tsrukakaluneko gixo galixlu Wale, seyni wa Gwariseyone chinanu gi wa rupgujatluna, ginkaklewwakapji ma mu-knokikotupna. ⁴³ Gi rixanu ralukpotutluna yine gimalwure Goyakalu gimalwure pnute.

Geso tokanu giklukanuwnakaklewatirni

⁴⁴ Saplewata Geso. Wane china, “Nalixjeru gi Gita ralixa seyni wa nyokanatjeru galikaka. ⁴⁵ Wa netjeru retkoxlu wa nyokanatjeru. ⁴⁶ Gitni pokamlalno tye chiji ginachrino wa pejnuruneko nalixjene mapshagwaka mawinitipna.

⁴⁷ “Satu jeminri ntokanu, gi wa ralixanru, gi wa Gita giklukanuwnayegjixanru. Gi rixanu gi wa nuna nuklukanuwnayegjixyapna tyechijne gajene, seyni nognetkakyapna tyechijne gajene. ⁴⁸ Nuknokjeru, gi wa yopto-tokanutno, waneru wa ruklukanuwnayegjixjerupa. Wa tokanchi nunkakletanru, wale giklukanuwnakakanru ralipregognepa. ⁴⁹ Gi rixanu gi wa Gitako nushinikanu nunkaklewata, seyni wa nyokanatjeru Girchi, Wale yokanatno wane nchinyawakapa, ga wa nunkakletanrupa. ⁵⁰ Numatlu Wale yokanatyawaka Walenwa giwekleu gike rixiniko mnikawnakatu. Giyagni wa Gita ginkakletanru wa Girchi chinyawakno, wane nchina ginkakleta.”

13

Geso gerkajixitna yimaklene

¹ Ma mapookanuwa meyiwlw Tsrú Giknoglushgogne, rumata Geso wa gipapko gapokinritka, tyechijne rushpakinripatka, Girchi yegi yinripatka. Wane rixa gishinikletna Walenune tyechijne gwanatachine, yop-tukyawakpotuko rushinikna.

² Rali nachinewletinitkana kamchi gajitletkakatkalu Gota, wa Simo Giskaryote wgene, samyokyapatkalu. ³ Rumata Geso wa Girchi genekyalu pejnurkakako, ga wa Goyakalu yegi giyakatyachri, ga wa Goyakalu yegi ya. ⁴ Palnatka nachnewluyegiya. Komkaga. Sheyipisama rawa. Saprikapchijitnawa. ⁵ Wanepnute gerkapi rutakgatlu gonu. Yinuwaka gerkajixitna yimaklene. Sheyipisama saprikapchijitanruya sheyityana.

⁶ Giyagni Simo Petro yegi runini, Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿Pixlege gerkajixitano?”

⁷ Rugita Geso. Wane chinru, “Wa Gita kamrutanru, gi wa xani pumata jemlu. Wa gowukshiniyaka pumata jemanru.”

⁸ Wane chinru Petro, “Gike pixiniko perkajixitano.”

Geso gigitlu, “Nma merkakanyi maleshayapyi Gitanuya.”

⁹ Wane chinru Simo Petro, “Gitsrukaachi, gi wa nojixipje, seyni nomyo koxa ga wa nojiwu koxa.”

¹⁰ Wane chinru Geso, “Wa gerkakalurutka, gi wa magatatka. Satupjetkalu wa gijixipje gerkako, seyni psoluyako powratka. Ga wa gixa powralungi, seyni gi wa pejnurunekgi.” ¹¹ Gi rixanu rumatlu samyokjerupa. Giyagni wane china, “Gi wa pejnurunekgi powra.”

Gyimanrupa nekakgitgi

¹² Giyagni rali gerkajixitletinitkana, wa rawamkatinitka, tuplatatnaka nikikowakaya. Wane china, “¿Gi ge gimatlu wa nixyawakgi? ¹³ Gixa wane chinjetno, ‘Yimaklewatachri ga wa Gitsrukaachi.’ Wanepotuko nchina, gi rixanu Gitakni. ¹⁴ Maka Gita wa Gitsrukaachino ga wa Yimaklewatachrino nerkajixitgi, gixa koxa gimkata gerkajixkakleta. ¹⁵ Gi rixanu gyimanrupa nekakgitgi, gixa koxa kamrutyaplu nkamrutyagi. ¹⁶ Galikakni, galikakni

wane nchingi, wa wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni wale. Wa yokanatkaluru gi wa yokanatjeru pnute tsruni wale. ¹⁷ Tyekaka gimatini, gighenshinikanyegitkalunepgi wa wane gixinipa.

¹⁸ “Gi wa pejnurunekgi gixapirana wane nchina. Gita gimatna ginnanwa ntsomitanune, seyini poyagkaakaluruwa satu tokanchi yonatkaluru, wane chinachri: *Wa Gitayma jimapro nikachri rumtukno yokwireya.*

¹⁹ “Xanigogenanu nunkakgi ma mapookanuwa, wa rapokinipa galixanno Gita nixinri. ²⁰ Galikakni, galikakni wane nchingi, wa nyokanatanru yoptotachri Gita yoptota. Ga wa Gita yoptotachri nyokanatjeru yoptota.”

Geso ginkakletlu wa satu yimaklerni wa samyokjerupa

²¹ Wane chininitka Geso, kojwakanshinikanuta. Ruggujtalewata. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, satu gixa nchininri wale samyokanno.”

²² Giyagni yimaklene getjekaka. Gi rumatanshinikanutna katupiranni wane china. ²³ Waneru satu yimakleru Geso gishinikanru, Geso gitspanostatachri. ²⁴ Giyagni Simo Petro gitnoyegitlu tye, wa repomgiyaplu katupiranni wane china. ²⁵ Geso gitspanostatachri wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿katni wale?”

²⁶ Giyagni rugita Geso, “Waleni Gita genekanrupa psoji gigakachri.” Wale gigaklu psoji. Reneklu Gota Giskaryote, wa Simo wgene. ²⁷ Psoji niklokinitka, Satanasyo jiglokotkalu.

Giyagni Geso wane chinru, “Pkamrutanru giyampotu pkamrutanru.”

²⁸ Gi satuna nikikowakaya tuplanatachine gimata klu chinanu wane chinru. ²⁹ Gi rixanu pimrine kagwaklu wa Gota ktsapane rixinri, Geso wane chinru, “Pagitanru wa walukanru meyiwlu chinanu, waka kwamonurune renekanu pagixanu.” ³⁰ Giyagni wale yoptotinitkalu psoji, waneklu rushpakamatka. Goyechnotkani.

Gerotu yokanru

³¹ Giyagni rushpakamtinitka, wane china Geso, “Xanitkani njiglokanutka noyaknu Gita Yineru Wgenno. Ga wa Goyakalu gimalwutikolpatka Gita chinanu. ³² Goyakalu gimalwutikolupa Gita chinanu, Goyakalu chinanu koxa Gita gimalwutikolupa. Xaniyakawa numalwutikolupa Goyakalu chinanu.

³³ “Wiwine, pshinitsonu numwanutkagi. Gijjanmakno. Wa Goteyone nchinyawaka, wa nyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu. Wane koxa nchingi gixa xani.

³⁴ “Satu yokanru gerotu nenekgi, wa gishiniikakinripa. Gita gishinikinikopixkagi, waneko pixka gixa gishiniikakletanu. ³⁵ Wale chinanu pejnuruneko gimatanu gixni wa nyimaklengi, wa gixkakluko gishiniikakinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁶ Simo Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿ginaka pyanu?”

Geso gigitlu, “Wa nyiyawakapa Gita gi pumkata gomkagletanno wa xani. Wa gowukshini pomkagitanno.”

³⁷ Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klu chinanu gi numkata gomkagletanyi wa xani? Pixa chinanu nutakanru nuwekinri.”

³⁸ Geso gigitlu, “¿Gita chinanu putakanru puwekinri? Galikakni, galikakni, wane nchini, ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno.

14

Gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu

¹ “Gi gkojwakanshinikangajitinwa. Galixlu Goyakalu. Galixankoxno Gita. ² Nurupji gixo gwikwaka wane. Wane ma mixkanumka, nunkakanmakgi. Giyagni nyanuchi. Nalpoktapingi gwiyawakapa gixanupa. ³ Nyinpatka, nalpokotiniplu gwikowakapa gixanupa, nunanutnaka. Gitako gwapanutkagi. Nwiyawaka koxa Gita, wane koxa gwanu gixa. ⁴ Gimatlu ginaka nyanu. Gimatgapotlu.”

⁵ Tomasu wane chinru, “Gitsrukaachi, gi wumata ginaka pyanu. ¿Gi wixpoko gimatletanru wa gatnugapo?”

⁶ Geso wane chinru, “Gitni wa gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu. Gike yayegitlu Girchi, seyni Gitapje chinanu yayegitka Girchi. ⁷ Gimatinno, Nuru koxa gimatanu. Xaniyakawa gimatlu. Getatkalu.”

Pekakgitanwu wa Girchi

⁸ Wilipi wane chinru, “Gitsrukaachi, pekakgitanwu wa Girchi. Poyagota wixa chinanu.”

⁹ Geso wane chinru, “Gi pomshiniko numwatkagi, ¿gi ge pumatno, Wilipi? Wa netjeru retkoxlu Girchi. ¿Gi pchinkoxge pixa, ‘Pekakgitanwu Girchi?’

¹⁰ ¿Gi ge palixno wa Gita Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa? Wa tokanchi nunkakyaagi, gi wa Gitako nonshinikanu wane nchina. Seyni wa Girchi Gita gwachri Wale kamrutlu wa kamrurchikaka. ¹¹ Galixanno Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa. Gma wane gixkanupa, galixanno kamrurchiyako.

Kamrurchi tyekaka pnute

¹² “Galikakni, galikakni wane nchingi, wa kamrurchikaka nkamrutanru nalixjeru koxa kamrutanru. Ga wa tyekaka pnute kamrutanu nalixjeru, gi rixanu Girchi yegi nyanu. ¹³ Klunerukokta gagjitanru Girchi ngiwakaya, wale nkamrutanu, Girchi gimalwutikolupa Gituru chinanu. ¹⁴ Klunerukokta gagjitinipa ngiwakaya, Gita kamrutanru.

Giwekikaluru Kpashiri gipiratkaluru

¹⁵ “Gishinikinipno gkamrutanru nyokanatanrukaka. ¹⁶ Gita gagjitanru Girchi ga wa satu Kgimnanukakleru renekangi, gixa yegi gwagogenat-achripa. ¹⁷ Walenwa Giwekikaluru galikakpotunanu. Wale tyechijne gajene gi gimkata yoptoletanru, gi rixanu gi retluna. Gi koxa rumatluna. Gixa gimatlu gi rixanu gixa yegi rawa, ga wa gixa gitokote rawanu.

Kristo gipgujewninri

¹⁸ “Gi wa murungi nuknokamtanu. Nyayegitangi. ¹⁹ Pshinitsonu tyechijne gajene gi getanutkano, ga wa gixa getanno, gi rixanu Gita giweka, ga wa gixa koxa giwekanu. ²⁰ Walegogne gimatanu wa Girchi nwinri, ga wa Gita gwa gixa, ga wa gixa nwa Gita. ²¹ Nyokanrekaka waneyalutu, ga wa wale kamrutachri, walenwa nushinikjeru. Nushinikjeru Nuru gishinikanrupa. Gita gishinikanru. Nupgujetinwa wale yegi.”

²² Gota gi wa Giskaryotni wale, wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klunerni wa tye wa wixa yegi pupgujetinwa, gi wa tye psolchijne gajeneko yegi?”

²³ Geso gigitlu. Wane chinru, “Girukokta gishinikinipno rumretatokan-anno. Nuru gishinikanru wale. Wale yegi gayanu. Wale yineru yegi gaw-ogogenatanu. ²⁴ Nma mushinikjetu gi gimretanru ntokanu. Ga wa tokanchi gijynakotanru gi wa Gitanni, seyni Girchi wa nyokanatjeru tokanni.

Giglewanshinikanru nuknokoyegimti.

²⁵ “Tyekaka nunkakgi gixa yegi nwanatini. ²⁶ Wa Kginnanukakleru, Giwekikaluru Kpashiri, wa Girchi yokanatanru Gita giwakaya, Wale gimatkakangi pejnurukopirana. Rushiniikakangi pejnurupiranako nunkakyagi. ²⁷ Giglewanshinikanru nuknoyegimtg. Nuglenunshinikanu nenekgi. Gi wa tyechijne gajene genekle pixka, Gita genekyagi. Gi wa gkojwakanshinikanutinwa. Gi wa kpilegolunepgi.

²⁸ “Gyijnakotlu wa nunkakyawakgi: ‘Nyanu, ga wa nunanutnaka gixa yegi.’ Gishinikinipno, gimuwatanmaka, gi rixanu wane nchina, Girchi yegi nyanu. Gi rixanu Girchinwa Gita pnute tsru. ²⁹ Ga wa xani nunkakatkgi ma mapookanuwa, wa wane rixinpatka galixinripa. ³⁰ Gi wa gixo potu nuynum-satanutkagi, gi rixanu runatka kamchi, tyechijne gitsrukate. Gike waneylu wa Gitaya. ³¹ Seyni rumatinripna tyechijne gajene Girchi nushinikinri, ga wa Girchi yokanatyawakno wane nixa kamrureta.

“Ntunwatanu. Gewi gayinitka.

15

Geso ginkakna Gowatsa galikakpotupirana

¹ “Gitni wa gowatsno galikakpotu. Nurni wa kgisanateru. ² Pejnuruko giplutsa Gita gwachri, gi kajru, Wale konanru. Ga wa pejnuruko kajiru Wale powratanru jiwpotutinripatka. ³ Ga wa gixa powralunetkagi tokanchi chinanu wa nunkakyagi. ⁴ Gita gwanu gixa. Gixa nwanu Gita. Wa giplutsa pixka gi rumkata gwaleta walenanuko, wa gowatsa mwakatu rixini, waneko pixka gixa, Gita gmawakanu.

⁵ “Gitni wa gowatsno. Gixni wa giplutsa. Gita gwachri, wa wale nwini Gita, wale gixoji gwiylu. Gi rixanu Gita mwakatu gike gimkata kamrureta gixa. ⁶ Girukta gi gwinno, maleka giknookalurupa wa giplutsa pixka. Rupriganu. Rawanruna. Xirnachri ruknokanruna, ga wa xiranu. ⁷ Gita gwini. Gixa rawini ntokanu, galukanru pejnunanuka gagjitanu. Waneyapgi. ⁸ Waleya rumalwutika Nuru, wa gixa gixo Wale kamrure gwinri. Wane gixinipa nyimaklenepgi.

⁹ “Girchi gishinikinikopixkano, wane nixa gishinikletgi. Nushiniklewle gomkagitanu. ¹⁰ Gkamrutiniplu nyokanrekaka nushiniklewle gomkagita. Gita pixka Nuru yokanrekaka nkamruta ga wa rushiniklewle nomkagita. ¹¹ Tyeperana nunkakgi, numuwle waneyapgi, ga wa gixa gimuwle tseruw-napotutinripa.

Geso ginkakna wa gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru

¹² “Tyenwa nyokanre, wa gishiniikakinripa, Gita gishinikinikopixkagi. ¹³ Gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru, wa rutakyaplu ruwekinri rumatanune chinanu. ¹⁴ Gixni wa numatanungi wa gkamrutinri nyokanatyagi. ¹⁵ Gi wa wayegrechine nchinanutkagi, gi rixanu wa wayegrechri gi rumata kluneru kamruta wa rutsrukate. Seyni numatanune nchinatkagi, gi rixanu ptowrukakapirana nyijnakotanru Nuru yegi, numatkakgi. ¹⁶ Gi wa gixa tsomitno Gita, seyni Gita tsomitgi gixa. Nutakgi gyinripa, kiglerkaka gkamrutinripa, ga wa gkamrutanrupa gwagogenatinripa, wa klunerukokta gagjityaplu Girchi ngiwakaya Wale genekangi. ¹⁷ Tyenwa nyokanyegitgi, gishiniikakinripa.

Geso galipre ginkaklewleta

¹⁸ “Tyechijne gajene gayegixinipgi, gimatanru Gita gapka rayegixna ma mayegixkanuwagina gixa. ¹⁹ Tyechijne gajene gixkamka, tyechijne gajene galukmakna wannanune. Seyni gi rixanu gi wa tyechijne gajengi ga wa Gita

tso mitgi tye chijneya, giyagni rayegixgina tye chijne gajene. ²⁰ Gishinikanru wa tokanchi wa nchinyagi: Wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni. Gitpotuko kojwakinitkana, kojwakankoxgina gixa. Wa ntokanu rumretkamkana, gixanu koxa rumretanna. ²¹ Seyni wa tye pejnunanuka kamrutingina ngiwaka chinanu, gi rixanu gi rumatluna wa nyokanateru. ²² Nuna. Nunkaklewywitna gkojwakjenepa. Nma munkanumka, gimka nunkaklewyegitanna, gimka kmukochirepna, seyni nunkakna. Giyagni xani maleshayna rushyamukochiretirina. ²³ Nayegixjeru Nuru koxa rayegixa. ²⁴ Wane nma mixkanupa wanna yegi, satu mkamrutanutu, gimka waneyapna mukochirna. Ga wa xani Gita koxa ga wa Nuru koxa retna. Rayegixnona Gita ga Nuru koxa. ²⁵ Seyni poyagkakikolupa yonchi chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluruya wannanu: *Gike chinanu rayegixnona.*

²⁶ “Ga wa runanu Kgimnanukakleru, Wale Girchi yegi nyokanyegitangi, wa Giwekikaluru galikakpotu, wa Girchi yegi gishpakyachri. Wa runinipa, Wale gipgujtatanno. ²⁷ Wa gixa koxa gipgujtalewatanu gi rixanu nyinuwakinyakawa gimwano.

16

Geso gomkagi ginkaklewleta

¹ “Tyekaka nunkakgi gma pupjetinitipa. ² Ginkaklewwakapjikaka giknokikolupa. Runanu gipapko wa katukokta giylatangi kagwakanru Goyakalu chinanu kamrurewatinri. ³ Tyekaka kamrutingina gi rixanu gi rumatluna Girchi, gi wa Gitako. ⁴ Seyni wa tyekaka nunkakgi, wa rapokinipa walepako gishinkapanru wa wane nchinyagi. Seyni tyekaka gi nunkakgi muchinanu, gi rixanu gixa yegi nwa. ⁵ Ga wa xani nyokanateru yegi nyanutka, ga wa gixa gi satuna gepomgano, ‘¿Ginaka pyanu?’ ⁶ Seyni gi rixanu nunkakgi tyekakapirana gwamonnu mpachikgajita.

Giwekikaluru Kpashiri kamrurepirana runkakleta Geso

⁷ “Seyni galikaka nunkakgi gipxakikolupni nyinripa, gi rixanu wane nma yakanu Kgimnanukakleru gi ginanmaka gixa yegi. Ga wa Gita wane yinipa, Wale nyokanyegitangi. ⁸ Wa Kgimnanukakleru gininipa rushinikanutanna tye chijne gajene mukochirpirana, ga wa poyagkaklewlupirana, ga wa giklukanuwlupirana. ⁹ Mukochirpirana galikaka rushinikanutanna, gi rixanu gi ralixnona Gita. ¹⁰ Wa poyagkaklewlupirana rushinikanutanna, gi rixanu Girchi yegi nyanu. Gi wa getanutkano. ¹¹ Ga wa giklukanuwlupirana rushinikanutanna, gi rixanu tye chijne gitsrukate giklukanuwnayegixkalurupa.

Galikaka potu Giwekikalurupirana runkakleta Geso

¹² “Gi gepika waneyawano nunkakyapgi, seyni xani gi gimkata kashnantakletlu. ¹³ Wa runinipa galikaka potu Giwekikaluru Wale kosekangi pejnuruko Galikakpotunanu Tokanchi yegi. Gi rixanu gi Waleko rushinikanu runkakletanu, seyni wa yijnakotyalu pejnunanuka runkakletanu. Runkakangi ginachrikakapirana. ¹⁴ Wale chinanu numalwutikolupa, gi rixanu Gitanu rawanu. Walepirana runkakangi. ¹⁵ Klunerukta Girchinu walekoxni Gitanu. Giyagni wane nchina wa Gitanu rawini, runkakangi.

Gwamonnu gimuwlu gixkalurupni, china Geso

¹⁶ “Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno.”
¹⁷ Giyagni wane chinkakna pimrine yimaklene,

“¿Klunerni wa tye wa wane chinyawu, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu getanutnakno.’ Ga wa ‘gi rixanu Girchi yegi nyanutka?’”

¹⁸ Giyagni wane chinna, “¿Klunerni china, wa ‘pshinitsonu?’ Gi wumata jemlu wa wane chinre.”

¹⁹ Rumata Geso raluka gepomgaletyaluna. Wane chinna, “¿Gixkak-luko gepomgakaka wane nchininri, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno?’” ²⁰ Galikakni, galikakni wane nchingi, wa gixapa chiyaganu, ga wa gwamonuwatanu. Tyechijne gajene gimuwlanu. Gikeko koningi gimuwle. ²³ Walegognepa gike gajitanno gixa. Galikakni, galikakni wane nchingi, klunelukokta gajitanru Girchi ngiwakaya Wale genekangi. ²⁴ Xanigognenanu gike gajitawa ngiwakaya. Gajitanru ga wa gyoptotanru tseruwninripa gimuwle.

“Girchi yegi nyanutka,” china Geso

²⁵ “Tyeakaka yapkaklu tokanchiya nunkakgi. Wa gipapko ginanu, gi wa yapkaklu tokanchiya nunkakangi. Seyni pgujetanwaka nunkakangi Girchipirana. ²⁶ Walegogne gixa gajitanu ngiwakaya. Gi wane nchingi Gita gajitanru Girchi gixa chinanupa. ²⁷ Gi rixanu Girchiko galukgi gi rixanu gixa galukno, ga wa galixno Goyakalu yegi nuyakatya. ²⁸ Girchi yegi nushpakamtya. Tyechijne nuna. Nuknokamtanutnaklu tyechijne. Girchi yegi nyanutka.”

“Gita galixaplu tye psolchijneko,” china Geso

²⁹ Wane chinruna yimaklene, “Petanu. Xani pgujetanuwaka pchina yanumsaleta. Gi satuna yapkaklu pchina. ³⁰ Xawakni wumata Pixa gimatlut ptowaranuka. Gi pmaga gepomgakota. Tye chinanu walixa Goyakalu yegi puyakatya.”

³¹ Rugitna Geso, “¿Xawakni galixge? ³² Gipapko ginanu, runatka, gitspalkakanu. Satkaka rawyawaka yanu. Gitapje giknokamtanu. Seyni gi Gitapjeni, gi rixanu Gitaymalu Girchi.

³³ “Tyeakaka nunkakgi waneygi nchininripa giclewanshinikanru Gita chinanu. Tyechijne waneyapgi salewakchi. Seyni kiglenishinikanupgi. Gita galixaplu tye psolchijneko.”

17

Geso gajigognere

¹ Tyeakaka wane china Geso. Teno yigata. Wane china, “Nuru, nopapko gapokatka. Puturu gimalwutikolupa Pixa chinanu, wa Pixa koxa gimalwutikolupa Puturu chinanu. ² Wane pixa gitakletno pejnurune yine chinanu, wa pejnuruneko penekyano, Gita genekyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ³ Tyenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu, wa rumatyapyina, satupjeru Goyakalu galikakpotunanu, ga wa Geso Kristo wa pyokanatanruno. ⁴ Gita chinanu pumalwutikolutka tyechijneya. Nnikatalkalu kamrurchi penekyano nkamrutayaplu. ⁵ Ga wa xani, Nuru, penekanno noyaknu, wa Pixastisi nwinu noyaknunanu tye psolchijneko mawanatkanuwa.

Geso gagjigogneyegitna yimaklene

⁶ “Wa nyi yine tyechijne gajene penekyano, nekakgiwakatyi. Pixanune, ga wa Gita penekatka. Rumretatokanutyina. ⁷ Xawakni rumatatkaluna pejnurkakako penekyano Pixa ruyakatyia. ⁸ Gi rixanu wa tokanchi wa penekyano, nenekatkana. Yoptotatkaluna. Rumatatkaluna galikakpotunanu Pixa yegi nuyakatinri. Ga wa raliyna Pixa yokanatyano. ⁹ Wanna chinanu nagjita. Gi wa tye psolchijne gajeneko chinanu nagjita, seyni penekyano chinanu, gi rixanu Pixanunni. ¹⁰ Wa pejnuruko wane nixle, Pixa wane gixleni. Pixa wane gixle Gitankoxni. Gimalwutkalurno waleyia. ¹¹ Gi wa tyechijnetkano, ga wa wanna tyechijne gwawa. Pixa yegi nyanu Gita. Nuru kphashiri, pgiwakaya pumretanna wa penekyano, satupjerune rixinripna, Wixa pixka. ¹² Wanna yegi nwanatini, Gita gimretanatna pgiwakaya. Wa penekyano numretanatna. Gi satuna gamgiyna wanna, seyni kamchi jiglokanrunapjeni gangana, poyagkakikolupa wa yonatkaluru.

¹³ “Ga wa xani Pixa yegi nya, ga wa tye wane nchina tyechijneya, waneyna rixinripna numuwle tseruwnapotutachri. ¹⁴ Gita genekna ptokanu, ga wa tyechijne gajene gayegixna, gi rixanu gi wa tyechijne gajenni, Gitako pixka, gi wa tyechijne gajerno. ¹⁵ Gi wa nagjita wa Pixa gwapyapna tyechijneya, seyni Pixa girukotyapna mugletuya. ¹⁶ Gi wa tyechijne gajenni, Gita pixka; gi wa tyechijne gajerno. ¹⁷ Kpashirine pixkakanna galikaka potu ptokanuya. Galikakpotni ptokanu. ¹⁸ Wa tye psolchijneko Pixa yokanatno, waneko pixka nixa tye psolchijneko yokanretna. ¹⁹ Wanna chinanu Gitnanuko kphashiri nixnawa, kpashirine rixinrikoxapna wanna galikaka potu tokanchiya.

Geso gagjigogneyegitna gapatachinepa

²⁰ “Gi wannapje chinanu nagjita, seyni koxa wa nalixjenepa wanna tokanu chinanu. ²¹ Satupjerune rixinripna pejnuruneko, Pixa pixka, Nuru, Gita pwinri, ga wa Gita Pixa nwinri; wanna koxa satupjerunepa Wixa rawinripna, wa tyechijne gajene galixinripa Pixa yokanatyano. ²² Wa noyaknu penekyano, wale nenekatkana. Wa satupjerune rixinripna, Wixa pixka satupjerunwu. ²³ Wanna nwinri Gita ga wa Pixa Gita pwinri, satupjerune rixpotutinripna, wa tye psolchijneko gajene gimatinripa Pixa yokanatyano, ga wa pushinikyana Gita pushinikiniko pixka.

²⁴ “Nuru, wa wanna penekyano naluklu ginakaktanwa Gita, wanna koxa Gita yegi gwanu, wa retyapluna noyaknu penekyano. Gi rixanu Pixa gishinikno tyechijne ma mutaakanuwa.

²⁵ “Nuru poyagkakachri, tyechijne gajene gi gimatyi, seyni Gita gimatyi. Ga wa nyi gimata wa Pixa yokanatyano. ²⁶ Gita gimatkakna pgiwaka, ga wa numatkakanna, wa gishiniklewu wa pushinikyano wanna rawinripa, ga wa wanna nwinripa.”

18

Geso samyookaluru ga wa kashichkaluru

¹ Wane chininitka Geso, yatka yimakleneyma. Setro Gapga wakanute yatka, wa sana gwiywaka. Geso jiglokamtlu sana yimakleneyma.

² Ga wa Gota koxa wa samyokjerupa rumatlu sana. Gi rixanu gixo kata wane rapatjetyana Geso ga wa yimakleneyma. ³ Giyagni Gota ganikna solalone, wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwarisyonetowrerune. Wane yana yochpiikaluroyma, kataluyma, giylalewapiyma.

⁴ Giyagni Geso gimatlu ptowrunanuka wa ruknogjerupa. Potukle ya. Wane chinna, “¿Katu gijga?”

⁵ Rugitluna, “Geso, Nasare gajeru.”

Wane chinna Wale, “Gitni.”

Wannaymakoxlu Gota samyokjeru. ⁶ “Gitni,” chinanna Geso, ruxririkamtanna. Nakgamtanna.

⁷ Giyagni rumepe gepomgaletatnakna, “¿Katu gijga?”

Wanna wane china, “Geso Nasare gajeru.”

⁸ Rugita Geso, “Nunkakatgagi Gitni. Giyagni Gita gijgini getasha yaletanna nyi,” ⁹ poyagkakikulupa tokanchi Wale chinyawaka, “Wa penekyano, gi satuna gangiyno.”

¹⁰ Giyagni Simo Petro kyoglolewapreru, koshpaklu. Rustaklu sasertotene gitsrukate potu wayegereru, ga wa rustakjepitlu. Potuklejepi rustakyalu. Wayegrechri giwaka Malko.

¹¹ Giyagni Geso wane chinru, “Petro, gipata pyoshmakanru yoglolewapi. Wa Girchi genekyano wa girapistono, ¿gi ge nurinro?” Wane china salewnalepapirana.

Geso Ganasa yegi

¹² Giyagni solalone, ga wa ksolaloteru, ga wa Goteyonetowrerune, wanna kashichlu Geso. Rostutluna. ¹³ Ganasa yegi gapka ranikluna. Gi rixanu Kaygwasu gimatjirni. Walenwa wale walapu sasertotene gitsrukatepotu.

¹⁴ Walenwa Kaygwasu wa Goteyone giykotachri, wa wane chinachri wa rupxakyapna wa satu jeji gipninripa yine chinanu.

Sasertotene gitsrukatepotuji rawini Petro

¹⁵ Simo Petro gomkagitlu Geso, ga wa satu yimakleru. Wa tye yimakleru rumata sasertotene gitsrukatepotu. Gesoyma jigloklu sasertotene gitsrukatepotuji. ¹⁶ Maleka, gipgyaptosti rawanata Petro. Giyagni rushpaka wa satu yimakleru wa sasertotene gitsrukate potu gimatanru. Ruynumsatlo gipgyapto gajero. Gitoko raniklu Petro.

¹⁷ Giyagni wa gipxaklewatachro gipgyapto gajero wane chinru Petro, “¿Gi ge tye jeji yimaklerkoxyi pixa?”

Wale wane china, “Gi wa gitni.”

¹⁸ Wane tunwanatna wayegrechine ga wa towrechine, yoshikpawatachine. Gi rixanu kachikleru. Rolkana. Petro koxa wannastsi tunwata. Rolka koxa wale.

Sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso

¹⁹ Giyagni wa sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso, yimaklenepiranaya, ga wa runkaklewleya. ²⁰ Geso gigitlu, “Pgujetanuwaka potu nchina yanumsayegletna psolchijneko gajene. Gita ginkaklewjeta ginkaklewawakapiya, wa rapatjetyawakna pejnuruneko Goteyone. Gi wa yogimawakako nunkaklewatya. ²¹ ¿Klu pepomgiyno Gita? Pepomganna wa yijnakotachine wa nchinyawakna. Petanu. Wanna gimata wa nchinyawaka.”

²² Wa wane chininitka, satu towrechri wane tunwanatachri giptagajitlu Geso. Wane china, “¿Wane pixa gigitlu sasertotene gitsrukate potu?”

²³ Rugitlu Geso, “Wa gekutu nyanumsatini, pupgujetanru gekutu, ga wa kigleru, ¿klu chinanu puylakno?”

²⁴ Giyagni sasertotene gitsrukate potu Kaygwasu yegi yokanatlu Ganasu gostutkaluru.

Petro nutatlu Geso

²⁵ Wa Simo Petro tunwa golkalenatachri. Wane chinruna, “¿Gi ge satu yimaklerkoxyi pixa?”

Wale nutata. Wane china, “Gi wa gitni.”

²⁶ Satu sasertotene gitsrukate potu wayegreru, wa Petro gistakjepmole-tanru, wane chinru, “¿Gi ge sana netyayi Waleyema?”

²⁷ Giyagni rumepe nutletatnaklu Petro. Waneklu yanumatatka gax-awripa.

Geso Pilato yegi

²⁸ Giyagni Kaygwasu yegi ranikyatkakaluna Geso. Tsrupji, Pretoryopji ranikluna. Goyechnokawni. Wannako gi jigloklu Pretoryopji ma puchown-inripna, seyni wa Tsrugiknoglushgogne nachnewlu nikinripna. ²⁹ Giyagni maleka rushpakyegitna Pilato. Wane china, “¿Klu gijigyegitlu tye jeji?”

³⁰ Rugitluna. Wane chinruna, “Gektutu ma kamrutkanumka wa Tye, gimka wsamyokanyi.”

³¹ Giyagni Pilato wane chinna, “Ganikanru gixa. Giklukanuwnayegjix-anru Tokanchi Yokanatkakaluru gixanu chinyawaka.”

Wane chinruna Goteyone, “Ginanshichkaluru wuylatyaplu satu.” ³² Wane rixa wa poyagakakolupa Geso wane chinre, wa rumatkakanya gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

Pilato gepomgalu Geso

³³ Giyagni Pilato rumepe jiglokletlu Pretoryopji. Tomsatlu Geso. Wane chinru, “¿Pixni Goteyone Pogiryi?”

³⁴ Rugita Geso, “¿Pixako pushinikanrerge wane pchina, waka pimrinra ginkakyi wa Gitaya?”

³⁵ Rugita Pilato, “¿Gitlege wa Goteyo? Pumolene ga wa tsrukakalune sasertotene gita samyokiyina. ¿Kluneru pkamruta?”

³⁶ Rugita Geso, “Wa npogirewatyawaka gi wa tyechijne rawa. Tyechi-jne rawkamka npogirewatyawaka, ntowrerune yagotkakanmaka nma samyokikotupmaka Goteyone yegi. Ga wa xani npogirewatyawaka gi wa gewi rawa.”

³⁷ Giyagni wane chinru Pilato, “Giyagni ¿pogirchiklayge Pixa?”

Rugita Geso, “Pixa wane chinyawaka pogirchi nixinri. Wale chinanukni nushpaka, ga wa wale chinanukni nuna tyechijne, nupguytatyaplu tokanchi galikakpotunanu. Pejnuruko galikakpotunanu gixachri yijnaktokanutno.”

³⁸ Pilato wane chinru, “¿Klunerni wa galikakpotunanu?”

Waka Geso waka Warawasu

Wa wane chininitka rushpakatnaka Goteyone yegi. Wane chinna, “Gi satuna nukshikyalu ruklukanuwninri. ³⁹ Wa gixa gixjetyawaka satu nkosh-pakyegityagi tsru Giknoglushgogne. ¿Giyagni gi ge galuklu gita koshpakyegit-yaggi Goteyone Pogire?”

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko gimepe saplewletatnaka. Wane chinna, “Gi wa Tyepni, seyni Warawasu galikakapni.” Ga wa Warawasni kachowgurni.

19

Getanru wa jeji

¹ Giyagni Pilato gwapatkalu Geso. Kochipejixlu. ² Solalone kona kamgiy-lona sagyeta. Yoshmakjiwutluna. Pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri yoshmakluna. ³ Wane chinna, “¿Galua, Goteyone Pogire!”

Ruylakluna.

⁴ Pilato gishpakatnaka maleka. Wane chinna, “Getanu. Nanikyegitgi maleka, wa gimatinripa gi satuna ruklukanuwninri nukshikyalu.”

⁵ Giyagni rushpaka Geso maleka. Sagyeta kona kamgikolo rutaka, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Wane chinna Pilato, “Getanru wa jeji.”

⁶ Giyagni retinitkaluna tsrukakalune sasertotene ga wa towrechine, saplewatna. Wane chinna, “¡Koroshishkita putakaganru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

Pilato wane chinna, “Gixako ganikanutkalu. Koroshishkita gitakanru. Gi rixanu gita gi gikshikyalu wa ruklukanuwninri.”

⁷ Rugitluna Goteyone, “Wixa waneya Tokanchi Yokanatkaluru. Tokanchi Yokanatkaluru wixanu chinyawaka rumkata gipnaleta, gi rixanu Goyakalu Wgene rixnawa.”

⁸ Tye tokanchi jeminitka Pilato, pnute pikletkalu. ⁹ Rumepe jiglokletatnaklu Pretoryopji. Wane chinru Geso, “¿Ginaka giyakatyachriyi?”

Seyni Geso gi gigitlu. ¹⁰ Giyagni wane chinru Pilato, “¿Gita gi wa puynum-sata? ¿Gi ge pumata wa gita gitaaka koroshishkita nutakyapyi, ga wa nutaaka nkoshpakyapyi?”

¹¹ Rugita Geso, “Tengogne pma mutaakikamka gimka putaako Gita chinanu. Giyagni pixa yegi nsamyokjeru pixa pnute tsru mukochri waneylu wale.”

Pilato samyoklu Geso koroshishkita rutakikolupa

¹² Wanekluyakawa Pilato galukmaka koshpaketlu. Seyni Goteyone saplewata. Wane chinna, “Wa Tye pkoshpakinipa, gi wa Susa gimatjerpatkayi. Girukokta pogirchi rixnawa yoptopiratlu Susa.”

¹³ Giyagni Pilato tye tokanchi yijnakotinri, maleka ranikatkalu Geso. Gityagoklewjetikwaka tuplata, wa Sotlumta chinikwaka, ga wa Gewreyone tokanu, Kawata. ¹⁴ Tsrú Giknoglushgognestsitkani. Tumananutkani. Wale wane chinna Goteyone, “Getanru Mpogire.”

¹⁵ Giyagni wanna saplewata, “¡Puxriikakanru! ¡Puxriikakanru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

Wane chinna Pilato, “¿Wa koroshishkita nutakanru mpogire?”

Rugitluna tsrukakalune sasertotene, “Maleshaywu wpogire. Susapjeni.”

¹⁶ Giyagni samyoklu koroshishkita rutakyapluna. Yoptotluna Geso. Ranikatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

¹⁷ Rutjitakoroshiteshkitatka. Ralimta. Jiwchiswaga yegi chinikowaka ya. Gewreyone tokanu wane chinka Kolkota. ¹⁸ Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa Waleyma pimrine gepi. Satkaka pasretkaka. Geso ganikaji gwa.

¹⁹ Yonatkoxlu Pilato jigyegitikolupirana. Koroshishkitaptostsi rutaklu. Wane chinyongata:

Geso, Nasare Gajeru, Goteyone Pogire.

²⁰ Giyagni gixo Goteyone getyongatlu tye jigyegitikolu, gi rixanu koroshishkita rutakikwaka Geso, gi gowuklu tsru pokchi. Gewreyone tokanu yonatika, ga wa Ratinane tokanu, ga wa Kriykone tokanu. ²¹ Giyagni tsrukakalune sasertotene Goteyonenu wane chinru Pilato, “Gi wa ‘Goteyone pogire’ pchinkakyonganru, seyni, ‘Wale wane china, ‘Goteyone Pogirno’”

²² Rugita Pilato, “Nyontanrutkani nyonatatka.”

²³ Giyagni solalone koroshishkita gitakinitkalu Geso, rawamkatatkaluna. Gepkoxamkoje kotspalatyatkaluna, satkaka solalonenupa. Ga wa gimkaluchrata. Wa gimkaluchrata myotsgakotni. Teno ruyaka saxpaletika psoluko. ²⁴ Giyagni wannakakluko wane chinkaka, “Gi wa wsuskakanru, seyni wupenokatanru galikaka katunpaktani wa mkachri.”

Wane rixa poyagakikolupa wa yonchi wane chinachri:
Kotspalatluna nomkalu wannanupa rixinripa.
Nomkalu chrata rupenokotna.
 Giyagni wane rixna solalone.

Geso gitaklo runro Gwa yegi girukotyaplo

²⁵ Geso koroshishkitatestsi koxa tunwanatna runro, ga wa runro gepuro, ga wa Mariya wa Kleyogwa gnnuro, ga wa Mariya Maktala gajero. ²⁶ Giyagni Geso getinna runro ga wa yimakleru rushinikanru wane gwanatachri, wane chinro runro, “Suxo petanru puturu.”

²⁷ Wanepnute wane chinru yimakleru, “Petanro punro.” Wanekluyakawa yimakleru ganiklo waleyma tixinripa.

Geso gipnale

²⁸ Wanepnute gi rixanu rumata Geso pejnurkakako poyagkaakalurutkani wa yonchiko poyagakikolupa, wane china, “Nonunnagatewata.”

²⁹ Wanenanro pastono kachgalu gwanro katsepolo. Giyagni wanna shich-pongakaklu katsopi kachgalu. Gisopoje rutakluna. Ginama rapookakluna.

³⁰ Giyagni kachgalu rurinitka Geso, wane china, “Nikatkalurutkani.”
 Yonogjiwumta. Reneklu ruwekinri.

Yoglokwanapatka Geso

³¹ Tsuru Giknoglushgognestsitkani, ga wa tsrupotgoggenwa wale gapanutikalurgogne. Giyagni koroshishkita ma mutukmanetinitipna gapanutikalurgogne, Pilato ragjita Goteyone jiknagatpalitikolupna, wa koroshishkita koshpakikolpatkana. ³² Giyagni solalone wane ya. Yoptowaka gwachrigapkani jiknagatpalitna. Waneko pixka rixanruna wa satni wa Waleyma koroshishkita gitaakalurni. ³³ Seyni wa Gesni yegi rapokinna gi rixanu retluna gipnachritka, gi wa jiknagatpalitatkaluna. ³⁴ Seyni satu solalo yoglokwanapatlu chokorujeya. Waneklu rushpaka gigraga, gonu koxa. ³⁵ Wa getachri gipgujtatlu, ga wa ruppugjtale galikaka potu. Wale gimata wa galikaka potu china, wa gixa koxa galixinripa. ³⁶ Gi rixanu tyekaka wane gixka poyagakikolupa wa yonchi chinikwaka: *Gi jiknagaputko Wale.* ³⁷ Ga wa satu yonchi koxa wane chinatnaka: *Retanruna yoglotanruna.*

Kapnatkaluru Gesni

³⁸ Wanepnute Gosi Garimate gajeru, Geso yimاكلrni seyni giyogimatnachiwa Goteyone pikle chinanu. Pilato ragjita wa Gesnimane koshpakinripa. Ruchichlu Pilato. Giyagni wane ya. Koshpakmanetlu Geso. ³⁹ Nikotemo koxa wane ya, wa muchikawa goyechno yayegitjeru Geso. Raniklo miramunga ga wa galowemunga yapjetkaluro, gepkoxamkojmole patsrujire getko ginnu. ⁴⁰ Ranikmanetatkaluna Gesni. Poyitatkaluna mkachrichrata. Pgamlugalo rupoyitluna wa Goteyone gixjetyawaka kapnatikolupa. ⁴¹ Wa koroshishkita rutakikwaka waneru sana. Wa sana waneru gerotu yomlechi, satuna ma mutakikowakanuwa. ⁴² Giyagni gi rixanu Tsuru Giknoglushgognestsitkani Goteyonenu, ga wa gi gowuklu yomlechi, wane rutakluna Gesni.

20

Yotunru

¹ Muchinangogne wa simana, goyechnokawpotuko mapshagakowalu yomlechi tya Mariya Maktala gajero. Tetlu sotlu gajriikaluru yomlechiya.

² Giyagni tasukamta. Simo Petro yegi tya, ga wa satu yimakleru Geso galukanru. Wane chinna, “Kapna ranikyatkaluna Gitsrukaachini. Gi wumata ginaka rutakanruna.”

³ Ralimta Petro ga wa satu yimakleru. Yomlechi yegi yana. ⁴ Pagasukamtkalunni gepi. Wa satu yimakleru kapnugamtlu Petro. Wale gapka gapoklu yomlechi. ⁵ Rujnoka getletlu. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. Seyni gi wa jigloka. ⁶ Giyagni rapoka romkagitjeru, Simo Petro. Jiglokamtlu kapna. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. ⁷ Ga wa kasamalu wa gijiwu sapwakanatachri gi wa mkachrichratayma rawanata, seyni sapruruukaluru pasretako gitaakaluru. ⁸ Giyagni jiglookoxatka satu yimakleru wa yomlechi gapokgapkatachri. Retlu. Ralixa. ⁹ Giyagni gi rumatawaluna yonchi chinyawaka, wa rumkata yotunretinripa gipnachinetskalaya.

¹⁰ Giyagni satokatnakna yimaklene gimolenyegna.

Geso gipgujewnayegitlo Mariya Maktala gajero

¹¹ Wa Mariya maleka tunwanata. Yomlechistsi chiyaganatya. Wa chiyaganatini tujnoka tetyaplu kapna. ¹² Tetna gepi Goyakalutowrene klatamkalune tuplanatachine, satu gijiwusretananu, ga wa satu gijixisretananu Gesomane gwanatyawaka. ¹³ Wane chinrona, “Suxo, ¿klu kachokyi?”

Wane chinna wala, “Gi rixanu ranikluna Nutsrukatni. Gi numata ginakakta rutakanruna.”

¹⁴ Wane chininitka tuprotaka. Tetlu Geso. Wane rawanata. Gi tumatlu wa Geso rixinri.

¹⁵ Wane chinro Geso, “¿Suxo, klu kachokanatyi? ¿Katu pujga?”

Wala kagwaklu sana girukotachrini. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa ganikiniplu punkakanno ginaka putakniri. Gita ganikanutkalu.”

¹⁶ Wane chinro Geso, “¡Mariya!”

Tuprotaka. Wane chinru wala, “¡Rawoni!” Wane chinreni, “Yimaklewatachri.” ¹⁷ Wane chinro Geso, “Gi pkamrukanno, gi rixanu gi wa teno nyawa Gita, Nuru yegi. Seyni nomolene yegi pyanu. Punkakanna, ‘Teno nyanu Nuru yegi ga wa Giru yegi, Noyakalute yegi, wa Goyakalute yegi.’ ”

¹⁸ Talimta Mariya Maktala gajero. Tunkakna yimaklene wa tetyawakatkalu Gitsrukaachi, ga wa tyepirana wane chinro.

Geso gipgujewnayegitna yimaklene

¹⁹ Wa muchinangogne simana kaynotka, tushyatka gipgyaptokaka wa yimaklene gapatyawaka Goteyone pikle chinanna, runa Geso. Wanna ganikajite tunwata. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” ²⁰ Wane chininitka rekakgimyotna ga wa gikwanapa. Giyagni yimaklene gimuwata retyawakaluna Gitsrukaachi.

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnakna Geso, “Kiglenshinikanupgi. Wa Girchi yokanatiniko pixkano Gita, waneko pixka nixa yokanretgi.”

²² Wane chininitka, runnipgyayegitna. Wane chinna, “Gyoptotranu Giwekikaluru Kpashiri. ²³ Wa gixa kaspukmukochiretanune, kaspukyegitkalunepni. Wa gimretmukochiretanune gimretyegitkalunepni.”

²⁴ Wa Tomasu, satu wa pamole gepi rixinrina, wa Gepirutu chinkaluru, gi wannayma wane rawanata wa Geso gapkapini. Giyagni wane chinruna pimrine yimaklene, “Gitsrukaachi wetatka.”

²⁵ Wane chinna wale, “Nma metkanuplu wa gimyo wa klawopchole, nma yoshmaakanuplu nomyoji klawopna, nma yoshmaakanuplu nomyo gikwanapa, gi nalixanu.”

¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!

²⁶ Yokgipgogne giknoginitka, gitoko rawanatatnakna yimaklene. Wannaymakoxlu Tomasu. Runa Geso. Gipgyaptokaka gishyatka. Ganikaji tunwata. Wane china, “Kiglenshinikanupgi.”

²⁷ Wane chinatkalu Tomasu, “Pomyokyegitanno pumyoji. Petamyotanno. Pomyokyegitanno. Nokwanapa pyoshmakanru. Gi wa malixakletupyi, seyni galixachripyi.”

²⁸ Wa Tomasu gigitlu. Wane chinru, “¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!”

²⁹ Wane chinru Geso, “Gi rixanu petno, palixa. Giglenshinikanutkalunni nmametje ne ga wa galixachine.”

Twu kiruka rumushinikolupa

³⁰ Giyagni gi gepi pimrikaka getkalurkaka kamruta Geso, yimaklene getanu, twu kiruka mutakyongatkotu. ³¹ Tyekakni yonatkaluru galixinripa Gesonwa Kristo Goyakalu Wgene, ga wa galixinri waneyapgi giwekinri giwakaya.

21

Geso gipgujewnayegitna payokgipre yimaklene

¹ Wanepnute Tiwerya Wenne rupgujewnayegitatnakna yimaklene Geso. Wane rixa gipgujewnaleta. ² Rapatanatna Simo Petro, ga wa Tomasu wa Gepirutu chinkaluru, ga wa Natanayli, Kana gajeru Kalilesreta, ga wa Sewereyo wgenene, ga wa pimrine gepi yimaklene. ³ Wane china Simo Petro, “Nchaluntapanu.”

Wane chinruna, “Gapakapwu pixayma.”

Wane yana. Kanawa ruptekna. Wale yecho, gi satona kashichna.

Tiwerya Wennestsu rupgujewninri Geso

⁴ Goyechnokawa chininitka, wanga tunwanata Geso. Seyni wa yimaklene gi rumatluna Geso rixinri. ⁵ Wane chinna, “Wiwine, ¿gi ge waneygi gnikanrupa?”

Rugitluna, “Malesha.”

⁶ Wale wane chinna, “Kanawa potuklesretate giknokanru chalu. Gikshikanro.” Giyagni ruknokluna. Gi rumkata kosletatkaluna, gi rixanu gi gepiklo shima.

⁷ Giyagni wa yimakleru Geso gishinikanru wane chinru Petro, “Gitsrukaachikni Wale.”

Giyagni wa Simo Petro wa yijnakotinitka Gitsrukaachi rixinri, gimkalu sapwaknawa gi rixanu mamkatunanni. Tsrú wenu ruptekgamtatka. ⁸ Ga wa pimrine yimaklene kanawa yapamta, gi rixanu gi gowuklu chiji, seyni pamyomolestsi getko gowuknuni. Kosemtluna chalu shimayma.

⁹ Giyagni chiji ruptekekitkana, retluna chichpawa giglepokotkaluru, ga wa shima gitaakaluro, ga wa jimapro. ¹⁰ Wane chinna Geso, “Ganikanro shima, wa gkashichanronatka xani.”

¹¹ Ratskotlota Simo Petro. Chiji kosemtlu chalu. Katsepomnuro tsrokaka shima. Satu pacha pamyomole mapa shima. Wane pejnumkalo, seyni gi ruskaka chalu. ¹² Wane chinna Geso, “Ginanutka. Gnikanutka.”

Gi satuna yimakleru terspiranawata wa repomgiyaplu, “¿Katy Pixa?” Rumatluna wa Gitsrukaachi rixinri. ¹³ Runa Geso. Koscheklu jimapro. Renekna. Waneko pixka rixlo shima. ¹⁴ Tyenwa mapa kata chininri rupgujewna Geso yimaklene yegi wa gipnachinetskalaya rali yotunretinitka.

Peneka nikletanna nowegatene

¹⁵ Giyagni rali nikaprikletinitkana Geso wane chinru Simo Petro, “Simo Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno wa nyi pnute?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru, “Peneka nikletanna noprane gowega wgenene.”

¹⁶ Rumepe wane chinretatnaklu, “Simo, Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane china, “Peneka nikletanna nowegatene.”

¹⁷ Mapa kata chininri wane chinru, “Simo, Gonasu wgene, ¿Gi ge palukno?”

Wamontaklu Petro wa mapa kata chininri wane chinru, “¿Gi ge palukno?”

Wane chinru, “Gitsrukaachi, Psoluko pumata. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru Geso, “Peneka nikletanna nowegatene. ¹⁸ Galikakni, galikakni wane nchini wa makluji pixini pushrikapchijitnawa. Palukyawaka pya. Wa tsrutsoleji pixini pkanrakanu. Satu gishrikapchijitanyi. Ranikanyi pma maluka yaletyawakanu.” ¹⁹ Tyenwa china rumatkakyaplu gi pixkalutu gipukchi chinanu rumalwutikolupa Goyakalu. Wane chininitka wane chinru, “Pomkagitanno.”

Yimakleru rushinikanru

²⁰ Ruprotaka Petro. Retlu wa yimakleru wa Geso gishinikanru romkagitjerna, wa rutsapanostatkojjeru nikipowakaya, wa wane chinachri, “Gitsrukaachi, ¿katupni wa psamyokjerupa?” ²¹ Giyagni Petro getlu wale. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, ¿ga wa tye, gi rixanu?”

²² Wane chinru Geso, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixonru pixa? Pomkagitanno pixa.”

²³ Giyagni rushpaka tye tokanchi wa moletkakachinkakluko, wa tye yimakleru gi wa rupnanu. Seyni wa Geso gi wane chinru, “Gi rupnanu,” seyni, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixonru pixa?”

²⁴ Tyenwa yimakleru gipgujtatachri tyekakapirana. Wale yonatlu tyekakapirana. Wumatlu wa rupgujtalewle galikakpotunanni.

²⁵ Gi gepiikoxlu wa Geso kamrutanru. Satkaka yonatkamka walepje rixinri, nkagwaklu gi wa tye psolchijneko poyagotlo kiruukaka yonatkalu-rupmaka.

Yokanatkalune Kamrure

Giwekikaluru Kpashiri Gipiratkaluru

¹ Teyogwilo, muchinanu tokanchi nunkakyayi pejnurukopirana wa Geso kamrurewatinitka ga wa runkaklewatinitka. ² Psoluko nunkakat kayi yinuwakleyakawa ga wa tengogne yoptotikolgognepotunanuko. Wa tengogne ma yoptotikonuwa towutamtna yokanatanune wa tsomitanune. Giwekikaluru Kpashiriya towutamtna. ³ Muchinanu salewnanata Geso. Rali salewnaletinitka, gepkoxamkojmolgogne rupgujewnayegitatkana wanna giwekachritka. Gixo waneylu rumatpotutikolu. Goyakalu pogirewatyawaka runkakleta. ⁴ Waleyma rapatanatinna, Wale yokanatna Gerosale ma mushpakinitipnachi, seyni wane kagwakinrina Girchi gipiratanru “wa gixa yijnakotyano,” china, ⁵ “Gi rixanu Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gkatikolupa gixa. Gi gixogogne potu magatarka.”

Tengogne yinritka

⁶ Giyagni wa gapatanatachine gepomgalu. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, ¿gi ge xawakni pugletanutnaklu Gisrayiline pogirewatyawaka muchinanu pixka?”

⁷ Wale wane chinna, “Gi gimkata gimatletlu walegognekaka, gi wa gipap-koko wa Girchi gitakanru Waleko girukotyaplu. ⁸ Seyni gyoptotanru giyaklu Giwekikaluru Kpashiriya, gixa gogo gapokachripa. Nupgujtatjenepgi Gerosaleya, ga wa psoluko Goteya, ga wa Samaryakoxaya, ga wa yoptukyawakpotunanuko tyechijne.”

⁹ Rali wane chinretinitka tyekakapirana, retanatinrina ruxenow-nakakamtkatka. Kyachgapererumko yoptotlu ma metikotpatka. ¹⁰ Teno yiganatna yinikopshini. Gepi jejine tunwastsitna, klatalu mkachri gitakachine. ¹¹ Wanna wane chinkoxna, “Jejine, Kalile gajene, ¿klu wane ntunwanatya, tengogne gyiganata? Waleko Geso tengogne yoptotikaluru gixygiya, waneko pixka rixa ginretanu gishingatiniko pixkalu tengogne yinitka.”

Tenogruko rawinrina yimaklene

¹² Giyagni Goliwa Magkate chinikowaka satokyatkana. Gerosale yana. Gi gowuklu Gerosaleya, wa gapnanutikalurgogne gimkata yanretikowaka. ¹³ Rapokna. Ratskotna. Tenogruko yana, rawjetyawakna Petro, ga wa Gwa, ga wa Santiyako, ga wa Gantirishi; Wilipi ga wa Tomasu; Wartolo ga wa Matiyo; Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Simo Muchkopiranawatachri, ga wa Gota, Santiyako gepuru. ¹⁴ Pejnuruneko wanna panshinikanerune gomkagi gagjigognereta, suxoneyma, Mariyayma Geso ginro, ga wa repu-runeyma.

Gotni gipekole tsomitkaluru

¹⁵ Walegognekaka Petro tunwata moletkakachine ganikajiteya. Wane peju getko: satu pacha gepimole gapatjetachine. Wane china, ¹⁶ “Jejine, nomolene, rumkata poyagkakletikolutka wa yonchi Gotnipirana, wa muchikawa chinyawaka Giwekikaluru Kpashiri Tawinamaya. Gotni wa kosekna wa Geso kashichachine. ¹⁷ Wixayma gitakgiwokatkalurni. Rutaaka tye kamrurchi chinanu.

18 “Giyagni galikakni waleni wenutlu chiji muglenchi wenru chinanu. Rakaxikamta. Rupsheksatamtana. Psoluko rupkagichkapimtana. 19 Kpoginru pejnuruneko Gerosale gwachinyegiya. Wane rixa tyechijne Gaseltama chinkaluru wanna tokanuya. Walenwa Granchichijne. 20 Gi rixanu Shikalchi Kirukate wane yonatkalurutkani:

Yineru mwiyawakanupni rawyawaka.

Gike gwanutkalu.

Ga wa:

Satu rupekole jiglokanru waleni girukowatyawakmaka.

21 “Giyagni satu nyi jejine wixaymalune gitakikolupa, gi rixanu psologneko wixayma rawna ginakakokta wa Wutsrukate Geso jiglokjenatini ga wa rushpakjenatini wixaymananuko. 22 Gwa katlewatiniyakawa wa wixyegiya tengogne yoptotikolgnepotunanuko. Satu nyi jejine rumkata gitakletikolupa Geso yotunotinri gipgujtatachripa.”

23 Rutaakana gepi: Gosi, Warsawa chinkaluru, Poyagkakachri yoklegiwakatachri, ga wa waleyama Matiya.

24 Ragjigognetna. Wane chinna, “Gitsrukaachi, Pixni pejnurune gimatgajitachriyi. Pekakitanwu girni ptsomita wa nyi gepi. 25 Walepni tye kamrurewatyawaka ga wa tye yokanatanru kamrure yoptotanu. Wane rutskikyanatka Gotni rawyawakako yinripa.”

26 Rutakluna gipenoklu wanna chinanu, ga wa rujruka Matiya chinanu gipenoklu. Rutaaka pamole satupjeyma yokanatanune.

2

Giwekikaluru Kpashiri gapokinri

1 Poyagkakatkalu pamyomolegogne, Jirgikolpatkagogne. Pejnuruneko panshinkanurune gapatjekaka. 2 Walegnapunanu waneru rakagnenekle tengogne giyakatyachri gichkonniipyalu pixka. Giyampotu rajpokokanpiyyata. Wa tuplanatyawakapjina tseponnapogimnuta psolupjipotuko. 3 Ruppugjewnayegitna katmerolkaka pixkalutu gitspaljemtachri. Satkaka wannatseptagi rapoka.

Satkaka waleko tokanu yijnakoyamumletna

4 Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutatkana pejnuruneko. Yinuwaka yanumletyaluna panerunemnu tokanu wa Giwekikaluru yanumsakakyawakna.

5 Gerosale rawna Goteyone jejine kqipashiregolune, pachijnemnunanuka giyakatyachine tengogne rapukote gwachijnejetachri. 6 Rakagnenekle gwinitka rapatjetna gixolune. Gi rumatanshinkanutanna gi rixanu satkakneru tokanu yijnako yanumsaetkana. 7 Rummyekna. Ruglajitna. Wane chinna, “Getanna. ¿Gi ge Kalile gajenni wa nyi pejnuruneko yanumsatachine? 8 ¿Gi wixpoko wixa satkakwu wixako tokanuya wa wumushpakanru wtokanu wijynako yanumletna? 9 Wixni Partone, ga wa Metone, ga wa Gelamitane, ga wa Mesopotami gajene, Gote gajene, ga wa Kapatosi gajene, Ponto gajene, ga wa Gasya gajene. 10 Prigi gajene, ga wa Pampiri gajene, Gigo gajene, ga wa pasretkaka Liwya, Surene tukasreta gajene, ga wa Roma giyakatyachine, 11 Goteyone ga wa Goteyo gitaknawachine koxa. Krete gwachine, Garawa gwachine, wijynako yanumsaetna wixako wtokanuya tsru ruyaklekaka Goyakalupirana.”

12 Rummyekna pejnuruneko. Gi rumatanshinkanutna. Wane chinkakna, “¿Klunerutkange?”

13 Pimrine kgixpiranataklerune. Wane chinna, “Jinanunatkana winga.”

Petro ginkaklewe

14 Giyagni Petro tunwata wa pamole satupjeneyma. Gichko tokanru runkaklewyegitna. Wane chinna, “Jejine, Goteyone, ga wa pejnuruneko Gerosale gwachingi, gimatanru tye. Gyijnakotokanutanno. 15 Gi rixanu gi wa gimetachinni wa nyi wa nchinanshikanutyawaka. Gi rixanu tu-mananustiwani. 16 Seyni tye kgonutkala wa tokanchi geneklewatachri Gowele chinyawaka: 17 Wane china Goyakalu:

Wane rixanu ralipregognepatka.

*Giwekikaluru Gitanu napookakpotutanru
pejnuruneko gaji.*

*Tokanchi geneklewatachinepni pwugenene jejine
ga wa suxone.*

Gmaklutene getanru kaygawlukaka.

Gixa tsrutene gipnawatanu gipnawlukaka.

18 Galikakni walgognepatka

nwayegrene, nwayegerone yegi

nyokanatanru Giwekikaluru Gitanu.

Tokanchi geneklewatachinepni.

19 Koglajrukaka nenekanu tengogneya,
*ga wa tengognempuko getkalurkaka
tyechijneya, jralu, ga wa xirnachri,
ga wa chichipgya gimomopgyatachri.*

20 Kashrijewnanu tkachi. Ruchpokanu.

Ga wa ksuru jraplu, ma mapookanuwachi

Gitsrukaachi tsru koglajugone.

21 Wane rixanu girukokta Gitsrukaachi

giwaka tomsatanu, wale gognetkaako.

Tye Geso yotunkaka Goyakalu

22 “Jejine, Gisrayiline gyijnakotanru tye tokanchi: Geso, Nasare gajeru, Walenwa jeji Goyakalu kiglepiranyegiru rixkakanru gixyegiya ruyaklekakaya, ga wa koglairekakaya, ga wa getkalurkakaya. Tyenwa Goyakalu kamrutanru Waleya gixatskalaya, gimatyawaka koxa gixa.

23 Walenwa samyookaluru Goyakalu giglepokotyawaka wa rushinikanru, ga wa muchikawako rumatgognenatanru. Wale gixa gixripkakanru ga wa giylatanru wa kmukochirerunemyoya. Koroshishkita gitakjixanru. 24 Wale Goyakalu yotunkaka. Gipukchichino kaspukyalu. Gi rixanu gi rumkata chipetkotatka gipukchiya.

25 “Gi rixanu Tawi wane chinpiranyegitlu:

Netlu Gitsrukaachi

gita ginaple rawgognenatinri.

Gi rixanu nputuklesretate rawa,

Gi wa nkomyemyetko.

26 Wale chinanu numuwgajita,

ga wa numuwleymananuka nyanumata.

Ga wa xani nomane koxa gapnanutanu

kagwakikolupa chinanu.

27 Gi rixanu gi puknokamtanno

gipnachine gwiyawaka.

*Gi koxa puchichanru
wa Pixanu mmukochiretu rujpaginripa.*

²⁸ *Pumatkakno giweklugapkaka.*

Pomjikpotutanno Pixa yegi nixinri.

²⁹ “Jejine, nomolene, gichichanno nunkakyapgi pgujetanuwaka tsrupotni gitsrukaachini Tawipirana. Wa gipnachrinatka. Kapnatkana. Ga wa giyomele wixyeglu xanigogunenanu. ³⁰ Giyagni tokanchi geneklewatachri rixinri, Tawi gimatlu wa *Wale kawchinanu* Goyakalu *wane chinru wa Tawiklopishaneya gixmanetyawaka* Goyakalu *gipgujewnakakanru Kristo pogirewatnripa Tawi pogirewatyawakaya.* ³¹ Ma mapookanuwa retinitkalu, runkakletlu Kristo yotunotinripa. *Gi wa ruknooko gipnachine gwiyawaka.* Gi wa gigituko jpaggianu ³² Wa tye Geso yotunkaka Goyakalu. Walepirana pejnurunekuwi gipgujatatinwu. ³³ Giyagni pogirchi rutaaka Goyakalu potuklesretate. Girchi yegi rawyalu gipiratkaluru Giwekikaluru Kpashiripirana. Rawinitkalu rupkakatkalu wa tye gixa getanru ga wa gyijnakotanru.

³⁴ Gi rixanu Tawi gi wa tengogne ya, seyini wale wane china:

Gitsrukaachi wane chinru wa Nutsrukate,

Npotuklesretate ptuplatanu,

³⁵ *Nutakinpotukna pkamnixjene*

putspanjixgapre rixinripna.

³⁶ “Gimatankoxlu pejnuruneko Gisrayiliklopishangi wa tyeko Geso wa koroshishkita gitakanru, Goyakalu galikakni gitakatkalu Gitsrukaachi ga wa Kristo rixinripa.”

Mapa waragakane katkalune

³⁷ Giyagni yijnakotinrina tyepirana, kachingajinatkana. Wane chinkana Petro ga wa pimrine yokanatanune, “Jejine, wumolene, ¿gi wixanutka xani?”

³⁸ Ga wa Petro wane chinna, “Genshinikanutanu. Gkatikolupa wa gixa satkakgi Geso Kristo giwakaya, gkaspukmukochiretikolupa. Gyoptotanru Giwekikaluru Kpashiri geneekaluru. ³⁹ Gi rixanu gixanupni wa gipiratkaluru, ga wa gwugenenenupkoxapa, ga wa gyoptukaklopishatyawakpotunanuka, gi pejnukta wa Gitsrukaachi Woyakalute tomanunepa.”

⁴⁰ Gixo pimri tokanchi rupgultalewata. Ruykolewata. Wane china, “Gognetkakikolupa gixa tyegogne gimuweekakanatachine mputokanyegiya.”

⁴¹ Giyagni wa yoptotokanutjene katka. Yogniikalunni walegogne mapa waraka getko yine.

⁴² Yokanatkalune ginkaklewe romkagitna. Romkagi gimatkakletna. Romkagi jiknajroletlona jimapro. Romkagi gagjigogneretna.

Muchichachine Kristonune gimatkaklewe

⁴³ Pejnuruneko yine pika. Gixo koglajru ga wa getkaluru kamrutka wanna yokanatkaluneya. ⁴⁴ Pejnuruneko galixachine gimwakaka. Ptowrunanuka rejnunkatna pejnurunene wane gixleni. ⁴⁵ Rushankaluna rejnunkatna, wane rixlena. Kotspalkakyanu pejnuruneko wa satkaka magatyawaka. ⁴⁶ Wane rixjegoggenatna kpashiwakapjiya panshinikanurune pagognemnunanuka. Jiknajroletlona jimapro panchikakaya. Paniikalunni gimuwatachine, myokwirgajine. ⁴⁷ Rumalwutluna Goyakalu. Kiglepiranyegirune pejnuruneko yinyegiya, ga wa Gitsrukaachi yognikananumtana pagognemnunanuka gognetkaakalunepa gapatjetachine yegi.

3

Satu myankatu gituukaaka

¹ Petro ga wa Gwa kayinwaka gagjigognepapko kanikna. Kpashiwakapji yana. ² Satu jeji rushpakinyakawa myankatu gwapjetka. Pagognem-nunanuka kpashiwakapji gipgyaptotesti rutakluna, wa Kigleru potu Gipgyapto chinikowaka. Wa kpashiwakapji jiglokachine ragjitinripa sroschi. ³ Wale getna Petro ga wa Gwa kpashiwakapji jiglokachinepa. Sroschi ragjitna renekyapluna.

⁴ Ga wa Petro Gwayma yopukgatluna. Wane chinru, “Petanwu.” ⁵ Wa wale getpotutna. Kagwakanata pagixanu yoptotinripa, wanna genekashatyaplu.

⁶ Petro wane china, “Maleshayno sroschi, gi wa koriko. Seyni satu waneyno. Wale nenekyi. Geso Kristo Nasare gajeru giwakaya, palnanu. Pyanau.”

⁷ Potuklemyo kashichyalu. Palnakaklu. Waneklu gichko rixkatka gijixi ga wa giygaleji. ⁸ Rupteka tunwaleta. Yanatka. Wannayma jiglokamtatkalu kpashiwakapji. Yanamtatka. Ruptemta. Rumalwumtlu Goyakalu. ⁹ Pejnuruneko yine geta yanretlu ga wa rumalwumtlu Goyakalu. ¹⁰ Rumatluna wa kpashiwakapji Kigleru Gipgyaptotesti tuplajetachri sroschi gagjijetachri. Ruglajpotutanna. Rumyekpotutanna wa wane rixinritka.

Petro ginkakewle Salomotamnuya

¹¹ Wa myankatunanu gigletkalurutka kashichna Petro ga wa Gwa. Pejnuruneko yine potogiwnayegitna Salomotamnu chinikowakaya. Giglajitachine. ¹² Petro getlu. Wane chinna yine, “Jejine, Gisrayiline, ¿gi gixge giglajita wa tyeya? ¿Klu chinanu gyopukgapotutwu, wixako wuyaklepgutlege, wixako wupashirenupgutlege wyankakyalu wa tye? ¹³ Gawra Goyakalute, Gisaakanu, Gakowonu, wutsrukatenni Goyakalute tsru pogirewlu renekanru Gituru Geso, wa gixa samyokanru ga wa ginutatanru Pilatyegiya. Giklukanuwnayegjixlu wa kaspuukalurupmaka. ¹⁴ Gixa ginutatlu wa Kpashiri ga wa Poyagkakachri. Gixa gagjitlu genekikolupa kgiylalewakleru. ¹⁵ Giylatanru giwekle genekachri wa Goyakalu yotunkakanru gipnachine tskalaya. Walenwa gipgujtatachinwu wixa. ¹⁶ Ralixgiwakatko chinanu, giwaka gichko rixkaklu wa tye, gixa getanru ga wa gimatanru. Wa galixlu Wale chinanu, tye gituukakpotutlu gixa pejnurunekgi getanu.

Petro chanixna renshinikanutinripna

¹⁷ “Ga wa xani, nomolene, numatlu wa gma mumatkanchinanu wane gixlu, gitsrukatene pixka koxa. ¹⁸ Giyagni Goyakalu poyagkaklu wa muchikawa runkaklewjixanru pejnurunniko tokanchi geneklewatachinninamaya, wa Kristote salewninripa. ¹⁹ Giyagni genshinikanutanu. Gkashrijetko, powratkalunepgi gmukochireya, ²⁰ Gitsrukaachyegiya runinipa giyal-ganshinikanrugogne, ga wa Geso Kristo yokanyegityapgi, wa muchikawa gixa chinanu gitaakaluru. ²¹ Galikakni rumkata tengogne chipetletlu wa rugletkoklungognepotunanuko ptowruko. Wale runkakleta Goyakalu, Walenune kpashirine tokanchi geneklewatachinnamaya, muchikawa potu gwapachinni. ²² Gi rixanu Moysisi wane china, ‘Gitsrukaachi Goyakalute gipgijewnakakyegitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka. Wale gyijnakotanu pejnurkakako Wale ginkakangi. ²³ Wane rixanu: Girukokta yineru gi yijnakotanu Wale Tokanchi Geneklewatachri, nikatkalurupni yinyegiya.’

²⁴ “Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine, Samoyroni muchichachri ga wa gapkatamtachine, pejnuruneko ginkaklewatachine ginkakletpيراناتlu tyegognekaka. ²⁵ Gixni wa tokanchi geneklewatachinniklopishangi. Gixa chinanni wa gipiratkaluru wa Goyakalu gipiratyana wutsrukateni. Wane chinru Gawrani, *‘Puklopisha chinanu giglenshinikanyegitkalunepni payinemnunanuka tye psolchijneko gwachine.’*

²⁶ “Rali yotunkakletinitkalu Gituru Goyakalu gixa yegi gapka yokanatluru glenshinikanyegityapgi gkashrijetikolupa satkaka gma muglenuya.”

4

Petro ga wa Gwa yoshmaaka

¹ Wanna Petro ginkaklewyeginatinna yine, sasertotene gapyegitna kphasiwakapji gitsrukateyma ga wa Sariseyone. ² Kojwakanshinikanutkana wa Goyakalupirana runkakikolutkana yine, ga wa Geso chinanu yotunkoklunchipa gipnachinetskalaya runkaakana. ³ Kashichkana. Yoshmakikowaka rutaakana waleprikpotunanuko, gi rixanu kayitkani. ⁴ Seyni gixo tokanchi yijnakonatachine galixa. Wane pejnugetkona jejine pamyo waragka.

Jemanshinikankakjetikowaka rupgujatya Petro

⁵ Wane rixatka waleprikgogne Gerosale rapatjetyana rutsrukatenna, ga wa tsrune, ga wa yonchikgopine. ⁶ Ga wa Ganasu Sasertotene Gitsrukakpotu, ga wa Kaygwasu, ga wa Gwa, ga wa Geganro, ga wa pejnuruneko Saser-totene Gitsrukakpotumolene. ⁷ Wanna ganikajite tunwakaakana. Repom-satkana, “¿Klu giyakluya, katu giwakaya wane gixyalu wa tye?”

⁸ Giyagni Petro Giwekikaluru Kphashiri gwagajitanru potu wane chinna, “Yine gitsrukateni ga wa Gisrayiline tsrutengi, ⁹ xawakni gepomsatkalunwu wixinri, satu kigleru chinanu, jeji yayixachri kamrutikoluya, gi rixpoko gituukakota. ¹⁰ Pejnurunekgi gixa ga wa pejnuruneko Gisrayilinerune gimatanrupa tye: wa Geso Kristo giwakaya rutuka tye yineru. Geso Nasare gajerunwa gixa koroshishkita gitakanru, ga wa Goyakalu yotunkakanru gipnachinetskalaya. Gesoya wa tye jeji gixa getanu gitukachritka tunwatachri. ¹¹ Gesonwa Tye:

Sotlu myoptokotu gixaya sotlupji kamrupjitchingi
Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹² “Gi satuna rawa gognewatikaluru. Gi rixanu maleshlu pagiwaka tengogne rapukote renekikolna yine, wa wale chinanu wumkata gognetletikolupa.”

Gi wumkata kaspuka ginkakletletlu wa wetanru ga wa wyijnakotanru

¹³ Retkana pgujetanuwaka china ginkakletna Petro ga wa Gwa. Rumatkana jejine kiruka myimaakone, mumatkanni. Giyagni rumatkana wa Gesoya rawanatinrina. Tsrुकalune giglajita. ¹⁴ Retanatluna jeji gituukaakaluru wannayma tunwatachri. Gike rumkata chinretna. ¹⁵ Yokanatkakana maleka rushpakinitkana jemanshinikankakjetikowakaya. Jemanshinikankakna wannakakluko.

¹⁶ Wane chinkakna, “¿Gi wixanutkana wa nyi jejine? Gi rixanu getkaluru pgujetanuru kamrutikaluru wannaya. Pejnuruneko Gerosale gwachine yegi rumatkana. Gi wumkata ginutletlu. ¹⁷ Seyni ma poshalpiranyegitokitupa yinyegiya, wkwangutanna xaniyakawa gikena ma munkakinitpatkana tye giwakaya.”

18 Tomgakatnakna. Towutkana ma munkaklewatinitpatkana giketsotaji, gi wa yimaklewatanna Geso giwakaya. 19 Wa Petro ga wa Gwa gigitna. Wane chinna, “Gitakyagokanru poyagkakachri chininipa Goyakalu getanu, wa Goyakalu pnute gyijnakotko gixa. 20 Gi rixanu gi wumkata kaspukle ginkakletletlu wa wetanru ga wa wiyinakotanru.”

21 Giyagni yokanatkakana. Pnute kavgutkatkana, gi rixanu gi wa ruk-shiika saletikolupna wa yine chinanu. Gi rixanu pejnuruneko Goyakalu gimalwuta wa wane rixikolutka. 22 Gi rixanu wa jeji wa gituukaakalurutka tye getkaluruya, wale waneya gepkoxamkojmole pnute walupu.

Galixachine gagjigogneta gi wa popiklerunepa rixinripna

23 Wa kaspuukana. Wannanune yegi yana. Runkakletluna wa pejnuruko wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsrune chinyawakna. 24 Rali yijnakletinitkana, panshinikanurune muchkowntokanutna. Wane chinruna Goyakalu, “Gitsrukaachi potu, Pixni wa Goyakalyi, wa tengogne kamrutachriyi, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrunanuka wanerutu kamrutachriyi. 25 Wa putowreru Tawinamaya wane pchina:

¿Klu chinanu matsuwatna payinemnunanuka,

Ga wa yine gike gapri rushinikna?

26 *Tyechijne gajene pogirchine gimalpookakatka,*

Ga wa tsrukakalune potowruta

Gitsrukaachi kamnixachine,

Ga wa Kristote kamnixachine.

27 “Gi rixanu galikakpotunanu kphashiri Puturu Geso ptsomitnanu chinanu, tye pokchi rapatyana Girore ga wa Ponsyo Pilato, ga wa payinemnunanuka, ga wa Gisrayilinerune. 28 Wane rixinripa puyakleya ga wa pushinikanruya muchikawako putakanru wane rixikolupa. 29 Ga wa xani, Gitsrukaachi, petanru kawgurna. Penekanna pwayegrene psolpotuyako pgujetanwaka china ginkakletyapluna ptokanu. 30 Giyagni wixyempotuyi wane gixkalurkakapa gitskalgalkaka, ga wa getkalurkaka, ga wa koglajrukaka wa kphashiri Puturu Geso giwakaya.”

31 Rali gagjigogneretinitkana, rapatjetyawakapjina gimyemyeta. Giwekikaluru Kphashiri psolmuchkonuko jiglokgajpotutna pejnuruneko. Goyakalu tokanu runkakletna pgujetanuwaka.

Ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune wane gixlene

32 Wa gixolune galixachine panshinikanurunni. Gi satuna wane china, “Gitanupjeni,” wa wane rixlemka, seyni ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune gejnunkatni. 33 Ga wa yokanatanune gippujtatlu Gitsrukaachi Geso yotunotinri tsru giyaklewluya. Gimutlewatachipotni pejnuruneko wanna. 34 Gi satuna magatyachri wanna. Gi rixanu katukokta kwangixleru sankaka ga wa panchikaka, rushankalu. Raniklu wa rushankanru wenru. 35 Yokanatanunejixistsi rutakluna. Reneksatkana satkaka wane rixa maletyayawakna.

36 Giyagni Gosi, wa yokanatanune wane chinanru yoklegiwaka Wirnawisi (walenwa yokaakaluru Gimnanuklewatachri) Rewineru, Supro giyakatyachri. 37 Waneyananru chiji. Giyagni rushankalu. Raniklu wenru. Yokanatkalunejixistsi rutakwenutlu.

¹ Waneru satu jeji Ganani giwakatletachri. Sagirni ganunro. Rushankalu wane rixlena. ² Psoji kotnukwenutyaluna. Tumata koxa ganunro. Psoji ranika. Yokanatkalu njixistsi rutaklo. ³ Petro wane china, “Ganani, ¿klu chinanu Satanasyo tsepotgajityi pyokwitmaklu Giwekikaluru Kpashiri, pkitokukyalu puchijne wenru?” ⁴ Pumretanatinri ¿gi ge waneyananyi? Wa pushankinitkalu ¿gi ge pixa chinanni? ¿Klu chinanu pyanshinikangaji kamruretlu? Gi wa yine pyokwita seyni Goyakalu pyokwitmaka.”

⁵ Giyagni Ganani jeminitkalu tye tokanchi, yawnamtanatka. Rupnanatka. Tsruru piklu rixna pejnuruneko jempiranyegitachine. ⁶ Palnamtna maklujine. Poyitanatkalu. Koshpakatanatkaluna. Kapnatanatkaluna.

Sagira gipnale

⁷ Gowukshini tjigloka ganunro. Gi tumata wane rixinrinatka. ⁸ Giyagni Petro wane chinro, “Punkakanno. ¿Wane pejnurge gishankiyulu wa chiji?”

Wala wane china, “Gigi. Wane pejnu.”

⁹ Ga wa Petro wane chinro, “¿Klu chinanu wanerutu nchinanshinikanuta gyantaletyaplu Giwekikaluru Gitsrukaachinu? Petanna gipgyaptostsi rapokatkana pganurni kapnatpachine. Koshpakankoxyina pixa.”

¹⁰ Waneklu tyawnamtanatka walejixistsiya. Tupunatka. Jiglokamtna maklujine. Gipnachroni rukshikatkana. Koshpakatanakalona. Tganurustsi kapnatanatkalona. ¹¹ Tsruru piklu rixna pejnuruneko gapatjetachine, pejnuruneko tyepirana yijnakotachine.

Gixo getkalurkaka, gijlajrukaka

¹² Yokanatkalu kamrujetlu gixo getkalurkaka, kogljajrukaka yinet-skalaya. Pejnuruneko panshinikanurune Salomotamnu rawanatna. ¹³ Gi pimrineko tserpiranawata gipxaletletna wanna, seyni wa yine gimalwopotuna. ¹⁴ Gitsrukaachi galixachine gixolewnananumta wanepnute gixo potu jejine, ga wa suxone koxa. ¹⁵ Giyagokni gatnugapka raniikana yayixachine. Gijeekakayna ga wa shechintakakaya rutaakana, wa Petro gininipa mayawlepjeko chikletyegimtyapmaklu satu wa wanna. ¹⁶ Gerosale potowrurutyana gixolune Gerosalesputa gwapokchijetachine. Raniikana yayixachine ga wa kamchine kojwakanune. Pejnuruneko wanna gi-tuukaakalunetkani.

Petro, Gwa gishpakachinetka

¹⁷ Wane rixna wa Sasertotene Gitsrukate potu ga wa pejnuruneko waleymalune. Wannanwa Sariseyone mkoje. Ranxatna. ¹⁸ Kashichkana yokananune. Yoshmakikowaka pejnurunenu rutaakana. ¹⁹ Wa Gitsrukaachitworeru goyecho kotpukaplu yoshmakikowaka gipgyaptote. Koshpakna. Wane china, ²⁰ “Gyanutka. Kpashiwakapi ntunwatanu. Ginkakana yine pejnupiranako tye giweklupirana.”

Yokanatkalu kashichkatnaka

²¹ Wa yijnakotinitkaluna goyechnokawpotuko jiglokluna kpashiwakapi. Wane runkaklewatyana.

Ga wa rapatna sasertotene gitsrukate potu ga wa waleymalune. Repuukana jemanshinikankakjetikowaka gajene, ga wa pejnuruneko tsruno mkoje Gisrayiliklopishane. Yoshmakikowaka rawapjixikna.

²² Yoshmakikowaka rapokna towrechine. Gi rukshikana. Satokna wa towrechine. Runkaklewatna.

²³ Wane china, “Yoshmakikowaka wukshika gishyatkaluru poyegishyaluru, ga wa girukowatachine gipgyapto ginaple tunwatachine. Wa wkotpukinitkalu gi satuna wukshika gitokogrukoya.”

²⁴ Tyepirana yijnakotinna wa sasertotene gitsrukate potu ga wa kpashiwakapji gitsrukate, ga wa tsrukakalune sasertotene gi rumatanshinikanu-tanna kluneru giknoganutka.

²⁵ Satu gapoka. Runkakna, “Wa yoshmakikowaka gitakanune jejine, kpashiwakapji tunwanatatkana. Yine runkaklewyeginatkana.”

²⁶ Giyagni kpashiwakapji gitsrukate ga wa towrechineyma wane yana. Wale gwapna. Gi wa psolmuchkonuko, gi rixanu pika sotlujetkotna yineya.

Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni

²⁷ Rawapkana. Jemanshinikankakjetikowaka tunwakaakana. Saser-totene gitsrukate potu gepomgana. Wane china, ²⁸ “Gachi wujretpotutatkgi wa tye giwaka gma munkakletinitpatka. Psolpotuko Gerosale mposhalpi-ranatakalu ginkaklewe. Galuka giklukletwu tye jejigragaya.”

²⁹ Rugitna Petro ga wa pimrine Geso yokanatanune. Wane chinna, “Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni.

³⁰ “Wutsrukateni Goyakalute yotunkaklu Geso, wa gixa giylatanru. Gagmunashkita gixripkakanru. ³¹ Wale Goyakalu potuklesretate tsru potu rutakanru Gitsrukaachi rixinripa ga wa Gognetkalewatachri, ren-shinikankakyapna Gisrayiline kaspukamukochiretikolupna. ³² Wixni ga wa Giwekikaluru Kpashiri gipgujtatachinwu tyepirana. Wale Goyakalu genekna ralixjene.”

Kamalye giykole

³³ Wanna yijnakotinri kegeknanuwatna. Jemanshinikankakna ruy-latikolupna. ³⁴ Giyagni jemanshinikankakjetikowakaya tunwata satu Gwariseyo, Kamalye giwakatletachri. Tokanchi Yokanatkaluru yimakle-watachri. Pejnuruneko yine kagwakpiratanru. Wale maleka koshpakjixna pshinitsonu yokanatkalune. Wane chinna wale, ³⁵ “Jejine, Gisrayiline, ggirukotinwa nyi jejineya wa gkamrutanruyapa. ³⁶ Gi rixanu muchikawako rupgujewna Teyota. Tsru chinashatnachiwa. Wane pejnu getko gep-koxamkoje pacha jejine gapatyegitlu. Giylatkalurni. Pejnuruneko ralix-jene gipalata. Gikeenanatkanina. ³⁷ Wanepnute gitakgiwaakaklugogneni Gota Kalile giyakatyachri gipgujewna. Rawapna gixo yine rawgaxigit-jenepa. Walekoxni gipnana. Ga wa pejnuruneko ralixjene rakapalatkana. ³⁸ Xawakni wane nchingi, getashatanutkana nyi jejine. Gkaspukanutkana. Gi rixanu tye shinikanchi, wa tye kamrurchi yinenu rixinipa nikawnanu. ³⁹ Wa Goyakalunu chininipa gi gimkata nikatletanru, gma mukshikikotupa Goyakalu gyagotinri.” Wane rixa gishinikanutletna Kamalye.

Yokanatkalune gjiretka. Kaspuukatkana

⁴⁰ Tomgakatkana yokanatkalune. Muchinanu kochipjetkana. Rali kochip-jeretkoklunutkana, rujretkana wa Geso giwaka ma munkakletinitpatkana. Kaspuukatkana.

⁴¹ Giyagni wanna jemanshinikankakjetikowaka gajenyegiya yatkana gimuwamtachine, gi rixanu rutaka yagookana rumuknina salewninrina, reyikana Geso giwaka chinanu. ⁴² Psolgoneko kpashiwakapjiya ga wa papjikakaya gi kaspuka ginkaklewetna Geso Kristopirana, gi kaspuka yim-klewetna.

¹ Walegognekaka ruxolewnatkana yimaklene, Kriykone tokanu yanumatyachine yegi kegemgayegitna Gewreyone chinanu, gi rixanu wannanu gipnagnurutachrone gi gislagika geneksajetikowakaya pagognemunanuka. ² Giyagni wa pamole gepine rapatkakna gixolune yimaklene. Wane chinna, “Gi kigleru wa wixa giknokamtyalu Goyakalu tokanu wkamrurawatinripa wa nikikowaka chinanu. ³ Giyagni, nomolene, gijganna payokgipre jejine gixkaklukoya kiglepiranyegirune, Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutanunetka ga wa kgitatkalerune. Wanna wutakanu tye kamrurchi chinanupa. ⁴ Ga wa wixa gomkagitanru wagjigognere ga wa wkamrurawate tokanchi chinanu.”

⁵ Pejnuruneko gixolune yine gigeretlu tye tokanchi. Ga wa tsomitkana Gishtuwa, jeji galixachri potu Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu ga wa Wilipi, ga wa Prokoru, ga wa Nikanoro, ga wa Timo, ga wa Parmena, ga wa Nikolasu, Goteyo gitaknachriwa, Gantiyoki giyakatyachri.

Gixo sasertotene galixlu tokanchi

⁶ Wa wanna yokanatkalune ginaple tunwakaakana. Yokanatkalune gagjigognegegita. Wannatseptagi rutakamyotna.

⁷ Gitsrukaachi tokanu tseruwna. Ruxolewnana yimaklene Gerosaleya. Sasertotene koxa gixolune galixlu tokanchi.

Gishtuwa kashichkaluru

⁸ Wa Gishtuwa kgitmutlewakleru potu ga wa kgiyaklewakleru potu rixkaklu Goyakalu. Giyagni wale kamrutlu tsru koglajrukaka, tsru getkalurkaka yinetskalaya. ⁹ Giyagni wane rixna pimrine ginkaklewawakapi gajene Gishpakachinenu, ga wa Sureyone, ga wa Galegantrione, ga wa Surisyane, ga wa Gasya giyakatyachine. Yoptopiratluna Gishtuwa. ¹⁰ Gi wa rumkata gaaliretluna rumatkaleya, gi wa Giwekikaluru koxa yanumkakjeru.

¹¹ Giyagni yokshatkana jejine wane chininripna, “Wjema wane chinretlu tokanchi mupashiregnuchi Moysisipirana ga wa Goyakalupirana.”

¹² Komyekanshinikanutkana yine ga wa tsrone koxa, ga wa yonchikgapine. Rapyegitluna. Rakapogomtluna. Jemanshinikankakjetikowaka ranikluna. ¹³ Tunwakaakana gipgujtawashatachine kayroklewaklerune. Wane chinna, “Tye jeji gi wa kaspuka gapatletlu tye kpashiwaka ga wa Tokanchi Yokanatkaluru. ¹⁴ Gi rixanu wyijnako wane chinretlu, ‘Wa tye Geso Nasare gajeru nikanatanru tyeppi. Kashrijetgimatanru wa Moysisi genekyawu wixjetyawaka.’”

¹⁵ Giyagni pejnuruneko jemanshinikankakjetikowaka tuplatachine yopukgapotutlu. Retgojitluna. Wa Goyakalutowreru pixka rixgojita.

7

Gishtuwa giykoyegitnawa Gawrani tomgakikolupirana

¹ Sasertotene Gitsrukate potu wane chinru Gishtuwa, “¿Wane gixachirige?”

² Wale wane china, “Jejine, nomolene, ga wa tsrone, Gyijnakotanu. Goyakalu gimalwutkaluru gipgujewnayegitlu wutsrukadni Gawrani. Mesopotami rawanatini. Chara mawakanniwa. ³ Goyakalu wane chinru Gawra, ‘Puchijne pushpakinitka, ga wa pumolenyegiya. Nekagichijnyawakapyi pyanutka.’

⁴ “Giyagni Kalteyonchijne rushpakamtyatka. Chara rawanatatka. Rupanatka rurni. Wane Goyakalu ganikyatnaklu Gawra. Tyechijne rapoka

wa gixa gwiyawaka wa xani. ⁵ Waneya gi renekchijnetlu, gi psojiswajinako rutakjixityawakapmaka. Seyni rupiratyalu *renekchijnyetaplulu walenu chininripa, ga wa giklopishanenua wanepnute*. Gi wa kwugenewalu. ⁶ Wane chinru Goyakalu wa *waleklopishanepni pnu gajenenapni payinchi-jneya. Wayegrechine rutaakonna. Gepkoxamkoje pacha walapupa gi yigleko retkona*.

⁷ “Wane china Goyakalu, ‘Gita giklukanuwnayegjixanna wa payine wanna wayegretlewanatachine. Wanepnute rushpakanna waleklopishane. Gewiya yonogyegitinnona.’

⁸ “Tokanchi gipiratkaluru reneku, sajruka gistaklewulupirana. Gawra wugenetlu Gisaaka. Yokgipogne chininri sajruka gistakletlu. Gisaaka wugenetlu Gakowo. Ga wa Gakowo wugenetna pamole gepi tsrupotunni gitsrukaachinni.

Gishtuwa ginkakletlu Gakowni ga wa Gosnipirana

⁹ “Ga wa tsrupotunni gitsrukaachinni kanxalerune rushankanruna Gosni Gigoito yinripa. ¹⁰ Seyni Goyakalu waleyima. Koshpaklu pejnuruko salewninriya. Goyakalu gipxaku rumutyaplu Gwarawo, Gigipsyone pogire. Kgi-matkaleru rixkaklu Gwarawo getanu. Wale gitaklu girukotlewatinripa Gigoitoya ga wa pejnuruko gipji gajeruya.

¹¹ “Runa tsru nachi psolchijnepotunanuko Gigoitoya, ga wa Kana koxa. Tsru salewakchi. Wutsrukatenni gi rukshikluna nikanruna. ¹² Giyagni Gakowo jempiranyegitinri wa Gigoito rawinri triko, yokanatkana wutsrukatenni muchinanu kata. ¹³ Gepi kata rapkapinitkana yegwakane. Gosi ginkakatkana wa repurna rixinrina. Gwarawo gimatanerutaklu Gosi. ¹⁴ Gosi gepuklu ruru Gakowo ga wa pejnuruneko gimolene, payokgipremole pamyoyineru.

¹⁵ “Yopikatka Gakowo. Gigoito rapoka. Wane rupniyanatka waleni ga wa wutsrukatenni. ¹⁶ Wannani Suche ganiikana. Kapna rutaakanatkana wa Gawrani gagjityawakapna sroschi wenruya. Wa Gemoro wgenene, Suche gajene ragjityalu.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisni gishpakinripirana

¹⁷ “Konapu chininitka wa gogi wa Wale kawchinanu Goyakalu gipiratyalu Gawra Gigoito ruxolewnananumtina yine. ¹⁸ *Gigoito jiglokinpotunanuko satu pogirchi Gosi mumatkatu*. ¹⁹ Wale yokwitna wumolenni. Gi yigleko retanna wutsrukatenni. Maleka rutakjixinpotukna gegishpaklunniwa ma muweekananutninitipna.

²⁰ “Walegognekaka rushpaka Moysisi. Goyakalu gigleretanru. Mapa ksuru rurupji tseruwakika. ²¹ Wa maleka rutaakoklunutka, Gwarawonshicho gwapatkalu. Tseruwakatkalu. Toturu pixka tixlu. ²² Psolpotuyako Gigoito gajene gimatkale yimaaka Moysisi. Tokanchi ga wa kamrurchi gixo ginkatachrini.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisni myoptotkotupirana

²³ “Gepkoxamkojemole walapu poyagkakinitka rushinika salwayegletna gimolene, Gisrayiliklopishane. ²⁴ Wa retinitkalu wa satu yenetkaluru, yoptoyegitlu. Ruylatanru Gigoito gajerni. Rapnuyegitlu yenetkaluru. ²⁵ Wale kagwaklu gimolene gimata jemyaplu wa Goyakalu gognetkakanna waleya. Seyni wanna gi gimata jemlu. ²⁶ Waleprika yagotkakna. Wale gapye-gitna. Ruykotmakna kigle gimwakakle rixinripna. Wane china, ‘Jejine, moletkakachingi. ¿Klu chinanu gyenetkaka?’

27 “Giyagni rumwastsitanru yenetachri satkaku. Wane china, ‘¿Katu gitakya wutsrukate ga wa wuklukanuwnayegixjeru pixinripa?’ 28 ¿Paluka giylalnetno kapetgogne puylatanruna pixka Gigopto gajerni pixka?”

29 “Tye tokanchi chinanu rasukatka Moysisi. Pnu gajeru rixnatkawa Matiyichijne ya. Wane gepi wugenetya.

Gishtuwa ginkakletlu gi rixpoko Goyakalu tomgalu Moysisi

30 “Gepkoxamkojmole walapu poyagkakatkana. Goyakalutowreru gipgujewnayegitlu xirnalmero kawshipiriya, yineru mwiyawakanuya Sina Magkat-estsiya. 31 Giyagni Moysisi giglajita retyawaklu wa xirnachri. Kayegiklu rumata getyaplu. Gitsrukaachi tokanu jema, 32 ‘Gitni putsrukateni Goyakalutno, Gawra Goyakalute, ga wa Gisaaka Goyakalute, ga wa Gakowo Goyakalute.’

“Rutatatana pikle Moysisi. Gi rumkata getleta. 33 Wane chinru Gitsrukaachi, ‘Pkoshpakandro pyoshmaklejixi. Gi rixanu kpashiwakchijne ptunwatyawaka. 34 Netpotutlu nayinerutene Gigopto gwachine ma yigleko ma metikolna. Nyijnakotlu wanna gochgire. Nujruka nkoshpakyapna. Punanu wa xani. Gigopto nyokanatanyi.’

Gishtuwa ginkakletlu Gisrayiline ma maluka yijnaklewlepirana

35 “Waleko Moysisi wanna ma yoptotanutu—wane chinanruna, ‘¿Katu gitakya gitsrukaachi ga wa giklukanuwnayegixlewatachri pixinripa?’ chinanruna. Waleko yokanata Goyakalu, wanna Gisrayilini gitsrukate rixinripa, ga wa koshpakjerepni Goyakalutowreru chinanu. Walenwa gitowreru, kawshipiri gipgujewnayachri. 36 Wale koshpakna, kogljrukaka getkalurkaka kamrutinri Gigoptochijneya, ga wa Tsru Wenuya Sergalu, ga wa yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojmole walapu. 37 Tyenwa Moysisi wa Gisrayiliklopishane wane chinachri, ‘Gitsrukaachi Goyakalute gipgujewnakakye-gitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka.’ 38 Walekni wa gapatikowaka gwachri yineru mwiyawakanuya, wa Goyakalu towreruyma, wa Sina Magkat ruynumsatjeru, ga wa wutsrukateni giynumsat-achri. Wale yoptotokanuta tokanchi giwekachri renekyapwu. 39 Walekni wutsrukateni ma maluka yijnakletanutu, seyni satkaktakmluna. Rajiyna raluka satokletyatnakna, Gigopto yinripatnakna.

40 “Wane chinruna Gaaro, ‘Pkamrutinwu goyakalune wkosekjenepa. Gi rixanu tye Moysisi wa Gigoptochijne wkoshpakapjeru, gi wumata gikta rix-anatku.’ 41 Walegognekaka kamrutlona waka wgene. Ranikyegitlona yaglusha genekashlukaka giylatkalurupa. Rumejiwakatluna gimiyona kamrutinrina.

42 “Giyagni Goyakalu katjitna. Samyokna gixolurkaka tengogne gajerakaka yonyogegityapna. Wa tokanchi geneklewatachine kirukate chinyon-gatyawaka:

Gisrayiliklopishangi,

¿Ganikyegitnoge Gita

giylatkalunepa ga wa genekashlukaka giylatkalurupa

wa gepkoxamkojmole walapu wa yineru mwiyawakanuya?

43 *Gkoscheklu mkachripji Molochojji.*

Wane gixno, ga wa gkoscheklo

katagiri koxa, Rempanni goyakalute.

yagluchkaka wa gkamrutanru gyoptsojityegitanrupa.

Giyagni najriikanungi Wawilonya tukasretate.

Gishtuwa ginkakletlu Goyakalupjipirana

⁴⁴“Wutsrukateni waneya mkachripji Goyakalu gipgujewnajetyawakapji pochkewakaya. Goyakalu towutyawakpotuko. Wa Moysisi chinyawaka wa retyawakpotuko, wane rixa kamruretaranuna. ⁴⁵Wutsrukateni yop-topjitakalu. Goswuyma rutakluna payine gwanatyawakaya. Wannani paneni ruknoka Goyakalu wutsrukateniyegiya, Tawigognepotunanuko. ⁴⁶Goyakalu gimutlu. Tawi gagjitlu retyaplu, kamrujixyaplu wa Gakowo Goyakalute gwapjityawaka. ⁴⁷Seyni Salomo kamrutlu panchi Walenupa.

⁴⁸“Seyni wa tengajeru potu gi wa myochi kamrupjitaluru rawa. Tokanchi geneklewatachri chinyawaka:

⁴⁹*Tengognenwa ntuplapijere.*

Chijni wa nutspanjixgapre.

¿Gi pixkapjirutu gkamrutinno?”

china Gitsrukaachi.

¿Ga wa ginakapni wa napnanutyawakapa?

⁵⁰¿Gi ge nomyo nkamrutyalu pejnurkakako tyekaka?”

Gishtuwa wane chinna, “Gixni wa Giwekikaluru gyagotgognenata”

⁵¹“Shikonshinikanurungi. Gixni msajruka gistaakongajgi ga wa gijnakop-naya koxa. Giwekikaluru Kpashiri gyagotgognenata, gitsrukateniniko pixka. Waneko pixka gixa gixa. ⁵²Pejnuruniko tokanchi geneklewatachinni kojwaknina gitsrukateni. Ga wa wanna giylatanna Poyagkakachri gin-iripapirana ginkakletachinni. Wale Poyagkakachri samyokachingi gixa xani. Wale giylatachingi. ⁵³Gixni wa gyoptotlu Tokanchi Yokanatkalu Goyakalutowerune gitakyawaka. Gi wa gkamrutlu.”

Gishtuwni sotlujetkalurni

⁵⁴Yijnakotinitikaluna kegeknanuwatna. Rashkaygityegitluna. ⁵⁵Seyni wa wale, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu, teno yigata. Retpotuta. Retlu Goyakalu goyaknu, ga wa Geso Goyakalu potuklesretate gwachri. ⁵⁶Wane china, “Netlu tengogne gitpukachri, ga wa Yineru Wgene Goyakalu potuklesretate tunwatachri.”

⁵⁷Giyagni saplewpotumtna. Kachpokajnakopnamtna. Pagakap-gogomtkalune rixanruna. ⁵⁸Koshpakluna pokchiya. Sotlujetanatkalu. Getashanatachine satu maklujijixisti rutakamkatluna. Sawolo giwakatletachrini wale. ⁵⁹Gishtuwni sotlujetanruna.

Ragjigogneta. Wane china, “Nutsrukate Geso, pyoptotanno.”

⁶⁰Yoptsojitamta. Tsuru saple rixa. Wane china sapleta, “Nutsrukate, gi puklujixanna tye mukochriya.” Wane chintokanutinitka rapnanutatka. Sawolo gigneretlu ruylatikolu.

8

Sawolo kojwakna gapatjetachine

¹Walogue tsru kojwawakchi rixkana gapatjetachine, Gerosale gwanatachine. Pejnuruneko gipalata Gotechijneya, ga wa Samarchijneya. Yokanatkalunepje gixeta. ²Ranikanatkalu Gishtuwni jejine kgipashiregolune. Tsuru chiyaglu rixna wale chinanni. ³Giyagni Sawolo yenetpotutna gapatjetachine. Papjinnu jigloka. Kosepowjixna jejine, suxone. Samyokjixna yoshmakikolupna.

Samari runkaklewatya Wilipi

⁴ Giyagni gipalatachine pasretamnunanuka yana. Runkakle-tananumtluna tokanchi. ⁵ Giyagni Wilipi yopika. Samari Pokchi rapoka. Runkaklewyegitna Kristopirana. ⁶ Panshinikanurune yine yijnakpotutlu Wilipi chinyawaka. Yijnakonatna, ga wa retanatluna wa getkalurkaka kamrutanru. ⁷ Gi rixanu kamchine puchotlewatachine gishpakyana gixo kamchichachine. Tsrú saple rixna kamchine. Gixo giktegachine, ga wa myankane gituukaakalunetka. ⁸ Giyagni waneru tsru gimuwlu wale pokchi.

Kagonchi Simo galixle

⁹ Wanenanru satu jeji Simo giwaketletachri. Muchikawa kagonchi-nanni wale pokchiya. Rumyekna Samari gajene. Satu tsru chinnachriwa. ¹⁰ Pejnuruneko yijnakpotutlu, mturune ga wa tsruneymananuko. Wane chinna, “Tyenwa tsru ruyakle Goyakalu chinkaluru.”

¹¹ Yijnakpotutluna gi rixanu wa kagonchitnri rumyeykana muchikaw-gognenanuyakawa. ¹² Seyni wa ralixinitkaluna Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletini Goyakalu pogirewatyawakapirana, Geso Kristo gi-wakapirana, katkana jejine ga wa suxone. ¹³ Wale koxa Simo galixa. Katka. Wilipiyma rawa. Tsrú getkalurkaka, ruyaklekaka wane gixkaluru reta. Rumyeka.

Samari salwatyana Petro ga wa Gwa

¹⁴ Wa yokanatkalune Gerosale gwanatachine yijnakyegitluna Samari gajene yoptotyawakatkalu Goyakalu tokanu. Giyagni wanna yegi yokanatkana Petro ga wa Gwa. ¹⁵ Wanna yopika. Rapokinitkana ragjigognetna Samari gajene chinanu wa yoptotyapluna Giwekikaluru Kpashiri. ¹⁶ Gi rixanu gi satuna rapokawa. Katashatkana Geso giwakaya. ¹⁷ Giyagni rutakamyotseptagitkana. Yoptotatkaluna Giwekikaluru Kpashiri.

¹⁸ Wa retinitka Simo wa rutakamyotseptaglewatinrina yokanatkalune, Giwekikaluru Kpashiri geneekatka, sroschi ranikyegitmakna. ¹⁹ Wane china, “Gitakankoxno gita tye chinanu, wa gi gixachrikokta nutakamyotseptagitanu, yoptotanru Giwekikaluru Kpashiri.”

²⁰ Giyagni Petro wane chinru, “Pixaymaplo pserojiprojite gamgikowaka, gi rixanu pkagwaklu Goyakalu genekashle sroschi yoptotikalurni.

²¹ Maleshayyi pixa tyepirana. Gi putaaka. Gi rixanu gi potukgajyi Goyakalu getanu. ²² Giyagni penshinikanutanu tye gektutuya. Gitsrukaachi pagjitanu gikta pkaspukmukochirgajitko pyanshinikanutanru. ²³ Gi rixanu pachikgajitachriyi, gektutu gostutanruyi wane nixa getletyi.”

²⁴ Giyagni rugita Simo. Wane china, “Gitsrukaachi gagjiyegitanunno gixa, gi satuna wa gixa wane chinyawaka ma munyegitkanupno.”

²⁵ Giyagni wanna gipgujtatinri. Goyakalu tokanu rali ginkakletnrina, satokna. Gerosale yana. Papokchimnunanuka Samaritane pokchi wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Wilipi ga wa Getyope giyakyachri

²⁶ Gitsrukaachitowreru giynumatlu Wilipi. Wane chinru, “Palnanu. Tkachi kegetesretate pyanu, Gerosale yopikgapotyachri. Kasa gapok-gapotachri. Wanenwa yineru mwiyawakanu.” ²⁷ Palnatka. Wane yatka. Wanenanru satu Getyope gajeru, suxone girukotachri, tsru jiglokachri Kanrasa yegi Getyope gajene pogirewatyachro. Wale gitaaka pejnuruko tponikole chinanu. Wane ya, Gerosale yoptsojtapinripa. ²⁸ Rali yoptsojityen-tapinitkalu, satoka. Chijiyapachrote tuplananumta. Retyonganunumtlo

Gisayiya tokanchi geneklewatachri kirukate. ²⁹ Giwekikaluru wane chinru Wilipi, “Pyayegitanro. Twu chijiyapachrostsi pyanu.”

³⁰ Wilipi gasukyegitlo. Yijnako getyongaletlo tokanchi geneklewatachri Gisayiya kirukate. Wane china, “Giyagni ¿pumata jemluge wa peta yongatanru?”

³¹ Wale wane china, “¿Gi rixyawaka numata jeminri gi satuna ginkakpokowakatanno?”

Ragjitlu Wilipi ratskotinripa, waleyama tuplamta. ³² Tyepiranyegiktani retyongananaumta:

Gowega pixka giylajetikowaka raniika.

Gowega wgene myanumatkato tjiwjitjeru yegi, waneko pixka rixa Wale. Gi yanumata.

³³ *Kamturetkoklunu gi wanepotuko rixluna girukotlewatachine.*

¿Katu ginkakletanna walegogne gajene?

Gi rixanu chiji konikaluru ruwekinri.

³⁴ Suxone girukotachri gepomgalu Wilipi. Wane chinru, “Nepomganyi. ¿Katupiranni wane china tokanchi geneklewatachri? ¿Walenanuklege waka satupiranra?”

³⁵ Giyagni Wilipi tyepiranako yonatkaluru yinuwaka ginkakpokowaketyaplu. Runkaklu Kiglerpotunanu Tokanchi Gesopirana.

³⁶ Gatnugapo yapananumtna. Gongastsi rapokna. Wane china suxone girukotachri, “Petanru gonu. ¿Klu gimaletlu nkatikolupa?”

³⁷ Wilipi wane chinru, “Psolpotuyako pajiya palixini, pumkatlu.”

Giyagni rugita. Wane china, “Nalixlu wa Geso Kristo Goyakalu Wgene rixinri.”

³⁸ Tunwajixlo chijiyapachro. Ruptekgamtna Wilipi ga wa suxone girukotachri. Wilipi katlu. ³⁹ Kanikatkana. Giwekikaluru Gitsrukaachinu koschekamtakalu Wilipi. Gi wanepnuteko suxone girukotachri getatkalu. Yatka gatnugapo gimuwamtachri. ⁴⁰ Gasoto retikatka Wilipi. Pnumnu ya. Pejnuru pokchiko runkakletyalu Kiglerpotunanu Tokanchi, Susari rapokinpotunanuko.

9

Sawolo kashrijetkaluru

¹ ¿Gi pakawgurenanuktalu rixna Sawolo Gitsrukaachi yimaklene! Ruy-lalewlennaspuu rixa. Sasertotene gitsrukpatpoteyegi ya. ² Ragjitlu kiruka Tamasko gajene chinanu, wa ginkaklewawakapi gajene, wa rukshikinipna jejineko ga wa suxoneko tyepirana gomkagitachine Gerosale ranikyapna gostutkalune. ³ Gatnugapo yapamta. Tamaskostsi rapokatka. Walegnanunanu yochigyegitanru tengogne gajeru yochigatachri. ⁴ Chiji rapokamtana. Yijnakotlu satu tokanchi wane chinjeru, “Sawolo, Sawolo, ¿klu chinanu pkojwakno?”

⁵ Wane china, “¿Katy Pixa, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Gitni Geso, wa pixa kojwakanruno. ⁶ Seyni palnanutka. Pokchi pyanu. Wane punkakiko punkata kamruretanrupa.”

⁷ Sawoloyalune jejine menuwatachine. Plaschi galikakni yijnakotna, seyni gikena retina. ⁸ Giyagni Sawolo chiji palniyatka. Rumrekgatnimkatka. Gikena retanatka. Giyagni kanjimtanatkaluna. Tamasko Pokchi rutakatkaluna. ⁹ Mapgogne wane rawa. Metkatuna. Mniikatuna. Murkatuna.

Ganani yokanatka Sawolo yegi

¹⁰ Tamasko rawanata satu Gitsrukaachi yimakleru Ganani giwaktletachri. Kaygawleya wane chinru Gitsrukaachi, “Ganani.”

Wale gigita, “Gewno, Gitsrukaachi.”

¹¹ Gitsrukaachi wane chinru, “Palnanu. Gatnugapo pyanu, Potukgapolu chinkaluru. Gotapi pujginri satu Sawolo giwaktletachri, Tarso gajeru. Gi rixanu wale gagjigogneta. ¹² Satu jeji reta kaygawleya, Ganani giwaktletachri, wa pixa. Reta jiglokletyi. Pixa gitaktseptagimyogotanru retinripatka.”

¹³ Giyagni Ganani gigitlu Gitsrukaachi, “Nutsrukate, gi gepika yine njempiranyegityalu tye jeji, gi pejnunanukta gektutu kamrutyana Pixanune kphashirine Gerosale gajene. ¹⁴ Gewi koxa rutakika tsrukakalune saser-toteneya rostutyapna pejnuruneko Pixa giwaka koschekachine.”

¹⁵ Gitsrukaachi wane chinru, “Wane pyanu. Gi rixanu walenwa nkamrurewapre ntsomitinri, ngiwaka ranikinripa payinyegiya, ga wa pogirchinyegiya, ga wa Gisrayiliklopishanyegiya. ¹⁶ Gi rixanu Gita gekakgitanru gi pejnunanpaktalu rumkata salewnaletinripa ngiwakaya.”

¹⁷ Giyagni Ganani wane ya. Panchi jigloka. Rutaktseptagimyogogotlu. Wane china, “Nepuru Sawolo, Gitsrukaachi Geso, wa gatnugapoya petinri wa puninitka, Wale yokanatno petinripa, wa Giwekikaluru Kphashiri gwagajpotutyapyi.”

¹⁸ Waneklu rujruktataygalemtatka gitataji pixkalutu. Retatka. Palnatka. Katkatka. ¹⁹ Wa nikinitka gichkonshinikanutkalu. Gi pejnugognekta Sawolo gimwana Gitsrukaachi yimaklene Tamasko gwachine.

Tamasko runkaklewatya Sawolo

²⁰ Waneklu ginkaklewawakapjikaka Kristopirana runkakleta. Wane chin-jeta wa Gesonwa Goyakalu Wgene.

²¹ Wa pejnuruneko yijnakonatachine gimyeke. Wane chinna, “¿Gi ge tyenwa Gerosale saletlewatyachri wa tye giwaka koschekachinni? Wale chinanu runa gewi, gostutkalune ranikyapna wa tsrukakalune sasertotene yegi.”

²² Giyagni Sawolo wanepnute muchkotanshinikanutka. Gi rumatan-shinikankakna Goteyone Tamasko gajene. Runkakpokowakatna Kristokni wa Geso.

Goteyone galuka giylaletlu Sawolo

²³ Gixgogne giknoginitka Goteyone jemanshinikankak ruylatyapluna Sawolo. ²⁴ Wale gimata jemanshinikankakpiranyegitluna. Wanna girukot-potutlu gipyaptokaka gogi ga wa goyecho ruylatyapluna. ²⁵ Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene pokchi prijere gogote rutakluna goyecho. Wane rujruukakyaluna. Wane kojita jijrukyaluna.

Gerosale yinri Sawolo

²⁶ Wa Gerosale rapokinitka raluka Gitsrukaachi yimaklene gipxaletleta. Seyni pejnuruneko pikanru. Gi ralixluna wa Gitsrukaachi yimakleru rixinri.

²⁷ Giyagni Wirnawisi gwaplu. Raniklu yokanatkalune yegi. Runkakna gi rixpoko Sawolo getletlu Gitsrukaachi gatnugapoya, ga wa Gitsrukaachi giynumatyawaklu. Runkaakoxna wa Tamasko Sawolo ginkaklewatya pgu-jetanuwaka Geso giwakaya. ²⁸ Rupxaletjetna. Wannayma yotaljeta Geros-aleya. Pgujetanuwaka china yanumsaletla Gitsrukaachi giwakaya. ²⁹ Wale gigijetna Kriyhone tokanu yanumatyachine. Ruylatmakluna. ³⁰ Wa ruma-tinitkana moletkakachine ranikluna Susarpotuko. Wane Tarso yokanaty-atkaluna.

Ruxolewnana gapatjetachine

³¹ Giyagni gapatjetachine ruglewanshinikanutna psoluyako Gote, ga wa psoluyako Kalile, ga wa psoluyako Samari. Tseruwakanshinikanutkana. Kosekna Gitsrukaachi pikachine. Giwekikaluru Kpashiri gimnanukanune ruxolewnana.

Geneyasa gigletkaluru

³² Wane rixa Petro. Pnumnu yapamta. Yopika koxa kpashirine Lita gwachinyegiya. ³³ Wane retyalu satu jeji Geneyasa giwaketletachri. Yokgipi walapu gijeko rukluganatika. Giktegachrinni. ³⁴ Wane chinru Petro, “Geneyasa, Geso Kristo gituukakyi. Pyotunotanutka. Puglepokjekotanutka.”

Waneklu yotunotatka. ³⁵ Retluna pejnuruneko Lita gwachine, ga wa Sarena gwachine. Wanna kashrijetka. Gitsrukaachinunepa.

Petro yotunkaklo Tawita

³⁶ Gope twa sato Gitsrukaachi yimaklero, Tawita giwaketletachro. Walenwa yokaakaluru Kshotero. Kigleru kamrujetachro. Kwamonurune genekjetachro. ³⁷ Wane rixatka walegognekaka. Tyayixana. Tupnanatika. Rerkatkalona. Tenogruko rutakanrona. ³⁸ Litaya gi gowuklu Gope. Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene yijnakotlu wa Petro wane gwanata. Gepi jejine yokanyegitluna. Ragjityapluna, “Gi pyoxigikamtanu. Punyegitanwu.”

³⁹ Giyagni Petro palnamta. Wannayma wane ya. Rapokatka. Tenogruko ranikatkaluna. Walesti tunwatna pejnuruneko gipnagnurutachrone. Chiyagatna. Rekekgitluna gitokoochi ga wa mkachri wa Kshoterni kamrurni wanna yegi twanatini.

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko maleka yokanata Petro. Yoptsojita. Ragjigogneta. Ruprotakyegitlo tomane. Wane china, “Tawita, pyotunotanutka.”

Tumregkata. Tetlu Petro. Tuplata. ⁴¹ Romyokyegitlo. Tunwakaklo. Giyagni tomgana kpashirine ga wa gipnagnurutachrone. Giwekachro rekakgitatka. ⁴² Wale gimatka psoluyako Gopeya, ga wa gixo galixlu Gitsrukaachi. ⁴³ Wane rixa Petro. Gi gepikogone Gope rawa Simopji, nikchimta yoshmojetachri.

10

Kornelyo kaygawle

¹ Susari rawanata satu jeji Kornelyo giwaketletachri, ksolaloteru gixolune solalune Gitalyanone chinkalune. ² Kgipashiregolu. Goyakalu pikachri pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Kgetwamonreru. Renekashjetna yine. Goyakalu ragjigognejeta. ³ Kayinwaka retpotutlu kaygawleya satu Goyakalu towreru. Reta jiglokleyegitlu. Wane chinru, “Kornelyo.”

⁴ Retpotutlu. Pikanatika. Wane china, “¿Klunerni, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Pagjigognere ga wa petwamonrekaka Goyakalu getanu rushinikolpatka. ⁵ Ga wa xani pyokanatananna jejine Gope yinripna. Pepukanru satu Simo. Yoklegiwaka Petro. ⁶ Wa Simopji rawanata, kyoshmomtakleru. Tsrw wenusti gwapjitachri,” china.

⁷ Wa yinitka Goyakalutowreru Kornelyo giynumsatachri. Tomgana gepi kamrurewyegitjene, ga wa satu solalo kgipashiregolu, satu rupxaletjetanruymalutu. ⁸ Runkakna pejnurukopirana. Yokanatkana Gope.

Petro kaygawle

⁹ Waleprika yagaponatatkana wanna. Tsrú pokchistsi rapokinitkana, Petro tenogruko ratskota, ragijognetinripa. Tumananustsitkani. ¹⁰ Wane rixa. Nachpotunru. Raluka nikletana. Ralpokokopshinna, rushpakanshinikanuta. ¹¹ Retlu tengogne gitpukachri. Reta gijrukletlu katlogamuru. Tsrú mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri gishrikikaluru. Jijruukaluru. ¹² Wane rawamtna powrunanuka nikchine gepkoxamkojexirune, ga wa yosrolotachine chíji gajene, ga wa tengogne yapachine kamejirune. ¹³ Satu tokanchi jema, “Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.”

¹⁴ Giyagni Petro wane china, “Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu nnikjejeta.”

¹⁵ Gepi kata chininri jematnaklu tokanchi wale yegi: “Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.” ¹⁶ Mapkata wane rixatka. Waneklu gitloga tengogne rawikatka.

Petro yoptotna Kornelyo yokanatanune

¹⁷ Petro gi rumatanshinikanunata walenanuko klunerni wa kaygawlu retyawaka. Waneklu wa Kornelyo yokanatanune jejine gipgyapto gapokatka. Repomsayeginanumtluna Simopji. ¹⁸ Tomgana. Repomgana gikta xani wane rawanata Simo wa Petro yokletgiwakatletachri.

¹⁹ Yanshinikanunatinuwa Petro wa kaygawleya, wane chinru Giwekikaluru, ²⁰ “Pete. Mapa jejine gijgayi. Ga wa xani palnanutka. Pujrukanutka. Gi putakyagoka yaletanu. Wannayma pyanu. Gi rixanu Gita yokanatna.”

²¹ Giyagni Petro gijrukyegitna jejine Kornelyo yokanatanune. Wane china, “Getanno. Gitni wa gijanruno. ¿Klu chinanu gina?”

²² Wa wanna wane china, “Kornelyo wa ksolaloteru, jeji poyagkakachri, Goyakalu pikachri, kiglepiranyegirni pejnuruneko Goteyoneyegiya. Satu Goyakalutowreru kpashiri yokanatlu wale gwapjixapyapyi, gipji pyinripa. Yijnakotokanutanyi.”

²³ Giyagni chanixna jiglokinripna. Renekna rumkiyawakapna. Waleprikogne yotunota. Wannayma wane yatka. Waleymamnuna pimrine Gope gajene moletkakachine.

Kornelyopji rapoka Petro

²⁴ Pagognetnakni Susari rapokna. Kornelyo kagwakanatna. Rapatanunetka gimolene ga wa rumatletanune potu. ²⁵ Wane rixa. Petro jiglokamtintka, Kornelyo yoptotaplu. Chíji rapokamta gijixistsi. Yoptsojityegitlu.

²⁶ Giyagni Petro palnakaku. Wane china, “Palnanu. Yinerkoxno gita.”

²⁷ Ruynumsakakamtatkana waleyma. Jiglokamta. Retna gixo gapatanatachine. ²⁸ Wane chinna wale, “Gixa gimatlu ginanshichkaluru satu jeji Goteyo gipxaleyaplu payineru, yayegityaplu. Ga wa Goyakalu gekakgitno gi satuna yineru gimuteru, kapcholu chinkaluru. ²⁹ Giyagni nepuuka pnunnu mchinkatno nuna. Giyagni nepomgayi, ¿klu chinanu pepukno?”

Kornelyo ginkaku Petro klu chinanu repuklu

³⁰ Kornelyo wane china, “Gepkoxamkojegognetkani xanipapko nogajirewanata. Kayinwakpapko nagijoggenata nopjiya. Netlu satu jeji. Tunwagi- napletno. Katajimkalu. ³¹ Wane china, ‘Kornelyo, pagjigognere jemkalurni, ga wa petwamonre gishiniikalurni Goyakalu getanu. ³² Giyagni Gope pyokanrewatanu,’ chinno. ‘Pepukanru satu Simo, Petro yokletgiwakatletachri. Simopji rawanata, kyoshmomtaklerupji, tsru wenustsi gwapjitchri.’ ³³ Giyagni waneklu nyokanrewata pixa yegi. Kigleru pkamruta

punyawaka. Ga wa xani geewu pejnurunekwu wixa Goyakalu getanu, wiyinakotyapyi pejnuruko Gitsrukaachi yokanatyayi.”

Petro ginkaklewe Kornelyopjiya

³⁴ Giyagni Petro yanumata. Wane china, “Galikakni numatjematkalu gi wa manewle gigenlu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru. ³⁵ Seyni payinerumnunana Wale pikachri, poyagkakachri, walenwa Goyakalu gigneretanru. ³⁶ Gisrayilineklopishane yegi yokanatu tokanchi. Tyenwa Kiglerpotunanu Tokanchi giclewanshinikanrupirana Geso Kristo chinanu. Walenwa pejnuruneko Gitsrukate. ³⁷ Gixa gimatlu tokanchi pogitkaluru psoluko Goteya. Kalile yinuwakya. Wane chininitka katlu wa Gwa runkaketanru. ³⁸ Wa Geso, Nasare gajeru, wa Goyakalu Giwekikaluru Kpashiri gipkakyegitanru, ga wa giyaklu koxa. Wa Wale pnunnu yapananumta. Kigleru kamrunanumta: rutuukakna pejnuruneko tsru kamchi kapsakletanune, gi rixanu Waleyimalu Goyakalu.

³⁹ “Wa wixni wa gipgujtatachinwu pejnurupirankakayako wa Gotechijne kamrutinri ga wa Gerosale. Wa Wale ruylatna. Ruxripakluna gagmunashkitaya. ⁴⁰ Wa Wale Goyakalu yotunkaka mapgogne chininri. Ruchichlu rupgujewninri. ⁴¹ Gi wa pejnuruneko yine yegi rapoka, seyni gipgujtatachinwegipje, wa Goyakalu muchikawa tsomitanune, wa wixa Waleyima nikachinwu ga wa girachinwu rapyegita, rali yotunremtinitka gipnachinet-skalaya. ⁴² Yokanatu wa yinyegiya wunkaklewatirinri ga wa wupguytatyaplu; wane wchinanu wa Walenwa Goyakalu gitakanru gitakyagoklewatachripa giwekachineya ga wa gipnachineya. ⁴³ Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine gipgujtatenatanruni wa Wale. Wane chinna wa pejnuruneko wa Wale galixachinepa kaspukmukochiretkalunepni giwakaya.”

Payineko yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

⁴⁴ Wa yanumsatiniwa Petro tyepirana, wa Giwekikaluru Kpashiri gapokyegitna pejnuruneko wanna tokanchi yijnakonatachine. ⁴⁵ Rumyekna galixachine sajrukistaakalune Petro gimotsatachine gi rixanu payine koxa yegi rupkaaka genekashlu Giwekikaluru Kpashiri. ⁴⁶ Rumyekna gi rixanu yijnako yanumsaletkana payinerunemnuka tokanu ga wa rumalwutluna Goyakalu.

Giyagni wane china Petro. ⁴⁷ “¿Katu gimkata ginanshiretlu gonu wa ma katikotupna wa nyi Giwekikaluru Kpashiri yoptotachine wixako pixka?” ⁴⁸ Katjixatkana Geso Kristo giwakaya. Giyagni ragijtluna pimrigognechi wanna yegi rawinri.

11

Petro ginkakna Gerosale gapatjetyachine

¹ Yokanatkalune ga wa moletkakachine Gote gwanatachine yijnakyegitna wa payineko koxa wa Goyakalu tokanu yoptotyawakatkana. ² Wa Gerosale kanikinika Petro, yoptopiratuna wa sajruka gistaakotachine. ³ Wane chinna, “Pixni jiglokyegitna jejine msajruka gistaakotkone. Wannayma pnika.”

⁴ Giyagni Petro yinuwaka ginkakpokowaklepotutna. Wane china, ⁵ “Gope Pokchi nwanatini, nagjigognenatini. Nushpakanshinikanuta. Kaygawleya netlu katlogamnuru gijrukachri. Tsru mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri jirukikaluru tengogneya. Gita yegi rapoka. ⁶ Nyopukgatlu. Netpotutlu. Nikchine chiji gajene gepkoxamkoojixirune, ga wa kmatsurune, ga wa yosrolotachine, ga wa kamejirune tengogne yapachine neta.

7 Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.’

8 “Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu jigloknamatno.’

9 “Giyagni gepi kata chininri tengogne giyakatyachri tokanchi gigitno, ‘Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.’

10 “Mapkata wane rixatka, ga wa pejnuruko tengogne rawikatka.

11 “Waneklu rapokna mapa jejine wa nwapjitanru. Susari yokanatikna gita yegi. 12 Giwekikaluru wane chinno nma mutakyagoka yaletinitipa wannayma. Giyagni nyatka. Gitaymalune koxa nyi patsrujire nomolene. Satu jejipji wjigloka. 13 Wale ginkakwu gikta rixpoko getletlu Goyakalutoweruru gipjiya. Wane gima tunwanata. Wane chinru, ‘Gope pyokanrewatanu. Pepukanru satu Simo, Petro yoklegiwakatletachri,’ chingimata. 14 ‘Wale ginkakanyi tokanchi, wa wale tokanchi chinanu pognetkaako pixa ga wa pejnuruneko pupji gajene.’

15 “Giyagni nyinuwaka ginkaklewyegletinna, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri wixa muchinanu pixka, wa rapyegitnitikawu. 16 Giyagni nushinkaplu Gitsrukaachi tokanu. Wale chinyawaka, ‘Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gkatikolupa gixa.’

17 Giyagni wa Goyakalu renekina waleko genekashlu koxa wa wixako pixka, wa Gitsrukaachi Geso Kristo galixachinwu, ‘gi gixachripno gita numkata gimaletletyapmaklu Goyakalu?’

18 Giyagni yijnakpiranatuna tyekaka, ruchkekna. Rumlwutluna Goyakalu. Wane china, “Giyagni Goyakalu geneekoxna payine renshinikanutinripna, ruwekinripna.”

Gantiyoki yokanatika Wirnawisi

19 Giyagni wa gipalatachine salewakchiya Gishtuwni chinanu, pnumnu yapananumtna, Winisipotuko ga wa Supro, ga wa Gantiyoki. Gike runkakna wa tokanchi, ga wa Goteyonepe. 20 Wanena pimrine wa nyi jejine Supriyone ga wa Surenensene, Gantiyoki rapokinitkana. Kriykone runkakna Kiglerpotunanu Tokanchi Gitsrukaachi Gesopirana. 21 Wannaymalu Gitsrukaachi. Gixolune galixa. Wanna kashrijetka Gitsrukaachinunepa rixinripna.

22 Gapatjetachine Gerosale gwachine yijnakotlu tyepirankaka. Wirnawisi yokanatna. Gantiyoki yinripa. 23 Wa wale gapokinitka, retlu Goyakalu gimutyawakna. Rumjika. Ruykotna pejnuruneko psolgalukleya rajiyina Gitsrukaachi yegi rawgognenatinripna. 24 Gi rixanu jeji kiglerni. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni ga wa kalixaklerpotni. Gixolune yogniwnananumtna Gitsrukaachi yegi.

25 Tarso yatka Wirnawisi. Sawolo rujga. Rukshiklu. Gantiyoki raniklu. 26 Psolwalapuko gapatjetachineymana. Gixolune yine runkakpokowakye-gitna. Kristonune chinkana Gitsrukaachi yimaklene muchinanu gapka Gantiyokiya.

Gakawo ginkakagnaputlu tsru nachlupa psolchijiyakopa

27 Walegognekaka Gerosale yopikyana tokanchi geneklewatachine. Gantiyoki rapokna. 28 Satu tokanchi geneklewatachri palna. Gakawo giwaktletachri. Runkakna Giwekikaluruya waneplu tsru nachi psolchijine gajenpotunanuko yegi. Klawtyoklunanu wane rixanata. 29 Giyagni Gitsrukaachi yimaklene wane rixanshinikanutna yokana gipxakletininripna Gote gwachine moletkakachine yegi. 30 Satkaka poyagotyawaka wane rixle yokanatanu. Wanepotuko rixna. Wirnawisi, Sawolo ganiklu tsrone yokanyegitkolu.

12

Santyakni ruylajixa Girore; Petro yoshmaakaluru

¹ Waneklu koxa pogirchi Girore kashichixanna pimrine gapatjetachine yenetyapna. ² Gwa yegwawluni Santyakni yoglolewapi ruylajixya. ³ Retlu Girore waleko rugleretkagna Goteyone, pnute rixa. Petro koxa kashicha. ⁴ Wa jimapro gisekachri myapjetkotgognekakni. Wa kashichinitkalu Petro, yoshmakikowaka rutakjixlu. Gepkoxamkojeptogi solalone yegi samyoklu, rumretyapluna. Ruknoginitka Tsruru Giknoglushogone raluka koshpakletlu yine chinanu.

⁵ Giyagni Petro yoshmakikowaka girukotika. Ga wa gapatjetachine psolmuchkonuko Goyakalu ragjigogneyegitluna.

Yoshmakikowaka koshpakika Petro

⁶ Wa Girore galuka koshpakletinitkalu, walyechno Petro gimkanata gepi solalone ganikajite. Gostutkaluru gepi yowumatsaya. Wa girukowatachine gigpyapto ginapleya girukotluna yoshmakikowaka. ⁷ Gitsrukaachitowreru gapoka. Pokamlalu yoshmakikowaka gatajitya. Petrokwanapa ruylaka. Komyeklu. Wane china, “Giyampotu pyotunotanu.”

Rujukatsamtatka yowumatsa gimyo gajerni.

⁸ Goyakalutowreru wane chinru, “Pushrikapchijitanu. Postutanru pyoshmakjixre.”

Wane rixa. Wane chinru, “Pyoshmamkatanu. Pomkagitanno.”

⁹ Rushpakamta. Romkagimatkalu. Gi wa rumata wa galikaka rixinri wa Goyakalutowreru wane gixyawaka. Wale kagwaku kaygawlu reta. ¹⁰ Ruknogamtluna muchinanuptogi girukowatachine, ga wa gepi chininriptogi girukowatachine. Yowuma gigpyapto rapokna, maleka gishpakikowaka, pokchi ganikajite. Wa gigpyapto gitpukamta walenanuko wanna chinanu. Rushpakamtana. Ruknogamtluna pagapo. Waneklu Goyakalu toweru gitspalamtyatkalu.

¹¹ Rushinikpotutatka Petro. Wane china, “Xawakni numatatkalu galikakni wa Gitsrukaachi yokanatlu gitowreru; koshpakapno Giroremyoya, ga wa pejnurukoya Goteyone kagwakanatyatkana.”

Petro ginkakpokowakatlu yoshmakikowaka koshpakikolu

¹² Rumata jematkalu. Mariyapi yatka. Gwa, Marko yokletgiwakatachri ginropji, gixo gapatanatyawaka. Ragjigognenatna. ¹³ Maleka gajeru gigpyapto ruylaylata Petro. Tushpakamta sato tserowaklechi, Rote giwakatle-tachro, tuyjnakotinripa. ¹⁴ Tumat yijnakootokanutinikalu Petro, tumuwlepoga gi tkotpuklu maleka gigpyaptote. Seyni gitokogruko tya gasukleta. Tunkaklewata wa Petro maleka gigpyaptote tunwatinritka. ¹⁵ Wanna wane chinro, “Pseprolokana.” Seyni wala tupnaje ginkakleta wane rixinri.

Giyagni wanna wane china, “Goyakalutowreru, Petro girukotachrinani.”

¹⁶ Seyni Petro gomkagi giylaylagigpyaptotleta. Kotpukyegitinitkaluna. Rumyekna. ¹⁷ Seyni yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Runkakna gi rixpoko koshpakletlu Gitsrukaachi yoshmakikowakaya. Wane china, “Ginkakanna Santiyako ga wa moletkachine tye pirana.”

Rushpakamtatka. Pnuko yatka.

Girukowatachine ganiika Girore yegi

¹⁸ Wa gogi chininitka tsuru kegeknanuwlu rixna solalone Petro chinanu klukta giknogyawakatkalu. ¹⁹ Girore giggapotutlu. Gi wa rukshiklu. Repompapotutna girukowatachine. Rali gepomsaletinna ruylajixanna.

Girore gipnale

Wanepnute Girore Gote yopikya. Susari ya. Wane rawanata. ²⁰ Ruylakakna Girore wa Tiro gajene ga wa Sito gajeneyma. Seyni panshinikanurunetkani wale yegi yana. Rushinikanutluna Plasto, pogirchi gimkiyawaka girukotachri. Rawashatinripna ragjitna, gi rixanu wa gichijjena gajene waneyna nikanruna pogirchichijneya.

²¹ Rutakgognetka pagogne. Girore gitaklu pogirchimkalu. Pogirchi tuplijere tuplata, ga wa runkaklewyegitna. ²² Saplewatna yine, “Goyakalu tokanuktani. Gi wa yinerunni.” ²³ Waneklu Gitsrukaachitowreru giylatanru Girorni, gi rixanu gi wa Goyakalu rumalwujixa. Tsomi nikanru. Rupnana.

²⁴ Ga wa Gitsrukaachi tokanu tseruwna. Ruxolewna.

Wirnawisi ga wa Sawolo Gerosale satokya

²⁵ Poyagkakinitkaluna kamrurna Gerosale satokyatkana Wirnawisi, Sawolo. Raniikoxluna Gwa, Marko yoklegiwakatletachri.

13*Wirnawisi ga wa Sawolo yinuwaka yagapgaleta yokanatkalune chinanna*

¹ Gantiyoki gajene gapatjetachinetskalaya wanena tokanchi geneklewatachine ga wa yimaklewatachine. Wirnawisi, ga wa Simo, Nigi giwakatletachri, ga wa Losyo, Surene gajeru, ga wa Manaya tseruwaakaluru Giroreyma, pasreta girukotlewatyachri, ga wa Sawolo. ² Wanna yonogyegitlu Gitsrukaachi, ga wa rogajirewatna. Wane china Giwekikaluru Kpashiri, “Gkotspalatinno Wirnawisi ga wa Sawolo kamrurchi chinanu. Wale chinanu ntomgana.”

³ Giyagni rogajirewatna. Ragjigognetna. Wannatseptagi rutakamyotna. Yokanatkakana.

Supro runkalewatyana Wirnawisi, Pawlo

⁴ Giyagni wanna yokanatkalune wa Giwekikaluru Kpashiriya yopikna. Selesi rapokna. Wane yagapgatyana. Supro rapokna. ⁵ Salamina rapokatnakna. Wane runkakletyaluna Goyakalu tokanu Goteyone ginkaklewawakleppikaka. Waneyamnuna Gwa kamrurewyegitjerna.

⁶ Koprutna psolu kniprekako, Papo rapokinpotukna. Wane retyaluna satu jeji kagonchi, tokanchi geneklewatachri wale potu migje. Goteyni. Wargeso giwakatletachri. ⁷ Sergyo Pawlo girukotlewatachriymalu Wargeso. Jeji kgi-matkalerni Sergyo Pawlo. Wale gepukna Wirnawisi ga wa Sawolo. Raluka yijnakletlu Goyakalu tokanu. ⁸ Gilima kagonchimka gaalixna. Gilimni wa yokaakaluru Wargeso giwaka. Raluka satookakletmaklu girukotlewatachri ma malixinitipa. ⁹ Giyagni Sawolo, walenwa Pawlo, Giwekikaluru Kpashiri gwağajitanru potu, retpotutlu. ¹⁰ Wane chinru, “Psolpotuyako kyokwirewakleryi, mshinikanutyi. Tsrú kamchi wgenyi. Poyagkaklewlu gayegixachriyi. ¡Wuya! ¡Pkaspuka yoliwgapkakletanmaklu potukgapolu Gitsrukaachinu! ¹¹ Ga wa xani, Gitsrukaachimyo pixa yegi rapoka. Metashatkatunapyi. Gowukshinina gi petlewatanuna tkachi.”

Waneklu rapyegitanatkalu yachgapere pixkalutu ga wa mapshagalu. Sajrurunatanatka. Rujgalu kanjitjerupa. ¹² Giyagni wa girukotlewatachri wane gixkaluru retinitka, ralixa. Ruglajitana Gitsrukaachi tokanuya.

Gantiyoki, Pisirisreta, runkaklewatirri Pawlo

13 Papo rutspegyatkana wanna Pawlo. Perge yana Pampirisreta. Ga wa Gwa gitspalatyana. Gerosale satoka. 14 Perge yagapgyatya. Rapokluna Gantiyoki, Pisirisreta. Gapnanutikalurgogne jiglokluna ginkaklewawakapji. Wane tuplatna. 15 Retyongatka Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine kirukate. Rali getyongaletkoklunu yokanrewatna ginkaklewawakapji gitsrukatenene wanna yegi. Wane chinjixkana, “Jejine, wumolene, waneygi nchininipa satu tokanchi yine giykotinripa, ginkaklewatanu.”

16 Giyagni Pawlo palna. Yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Wane china, “Jejine, Gisrayiline, wa Goyakalu pikachine, gyijnakotanu. 17 Wutsrukatenni tsonita nyi Gisrayiline Goyakalute. Pnu gajene rixanatinna Gigitoya, tsru potu rixakna. Tsru ruyakle wane koshpakyana. 18 Gepkoxamkojmole walapupshini Goyakalu gakatlu rixjetyawakna yineru mwiwakanuya. 19 Payokgipreneru nikata Goyakalu Kanachijneya. Payinnichijne renekna.

20 “Ruknoginitka gepkoxamkoje pacha pamyomole walapu, renekna gityagoklewatachine, Samoyro tokanchi geneklewatachrikdupotunanuko. 21 Wanepnute pogirchi renekikulupna ragjitna. Goyakalu genekna Sawolo, Susu wgene, jeji Wigamiklopisha, gepkoxamkojmole walapu rawinripa. 22 Konkoklunutka wale. Tawi renekna Goyakalu pogirna rixinripa. Wane china gipgujtaletlu, *Netlu Tawi*, Gesi wgene, *nugleretgajityawaka*. Wale kamrutanru pejnuruko nalukanru.

23 “Rupiratyawakpotuko waleklopishaneya Goyakalu gipgujewnakaklu Geso, Gisrayiline Gognetakachritka. 24 Ma munkanuwa Geso, Gwa ginkakletlu katlu genshinikanrupirana pejnuruneko Gisrayiline chinanu. 25 Wa poyagkaka kamrurenanumtinitka Gwa, wane china, ‘¿Giru gkagwakyano? Gi wa gitni gkagwanru, seyni runa satu najxigi. Gi wa gita gimukluni nkoshpirokypalu yoshmaklejixitsa.’

Gesoya poyagkakikolu Goyakalu gipiratanru

26 “Jejine, nomolene, Gawraklopishane wgenengi, ga wa gixatskala gwachine. Goyakalu pikachingi, Goyakalu yokanyegitgi gixa tokanchi tye gognewatikalurupirana. 27 Gi rixanu wa Gerosale gwachine ga wa rutsrukatenna gi rumatluna gognewatikalurupirana. Ga wa gi rumatluna wa tokanchi geneklewatachine tokanu pagapnanutikalurgognemnu retyongatka. Giyagni poyagkakluna tye tokanchi wa Geso ruklukanuw-nayegjixyana. 28 Gi rukshika giklukanuwnaetluna rupninripa, seyni Pilato ragitna ruyatikolupa. 29 Poyagkakinitaluna pejnurkakako Walepirana yonatkaluru, gagemunashkitaya rawiyatkaluna. Yomlechi rutakluna. 30 Seyni Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya. 31 Gixgogne retkatnaka rukanianuneya wa Kalileya kanikini Gerosale. Wannanwa yine yegi rupgujattjene.

32 “Wixa koxa ginkaklewyegitgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gitsrukateni gipiratyegitkalurupirana. 33 Wanepotuko Goyakalu poyagkakakalu wannaklopishane yegi: wixa yegi yotunkakatkalu Geso. Shikalchi gepi chininri chinyongatyawaka koxa:

Pixni Noturyi. Xawakni nwugenetyi.

34 “Kapiranalni wa tye: wa gipnachinetskalaya yotunotinri Geso, gi pagogneko gijpagikowaka satokinripatka. Wane china:
Nenekangi kpashirkaka gaponshinikanutkaluru Tawinu.

35 “Giyagkoxni wane china satu shikalchiya:
Gi puchi gijpagletanru Pixa Wgene kpashiri.

³⁶ “Gi rixanu Tawi galikakni gigogne gajene gipxaka. Rali gipxakletnitkana, rapnanutkatka. Rutsrukateni yegi rutaaka. Rujpaganatka. ³⁷ Ga wa Wale Goyakalu yotunkakanru gi gijpaga.

³⁸ “Giyagni jejine, nomolene, gimatanru runkakletka gixa chinanu kaspuka mukochiretikolu Waleya. ³⁹ Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya gi ginkata ptowruyako muklukanuwnakaakone gixletna yine, ga wa Gesoya ptowruyako muklukanuwnakaakoneta rixinritkana pejnuruneko galixachine. ⁴⁰ Giyagni getinwa ma munyegitinitipgi wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka:

⁴¹ *Getanu kgeyikaklerune.*

Giglajitanu. Gisuptaganuna.

*Gi rixanu kamruruchi nkamrutanu
gixagogneku.*

*Kamruruchi satumka ginkakpokowakatangi
gi galixanru.”*

Gixo Goteyone ga wa Goteyo gitaknachinwa gomkagitlu Pawlo

⁴² Goteyone ginkaklewawaklepji rushpakinitkana Pawlo ga wa Wirnawisi, payine gagitna tujra gapnanutikalurgogne runkaklewyegitikolupna tyepirana. ⁴³ Rungakatkana gapatachine. Gixolune Goteyone ga wa Goteyone gitaknachinwa kyonogiklerune, Pawlo romkagitna ga wa Wirnawisi. Pawlo ga wa Wirnawisi gynumsatna. Rushinikanutkana Goyakalu yegi rawinripna Wale gimutyapna.

Wirnawisi ga wa Pawlo yayegitatkana payineko

⁴⁴ Giyagni rapokinitka gapnanutikalurgogne psolu pokchi gajenenshinikanuko gapatjeta yijnakotyapluna Goyakalu tokanu. ⁴⁵ Ga wa Goteyone getna gixolune yine. Ranaxapotutna. Giyagni Pawlo ginkaklewe yoptopiratna mupashiregone.

⁴⁶ Giyagni Pawlo ga wa Wirnawisi pgujetanuwaka china ginkakletna. Wane chinna, “Gixa muchinanu gapka wumkata ginkakleta Goyakalu tokanu. Seyni gi rixanu gixa giknoklu, ga wa gitakyagoknawa gi wa gimuknuni gyoptotalu giwekinri mnikawnakatatu, xanipatka pnuko gayanutka payine yegi. ⁴⁷ Gi rixanu wane rixa yokanretwu Gitsrukaachi:

Nutaki payine pokamlatyegitachripi

*Gognawatikaluru chinanu pixinripa
yoptyukyawakpotunanuko chiji.”*

Pawlo, Wirnawisi Gantiyoki giknokikalurune

⁴⁸ Payine yijnakotinri tyepirana, rumuwatna. Rumalwutluna Gitsrukaachi tokanu. Ralixna pejnuruneko wa gitaakalune waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ⁴⁹ Wa Gitsrukaachi tokanu psoluko walesretaya raniika. ⁵⁰ Ga wa Goteyone yokshatna suxone kyonogiklerone wannapotune, ga wa tsrukakalune pokchi gajene. Pawlo, Wirnawisi chinanu kojwawakchi gixkaaka. Ruknookana wanechijneya. ⁵¹ Giyagni wa wanna ruplojiximtna gistapjixnapagi wannayegiya. Gikonyo yatkana. ⁵² Giyagni Gitsrukaachi yimaklene gimuwatachine potu ga wa Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanune potu rixna.

¹ Wane gixlutkani Gikonyo yana. Pawlo, Wirnawisi jigloklu Goteyone ginkaklewawakleppi. Wane rixa ginkaklewletna wa gixolune yine galixatka, Goteyone ga wa Kriyokone koxa. ² Ga wa Goteyone malixkane komyekanshinikanutna yine. Yokshatkana moletkakachine chinanu. ³ Giyagni gi gepikogone wane rawna. Pgujetanuwaka china ginkakletna Gitsrukaachi chinanu. Wale gipgujtajetlu tokanchi Gitsrukaachi gimutlewleyapirana. Renekna getkalurkaka, koglajrukaka. Wannamyoya wane rixika. ⁴ Seyni gixolune pokchi gajene kotspalanshinikankaka: pimrine Goteyoneyma, pimrine yokanatkaluneyma. ⁵ Payne giptekyegimtmakna ga wa Goteyone koxa, rutsrukateneymananukna. Yenetikolupmakna ga wa sotlujetikolupmakna. ⁶ Wanna gimata. Rasukna. Listra, Terwe yana, pokchikaka Likayonisretaya ga wa sajrukyawaka chiji. ⁷ Wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Goyakalune kagwakikna Pawlo, Wirnawisi

⁸ Listra gajeru jeji muglejixitu tuplanata, myankatu rushpakinyakawa. Pagogne myanjejetkatu. ⁹ Wale yijnaka yanumsaetlu Pawlo. Pawlo yopukapopotulu. Retlu ralixinri rutuukakikolupa. ¹⁰ Muchkotokanuta. Wane china, “Palnanu. Potuktunwalepyi.” Ruptekapa. Yanamtatka.

¹¹ Giyagni yine getinri wa Pawlo kamrutanru, saplewatna. Likayoni gajene tokanu wane chinna, “Goyakalune, jejine pixkalune wixa yegi girukachine.”

¹² Giyagni Gopite chinruna Wirnawisi, ga wa Pawlo Merkoryo chinruna, gi rixanu walenwa tokanchi ginkakletjepotuta. ¹³ Giyagni Gopite sasertotete pokchi ginaple gwachri, gipgyaptokaka ranikna wakane jejine ga wa giglegwutkaluru. Raluka genekashletlu giylatkaluru yineyma.

¹⁴ Wanna yokanatkalune Pawlo, Wirnawisi yijnakotinitkalu susakamkatna. Rakaxikamtana. Yine ganikajite rapokna. Saplewatna. ¹⁵ Wane chinna, “Jejine, zklu chinanu wane gixa? Yinkoxwu wixa. Gixa pixka geta salewnaletachinwu. Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakleta gkashrijetikolupa tyekaka gike gaprimigjeya. Goyakalu giwekachrinunepgi. Tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrananuka wanerutu kamrutachri. ¹⁶ Giknogachri gwashlukakatka Wale getashatna payinemnunanuka wannako gigapo yapinripna. ¹⁷ Seyni koxa gi wa mupgujtatkotu retashyegitnawa. Seyni kigleru kamruta. Teno giyakatyachri gina reneki, ga wa jirgalupapko. Poyampotutyawaka reneki gniketjanruya, ga wa gimuwleya.” ¹⁸ Wane chinikopshinna kyaperu rumkata gituukakletna yine ma menekashatikotupna giylatkalurupmaka.

Listra sotlujetika Pawlo

¹⁹ Rapokna Gantiyoki ga wa Gikonyo giyakatyachine Goteyone. Rushinikanutkana gixolune. Sotlujetluna Pawlo. Gipnachri kagwakyaluna. Pokchi kotlolomtyatkaluna. Maleka rutakluna. ²⁰ Wa Gitsrukaachi yimaklene sajruklu. Yotunota. Pokchi satokatnaka. Waleprika Terwe yatkana Wirnawisiyama.

²¹ Wane pokchi Kiglerpotunanu Tokanchi wanna ginkakletya. Gixo yimaklene rixkakna. Listra satokatkana, ga wa Gikonyo, ga wa Gantiyoki. ²² Muchkotanshinikanutkana Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotkana romkaga galixletinripna. Ruykotkana wa gixo salewakchiyma wumkata jiglokletyaplu Goyakalu pogirewatyawaka. ²³ Satkaka gapatjetikwaka rutaakana tsruye. Raggjogonetna gogajirewatachine. Gitsrukaachi raponshinikanutna wanna chinanu, wa ralixanrutkana.

Suri satokyana; Gantiyoki yana

²⁴ Pisiri yapa kopruremtna. Pampiri Pokchi rapokna. ²⁵ Perge runkakletyaluna tokanchi. Gatali yopikna.

²⁶ Wane rutspegyana. Gantiyoki rapokna, wa Goyakalu gimutlewele rumaponshinikanutikowakna kamrurichi chinanu, wa poyagkaka-panrutkana. ²⁷ Rapokinitkana, wanna gapatjixna gapatjetachine. Runkaklewatna gi pejnunanukta Goyakalu gikamrurewatyawaknapirana, ga wa Goyakalu kotpukyegitna payine galixlu gipgyaptote. ²⁸ Gi gepikgogne wane rawna Gitsrukaachi yimakleneyma Pawlo ga wa Wirnawisi.

15*Gepomsakaku wa sajruka gistaklewlupiranaya*

¹ Wa pimrine Goteya giyakatyachine ginkakna moletkakachine. Wane chinna, “Gma sajruka gistakletkonu wa Moysisi gixjixlewatyawaka, gi ginkata gognetkaakotanu.”

² Giyagni waneru tsru gigjekaku, gepomsakaku Pawloyma ga wa Wirnawisi wanna chinanu. Rutaakana Pawlo ga wa Wirnawisi Gerosale kanikinripna, pimrine wannayma, wa yokanatkalune ga wa tsruneyi tye gepomsakaku chinanu. ³ Giyagni wanna gipxalemtka gapatjetachineya. Winisi yapa kopruremtna ga wa Samari. Runkaklewananumtna payine kashrijetikolupirana. Tsrugimjiku rixkakna moletkakachine. ⁴ Gerosale rapokinitkana, yoptokana gapatjetachineya ga wa yokanatkaluneya, ga wa tsruneya. Runkaklewatna gi pejnunanukta Goyakalu gikamrurewatyawaknapirana.

⁵ Giyagni tunwatna pimrine Gwariseyone mkoje galixachinetka. Wane chinna, “Rumkata sajruka gistaakotkana. Rumkata kamrujixkotkana Moysisi Tokanu Yokanatkaluru.”

Gapatyawaka Gerosaleya

⁶ Yokanatkalune gapatjeta ga wa tsruneyi rumatapluna wa tyepirana. ⁷ Tsrugimjiku gepomsakaku wane chininitka, palna Petro. Wane chinna, “Jejine, nomolene, gixa gimatlu wa muchikawako Goyakalu tsomitno gita tokanuya wa payine yijnakotyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, ralixinripna. ⁸ Goyakalu gaschi gimatachri gipgujatna, wa wane rixa genekletna Giwekikaluru Kpashiri wixako pixka. ⁹ Psoipotuyako pixkakakanwu rixa getletwu wixa, wanna. Powratgajitna ralixleyna. ¹⁰ Giyagni wa xani klu chinanu gyantaletlu Goyakalu, Gitsrukaachi yimaklene gogo gitakyawaku gitjipije? Gi wa wutsrukatenniko ginkata ganiketlu, gi wixako. ¹¹ Seyni walixlu Gitsrukaachi Geso gimutlewele wognetkaaka wannako pixka.”

Santiyako giganru

¹² Giyagni pejnuruneko gixolune gichkeka. Yijnakotluna Wirnawisi ga wa Pawlo runkaklewatina gi pejnunanukta tsru getkalurkaka ga wa kogljurkaka Goyakalu wane gixkakyawakna payinetskalaya.

¹³ Wa ruchkekinitkana wanna, Santiyako gigita. Wane china, ¹⁴ “Nomolene, gyijnakotanno. Simo ginkakletlu gikta rixpokotlu Goyakalu. Muchinanu salwayegitna payine, wa wannayegiya yoptotyapna rayinerutenepa. ¹⁵ Waneko pixka chintokanutna tokanchi geneklewatachine, yonchi chinayawaka:

¹⁶ *Wanepnute nsatokanutnaka.*

*Nugletanutnaklu Tawnipji,
wa yawnachrinatka.*

Nugletanutnaklu gimtutewnachritka.

Ntunotakanutnaklu.

17 *Wa gixetachine yine gijgiyaplu Gitsrukaachi, ga wa pejnuruneko payinemnunanuka, ngiwakaya chinkalune.*

Wane china Gitsrukaachi

tyekaka pejnuruko kamrutachri.

18 Muchichyawakpotunanuko rumatkakatkalu Goyakalu tyekakapirana.

19 “Giyagni gita gitakyawaka mkojwaakonepni payine kashrijetkalune Goyakalunune rixinripna. 20 Seyni yonyegitkalunepni rutspalatyapluna puchotlewatachri yagluchishaya, ga wa gapoklewluya, wa saprinojrurusha, ga wa granchiya. 21 Gi rixanu muchikawa potu gwashluyakawa Moysisi waneya runkakletjene papokchikaka ginkaklewawakapjikakaya. Wane retyongapiranatika pagapnanutikalurgognemnu.”

Yokanatkalune kirukate

22 Giyagni kigle getle rixluna yokanatkalune, ga wa tsrune, ga wa pejnuruneko gapatjetachine tsonitokolupna pimrine jejine wannayegiruneko, Gantiyoki yokanatikolupna Pawlo Wirnawisiyima, wa Gota, wa Warsawa yokletgiwakatachri, ga wa Sura girukotlewatachine jejine moletkakachinyegiya. 23 Kigle getle rixluna yonatkaluropa kiruka wanna ganikanropa. Wane chinachropa:

“Wixa yokanatkulunwu ga wa tsrunwu, ga wa wumolene galukgiwakatgi, wumolengi, Gantiyoki gwachine, ga wa Suri gwachine, ga wa Surisya gwachine.

24 Gi rixanu wyijnakyegitlu pimrine wixa yegi giyakatyachine kojwakgi tokanchiya. Rumtukanshinikanutgina. Gi wa wanna wyokanata.

25 Panshinikanurunwu wixanatini kigle getle wixlu wtsomitkapna jejine ga wa wyokanatyapna gixa yegi: walukanune Wirnawisi ga wa Pawloyma. 26 Giyagni wutakna jejine genekgiwekletachinemka Wut-

srukate Geso Kristo giwaka chinanu. 27 Giyagni wyokanata Gota ga wa Sura. Waneko pixka china ginkakletangina. 28 Kigle getle rixlu Giwekikaluru Kpashiri ga wa wixa koxa gi satuna kamrurchi gitakyegitko

wanepnute. Tyekakapjetkani gimkata kamrutkaluru: 29 Gitspalatinri wa yagluchisha geneekalurkaka, ga wa granchi, ga wa saprinojrurusha, ga wa gapoklewlu. Wale pejnunanukaya gkamrutini, kigleru gkamruta.

Seyoka.”

Gantiyoki gajene geneeka kiruka

30 Giyagni wanna yokanatkalune yopikna. Gantiyoki rapokna. Wanna gapatkakna gixolune. Kiruka yonatkalu ro reneekana.

31 Retyongatinitkalona rumuwatna giykololu chinanu. 32 Gota koxa ga wa Sura tokanchi geneklewatachinkoxna wanna. Giyagni ruykolewatna gi gepika tokanchiya moletkakachine yegi. Muchkotanshinikanutkana.

33 Pshinitsonu wane rawamtna. Yokanatkana moletkakachineya kiglenshinikanurune, yokanattjena yegi yinripna. 34 Seyni wa Sura kigle getle rixlu rutukinripa wane. Gotapje yatka. 35 Pawlo ga wa Wirnawisi Gantiyoki rawanata. Gitsrukaachi tokanu runkakletna. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletna pimrine gixoluneyma.

Gepi kata chininri yagapgatna

³⁶ Pagognetnakni Pawlo wane chinru Wirnawisi, “Wsatokanutnaka wsalwayegityapna moletkakachine papokchinnunanuka wa Gitsrukaachi tokanu wunkakletanatyawaka, gi pixkaktana.”

³⁷ Wirnawisi galuka ganikletmaklu Gwa, Marko yokletgiwakatachri. ³⁸ Seyni Pawlo gi kigle getle rixlu ranikikolupa wannayma rixinripa gi rixanu wa Pampiri Marko gitspalamtyana; kamrurchi yegi myakatutka wannayma. ³⁹ Jigeekakna. Wane rixlenanukna rutspalkakyana. Wirnawisi ganikatkalu Marko. Koprugatna. Supro yana. ⁴⁰ Ga wa Pawlo Sura tsoomitatka. Yatka. Gitsrukaachi gimutleweleya rumaponshinikanyegitkana moletkakachineya. ⁴¹ Suri ga wa Surisa yapananumtna. Muchkotanshinikanunanumtkana gapatjetachinkaka.

16

Timotiyo gimotsatna Pawlo ga wa Sura

¹ Terwe rapoka Pawlo. Wanepnute Listra. Wane rawa satu Gitsrukaachi yimakleru Timotiyo giwakatletachri, galixachro Goteyo suxo wgene. Ga wa ruru Kriykonu. ² Listra ga wa Gikonyo gajene moletkakachine kiglepiranyegiru chinanruna. ³ Walemka Pawlo galuka waleyma chininripa. Raniklu. Sajruka gistakletlu Goteyone chinanu wane pokchikaka gajene, gi rixanu pejnuruneko gimatlu Kriykonu wa ruru. ⁴ Papokchimnu yapananumtna. Renekananumtkana rumretyapluna tokanchi poyagkaakaluru pa wa yokanatkalone ga wa tsrune gitakanru Gerosale gwachine chinanu. ⁵ Giyagni wa gapatjetachinkaka muchkotanshinikanutkana ralixleya. Pagognemnunanuka ruxolewnananumtna.

Masetone gajeru gigujewnayegita kaygawleya

⁶ Prigi sreta koprutna. Wanepnute Kalatasreta. Giwekikaluru Kpashiri gijretna Gasya ma munkaklewatinipna tokanchi. ⁷ Misi rapokatnakna. Witinimka yana. Giwekikaluru Gesonu gi gichichna. ⁸ Giyagni ruknogamtluna Misi. Yopikna. Trowa rapokna. ⁹ Goyechno Pawlo getlu kayigawlu. Satu jeji Masetoni gajeru tunwastitlu. Ragjitlu. Wane chinru, “Pkoprutgatanu. Masetoni punanu. Pupxakapanunwu.” ¹⁰ Wa retinitkalu kaygawlu waneklu wupruka Masetoni gayinripa. Wale wumatyatkalu Goyakalu tomgawu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaklewyegityapna.

Wilipo Pokchi terotewanshinikanutika Litya

¹¹ Trowa wutspegyatka. Potuklega gaya. Samotrasede wapoka. Waleprikogone Neyapoli wapokatnaka. ¹² Waneya Wilipo wapoka. Walenwa tsru potu pokchi Masetonisretaya. Walenwa pnu giyakatyachine gwiyawaka. Wale pokchi gawanata gi pejnugognekta.

¹³ Pagogne gapnanutikalurgogne pokchi gayiyatka gipgyaptoteya. Gonustsi gayiya wa ragjigognejetyawakna. Wane wtuplata. Wuynumtsatna suxone wa gapatachine. ¹⁴ Wanenanro sato suxo Litya giwakatletachro, Tiyatira Pokchi mkachri pakni yoshmookaluru pixkalutu gishanretjetachro. Goyakalu yonogeyegitachro. Tyijnakota. Gitsrukaachi kotpukanshinikanutlu wala, tyijnakpotutyaplu Pawlo chinyawaka. ¹⁵ Wala katka ga wa tomolene. Rali katkoklunutkana, tagitwu. Wane china, “Gitakyagokinno wa Gitsrukaachi nalixinri, jiglokapijannu. Wane gwanu.” Chipetpotutwu.

Makloji wa kamchi kagonchitinri waneyaluto

¹⁶ Wane rixatka. Gagjigognetikwaka gayamtini, tyoptotapwu sato makloji wayegrechro. Waneylo kamchi kagonchiwatinri. Gixo tkanashkatanru twapyegitna twayegitanune tkagonchitinri. ¹⁷ Tomkagimtwu Pawlo ga wa wixa. Wane china saplanumta, “Nyi jejine Goyakalu teno potu Gajeru wayegrenni. Wanna ginkaklewyegitgi gognawatikalurgapopirana.”

¹⁸ Gi gepikgogne wane tixjeta. Seyni gi rugleretlu Pawlo. Ruprotaka. Wane chinru kamchi, “Geso Kristo giwaka nyokanatyayi, pushpakanutka walaya.” Wanekluyakawa rushpakamtatka.

Yoshmakikowaka gitaakalune

¹⁹ Retinitkana twayegitanune wa maleshatkalu kagwakanshinikanutanruna kanashkatanripna, kashichanatkaluna Pawlo ga wa Sura. Kosemtkanatkana. Tsrुकakalune gapatjetyawaka raniikana.

²⁰ Girukotlewatachine yegi rutaakoklunutkana. Twayegitanune wane china, “Nyi jejine Goteyoneko. Tsrु kojwaklu rixpokchitwuna.

²¹ Runkakletluna gixjetikowaakaka ginanshichkalurni wyijnakotyaplu, wkamrutypaplu gi rixanu Romanonwu wixa.”

²² Gixolune giptekyegimtna. Girukotlewatachine suskamkatna. Gagaje kochipjejixikna. ²³ Rali gippoletkoklunutkana yoshmakikwaka yoshmaakana. Kyoshmaklewakleru yokanatka rumretpotutyapna. ²⁴ Wane rixa towutkota, gitokpotugruko yoshmakna. Yoshmakjixitkana.

Kyoshmaklewakleru Wilipo gajeru gerotewanshinikanutka

²⁵ Ganikajyechno ragjigognetna Pawlo ga wa Sura. Goyakalu gimalwutikolu shikaletna. Wa gostutkalune yijnakotna. ²⁶ Walgnapanunu waneru tsru giyolikhijiru. Wane rixlunanuko wa yoshmakwakapjistsigi gimyemyeta. Wanekluyakawa pejnuru gipgyaptoteko gitpukamta. Pejnuruneko gitkokgosturemtatka. ²⁷ Giyagni ruyoka kyoshmaklewakleru. Retlu yoshmakwaka gipgyaptotkaka rutpuukanatkatka. Koshpaklu yoglolewapi. Ruylatinmakatkawa. Kagwaka gasukletatkana gostutkalune. ²⁸ Seyni Pawlo tsru saple rixnawa. Wane china, “Gi wa pumtukinwa, gi rixanu pejnurunekwu gewi.”

²⁹ Giyagni katalo ragjita. Rakaxikamta. Jiglokagrukomta. Gitatachri chiji rapokamta Pawlojixistsi ga wa Sura. ³⁰ Maleka koshpakatkana. Wane chinna, “Tsrune, ¿klu numkata kamrureta nognetkakikolupa?”

³¹ Wanna wane chinru, “Palixanru Gitsrukaachi Geso Kristo. Waneklu pognetkaako pixa ga wa pupji gajene.”

³² Runkakluna Gitsrukaachi tokanu, ga wa pejnuruneko gipji gajene.

³³ Wanekluyakawa waleyechnokoro ranikna. Rerkatkana wa rupgotikolna. Waneklu katkatka wale ga wa pejnuruneko walenune. ³⁴ Gipji ranikatkana. Ralpokotlu nikikwaka. Rumuwata gi rixanu pejnuruneko gipji gajeneymananuko ralixatkalu Goyakalu.

Girukotlewatachine koshpakna Pawlo, Sura

³⁵ Gogi chininitka girukotlewatachine yokanatna kashrewaklerune. Wane chinna, “Pkaspukanna wa nyi jejine.”

³⁶ Kyoshmaklewakleru ginkakatkalu Pawlo tye tokanchi. Wane china, “Wa girukotlewatachine yokanrewata gkaspukikolpatka gixa. Giyagni wa xani gyanutka. Kiglenshinikanurunemnupgi.”

³⁷ Giyagni Pawlo wane chinna, “Kochipjetwuna pejnuruneko getanu, muklukanuwnakanwu. Jejine Romanonekwu; yoshmakikwaka yoshmakwuna. ¿Ga wa xanimkalge ruknokanwuna giyogimatkalunwu? ¿Gike wixiniko! Seyni runanna wannako. Koshpakapanwuna.”

³⁸ Kashrewaklerune ginkakapna girukotlewatachine tye tokanchi. Pikanna wa yijnakotinrina Romanone rixinrina. ³⁹Runna. Rumnanuukana. Koshpaakatkana. Ragjtkana wa pokchiya yinripna. ⁴⁰Giyagni yoshmakikwaka rushpakamtyatkana. Lityajji jiglokna. Retatkana moletkakachine. Rumnanuukatkana. Wane yiyatkana.

17

Sejrewnananumtna Tesalonika gajene

¹ Gampipoli yapamtna, ga wa Gapoloni. Tesalonika rapokna. Wane rawa Goteyone ginkaklewawaklepji. ² Pawlo gixjetyawaka jiglokyegitna. Mapa kata gapnanutikalurgogne wale giynumsatna Tokanchi Yonatkaluru-piranaya. ³ Reakagitna rumkata salewnaletinri Kristo. Rumkata gip-nachinetskalaya yotunretinri. Wane china, “Geso wa nunkakletyegityagi Walenwa Kristo.”

⁴ Pimrine wanna galixa. Pawlo, Surayma jiglokna. Wa Kriykone kyonyegiklerune, gi gepikna wanna. Ga wa suxone wanna potu gixolune.

⁵ Giyagni Goteyone wa malixaklene ganxata. Rawapkana pimrine je-jine yaglotashatachine muglene. Potowurkaakana gixolune. Sejrewnananumtna pokchiya. Ruptekyegimtluna Gasopji. Koshpaakomkana Pawlo, Sura yinyegiya. ⁶ Gi wa rukshiikana. Gasni kostapna, ga wa pimrine moletkakachine koxa. Pokchi girukotlewatachine yegi raniikana.

Wane china sapletna, “Nyi psolchijne gajeneko komyekanshinikanutachine gewi koxa runna. ⁷ Gaso yoptotatkana. Susa yokanrekaka mpoy-agkaakane wanna Pawlo pejnuruneko. Wane chinna wanegimlu satu pogirchi Geso.”

⁸ Kojwakanshinikanutkana yine ga wa pokchi girukotlewatyachine, tyepirana yijnakotinrina. ⁹ Yoptomtlona sroschi satkapinripa Gaso ga wa pimrine koxa. Kaspuukatkana.

¹⁰ Waneklu moletkakachine yokanatatkana Pawlo ga wa Sura goyecho, Were yinripna. Wane rapokinitkana, Goteyone ginkaklewawaklepji jiglokna.

Were Pokchina Pawlo, Sura

¹¹ Tesalonika gajene pnute kshinikanna wanna Were gajene, gi rixanu yijnakotluna tokanchi psolgalukleyako. Pagognemnunanuka retjetluna yonchi wa galikaklege tyekakapirana. ¹² Giyagni wanna gixo galixa Kriyko suxone wanna potune, ga wa jejine gixolune.

¹³ Giyagni Tesalonika gajene Goteyone gimatinitka Were koxa runk-akletikatka Goyakalu tokanu Pawlo chinanu. Wane yana. Komyekanshinikanutkana gixolune yine. Kojwakanshinikanutkana. ¹⁴ Giyagni waneklu wa moletkakachine yokanatatkalu Pawlo. Tsuru wenusreta yinripa. Ga wa Sura ga wa Timotiyoye waneko gituka. ¹⁵ Wa Pawlo ganikjene Gatenpotuko ranikluna. Wanna ganiklu Pawlo tokanu giyampotu runinripna Sura ga wa Timotiyoye. Yatkana.

Gatena rawanatinini Pawlo

¹⁶ Kagwakinikopshinna Pawlo Gatena jgekanshinikanutka wa pokchi retinri gi gepiklu yagluchisha. ¹⁷ Giyagni ginkaklewawakapjiya ruynumsatna Goteyone ga wa kyonyegiklerune. Pagognemnunanuka giputuya ruynumsatna yoptotanunkana. ¹⁸ Pimrine galuka gimatletachine Gepikoreyone mkoje gajene ga wa Gestoyko mkoje gajene yoptopiratluna. Ga wa pimrine wane china, “¿Klu raluka chinreta tye kyanumsakleru?”

Pimrine wane china, “Kginkaklewaklergetkoni pnuko gixachine goyalunepirana.” Gi rixanu Gesopirana ga wa gipnachine yotunrepirana runkakletyegitna.

¹⁹ Kashichanruna. Gareyo Magkate ranikluna. Wane chinna, “¿Gi ge wumkata gimatletlu tye gerotu ginkaklewlu, wa pixa ginkakletanru? ²⁰ Gi rixanu pnuko gixpiranatachri punkakwu. Giyagni waluka gimatletlu klupiranni wa tye.” ²¹ Pejnuruneko Gatena gajene ga wa pnu gajene, walepiranapje ruknokakognetyana, wane rixinrina yijnakotinrina gerotupirana.

Gareyo Magkate runkaklewatya Pawlo

²² Gareyo Magkate ganikajite tunwata Pawlo. Wane china, “Jejine, Gatena gajene, psoluyako netgi yonogyegjeshpotutachingi. ²³ Gi rixanu wa nukogamitini, netlu gyonogyegjetanrukaka. Netkoxlu satu genekashatikwakakwa, wane china yongatyawaka: Goyakalu Mumatkotu Chinanu.

“Giyagni wa Wale wa gixa yonogyegitanru gma mumatanutuko, Wale nunkakletyegitangi.

²⁴ “Tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka tyechijne gajeru kamrutachri Goyakalu, wa tengogne, tyechijne Gitsrukate rixinri, gi wa myochi kamrutikaluru kpashiwakapji rawa. ²⁵ Gi wa yinemyo gipxakikaluru pagixanu magatyachri pixkalutu. Gi rixanu Wale pejnuruneko geneka giwekleta, ga wa runnipyatinrina, ga wa pejnurkakako.

²⁶ “Pagragapje kamrutiyana panermnunanuka psolchijnemtako rawinripna. Wale gitakyegitna rushingognetyawakapna, ga wa yoptukyawaka rawyawakapna. ²⁷ Wa rujgiyapluna Goyakalu, wa kamrumrunshinikanutkamkaluna rukshikanmakluna. Gimka gowuklu wa satkaka wixa yegi. ²⁸ Gi rixanu Wale wuwekya, ga wa Wale wuyoljetya, ga wa Wale gawya. Wa pimrine kiglerupirana kamrutachine gixanune chinyawaka:

Gi rixanu Wale gishpakyachinkoxwu.

²⁹ “Giyagni Goyakalu gishpakyachinwu wixinri, gi wumkata kori pixkalutu kagwakletyalu Goyakalu, gi wa sroschi pixkalutuko, gi wa sotlu pixkalutuko, gi wa yaglu kamrutikolu gimatkalewluya, yinerushinikannuya.

³⁰ Giyagni mumatkonchiklushananu, retashlewata Goyakalu. Ga wa xani yokanatna pejnurunekonera pachijnemnunanuka gajene renshinikanutinripna. ³¹ Gi rixanu pagogne rutaka wanepotuko rutakyagokyapna psolchijne gajeneko tye jejiya Wale gitakanru. Renekna pejnuruneko ralixinripna gi rixanu gipnachinetskalaya yotunkaklu.”

Pimrine Gatena gajene galixlewata

³² Giyagni wa yijnakotinrina wa gipnachine yotunrepirana, pimrine gixpiranawata. Pimrine wane china, “Wumepe yijnakletanutnaki tyepirana.”

³³ Giyagni Pawlo wanna ganikajite rushpakamtyatka. ³⁴ Pimrine jejine galixa. Rupxaletluna. Wannaymakoxlu Tiyonisyu, Gareyo Magkate gajeru, ga wa sato suxo Tamari giwakatletachro, ga wa pimrine wannayma koxa.

18

Korinto yinuwaka kamrurewletya Pawlo

¹ Wanepnute Gatena yiyatka Pawlo. Korinto rapoka. ² Wane retyalu satu Goteyo, Gakila giwakatletachri, Ponto gajeru, ga wa ganunro Presura. Gi gowukshini Gitalya giyakatyachri. Gi rixanu Klawtyo towuwata wa pejnuruneko Goteyone Roma gishpakinripa. Pawlo yayegitna. ³ Wannapji rawa gi rixanu waleko kamrurchi koxa kamrujeta wale. Kamrurewata.

Gi rixanu mkachripji kamrutachinni. ⁴ Ruynumsalewjeta pejnuruko gapnanutikalurgogne ginkaklewwakapjiya. Rushinikanutna Goteyone ga wa Kriykone.

Gixolune Korintyone galixlewata. Katkatkana

⁵ Wa Masetoni ruyakatinitkana Sura ga wa Timotiyo, Pawlo gimupruklu tokanchi. Goteyoneyegiya ruppugjatlu wa Gesni wa Kristo. ⁶ Raalixmamluna. Mupashiregnuchi chinna. Pawlo giplokamkaluta. Wane chinna, “Gixako chinanupni gamga giwekletanuna. Powrano gita. Xaniyakawa payine yegi nyanutka.”

⁷ Wane yiyatka. Gosto giwakatletachri jiglokapjitatka. Goyakalu yonogyegitachri. Ginkaklewwakapjisti rawapjita. ⁸ Krispo wa ginkaklewwakapji gitsrukate galixlu Gitsrukaachi, pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Ga wa gixo Korintyo gajene yijnakotlu. Ralixluna. Katkatkana.

⁹ Giyagni Gitsrukaachi wane chinru goyecho Pawlo kaygawleya, “Gi pikanu. Seyni punkaklewatanu. Gi wa pochkepyi. ¹⁰ Gi rixanu pixaymano. Gike giptekyegitanyi wa rumtukyapyi. Gi rixanu gi gepikayno yineru tye pokchi.”

¹¹ Satu walapu wanepnute patsrujire ksuru wane rawa. Goyakalu tokanu runkagna.

Kalyo yegi tunwata Pawlo

¹² Kalyo walenwa Gakayi girukotlewatyachri rixini Goteyone panshinikanurunni kamnixluna Pawlo. Gitaka yagoklewjetikowaka ranikluna. ¹³ Wane chinna, “Tye gishinikanutna yine yonogyegityapluna Goyakalu, Tokanchi Yokanatkaluru ginanshichyawaka.”

¹⁴ Yanumatkastsini Pawlo, Kalyo wane chinna Goteyone, “Satu mpoyagkaakatunka ga wa yokwirumka mugletu rixinri, numkata yijnakletanmakgi, Goteyone. ¹⁵ Wa gepomsakaklusha chinini tokanchipirana, ga wa giwackhipirana, ga wa Gyokanyegitikolu Tokanchipirana, getanru gixa. Gi rixanu gi naluklu gitaka yagoklewatachri nixinri tyekakapirana.”

¹⁶ Gitaka yagokjetikowakaya wane rakaxrijetyana. ¹⁷ Pejnuruneko Kriykone kashichlu Sostenese wa ginkaklewwakapji gitsrukate. Gitaka yagokjetikowakaya ginaple ruylakyanruna. Ga wa Kalyo gike rixlu tyekaka.

Rutspegatka Pawlo Suri yinripa

¹⁸ Wanepnute Pawlo gixgogne wane rawinitka, rungakana moletkaka-chine. Rutspegatka. Suri ya, ga wa Presura ga wa Gakila. Senkre Pokchi jiwjitika, gi rixanu waneylu wa Pawlo Goyakalu rupiratinri. ¹⁹ Gigwiso rapoka. Wane ruknokna Pawlo. Wale ginkaklewwakapji jigloka. Ruynum-satna Goteyone. ²⁰ Wanna gagjitlu wannayma rutukinripachi gowukshiniyaka. Seyni gi rugita. ²¹ Rungagonukna. Wane china, “Goyakalu galukiniplu nsatokyegitanutnakgi.” Gigwiso yiyatka.

Mapa chininri Pawlo yagapgale

²² Susari yinitka. Kanika. Ralkapna gapatjetachine. Gantiyoki ya.

²³ Rali wane gwaletinitka ralimta. Kalatasreta ga wa Prigisreta kopruta. Papokchimmunanuka rapokananumta. Muchkotanshinikanunanumtna pejnuruneko Gitsrukaachi yimaklene.

Gigwiso runkaklewatyapa Gapolo

²⁴ Giyagni satu Goteyo Gigwiso gapoka, Gapolo giwakatletachri, Gagantri giyakatyachri, jeji gimata yanumsatachri potu, gimkatachri potu Tokanchi Yonatkalurupirana. ²⁵ Runkakpokowakatluna

Gitsrukaachgapopirana. Muchkopiranawatachri ginshinikanuya. Runkaklewata ga wa yimaklewpotuta Gitsrukaachipiranaya. Gwa katlewlepiranapje rumata. ²⁶ Gapolo yinuwaka pgujetanwaka china ginkaklewleta ginkaklewwakapjiya. Presura ga wa Gakila yijnakotlu. Ranikluna. Runkakpokowakpotutluna Goyakalgapo.

²⁷ Raluka koprugleta, Gaka yinripa. Moletkakachine yonyegitna Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotikolna yoptotyapluna. Wa wale gapokinitka, gixo rupxakna wa gimutlewluya galixyachine. ²⁸ Gi rixanu psolmuchkonuko rushinikanutna Goteyone pejnurune getanu. Tokanchi Yonatkaluru rekakgityana Kristo chininri wa Geso.

19

Gigwislu Pawlo. Pamole gepi yimaakalune yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

¹ Wane rixatka. Korinto rawanatinikopshini Gapolo, Pawlo gitokosha potu koprunata. Gigwiso rapoka. Retna pimrine Gitsrukaachi yimaklene. ² Wane chinna wale, “¿Gi ge gyoptotlu Giwekikaluru Kpashiri wa galixinitka?”

Wanna wane chinru, “Giyaka wyijnakpiranyegitlu wa Giwekikaluru Kpashiri wane rixinri.”

³ Wane china, “¿Giyagni klu gkatika?”

Wanna wane china, “Gwa katleweya.”

⁴ Wane china Pawlo, “Gwa katlewata. Genshinikanrupirana katlewatya. Gwa wane chinna yine ralixyapluna rajxigi ginachripa. Walenwa Geso Kristo.”

⁵ Wa yijnakotinitkaluna katkatkana Gitsrukaachi Geso giwakaya. ⁶ Wa Pawlo gitakamyotseptagotinitkana, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri. Panerunmu tokanu yanumatyana, ga wa Goyakalu tokanu reneklewatna.

⁷ Wane pejnugetkona pamole gepi jejine.

Tiranopji runkalewatyawaka Pawlo

⁸ Mapa ksuru ginkaklewwakapji jiglokjeta. Pgujetanwaka china yanumasaleta. Ruynumsalewata. Rushinikanutlewata Goyakalu pogirewaty-wakapiranaya. ⁹ Seyni pimrine shikowata. Gi ralixna. Rapatluna Gitsrukaachgapo gixolune jemanu. Pawlo gitspalatyana ga wa Gitsrukaachi yimaklene ranika. Pagognemnunanuka Tiranopji yimaklewaty-waka ruynumsalewatya. ¹⁰ Wane rixa gepi walapu. Giyagni pejnuruneko Gasya gwachine Goteyo ga wa Kriyko, yijnakotluna Gitsrukaachi tokanu.

Payokgipre Sewa wgenene

¹¹ Metjetkotu ruyaklekaka Goyakalu kamruta Pawloya. ¹² Giyagni mkachrisamkaka, gistatlechkaka gimane gajeru yayixachine yegi ranikna. Rutuka yayixlemtatkana. Kamchine gishpakamtyatkana.

¹³ Wanena pimrine Goteyone kagonchine yapashawakle gwachine. Wa kamchine waneyalune chinanumka koschekmaktluna Gitsrukaachi giwaka. Wane chinna, “Wa Pawlo ginkakletanru Geso kawchinanu nyokanatgi.”

¹⁴ Wanena Sewa wgenene payokgipre, Goteyo, sasertotene gitsrukate. Wanna wane gixa. ¹⁵ Kamchi gigita. Wane china, “Geso numata. Pawlo koxa numata. Ga wa gixa, ¿katgi gixa?”

¹⁶ Wa jeji kamchi gwanru ruptekeyegimtna. Raalixna. Gepi pnute muchkonru. Giyagni walepji rasukyana mamkane poletkalunena.

¹⁷ Kapiranyeglu wa tye pejnuruneko Goteyone ga wa Kriykone yegi Gigwiso gwachine. Pikatkana pejnuruneko. Gitsrukaachi Geso giwaka

tserutpiranyegitka. ¹⁸ Gixna galixachinetka gapoka. Ruppjuttatnawana. Runkaklewatna wa kamrutanruyna. ¹⁹ Gixna wa kagonchiwanatachine kiruka rapatna. Yoxikanatkalona pejnuruneko getanu. Koshpakwenutlona. Wane pejnu rukshikwenrotyalona: pamole waragkaproji. ²⁰ Wane rixa muchkonpotuya tseruwnaleta Gitsrukaachi tokanu. Muchkowata raalirewatinni.

Masetoni yokanatkana Timotiyo ga wa Gerasto

²¹ Giyagni wane rixkatka, Giwekikaluru gishinikanutlu Pawlo Masetoni ga wa Gaka yinripa. Waneya Gerosale yinripatnaka. Wane china, “Nali wane gwaletinipa, Roma koxa numkata getleta.”

²² Giyagni gepi rupxakjene Masetoni yokanata, Timotiyo ga wa Gerasto. Gasya rutukawa wale pshinitsonu.

Tiyanapji kamrurewjetyachine

²³ Walegognekaka tsru kegeknanuwlu wane Gitsrukaachgapo chinanu.

²⁴ Gi rixanu waneru satu sroschi pagixanu kamrujetyachri, Rimitri giwakatletachri. Wale sroschi kamrujetyalu kphashiwakapjiji Tiyananupa. Gixo wenru rawyana kamrurewaklerune. ²⁵ Wale gapatjekakna kamrurewaklerune waleko kamrurchi kamrujetachine. Wane chinna, “Gixa gimatlu tye kamrurchi chinanu waneywu wponikowle. ²⁶ Gixa getlu ga wa gyijnakotlu wa tye Pawlo, gi wa Gigwisopje seyni psolunshinikanuko Gasya, rushinikanutanantumtyana gixolune. Wale kashrijetjetna. Wane china wa gi gima goyakalunni wa myochi kamrutikaluru. ²⁷ Gi wa walepjesi wa tye kamrurchi gike gaprini chinanatko, seyni wanepnute wa kphashiwakapji wa tsro goyakalo Tiyanapji gike gapri rumkata gixkota. Yinuwaka nikatkotanu toyaknu. Walanwa yonogyegitka psolu Gasya gajeneyako, ga wa psolchijneko gajeneya.”

Gigwiso gajene gixrijeptajitaa gixa

²⁸ Wa yijnakotinitikaluna tyepirana, ramewnapotutna. Saplewatna. Wane china, “Tsropotni wa Tiyana, Gigwiso gajenenu.”

²⁹ Pokchi gajene gixrijeptajitaa gixa. Panshinikanurune gaxaxikamta. Pejnurune gapatjetyawakagruko yana. Kayo ga wa Garistarcho kashichna, Masetoni giyakatyachine, Pawlo gipxaaletanune. ³⁰ Pawlo galuka gishpakyegletna gixolune yine. Gitsrukaachi yimaklene gi gichichlu. ³¹ Pimrine koxa tsrukakalune Gasya gajene, ralukjene, yokantokanyegitluna. Ragjiltluna pejnurune gapatjetyawakagruko ma mutakinitiya.

³² Pimrine saplewjeta, ga wa pimrine pnuko china sapleta. Gi rixanu gapatachine sejrewnashatachine. Gixo potu gi gimata klu chinanu rapatna.

³³ Gixolune yine ganikajite koshpakluna Galegantro. Goteyone gertamtanru. Giyagni Galegantro yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Raluka gilepokleyegitnawa wa gixolune yegi. ³⁴ Wa rumatinitikaluna Goteyo rixinri, pejnuruneko pasaplewatkalune. Gepi goranshinikanu saplewjetna. Wane chinna, “Tsronwa Tiyana Gigwiso gajenenu.”

³⁵ Giyagni wa yonchikgapri kochrokatkana. Wane china, “Jejine, Gigwiso gajene, ζgirmi wa jeji mumatkatu wa Gigwiso Pokchi gajene kphashiwakapji girukotachine wa tsro Tiyanapji, ga wa Gopite gijrukyachro. ³⁶ Giyagni gi rixanu gi rumkata nutatkota, gixa gimkata gitukletatka. Gike giyam-potu wane gixanu. ³⁷ Gi rixanu gixa gwapna nyi jejine. Gi wa mupashiregonni. Gi koxa woyakalote kapataklerunni. ³⁸ Giyagni Rimitri ga

wa waleymalune kamrurewaklerune waneyna rixinna jiyegitikolu papi-rana satu chinanu, gapatikowakapa rutakanna. Wanena girukotlewata-chine. Runkakletkakanna. ³⁹ Ga wa gijginiplu satuyako, gapatjetikwaka gitaakaluru ruglepokotikolupa. ⁴⁰⁻⁴¹ Gi rixanu gimkata tomgakota gixa yagotkakluyapa xawakni chinanu. Gi rixanu gike chinanni wugityaplu tye potowurushatyawakapirana.”

Wane chininitka, yokanatatkana gapatachine.

20

Masetoni ga wa Kresi ya Pawlo

¹ Wa rutukinitka gejnugima Gitsrukaachi yimaklene repuka Pawlo. Rumananakatkana. Rungatkana. Yatka. Masetoni yinripatka. ² Wanesreta yapamtini, ruykonanumtina gixo tokanchi. Kresi rapoka. ³ Mapa ksuru wane rawanata. Raluka yagappaleta, Suri yinripmaka. Goteyone jemanshinikankakyegitlu. Wane rixa gishinikleta Masetoni satokinripa. ⁴ Gasyapotuko rupxaaltapyaluna Sopate Were gajeru, wanepnute Tesalonika gajene Garistarcho ga wa Sekonto, wanepnute Kayo, Terwe gajeru, ga wa Timotiyo; wanepnute Gasya gajene, Tichiko ga wa Trogimo. ⁵ Wanna koseka. Trowa kagwakyawuna. ⁶ Wa jimapro gisekachri myapjetkotugognekaka giknoginitka, Wilipo wutspegya. Pamyogogne Trowa wapyegit-yatkana. Wane gawanata payokgipregogne.

Trowa salwatya Pawlo rungiyapna

⁷ Muchinangogne simanaya, rapatna Gitsrukaachi yimaklene jiknajrotyapluna jimapro. Pawlo giynumsatna. Waleprikogogne raluka yale-tatka. Goginkakleweru ganikajyechnopotunanuko. ⁸ Gi gepiklo katalo wa tenogruko wa rapatyawakna. ⁹ Satu makluji Gewticho giwakatle-tachri gonotaswawaka tuplanatachri. Ruxapne gaalixanruna. Wa Pawlo gogiynumsalewle rixini, ruxapne gaalixanrunatka. Mapagruko chininriya ruyaka gijrukletyana. Gipnachrinatka gwapkanatka. ¹⁰ Giyagni Pawlo yopikamta. Wale gogo rapokamta. Kanopatlu. Wane china, “Gi wa gejnugi-malewatanu. Gi rixanu ruwekinri waneyawalu.”

¹¹ Giyagni ratskotatnaka. Jiknajrotatkalu jimapro. Niklu. Gixo ruynum-satna goyechnokawpotunanuko. Wane gixachri yatka. ¹² Ranikatkaluna makluji giwekachri. Rumnanukpotutkana.

Trowa yiyatka; Mireto rapoka.

¹³ Wixa gatskotatkalo kanawa. Gaso gayatka. Wane wyopotinri Pawlo. Gi rixanu wane rixa ginkakpokowakleta. Wale chiji yapamtanu. ¹⁴ Wale yop-totinitkawu Gasoya. Wpokotatkalu. Mitirini gayatka. ¹⁵ Wane wutspegya. Waleprikogogne wapoklu Chiyo ginaple. Pagognetnaki Samo yopjewakle wutspaka. Trogelyo gawamta. Waleprika wapoklu Mireto. ¹⁶ Gi rixanu Pawlo gishinika giknoglemtlu Gigwiso, Gasya ma mamginitpatka. Gi rixanu shireta Gerosale rumkata giknokakletyaplu Tsuru Jirgikollognepatka.

Runkaklewata rungiyapna

¹⁷ Mireto repukyana Gigwiso gajene gapatjetachine tsrutene. ¹⁸ Rapyegitinitkaluna, wane chinna, “Gixa gimata wa nejigloklegogne Gasya wanekluyakawa, gi pixka gimwale nixanatgi. ¹⁹ Gitsrukaachi wayegrerno nixa. Psolpotuyako malixkotnachriwano. Ga wa gixo noktegayma. Ga wa gixo nyantaletikolu Goteyone jemanshinikankakjetyawakno. ²⁰ Klunerukta gimkata gipxakjerupa gi wa nyoxigika ginkakletgi yimakletgi pejnurune

getanu ga wa papjikakaya. ²¹ Goteyone yegi ga wa Kriykone yegi nupgujatlu genshinikanrupirana Goyakalu chinanu, ga wa Wutsrukate Geso Kristo galixikolupapirana.

²² “Ga wa xani gostutkalurno Giwekikaluruya, Gerosale nyanu. Gi numata klunerukta giknoganno waneya. ²³ Seyni papokchimmunanuka Giwekikaluru Kpashiri gipguytayegitno. Wane china wa gosturewlu ga wa salewakchi waneyapno. ²⁴ Seyni gike rixno. Gi wa nutakyagoklu nuwekinri kigleypotno gita. Walepje, npoyagkayaplu psoluko Goyakalu gitakyano numuwleypotuko, ga wa kamrurchi Gitsrukaachi Geso nyoptotinri, nupguyjatyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalu gimutlewelepirana.

²⁵ “Ga wa xani, numata gita gi satuna gixa getgojitanutkano, pejnuruneki wa gixatskalaya nyapanatini, nunkakletanatinri Goyakalu pogirewatyawakapirana. ²⁶ Giyagni tyegogne nupgujatlu muklukanuwnakatno gita pejnuruneko giwekgoggenatinripa chinanu. ²⁷ Gi rixanu gi wa nyoxigika ginkakletgi pejnuruko Goyakalu gishinikanru. ²⁸ Ggirukotinwa gixnanuko, ga wa ggirukotanna pejnuruneko rowegatene. Wa wanna girukotjene Giwekikaluru Kpashiri gitakgi, ggirukotuyapna Gitsrukaachi gapatjetanune, wenutanune Walenuko gigragaya. ²⁹ Gi rixanu numata gita, gitgajxigiyaka gixa yegi yoshmakinwana kewetnane kmatsurune, gowegane metashatkanepa. ³⁰ Pimrine wa gixa, jejine mpotukatupirana ginkakletjetachine gipgujewnana. Gitsrukaachi yimaklene wanna gajxigimka rawkakanna. ³¹ Giyagni giyokanu. Gishinikanru wa mapa walapu goyechno ga wa gogi gi nkaspuka giykoletgi satkaka gixa noktegayma.

³² “Ga wa xani Goyakalu naponshinikanyegitgi, ga wa tokanu rumutleweleya. Walenwa kgiyaklewakleru tokanchi, tseruwakyapgi, ga wa reneyapgi kiglerkakapa gyoptotanrupa pejnuruneko kpashirine gixkaluneyma. ³³ Gi satuna neta sotanserojipjoita, gi koriteko, gi gimkaluko. ³⁴ Gixa koxa gimata tye nomyo nkamrurewatya nalukanru chinanu ga wa gitaymalune koxa chinanu. ³⁵ Psolpotuyako nyimakgi, wane gixa kamrurewlepotletinripa gimkata gipxakletna gigrokachine. Gimkata gishinikletlu Gitsrukaachi Geso tokanu. Wale wane china, ‘Giglenshinikanyegitkaluru geneklewashatachri yoptotachri pnute.’ ”

Mireto rungika Pawlo

³⁶ Wane chininitka, yoptsojita. Ragjigogneta pejnuruneko wannayma. ³⁷ Giyagni pejnuruneko tsru chiyaglu gixa. Kanopnojiltuna Pawlo. Ramlutluna. ³⁸ Kachingajpotna wane chintokanutyawakna ma metgojityanpatkaluna. Rumotsamtatkaluna kanawyempotuko.

21

Mireto yiya. Tiro rapoka

¹ Wutspalamtyatkana, wyagapgatatka. Potuklegapo gaya. Kowo wapoka. Waleprikogne Rota wapoka. Wane gaya. Patara wapoka. ² Wukshiklo sato kanawa gitsroka. Winisi koprugatachropa. Wane wuptekatka. Wya-gapgata. ³ Pguje chininitka Supro. Wuknogamtlu. Wkegnetesretate rawa. Suri gaya. Wapokatkalu Tiro. Gi rixanu wa kanawa wane koschekwunutiko. ⁴ Wane wukshikyana Gitsrukaachi yimaklene. Payokgipoggne wane wutuka. Wanna wane chinru Pawlo Giwekikaluruya Gerosale ma kanikinitipa. ⁵ Wpoyagkakgognetininitka, wiyiatka. Pokchi suputalpotuko rumapwuna pejnuruneko suxone ga wa mturuneymananuko. Wanga

wyoptsojitatka. Wagjigognetatka. ⁶ Wungakakatka. Kanawa watskotatka. Wanna rawyawakna satokatka.

Susari Pawlo salwayegitlu Wilipi

⁷ Tiro wuyakatyatka. Wpoyagkaka yagappaletatka. Tolemaya wapoka. Walukna moletkakachine. Wanna yegi pagogne wutuka. ⁸ Waleprika gayatka. Susari wapoka. Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachripji wjigloka. Walenwa payokgipre chininri. Wale yegi wutuka. ⁹ Gepkoxamkoje wgenru. Maklojine. Tokanchi geneklewatachine.

¹⁰ Gi gepikgogne wane gawa. Gote yopikyana satu tokanchi geneklewatachri Gakawo giwakatletachri. ¹¹ Runyegitwu. Rawlo Pawlo gishrikapchijremta rawa. Waleko gijixi rostutnawa Gakawo, ga wa gimyo. Wane china, “Giwekikaluru Kpashiri wane china, ‘Goteyone Gerosale gajene wane rixa gosturejixanrua jeji tye gishrikapchijremta waneyalutu. Payinemyo samyokanruna.’ ”

¹² Wyijnakotinri, wagjitlu wixa wane gajene koxa Gerosale ma kanikinitipachi. ¹³ Giyagni Pawlo gigita, “¿Gi gixanatge nchiyaganata, gwamontakgajitno? Gi rixanu galpokomtachritkano gi wa gostutkalurupjepno, seyni nupninrikoxapa numkata gixkota Gerosaleya Gitsrukaachi Geso giwakaya chinanu.”

¹⁴ Gi wumkata gishinikanutletinitkalu, pochketkawu. Wane wchina, “Wane gixkalurupa Gitsrukaachi gishinikanru.”

Gerosale rapoka Pawlo

¹⁵ Walegognekana giknoginitka, wuprukotka. Gerosale wkanikatka. ¹⁶ Wixaymakoxna Susari gajene pimrine Gitsrukaachi yimaklene. Raniikoxluna satu Gitsrukaachi yimakleru kapokotu, Mnaso, Supro gajeru. Waleyma wane gawamta.

¹⁷ Gerosale wapokinitka moletkakachine gimuwatachine yoptotwu. ¹⁸ Waleprikgogne wixayma jigloka Pawlo Santiyako yegi. Pejnuruneko tsrone gina. ¹⁹ Rali galukdetinitkana, psolpotuko Pawlo ginkakna ptowruko wa Goyakalu gixyawaka payineyegiyako wale kamrureya.

²⁰ Wa yijnakotinitkana, rumalwutluna Goyakalu. Wane chinruna, “Pewewa, wumole, gi pejnu waragkananukta Goteyone galixachinetka. Pejnuruneko muchkopiranawyegitlu Tokanchi Yokanatkaluru. ²¹ Wanna ginkaaka pixapirana: pixa gima yimakna pejnuruneko Goteyone payinet-skala gwachine wanna gitspalatyapatkalu Moysisinu. Wane pchingimata ma sajruka gistakletikotpatkana mturune; gixjetikwaka ma mixinitpatkana. ²² Giyagni ¿klu wanepa? Wa gixolune gimkata gapatleta. Gi rixanu pejnuruneko yijnakyegitinipiyi papokinritka. ²³ Giyagni wane pixanu wa wchinyawakyi. Wanena wixa yegi gepkoxamkoje jejine Goyakalu gipiryegitachine. ²⁴ Panikanna nyi. Kpashiri pixkaako wannayma. Wanna chinanu pwenutanu shishyajiwutokolupna. Pejnuruneko gimatanu wa pixapirana runkaakana gikeenani, seyni pixa koxa wanepotuko gixanata. Pkamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru. ²⁵ Ga wa payine galixachine wyonyegita wa ginashichkaluru yagluhisha geneekalurkakaya, ga wa granchiya, ga wa gapoklewlu.”

²⁶ Giyagni Pawlo ganikna jejine. Waleprikgogne kpashiri rixka wannayma. Kpashiwakapji jiglokatka. Runkakletyaplu poyagkakikolgognekapapa kpashirine rixikolpatkana, satkaka genekashle giyatkalurupa genekikolupa.

²⁷ Payokgipregogne nikawnakastsi, pimrine Goteyone Gasya gajene, wa retinrina kpashiwakapji, komyekanshinikanutkana pejnuruneko gixolune

yine. Kashichluna. ²⁸ Saplewjetna, “Jejine, Gisrayiline, gipxakanunwu. Tyetkanwa jeji pasretmnunanuka pejnuruneko ginkaklewyegitachri, yine gapatachri, ga wa Tokanchi Yokanatkaluru koxa, ga wa tyeppi koxa. Wanepnute Kriykone yoshmaka kpushiwakapji. Tye kpushiwaka gimuteru rixkaka.” ²⁹ Gi rixanu muchikawa retjejetanruna waleyma pokchiya Trogimo, Gigwiso gajeru. Wanna kagwaklu Pawlo jiglookakyawaklu kpushiwakapji.

³⁰ Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yotaljeptaajitaa rixna. Potowu-rutna yine. Kashichanruna Pawloni. Kpushiwakapji koshpakyaluna. Waneklu gipgyaptokaka gishyatka. ³¹ Ruylatanmakluna.

Runkakapka solalone gitsrukate, “Psolpokchiko Gerosale yotaljeptaajitaa gixa.” ³² Waneklu solalone gitsrukate ganikna solalone ga wa ksolaloterune. Rasukamtna. Gixolune yine yegi rapokna. Giyagni retkana, solalone gitsrukate ga wa solalone, kaspuka giylaklemtluna Pawlo.

³³ Giyagni rapokinitka solalone gitsrukate, kashijixlu. Rostujixanru gepitsa yowumatsaya. Repomgalu gi gixachrini, ga wa klu kamruta.

³⁴ Wa gixolune pnunnu china sapletna. Gi rumkata gimata jemletlu galikaka wa sejrewakchi chinanu. Giyagni gitoko ranikjixatkalu solaloneppi.

³⁵ Gatskopije rapokinitka. Wane rixa koschekletatkaluna solalone psol-muchkonuko yine kamrutanru chinanu. ³⁶ Gi rixanu gixolune gwagajixig-itna. Saplewananumtina, “iPuylaganru!”

Pawlo gagjitlu wa ruchichokolupa ruykoyegitinwa

³⁷ Yoshmaakastsitkalu Pawlo solaloneppi, wane chinru solalone gitsrukate, “¿Gi ge munanshichkotni wa papirana nunkakyapyi?”

Wale wane china, “¿Pumatluge Kriyko tokanu? ³⁸ ¿Gi ge Gigipsyo gajerukyi pixa, wa muchikawako gepkoxamkoje waragka jejine kgiylalewaklerune pkomyekanshinikanuta; yineru mwiyawakanu panikna?”

³⁹ Wane china Pawlo, “Gita galikakni jeji Goteyno, Tarso gajerno, pokchi kapiranyegiru Surisyasretaya. Giyagni nagjityi puchichyapno yine nunkak-inripa.”

⁴⁰ Giyagni wale gichichlu Pawlo. Gatskopije tunwata wale. Yotukamyota pochke rixinripna yine. Wa pochke potu rixinitkana, Gewreyone tokanu yanumatya. Wane china,

22

1 “Jejine, nomolene, tsrune, gyijnakotanunno. Nuykoyegitnawa xani gixyegiya.”

Pawlo giykoyegitnawa yine getanu

² Jeminitkana Gewreyone tokanu yanumatinna, pochkepotutkana. Wane china, ³ “Gita galikakni Goteyno. Tarso gishpakyachrino Surisyasretaya. Tye pokchi ntseruwakika Kamalyoyegiko. Wanepotuko yimaakalurno Tokanchi Yokanatkaluru wutsrukatenni chinyawaka. Muchkopiranawat-achrino Goyakaluya, pejnurunekgi gixako pixka xani. ⁴ Gita kojwakjenatna tyegapo yapachine rupninpotunanukna. Nostutna. Yoshmakjetikowaka nsamyokna jejine ga wa suxone. ⁵ Wa wane nixatka sasertotene gitsrukate potu walenwa netjeru, ga wa pejnuruneko tsrune. Wanna yegi nagjityalo kiruka wumolene chinanu. Tamaskomka nyanu, Gerosalemka nanikyapna gostutkalune wane gwanatachine saletkalunepmaka.

Runkakletlu kashrijetanshinikanutikolupirana

6 “Wane rixatka, nyanatini, Tamaskostsi napokini, ganikajgogneni waleg-
napunanu yochigyegitno tengogne gajeru yochigatachri. 7 Chiji napokana.
Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Sawolo, Sawolo, ¿klu chinanu
pkowakno?’

8 “Giyagni gita gigita, ‘¿Katyi Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane chinno, ‘Gitni Geso, Nasare gajeru, pixa kojwakanruno.’

9 Gitaymalune retluna galikakni yochigatachri. Pikanna. Seyni gi wa
jempluna wa nuynumsatjeru tokanu.

10 “Wane nchina, ‘¿Klu nkamrutanu, Gitsrukaachi?’

“Gitsrukaachi wane chinno, ‘Palnanu. Tamasko pyanu. Wane punkakiko
pejnuruko putakikolupa pkamrutanrupa.’ 11 Ga wa gitnitka gi netanatka
wale gatajnu yochigle chinanu. Gitaymalune kanjimtno. Tamasko napoka.

Ganani salwayegitinripirana runkakleta

12 “Giyagni satu Ganani, jeji kqipashiregolu Tokanchi Yokanatkaluru
chinyawakpotuko, kiglepiranyegiru pejnuruneko Goteyone yegi wane gwa-
chine. 13 Runyegitno. Tunwata. Wane chinno, ‘Nepuru, Sawolo, petanutka.’
Wanekluyakawa netatkalu.

14 “Wane china, ‘Wutsrukatenni Goyakalute muchikawako yokgitatkayi
pumatyaplu Wale gishinikanru. Petyakoxaplu wa Poyagkakachri. Pyi-
jnakotyakoxaplu tokanu ginamaya. 15 Gi rixanu Wale gipgujatachripyi
payinmnunanuko yegi petanrupirana ga wa pyijnakotanrupirana. 16 Ga wa
xani ¿klu pyoxigikanatya? Palnanutka. Pkatkotka. Pmukochire gerkikalur-
patkayi. Pkoschekgiwakatanutkalu.’

Wale chanixikolu wa payine yegi runkaklewatinripa

17 “Wane nixatka. Gerosale nsatokatka. Kpashiwakapji nagjigogne-
natyatka. Nushpakanshinikanuta. 18 Netlu wane nchinjeru, ‘Pshiretanu.
Giyampotu pyanutka Gerosaleya. Gi rixanu wanna gi yopto gipgujtaletanyi
Gitaya.’

19 “Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, wanna gimata yoshmakjetikwaka
nyoshmakjenatna Pixa galixachine. Nkochipjetna ginkaklewakapjikakaya.
20 Pupgujtatjerni Gishtuwni giylatkoklununa wane koxa ntunwanata gita.
Nugleretlu. Numretamkatna wa ruylatjene.’

21 “Wane chinno, ‘Pyanutka. Gi rixanu Gita yokanatanyi wajra payine
yegi.’ ”

Girukotka Pawlo wa ksolaloteruya

22 Yijnakotluna wale tokanchi chininpotunanuko. Waneklu saplewpo-
tutna. Wane chinna, “Tye chiji gkoninri wane gixachri. Gi rumkata giwek-
leta.”

23 Saplewjetna. Ruknopxemkatna. Yoptepagitna. 24 Solalone git-
srukate ranikjixlu solaloneppjigruko. Wane china wa kochipjetikolupa,
repomsatko, rumatikolupa klu chinanu wane rixa saplewjeyegitluna.
25 Nikchimtatsaya kanraakakanatluna. Pawlo wane chinru ksolaloteru
wane gwanatachri, “¿Munanshichkotlege gkochipjetyaplu satu jeji Romano
muklukanuwnayegjixkotuko?”

26 Giyagni ksolaloteru yijnakotinitkalu, wane ya. Runkakaplu solalone
gitsrukate. Wane china, “¿Gi pixanu? Gi rixanu Romanni tye jeji.”

27 Wane ya solalone gitsrukate. Wane chinru, “Punkakanno, ¿pixni Ro-
manyi?”

Wale wane china, “Gigi.”

²⁸ Solalone gitsrukate gigita, “Tsrú wenru napkapyalu Romano nutakikolu.”

Ga wa Pawlo wane china, “Seyni gita wane nixa gishpakleta.”

²⁹ Giyagni waneklu rutsपालamtyatkaluna saletjenepmaka. Ga wa solalone gitsrukate koxa pika, rumatinri Romano rixinri, ga wa rostujixyalu.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatya Pawlo

³⁰ Waleprikgogne raluka gimatleta galikakni klu chinanu jigyegetluna Goteyone. Koshpirokjixatkalu rostutikolu. Repukatkana tsrukakalune sasertotene ga wa pejnuruneko jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rawpatkalu Pawlo. Wanna yeji rutaklu.

23

¹ Giyagni Pawlo yopukgatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Wane china, “Jejine, nomolene, muklukanuwnanshinikanutkatno wa nixjetyawaka xanigogunenau Goyakalu getanu.”

² Sasertotene Gitsrukate potu Ganani towitna walesti gwanatachine giylakanamatyaplu.

³ Giyagni Pawlo wane china, “Goyakalu giylakanmakyi pixa, prijeru galatatkaluru pixkalutyi. ¿Pixa tuplanatachirirayge putakyagokyegitno Tokanchi Yokanatkalu chinyawaka, ga wa Tokanchi Yokanatkalu mchinyawakanu puylakjixnoge?”

⁴ Wane gwanatachine wane china, “¿Pyangalge sasertotene gitsrukate potu Goyakalunu?”

⁵ Giyagni Pawlo wane china, “Gi numata, nomolene, wa sasertotene gitsrukate potu rixinri. Gi rixanu yonatkalu, *Gi wa gekutu tokanchi pchinyegitanru punerune gitsrukate.*”

Rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone

⁶ Giyagni Pawlo gimatinri pimrine Sariseyone rixinri, ga wa pimrine Gwariseyone jemanshinikankakjetikowaka saplewatya, “Jejine, nomolene, gitni Gwariseyno, ga wa Gwariseyone wgenno. Nalixkalchinanru yotunkakikolupna gipnachine, gitni wa giklukanuwnayegijxkalurno.”

⁷ Wane chininitka rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone. Gixolune kotspalanshinikankaka. ⁸ Sariseyone wane china maleshlu yotunru, gi wa Goyakalutowreruko, gi wa giwekikaluruko. Seyni Gwariseyone gipgujatlu gepiko wane.

⁹ Tsrú saplechi rixna. Palnana yonchikgapine Gwariseyonesreta gwachine. Yawrotna. Wane chinna, “Gi satuna gekutu wukshikyalu tye jeji. Gikta xani wa giwekikaluru giynumatini waka Goyakalutowreru.”

¹⁰ Tsrú yagotkaklu wane rixinri, solalone gitsrukate pikana kochnokakyapluna Pawlo. Giyagni repukna solalone. Kashjixlu wanna ganikajiteya. Solalonepjiyruko ranikjixlu.

Gitsrukaachi gigenshinikanutlu Pawlo

¹¹ Waleprikyechno Gitsrukaachi tunwastsitlu. Wane chinru, “Kiglenshinikanupyi Pawlo. Gi rixanu Gerosale pupgujatiniko pixkano waneko pixka pumkata gipgujatletno Romaya koxa.”

Pawlo jügkakyegitachine kamakpiratnamkawana

¹² Gogi chininitka pimrine Goteyone jügkaka. Kamakpiratnamkawana. Wane chinna ma muylatkangimapluna Pawlo gi nikanna, gi ruranna.

¹³ Gepkoxamkojmole pnutna jügkakachine. ¹⁴ Tsrükakalune sasertotene

ga wa tsrune yegi yana. Wane chinna, “Wkamakpiratnamkawa gi ptsot-sotajiko wnikloknijitatanu wma kamakatkanupluchi Pawlo. ¹⁵ Giyagni wa xani gixa wa jemanshinikankakjetikowaka gajeneyma ginkakanru solalone gitsrukate, koshpakyegitangi wanepotuko galuka gimatlepgutatanru pagixanupirana waleya. Ga wa wixa ma mapookanuwa galpokotachinepwu wuylatyaplu.”

Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna

¹⁶ Giyagni Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna. Wane ya. Solalonepi jiglokamta. Runkakatkalu Pawlo.

¹⁷ Giyagni Pawlo tomgalu satu ksolaloteru. Wane china, “Panikanru tye makluji solalone gitsrukate yegi. Gi rixanu waneylu papirana runkakyaplu.”

¹⁸ Giyagni yoptotlu. Raniklu solalone gitsrukate yegi. Wane china, “Wa gostutkaluru Pawlo tomgano. Ragjitno tye makluji nanikyegityapyi. Waney-gimlu papirana runkakyapyi.”

¹⁹ Wa solalone gitsrukate kanjimtlu. Kegnete ya wannapje. Repomgalu, “¿Klu waneyyi punkakyapno?”

²⁰ Wane china, “Wa Goteyone jemkaka ragjitanyina wa yechikawa pkosh-pakyaplu Pawlo jemanshinikankakjetikowaka yegi. Wanepotuko raluka gimatlepgutgimatanruna pagixanupirana waleya. ²¹ Giyagni gi palixanna pixa. Gi rixanu gepkoxamkojmole pnute jejine wannanune yogimagnaputlu. Wanna kamakpirjetnacinwa ma niikanupna, ma murkanupna ma muylatkanuplunachi. Xani ralpokotatkana. Kagwakluna ptokanu.”

²² Giyagni solalone gitsrukate yokanatkalku makluji. Rujretlu, “Gikena pma munkakinitipa wa punkakapyatkano tyepirana.”

Galpokjixikowaka wa gitsrukaachi Wilisi yegi ranikikolupa Pawlo

²³ Gepi ksolaloterune tomga. Wane china, “Galpokjixanna gepi pacha solalone gokaynona Susari yinripna, ga wa payokgipremole kawalyo kya-paklerune, ga wa gepi pacha kchokorejerune. ²⁴ Gwapanna kawalyone Pawlo gwamtanropa. Kigle gapokle gixkakanru Gitsrukaachi Wilisi yegi.”

Kiruka Wilisi chinanupa

²⁵ Yonatlo kiruka wane chinyawaka:

²⁶ Gitni Klawtyo Risyano.

Wa kshinikanuru potu Gitsrukaachi chinanupa Wilisi. Nalukgiwakatyi.

²⁷ Tye jeji, Pawlo, Goteyone kashichanruna, ruylatanrupmakna. Solaloneyma napyegitlu. Nkoshpaklu. Gi rixanu numatatkalu Romano rixinri. ²⁸ Naluka gimatletinri klu chinanu jigyegitluna. Jemanshinikankakjetyawakna naniklu. ²⁹ Nukshiklu wa jigyegityaluna Goteyone gepomsalkakapiranaya Tokanchi Yokanatkaluruya wannanu. Gike jigyegityaluna rupninri chinanupa ga wa rostutikolupa. ³⁰ Wa nunkakapoklunutka jemanshinikankakatkana waleya, wanekluyakawa nyokanatkalku pixa yegi. Nunkakna jigyegitjene runkakyapyina waleya.

Seyoka.

Wilisi yegi samyokika Pawlo wa Susariya

³¹ Solalone ganikatkalu Pawlo rixa towutikowakna. Goyechno Gantipatri ranikluna. ³² Waleprikogone Pawloya ruchi yaletkatkana kawalyo yapachine. Solalone satoka gipjigrukna. ³³ Susari rapokinitkana. Kiruka renekatkalu gitsrukaachi. Wale yegi rutaakoxluna Pawlo. ³⁴ Gitsrukaachi

getyongatalkalo kiruka. Repomgalu ginakasreta gajerunanni. Rumatinitka Surisa gajeru rixinri, ³⁵wane china, “Njemanyi runinipna wa pjigyegitjene.” Girorepi, tsrupji, girukotjixyatkalu.

24

Tertolo jigyegitlu Pawlo wa gitsrukaachi yegi

¹ Pamyogogne giknoginitka yopikatka Sasertotene Gitsrukotpotu Ganani, pimrine tsruneyma, ga wa satu ktokanuwakleruyuma, Tertolo. Runkakletluna Pawlopirana gitsrukaachyegiya. ² Tomgaka Tertolo. Yinuwaka jigyeglewleta. Wane china, ³ “Ga wa pixa chinanu kigle gwashlepotwu. Gixopirana giglepokotka yinyegiya pyanshinikanugnawlele chinanu. Psol-gogneko, pasretmnananuka wyopotyalu, psolpotuyako wpyoagnutjeti, kanshinikanuru potu Wilisi. ⁴ Ga wa nma mumaletpotutyanyupi, nagjityi pyijnakotyapwu pshinitsonu wa pixjetyawaka potukalyi.

⁵ “Gi rixanu wukshiklu tye jeji kojwakpotlewjetachri. Yagotkaklu palnakakjetachrini wa pejnuruneko Goteyoneyegkaka psolchijiyako. Walenwa Nasarenone mkoje chinkalune kosekachri ⁶ Kpashwakapji gimuteru rixkakmaka. Wkashichanru. Waluka gitakyagokleyegitanru Tokanchi Yokanatkalaru wixanu chinyawaka. ⁷ Ga wa solalone gitsrukate Risya gapyegitwu. Psolmuchkonuyako wumyo konyawu. Yokanatna jigyegitjene pixa yegi yinripna. ⁸ Pixpotuko gepomsatanru, pumkata gimatletyaplu pejnuruko tyekakapiranaya wjigyegityalu.”

⁹ Pajigyegitkolutu rixluna Goteyone. Wanepotuko chinruna tyepirana.

Pawlo giykoyegitnawa Wilisi yegi

¹⁰ Gitsrukaachi totwutlu Pawlo yanumatinripa. Giyagni Pawlo gigita, “Gi rixanu numata gixo walapu kgitakyagoklewakleryi nyi yinyegiya, kiglen-shinikanurno nuykoyegitinwa. ¹¹ Gi rixanu pixa gimkata gimata jemletlu gi wa pamole gegpognepnutewani Gerosale nkanikinri nyoptsoji-tyeglewtaipinripa. ¹² Gi wa rukshiknona satuyma nugjekaktokanutinri kpashiwakapjiya. Gi koxa rukshiknona yagotkaklu palnakakachrino, gi wa ginkaklewakapjiya, gi wa pokchiyako. ¹³ Gi rumkata gimatkakletlu xani wa jigyegityanona. ¹⁴ Tye nupgujtatnawa pixyegiya, rixgapotyawaka wane chinka pnuke gixachri yimaklewlu, wanepotuko nixa kamrurewyegletlu nutsrukateni Goyakalute. Nalixlu ptowrukakako Tokanchi Yokanatkalaruya ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya yonatkalaru. ¹⁵ Goyakalu nkagwakyalu wanepu yotunru gipnachine chinanu, poyagkakachine ga wa mpoyagkaakane. Wale koxa kagwakna wanna. ¹⁶ Wale chinanu nmuchkotnawa psolpotuyako muklukanuw-nashinikanutkatupno Goyakalyegiya ga wa yinyegiya.

¹⁷ “Giyagni gixo walapu giknoginitka wane nya nenekashatyapna kwamonurune nonerune, ga wa genekashlukaka nanikinripa. ¹⁸ Kpashiwakapji rukshikyanona pimrine Gasya gajene Goteyone. Kpashiri nixkaaka. Gi wa gixoluneyma, gi wa gejnugimalewanatachineyma rukshiknona. ¹⁹ Wanna gimkata gewi gwaleta pixa yegi jigyegitannona waneyna chininipna gitapiranaya. ²⁰ Wannako gimkata ginkaklewleta wa pagixanu mpoyagkaakotu retinnona wa jemanshinikanakjetikowaka ntunwanatini. ²¹ Walepje getko satu tokanchipje wa nsaplewatini wanna ganikajite ntunwanatini. Wane nchina, ‘Yotunkakikolupna gipnachinepirana gitni wa giklukanuw-nayegijxkalurno xani gixyegiya.’”

Wilisi kagwakjixna ma menekanshinikanutkanuwa

²² Giyagni Wilisi yijnakpiranatinitkalu kagwakjixna, gi rixanu rumatpotlutlu wanna Pawlo galixlepirana. Wane china, “Wa yopikinipa wa solalone gitsrukate Risya, numatpotutanu gixapirana.”

²³ Giyagni yokanatlu ksolaloteru Pawlo girukotinripa. Kayaagostureko rixatkaluna. Gi wa rumaletkona gimolene rupxakjenepa.

Gi gepiikata repuklu Pawlo wa Wilisi

²⁴ Pagognetnakni runa Wilisi Trosilayma ganunro. Walanwa Goteyo. Pawlo tonga. Yijnakyegitlu galixlu Geso Kristoya. ²⁵ Poyagkaklupirana ruynumsatlu, ga wa girukotmanrewlupirana, ga wa giklukanuwnayeglu-papirana. Pika Wilisi gitsrukaachi. Rugita, “Pyanutka xani. Kagogne nchininipa nepukanyi.”

²⁶ Kagwaakoxlu Wilisi renekikolupa sroschi Pawlo chinanu kaspukyaplu. Giyagni gi gepiko kata repuklu. Ruynumsatlu.

²⁷ Gepi walapu giknoginitka, Porsyo Wisto kashrigatkalu Wilisi. Ga wa Wilisi galuka gimutletna Goteyone. Giyagni ruknokamatkalu gostutkaluru Pawlo.

25

Goteyone jigyegitlu Pawlo Wisto yegi

¹ Giyagni walesreta rapokinitka Wisto. Mapgogne chininitka Susari kanikya. Gerosale rapoka. ² Runkakluna tsrukakalune sasertotene ga wa wanna potu Goteyone Pawlopirana. Ragjiltuna. ³ Ragjiltuna rupxakikolupna Pawlo chinanu. Gerosale ranikjixyaplu. Yogimagnaputy-atkaluna gatnugapoya ruylatyapluna. ⁴ Giyagni Wisto gigitu wa Pawlo Susari girukotikaluru, ga wa waleko pshinitsonu yanutka. ⁵ Wane china, “Giyagni wa gixa gimkatachine Susari giyopikanu. Gjigyegitanru wa waneya chininipa pagixanu mugletu wa tye jeji.”

Pawlo gaguwyegitlu Susa

⁶ Wanna yegi rawanata yokgipgognepje ga wa pamolgogne getko. Yopika. Susari ya. Waleprikgogne gitakyagoklewjetikowaka tuplata. Rawapjix-atkalu Pawlo. ⁷ Rapokinitka wale, Gerosale giyakatyachine Goteyone sajruklu. Runkaksayempotutluna gektutpotupirana. Gi rumkata gipguj-taletluna galikaka rixinri.

⁸ Ruykoyegitnawa Pawlo. Wane china, “Giketsotaji wa Tokanchi Yokanatkaluruko Goteyonenu, gi wa kpashiwakapjiko, gi wa Susako mugletu nkamrutya.”

⁹ Wa Wisto galuka gimutletna Goteyone. Giyagni Pawlo rugita. Wane china, “¿Gi ge paluka kanikleta Gerosale? Wane nutakyagokinyi tyekakapirana.”

¹⁰ Wane china Pawlo, “Wa Susa gitakyagoklewjetyawaka ntunwatanu. Wane numkata gilepokletikolupa nutakyagokikolupa. Gikena mugletu nkamrutkamka Goteyone, wa pixa gimatpotutyawaka. ¹¹ Gi rixanu wa mugletu nkamrutmaka ga wa pagixanu nupninri chinanupa, gi wa nkegemga nma mupninitipmaka. Seyni malesha chinini wa jigyegityanona gikena gimkata samyokletno wannayegi. Napguwyegitlu Susa.”

¹² Giyagni Wisto giynumsatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rali giynumsaletinitkana, wane china, “¿Paguwyegitluge Susa? Susa yegi pyanu.”

Wisto ginkaklu pogirchi Gakripa Pawlopirana

¹³ Pagognetnakni pogirchi Gakripa ga wa Wirnisa Susari rapokna. Wisto ralukinripna. ¹⁴ Gixgogne wane rawinitkana, Wisto ginkaklu pogirchi

Pawlopirana. Wane china, “Waneru satu jeji Wilisi ginknokamtanru gostutkaluru. ¹⁵ Gerosale nyini, tsrukakalune sasertotene ga wa tsruno Goteyone ginkakno walepirana. Ragjiyegitluna ruklukanuwnayegijikolupa.

¹⁶ “Wanna nugita, gi wa rixjetyawakna Romanone wa satu yineru samyooko wale ma metgojitkanuwana jigeyigitjene wuchichyaplu ruykoyegitinipwa jigeyigitkoluya. ¹⁷ Giyagni gewi runinitkana pejnurunemnuni, gi nkagwakjixajitna. Waleprikogone gitakyagokikowaka ntuplata. Nwapjixlu jeji. ¹⁸ Rapokinitkana jigeyigitjene gi satuna jigyeglewlu mugletu ranikna, wa nkagwakanrumka. ¹⁹ Satupjeru waneyna waleya gepomsalewlukaka rupashichanruyna, ga wa satu Gesopirana gipnachrinatka wa Pawlo gipgujtayalu giwekachri rixinri. ²⁰ Gita gi numatanshinikanuta wane pixkalutu gepomsalewlupiranaya. Giyagni wane nchinru gikta Gerosale raluka yaleta ruglepokyegitikolupa, rutakyagokikolupa tyepirankaka. ²¹ Wa Pawlo gapguwata rumretikolupa Pogirchi Gakosto gimata getjerewatinrigognepotunanuko. Giyagni numretjixlu Susa yegi yokanatkoklunpotunanuko.”

²² Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Gita koxa galuka yijnakletlu wale jeji.”

Wale wane china, “Yechikawa pyijnakotanru.”

Pawlo ganiika Gakripa yegi ga wa Wirnisi koxa

²³ Giyagni waleprikogone runa Gakripa ga wa Wirnisi koxa. Tsrupogirewlu rumupgujewnana. Jiglokjetikwaka rapokna, solalone git-srukateneymananuko, ga wa jejine wanna potu pokchi gajene. Wisto gwapjixlu Pawlo. ²⁴ Wane china Wisto, “Pogirchi Gakripa ga wa pejnurune jejine wixaymalune, getanru tye. Pejnuruneko gixolune Goteyone jigeyigitluna gita yegi Gerosaleya ga wa gewi koxa. Wane china sapleweretna ma muwekinitpatka. ²⁵ Ga wa gi satuna numata jema rupniri chinanupa, ga wa waleko gapguwyegitlu Gakosto. Giyagni wane nixa gishinikleta yokanatkalurupni. ²⁶ Gi wanepotuko waneyno walepiranaya nyonyegityaplu wa gitsrukaachi. Giyagni nkoshpaklu gixa yegi. Pixpotuko galikaka, pogirchi Gakripa, wa repomsatkoklunpatka waneyapno tokanchi nyonatanrupa. ²⁷ Gi rixanu gita goya seprolokunwa gostutkaluru yokanatkoklunchi munkaklewyegitkotuko klu chinanu jigeyigita.”

26

Pawlo giykoyegitnawa Gakripa yegi

¹ Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Pumkata ginkakleyegitnawa.”

Giyagni Pawlo yotukamyota. Ruykoyegitnawa, ² “Pogirchi Gakripa, npoyagnutlu wa pixyegiya nuykoyegitinwa xani ptowrukopirana wa Goteyone jigeyegityano. ³ Galikakakni. Gi rixanu pixni wa Goteyone gixjetyawaka ga wa repomsalewlekakna gimatachriyi. Giyagni nagjityi mapognanutupyi pyijnakotyapno.

Gi rixpototyawaka Gwariseyo rixinri

⁴ “Gi rixanu nmaklutinyakawa nixjetyawaka muchikawayakawa nonerunetskalaya ga wa Gerosaleya, pejnurune Goteyone gimata. ⁵ Muchikawayakawa rumatnona wanna, wa raluka gipgujetaletinipmaknona, wa wanepotuko gixa yonogletachine wixanune mkoje pixkalutunanno Gwariseyonanno. ⁶ Ga wa xani kagwakikolu chinanu Goyakalu gipiratanru wutsrukatenniya nutunwata nutakyagokikolu. ⁷ Wale kagwakikolu kagwaka gapkapletna wpamolegepinerutene, Goyakalu kamrurewyempotutachine gogi ga wa goyechno. Wale

kagwakikolu chinanu Goteyone jigeyegitno, Pogirchi Gakripa. ⁸ ¡Gaa! ¿Gixa goya gayroklurge gixkaklukoya wa Goyakalu yotunkakanna gipnachine?

Kristonune kojwaka Pawlo

⁹ “Giyagni gita galikaka gishinikanuwtpa numkata kamrureta gixo nkamnixyaplu giwaka Nasare Gajeru Geso. ¹⁰ Tye nkamrutapa Gerosaleya. Gitaakalurunanno tsrukakalune sasertoteneya. Yoshmakikwaka nushyayegityana gixo kpashirine. Ruylatkoklundutkana, nugita gita. ¹¹ Gi gepiko kata pejnuruko ginkaklewawakapjikakaya nsaletjetyana. Psolmuchkonuko nertatna mupashiregnuchi chininripmakna. Gimtuwnananumtachripotno wanna chinanu. Nkojwakananumtana pasreta gajerakaka pokchipotunanuko.

Yochigatachri wa Tamasko gapokgapotachriya

¹² “Wane nixananumtini, Tamasko nyinitka. Nutaaka ga wa waneyno kiruka nyokanatikolu tsrukakalune sasertoteneya. ¹³ Pogirchi, ganikaj-gognetkani gatnugapo netyalu tengogne gajeru yochigatachri, tkachi gata-gaju pnute. Ratajiwnayegitwu gita ga wa numotane. ¹⁴ Giyagni chiji wapokana pejnurunnikwu wixni. Satu tokanchi nyijnakota Gewreyone tokanuya nuynumatjeru. Wane china, ‘Sawolo, Sawolo, ¿klu chinanu pkojwakno? Pixnanniko kachinolu pixnanwa pakaxjerewatana yowumajri pixka.’

¹⁵ “Wane nchina, ‘¿Katy Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane china Gitsrukaachi, ‘Gitni Geso wa pixa kojwakanruno. ¹⁶ Seyni palnanutka. Ptunwatanu. Gi rixanu tye chinanu nupgujewnayegityi nutakyapyi notowrerupyi ga wa gipgujtalewatachripyi petanrukakapirana ga wa nupgujewnayegityapyipirana. ¹⁷ Nkoshpakanyi yinyegiya ga wa payinyegiya, wa wanna yegi nyokanatanyi. ¹⁸ Rumreggakakikolupna panene, ruprotakinripna, mapshagwaka rushpakinripna. Pokamlawaka yigatinripna; Satanasyo girukotlewatyawaka rushpakinripna; Goyakalu yegi yigatinripna; kaspukmukochiretikolupna, ga wa waneya rixinripna kpashirine gixkakaluneyma, gi rixanu ralixnona Gita.’

Gi wa malixkotni wale wa tengogne gekakgitikaluru

¹⁹ “Giyagni, pogirchi Gakripa, gita gi wa malixkatno wa Goyakalu gekakgityano. ²⁰ Seyni wa Tamasko gwanatachine gapka, ga wa Gerosale gajene, ga wa psolusretako Gote gajene, ga wa payineko nunkaklewyegita renshinikanutinripna. Kashrijetikolupna Goyakalunune rixinripna, geshinikanutachine kamrure pixkapotuko kamrutinripna. ²¹ Wale chinanu Goteyone kashichno kpashiwakapjiya. Ruylatmaknona. ²² Giyagni Goyakalu gipxakalchinanno, xanigognenanu nomkagi gipgujtalewleyegitna mturune ga wa tsrune. Gikena nchina wanepnute. Tyepjeni tokanchi geneklewatachine chinyawaka ga wa Moysisi chinyawaka ginachripa. ²³ Tokanchi ginkakletachine ginkakletlu wa Kristo salewninripa. Walenwa muchinanu gapka yotunotachripa gipnachinetskalaya, yine yegi runkakletyaplu pokamlalu ga wa payinyegiya.”

Pawlo chanixlu Gakripa ralixinripa

²⁴ Wane china giykoyegletnawa. Giyagni Wisto tsru tokanu rixnawa. Wane china, “Seproluktayi, Pawlo. Gi gepika Tokanchi Yonatkaluru pumat-inri seprolookakyi.”

²⁵ Wane china Pawlo, “Gi wa seproluno, kshinikanuru Wisto, seyini tokanchi galikakpotunanu kanshinikanuru nyanumatya. ²⁶ Gi rixanu,

Pogirchi, pumatlu tyekakapirana. Pixa getanu koxa nyanumsata pguje-tanwaka. Gi rixanu gi nkagwaklu yogimatika wale. Gi rixanu gi wa kegnete kamrutikalurni wa tye. ²⁷ Pogirchi Gakripa, ¿gi ge palixna tokanchi geneklewatachine? Numaty palixinri.”

²⁸ Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Ptsotsotaji magata pushinikanutyano Kristonu nixinri.”

²⁹ Wane china Pawlo, “Nagjitlu Goyakalu wa ptsotsotajiyako ga wa gix-potuyako pixa ga wa pejnuruneko nyijnakotjene wa xani, gitako pixka gixachinetkani, seyni tye gosturutsapje gi waneyapgi.”

Gakripa goya

³⁰ Rali wane chinretinitka Pawlo tyepirana, Pogirchi palnatka, ga wa gitsrukaachi, ga wa Wirnisa, ga wa wannayma tuplanatachine. ³¹ Wa ruxrikamtinitkana, wannakakluko wane chinkakna, “Gi satuna kamruta tye jeji rupninri chinanupa, gi wa rostutikolupako.”

³² Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Tye jeji gimkata kaspukletkamka ma mapguwyegitkanumkalu Susa.”

27

Roma yokanatkaluru Pawlo

¹ Giyagni wa rutaaka wyagapgatnripatka, Gitalya gayinripatka. Ksolaloteru Golyo giwakatletachri, Gakosto solalotene yegi gwachri, samyokatkaluna Pawlo, ga wa pimrine gostutkalune waleyma. ² Giyagni watskotatkalo sato tsro kanawa potu Gatromentina giyakatyachro. Gasya pokchikaka galuka yaletachro. Wutspegatka. Wixaymalu Garistarcho, Tesalonika, Masetonyasreta gajeru.

³ Waleprika Sito wutspakatka. Golyo kigle getle rixlu Pawlo. Ruchi yaletlu, ralukanune yegi yinri, rupxakyapluna. ⁴ Wane wutspegyatka. Suproknipreka tukasretate gayapamta. Gi rixanu kannipgyalu gaxarikamtu. ⁵ Surisya Wenne ga wa Pampiri Wenne gayapamta. Mira wapoka Lisyasreta pokchi. ⁶ Ksolaloteru wane gikshikyalo sato tsro kanawa potu Gagantri giyakatyachro, Gitalya yachropa. Wala pokotwu. ⁷ Gi gepikgogne wyagapgata yiglepotuko. Wixasha gapokleta Knito ginaple. Gi kaspukapanwu kannipgyalu. Kretatlapga wyapamta Salmosti. ⁸ Kyapre potu gayinri. Wapoklu Kigleru Yopjewaka chinikowaka. Wane gi gowukaylu Lase Pokchi.

Pawlo giykole mjemkotu

⁹ Gi gepikgogne wuknokakatka. Kyowiklu yagapgalu, gi rixanu ruknogatka wa gogajirewlogogne. Pawlo giykotna. ¹⁰ Wane chinna, “Jejine, netlu tye yagapgalu wanepu tsru gimtuklupa ga wa tsru gangalupa, gi wa wunruchipjeni ga wa kanawa koxa, seyni wuwekinriko koxa.”

¹¹ Ga wa ksolaloteru galixna kanawa ganikachri tokanu ga wa kanawateru, wa Pawlo chinyawaka pnute. ¹² Gi kiglepokyopjewakleru wuknokakyaplu ginapu. Gixo gishinika yaleta waneya, gikta rumkata gapokletluna Winisi, wane wuknokakyaplu ginapu, Kretaknipreka yopjewakle, tkachi kegnetesretateswaji ga wa potukdesretateswaji giyakatyachrinnipgya gapokannipgyajetyawaka.

Jiwylunnipgya pixkalutu

¹³ Tkachi kegnetesretate ruyakannipgyatya. Yiglepotuko rajpopokannipgyata. Kagwakluna waneyatkana wa rushinikanruyna. Kosetatkaluna tsataprena. Kretakniprekawnaga yana. ¹⁴ Gowukshini rapyegitlu

kannipgyalu jiweylunnipgya pixkalutu, Geroklito giwakannipgyani. ¹⁵ Tushatkapka kanawa. Gi tumkata yoptoretlu kannipgyalu. Wetashatkatlo. Gayashatkatka. ¹⁶ Satu mturu kanipreklu, Klawta giwakatletachri, wuknogamta. Wixasha gimkatle gishatkapletlo mturo kanawa pokotkaluro. ¹⁷ Wala ranikinitkana. Wane rixa gigleretanutkalona tsro kanawa. Rapatona. Surtesloji pika gapokletna. Jijrukluna mkachrichrata. Wane wixa gayashletatka. ¹⁸ Giyagni wyowjeyempotutana. Waleprika ruknopjegawunnutanatkana. ¹⁹ Waleprika potu wumyoypotuko wuknokgachratatyatkalu kanawa yaninri. ²⁰ Gixgogne gi pgujru tkachi, gi katagiriko. Wunnewgoggenatana. Gike kagwaakatka wanepnute wushatkapikolupa.

Pawlo giglenshinikanutna rumotsatjene

²¹ Gixgogne wogajirewatanatka. Giyagni Pawlo wanna ganikajite tunwata. Wane china, "Jejine, galikaka gixa gimkata galixletkamkano. Gimka Kreta wutspeginnichi, ma munyegitkanimkawu tye gimtuklu ga wa gamgalu. ²² Ga wa xani nuykotgi kiglenshinikanupgi. Gi rixanu gi satuna gixa gangagiwekletanu. Seyni kanawapje gamganu. ²³ Gi rixanu tyeyechnoni gita yegi rapoka Goyakalutowreru. Wa Waleno gita. Wale nkamrurewiyegita. ²⁴ Wane china, 'Pawlo, gi pikanutka. Susa yegi pumkata gapokletinripa. Ga wa Goyakalu genekyi pejnuruneko puyagapgatanune.' ²⁵ Giyagni, jejine, kiglenshinikanupgi. Gi rixanu gita galixlu Goyakalu, wanepotuko rixanu wa chinyawakno. ²⁶ Seyni wumkata satu kanipreklu gitaakota."

Galuka gasukletachinmaka

²⁷ Pamole gepkoxamkojyecho chininri, Gatriyakoskitgatlapa gayashatanatka. Ganikajyecho kanawa ganikachine kagwaklu gi gowukatkalu chiji. ²⁸ Yantagatluna. Gepkoxamkojmolekano rukshikyaluna tennuga. Wanepnuteyaka yana. Rumepe yagotgaletatnakna. Mapmole patsrujire metro tennuga rukshikyatkaluna. ²⁹ Wanna piklu sotlu gwiywaka wyoxgiyegitinripa. Giyagni tosti ruknokgatluna gepkoxamkoje tsataprena. Ragjigognetna rumrerekinripa. ³⁰ Giyagni tsro kanawamka rasukyamkana ganikachine. Jijrukगतatkalona kanawa mturo. Wala pguta rapgutatanatna jijrukगतyapluna wa tojri gajeru tsataprena. ³¹ Pawlo wane chinru ksolaloteru ga wa solalone "Tsro kanawa ma mutukinna wanna, gixa gi gimkata gishatkapkotanu."

³² Giyagni solalone gistakatsatkatkalona mturo kanawa. Retasha gijrukletatkalona.

Tsro kanawa yagapgatyachine gali gogajirewleta

³³ Pawlo nikjixatkana pejnuruneko rumrerekastipotunanuko. Wane china, "Pamole gepkoxamkojgognetkani tye gkagwakannata gogajirewatini. Giketsoitaji gnika. ³⁴ Giyagni nuykotgi gnikanutka. Gi rixanu tyenwa giwekinripa. Gi rixanu gi pajiwutsana gamgini pejnurunekgi gixa."

³⁵ Wane chininitka, rawlo jimapro. Poyagnutlu Goyakalu pejnurune getanu. Jiknajrotlu. Yinuwaka nikletatkalu. ³⁶ Giyagni pejnuruneko kiglenshinikanutka. Niikoxatkana wanna. ³⁷ Wane pejnuwu tsro kanawa, gepi pacha payokgipremole patsrujire. ³⁸ Jinanutkana. Komlikayakatatkalona kanawa. Tsru wenu ruknokanatkataluna trikoji.

Taschekatka kanawa gitsroka

³⁹ Gogi rixinitka gi wa rumatluna chiji, seyini retluna ratlogkapyawaka. Kaksatewnaglu. Wane rushinika gitspaakakletlona kanawa

rumkatiniplona. ⁴⁰ Koshpirokatsatatkaluna tsatapre. Tsrú wenu kaspukatkaluna. Waneklu koxa kogrokatsatatkaluna potukatapretsna. Romukluna mkachrichrata teno gajeru kannipgyalu yegi. Wangasreta ya kownokletatkalona. ⁴¹ Giskitga ganikajite, taschekatka kanawa. Taschekajritanatika. Gi tuyoljetatka. Ga wa tostsi tutsptagstsiyatka gichkogalu chinanu.

⁴² Giyagni solalone gishiniklu ruylatokolupna gostutkalune, gikena ma masuukanpakni ganogatachri. ⁴³ Seyni ksolaloteru galuka gognetkaketlu Pawlo. Rumaltayegitlu wanna gishinikle. Wale yokanatakana gimkata ganogletachine muchinanu gapka ruptekgamtinripatkana, chiji rapokinripna. ⁴⁴ Ga wa gixetachine, pimrineko kanawashpata, ga wa pimrineko klunerukokta kanawa gajeru, yiyatkana. Wane rixkatka pejnuruneko chiji gapoka. Rognewatatkana.

28

Gimnu saprikamyotlu Pawlo

¹ Wognewatinitka. Giyagni wumatatkalu kaniprekluni. Melita gi-wakni. ² Ga wa patokanchiko yanumatyachine retwamonpotutwuna. Pawatatkana. Kigle yoptole rixwuna pejnurunekwu gina chinanutka ga wa kachikleru chinanu. ³ Giyagni rapatjepluta Pawlo. Xirnachri gogo rutaklu. Satu gimnu chichi gemnu rasukya. Saprikamyomtanru.

⁴ Patokanchiko yanumatyachine getinri gimnu ruxripamyonatlu, wane chinkakna, “Tye jeji galikakni kgiylalewaklerni. Tsrú wenu rognewatyani, seyni kgiklukanuwnalu chinanu gi retashatka ruwekinripa.”

⁵ Giyagni wale giwlipatlu gimnu. Xirnachri rapokamtana. Giketsotaji yayixya. ⁶ Kagwaka gankaletmakluna, ga wa walegnapunanu yawnamtinripa gipnachri. Seyni gowukshini potu kagwakinitkana, retluna wa gike kgikloglu. Kashrijetanshinikanutna. Goyakaluktani chinruna.

Poplyo giru gituukaaka

⁷ Waneru kachijneru, kaniprekluni gitsrukate. Poplyo giwaketletachri. Kigle yoptole rixwu. Mappogne gipji rutakwu. Rushinikanuwyegitwu.

⁸ Wane rixatka. Poplyo giru yayixachrina. Pachwatana ga wa tserugatana, giklugachrina. Pawlo jiglokyegitlu. Ragjigogneta. Rutakamyogogotlu. Rutuukaklu. ⁹ Wane rixinitka, pimrine koxa kaniprekluni gwachine, yayixachine ginyegitlu. Rutuukaakana. ¹⁰ Gixo renekashatwuna kagwakpiratyachinanwuna. Wutspeginpatka pokotyawuna walukanru.

Romatkalu Pawlo

¹¹ Mapa ksuru giknoginitka, sato kanawa Galeantrina giyakatyachro wutspegyatka, waneknipreka giknokakginaputetyachro. Wala waneya tumatikolu Gopite wgenene gepirune yaglu. ¹² Surakosa wapoka. Mappogne wane wutuka. ¹³ Waneya wsajruka. Wapokatkalu Rigyo. Waleprika tkachi kegnetesretate ruyakannipgyatya. Waleprika potu wapoklu Potewolo. ¹⁴ Wane wukshiyana moletkakachine. Ragjitwuna payokgipregogne wumwiyapna. Wane wixa yaleta Roma. ¹⁵ Wane gajene moletkakachine yijnakyegitinitkawu, yoptotapwuna. Gapyoputu Pokchipotunanuko ga wa Mapa Gwajetikwaka Pokchi rapokna. Pawlo getinitkana, Goyakalu poyagnuma. Kiglenshinikanutkalu.

¹⁶ Roma wapokatka. Ksolaloteru gostutkalune samyokatkalu solalonepji gitsrukate. Ga wa ruchichka Pawlo waleko rawyawaka rawinripa, satu solaloyma girukotjerupa.

Pawlo gepukna tsrukakalune Goteyone Roma gajene

¹⁷ Wane rixatka. Mapgogne giknoginitka, Pawlo gapatjixna tsrukakalune Goteyone. Rapatinitkana wane chinna, “Jejine, nomolene, gikeyaka nkamrueyegitna yine. Gi wa wuneruneko gixjetyawaka nkotnuka. ¹⁸ Seyni Gerosale nsamyokika gostutkalurno Romanonemyoya. Wanna gitakyagokinno, raluka kaspukletnona, gi rixanu maleshayno nuklukanuwnale nupniri chinanupa. ¹⁹ Ga wa Goteyone yoptopiratno. Giyagni nerutka Susa napguwyegitinripa. Gi wa waneyo njigyegityapna nonerune. ²⁰ Giyagni tye chinanu nepukgi netyapgi ga wa nuynumsatyapgi. Gi rixanu Gisrayiline kagwakle chinanu gostutkalurno tye yowumatsaya.”

²¹ Giyagni wane chinruna, “Gi Gote giyakatyachrotsotaji kiruka wyop-toyegityi. Gi satuna wane giyakaty wumole runkakletpiranyegityapyi, mugletu chinpiranyegityapyi. ²² Walukmaka yijnakyegletyi pchinan-shinikanutyawaka. Gi rixanu wixa gimatlu psolusretayako nyi pnuko gixa galixletachine mkoje gapatkalunni.”

Ma malixlenna Goteyone

²³ Pagogne rutakna. Gi gepika wanna yayegitlu rawyawaka. Runkakpokowakatna. Wanna yegi rupgujatlu Goyakalu pogirewatyawakapirana. Rushinikanutna Gesopiranaya Moysisi Tokanu Yokanatkalaruya, ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya, goyechnokawpotuko wa kaypotunanuko. ²⁴ Giyagni pimrine gishinikanutka chinyawaka chinanu, ga wa pimrine gi galixa. ²⁵ Gi wa panshinikanurunni wannakakluko. Giyagni ralimtatkana. Pawlo wane china tye tokanchi, “Kigle yanumle rixa Gi-wekikaluru Kpashiri, tokanchi geneklewatachri Gisaiyaya. Wane chinna wutsrukateni:

²⁶ Nyi yine yegi pyanutka.

Wane pchinanu:

Gijnakopna gyijnakotini, gi gimata jemanuna.

Getini getinmaka, gi gimata getanuna.

²⁷ *Gi rixanu shikowgajitkana nyi yine.*

Ga wa gijnakopnayna kyapreru yijnakotyana

Ga wa rushyagaletna. Giyalna ma metinitipna.

Gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna.

Gi rajiyakna rumata jemyana,

ma kashrijetikotupna, nma mutuukakyanupna.

²⁸ Giyagni gixa gimatanru payineko yokanyegitkatka tye gognetkalewlu Goyakalunu. Wanna yijnakotanru.”

²⁹ Wane chininitka, Goteyone yatka. Repomsakakpotna.

Gepi walapu gostutkaluru rixinri Pawlo runkaklewatya

³⁰ Giyagni Pawlo gepi walapu solwalapuko gipji wenutkalurupji rawa. Yoptotna pejnuruneko runyegitjene. ³¹ Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakleta. Pgujetanwaka china ginkakletna Gitsrukaachi Geso Kristopirana. Gike gimaletlu.

Kpashiri Pawlo Kirukate Romanone Chinanu

Kiruka yonatachri ga wa yonatanrupirana

¹ Gitni Geso Kristo wayegrerno Pawlono, tomgakalurno yokanatanrupa, nutakikolupa Kiglerpotunanu Goyakalu Tokanu chinanu. ² Tye tokanchinwa muchikawa rupiratanru tokanchi geneklewatachineya Goyakalunu, kpashiri yonchiya. ³ Tye tokanchinwa Giturupiranni. Walenwa Tawiklopisha gimaneya. ⁴ Walenwa gipgujetkaluru Goyakalu Wgene rixinri muchkonuyma. Gipgujetkaluru Giwekikaluru Kpashirpotuya, wa gipnachinetskalaya yotunomtyachritka wa Geso Kristo Wutsrukate. ⁵ Geso gimutlewe chinanu yokanatanru nutakikolu, ralixyapluna Wale tokanu ptowruneko pachijnemnunanuka gajene wa giwakaya.

Kiruka yoportachine Romanone galixachine

⁶ Wanna galixachinemkojenangi gixa. Geso Kristo tomganungi, ⁷ wa pejnurunekgi Roma gwachingi. Goyakalu galukanungi, tomgakalungi, kpashirinepgi, gimutkalunepgi gixa. Wa Goyakalu Wuru, Wutsrukate koxa Geso Kristo giglenshinikankakangi ga wa rumutangi.

Pawlo galuka Roma salwayegletna galixachine

⁸ Muchinanu npoyagnutlu Noyakalute, Geso Kristoya pejnurunekgi gixa chinanu, wa gixa galixle psolchijneko pogitikolutka. ⁹ Goyakalni nkamrurewyegitanru nonshinikanuya Kiglerpotunanu Tokanchi Giturunu. Walenwa netjeru, gi nutuka gishinikletgi wa gixa nagjigogneyeegognenatgi. ¹⁰ Nagjitlu patako wanepu pagogne, Goyakalu galukiniplu, kigleru yagapala gixa yegi nyinripa.

¹¹ Gi rixanu gita galuka getlepotutgi wa nkotspaltayegityapgi Goyakalu genekashle Giwekikaluruya gmuchkotanshinikanutjerupa. ¹² Walenwa wugleretanshinikanutikolupa gixaymananuko satkaka galixleya, gixanni wa gitanu koxa. ¹³ Seyni gi naluklu, nomolene, gma mumatyanru, wa gixo katmaka wane nushinika gixa yegi nyinripa, seyni xanigognenanu wane nixa gimaletletkota. Naluklu wa gixatskalaya koxa waneyapno nkamrutanrupa, payinetskalaya pixka.

¹⁴ Nriwishkatna Kriykone, kgimtokanurune koxa, wanepnute kgimatkalurune ga wa mumatkalene. ¹⁵ Giyagkoxni gita pejnuruko numkatyawaka naluklu ginkaklewyegityapgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gixa koxa Roma gajengi.

Kiglerpotunanu tokanchi giyaklewele

¹⁶ Gi rixanu gi nupatewatlu gita Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu walenwa Goyakalu giyaklewele wa gognewatikaluru chinanu, pejnuruneko galixachine chinanu, wa Goteyone gapka chinanu, ga wa Kriykone koxa chinanu. ¹⁷ Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi gekakgitlu Goyakalu poyagkalewele yineru galixle chinanu. Ga wa pnuteyaka galixlu waneyaplu, Yonchi chinyawaka: *Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.*

Yine mukochire

¹⁸ Pgujetanurni Goyakalu jgekanu tengogneya ptowruko makagwampireyna, ma poyagkaklenuyna wanna yine chinanu wa rumretanruna galikakpotunanu tokanchi mpoyagkaakane rixinrina. ¹⁹ Gi rixanu wa

Goyakaluya gimatikolotka wanna koxa gipgujetyegitka. Gi rixanu wa Goyakalu gipgujetlu. ²⁰ Gi rixanu wa mpogijetkaka wa Goyakalunu, walenwa gike rixiniko mnikawnakatu ruyakle, wa Goyakalu rixinri. Mpogijetkaka pgujetanru wa ruyakotiniyakawlu wa tye psolchijneko. Gimata jemkalurni wa kamrutkalurkaka chinanu. Giyagni wannako chinanupni, wanna mpoyagkaakane.

²¹ Gi rixanu rumatmamluna Goyakalu, gi rupashichluna Goyakalu rixinri. Gi koxa poyagnutluna, seyni maleshawaka nutanshinikanutna. Manshinikanugajine mapshaga rixgajitkana. ²² Kgimatkalerune rixashatnawana. Seprokanatkana. ²³ Royaknu Goyakalu mpojpakatu rupekotluna yagluchi yineru pojpakalu pixkalutu, ga wa kamejirune pixkalutu, ga wa nikchine gepkoxamkojejixirune pixkalutu, ga wa gistako yosrolotyachrikaka ixkalutu.

Jejine ksotanugolune

²⁴ Giyagkoxni wa Goyakalu samyokna puchowninripatkana sotanugnuchi rajiyina, mpashmanene rixkakinripna wannakakluko. ²⁵ Wanna gipekotlu galikakpotunanu tokanchi Goyakalunu gayroku chinanu. Yonogyegitluna, giyakotkalunkaka wa Kgiyaklewakleru pnute. Walenwa gimalwugognenatkalurupa gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

²⁶ Giyagni wa Goyakalu samyokna wa sotanugnuchi kapatmenuru waneyapna. Gi rixanu wa suxkena kashrijetluna rixjetyawakna rumumtoretanruna wa ma mixyawakanna gimumtoretkaluru. ²⁷ Waneko pixka koxa rixna wa jejine. Ruknokluna rixjetyawakna rumumtoretanruna wa suxoneya. Tsrusotanugnuchi rixna wa wannakakluko. Wane rixa mapatmennuchi kamrutna wa jejine jejinkakluko. Gimane koyna saletikolupna rapnutikolupna pupjeyeginatanrunako pixkalutu.

²⁸ Gi wa rugleretluna rumatpotutyapluna Goyakalu. Waneko pixka Goyakalu samyokna satu shinikanchi mugletuya, wa kamrutuyapluna maluukotu. ²⁹ Ptwuruko mpoyagkknuchi, muglenchi, gimkapnuglu, gekutu gwagajpotutanunni. Ga wa wanepnute waneyna ranalna, ruyalawlena, yoptopirkakleyna, yokwireyna, ma nshinikannuyna. Gixaxatachinni. ³⁰ Kapataklerune, Goyakalu kamnixachinni, kgektutetaklerune, galixkotnacinwa, tsru gixashatnacinewa, gekutu koshpakachine, kaaligiruklerune. ³¹ Manshinikanune, mpoyagkaakane, rumumtoretagaluklewe mixkane, maluka gishinikanuwyeglekaakane, metwamonrene. ³² Rumata jemanrukma kna Goyakalu gitakanru, wa wale pejnuka kamrutachine poyagkkluna wa rupninripna. Gi wa walepje kamrutna, seyni rugleretluna pimrine koxa waneko pixka kamrutinripna.

2

Goyakalu wanepotuko gitakayagoklewe.

¹ Giyagni pixako pchinanupni, yineru, girukoktayi pixini wa ruklukanuwna pchinyegitlu satu. Gi rixanu wa klunerukokta ruklukanuwna pchinyegitlu, pukluknanwa pixnanniko. Gi rixanu waneko pixkalutunyi pixni, wa pixa wane china ruklukanuwninripa. ² Seyni wumatlu wanepotuko ruklukanuwnayegjixanna Goyakalu wale pejnananuka kamrutachinepni. ³ ¿Gi ge pushiniku pixa, yineryi, ruklukanuwna pchinyegitna tyekaka kamrutachine, pkamrutlu waneko pixkalutu: pixlege kaspunwanu wa giklukanuwnalupa Goyakaluya? ⁴ ¿Peyikluge pixa wa Goyakalu makotkotu rumutlewe, tsru pogirewlu potu shinikannuya, ga wa

rakotanshinikanrewle? ¿Gi putakyagoklu walekni, wa Goyakalu kosekan-shinikanutyi penshinikanutinripa?

⁵ Seyni pshiknugajiya, wa paji gi penshinikanutya, pumretanru pixan-pako jgekanchi walegognepa jgekanchigogneklupa, rupgujewnirigognepa wa Goyakalu wanepotuko gitakyagoklewatinipa. ⁶ Wale gapnutanru satkaka rixpoko kamuretyawaka. ⁷ Kashnantakognenatachine kigleru kamrutna, rujaluna yochiglu, kagwakpiiru, mpojpaknuchi, Wale rap-nutinna wanna ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatu. ⁸ Seyni kgimkapnugaklerune, gi wa ralixluna wa galikakpotunanu, seyni ralixluna wa mpoyagkknuchi, Wale rapnutinna wannapi jgekanchi wanepnute gimtuwakchi. ⁹ Salewakchi, kachinolu koxa psolpotuko yineru giwekachri chinanu wa gektutu kamrukleru, wa Goteyonepni muchichachripa, ga wa Kriykonkoxapni. ¹⁰ Seyni pogirewlu, kagwakpiiru, giglewanshinikanru kigleru kamrutachinepa, muchinanu Goteyonupa, Kriykonkoxapni. ¹¹ Gi wa manewle gigenlu chinanu yoptotanru Goyakalu wa yineru.

Tokanchi Yokanatkaluru wane migjene

¹² Gi rixanu ptowruneko waneyamigjene Tokanchi Yokanatkaluru mukochirewatachine, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene koxa ranganna. Ga wa ptowruneko Tokanchi Yokanatkaluruya mukochire-watachine ruklukanuwnanna Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹³ Gi rixanu gi wa poyagkakachine Goyakalu getanuya wa yijnakoshatachine, seyni Tokanchi Yokanatkaluru kamruklerune muklukanuwnakaakonetskani. ¹⁴ Gi rixanu wa payine gi waneyna Tokanchi Yokanatkaluru, rumumtoretanruna kamrutluna wa Yokanatkaluru Tokanchiya, wanna Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene, seynimka waneyna Tokanchi Yokanatkaluru wannayako. ¹⁵ Rekakgitluna wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrurepa kayongalutkani rajiyina. Rupgujtanshinikanutnawana. Wanekopshini jigyegitnawana rushinikanuwnaleyna. Rapgutkakna panshinikanu wa satunshinikanu. ¹⁶ Wane rixanu walegognepa wa Geso Kristoya Goyakalu gitakyagokanru yine yogimatanru, wa chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gita ginkakletanru.

Wa Goteyone ga wa Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁷ Petanu, pixni Goteyo chinnachriwayi, wa Tokanchi Yokanatkaluru munangachriyi. Pterpiranatnawa Goyakaluya. ¹⁸ Pixa gimatlu Goyakalu gishinikanru, pumata getanru wa kiglerpotu. Yimaakaluryi Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹⁹ Paponshinikanutnawa wa pixni wa maygalene kosekachriyi; pixni wa pokamlalyi mapshagawaka gwachineya. ²⁰ Pyimakjetna manshinikanune. Mturune yimakachriyi. Waneyyi gimatkalewlu psoluko ga wa psoluko galikakpotunanu Tokanchi Yokanatkaluru. ²¹ Giyagni pixa koxa wa satu yineru yimakachriyi pixinipa, ¿gi ge pyimaknawa pixnanuko koxa? Pixa wa ginkaklewatachriyi ma chowguwatikotupa, seyni ¿pchowguwatawa pixa? ²² Pixa wane chinachriyi ma mumopatlewatikotupa, ¿pumopatlewatge pixako? Pixni wa yagluhkaka getnanutachriyi ¿mupashiregotyi? ²³ Tserpiranatnachriwayi wa Yokanatkaluru Tokanchiya. Pma kamrutkalchinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru, ¿gi ge pma mupashichyanru wa Goyakalu waka gike? ²⁴ Gi rixanu mupashichkotu gixkaklu Goyakalu giwaka payinetskalaya, chinyawaka wa yonchi.

Sajruka gistaklewlu galikakpotunanu

²⁵ Gi rixanu sajruka gistaklewlu gipxaklewata galikakpotunanni, pkamrutiniplu wa Yokanatkaluru Tokanchi. Seyni pkaspukiniplu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wa pixa sajruka gistakikolu kamrutka masajruka gistakikotpatka. ²⁶ Giyagni wa msajruka gistakletkotu kamrutyaplu Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka, ¿gi ge wale ma sajruka gistakletkoklunu gitaako sajruka gistakletikolu chinanu? ²⁷ Girukta wa mumumture sajruka gistakletkotu seyni kamrupotutlu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wale giklukanuw-nakakanyi pixa kapiranyegirutkayi, ga wa sajruka gistakletkaluryi, seyni pkaspukinri wa Tokanchi Yokanatkaluru.

²⁸ Gi rixanu gi wa Goteyni, wa wane rixa gipgujewnaletachrini, gi waleni koxa wa sajruka gistaklewlu gipgujewnalu wa manchiya. ²⁹ Seyni Goteyni wa gitokoya Goteyo, ga wa sajruka gistaklewlu walenwa gaschiya, wa giwekikaluruya gi wa Tokanchi Yonatkaluruya. Gi wa rumalwurni yineya seyni Goyakaluya.

3

Panene pnute waneylu Goteyo

¹ ¿Giyagni kluneri waneylu Goteyo panene pnute? ¿Klu rupxaklewata wa sajruka gistaklewlu? Gixo psoluyako. ² Gi rixanu muchinanu Goyakalu tokanu galikakpotunanu gaponshinikanutka Goteyone yegi.

³ ¿Gi rixkoxge wa pimrine wanna malixaklene rixinrina? ¿Wanna ma malixle chinanu gi ralixikolupa Goyakalu? ⁴ Gike rixiniko. Seyni wa Goyakalni myokwiretu ga wa ptowruko yineru kayloklerunmakni, wa tokanchi yonatkaluru chinyawaka:

Wa Pixa, Goyakalu, muklukanuwnaakaotupyi pchina yanumsaletinri; Wa paalirewatinripa wa putakyagokikolupmaka.

⁵ Yineru ma poyagkaklenu chinanu pnute pgujpotlu Goyakalu poyagkaklewle. Wane rixini galikaka, ¿gi wchinanuna? ¿Mpoyagkaakatlege wa saletlewatini Goyakalu? (Wa yineru gixyawakako nchina.) ⁶ Gike rixinanuko. Wa wane rixini ¿gi rixpoko giklukanuwneyegjixletanna tye psolchijneko gwachine wa Goyakalu? ⁷ Seyni naylokke chinanumka tsru rixinipa Goyakalu myokwirnu, rumalwutikolupa Goyakalu, ¿klu chinanu nuklukanuwneyegjixkota gita kmukochireru pixka? ⁸ ¿Klu chinanu gi wane wchina, “Wkamrutanru gektutu runinripa wa kigleru”? wa pimrine wane chinyegitwu wa wane pguta wchinyawaka. Poyagkaaka ruklukanuwneyegjixikolupna wane chinachine.

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako

⁹ Giyagni ¿klunerni? ¿Wanna pnutlege kiglewu wixa Goteyonwu? Gike rixininanuko. Muchinanu wunkakletanatkanana Goteyone, ga wa payineko, pejnuruneko kmukochirerunni. ¹⁰ Wane chinyongatyawaka:

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako.

¹¹ *Maleshlu gimata jemachri.*

Maleshlu satu Goyakalu gijgachri.

¹² *Pejnuruneko gitspalata.*

Gike gapine rixkana.

Pawane gixkalunenatkanina.

Maleshlu satu kigleru kamrutachri.

¹³ *Yomlechi gitpukachri pixka rixapljaitna.*

Ginnuyana yokwirewatna.

Gimnu kachingate pixkalutu waneyna gispuyana rapukote.

¹⁴ *Ginamna katsepoyna kamakpiirewleya, kapsakletlewleya.*

¹⁵ *Teyaknanjixirunni wa ruyokyaapluna granchi.*

¹⁶ *Gigapkaka rawa gimtuklewlu, tsru salewnalu.*

¹⁷ *Gi rumatluna gwashatikowakgapo.*

¹⁸ *Wannaygale getanu maleshayna pikyaluna Goyakalu.*

¹⁹ Seyni wumatlu ptowruko Yokanatkaluru Tokanchi chinyawaka, wane china Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, wa pejnuruko yineru pokche rixinripa wa psolchijnepotunanuko gwachri giklukanuwnakaakalurupa Goyakalu getanu. ²⁰ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutkalchinanu gi pamanennako muklukanuwnakaakonepni Wale yegi. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya rumatika wa mukochri.

Poyagkaklewlu wa galixlewlu

²¹ Ga wa xani Tokanchi Yokanatkaluru migje poyagkaklewle Goyakalu pgujetanurutkani. Gipgujatkalurni wa Tokanchi Yokanatkaluruya ga wa tokanchi geneklewatachineya. ²² Poyagkaklewle Goyakalu, Geso Kristo galixikolu chinanu, wannanupni ralixjene pejnunanuka. Gi rixanu pixkakalunni. ²³ Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata. Gi rapkapluna wa royaknu Goyakalu. ²⁴ Ga wa rumutlewle chinanu Goyakalu muklukanuwnakaakone rixkakna. Walenwa renekashle, gi rixanu Kristo Geso wenuclu yine gognewatinripa. ²⁵ Goyakalu galukyawaka, Geso chinanukni kaspuuka yineru mukochire ralixleya, Gesograga chinanu. Wane rixa gipgujewnakakletlu Goyakalu poyagkakachri rixinri, wa wane rixa getashletlu wmukochire wa muchikawa wkamrutanrukaka. ²⁶ Pogetwamonrewlu rixkalchinanu Goyakalu, rumatyapluna yine wa galikakni poyagkakachrini Wale tyegognekakaya, gi rixanu tyegogneko poyagkakachrini Wale, ga wa poyagkakachri rutaklu yineru, Geso ralixinri chinanu.

Tserpiranawnalu gimaletkaluru

²⁷ ¿Ginaakoxluge wa tserpiranawnalu? Ginanshichkaluru. ¿Giru Tokanchi Yokanatkaluru chinanu? ¿Kamrurchiyele? Gike. Seyni rixjetyawaka galixlu. ²⁸ Giyagni wyanshikanatlu muklukanuwnakaakotu rixinripa wa yineru ralixleya, wa Tokanchi Yokanatkaluru kamruremigjeya. ²⁹ ¿Wa Goteyonenujerge wa Goyakalu? ¿Gi ge payine Goyakalutkoxni wa Goyakalu? Galikakpotunanni payine Goyakalutkoxni. ³⁰ Gi rixanu satupjerutni Goyakalu. Walenwa muklukanuwnakane rutakanna sajruka gistaakotachine galixluya, ga wa msajruka gistaakotkone koxa galixlu chinanu. ³¹ ¿Giyagni wutakashatlu maleshawaka wa Tokanchi Yokanatkaluru galixlu chinanu? Gike. Wmuchkotlu Tokanchi Yokanatkaluru.

4

Gawrani wyimanrupa

¹ ¿Gi wchinankoxlu wa Gawra gikshikanru? Walenwa wutsrukutni wumaneya. ² Wa Gawra muklukanuwnakaakotu rixinmaka wa kamrurchiya, ralixkotinmakwa, seyni gi wa Goyakalu getanu. ³ Gi rixanu ¿gi china wa yonchi? *Wa ralixlu Goyakalu Gawrani. Rutakyegitka poyagkaklewle rixinri.*

⁴ Seyni wa kamrurewatachriya gi wa genekashlu kagwaaka wa wenu-tikolu, seyni riwishkaachi. ⁵ Ga wa girukta gi kamrurewata seyni ralixlu Goyakalu wa mupashiregolune muklukanuwnakaakone gitakachri, wale galixle gitaaka poyagkakleyapa. ⁶ Tawi pixka koxa wane chinyegitlu

giglenshinikanyegitkaluru wa yineru wa Goyakalu gitakyalu poyagkakle kamrurchi migje. ⁷ Wane china:

Giglenshinikanyegitkalune wanna ruklukanuwnalna

kaspukyegitkana, wa wanna

gishyamukochiretkalune.

⁸ *Giglenshinikanyegitkaluru wa jeji gi wa kmukochireru rutaaka Gitsrukaachiya.*

Yaglu rixa sajruka gistaklewlw, rumatikolupa poyagkaklewlw

⁹ Giyagni wa tye giglenshinikanyeglewlw ¿wa sajruka gistaakotkalunep-enuplege? ¿Waka msajruka gistaakotkonkoxaplege? Gi rixanu wane wchina, wa *Gawra galixle gitaaka wale poyagkakle rixinripa.* ¹⁰ ¿Gi rix-poko poyagkakachri kagwaakota wale? ¿wa sajruka gistaakotkaluru, waka msajruka gistaakotuwa? Gi wa sajruka gistakletkaluru, seyini msajruka gistaakotu. ¹¹ Sajruka gistaakikolu yaglu rixinripa, rumatikolupa poy-agkakachri rixinri ralixleya chinanu. Wane rixa msajruka gistaakotuwa, rurna rixinripa pejnuruneko galixachine msajruka gistaakone, wanna koxa poyagkakachine gitakikolupa. ¹² Rurna rixinrikoxapa sajruka gistaakotkalune, gi wanna sajruka gistaakotkalunepje, seyini koxa wa gomk-agitachine galixlugapo wa wutsrukatni Gawrani msajruka gistaakonowa waneylu.

Wa gipiratkaluru tokanchi, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu

¹³ Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu wa poy-agkaklewlw chinanu galixlewluya, Gawra ga wa giklopishane gipiryegitka wanna yoptotyaplu psolchijneko. ¹⁴ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune wannapmakni yoptotachinepa, gike gaprimkatkani wa galixlu; giknookalurmakni wa gipiratkaluru tokanchi. ¹⁵ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutlu jgekanchi. Gi rixanu ginakakta maleshlu Tokanchi Yokanatkaluru, gi koxa wane kaspukika wa Yokanatkaluru Tokanchi.

Wa gipiratkaluru yoptotko galixlewlw chinanu

¹⁶ Giyagni poyagkakachine gitaaka wa galixle chinanu, wa Goyakalu gimutlewluya rixinripa, poyegi rixinripa tokanchi gipiratkaluru pejnuruneko giklopishane chinanupa, gi wa wannapje chinanupni wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune, seyini wanna koxa chinanupni, wa Gawra galixle waneyalune. Walenwa wutsrukatni pejnurunekwu wixa. ¹⁷ Wane chinyongatyawaka, *Gita gitakyi gixo payinerumnunanuka gitsrukatni pixinripa.* Wane rixa Gawra Goyakalu getanu. Walenwa Gawra galixanru. Walenwa gipnachine genekgiwekletachri. Walenwa wane gwachri pixka chinru wa mwakatuwa.

¹⁸ Mumkata kagwaakotupmaka, kagwaka Gawra. Ralixlu wa *gixo payinerumnunanuka gitsrukatni rixinripa*, chinyawakpotuko: *Wane pixka rixanna puklopishane.* ¹⁹ Gi wa rugroka galixluya. Gi rutakyagoknawa gimaneya gipnachritka. (Satu pacha walapustsitkani.) Gi koxa rutakyagoklu gipnachri twugenewlemapa Sara. ²⁰ Gi koxa nutatlu Goyakalu gipiranru ma malixlenuya. Seyini muchkotnawa ralixleya. Rumalwutlu Goyakalu. ²¹ Psolpotuyako rushinikanuwatya wa ptowruko rupiranru Goyakalu, kgiyaklarni kamrutlu. ²² Giyagkoxni wa Gawra galixle *rutakyegitlu poyagkaklewlw rixinri.* ²³ Gi wa walepje chinanni yonatka wa rutakye-gitikolu. ²⁴ Seyini wixa koxa chinanu, wa wixa galixachinwu gitakye-gitikolupa, gi rixanu walixlu wa Geso yotunkakachri Wutsrukate wixanu

gipnachinetskalaya. ²⁵ Walenwa samyookaluru wixa mukochire chinanu, ga wa yotunkaakaluru muklukanuwnakaakone wixinripa.

5

Muklukanuwnakaakone yoptotanrupa

¹ Giyagni muklukanuwnakaakonwu galixluya, kigle gwashletkawu Goyakaluyma Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ² Wale chinanu koxa wapkaplu tye gimutlewlu gawyegitanru galixluya. Wumuwata wkagwakinri Goyakalu goyaknu. ³ Gi wa walepjeni, seyni wumuwatanu koxa salewakchiya. Wumatlu wa salewakchi kamrutlu kashnantakgogneru.

⁴ Ga wa kashnantakgogneru kamrutlu gasruglewlu. Ga wa gasruglewlu kamrutlu kagwakikolu. ⁵ Ga wa kagwakikolu gi wa kapatmenurni. Gi rixanu Goyakalu gishiniklewle gipkaakalurni wajiya Giwekikaluru Kpashiriya, wenekikolu.

Kristo gipna mkagwakpiraklene chinanu

⁶ Gi rixanu wa Kristo muchkonwu wixanatini, gipapko rupnana mkagwakpiraklene chinanu. ⁷ Kyapreru satu gipnanmaka poyagkakachri chinanu, seyni patako satu mpiikatu rixnawa rupninripa kigleru chinanu. ⁸ Seyni Goyakalu gekakgi galuklewleta wixaya, gi rixanu, kmukochire-runwu wixanatini, Kristo gipna wixa chinanu.

⁹ Giyagni wanepnuteyaka muklukanuwnakaakonwu gigragaya; Waleya wognetkaako wa jgekanchiyegiya. ¹⁰ Giyagni wkamnixanatinrikopshini rupoyikgayegitinwu Goyakalu Gituru gipuka chinanu, wanepnuteyaka wupoyikgayegitikolutka, wognetkaako Wale giwekle chinanu. ¹¹ Gi wa walepjeni, seyni wumuwata Goyakaluya, Wutsrukate wixanu Geso Kristo chinanu. Wale chinanu wupoyikgayegitikolutka.

Pogirewata mukochri ga wa gipukchi

¹² Giyagni, wane rixa jiglokleta mukochri tye psolchijiko satupje yineru chinanu. Mukochri chinanni wa gipukchi. Giyagni wane rixa giknogletna gipukchi pejnuruneko yine. Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata.

¹³ Wa ma mwanatkanuwa Yokanataluru Tokanchi, tye psolchijneko rawanatatka mukochri. Seyni Yokanataluru Tokanchi mwakanuwa gi wa ruklukanuwnakaaka yineru. ¹⁴ Seyni pogirewatatka gipukchi Gatak-luyakawa wa Moysisiklupotunanuko, wanna koxa chinanu gi wa Gata ma mumretkale pixka rixa mukochirewletna. Gatanwa ginachripatka yaglu.

Poyagkalewlu genekashatkaluru

¹⁵ Seyni gi wa mukochri pixka rixa genekashlu. Gi rixanu satupje yineru mukochire chinanu rupninna gixni, pnuteyaklu wa Goyakalu gimutlewle gixo chinanu, ga wa genekashlu satupje yineru gimutlewle chinanu. Walenwa Geso Kristo. ¹⁶ Gi koxa wane pixka rixa wa genekashlu, wa satupje yineru mukochire pixka. Gi rixanu satupje mukochri runya giklukanuwnayegjixlu ruklukanuwnayegjixkolupna, seyni gixo mukochri runya gimutlewlu muklukanuwnakaakone rutakikolupna. ¹⁷ Gi rixanu satupje yineru mukochireya pogirewatini gipukchi ga wa satupje yineru chinanu koxa, wanepnuteyaka pogirewatanna giwekachinepa satupje wa Geso Kristo chinanu, gixo gimutlewlu yoptotachinepa, wa poyagkalewlu genekashatkaluru yoptotachinepa.

Gixo potu gimutlewlu

¹⁸ Giyagni waneko pixka rixanu satupje yineru mukochireya ruklukanuwnayegjixkolna pejnuruneko yine. Waneko pixka rixa: satupje

yineru poyagkaklewleya, pejnuruneko yine muklukanuwnakaakone gitakikolu ruwekinripna. ¹⁹ Gi rixanu satupje yineru majnaknu chinanu ruatakana kmukochirerune gixolune. Waneko pixka satupje yineru yijnakle chinanu gixo gitaako poyagkakachinepa.

²⁰ Wa Tokanchi Yokanatkaluru jigloka wa mukochri tseruwninripatka. Wa mukochri tseruwninika tseruwnapotuta wa gimutlewlw koxa. ²¹ Wane rixa pogirewata mukochri rupninriyna yine, waneko pixka rixa poyagkaklewlu chinanu; pogirewata gimutlewlw ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatu Geso Kristo chinanu Wutsrukate wixanu.

6

Wixa gipniyanatkalu mukochrini

¹ ¿Gi wchinanu koxa? ¿Womkagitanru wmukochirewatinri tseruwninripa gimutlewlw? ² Gike wixiniko. Gi rixanu wixa gipniyanatkalu mukochrini. ¿Gi wixpoko satokleyegitanutnaklu wale? ³ ¿Gi ge gimatlu gixa wa wixa girukokta katkaluru Geso Kristoya, katkaluru rupnaleya? ⁴ Gi rixanu katluya kapnatkalunwu. Waleyma gipnachinetkawu. Wa Kristo wane rixa yotunretinri gipnachinetskalaya Girchi goyaknuya, waneko pixka wixanu wixa: gawinripa gerotu giweklupa.

Goyakaluya wuweka Kristoya

⁵ Waleyma pagipnagalunetkawu wixini Wale gipnale yagluya, waneko pixka rixa yotunotinri yaglu wixanu. ⁶ Wumatlu wa tye: wa kapokotmane wixinri Waleymananuko koroshishkita rutaaka, gike mumkatkatu rixikolupa wa mukochrimane, ma wayegreyanpatkawu mukochri. ⁷ Gi rixanu wa gipnachrinatka, gi wa mukochri giklukatkalu.

⁸ Kristoyma wupnini, walixlu wa wuwekinrikoxapa Waleyma. ⁹ Wumatlu wa Kristo yotunotinritka wa gipnachinetskalaya, gi rupnanutka. Waleyga gi pogirewatanatka gipukchini. ¹⁰ Gi rixanu rupninri, pakatapje rupniyanatkalu mukochrini, seyni ruwekinri Goyakaluya ruwekatka. ¹¹ Waneko pixkapotuko gixanu gixa. Gkagwakinwa galikakni gipniyanatkalu mukochrini, seyni Goyakaluya giweka wa Kristo Gesoya Wutsrukate wixanu.

Genekinwa Goyakalu

¹² Giyagni gi pogirewatanu mukochri gimaneya wa gimane gipnachripa, gma yijnakotyaplu gimane retsotanrewleya. ¹³ Gi koxa genekanru gimane psojite mukochri, mpoyagkknuchi gapi rixinripa, seyni giwekachingi wa gipnapachine pixkalungi genekinwa Goyakalu. Goyakalu galikaka genekanru gimane psojite poyagkaklewlu gapi rixinripa. ¹⁴ Gi rixanu gi wa gitsrukatanutkalu mukochri. Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegitkagi, seyni gimutlewluyegitkagi.

Poyagkaklewlu wayegrenepa

¹⁵ Giyagni ¿klunerni? ¿Wmukochirewatewge gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegwu, seyni gimutlewluyegwu? Gike wixiniko. ¹⁶ ¿Gi ge gimata gixa wa girukokta wayegrene gitakinwa gyijnakotyaplu, wale wayegrene gixinika wa gyijnakotanru? Waka mukochri wayegrengi gixinripa, waka yijnaklewlu wayegrengi poyagkakachine gixinripa. ¹⁷ Poyagnutkalurni Goyakalu, wa mukochrimka wayegretananguni, gyijnakotatkalu gajiya tye pixkalutu ginkaklewlu wa wale chinanu gitaaka gixa. ¹⁸ Mukochri yegi gishpakyatka. Poyagkaklewlu wayegretatkagi. ¹⁹ Gi rixanu yineru muchkotu gixyawakpotuko pixka nchingi. Wane gixa

genekletlu gimane psojite gimuteru wayegreru rixinripa, mpoyagkaknuchi wayegreru rixinripa, waneko pixka gixanu xani. Genekanru gimane psojite poyagkaklewlu wayegretyaplu gipashiregnuyapa.

Mukochri wenutikolu

²⁰ Gi rixanu mukochri wayegretanangi, gi wa poyagkaklewlu wayegrenenangi. ²¹ ¿Klu koxa waneyatkagi waleya, wa xawakni gipatewatanrutka? Gi rixanu gipnalni wale yoptukyawaka. ²² Ga wa xani mukochri gishpakyatka. Goyakalu wayegrenetkagi. Ga wa gkamrure koxa kpashiritka. Ga wa yoptukyawakapni giwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa. ²³ Ga wa mukochri wenutikolni wa gipnalpotu, seyni Goyakalu genekashle yoptotachri walenwa giwekleu gike rixiniko mnikawnakatupa Kristoya Geso Wutsrukate wixanu.

7

Gipniyatkalu Tokanchi Yokatkalurupiranaya

¹ Nomolene, gi wa mumatangi, gi rixanu nuynumsatna Tokanchi Yokatkaluru gimatachine. ¿Gi ge gimatlu wa Tokanchi Yokatkaluru rutsukateta yineru ruwekakopshini? ² Gi rixanu kganururo, ruwekakopshini tganuru, Tokanchi Yokatkaluru ginanshichawalo. Seyni rupnini tganuru, Tokanchi Yokatkaluru gnurchipirana tushpakyatka. ³ Giyagni wa ruwekiniwa tganuru, gimopatlewatachro chinkalurojni wa satu jeji tganurutinipa. Seyni tupnagurutinika tushpakatka Tokanchi Yokatkaluru. Giyagni gi wa gimopatlewatachrotkani wa satu tganurutinika.

Gipniyatkalu Tokanchi Yokatkaluru

⁴ Waneko pixka gixa, nomolene gitanune, gipniyatkalu Tokanchi Yokatkaluru Kristomaneya, satunuko gixinripatka, walenwa yotunotachritka gipnachinetskalaya, kigle kamrurewlepwu Goyakalu chinanu. ⁵ Gi rixanu manchi wixanatiniwa, mukochri getsotanrewle, Tokanchi Yokatkaluru, wumane psojtkaka kamrurewatya. Wale gwakakyaplu gipukchi. ⁶ Ga wa xani Tokanchi Yokatkaluru wushpakyatka. Wupniyatkalu wkashinatjerni, ga wa Giwekikaluru wa wkamrurewatinripatka. Werotewatinritka. Gi wa yonchi kapokotewatinriya wkamrutantka.

Tokanchi Yokatkaluru rumatika mukochri

⁷ ¿Gi wchinanu? ¿Tokanchi Yokatkaluru mukochrige? Gike rixiniko. Gi numatanatlu mukochri, seyni wa Tokanchi Yokatkaluru chinanu numatlu mukochri. Gi rixanu gikoxmaka numatanru getsotanrewlu, wane ma chinkanumka Tokanchi Yokatkaluru: *Gi petsotanrewatanu*. ⁸ Mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Wane rixkakyano ptowruko getsotanugnuchi. Gi rixanu Tokanchi Yokatkaluru migje mukochri gipnachirini. ⁹ Tokanchi Yokatkaluru migje nuwekanata. Seyni wa Tokanchi Yokatkaluru gininitka, mukochri giwekatnaka, ga wa gita gipnana. ¹⁰ Netatkalu yokanru giwekleu chinanmaka, walenwa nupnale chinanu. ¹¹ Gi rixanu mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Yokwitanno. Waleya ruylatanno. ¹² Giyagni galikakni Tokanchi Yokatkaluru kpashirni, ga wa yokanru kpashirni, poyagkakachirini, kiglerni.

Mukochri gita gitokote gwachri

¹³ Giyagni ¿kiglerunanu gita chinanu gipnalni rixa? Gike rixiniko. Seyni mukochri mukochri gipgujewninripa wa kigleruya ruylatno, mukochripotunanu rixinripa mukochri Tokanchi Yokatkaluru chinanu.

¹⁴ Gi rixanu wumatlu Tokanchi Yokanatkaluru Giwekikaluruyni. Ga wa gitni manchino, gishankakalurno mukochrinupno. ¹⁵ Gi rixanu wa nkamrutanru gi numata jemlu. Gi koxa wa nalukanru nkamruta. Seyni nayegixanru wale nkamruta. ¹⁶ Wa nma malukanutu wale nkamrutini, nupgijatlu wa Tokanchi Yokanatkaluru kiglerni. ¹⁷ Giyagni xani gi wa gita kamrutlu, seyni mukochri gita gitokote gwachri kamrutlu. ¹⁸ Gi rixanu numatlu gitnanuko, walenwa nomaneya, gi rawa kigleru. Gi rixanu waneyno naluklewle, seyni gi nukshiklu kigleru nkamrutinri. ¹⁹ Gi rixanu gi nkamrutlu naluka kamruretanru kigleru. Seyni wa gekutu nma malukanutu wale nkamruta. ²⁰ Ga wa nma malukanutu nkamrutini, gi wa nkamrutanutkalu gita, seyni mukochri kamrutanru gita gitokote gwachri.

Yagotkaklu nonshinikanuya

²¹ Nukshiklu pnuko gixjetikowaka: wa naluka kigleru kamruretini, gekutu gwakoxno. ²² Gi rixanu wa gitoko gajeruya numjika Tokanchi Yokanatkaluruya Goyakalunu. ²³ Seyni netlu nomane psojite pnuko gixpokotikowaka. Wale satkaktaklu nonshinikanu gixpokotyawaka. Rani-koxno gostutkalurno nkamrutiyapmaklu mukochri gixpokotyawaka nomane psojiteya galukyawaka.

²⁴ ¡Kapsakletkalurno! ¿Katu koshpakanunno tye gipukchimaneya? ²⁵ Npoyagnutlu Goyakalu, Geso Kristoya Wutsrukate wixanu. Giyagni nonshinikanu galukyawaka nkamrutini, Goyakalu yokanrekaka wayegrerno. Ga wa nomaneya galukyawaka nkamrutini, mukochri gixpokotyawaka wayegrerno.

8

Gi ruklukanuwnayegjixkona wa Kristo Geso gwachine

¹ Giyagni maleshpotutkalu ruklukanuwninritkana wa Kristo Geso gwachinetka, wa galixachinetka. ² Gi rixanu Giwekikaluru yokanre giweklupirana Geso Kristoya wale koshpakno mukochri yokanreya, ga wa gipukchi yokanreya. ³ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru mumkatanatanutu, wumane gigraklewle chinanu, Goyakalu kamruta. Wane rixa yokanretlu Waleko Gituru kmukochirerunmane pixkalutu ga wa mukochri chinanu. Wane rixa nikatlepotutyaplu mukochri wumane gwachrini, ⁴ poyagkakikolupa wa kigleru yokanruya wixaya, wa manchi gixjetyawaka mixkanwu, ga wa Giwekikaluru gixyawaka.

⁵ Gi rixanu manchi pixka gixachine, manchipiranaya nshinikanutachinni; ga wa Giwekikaluru pixka gixachine, Giwekikalurupiranapje yanshinikanutachinni. ⁶ Gi rixanu manchinshinikanu gipnalni, ga wa Giwekikalurunshinikanu giwekluni, ga wa kiglenshinikangajirni. ⁷ Giyagni manchi gishinikyawaka walenwa kamnixikolu Goyakalu. Gi rixanu wane gixachri gi yijnakotlu Goyakalu yokanre. Gi koxa rumkatlu. ⁸ Giyagni manchi giyaktyachine gi rumkata giglenshinikanretluna Goyakalu.

Gixa gitokote gwachri Giwekikaluru

⁹ Ga wa gi manchi giyaktyachingi, seyni Giwekikaluru giyaktyachingi, wa gixa gwinri Giwekikaluru Goyakalunu. Katukta Giwekikaluru Kristonumigjetu, gi Kristonni wale. ¹⁰ Seyni gixa gitokote rawini Kristo, gimane galikakni gipnachrini mukochri chinanu. Ga wa giwekikaluru giweka wa poyagkakikolu chinanu. ¹¹ Wa gixa gitokote rawini Giwekikaluru, Geso yotunkakjerunu wa gipnachinetskalaya, wa yotunkakjeru Kristo Geso

gipnachinetskalaya ruweekakankoxlu gixamane popukalu Giwekikaluruya Walenu, gixa gitokote gwachri.

Kristoyma yoptotachinepwu

¹² Giyagni nomolene, riwishkatachinwu, gi wa manchiyni, giyagni gi wa manchi gixjetyawakako wixinripni. ¹³ Gi rixanu manchi gixyawakako gixininapa, gipnanuna. Seyni wa Giwekikaluruya gixa gipnakakanru wa manchi kamrure waneklu giwekanu. ¹⁴ Gi rixanu pejnuruneko Giwekikaluru Goyakalunu kosekanune, wannanwa Goyakalu wgenene. ¹⁵ Gi rixanu gi gyopototlu wayegrechinshinikanu wa mpikyapatnaka. Seyni gyopototlu wgenchi gitaakalurunshinikanu. Wale chinanu wsaplewata, “Gawwa, Nuru.” ¹⁶ Gi rixanu Giwekikaluruko wixanshinikanu gipgujatlu Goyakalu wgenene wixinri. ¹⁷ Wale wgenene wixini, yoptotachinkoxapwu; yoptotachinepwu Goyakalunu; Kristoyma yoptotachinepwu. Waleyma salewnachinkoxapwu wixini, Waleymapotuko pogirewlu wenekikolupa.

Pogirewlu ginachripa galuukaluru

¹⁸ Gi rixanu numatpotutlu wa tyegognekaka wsalewninri gi rumuknini pogirewlu ginachripa gipgujewnachripa wixaya. ¹⁹ Gi rixanu wa giyakotkaluru psolu galukleyako kagwakpotuta wa rupgujewninripna Goyakalu wgenene. ²⁰ Gi rixanu moyakatu rixkaklu ruyakotanru Goyakalu, gi wa giyakotkaluru gishinikanru chinanu, seyni wane rixkakjeru wa Goyakalu chinanu. Wane rixlu wa Goyakalu wa kigleru kagwakyapna wa ruyakotanrutka. ²¹ Wa waleko giyakotkaluru koshaakalurupni moyaknuchi wayegretlewyawakaya. Rapkaplu gishpakikowaka katajiwaka Goyakalu wgenennu.

²² Gi rixanu wumatlu pejnuruko giyakotkaluru pagochgitkalune rixna, pakachinolu getkalunni xanigognenanu.

²³ Gi walepjeni, seyni wannanuko, wa Giwekikaluru gekamrure waneyalune, wixa koxa ga wa wanna gitokoyako wochgita, wkagwakanatinri wa Wale wugenene gitakpotutikolupa, walenwa wumane gishpakleyapa, wenutikolutka chinanu. ²⁴ Gi rixanu kagwakachinwu wognewatinri. Seyni wa kagwaakaluru getika, gi wa kagwaakalurni. Gi rixanu wa satu getkoklunu, ɔgi rixpoko kagwakletanru? ²⁵ Seyni wma metanutu wkagwakini, wakatanshinikanreya wkagwakanru.

Wa Giwekikaluru gagjigognere

²⁶ Waneko pixka rixa gipxakletwu Giwekikaluru wumenoklundshinikanruya. Gi rixanu gi wumata kluneru kigleru wagjitinripa. Seyni wa Giwekikaluruko gagjita wixa chinanu rochgiyle mumkata chinkotu. ²⁷ Getjegajrewatachri gimatlu Giwekikaluru gishinikanru. Gi rixanu wanepotuko Goyakalu gishinikyawaka, ragjita kpashirine chinanu.

Ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine

²⁸ Wumatlu ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine, wannanwa tomgakalune Wale galukyawaka. ²⁹ Gi rixanu muchikawako rumatanune rutakagnaputa, Gituru yaglu pixka rixkakikolupna, Wale muchinanu gishpakachri rixinripa gixo gimolenetskalaya. ³⁰ Wa rutakagnaputanune wanna koxa tomga. Wa tomganune wanna koxa muklukanuwnakaakone rixna. Wa muklukanuwnakaakone rixanune wanna koxa royaknu reneka.

Wakagloklewpotuta

³¹ Giyagni ¿gi wchinanu wa tyeya? Wixa yegi rixini Goyakalu, ¿katu kamnixwu wixa? ³² Ga wa Wale gi chipetlu Giturpotuko, seyni samyoklu ptowruneko wixa chinanupa ¿gi rixpokotyawaka Gituruymananuko ma meneekanupwu ptowrunanuka? ³³ ¿Katu jigyegitna Goyakalu tsomitanune? Goyakalni muklukanuwakaakone gixxaklewatachri ¿Katni wa giklukanuwayegixlewatachri? ³⁴ Kristonwa gipnachri. Wanepnute Walenwa yotunkaakaluru. Walenwa Goyakalustsi potukdesreta gwachri. Wale koxa giykoyegitwu wixa. ³⁵ ¿Giru kotspalatinwu Kristo galukleweya? ¿salewakchirge? ¿ga wa kachinolege? ¿ga wa kojwawakchirge? ¿ga wa nachlege? ¿ga wa mamkatutnuchlege? ¿ga wa kyowikolege? ¿ga wa yoglolewaprege? ³⁶ Wa chinyawaka yonchi:

Pixa chinanu psolgogneko gipnachinwu.

Kagwaakalunwu gowegane pixka giylatkalunepa.

³⁷ Seyni psoluyako tyekakaya wakagloklewopotuta walukjeruya. ³⁸ Giyagni nalixa gita, gi wa gipukchiko, gi wa giwekluko, gi wa kamchineko, gi wa tsrukakaluneko, gi wa kgiyaklewakleruneko, gi wa xanirutuko, gi wa ginachripako, ³⁹ gi wa tenolu, gi wa gitokpotuko, gike giyakotkaluru gimkata kotspaletyawu Goyakalu galukleweya, wa Kristo Geso gwachri, Wutsrukate wixanu.

9

Kachingajgognenanru Pawlo Gisrayiline chinanu

¹ Galikakni wa nchinanu Kristoya. Gi nayroklewata. Giwekikaluru Kpashiriya nonshinikanu gipgujatanu muklukanuwanshinikanutkatno. ² Wane nixa, tsru wamonchi nixa. Kachingajgognenanno. ³ Gi rixanu nalukmaklu gitakmaka kamakpiratko Kristoyegiya nomolene chinanu, nonerune nomaneya. ⁴ Wannanwa Gisrayiline. Wannanni wa wgenchine gitakikolu, ga wa pogirewlu, ga wa tokanchi gipiratkaluru. Wannanwa Tokanchi Yokanatkaluru geneekalune, wa Goyakalu kamrurewyegitachine. Wannanni wa Goyakalu gipiratanru. ⁵ Wannanni wa gitsrukachinni. Wannanni wa Kristo gimaneya. Walenwa Goyakalu pejnurkakayako gimalwutkalur-gognenanu. Wane gixkalurupa.

Gipiratkaluru wugenetikalune

⁶ Gi wane rixa magjeretmaka Goyakalu tokanu. Gi rixanu gi wa Gisrayiliklopishane pejnuruneko Gisrayilinni. ⁷ Gi wa Gawraklopishane rixinrina chinanu, pejnuruneko wale wugenetika. Seyni *giklopishane chinikolupna Gisaakaya*. ⁸ Wane chinyawaka, wa manchi wugenetikalune, wanna gi wa Goyakalu wgenene chinkana, seyni wa tokanchi gipiratkaluru wugenetikalune wannanwa kagwaaka Gawraklopishane. ⁹ Gi rixanu wa tokanchi gipiratkaluru wane china:

“Xani topapko gapokinipa, nunanu. Waneypatkalo Sara toturu.”

¹⁰ Gi wa walepjeni, seyni Riwika koxa mushiwata satu Gisaakaya, wutsrukatni. ¹¹ Gi rixanu ma mushpaakanuwana, gi koxa kigleru kamrutawana, gi wa mugletuko, Goyakalu galukyawaka rawgognenatinripa, Wale tsomityawaka, gi wa kamrurchi chinanu, seyni tomgalewatachri chinanu, ¹² wane chinka wala, *“Wa mturu wayegretanru wa tsru.”* ¹³ Yonchi chinyawaka:

Gakowo naluka, ga wa Gisawo nayegixa.

Goyakalu getwamonrewle

¹⁴ ¿Gi wchinanu koxa? ¿Wanerge Goyakalu mpoyagkaklewle? Gike rixiniko. ¹⁵ Gi rixanu Moysisi wane china:

*Nupxakanrupa nupxakanu,
ga wa netwamonutanrupa
netwamonutanu.*

¹⁶ Giyagni wa Goyakalu tsomitinri gi wa wixa galuklewle chinanu, gi wa wmuchkowlle chinanu, seyni Goyakalu getwamonrewle chinanu. ¹⁷ Gi rixanu wa yonchi wane chinru Gwarawo:

*Waleko chinanu nutakyi
nekakgityaplu nuyaklewle pixaya,
runkakletikolupa ngiwaka psolchijneyako.*

¹⁸ Giyagni koxa girukta raluka getwamonreta Goyakalu, retwamonutlu. Girukta raluka shikowkakleta, shikowkaklu.

Kamrurewakleru ga wa kajpa

¹⁹ Giyagni wane pchinanno, “¿Klu koxa kegemgiya?” Gi rixanu ¿katu satkakakanru Goyakalu gishinikanru? ²⁰ Ga wa ¿giryi pixa yineru pyoptopiratyaplu Goyakalu? ¿Kajpa kamrutikolu wanerge chinanru wa kamrutjeru? “¿Klu chinanu wane pixa kamruretno?” ²¹ ¿Gi ge rumkata kamrurewakleru walejpako kamrutyaaplu pastono kigle getkolupa ga wa satu muglegetkotupa?

²² Goyakalu galuka gekakgiretinri jigekanu, rumatikolu raluka gixkakletlu ruyakle, wane rixa wa mapognanutu rixa gakotletlu jgekanchiyegkaka galpokotkaluru ramginripa. ²³ Wane rixa rumatikolupa wa ponikolkaka royaknuya retwamonutanune chinanupa. Wannanwa ralpokotanune gimalwuru chinanu. ²⁴ Wanna koxa tomga, ga wa wixa. Gi wanna Goteyonepjeni, seyni koxa payinkaka. ²⁵ Wane koxa chinyawaka Goseyi tokanuya:

*Nayinerutene nchinanna
nma gayinerutetanatanune koxa.
Ga wa nma malukanatanro,
nalukanro nchinanro.*

²⁶ Wane rixanu:
*Wa chinikowakna:
Gi wa nayinerutengi gixa,
Waneya Goyakalu giwekachri wgenene
chinikolupna.*

Gixetachinepje gognetkaako

²⁷ Wane koxa china sapleta Gisayiya Gisrayilinepirana: “Wane pejnunkana Gisrayiliklopishane tsru wenu ksatnepagi pixka pejnunkana, gixetachinepje gognetkaako.” ²⁸ Gi rixanu Gitsrukaachi kamrure nikatpotutanu, sustakanu tye chijiya.

²⁹ Muchikawa wane chinyawaka Gisayiya:
*Gitsrukaachi ksolaloteru
gimka ruxetkaklopishatanunwu,
Sotoma gajenniko pixkamka wixanuna,
ga wa Komora gajenni
pixkapotukmaka wixanuna.*

Sotlu gitspetkaluru

³⁰ ¿Gi wchinanu koxa? Wa payineko poyagkaklewlu momkagitkane rapkapluna poyagkaklewlu. Walenwa poyagkaklewlu galixluya. ³¹ Ga

wa Gisrayiline wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewluya gomkagitachine, gi wa rapkapluna Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewluya.
³² ¿Klu chinanu? Gi rixanu gi wa galixluya romkagitluna, seyni Tokanchi Yokanatkaluru kamrureya pixka. Giyagni rutspetanna sotlu gitspetkaluruya.
³³ Chinyongatyawaka:

*Siyo Magkate nutaku
 sotlu gitspetkaluru,
 sotlu gijrukikowaka,
 Tye sotlu galixachri gi wa patmenuwatanu.*

10

Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo

¹ Nomolene, galikakni, naji gishinikyawaka, ga wa Goyakalu nagjire wanna chinanu walenwa rognewatinripna. ² Gi rixanu gita gipgujatna jmerpotna Goyakaluya, seyni gi wa gimatkalewluya. ³ Gi rixanu gi rumatluna wa Goyakalu poyagkaklewle ga wa wannanuko retunga kamruretna. Gi wa yijnakotluna Goyakalu poyagkaklewle. ⁴ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo, poyagkaklewlupejnu-ruko galixachri chinanupa.

Poyagkaklewlu wa galixlu chinanu

⁵ Moyoysi yonpiranyegitlu poyagkaklewlu Tokanchi Yokanatkaluruya. Wane china: wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutachri walenwa poyagkakachri, ga wa yineru tyekaka gixachripa ruwekanu waleya. ⁶ Wa ralixleya poyagkakachri wane china:

“Gi wane pchingajitanu, ¿Katu tengogne gatskotanu wa chiji rawapyaplu Kristo?”

⁷ Gi koxa wane pchingajitanu: *“¿Katu gijrukanu gitskata potu rawapya-patnaklu Kristo gipnachinetskalaya?”* ⁸ Gike. Wane china ralixleya poyagkakachri, *“Gi gowuklu Goyakalu tokanu. Punamaya rawa Wale tokanu, ga wa paji rawa.”* Walenwa tokanchi galixluya, wunkakletanru. ⁹ Wa punamaya pupgujatinri Gitsrukaachi Geso, wa pajiya palixinri Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya, pognetkaako. ¹⁰ Gi rixanu yineru rajiya ralixya waneyaplu poyagkaklewlu. Ga wa ginamaya rupgujtalewata rognetakikolupa.

¹¹ Gi rixanu wane china yonchi: *“Pejnuruko Goyakalu galixachripa gi wa patmenuwatanu.”* ¹² Gi rixanu pixkakakanni Goteyone ga wa Kriyokone. Gi rixanu Walekni pejnuruneko Gitsrukate ponikolni pejnuruneyako Wale tomgachine. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko Gitsrukaachi giwaka koschekachine ragjirgognereyna rognetaakona.

Kristo ginkakletikolu runya galixlewlu

¹⁴ Giyagni ¿gi rixpoko koschekletanruna ma malixanatanutna? ¿Gi rixpoko galixletanruna ma yijnakpiranyegitanruna? ¿Gi rixpoko yijnakletanruna satu munkakletanutu? ¹⁵ ¿Gi rixpoko ginkaklewletanna myokanatkoneko rixinna? Yonchi chinyawaka, *“¿Gi pagiglenjixinanuktana wa Kiglerpotunanu Tokanchi kigleruya ginkakletachine!”*

¹⁶ Seyni gi wa pejnuruneko yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu Gisayiya wane china, *“Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakle?”*

¹⁷ Giyagni yijnaklu runya wa galixlu. Kristo tokanu runya yijnaklu.

Gisrayiline ma malixlena

¹⁸ Seyni wane nchina, ¿Gi ge yijnakyegitluna? Galikakni.

Psolchijneko pogiwayatana.

Yoptukyawakpotunanuko tye psolu chijiko

Pogiwayatya wanna tokanu.

¹⁹ Seyni wane nchina, ¿Gi ge rumatluna Gisrayiline? Muchinanu gapka Moysisi wane china:

Netsotankakangi yine migjeya,

ga wa payine manshinikanune numtuwnakakingi.

²⁰ Gisayiya mpiikotu wane china:

Nukshüka nma mujgajeneya.

Nekakitnawa nma mepomgayegitjene yegi.

²¹ Wa wanna Gisrayilinepirana wane china: *Psolgogneko nomyokyegitna yine malixkane, majnakone.*

11*Wanena gixjetachine tsomitkalune gimutlewluya*

¹ Giyagni wane nchina, ¿Ruknoknege Goyakalu rayinerutene? Gike rixiniko. Gi rixanu gitkoxni Gisrayili, Gawraklopishno, Migaminerno. ² Gi ruknokna Goyakalu wa rayinerutene, wa muchikawa rumatanune. ¿Gi ge gimata gixa Giliyapirana? Wa yonchi chinpiranyegityawaklu, wa Goyakalu runkaka Gisrayilinepirana. Wane china, ³ “Gitsrukaachi, *wanna giylatna ptokanu geneklewatachine. Jijrolekluna penekashatikowakakwakaka. Gitapje gitukatka. Retumga giylaletmaknona.*” ⁴ Seyni ¿gi china gigletlu Goyakalu? “*Waneyawano payokgipre waragka jejine Waalistsi myoptsojiktane.*” ⁵ Waneko pixka rixa xawakni koxa, wanena gixetachine tsomitkalune gimutlewluya. ⁶ Ga wa gimutlewluya chininri, gi wa kamrurchiyini. Wane ma mixkamka wa gimutlewluy gimka gimutlewlupni.

Mshinikannuchi

⁷ Giyagni ¿klunerni? Gisrayiline gi gapkaplu rujganruna, ga wa tsomitkalune gapkaplu, ga wa pimrine shikpokwakatana.

⁸ Chinyongatyawaka:

Goyakalu genekna mshinikannuchi,

giygalna ma metinitipna,

gijnakna ma yijnakotinitipna

xanigognenanu.

⁹ Tawi wane chinpiranyegitanna:

Nikawaklekwakna gitspekakanunna;

gitseklutpo yanunna.

Wane rixa gapnugognenatkotanunna.

¹⁰ *Mapshagaygalepna ma metinitipna.*

Satpogkayijgapgognenatanna.

Gognewatikaluru payineko chinanu

¹¹ Giyagni wane nchina, ¿rutspetannage wa rujrukinripna? Gike rixiniko. Seyni wa rutspetinriyna wanna runya gognewatikaluru payineko chinanu, retsotankakikulupna Gisrayiline. ¹² Ga wa wanna mukochire chinanu ponikowatinrina psolchijneko gajene yine, ga wa masawatatinrina chinanu ponikowatinrina payineko, wanepnute potu ponikowatanna galikakni wa katsepa potu rixa jiglokletinpatnakna Gisrayiline.

¹³ Gixa nuynumsata, payineki. Giyagni npoyagnutlu nkamrure, gi rixanu gita galikaka yokanatanruno payineko chinanu. ¹⁴ Giktako nixpoko getsotankakletinna nomolene nomaneya, wanna pimrine gognetkaako gita chinanu. ¹⁵ Gi rixanu wa ramginrina wanna, rupoyikgayegitikolna tye psolchijneko gajene, ¿klunerupni yoptotokolupna? Walejepni wa ruwekinripatkana gipnachinenanu. ¹⁶ Rejiwle kpashiri rixini, pejnuruko kpashiri koxa. Ga wa gitski kpashiri rixini koxa, giplukaka koxa kpashiri.

Goliwamunaplukaka

¹⁷ Wa pimriplukaka gistaakoklunu, ga wa pixa goliwa mutaakotmuna pixkalutyi gipxaakaluryi wanna kashrigle. Walerutu goliwamunatskiya, goliwamuna ponikolewle yoptotachri pixinri, gi palixkotinwa waleplukaka pnute. ¹⁸ Wa palixkotinmakwa, gi wa pixa giweekaklu gitski, seyni gitski giweekakuyi pixa.

¹⁹ Giyagni wane pchinanu pixa,

“Gistaakaluru giplukaka, nupxakikolupa gita wanna kashrigle.”

²⁰ Gwu. Ma malixlenuyna gistaakalunni, seyni pixa galixlu chinanu wane pwa. Gi wa pixnanuko tsru pkagwakinwa, seyni piklewatanu. ²¹ Gi rixanu Goyakalu gi chipetinri rumaturewaplutanrukaka, pixa koxa gi wa chipetanu.

²² Giyagni petanu kshinikanurni Goyakalu ga wa kgokolni. Galikaka potu kgokolni gijrukachine chinanu, seyni pixa chinanu kshinikanru wa pixa kshinikanuru gomkagletinri. Ga wa pnuko pixininapa pixkoxapni gistaakalurunapyi. ²³ Ga wa wannako gi wa romkagitinripna ma malixleya rupxaakona. Gi rixanu kgiyaklewaklarni Goyakalu ruptaka gipxakletyapna. ²⁴ Gi rixanu pustaakoklunu mutaakotu goliwamunapu mumturetanrumuna, ga wa pma mumturetanutu pupxaaka kigleru goliwmuna, ¿gi ge wanepnuteyaka rumumtureplutanrukaka gipxaakalurupni roliwatumuna?

Gisrayiline gognetkaako

²⁵ Gi rixanu gi naluklu, nomolene, gixa mumatanutu tye giyogimanatkaluru tokanchi, gma malixkotinitipnawa. Wa ptsotsotaji shikgaji rixna Gisrayiline katsepa potu rixa jiglokletinipna payineko.

²⁶ Wane rixanna pejnuruneko Gisrayiline gognetkaako, chinyongatyawaka:

Siyomriji ruyakatya

yostamyoyeglewatachri.

Wale koshripatinna Gakowoklopushane

ma kagwakpirnukleya.

²⁷ *Nkonmukochiretinna walgogne.*

Tyenwa nupiratyana.

²⁸ Giyagni wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamnixachine rixna gixa chinanu, ga wa tsomitkoklunupirana galuukalune rixna rutsrukateninna chinanu. ²⁹ Mkashrijetanshinikanutkatu Goyakalu genekashlekaka, tom-galewle. ³⁰ Gi rixanu gixa pixka gma malixanatkanru Goyakalu, ga wa xani gapkaplu getwamonrewlu wanna ma malixlenu chinanuya. ³¹ Waneko pixka rixna xani. Gi ralexna. Rapkapyakoxapluna getwamonrewlu wanna, gixa getwamonutikoluya. ³² Gi rixanu Goyakalu gishyatna pejnuruneko ma malixlenuyna, retwamonutyapna pejnuruneko.

Tsruptunanu ponikolu Goyakalunu

³³ ṽTsrupotunanu ponikolu Goyakalunshinikanu, rumatkalewle! Mumata jemkotpotni rutakyagoklewle. Mukshikanshinikanutkotu ratnugapote.

³⁴ Gi rixanu

gike gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi.

Gike giyakotlu.

³⁵ *Ga wa ṽkatu gapka geneklu Wale,
Goyakalu gapnu genekleyaplu?*

³⁶ Gi rixanu Waleya, ga wa Wale chinanu, ga wa Walenupa ptowrunanuka. Walenupa royaknu rixgognenatyawaka. Wane gixkalurupa.

12

Genekashlu giwekachri

¹ Giyagni, nomolene, nagjitgi Goyakalu getwamonrewle chinanu giylatkalurunepa pixkalungi genekmanetinwa genekashlupa giwekachri, kpushiri, Goyakalu gigleretanru. Walenwa gkamrure potukalu potu Goyakalu yegi. ² Gi wa tyegogne gajene pixka gixanu, seyni pnuko gixinwa gerotewanshinikanakaalungi nchininri, gimatyaplu klunerni Goyakalu galukanru kigleru kigleretkaluru mmagatikatu.

Kristomanepsojtkaka

³ Giyagni gimutewlu nenekikoluya, wane nchingi satkaka gixa yegi gwachri, gi wane rixinri pnute ralixkotinwa, seyni kanshinikanurupni yanshinikanyegitinwa wa Goyakalu wane rixa yagotleyawaklu satkaka galixle.

⁴ Gi rixanu wane rixpokota. Satkakmane waneywu gixo manchipsojtkaka, seyni gi wa pejnuruneko waneko pixka gixa kamrureta koxa. ⁵ Waneko pixka wixa pamanepjewe Kristoya, ga wa pejnurunekwu pamanepjepsotjitu pimrineymananuko.

⁶ Gi rixanu waneywu pnunnu gixachri genekashlu, rixyawakni wa gimutewlu wenekikolu. Wa tokanchi geneklewatachinwu wixinri wane rixa yagotletka galixlu wixanupa, wanepotuko wixanu. ⁷ Wa kamrurewatachri rixinri, wane rixa kamrurewletanu. Wa yimaklewatachri rixinri, wane rixa yimaklewletanu. ⁸ Wa kgiyokolewakleru wane rixa giyokolewletanu. Geneka salewatachri machipetupni. Girukotlewatachri jmererupni. Kgetwamonreru rumuwleya renekashlewatanu.

Xirranshinikanutachinepgi

⁹ Gi gixasha galuklewletanu. Gagnanutanru mugletu. Kigleru gomkagitanu. ¹⁰ Galuukakanu gixkakluko moletkakachine pixka. Satkaka gkawakpirkakanu gixkakluko. ¹¹ Gi wa mmerenepgi. Xirranshinikanutachinepgi. Gitsrukaachi wayegrenepgi. ¹² Gimjikachinepgi kagwaakalurya. Gakotanshinikanutachinepgi nsalewninriya. Gomkagitanru gagjigognere. ¹³ Gapikanna magatinrinwa kpashirine. Machipepjingogne nanupgi.

Kigleruya paalixinri gektutu

¹⁴ Giglenshinikanyegixanna gkojwakjene. Giglenshinikanyegjixlewatanu. Gi gkamakpiirewatanu. ¹⁵ Gimuwatanu wa gimuwatachineyma. Nchiyaganu chiyagatachineyma. ¹⁶ Panshinikanurunepgi. Gi galixkotinwa. Mpoigineymapgi. Gi wa kgimatkalewaklerune kagwakanshinikanutinwa.

¹⁷ Gi wa gapnutanru gektutu gixjeru gektutuya. Gkamrutanru kigleru pejnuruneko yine getanu. ¹⁸ Rumkata wane gixkota, wa gixa gimkata wane

gixletyawaka, kigle gwalepgi pejnuruneko yineyma. ¹⁹ Nalukanune, gi gixananuko gapnuyegitinwa, seyni getashlewatanu jgekanchi waneyapa. Gi rixanu kayongalutkani,

Gitanni gapnuuchipa.

Gita gapnurewatanu, china wa Gitsrukaachi.

²⁰ *Giyagni, wa nachichinipa wa pkamnixeru peneka nikletanru. Ronunna-gatewatinipa peneka giiretanru. Wane pixini chichmero pmoljiwutanru.* ²¹ Gi wa gektutu gaalixanyi seyni wa kigleruya paalixinri gektutu.

13

Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune

¹ Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune. Gi rixanu maleshlu gitaakaluru, seyni Goyakalu gitakanrupjeni. Wanerune Goyakalu gitakna. ² Giyagni gitaakaluru yagotachri, Goyakalu gitakanru yagota. Ga wa yagotachine giklukanuwnayegkawnawa. ³ Gi rixanu wa gitsrukaachine gi piikaklu kigleru kamrutachri, seyni gektutu kamrutachri galikaka. ¿Gi ge paluklu pma pikyanuplu tsru gitaakaluru? Kigleru pkamrutanu. Ralixkotanyi wale. ⁴ Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachri kigleyyi pixinripa, seyni wa gektutu pkamrutini, pikanu. Gi rixanu gi wa maleshawaka raniklu yoglolewapi. Gi rixanu Goyakalu yegi kamrurewatyachri. Wa gektutu kamrutachri kapnuklerni, saletikolupa gektutu kamrutachri. ⁵ Giyagni gimkata yijnakletna gi wa jgekanchiyapje, seyni koxa muklukanuwnanshinikanutkane gixinripa.

⁶ Gi rixanu waleya koxa gwenutlu girukotlewatachri gitakanru. Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachine. Goyakalu koxa chinanu kamrurewatna wanna. ⁷ Gapnutanna pejnuruneko gma mapnutanunnewa. Wa girukotlewatachine priwishkatini chiji chinanu, chiji gwenutinri, ga wa marnewlu chinanu, marnewlu gwenutinri. Katukta gmaga pikleta pikanru. Katukta gmaga kagwakpiireta, gkagwakpiratanru.

Galuklewlu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru

⁸ Gikeko griwishkatanu, seyni griwishka galuukakletanu gixkakluko. Gi rixanu rumwastsitanru galukachri poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁹ Gi rixanu: *Gi pumopatlewatanu, gi puylawwatanu, gi pchowguwatanu, gi ksotanugopyi, ga wa wane chininipa satu yokanru koxa, tye tokanchi wanerutu rawa: Palukanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.* ¹⁰ Wa galuklewlu gi wa gektutu rixlu rumwastsitanru. Giyagni galuklewlu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru.

Gogitkani

¹¹ Wane gixanu gi rixanu gimatlu wa gogi, wa rapokatka gipapko wuyokinripa wumkinriya. Gi rixanu gi gowukatkalu xani wognewatinripa, walixinrigognepapko pnute. ¹² Goyechno giknogatka. Gogistsitkani. Giyagni koxa mapshagawaka kamrure wuknokanutka. Walpokotinwa pokamlalu kamrure chinanu. ¹³ Gogi yanachine pixkawu wixa yanretanutka; kshinikanurunepwu; gi wa tsru niklu yegi gayanu, gi wa gimrueyegiko, gi wa gapoklewlu yempotunanuko, gi wa mpogijpatnuchyegiko, gi wa yangakaluyegiko, gi wa sotanugnuchiyegiko. ¹⁴ Seyni Gitsrukaachi Geso Kristo gwanu. Gi wa galpokognaputanru gimane getsotanutyawakapa.

14

Gigroka galixletachine

¹ Gyoptotanru gigroka galixletachri, seyini gi wa yoptopirkaklu chinanu wale getlepirana. ² Gi rixanu satu galixlu pejnurkakako niikaluru. Satu gigrokachri sana gitaakalurupje nika. ³ Ga wa nikachri gi geyikanru wa mniikatu. Ga wa mniikatu gi wa ruklukanuwnayegixanru nikachri, gi rixanu Goyakalu yoptotanru.

⁴ ¿Gi gixachriyi pixa wa pjigeyityawaklu satu yegi gipxaklewatachri? Waleko rutsrukate chinanu romkagi kamrurewletanu waka ruknooko. Gi rixanu kgiyaklewakleru rutsrukate romgakigakyaplu.

Gitsrukaachinunwu

⁵ Satu pnuko gixgogneyegita. Satu pagognerutu kagwakyalu. Satkaka wane gixanshinikanutanru. ⁶ Gogi yanshinikanutachri, Gitsrukaachi chinanu yanshinikanutanru. Gogi myanshinikanutkatu Gitsrukaachi chinanu gi yanshinikanutanru. Nikachri Gitsrukaachi chinanu nika gi rixanu poyagnutlu Goyakalu. Ga wa mniikatu Gitsrukaachi chinanu gi nikanu. Poyagnutlu Goyakalu.

⁷ Gi satuna wixaya ruweka waleyako. Gi satuna waleyako rupna. ⁸ Gi rixanu wuwekini, Gitsrukaachi chinanu wuweka. Ga wa wupnini Gitsrukaachi chinanu wupnana. Giyagni wuwekinipa waka wupninipa Gitsrukaachinunepwu.

⁹ Gi rixanu wale chinanukni rupna ga wa yotunota Kristo, ga wa ruwekatnaka, gipnachine ga wa giwekachine Gitsrukate rixinripa.

Satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi

¹⁰ Ga wa pixa, ¿klu chinanu puklukanuwnayegixlu pumole? Ga wa pixa koxa ¿klu chinanu peyiklu pumole? Gi rixanu pejnurunekwu wane tunwatanu Kristo gitakyagoklewatyawakapa. ¹¹ Gi rixanu wane chinayongatyawakatani:

Wane china Gitsrukaachi,

Nuwekinri Gita,

Gita yegi yoptsojitanna

pejnurunpotunanuko.

Pejnuruko yineru gipguytayegitanru Goyakalu.

¹² Giyagni satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi.

Womkagitanru kiglenshinikanmenu

¹³ Giyagni gi wanepnuteko wuklukanuwnayegixkakjetanu, seyini getjetinwa galikaka gi wa gitspetkaluru, gitseklu gitakyegitanru gimole.

¹⁴ Numata gita, nalixlu Gitsrukaachi gikeenani niikaluru walenanuko gimuteru, seyini girukokta waleko gishinikanru pagixanu gimuteru rixinri waleyini wa gimuteru. ¹⁵ Gi rixanu niikaluru chinanu wamontaako pumole, gi wa galuklewatachri pixka pixa. Gi wa pnijituya pamgakakanru satu yineru wale yineru chinankoxni rupna Kristo. ¹⁶ Gi koxa mupashichkotupni kigleru gixanu. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa nijichini, gi wa guruni, seyini poyagaklewuni, kiglenshinikanrewluni, ga wa gimuwluni Giwekikaluru Kpashiriya. ¹⁸ Gi rixanu Kristo wayegreru tyeya ruglenshinikanutlu Goyakalu. Gigeretkaluru yineya.

¹⁹ Giyagni womkagitanru kiglenshinikanmenu. Womkagitanru klunerukta wa waleya wtseruwakanshinikanakinripa wixkakluko. ²⁰ Gi nsaletanru satu yineru Goyakalu kamrutanru nijichi chinanu. Ptownunanuka galikaka powralkakni, seyini gekutni yineruya wa rutspekaklewatinri nikanruya. ²¹ Kigleru galikaka gi pnikanru giylatkalurgitu, gi puranro winga, gikena klunerukta gimkata

gitspeekakyaplu pumole, ga wa gikena gitsekle yakakanru, gike gigrokakanru.

²² ¿Palixge? Pixnanuko palixanu Goyakalu getanu. Giglenshinikanyegitkaluru mukulukanuwnayegixnachriwa rugleretanshinikanutanruya. ²³ Wa nutanshinikanutachriko nikinri ruklukanuwna, gi rixanu gi wa ralixleya niklu. Klunerukokta galixlewlu mkamrutikotu mukochrini wale.

15

Gichkolune ga wa gigrokachine

¹ Giyagni gichkolunwu wumkata gipxakletna rugrokinriyna wa mumkatkane. Gi wumkata gimutletnawa. ² Satkakwu wixa gimutanru wumwastitanru kigleruya tseruwakanshinikanutkalurupa. ³ Gi rixanu Kristo gi wa rumutnawa. Seyni wane china yongatyawaka:

“Yangalna tokanu pyangajene gapyegitno.”

⁴ Gi rixanu wixa chinanu yonatkaluru muchikawa yonatkalurpirankaka wyimakikolupa kashnantakgogneruya, giykolewluya yonchi giyakatyachri waneywu wixinripa wkagwaklepa.

⁵ Ga wa Goyakalu kashnantakgogneru, ruykolewle waneyalutu, genekangi panshinikanurungi gixinripa Kristo Gesoya.

⁶ Panshinikanurungi patokanurunepgi gimalwutyaplu Goyakalu Ruru Wutsrukate wixanu Geso Kristo.

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko

⁷ Giyagni Kristo yoptotingi pixkapotuko, gixa yoptokakletanu, rumalwutikolupa Goyakalu. ⁸ Gi rixanu wane china, kamrurewakleru rixka Kristo Geso sajruka gistaklewlu, tokanchi galikakpotunanu Goyakalupirana chinanu, poyegityaplu gitsrukaachinni gipiratikaluru. ⁹ Payineko gimalwutyaplu Goyakalu retwamonrewle chinanu. Chinyongatyawaka:

*Giyagni nupgujtatanyi
payinyegiyako.*

Nshikaletgiwakatanyi.

¹⁰ Wane chinatnaka:

Gimuwatanu, payinekgi, gineruneyma.

¹¹ Rumepetatnaka:

*Gimalwutanru Gitsrukaachi
pejnuruneko payinekgi.*

Galixkotanru, payinemnunanuka.

¹² Gisayiya gimepetatnaka:

*Wanepalu Gesetski, payine Gitsrukate
yotunomtachripa.*

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko.

¹³ Wa kagwaklewlu Goyakalute genekpotutangi pejnuruko gimuwlu giglenshinikanrewlu galixinri. Tsrutu potu kagwaklewlu waneyapgi Giwekikaluru Kpashiri giyaklewleya.

Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri payine chinanu

¹⁴ Naponshinikanyegitgi, nomolene gitanune, wa gixa koxa kshinikanurunpotgi, psolpotukopirana gimatachinepgi, gimkata giyokakakletinripa gixkakluko. ¹⁵ Psoji mkagwakpiratkatno nyoneyegitgi, nomolene, wane nixa gishinkapakletgi, gimutlewlu chinanu nenekikolu Goyakaluya. ¹⁶ Kristo Geso kamrurewyegitachripno payineyegiyako chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu nkamruretini. Payineko

genekashatikolu gigleretkaluru rixinripa, kpushiri rixkaklewatiripa Giwekikaluru Kpushiriya.

¹⁷ Giyagni waneyno nalixkotpiranatyalu Kristo Gesoya Goyakalupirana.

¹⁸ Gi rixanu nkagwakpiratmaka yanumsayegletlu pagixanu pirana wa Kristo gi kamruta gitaya yijnakotinripna payineko tokanuyna, kamrureyna, ruyaklewleyma gglajrukakaya, getkalurkakaya, ruyaklewle Giwekikaluru Goyakalunu. ¹⁹ Wane rixa wa Gerosale ga wa psolsajrukleko Giririkpotunanuko nunkakletananumtlu psolchijneko Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ²⁰ Wane nixa muchkotletnawa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, ma koschekgiwakatikowakaya Kristo, gi wa satuna galpokotyawaka nkamrupjitriripa. ²¹ Seyni chinyongatyawaka:

*Munkaklewye gitkonewa retanna.
Mjemkanewa rumata jemanruna.*

Pawlo ginkakletlu wa Roma rushinikinri

²² Giyagni gixo kata numaletka gixa yegi nyinripa.

²³ Ga wa xani gike nixatka tyeretkaka. Gixo walapu nalukpotutmaklu nyayegityagi. ²⁴ Giyagni Gispanya nyinpatka, nyayegitangi. Gi rixanu nkagwaka getlemtgi nuknogamtinipa, ganikyapno waneya, nali getlemtinpatkagi. ²⁵ Ga wa xani Gerosale nyanutka nupxakyapna kpushirine. ²⁶ Gi rixanu Masetonya gajene, Gakayi gajene kigle getle rixluna genekashlu gitaklu kwamonurune kpushirine chinanu wa Gerosale gwachine. ²⁷ Gi rixanu kigle getle rixluna nyi payineko. Ga wa galikaka rumkata gipekooyegletna Gerosale gajene, rapikonna chinanu kiglerkaka wannanu Giwekikaluruya. Payineko gimkata gipxakleoxna gimaneyna. ²⁸ Giyagni nnikatinpatkalu wa tye ga wa npoyegitinpatkalu tye kamrurchi, Gispanya nyinpatka, netamtangi xako. ²⁹ Numatlu wa napyegitinipgi, Kristo giglenshinikanyegle potu numapokanu.

Pawlo gagjitna Roma gajene Kristonune ragjigognetinripna

³⁰ Nkegemgayegitgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristoya, ga wa galuklewlu Giwekikaluruya, gipxakanno. Goyakalu gagjiyegitanno, ³¹ nushpakinripa malixkane Goteya gwachinyegiya; wa genekashlu kpushirine chinanu Gerosale gwachine, walenwa nkamruyegitanru, yopotitolupa. ³² Gimuwatachripno napokoyegitinipgi wa Goyakalu galukyawaka, gixaymananuko napnanutinripa. ³³ Pejnurunekgi gixaymaplu giglenshinikanrewlu Goyakalute. Wane gixkalurupa.

16

Pawlo gimatkakyegitlo Gwewe gimolna

¹ Gwewe numatakagi gixa, wumole, Senkre gapatjetikowaka kamrurewatyachroni, ² gyoptyaplo Gitsrukaachi chinanu, kpushirine kgimuka; gipxakyaplo klunerukokta talukyagi. Gi rixanu gi gepika tupxaka wala, ga wa gitpotuko tupxaka.

Galukgiwaklewlu

³ Galukanna Presura, ga wa Gakila nukamrurewatanune Kristo Gesoya. ⁴ Wannamka geneka giwekleta nuwekinripa. Gi wa gitapje poyagnutna, seyni pejnuruneko gapatjetachine payinemnunanukaya. ⁵ Galukgiwakatanna gapatjetachine koxa gipjiyna. Galukanru Gipinito, nalukanru. Walenwa muchi galixletachritka Kristo Gasyaya. ⁶ Galukanro Mariya, kamrurewopotutachro gixyegiya. ⁷ Galukanna Ganroniko ga

wa Gonya, nomolene, gitayma gostujenatkalune gimatkalune potu yokanatanune yegi. Wanna koxa muchi gwayegletachine Kristo gitaya.

⁸ Galukanru Gampli, nalukanru Gitsrukaachiya. ⁹ Galukanru Gorwano, wupxakjeru Kristoya, ga wa Stachi, nalukanru. ¹⁰ Galukanru Gapple, getumgakaluru Kristo yegi rixinri. Galukanna wanna Garistowolo. ¹¹ Galukanru Gerotiyo nomole. Galukanna Narsisopji gajene, Gitsrukaachi gwachine. ¹² Galukanna Trigena ga wa Trigosa, Gitsrukaachi kamrurewyegitachrone. Galukanro Persita galuukaluro, Gitsrukaachi kamrurewyempotutachro. ¹³ Galukanru Rogwo, Gitsrukaachi tsomitanru, ga wa runro, ga wa gitanu. ¹⁴ Galukanna Gasinkrito, ga wa Glekonte, ga wa Germa, ga wa Patropa ga wa Germi, ga wa moletkakachine wannaymalune. ¹⁵ Galukanna Giroroko, ga wa Golya, ga wa Nereyo, ga wa yegwaklo, ga wa Golimpa, ga wa pejnuruneko kpashirine wannaymalune. ¹⁶ Galuukakanu kpashiri gamluruyma. Ralukangina pejnuruneko gapatjetyawaka gajene Kristonune.

Ruykotna kyokwirewakleruneya

¹⁷ Nagjitgi, nomolene, getanna gkotspalkakjenemka wa ginkaklewlw gixa ginkakyegitkaluryegiya, ga wa gitspetkaluru gitakachine yimaklewluya. Gitspalatinna wanna. ¹⁸ Gi rixanu wanna pixkalune gi wa Wutsrukate Geso Kristo wayegrenni, seyni ginanwakna galukanru wayegretna. Kigle tokanuyna, ga wa wane chinrena giglenshinikanyegitokolupa, wanna yokwigajitna myokwirewaklene. ¹⁹ Gi rixanu gixa yijnakle gimatpiranatka pejnuruneyako. Giyagni numjikyegitgi. Naluklu kgimat kale gixinripa kigleruya, ga wa mtsaklanepgi gektutuya.

²⁰ Giglenshinikanrewlu Goyakalute giyampotu rumlokanunru Satanasyopni gixajixi rapukoteya. Wutsrukate Geso Kristo gimutlewlw gixaymapa.

Pawlo gipxakjene galukle

²¹ Ralukangina Timoteyo nukamrurewatanru, ga wa Losyo, ga wa Gaso, ga wa Sosupate, nomolene.

²² Gitni, Tersyo, kiruka yonatachrino, galukangi Gitsrukaachiya.

²³ Ralukangi, Kayo numwapjitanru, pejnuruneko gapatjetachine gapatjepjijetanru. ²⁴ Ralukangina Gerasto, sroschi gapatjetetachri pokchiya, ga wa gimole Kwarto.

Ralipre gimalwuretlu Goyakalu

²⁵ Gimalwutkalurupni Goyakalu, ginkata gmuchkotjerupa gixa, wane chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gitanu. Walenwa Geso Kristopirana nunkakletanru. Wane china tokanchi yogimanatkaluru muchikawoghenanuko. ²⁶ Ga wa xani gipgujetkalurutkani tokanchi geneklewatachine chinyawaka. Wane rixa yokanreta wa gike rixiniko mnikawnakotu Goyakalu, wa runkakikolupna pejnuruneko payinemnunanuka yijnakotinripna; ralixinripna. ²⁷ Satupjerutu Goyakalu kgimat kaleru gimalwutkalurupni Gesokristo chinanu rixgoghenatyawakpatka. Wane gixkalurupa.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintiyone Chinanu

Galuklewlu

¹ Gitni Pawlono, Kristo Geso tomganruno yokanatanrupno nixinripa. Wane nixa Goyakalu gishinikyawaka. Gita kirukatni ga wa Sostennu koxa, wumole.

² Gapatjetachine Goyakalunune chinanupni. Wannanwa Korinto gajene, Kristo Geso chinanu kpashirine gixkalune. Ga wa pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo giwaka koschekachine chinanupa, pasretamnunanuka gajene. Wanna Gitsrukati ga wa wixankoxni. ³ Gimutkalunepgi. Kiglen-shinikanupgi Wuru Goyakalu chinanu, ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya poyagnuta Pawlo

⁴ Psolgogneko npoyagnutlu Goyakalu gixa chinanu, gi rixanu Goyakalu gimutanungi gixa Kristo Geso chinanu. ⁵ Ga wa gixa mponikowkaaka psoluyako Wale chinanu, ptowruko tokanchiya ga wa ptowruko gimatkalewluya. ⁶ Wane rixa poyegitkota gixa yegi wa Kristopirana gipguj-talewlu. ⁷ Giyagni gi satuna gkaptoty genekashatkaluru. Gixa kagwakgog-nenatlu Wutsrukate Geso Kristo gipgujewniripa. ⁸ Walenwa poyegitangi yoptukyawakpotunanuko, muklukanuwnakanepgi wa Wutsrukate Geso Kristogognepa. ⁹ Goyakalu poyagkakachri. Wale chinanu ntomgaka wa Gituruyama gimatkakinripa, Geso Kristo Wutsrukate.

¿Kotspaltatkege Kristo?

¹⁰ Giyagni nuykotgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristo giwakaya, panshinikanurune nchintokanutanu. Gi wa gkotspalanshinikankakanu gixkak-luko. Psolpotuyako panshinikanurunepgi. Pagitakyagookalunepgi. ¹¹ Gi rixanu nunkaaka gixapirana, nomolene, wa wanna Klowe ginkakwu wa gixkakluko yagotkakinri. ¹² Giyagni wane nchingi, satkakgi gixa wane china, “Gitni wa Pawloyamalutno.” “Gitni wa Gapoloyamalutno.” Ga wa “Gitni Sotluymalutno.” “Gitni wa Kristoymalutno.”

¹³ ¿Kotspaltatkege Kristo? ¿Koroshishkitlege rutaaka Pawlo gixa chinanu? ¿Waka Pawlo giwakaylege gkatika? ¹⁴ Npoyagnutlu Goyakalu gi satuna gixa nkata, ga wa Krisopje ga wa Kayo nkata, ¹⁵ gi satuna wane chininripa wa gita giwaka gkatika. ¹⁶ Ga wa Gishtugwapji gajene koxa nkata. Ga wa pimrine gi satuna numata wa nkatini. ¹⁷ Gi rixanu Kristo gi yokanatno nkatlewatiripa, seyini Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakletiripa, gi wa gimatkalewlu tokanchiya maleshawaka ma mixinitipa Kristo koroshishkitate.

Kristo, Walenwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle

¹⁸ Gi rixanu koroshishkitapirana walenwa manshinikanutu wa gamgachine chinanu. Seyini Goyakalu giyakleni wa wixa chinanu gognetkaakalunwu. ¹⁹ Gi rixanu yonatkalurutkani:

*Gita nikatanru kgimatkalurune gimatkalewle,
ga wa nuknokanru kashinikanurunenshinikanu.*

²⁰ ¿Ginaklu kgimatkaluru? ¿Ginaklu yonchikgapri? ¿Ginaklu kyoptopirakleru tyegogne gajeru? ¿Gi ge Goyakalu manshinikanutu rixlu tye psolchijneko

gimatkalewle? ²¹ Gi rixanu Goyakalu gimatkalewle chinanu wa tye psolchijne gajeneko gimatkalewleya gi rumatyaluna Goyakalu. Giyagni rugleretlu Goyakalu, ginkaklewlu manshinikannuya rognetakinni galixachine.

²² Gi rixanu wa Goteyone gagjijetlu getkalurkaka. Ga wa Kriykone gijgalu gimatkalewlu. ²³ Ga wa wixa ginkakletlu Kristo koroshishkita gitaakaluru, wa Goteyone galikakni gitspeekakachri, ga wa payine getanu manshinikanrewluni. ²⁴ Ga wa tomgakalune chinanu, Goteyone ga wa Kriykone koxa, Kristonwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle. ²⁵ Gi rixanu Goyakalu manshinikannumka yine pnute kanshinikanurni. Ga wa Goyakalu gigroklemka yine pnute gichkolni.

Goyakalu tsomitarnu

²⁶ Gi rixanu gixa, nomolene, getlu ntomsatikolu. Gi wa gixo kgi-matkalerune manchiya wane, gi wa gixo gimkatachine, gi wa gixo wanna potu tomsatka. ²⁷ Seyni wa manshinikanune tyechijne gajene Goyakalu tsomita wa patewkakyapna kgimatkalerune. Ga wa gigrokachine tyechijne gajene Goyakalu tsomita patewkakyapna gichkolune. ²⁸ Ga wa mpogirene tyechijne gajene, ga wa geyiikalune Goyakalu tsomita, ga wa mwakatu, maleshawaka rixkakyaplu wa wanerutu, ²⁹ gi satuna kamaneru galixkot-nachripwa Goyakalu getanu. ³⁰ Wale giyakatya gixa Kristo Gesoya. Walenwa wixa gimatkalewle Goyakaluya, ga wa wixa poyagkaklewle, ga wa Walenwa kpushiri wixikolu ga wa Walenwa wkoshpakjixikolu, ³¹ wa yonchi chinyawaka:

Wa galixkotlewatachri Gitsrukaachi ralixkotanu.

2

Geso Kristo, ga wa Wale koroshishkita gitaakaluru

¹ Ga wa gita, nomolene, wa gixa yegi napokinitka, gi wa tokanchi giglenuya nunkakyagi gipgujtalewlu Goyakalupirana, gi wa gimatkalewluyako. ² Gi rixanu gike nushinika gimatleta gixatskalaya, seyni Geso Kristopje, ga wa Tye koroshishkita gitaakaluru. ³ Ga wa gigrokachrino, ga wa pikachrino, ga wa gitatatachripotno gixa yegi nya. ⁴ Ga wa ntokanu ga wa nunkaklewle gi wa gimatkalewlu tokanchi gishinikanutlewatachri, seyni Giwekikalurupirana gekakgirewatachri ga wa giyaklupirana. ⁵ Wa gixa galixle gi wa yine gimatkalewle chinanu rixinripa, seyni Goyakalu giyaklewle chinanni.

Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya

⁶ Wa mmagatikaneyegiya wuynumsatlu gimatkalewluya, seyni tyenwa gimatkalewlu gi wa tyegogne gajerni, gi wa tsrukakalunenu tyegogne gajene. Wannanwa nikawnachinepa. ⁷ Seyni Goyakalu gimatkalewle wyanumsatya giyogimanatkaluru, wa gishyatkaluru. Tyenwa, Goyakalu gimatkalewle wa rutakagnaputanru mawakanuwa tye psolchijneko, wixa pogirewatinripa. ⁸ Gi satuna tyegogne gajeru tsrukakalune gimatlu. Gi rixanu rumatkamkaluna, gimka koroshishkita rutakanruna goyaknuchi Gitsrukate. ⁹ Seyni yonchi chinyawaka:

Gi paygalena getjejetlu,

Gi pajnakona jemjejetlu,

gi waleko yanshinikangaajejeta yineru,

Wa Goyakalu galpokotyana rushinikjene.

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya.

Gi rixanu Giwekikaluru ptowrunanuka retjeta, wa tsrupotunanu Goyakalunu. ¹¹ Gi rixanu *¿giru* yineru gimatlu wa yinerunu, seyni giwekikaluru yinerunupje, wa yineru gitokote gwachri? Waneko pixka rixa. Wa Goyakalunu gike gimatlu, seyni Giwekikalurupje Goyakalunu gimatlu. ¹² Ga wa wixa gi wa tyegogne gajeru giwekikaluru wyoptota, seyni Giwekikaluru Goyakalunu wyoptota, wa wumatyaplu wa Goyakalu genekashlekaka, wa wixa genekashatkaluru. ¹³ Wa wixa yanumatinri, gi wa tyegogne gajene tokanuya, wa chinyawakna gimatkalewlupirana, seyni wa Giwekikaluru gekakgrewata. Wa Giwekikaluru giyakatyachri wumapnu getletanru Giwekikalurunuya.

Getjetikolu Giwekikaluruya

¹⁴ Wa yinerunshinikanupje gi yoptokaklu Giwekikalurunu wa Giwekikaluru Goyakalunu, gi rixanu manshinkanutni wale chinanu. Gi rumkata gimata jemletlu, gi rixanu Giwekikaluruya retjetka. ¹⁵ Wa Giwekikaluru waneyalutu psoluko rumata geta. Seyni gike gimata getlu wale. ¹⁶ Gi rixanu

¿katu gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi, wa yimakyaplu Wale?
Seyni wixa waneya Kristonshinikannu.

3

Manchine, yine pixka gixjetachine

¹ Ga wa gita, nomolene, gi numkata giynumsaletgi wa Giwekikaluru waneyalune pixkalune, seyni manchi pixka gixachingi, mturune Kristoya pixkalune. ² Tnuchga nutgi. Gi wa niikaluru nenekgi. Gi rixanu gixa gi gimkatawalu. Gi koxa xani gimkatlu. ³ Gi rixanu manchinewagi. Gi rixanu gixa yegi rawini wa ganxalu ga wa yagotkaklu, *¿gi ge manchingi, ga wa yine pixka gixjetachingi?* ⁴ Gi rixanu satu wane chininipa, “Gitni wa Pawloymalutno,” ga wa satu, “Gitni wa Gapoloymalutno,” *¿gi ge manchinenpotgi?*

Goyakalu gikamrurewatanune

⁵ Gi rixanu *¿klunerni Gapolo? ¿klunerni Pawlo?* Kamrurewaklerunni, wa wanna chinanu galixinri, wa Gitsrukaachi genekyawaklu satkaka. ⁶ Gita gitaklewata. Gapolo giyogata. Ga wa Goyakalu tseruwnakaku. ⁷ Giyagni gi wa gitakachri chinanu, gi koxa wa giyogatachri chinanu, seyni wa tseruwnakakachri chinanupje galikaka Goyakalu. ⁸ Wa gitakachri ga wa giyogatachri satupjerutu pixka rixkakna. Seyni satkaka yoptotanru rapnutikolu rixa kamruretyawakapa. ⁹ Gi rixanu Goyakalu gikamrurewatanunwu. Gixni wa Goyakalu gisanate, ga wa gixni wa Goyakalupji Wale kamrupjitanru.

Satkaka kamrure retumgiko

¹⁰ Goyakalu gimutleweleya nenekikolu kgimatkaleru kamrupjijixachri pixkalutno, gita galpokotlu panchi gwiyawakapa. Satu wane gogo kamrupjita. Ga wa satkaka girukotinwa wa rixpoko kamruretyawakapluna. ¹¹ Gi rixanu gi satuna panchi gwiyawakapa rumkata gali pokletikolupa, seyni walepje gali galpokletkalurutka. Walenwa Geso Kristo. ¹² Satumka wa tye galpokotikowaka panawatini, koripji, sroschipji, sotlu kwenurpotupji, gagmunapji, kohkawalepji, kshanaksupji kamrutikolu, ¹³ satkaka kamrure pgujetanurupni. Gi rixanu walegognepa gekakgitanru. Gi rixanu xirnachri rupgujewnakakiko. Wa satkaka kamrure xirnachri retumgiko

gi pixkaktalu. ¹⁴ Ga wa satu kamrurepji rawinipa wa wale kamrupji-tanru, wale yoptotanru rapnutikolupa. ¹⁵ Ga wa satu kamrurepji galginina, rapnutikolupmaka ramginina, seyni wale gognetkaako. Seyni xirnachri rognetakikiko pixka rixanu.

Kpashiwakpotugruko wa Goyakalugrukotkani wa gixa

¹⁶ ¿Gi ge gimata gixa wa Goyakalunu kpashiwakpotugruko gixinri ga wa Giwekikaluru Goyakalunu gixa rawinri? Girukokta gimtuginri kpashiwakpotugruko Goyakalunu, Goyakalu gimtukanru wale. ¹⁷ Gi rixanu kpashirni kpashiwakpotugruko Goyakalunu. Tyeyegrukotkani wa gixa.

Tyechijne gimatkalewle

¹⁸ Gi satuna yokwitinwa. Walenanuko kgimatkaluru kagwawnachriwa tyegogneya, manshinikanutu rixinwa wa kgimatkaluru rixinripa. ¹⁹ Gi rixanu tyechijne gimatkalewle wa Goyakalu getanu seprolunshinikanru rixa. Gi rixanu yonatkalurni:

*Wale kashichna kgimatkalerune
rixasha gimatkalewleya.*

²⁰ Wane chinatnaka:

*Gitsrukaachi gimatanshinikanutna
kgimatkalerune,
wa magijerunshinikanutachine.*

²¹ Giyagni gi satuna galixkowyegitanru yineru. Gi rixanu ptowrunanuka gixanni. ²² Pawloko, ga wa Gapoloko, ga wa Sotluko, ga wa psolchijneko, ga wa giwekluko, ga wa gipukchiko, ga wa wanerutuko, ga wa ginachripako, ptowrunanuka gixanni. ²³ Ga wa Kristonungi gixa. Ga wa Kristo Goyakalunni.

4

Goyakalu giyogimanatanru girukotachine

¹ Wane rixa getletanwuna yine Kristo kamrurewyegitachinwu, ga wa Goyakalu giyogimanatanrukaka girukotachinwu. ² Ga wa wanepnute wa girukotachineya galuukalurni wa satkaka poyagkakachri retikolupa. ³ Ga wa gita gi wa tsru netyalu wa gixa gitakyagokyawakno, ga wa yinegogneya nutakyagokika. Ga wa gi gitako gitakyagoknawa. ⁴ Gi rixanu gikena nushinika giklukanuwnaletnawa, seyni gi wale chinanu muklukanuw-nakaakotno. Gi rixanu Gitsrukaachinwa nutakyagokjeru. ⁵ Giyagni gike giklukanuw-nayegjixanu ma mapookanuwu gipapko, wa Gitsrukaachi ginin-potunanuko. Wale pokamlatanru mapshagawaka yogimatikaluru. Ruppgetanru yine gishinikanru rajiyana. Waneklu satkaka galixkotko Goyakalu chinanu.

⁶ Giyagni, nomolene, tye yaglukaka nutaknawa ga wa Gapolo wa gixa chinanu, wa gixa yimakikolupa wixaya gi wa yonatkaluru pnute gyijnakotanu wa gixa ma malixkotyanuplu satu yineru pimri pnute. ⁷ Gi rixanu ¿katu kotnukgi? ¿Klu waneyyi wa pma yoptotanutuya? ¿Ga wa pyoptoshatinitkalu, klu chinanu palixkotnawa wa pmayoptotanutu pixka?

Seprolunwu Kristo chinanu

⁸ ¿Gike mmagatikanetkagi? ¿Ponikolunetkagi? ¿Mpogirewatatka wixamigjeya? Mpogirewatanmaka galikaka wa wixkoxamka gixayma pogirewatanu. ⁹ Gi rixanu nkagwaklu Goyakalu pogijetwu wa wixa yokanatkalunwu wa gapkatatachinpotwu, giylajixkalunepwu gekakgitkalunepwu wa tyechijneya,

ga wa Goyakalutowrerunyegiya, ga wa yinyegiya. ¹⁰ Wixni seprolunwu Kristo chinanu, ga wa gixni kanshinikanurungi Kristoya. Wixni gigrokachinwu ga wa gixni gichkolungi. Gixni wa kagwakpiratkalungi, ga wa wixni mkagwakpiratkonwu. ¹¹ Xanigognenanu nachwu, ga wa wonunnagatewata, ga wa mamkanwu, giylaakalunwu, ga wa yashalunwu. ¹² Ga wa wkamrurewpotuta. Wumyoya wkamrurewatya. Yangakalunwu ga wa wuglenshinikanyeglewata. Wkojwakjetka ga wa wakotanshinikanutlu. ¹³ Gektupirana yegi wixka ga wa wuykolewata. Kapcholu giknookaluru tyechijneya pixka wixka. Wa kapcholu pejnurkakakoya sheyitkaluru pixka wixka xanigognenanu.

Goyakalu pogirewatyawaka giyaklu chinanu

¹⁴ Gi nyonyegitgi tyekaka npatewkakyapgi, seyni nwugenene nalukanune pixka nuykotgi. ¹⁵ Gi rixanu pamole waragkamka waneygi ggirukotjene Kristoya, seyni gi wa gixo girune waneygi. Gi rixanu Geso Kristonu wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu nwugenetgi. ¹⁶ Giyagni nagitgi wa gyimypno.

¹⁷ Wale chinanu Timotiyo nyokanyegitgi. Walenwa noturu nalukanru ga wa payagkakachri Gitsrukaachiya. Wale gishinkapkakangi gitgapoya Kristo Gesoya. Wane nixa ginkaklewleta psolusretako ga wa pejnuruko gapatjetikowaka.

¹⁸ Ga wa pimrine galixkotnawa wa gixa yegi nma yakanumka. ¹⁹ Seyni giyampotu gixa yegi nyanu, wa Gitsrukaachi gishinikiniplu. Numatanru gi wa tokanna wa galixkotnacinwa, seyni wa ruyaklewena. ²⁰ Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa tokanchi chinanu, seyni giyaklu chinanu. ²¹ ¿Giru xani galuka? ¿kochipjerewapi nuyayegitangi, waka galuklewlu ga wa mayogotu shinikanchiyima?

5

Satu gapoklewlu

¹ Pejnuruneko pogitlu wa gixa yegi rawinri gapoklewlu, wane pixkalutu gapoklewlu wa maleshpotlu payineyegiya. Wa satu ruru gnunroko waneya rixinri. ² Ga wa gixa galixkotnawa. Gi wa gwamonuwatanu gonuka wa gixyegiya koniko wa wane gixachri.

Gapoklewatachri saletko

³ Gi rixanu gita galikakni wa pnu nwamanetini, seyni nonshinikanu gixa yegi rawinri, wanerutu pixkano nixa giklukanuwnayegijixletlu wa wane gixachri. ⁴ Geso Gitsrukaachi giwakaya, wa gixa gapatjetini ga wa nonshinikanuyma, wa Wutsrukate Geso giyakleyma. ⁵ Wa Satanasyo yegi samyokikolupa wa wale, saletmanetikolupa, wa gognetkaakalurupni ga wa ruwekinripa wa Gitsrukaachi Gesogognepa.

Kristo, Walenwa gowega Wgene wixanu wa Tsuru Giknoglushgogne chinanu

⁶ Gi kigleru wa gixa galixkotinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa ptsotsotaji gisekachri psolujpako ruseekaka? ⁷ Giknokanutkalu kapokotu gisekachri, wa gerotujpa gixinripa. Gi rixanu gixa gisekachri myapjetkangi. Gi rixanu gowega wgene Tsuru Giknoglushgogne genekashatikaluru. Wixa chinanu giylatkalurutka. Walenwa Kristo. ⁸ Giyagni wa Tsurugogne gapatini, gi waneyapgi jimapro kapokotu gisekachri yapjetkaluru. Gi wa gektutu gisekachri waneyapgi. Walenwa mugletkaka ga wa gektutu pixkalutu.

Seyni myokwirmenuyuma ga wa galikakpotunanu tokanchiyma gapatanu. Walenwa galikakni jimapro gisekachri myapjetkotu pixkalutu.

Ruykotkana wa kapoklewakleryegiya kotnukinwana

⁹ Nkirukate wane nchina yonyegletgi gi wa kapoklewakleruneko gipxaletjetanu. ¹⁰ Seyni gi wa psolpotuyako wa tye psolchijneko kapoklewakleruneyuma, ga wa ksotanugoluneyuma, ga wa kachowguruneyuma, ga wa yagluchisha kyonogiklewakleruneyuma. Gi rixanu wane gixinipa, tye psolchijneko gimkata gishpakletya. ¹¹ Ga wa xawakni nyonyegitgi gi wa gipxaletanru girukokta molchi chinkaluru wa kapoklewakleru rixinri, ga wa ksotanugolu rixinri, ga wa yagluchisha kyonogyegikleru rixinri, ga wa kgejnugimakleru rixinri, ga wa kgimekleru rixinri, ga wa kachowguru rixinri. Wa wane gixachriyma gi gimnikanu.

¹² Gi rixanu ¿klu chinanu gita gitakyagokypna wa maleka gajene? ¿Gi ge wannanwa gapatjetikowaka gajene wa gixa gitakyagokanu? ¹³ Ga wa maleka gajene Goyakalu gitakyagokanu. *Gixa konanru wa tye mugletu gixyegiya.*

6

Gapatjetachine wannakakluko giglepokotanru giklukanuwnalkaka

¹ Gixatskalaya wa pnu gixkklunu satu, ¿tserpiranawatewge wa mpoyagkaakanyegiya rutakyaplu wa ruklukanuwnayegixyaplu, gi wa kphashirine yegi? ² ¿Gi ge gimatlu gixa wa kphashirine gitaakalunepa kgitakyagoklewaklerune tye psolchijne gajene chinanu? Ga wa tye psolchijne gajeneko chinanu gixa gitaako, pguiju gimkata gitakyagokletlu wa mtserutpotkaka. ³ ¿Gi ge gimata gixa wa wixa gitaako kgitakyagoklewaklerunwu towrechine chinanu? ¿Gi ge wanepnute wutakyagokanna tyegogne gajerkaka? ⁴ Giyagni tyegogne gajerkaka waneygi gitakyagookalurupa, gitakanna giyagoka kiglepiranyegirune gapatjetyawaka gajene. ⁵ Wane nchinanu wa gixa patewatinripa: ¿Maleshluge satu gixa yegi kgiatkaleru wa gimkata gitakyagoklewatachri gixleta wa gimolenyegiyako? ⁶ Seyni molchi gijgalu wa gimole giklukanuwnayegixikolu. Ga wa wale gkamruta wa malixkanyegiya.

⁷ Giyagni pnuterutkani wale wa gixkakluko giklukanuwnayegixlewlwe gijga. ¿Klu chinanu gi petashatini gonuka wa pnu gixkota? ¿Klu chinanu gi nchowgushatiko? ⁸ Seyni gixa pnu gixlewata, ga wa nchowguwata, ga wa moletkakachineko wane gixa.

Mpoyagkaakane gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka

⁹ ¿Gi ge gimata gixa wa mpoyagkaakane gi yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka? Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa kapoklewakleruneko, gi wa yagluchisha kyonogyegikleruneko, gi wa kgimopataklaruneko, gi wa suxo pixkalutuko, gi wa jeji gapokachriko. ¹⁰ Gi wa kachowguruneko, gi wa ksotanugoluneko, gi wa kgimekleruneko, gi wa kgejnugimakleruneko, gi wa kchowguwakleruneko yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka. ¹¹ Ga wa pimringi gixa wane gixachinenangi. Seyni gixa gerkakalunetkagi. Seyni gixa kphashirine gitaakalunetkagi. Seyni muklukanuwnakaakonetkagi. Gitsrukaachi Geso Kristo giwatakaya, ga wa Woyakalutenu Giwekikaluruya.

Gimaneya gimalwutikaluru gixkakinri Goyakalu

¹² Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya. Seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya, seyini gi satuna git-srukateyegitanno gita. ¹³ Niikaluru nanwakachinupa, ga wa nanwakchi

niikalurunupa. Ga wa Goyakalu nikatanru wale ga wa pimri koxa. Seyni wa manchi gi wa gapoklewlenupni, seyni Gitsrukaachinupni. Ga wa Gitsrukaachi manchi Gitsrukakni. ¹⁴ Ga wa Goyakalu yotunkaklu Gitsrukaachi, ga wa wixa koxa ruyakleya yotunkakanu.

¹⁵ ¿Gi ge gimata gixa wa gixmanni wa Kristo psojite? Giyagni ¿nwanruge Kristo psojite, ga wa sato kapoklewaklero psojite nixkakanru? Gike rixiniko.

¹⁶ ¿Gi ge gimatkoxlu wa girukokta kapoklewaklero gipxaletachri, pamanepje rixatka walayma? Gi rixanu kapiranyegirutkani:

Wa gepinanna pamanepje rixanutkana. ¹⁷ Seyni girukokta Gitsrukaachi gipxaletachri, satupje giwekikalurutkani.

¹⁸ Gasukinri gapoklewlu. Pejnuruko mukochri wa yineru kamrutanru, manchi malekate gwachrini. Seyni wa gapoklewatachri waleko gimane mukochirewatya. ¹⁹ ¿Gi ge gimatlu gixa wa gimane kpashiwakpotugruko rixinri wa Giwekikaluru Kpashirinu? Gixa gitokote gwachrini Wale. Wa Wale waneygi Goyakalu chinanu. Gi wa gixanukni gixa. ²⁰ Gi rixanu kwenuru gagjiticalungi. Giyagni gimaneya gimalwutkaluru gixkakinri Goyakalu.

7

Wa gnurchi ga wa gnuvrochi gimkata kamrurakleta

¹ Wa gyonyegityanopirana, kigleru wa jeji gi kamrukanro suxo. ² Seyni gapnokawlu chinanu satkaka waleko ganunro waneyapa. Ga wa satkaka suxo walako tganuru waneyapa. ³ Gnurchi genekanro ganunro galuukaluru. Waneko pixka tixanru suxo tganuru. ⁴ Wa suxo gi wa tutaaka walako tomene chinanu, seyni tganuru galikaka gitaaka. Waneko pixka koxa rixa gnurchi. Gi rutaaka waleko gimane chinanu, seyni ganunro galikaka gitaaka. ⁵ Gi gaalikakanu, seyni walepje chinanu wa munaletkonepji gagjigonetinripa wa gepi gigkakinirka gipshinkakaya wane gixinripa. Waneklu gipxaletkakanutnaka, wa Satanasyo ma yantaletyanupji gmakotnacinwa chinanu. ⁶ Seyni wane nchinre walenwa gichichkaluru. Gi wa towutkalurni. ⁷ Nalukmaklu wa pejnuruneko jejine gita pixkamka rixanna. Seyni satkaka wane rixa wa Goyakalu genekyalu. Satu wane gixa. Satu pne gixa.

Mganunrone ga wa gipnagnurutachrone giykotka

⁸ Wane nchinna wa mkashimyotkane ga wa gipnagnurutachrone, kiglemkalu gita pixka rixgognenatanmakna. ⁹ Gakotnacinwa mumkata gixletkane kashimyotanna. Gi rixanu kigleru galikaka kashimyotinripa ma makchakinitipna.

Gitsrukaachi yokanre ginkoka gnuvrowluya

¹⁰ Ga wa kashimyotachinetka ntowutna, gi wa gita towuwata seyni Gitsrukaachi galikakni towuwata, wa suxo tma mutspalatyauplu tganuru. ¹¹ Ga wa tutspalatinipa, mganuruto tixgognenatanutka, waka rupoyik-gayegkakinna tganuruyma. Ga wa jeji koxa gi ruknukanro ganunro.

Kashimyokaku wa galixachine ga wa malixkaneyma

¹² Ga wa wanepnute gita wane china, gi wa Gitsrukaachi wane china: wa satu molchi ma malixagnunrotkanu wa wala galuka waleyma gwaletini, gi wa ruknukanro. ¹³ Ga wa suxo tma malixagnurutkanu, wale galuka gimwaletinro, gi tuknukanru tganuru. ¹⁴ Gi rixanu wa gnurchi malixkatu kpashiri rixka ganunro chinanu. Ga wa gnuvrochi malixkato kpashiro tixka

galixachri tganuru chinanu. Wane ma mixkoklunu gwugenenna mpowrane rixinmakna. Seyni kpushirinni wa xani.

¹⁵ Wa malixkatu wa rutsपालतिनि, rutsपालशतानु. Wumole ga wa wumolero gi wa wayegretka wane rixini. Kigle gwashle chinanupa tomgiyawu Goyakalu. ¹⁶ Gi rixanu ¿gi pumatge, suxo, gikta pixa gognetkakanru pganuru? Waka ¿gi pumatge, jeji, gikta pixa gognetkakanro pganunro?

Wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu

¹⁷ Seyni satkaka wa Gitsrukaachi geneksatyawakgi, wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu. Wane nixa towutletna pejnuruneko gapatjetachinkaka. ¹⁸ ¿Wa satu sajruka gistaakotachri tomgikolu? Gi wa msajruka gistaakotu rixashatinwa. ¿Ga wa satu msajruka gistaakotu tomgikolu? Gi wa sajruka gistaakotanu. ¹⁹ Gike rixa sajruka gistaknuchi. Gike rixa msajruka gistaknuchi, seyni Goyakalu yokanatanru kamrutikolupa galikaka. ²⁰ Gikta rixpokonata tomgakoklunu, waneko rixjetanu. ²¹ ¿Wayegrechri pixanatinini ptomgakoklunuge? Gike pixanu, seyni pumkata gishpakletinipa wane pixanu galikaka. ²² Gi rixanu wayegrechri tomgakoklunu Gitsrukaachiya, gishpakachri Gitsrukaachinu rixatka. Waneko pixka rixa wa gishpakachri tomgakoklunu. Kristo wayegreneri wale. ²³ Kwenuru gagjitalungi. Gi wa yine wayegretanunepgi. ²⁴ Nomolene, gikta gixpokonatinini satkakgi ntomgakoklunu, waneko gixjetanu Goyakalu getanu.

Pawlo wane gixa getletlu kashimyolu

²⁵ Maklojine jejine metkanewapirana, maleshayno wa Gitsrukaachi tokanu yokanatkaluru, seyni gitgoya nunkakgi wa Goyakalu getwamonrewle chinanu poyagkakachrino. ²⁶ Giyagni gitgoya kigleru wa tye kekekanuwlu chinanu waxakni wanerutu wa jeji rixanatyawaka waneko rixanu. ²⁷ ¿Suxo gipxaletanruyege? Gi pujganru pkaspukikolupa. ¿Mganunrotu pixinrege? Gi wa pujganro suxo. ²⁸ Seyni pkashimyotini, gi wa pmukochirewata. Ga wa makloji kashimyotini gi tmukochirewata. Seyni wa wane gixachine salewnamanetanna. Ga wa waleya nyopnuginmakgi.

²⁹ Ga wa wane nchina, nomolene. Gi gogogneru. Wa wanerutuwegogne kganunrolune wa mganunrone pixka rixanna. ³⁰ Wa chiyagatachine wa mchiyagatkane pixka rixanna. Ga wa gimuwatachine wa mumuwatkane pixka rixanna. Ga wa gagjitalune maleshayalune pixka rixanna. ³¹ Wa tyechijne gajerkaka wane gixletachine, gi wa wane gixletpotutachine pixka rixanna. Gi rixanu tyegognepoga giknoganu.

Kashimyokachine girukotlewle ga wa kojwakanshinikanrewlena

³² Giyagni nalukmaklu mkojwakanshinikanutkanepmakgi. Wa mkashimyotkatu yanshinikanyegitlu Gitsrukaachipiranaya, gi rixpoko gigletanshinikanretanru Gitsrukaachi. ³³ Ga wa kashimyotachri yanshinikanyegitlu tyechijne gajerkakapirana, gi rixpoko gigletanshinikanretanro ganunro. ³⁴ Wane rixa kotspaltanshinikanreyegitka. Wa suxo mkashimyotkato ga wa makloji jeji metkatowa Gitsrukaachipiranaya tyanshinikanuta, wa kpushiro tixinripa tomaneya ga wa tonshinikanuya. Ga wa kashimyotachro yanshinikanutlu tyechijne gajerkakapirana, gi tixpoko gigletanshinikanretanru tganuru.

³⁵ Giyagni tyepirana nunkakgi gipxakikolupa, gi wa gitseklutpo nutakye-gityapgi. Giyagni tyepirana nunkakgi, wanepotuko gixachinepgi ga wa mumaletkonepgi Gitsrukaachi gipxaletinri gishiniklewleya.

Makloji jeji metkatowapirana wa Pawlogoya

³⁶ Wa satu kagwakinri wa gi kigle tixka makloji walenu, ga wa tuknog-walaputetinitka, ga wa tumkata wane gixletini, ralukyawaka rixanu. Gi wa mukochirewata. Kashimyokakanna. ³⁷ Seyni wa muchkowanshinikanuwa-tini rajiya, ga wa gike magatya, ga wa rumkata girukotanshinikanretnawa, ga wa rajiya wane rixanshinikanutinri wa mganuruto rumretyaplo maklojite, kigle rixa. ³⁸ Giyagni girukokta kashimyojixlo maklojite kigleru kamruta. Ga wa girukokta maklojite mkashimyojixkatu kigleru potu kamruta.

Gipnagurutachronepirana wa Pawlogoya

³⁹ Wa suxo ginanshichkalurni ruwekinikopshini tganuru. Ga wa tupnagurutinika tkaspuukatka tkashimyotyaplu talukanru, seyini Gitsrukaachinupje. ⁴⁰ Ga wa gitgoya wanepnute tumuwatanu wane tixgognenatini. Nkagwaklu Giwekikaluru Goyakalunu koxa waneyno.

8

Yagluchisha genekashatkalurupirana

¹ Ga wa yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa pejnu-runekwu kimatkalernu. Wa gimatkalewlu galixkotnachriwa rixkaklu yineru. Ga wa gishiniklewlu tseruwnakaklu. ² Ga wa satu kagwakinri pagix-anu rumatinri, giketotaji rumatawa wa rumkata gimatletyawakamka. ³ Ga wa satu Goyakalu gishinikini, Wale gimatanruni.

⁴ Giyagni wa niikaluru yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa yagluchisha gikenanni wa tye psolchijneyako. Waneru wa satupjerutu Goyakalu. Maleshlu satu. ⁵ Gi rixanu wanemkana gixo goyakalune chinkalunemka tengogneko ga wa chijiko. Wane rixmaka gixo goyakalune ga wa gixo gitsrukaachine. ⁶ Seyni wixa chinanu waneru satupjerutu Goyakalu, wa Girchi. Ga wa Wale ruyakatya ptowruko, ga wa wixa Wale chinanu. Satupjerutni Gitsrukaachi Geso Kristo, ga wa ptowruko Wale giyakatya, ga wa wixa koxa Wale giyakatya.

Giklukanuwnalupirana

⁷ Seyni gi pejnuruneko gimatpiranatlu wa tye. Xanigognenanu pimrine wa yagluchisha yonogyegietachine, yagluchisha chinanu nikluna wa nikchi yagluchisha genekashatkaluru. Giyagni wanna gigrokanshinikanutachine puchotanshinikanutkana. ⁸ Gi wa niikaluru chinanu wkayegiklu Goyakalu. Wma niikanu, gi wmagatya. Ga wa wnikini gi wa wanepnute wixanu.

⁹ Ggirukotinwa. Gi wa gitspekakanna gigrokachine gixa gimkatyawakaya. ¹⁰ Gi rixanu wa satu getinipmakyi wa pixa kimatkaleryi wa nikjetikowaka ptuplatinipmaka wa yagluchipjiya, ¹¹ gi ge tseruwnanshinikankaakalurni gigrokachri wa nikyaplu wa yagluchisha genekashatkaluru, ¹² ga wa pumatkalawleya ranganu gigrokachri pumole, wa wale chinanu rupnana Kristo? ¹³ Wane pixa mukochirewleyegitina moletkakachine, ga wa pumtukanshinikanutinri wa gigrokanshinikanutachri wa giklukanuwnalupirana yanshinikanutinri, pmukochirewyegetilu Kristoko. ¹⁴ Giyagni wa niikaluru gitspekakinipulu nomole, gi pagogneko nnikanutkalu gigitu nma mutspekakanuplu nomole.

9

Pawlo yokanatikolu gimaxikoletikolu

¹ ¿Gi ge gishpakachrino? ¿Gi ge yokanatkalurno? ¿Gi ge netlu Geso Wutsrukate? ¿Gi ge nkamrurgi gixa Gitsrukaachiya? ² Gimka pimrine

chinanu yokanatkalurno, seyni gixa chinanu galikakakni. Gi rixanu wa nyokanatikolu gimaxikoletikolgi gixa Gitsrukaachi chinanu.

Wa yokanatkaluru gimkatyawaka

³ Walenwa nuykoyegitnawa wa nepomsatjene yegi. ⁴ ¿Gi ge wumkata nikleta ga wa wuure? ⁵ ¿Gi ge wumkata wixa ganiklenanumtanro wganunro sato galixachro, wa pimrine yokanatkalune pixka, ga wa Gitsrukaachi gepurune pixka, ga wa Sotlu pixka? ⁶ ¿Waka gitapje ga wa Wirnawisi gi ge wumkata mkamruurewatkanwu gixleta?

⁷ ¿Katu pagogne solaltapa ga wa walenanuko wenutnawa? ¿Katu gitakle-wata sana gowasha ga wa gi niklu toji? ¿Katu girukotna gowegane ga wa gi ruratnugatlo gowega?

Kristo kamrurewyegitachri wa Kiglerpotunanu Tokanchi giwekyachri rix- inripa

⁸ Gi yine ruyakatya wane nchinre. ¿Gi ge waneko pixka china Tokanchi? ⁹ Wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru wane china yongatyawakanatkaluru, “*Gi pushyanamatanru wa waka wa jirujitachri.*” Gi wa waka yanshinikanye-gita Goyakalu. ¹⁰ ¿Gi ge psoluyako wane china wixa chinanu? Wixa chinanu yonatkalu, wa jitlolotachri kagwakachri jitlolotinripa. Ga wa jirujitachri walenupa kagwaka yoptoletachri jirujitinripa. ¹¹ Ga wa wixa gixa yegi wanikinri Goyakalu tokanu wa Giwekikaluruya, ¿tsru potu getlu wa pagixanu gixanu wyoptota wumane chinanu? ¹² Wa pimrinemka gimkata wane gixletlu gixanu, ¿gi ge wanepnute wumkata wixa? Seyni gi wa wane wixa wa wumkatyawaka. Seyni wakotlu pejnuruko wma mumaletyanuplu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana.

¹³ ¿Gi ge gimata? Wa kpashiwakapji kamrurewatyachine nikjetluna wa kpashiwakapji gajeru. Ga wa genekashlu giylatikowakakwa girukotachine psoji yoptojetna genekashatikowakakwaya. ¹⁴ Waneko pixka rixa gitakletna Gitsrukaachi wa Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine, wa Kiglerpotu-nanu Tokanchi giwekyachine rixinripa.

Gi walenuko rujginri Pawlo

¹⁵ Seyni gi pagogneko wane nixa gita. Gi wa tyepirana nyonata wa wane nixikolupa. Gi rixanu kiglemkano wa nupninripa, ga wa gi satuna maleshawaka gixlu ntserpiranawatnri. ¹⁶ Gi rixanu gita ginkakletinri Kiglerpotunanu Tokanchi, gi wa tye chinanu ntserpiranawata. Gi rixanu psolmukonuko nerutka wane nixinripa. ¿Gi waneni gita wa nma munkakletkanru Kiglerpotunanu Tokanchi! ¹⁷ Gi rixanu wa gitako nushinikanu nkamrutinri, napnutikolupa. Seyni nma malukyawanupmaka, naponshinikanutika ngirukotyawakapa. ¹⁸ Giyagni ¿girmi wa napnutikolupa? Wa Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakletinri nma mupekotikofu, gi wa gixo potu wane nixletyaplu wa numkatiyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu.

Pejnurune wayegreru rixinri, gixolune rukshikinripa

¹⁹ Pejnuruyako gishpakyachritkano. Seyni pejnuruneko wayegrerno nixnawa, wa gixolune nukshikinripa. ²⁰ Goteyone chinanu, Goteyo pixka nixnawa, Goteyone naluka gikshikletkalu chinanu. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyalutu pixka nixnawa, gimka waneyno Tokanchi Yokanatkaluru, wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune naluka gikshikletkalu chinanu. ²¹ Wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjetu pixka nixnawa, wa Tokanchi Yokanatkaluru

waneyamigjene naluka gikshikletkalchinanu. Gimka Goyakalu Tokanu Yokanatkaluru waneyamigjetno, seyni Kristo Tokanu Yokanatkaluru waneyalutno. ²² Gigrokachine chinanu gigrokachri pixka nixnawa wa gigrokachine naluka gikshikletkalchinanu. Pejnuruneko chinanu, pejnurkakako nixnawa, wa pejnuruneyako pimrine nognetkakjixinripa. ²³ Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu pejnuruko nkamruta, wannayma yoptotachripno nixinripa waleya.

Psolpotuyako girukotmanetnawa

²⁴ Gi ge gimata wa gomkamtakakachine yantaletyawakaya pejnuruneko gomkamtakakachine gasukamta, seyni satupje yoptotlu wa gapokgap-katachri genekikolupa? Wane gixa gasuklepotutano wa gyoptotyaplu. ²⁵ Pejnuruneko yantaleta gasukletachine girukotmanetnawa. Wa wanna galikakni wane rixna wa satu sagyeta yoptotinripna pomtutewakalo. Seyni wixa yoptotanro mpomtutewakato. ²⁶ Ga wa gita wa xani wane nixa gasuklemta gi wa yoxigikachri pixka. Ga wa yantalu giylakakleyawaka wane nixya, gi wa kannipgyalu giylakachri pixka nixa. ²⁷ Seyni nsaletmanetnawa. Nwayegretmanetnawa. Wa pimrine nunkaklewyegitinitka, gitako mumkatkatno wane nma mutakikotupa.

10

Gisrayiline genekikolu

¹ Gi rixanu gi naluklu gma mumatyanuplu, nomolene, wa pejnurunniko wutsrukateni kyachgapererumkochikle rawananumtnina, ga wa pejnurunniko tsru wenu yapamtnina. ² Ga wa pejnurunniko yaglu rixikna wa kyachgapererumko ga wa tsru wenu Moysisi chinanu katikna. ³ Ga wa pejnurunniko niklu waleko niikaluru Giwekikalurunu. ⁴ Ga wa pejnurunniko giiru waleko girkaluru Giwekikalurunu. Gi rixanu sotlu Giwekikalurunu ruryana, wa sotlu romkagitjerna. Walenwa Kristo. ⁵ Seyni gixo wanna gi wa rugletanshinikanutluna Goyakalu. Giyagni yineru mwiyawakanu ruylatikanna wannani.

Gisrayiline mukochirepirana yonatkaluru, wuykotikolupa wixa

⁶ Tyekaka yaglu rixa wixa chinanupa wa wma metsotanutyaplu gek-tutkaka, wannani pimrinni pixka wane rixa getsotanretnina. ⁷ Gi koxa yaglu chisha kyonogyegiklerunepgi, wannani pimrinn pixka. Wane chinyongatyawaka, “*Tuplatnina yinni. Niknina ga wa rurnina. Palnanina. Yenewatnina.*” ⁸ Gi koxa wapoklewatanu wannani pimrinni pixka rapoklewatnina. Ga wa pagogne rupnana gepimole mapa waragkane. ⁹ Gi koxa wyantaletanru Gitsrukaachi wannani pimrinni pixka wane rixa yantaletletluna. Ga wa gimnu nikatanna. ¹⁰ Gi koxa gkegemganu gixa wannani pimrinni pixka kegemganina, ga wa knikatlewakleru nikatanna.

¹¹ Tyekaka giknognina yaglu rixinripa. Wa yonatka wa wuykotikolupa wixa, wa tyegogne yoptukyawaka gapokyegitkalunetkawu. ¹² Giyagni kagwaka tunwaletachri girukotinwa ma mupgatinitipa.

Gyantaletikolupirana

¹³ Wa gixa kashichka gyantaletikoluya gimkata gakotanshinikanretlu, gi rixanu walepje gyantaletikoya, wa yine gixa yantaljetikowaka. Ga wa Goyakalni wa poyagakachri. Wale gi getashatangi gyantaletikolupa wa gimkatyawaka pnute. Gimkata gishpakleta gi rixanu wa gyantaletikoluymananuko, kamrutankoxlu gishpakyawakapa, wa gimkata gakotanshinikanretyaplu.

Gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka

¹⁴ Giyagni, nalukanune, gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka. ¹⁵ Nunkaklewyegitgi kashinikanurune pixka. Gixako gitakyagokanru wa nchinyawaka. ¹⁶ Wa girapi giglenshinikanyegijxlewatachri, wa wixa giglenshinikanyegijxanru, ¿gi ge walenwa Kristograa wumapiika? Wa jimapro wijknajrotanru, ¿gi ge walenwa wumapiika Kristomane? ¹⁷ Gi rixanu satupje jimaproni, wixni gixolunwu pamanepjerunwu. Gi rixanu pejnurunekwu pagapiikolonwu wa satupjerutu jimaproya.

¹⁸ Getanna gimaneyna Gisrayiline. Wa genekashatkaluru giylatkaluru nikachine, ¿gi ge rumapiiakna wa genekashatikowakakwaya? ¹⁹ ¿Giyagni gi nchina? ¿Wa yagluchisha geneekaluru pa gixanrege? ¿Ga wa yagluchisha pagixanrege? ²⁰ Seyni wane nchina, wa payine genekashatanru giylatkaluru, kamchine chinanu giylatkaluru. Gi wa Goyakalu chinanu giylatkalurni. Gi naluklu wa gixa kamchineyima gimapiikalungi gixinripa. ²¹ Gi ginkata giretyalu Gitsrukaachi girapre ga wa kamchine girapre koxa. Gi ginkata Gitsrukaachi nikyawaka gapiikota ga wa kamchine nikyawaka koxa. ²² ¿Wanaxakanruge Gitsrukaachi? ¿Wale pnute muchkonurunrawge wixa?

Gishpaklewlu

²³ Pejnurunanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnurunanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko tseruwnakaklewata. ²⁴ Gi satuna giganru walenuko, seyni satunu galikaka. ²⁵ Wa pejnuruko nikchi gishankajetikowaka gagjitinri, gnikanru. Gi wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chinanu gepomlewatanu. ²⁶ Gi rixanu *Gitsrukaachinni tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka chiji gajeru Walenni*.

²⁷ Wa satu malixkatu chanixinipgi ga wa galukiniplu, wane gyanu. Wa pejnuruko rutspakyegityapgina, gnikanru. Wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chinanu gike gepomganu. ²⁸ Ga wa satu wane chininipgi, “Tyenwa yagluchisha genekashatkaluru,” gi wa gnikanru wale chinanu wa ginkaklewatachri, ga wa giklukanuwnalu gishinikyawaka. ²⁹ Gi gixanshinikanni giklukanuwnaluya, wane nchinya, seyni walenni. Gi rixanu ¿klu chinanu nushpakinri giklukanuwnayegijxko yinerushinikannu chinanu? ³⁰ Ga wa gita gapiika npoyagnutinri, ¿klu chinanu napatka tye chinanu wa npoyagnutanrutka?

Pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa

³¹ Giyagni wa gnikini, ga wa girini, ga wa girukokta gkamrutini, pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa. ³² Gi wa gitspekakanna Goteyone, gi wa Kriykoneko, gi wa Goyakalu gapatanuneko. ³³ Wa gitako pixka psoluyako nugletanshinikanutna pejnuruneko. Gi wa gitako nupxakikolupa nuja, seyni gixolune gipxakikolupa wa rognetakikolupna.

11

¹ Gita yimjetachinepgi, gita pixka Kristo yimjetachrino.

Suxone kigle getikolu

² Numalwutgi wa pejnuruko gishinikyano, ga wa gimretlu wa gita samyokyagi giykolu.

³ Naluklu wa gimatyalu wa pejnuruneko jejjiwu rixinri Kristo. Ga wa jeji suxjiwni. Ga wa Goyakalu Kristojiwni. ⁴ Girukta jeji gagijognetini

ga wa Goyakalu tokanu reneklewatini gishyajiwwutachri patewkaklu gi-jiwu. ⁵ Girokta suxo gagjigognetini ga wa Goyakalu tokanu teneklewatini mushyajiwwutkatopni, tpatewkaklu tojiwu. Gi rixanu waneko pixka tixa tshishyachotatkoklunmaka. ⁶ Ga wa suxo tma mushyajiwwutkonu, waneklu tyochotagitko koxa. Wa gektu getko tixini wa suxo yochotagruru ga wa shishyachotluro waneklu tushyajiwwutko. ⁷ Gi rixanu wa jeji galikaka gi gimkata gishyajiwwuleta gi rixanu Goyakalu yagluni ga wa Wale pogirewleni. Ga wa suxo jeji pogirewleni. ⁸ Gi rixanu wa jeji gi wa suxo ruyakatya, seyni jeji tuyakatya wa suxo. ⁹ Gi rixanu koxa wa jeji gi wa suxo chinanu kamrutka. Seyni wa suxo jeji chinanu tkamrutka. ¹⁰ Giyagni wa suxo waneyaplo tsru gitaakaluru yaglu tojiwu chinanu Goyakalutowerune chinanu.

¹¹ Seyni gi rawa jeji suxomigjeya, ga wa gi koxa suxo wa jejimigjeya Gitsrukaachiya. ¹² Gi rixanu wa suxo pixka jeji tuyakatya, waneko pixka rixa jeji. Suxo runya. Ga wa pejnuruko Goyakalu ruyakatya. ¹³ Gixkakluko gitaka yagookakanru. ¿Kigle getkolu wa Goyakalu tagjigognetini suxo mushyajiwwutkatopni? ¹⁴ ¿Gi ge wumumturanuko gimatkagi wa jeji rojiwwuwatini, mkagwawpiratoku rixlu? ¹⁵ Ga wa suxo tpgoirewlenwa tojiwwutsa. Gi rixanu tojiwwutsa tushyatikolupa teneeka. ¹⁶ Seyni girukoktapguta galuka yoptopirkakleta, gi wa tyekaka pixkalutu wixjetyawaka. Gi koxa gapatjetikowaakaka gajene Goyakalunu.

Wa Gitsrukaachmanepirana nikiwowakaya gi kigle rixjetna

¹⁷ Tyekaka nyokanyegitingi, gi wa numalwutgi gi rixanu gi wa gipxakikolu chinanu, seyni pnute rixinripa gapatjetinri. ¹⁸ Gi rixanu muchinanu gapka nyijnakota wa gapatjetikwaka gapatjetini, waneru kotspaltakaku gixkakluko. Psoji nalixlu. ¹⁹ Gi rixanu gixkakluko gkotspalkaka. Pimrine pnuko gixa galixleta. Gimkata wane gixletko rupgujewninripna galixachine potu. ²⁰ Gixa gi gapatjeta gnikyaplu Gitsrukaachi gipnale yaglu. ²¹ Gi rixanu satkaka muchinanu gapka kosheklu nikanrupa. Ga wa satu galikaka nachi, ga wa satu gimetachri. ²² ¿Gi ge kappigi gixa wa gimkata nikletyawaka ga wa gimkata giiretyawaka? ¿Waka geyikluge gapatjetikowaka Goyakalunu ga wa mpatewkakannage wa waneyamigjene? ¿Gi nchinangi? ¿Numalwuteege? Wale chinanu gi wa numalwutangi.

Nachnewlu Gitsrukaachimane chinanu gitaakaluru

²³ Gi rixanu Gitsrukaachi nyoptotyalu wa nenekyakoxgi gixa, wa Gitsrukaachi Geso, wa samyokikolyechno, rawlu jimapro. ²⁴ Rali poyagnutletinitkalu, jiknajrotlu. Wane china, “Tyenwa nomane, gixa chinanu jiknagaluru. Tye pixkalutu gkamrujetanu nushinikikolupa Gita.”

²⁵ Waneko pixka rixlu girapistono, rali nikletinitkana. Wane china, “Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya. Girini pejnunanuka, gkamrujetanru nushinikikolupa Gita.”

²⁶ Gi rixanu tye jimapro gnikini pejnunanuka, ga wa twu girapistono girini pejnunanuka, ginkakletanru Gitsrukaachi gipnale runinpotunanuko.

Girukokta nikiwiplu gi wa rumukluni giklukanuwnachripni

²⁷ Giyagokni girukokta gimuteru pixka rixa nikletiniwiplu tye jimapro, ga wa giriniplo twu girapistonoya Gitsrukaachinu, gi wa rumukluni, giklukanuwnachripni wa Gitsrukaachimane chinanu, ga wa gigraga chinanu.

²⁸ Giyagni gitakyagokinwa satkaka walenanuko. Wane gixachingi nikanru tye jimapro, ga wa giranro twu girapistonoya. ²⁹ Gi rixanu wa rumuknu migje nikachri ga wa girachri ruklukanuwneyegjixikolupa nika ga wa rura

walenanuko. Gi rumata getlu wa Gitsrukaachimane. ³⁰ Tye chinanu wanena gixo gigrokachine, gixo yayixachine. Gixo gapnanuta. ³¹ Wa wutakyagokinwa wixnanuko, gi wa giklukanuwnayegjixkalunepwu.

³² Giyagni giklukanuwnachinepwu, Gitsrukaachiya wsaletko gi wa tye psolchijne gajeneymako giklukanuwnayegjixkalunepwu.

³³ Giyagni, nomolene, wa gapatjetinipa gnikinipa, gkagwaakakanu. ³⁴ Wa satu nachi chininipa, gipji nikini gma muklukanuwnayegjixikitupa gapatjetini. Ga wa magatinri wa napokinipa gita nuglepokotanu.

12

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya

¹ Wa Giwekikalurunupirana gi naluklu nomolene gma mumatyanuplu. ² Gimatlu wa payine gixanatini, wianumatkatu yagluchisha gomkaginatachinenangi wane gixa kosetkota. ³ Giyagni numatkakgi gikena Giwekikaluru Goyakalunu yanumatini wane china, “Kamakpiratkalurupa Geso.” Ga wa gikena gimkata wane chinreta, “Gitsrukaachi Geso,” seyini wa Giwekikaluru Kpashiri chinanupje.

⁴ Waneru pnunnu gixachri genekashatkalurkaka Giwekikaluruya, seyini Waleko satupjerutu Giwekikaluru. ⁵ Waneru pnunnu gixachri kamrurchi, seyini Waleko satupjerutu Gitsrukaachi. ⁶ Waneru pnunnu gixachri kamruretikowaka, seyini Waleko satupjerutu Goyakalu psoluyako kamrurawata pejnuruneko chinanu.

⁷ Giyagni rupxakikolupna pejnuruneko, wale chinanu Giwekikaluru genekna satkaka gi rixpoko gipxaklewatiripa ⁸ Gi rixanu satu galikaka wa Giwekikaluruya geneeka tokanchi kanshinikanuru, ga wa satu gimatkalewlu tokanu Waleko Giwekikaluruya. ⁹ Satu Waleko Giwekikaluruya geneeka galixlu. Ga wa satu Waleko satupjerutu Giwekikaluruya genekashatkaluru rutskalaklewatiripa. ¹⁰ Wa satu geneeka giyaklewlu kamrutinripa. Ga wa satu geneeka Goyakalu tokanu reneklewatiripa. Ga wa satu geneeka pnunnu gixachine giwekiklurune rumata getlewatiripa. Ga wa satu geneeka patokanu pnuko gixachrikaka. Ga wa satu geneeka wale tokankaka yokakinripa. ¹¹ Pejnuruko tyekaka kamruta Waleko satupjerutu Giwekikaluru. Satkaka reneka Wale gishinikyawaka.

Gi gepikapsojitlu satupje manchi

¹² Wa manchi pixka satupjerutu rixa, ga wa gi gepikapsojitlu. Pejnuruko manchi psojtkaka, gi gepika rixinri, pamanepjeru. Waneko pixka rixa Kristo. ¹³ Gi rixanu koxa satupjerutu Giwekikaluru wkatika pejnurunekwu wa pamanepje wixinripa, ga wa Goteyone, ga wa Kriykone, ga wa wayegrechine, ga wa gishpakachine. Pejnurunekwu wixa satupjerutu Giwekikaluru wyoptota.

¹⁴ Gi rixanu wa manchi gi wa papsojitepjeru, seyini gixopsojitlu manchi. ¹⁵ Wane chininipmaka jiichi, “Gi rixanu gi wa myochno, gi wa manchi gajerno,” gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁶ Wane chininipmaka wa jepchi, “Gi rixanu gi wa ygalchino, gi wa manchi gajerno,” gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁷ Psolmanekmaka ygalchi rixini, ¿ginakapmaklu yijnaklewlu? Ga wa psoluko yijnaklewlu rixinmaka, ¿ginakapmaklu gamluru? ¹⁸ Ga wa xani Goyakalu manchi gitaklu psojtkaka satkaka Wale galukyawaka. ¹⁹ Wa pejnurukmaka papsojipje rixkamka, ¿ginakapmaklu manchi? ²⁰ Ga wa xani galikakni gixo psojite wane, ga wa satupje manchi.

²¹ Giyagni wa ygalchi gi rumkata wane chinretlu myochi, “Gi nalukyi.” Gi koxa wa jiwchi gimkata wane chinretlu wa jiichi, “Gi nalukgi.”

²² Seyni wa manchi psojite muchkotu kagwakikaluru wanepnute galuukalurpotni. ²³ Ga wa manchi psojite mkagwakpiratkotu kagwakikaluru walepni wkagwakpirkakpotuta. Ga wa gipatkaluru walepni girukotko. ²⁴ Wa kagwakpiratkaluru wixanu, gike magatya. Seyni Goyakalu giplepokotlu wa manchi, wa magatachri wanepnute kagwakpiratikolupa. ²⁵ Wa ma kotspaltatikotupa manchi, seyni wannananuko psojitkaka girukotkakinripna. ²⁶ Ga wa satupje wumane psojite salewninipa, pejnurkakako wumane psojitkaka waleymananuko salewna. Ga wa satu wumane psojite gimalwutikolupa, pejnurkakako wumane psojitkaka waleymananuko gimuwata.

Pnuko gixachri gitakikolkaka wa gapatjetachine yegi

²⁷ Giyagni gixni wa Kristomangi, ga wa satkaka gimane psojitgi. ²⁸ Pnumnu gixachrikaka galikaka Goyakalu gitaka gapatjetachine yegi: Muchinanu gapka yokanatanune. Gapkatatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine. Mapa chininri yimaklewatachine. Wanepnute gitskalaklewlu, ga wa gipxaklewlu, ga wa girukotlewlu, ga wa pnumnu gixachri tokanchikaka. ²⁹ ¿Pejnuruneklege yokanatkalunni? ¿Pejnuruneklege Goyakalu tokanu geneklewatachinni? ¿Pejnuruneklege yimaklewatachinni? ¿Pejnuruneklege kgiyaklewaklerunni? ³⁰ ¿Pejnuruneklege waneya genekashatkalurkaka gitskalaklewlu? ¿Pejnuruneklege patokanchikaka yanumatya? ¿Pejnuruneklege yokaka? ³¹ Jmerpotupgi wa tsru potu genekashatkalurkakaya.

Ga wa wanepnute kigleru gixjetyawakapa nekakitangi.

13

Tsru potu rixinri gishiniklewlu

¹ Wa yine tokanu ga wa Goyakalutowrene tokanumka nyanumatinimka seyni gi wa kghishiniklewaklerno, sintawoshpata sejrewatachri pixka nixa, ga wa latamta gitlotkaluro pixka, tsne tsne tsne gixachro pixka nixa. ² Ga wa numkata Goyakalu tokanu geneklewatinripmaka, ga wa numatanmaklu pejnuruko giyogimanatkaluru ga wa pejnuruko gimatkaluru, ga wa psolpotuyako kalixaklerupmakno, wa magkamka numkata gajrikixjileta seyni gi wa kghishiniklewaklerno, gike gapriijno. ³ Ga wa pejnurukmaka neneksatanu wane nixle, ga wa nenekmanetinimkawa wa yochpiikaluru rixinripmaka, ga wa gi wa kghishiniklewaklerupmakno, gike gapriijno.

Gi pixka gixachrinwa gishiniklewlu

⁴ Gishiniklewlunwa ma pognanuchni ga wa yiglepotoke gixlewlu. Gishiniklewlunwa gi ganxalewata. Gishiniklewlu gi tserpiranatnawa, gi koxa ralixkotnawa. ⁵ Gi wa kamrutlu gektutu. Gi wa walenuko rujga. Gi ramewna. Gi wa gektutu kagwaka. ⁶ Gi wa rumuwata mpoyagkknuchiya, seyni rumuwata wa galikakpotunanu tokanchiya. ⁷ Pejnuruko rakota. Pejnuruko ralixa. Pejnuruko kagwaka. Pejnuruko kashnantakanshinikanuta.

Tsrupotni gishiniklewlu

⁸ Gishiniklewlu gike rixiniko nikawna. Wane chinini tokanchi geneklewlu, giknookalurupni. Wane chinini patokankaka, nikawnachripni.

Wane chinini gimatkalewlu, giknookalurupni. ⁹ Gi rixanu psoji wumata, psoji weneklu Goyakalu tokanu. ¹⁰ Seyni wa mmagatkatu gininipa, wa psojipje chininri giknookalurupni. ¹¹ Wa mturno nixanatini, mturu tokanu pixka nixa, mturu pixka nixa gimatle jemleta. Mturu pixka nixa gishinikanuwleta. Wa tsru jeji nixinitka, wa mturu wane gixlekaka nuknoka. ¹² Gi rixanu kmapagiriko weta wa ganigapi pixka. Ga wa walegognepa wetgojkakanu. Wa xani psojkaka numatya, ga wa walegognepa numatpotutanu wa numatikoluko pixka.

¹³ Ga wa xani wanewalu galixlewlu, ga wa kagwaklewlu, ga wa gishiniklewlu. Tyekaka wa mapa. Ga wa wale tsrupotuya gishiniklewlu.

14

Tsrunwa Goyakalu tokanu geneklewatachri wa patokankaka yanumatyachri pnute

¹ Gishiniklewlu gomkampotutanu. Jmererunepgi wa Giwekikalurunuya, ga wa jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewlu. ² Gi rixanu pnuko gixachri tokanu yanumatyachri gi wa yine ruynumata, seyni Goyakalu ruynumata. Gi rixanu gike gimata jemlu. Ga wa giwekikaluruya yogimanatkaluru yanumatya. ³ Ga wa yine ruynumsata Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa tseruwakanshinikanutkalunepni, ga wa rumnanukikolupna, ga wa ruykotikolupna. ⁴ Wa patokanu yanumatyachri walenanuko tseruwakanshinikanutnawa. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachri tseruwakanshinikanutna gapatjetachine. ⁵ Giyagni nalukmaklu wa pejnurunekgi gixa yanumatinri pnuko gixachri tokanumnukaka. Seyni wanepnute naluklu Goyakalu tokanu geneklewatachine gixinripa. Gi rixanu wa yokachri mwakanmaka tsrunwa Goyakalu tokanu geneklewatachri wa pnuko gixachri tokankaka yanumatyachri pnute, wa gapatjetachine tseruwakanshinikanutikolupa.

⁶ Giyagni xani, nomolene, gixa yegi nyakamka ga wa pnuko gixachri tokanchimka nyanumyegitingi, ¿klu rupxakingi nma yanumyegitkangi satu pipgujetkaluru, ga wa gimatkaluru, ga wa Goyakalu tokanu geneekaluru, ga wa ginkaklewlu?

Patokanu yanumsalu gi tseruwakanshinikanrewata

⁷ Giyagkoxni wa muwekletkaka pogimewatini wa tumleji ga wa gitpet-satkaluro, tma kashrijewnagimjetkanu ¿gi rixpoko gimatkotanu girgima tumlejitalurgimni ga wa gitpetsatkalurgimni? ⁸ Ga wa tpogimewatini kowi tma pogimewakanu potu ¿katu galpokotinwa wa giylalu chinanupa? ⁹ Waneko pixka gixa koxa gixa. Wa pnuko gixachri tokanchiya gi wa pgujetanu yanumsalpotgi gixini, ¿gi rixpoko gimatkotanu wa nchinyawaka? Gi rixanu kannipgyalu giynumsatachingi. ¹⁰ ¿Gi pejnugimananuktalu pnunnu gixachrigima tye psolchijneko gwachri! Ga wa maleshlu satu wane mchinkatu. ¹¹ Seyni wa gita nma mumatkanumkalu gikta raluka chinreta, patokanu yanumatyachri nixa wa yanumanatachrigoya, ga wa wale patokanu yanumatyachri rixa gitagoya. ¹² Waneko pixka gixa koxa gixa. Gi rixanu jmererunpotgi Giwekikalurunkakaya, gijga wane gixletanru kigleru potu wa tseruwakanshinikanutikolupna gapatjetachine.

Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini

¹³ Giyagni wa pnuko gixachri tokanu yanumatyachri ragjigognetanu wa rumkata yokakletyaplu. ¹⁴ Gi rixanu wa gitamka patokanu nagjigognetini, wa giwekikaluru gitanu nagjigognetya, seyni wa nonshinikanu gike kamruta. ¹⁵ Giyagni ¿klunerni? Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini. Giwekikaluru gitanu nshikalewatini, ga wa nonshinikanu koxa nshikalewatini. ¹⁶ Ga wa giwekikaluru pixanu pumalwutinri, wa munkaaakonewa yegi gwachri ¿gi rixpoko wane chinretanu, “Wane gixkalurupa,” wa poyagnutinri? Gi rixanu gi rumatlu pchinyawaka. ¹⁷ Gi rixanu pixa galikaka kigle poyagnutle gixa, seyni wa satu gi wa tseruwakanshinikanutkalurni.

¹⁸ Npoyagnutlu Goyakalu wa gita pnuko gixachri tokankaka nyanumatya gixa pejnurune pnute. ¹⁹ Seyni wa gapatjetikowakaya nalukmaklu pamyo tokanchi nchininripa nonshinikannuya wa pimrine nunkaklewyegitinrip-maka, pamole waragka tokanchi pnute paneru tokanuya nchininripmaka.

Klu chinanni wa patokanu yanumsalu genekashatkaluru

²⁰ Nomolene, gi wa mturune gixanu ginshinikanuya, seyni mturune gixinwa gektutuya. Ga wa ginshinikanuya mmagatikanepgi. ²¹ Wane chinyongatyawaka Tokanchi Yokanatkaluru:

Patokankakaya ga wa paneruspuya,

Nunkakjixinna nyi yine.

Gi waleyako yijnakotannona,

China wa Gitsrukaachi.

²² Giyagni wa pnuko gixachri tokankaka walenwa getkaluru rixa gi wa galixachine chinanu seyni malixkane chinanu. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewlu gi wa malixkane chinanni, seyni wa galixachine chinanni.

²³ Giyagni wa pejnuruneko gapatjetachine gapatini tyekaka chinanu, ga wa pejnuruneko pnuko gixachri tokankaka yanumatini, wa jiglokinipna munkaacone waka malixkane, ¿gi ge seprolokachine chinangina? ²⁴ Ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatini, ga wa jigloka satu malixkatu waka munkaaotu, pejnuruneko chinanu giyotkaluru. Pejnuruneko chinanu gepomsatkaluru. ²⁵ Raji yogimatkaluru rupgujetko. Ga wa wale yoptsojitanu, yonogyegitanru Goyakalu. Runkakletanru galikakni gixa yegi rawa Goyakalu.

²⁶ Giyagni, nomolene, ¿klunerni? Wa gapatjetini gixa, satkaka waneya shikalchi. Ga wa satu waneya ginkaklewlu. Ga wa satu waneya gipgujetkaluru. Ga wa satu waneya patokanu. Ga wa satu waneya yokaklu. Pejnuruko kamrutikolupa ntseruwakanshinikanutikolupa. ²⁷ Wa satu pnuko gixachri tokanu yanumatini, gepipje ga wa gi wa mapa pnute yanumatanu. Satupje gapkakaka. Ga wa satu yokakachripa. ²⁸ Ga wa malesha rixini yokakachri pochkeplu gapatjetikowakaya. Walenanukopa yanumatini, ga wa Goyakalu ruynumatanu.

²⁹ Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine gepi, mapa yanumsatanu. Ga wa pimrine gimata getanu. ³⁰ Ga wa satu tuplanatachri tokanchi gipguyetyegitkalurupmaka, wa muchichachri pochkepatka. ³¹ Gi rixanu pejnurunekgi gixa gimkata Goyakalu tokanu geneklewleta, satkaki, wa pejnuruneko ginkaakalunepni, ga wa pejnuruneko giyotkalunepni. ³² Goyakalu tokanu geneklewatachine giwekinri yijnakotna wanna Goyakalu tokanu geneklewatachine. ³³ Gi rixanu Goyakalu gi wa sejurewkaachrini, seyni kigle gwashle gixkakachrini. Wane rixa pejnuruko wa kpashirine gapatjetiyawaka.

³⁴ Suxone pochkepa gapatjetikowaakakaya. Gi rixanu gi ruchichka yanumatinripna, seyini yijnakotanna, wa Tokanchi Yokanatkaluru koxa chinyawaka. ³⁵ Ga wa raluka gimatletinipluna pagixanu, gipjina wannako ganurna repomginna. Gi rixanu gektu getko gapatjetikowaka tyanumsatini suxo. ³⁶ ¿Gixyeege ruyakatya Goyakalu tokanu, waka rapyegishatgi?

Giykolu wa gapatjetyawakapirana

³⁷ Wa satu kagwakinwa Goyakalu tokanu geneklewatachri ga wa Giwekikaluru waneyalutu rixini, wale gimatpotutanru wa nyonyegityawakgi tyenwa Gitsrukaachi yokanatanru. ³⁸ Ga wa satu jemashatinri, wale koxa jemashatko.

³⁹ Giyagni, nomolene, jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewluya. Gi gijretanru wa pnuko gixachri tokankaka yanumatikolu. ⁴⁰ Ga wa psolpotuyako kigle getikolupa, ga wa gilepokotkalurupa.

15

Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa Pawlo ginkakletanru

¹ Nomolene, numatkakgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletyegityagi, wa gixa yoptotanru, wa wale tunwatyachingi. ² Wa wale chinanu gognetkaaka, wa gimaretinri Kiglerpotunanu Tokanchi wa gita ginkakletyegityagi, gma malixashaninitipmaka.

³ Gi rixanu muchinanu gapka nsamyokatkagi gixa wa gita samyookaluu koxa: Wa Kristo gipnana wixa mukochire chinanu, wa yonchi chinyawaka; ⁴ wa kapnatkaluru, ga wa mapgogne chininri yotunomtatka, wa yonchi chinyawaka. ⁵ Ga wa retka. Sotlu getlu. Wanepnute pamole gepi getlu. ⁶ Wanepnute pamyu pacha pnute moletkakachine pagetkolutu rixluna. Xanigognenanu rawawana gixo wanna, ga wa pimirine gapnanutatka. ⁷ Wanepnute Santiyako getlu. Wanepnute pejnuruneko yokanatkalune getlu. ⁸ Ga wa gita yegi rupgijewniya. Pejnuruneko pnute gapkatatachrino, ma mapookanuwa gipapko gishpakachri pixka nixa gipgijewnayegitkota.

⁹ Gi rixanu mturu nutaaka gita pejnuruneko yokanatkalune pnute. Gi wa numukluni yokanatkaluru nchinikolu, gi rixanu gita kojwakna Goyakalu gapatjetanune. ¹⁰ Ga wa Goyakalu gimutlewlwle chinanu, wa nixyawaka nixatka. Gi wa maleshawaka; rumutlewlwleyegitno. Seyni pejnuruneko pnute nkamrurewpotuta gita. Gi wa gita, seyini Goyakalu gimutlewlwle gitaymalutu galikakni kamrurewata. ¹¹ Giyagni wa gita chinini waka wanna chinini wane wixa ginkaklewleta. Ga wa wane gixa galixleta.

Gipnachine yotunrepa

¹² Ga wa Kristo ginkakletko wa gipnachinetskalaya yotunomtinri, ¿gi nchinkoxge pimringi gixa wa maleshlu yotunru gipnachinetskalaya? ¹³ Wa malesha rixkamka yotunru gipnachinetskalaya, Kristokoxamka gi yotunotanu. ¹⁴ Ga wa Kristo ma yotunotkamka, waneklu maleshawakapmakni wunkaklewle. Ga wa gixa galixlewlwlekoxmaka maleshawakapmakni. ¹⁵ Ga wa wixa Goyakalupirana maleshawaka gipgijutatachinep-makwu wetikomka, gi rixanu wupgijutatlu wa Goyakalu yotunkakanru Kristo. Ga wa ma yotunkaakamkalu wa galikakmakni gi yotunotmakna gipnachine. ¹⁶ Gi rixanu gipnachinmaka gi yotunotmaka, Kristokoxmaka

gi yotunotanu. ¹⁷ Ga wa Kristo ma yotunotkamka, galixle maleshawakapmakni. Kmukochirerungi gixmakawa. ¹⁸ Giyagkoxmakni wa Kristo gapnanutyachine gamgachinmakni. ¹⁹ Wa tye gwashlepjemka waneywu wkagwakanru Kristoya, pejnurunniko yinni pnute kwamonurunepmakwu.

Kristonwa muchichachri

²⁰ Seyni wa xani Kristo yotunomta gipnachinetskalaya. Walenwa gapnanutachine gegwikalutka, wa sana gitakikaluru pixka gegwikalutka. ²¹ Gi rixanu wa yineru chinanu waneru gipukchi, yineru chinanu koxa waneru yotunru gipnachinetskalaya. ²² Gi rixanu Gatako pixka wa wale chinanu pejnurunniko gipnana, waneko pixka rixna, Kristo chinanu pejnuruneko giweekaako. ²³ Seyni satkaka ruglepokotikowakaya. Kristonwa gegwikalu. Wanepnute wa Kristonune wa runinipa Wale. ²⁴ Wanepnutepa yoptukyawakapni. Waneklu Goyakalu, Girchi yegi samyokiniplu pogirewatyawaka, wa nikatinpatkalu pejnurkakako girukotikowaka ga wa pejnurkakako tsru gitakikowaka, ga wa pejnurkakako muchkowatikowaka. ²⁵ Gi rixanu Wale ginkata pogirewleta wa pejnuruneko kamnixjene gijixipta rapukote rutakinpotunanuko. ²⁶ Gapkatatachri potu kamnixlewatachri nikatkalunepni walenwa gipukchi. ²⁷ Gi rixanu *gijixipta rapukote Wale gaalixanu pejnurkakako*. Wa wane chinini, “pejnurkakako gaalixkalurupni,” pgujetanurni gi wa gaalixkalurni Goyakalu wa pejnurkakako gaalixachri Kristo chinanu. ²⁸ Wa pejnurkakako gakaglookalurni chininitka, waneklu Gituruko yijnakotanru wa pejnurkakako gakaglokachri Wale chinanu, wa psoluko rixinripa Goyakalu pejnurkakakoyegiya.

Ma yotunkoklunupmakna gipnachine

²⁹ Wane ma mixkoklunupmaka ¿gi rixanna wa katkalune gipnachine chinanu? Wa gipnachine gi yotunpotutinipmaka, ¿klu chinanu katkana wanna chinanu? ³⁰ ¿klu chinanu koxa wixa psolgogneko kyowikwaka gwagogenata? ³¹ Wa nalixkowle chinanu wane nchina, nomolene, pagognemnunanuka nupnana. Wa Kristo Geso Wutsrukate chinanu nalixkowyegityagi. ³² Wa yine gixjetyawaka Gigwisoya kmatsurune nyagotini, ¿klu kigleylu? Wa gipnachine ma yotunotkamka, waneklu *wnikanu, wuranu*. *Gi rixanu yechikawa wupnanu*. ³³ Gi wa yokwitkalunepgi. Gektutu gimatkaklewlu gimtuklu kigleru gixjetikowaka. ³⁴ Giponkanutka. Poyagkakachinepgi. Gi gmukochirewatanutka. Gi rixanu pimrine gi gimatlu Goyakalu. Wane nchina mpatewatinripa.

Yotunotachrimanepa

³⁵ Seyni satu wane chinanu, “¿Gi rixpoko yotunretanna gipnachine? ¿Gi gixachripni gimanepna?”

³⁶ Manshinikanutyi. Wa putakajitanru ma mupnakanmaka gimka giwekaako. ³⁷ Ga wa putakajitanru gi wa gimane wa waneya rixinripa putaka, seyni kajiruji mamkajitni, triko getko ga wa satni. ³⁸ Ga wa Goyakalu genekmanetlu gikta rixpoko galukletlu. Ga wa pajkaka waleko gimane reneka. ³⁹ Pejnurugituko gi wa pagiturutni, seyni pnuko rixgituta wa yineru. Ga wa pagitukni wa nikchine. Ga wa pagitukni koshichine. Ga wa pagitukni shimane. ⁴⁰ Waneru tengogne gajermane, ga wa chiji gajermane. Seyni pnuko rixa tengogne gajeru pogirewle, ga wa pnuko rixa tyechijne gajeru pogirewle. ⁴¹ Pnuko rixa tkachi pogirewle, ga wa ksuru pogirewle pnuko gixa. Ga wa katagiri pogirewle pnuko gixa. Gi rixanu satu katagirkaka pnuko rixa pogirewleta.

⁴² Waneko pixka rixa wa gipnachine yotunre. Pojpakalu rutaaka. Mpojjakatupa yotunkaaka. ⁴³ Mkagwakpiratkatu gitaaka. Kpogireru yotunkaako. Muchkotu gitaaka. Kgiyakleru yotunkaako. ⁴⁴ Tyegogne gajermane rutaaka. Giwekikalurmaneya yotunkakikotka.

Waneru tyegogne gajermane, ga wa waneru giwekikalurmane. ⁴⁵ Wane chinyongatyawaka: Wa muchichachri yineru. Gata manchi *giwekachri rixa*. Ga wa ralipre Gata, Walenwa giwekikaluru giweekaklewatachri. ⁴⁶ Seyni gi wa muchinangapkanwa Giwekikalurunu, seyni tyegogne gajerunu. Wanepnute Giwekikalurunu. ⁴⁷ Muchichachri yineru walenwa chiji gajeru, ga wa chiji kamrutikaluru. Ga wa gepi chininri yineru tengogne gajerni. ⁴⁸ Chiji kamrutikaluru pixka rixna chiji kamrutikalurune. Ga wa tengogne gajeru pixka rixna tengogne gajene. ⁴⁹ Wa chiji gajeru yaglu pixka wixa, waneko pixka wixanu, tengogne gajeru yaglu pixka wixanu.

⁵⁰ Ga wa tyenwa nchina, nomolene, wa giichi ga wa granchi gi gimkata yoptoletanru Goyakalu pogirewatyawaka. Gi wa pojpakaluko gimkata yoptoletlu mpojjaknuchi.

Gipukchi gakaglooka

⁵¹ Giyagni giyogimanatkaluru nunkakgi. Gi wa pejnurunekwu gipnanu, seyni pejnurunekwu kashrijetkalunepwu. ⁵² Pshinitsonpotuji, gijpukgalu pshiniji, wa ralipre kowgima. Gi rixanu tpogimewatanu kowi. Ga wa gipnachine yotunkaako mpojjakanepa. Ga wa wixa kashrijetkalunepwu. ⁵³ Gi rixanu rumkata tye pojpakalu yoshmaakota mpojjaknuchi. Ga wa tye gipnachripa gimkata yoshmaakota mupnaknuchi. ⁵⁴ Giyagni tye pojpakalu mpojjaknuchi yoshmaakoklunutka, ga wa tye gipnachripa mupnaknuchi yoshmaakoklunutka, wanepatkalu wa yonchi chinyawaka:

⁵⁵ *Gaalirewlu nikatanatkalu gipukchini.*

Giyagni wa xani

gipukchi gi gakagloklewatatka.

Maleshayatkawu gipukchichino.

⁵⁶ Gipukchichinonwa mukochri. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru walenwa mukochri muchkonu. ⁵⁷ Poyagnutkalurupni Goyakalu. Wa Wale gakagloklewkakjetwu wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Makagloggognenatkoneggi. Muxriikanepgi

⁵⁸ Giyagni, nomolene, nalukanune, makagloggognenatkoneggi. Muxriikanepgi. Gkamrurewognepotutanu Gitsrukaachi kamrureya, gi rixanu gixa gimatlu gi wa maleshawakni gkamrure Gitsrukaachi chinanu.

16

Genekashlukaka kphashirine chinanu

¹ Ga wa genekashlukaka kphashirinenupapirana. Wa Kalatasreta gap-
atjetikowaakaka gajene nulepoptapiniko pixka, waneko pixka gixanu
gixa. ² Muchinangogne simankakaya, satkaka gixa gignantakyawaka gi-
takanru gikta gixpoko yoptoleta. Wa napokinipa maleshapluchi genekash-
lewlu. ³ Wa napokinipa wa gixa kigle getle gixanune, wanna nyokanatanu
kirukayma, wa Gerosale ranikyapluna wa genekashle. ⁴ Ga wa kigle getle
rixkoklunupa wa gita koxa wane yinripa, gitaymamnupna.

Wane china Pawlo wa Korinto raluka yaleta

⁵ Wa Masetoni nyapamtinpatka, gixa yegi nyanutka. Gi rixanu Masetoni nyapamtanu. ⁶ Gikta gixayma gixgogne nwanu. Galukta wane nuknokakinri ginapuklu wa gipxaletyapno wa nyinripa. ⁷ Gi rixanu gi naluka getleshamtgi xani. Gi rixanu nkagwaka gimwalegti gixgogne wa Gitsrukaachi gichichinipno. ⁸ Gigwiso nwanu Jirgikolpatkagognepotunanuko. ⁹ Gi rixanu njiglokpottutata nkamrure yegi. Tsrú kamrurchi yegi nuchi jiglokletatka. Ga wa gixna kamnixlewatachine.

Timotiyo ga wa Gapolo salwatinri

¹⁰ Ga wa rapokinipa Timotiyo, getanru mpiikatupni gixa yegi rawanu. Gi rixanu wale kamrutlu Gitsrukaachi kamrure gita pixka. ¹¹ Giyagni gike geyikanru. Wa kiglenshinikanuru gipxaka yaletanru gita yegi runinripa. Gi rixanu nkagwaklu moletkakachineyima.

¹² Wa wumole Gapolopirana, nagjipotutlu gixa yegi yinripa wa moletkakachineyima. Gi raluka yalpotuta wa xani, seyini wane yanu ruglepoktapinipa.

Mpoyegitinwa galixleya

¹³ Getpotutana. Mpoyegitinwa galixleya. Jejinpatkalagika. Gichkolunepgi. ¹⁴ Gishiniklewleya gkamrutanru psoluko.

Gishtugwa ga wa pimrine gikamrurewatachine

¹⁵ Nagjitgi, nomolene. Gixa gimatanna Gishtugwapji gajene. Wannanwa muchinanu gapka galixachine Gakayi gajene. Wannananuko gitaknawa kpashirine yegi kamrurewatachine. ¹⁶ Gyijnakotanna wanna pixkalune, ga wa pejnuruneko gikamrurewkakachine, ga wa kamrurewpotutachine. ¹⁷ Numuwyegitlu Gishtugwa gapokinritka, ga wa Gortanato, ga wa Gachayiko. Gi rixanu wa nyi gipekotlu gixa magatinri. ¹⁸ Gi rixanu rapnanunshinikankaknona gita ga wa gixa koxa. Gimatpotutanna wanna nyi pixkalune.

Gasya gapatjetyachinkaka galuklewe

¹⁹ Gasya gapatjetyachinkaka galukgi. Gitsrukaachiya ralukpotutgina Gakila ga wa Presura, ga wa wannapji gapatjetyachine. ²⁰ Ralukjixgina pejnuruneko moletkakachine. Galuukakanu kphashiri gamluruya.

Giglenshinikanyeglewlu

²¹ Naluklewe gitako nomyoya, Pawlo.

²² Gitsrukaachi maluukatu kamakpiratkalurupa. Gitsrukaachi ginanu.

²³ Gimutkalunepgi Gitsrukaachi Gesoya. ²⁴ Nushinikgognenatgi pejnurunekgi gixa Kristo Gesoya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate. Walenwa Geso Kristo yokanatanru Goyakalu gishiniyawaka. Ga wa Timotiyo, gimole, kirukate koxa. Goyakalu gapatanune chinanni, wa Korinto gajene, ga wa pejnuruneko kpashirine, psolusretako Gakayi gajene chinanu koxa.

² Gimutkalunepgi Wuru Goyakaluya ga wa Wutsrukate Geso Kristoya. Wale giglewanshinikankakangi.

Kgimnanuklewaklerni Goyakalu

³ Gimalwutkalurupa Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Kgetwamonrewaklerni Girchi, ga wa pejnuruko kgimnanuklewaklerni Goyakalu.

⁴ Wale gimnanukwu pejnuruyako wsalewninri, wumkata wixa koxa gimnanukletyapna pejnurkakako salewakchi getachine. Wa wumnanukikolu wa Goyakalu gimnanukyawu wale koxa wumnanukinna wanna. ⁵ Wane rixa gixolewnaletinri Kristo salewnale wa Waleyma wsalewninri, waneko pixka rixa gixolewnaleta wumnanukikolu Kristo chinanu. ⁶ Wixa salewnini, gixa gimnanukikolu chinanni ga wa gognetakikolu chinanni. Ga wa wumnanuukoklunupa walenwa gixa gimnanukikolu chinanni. Wa gixa gimnanukikolu chinanu gimkata gixa gakotanshinikanretlu waleko salewakchi koxa wsalewniya wixa. ⁷ Poyegi kagwaklewe wixyegityagi gi rixanu wumata wa wane gixa salewnakakletikolu, waneko pixka gixa gimnanuukakletikolkoxapa gixa.

Kyowikolkaka Pawlo getanru Gasyaya

⁸ Gi rixanu, wumolene, gi waluklu gma mumatyaplu wa wsalewninripirankaka, wa Gasya wsalewninri. Wa wumkatinri pnute, kyapreru weta. Wane wixa mkagwakgiwekletkanetkawu. ⁹ Seyni wixa gitakanshinikanutnawa wupninri, wma maponshinikanutinitipnawa, seyni Goyakalu waponshinikanutinri, gi rixanu Walenwa gipnachine yotunkakachri. ¹⁰ Walenwa gipsolutunanukta gipukchi rushatkapyawu. Ga wa rushatkapanwu. Walenwa wkagwakanru wa wanepnutechi rushatkapanwu. ¹¹ Gixa koxa gipxakanwu gagjigognereya, wixa chinanu gixolune poyagnutyaplu wa wenekikolutka gixolune chinanu.

Myokwiretni Pawlo

¹² Gi rixanu tyenwa walixkotle: wa wupgujtanshinikaneyegitnawa wa kpashirinwu ga wa myokwirenwu Goyakalu chinanu. Tyechijne wane wixjetya, ga wa wanepnute wane wixa gixyegiya. Gi wane wixa gi rixanu tyegogne gajeruya kgimatkalunru, seyni Goyakalu gimutlewe chinanu wane wixa. ¹³ Gi wa papirana wyonyegitgi, seyni wa tyepjeni gixa getyongatanru ga wa gimata jemanru potu. Ga wa nkagwaklu yoptukyawakpotunanuko gimata jempotuyapa. ¹⁴ Wane gixa psoji gimatyawu wa gixa galixkowyegitanunwu. Waneko pixka gixkoxni walixkowyegitanunepgi Wutsrukate Gesogonepa.

Pawlo gishinika Korintyo yaleta

¹⁵ Tye gaponshinikanru chinanu, naluka muchinanu yayegletgi wa gepi kata gkomjikokolupa. ¹⁶ Ga wa gixa yegi nyinipa, Masetoni nyinri, ga

wa Masetoniya numepe ginretinitnaka gixa yegi. Ga wa gixa gipxaletanno Gote nyinripa. ¹⁷ Giyagni wane nixanshinikanutini, ¿wane nchinashata? ¿Waka wane nixanshinikanutini, tyegogne gajeru pixka nixanshinikanutlu, wa nkoschekashatanmaklu gigi, gigi; gike, gike?

¹⁸ Poyagkakachrini Goyakalu. Giyagni wtokanu wa wchinyagi gi wa gigi ga wa gike. ¹⁹ Gi rixanu Goyakalu Wgene Kristo Geso, wa gixa yegi wunkakletinri gita ga wa Surwano ga wa Timotiyo, gi wa Walenwa gigi ga wa gike gixachrini. Seyni gigi gixachrinwa Wale. ²⁰ Gi rixanu pejnurkakako Goyakalu gipiratanru gigi rixka Gesoya. Giyagni Wale chinanu, Wane gixakaluru wchinru Goyakalu, wixa chinanu gimalwutkalurupni. ²¹ Wa gixayma wpoyegitjeru Kristo chinanu ga wa wtsomitjeru Walenwa Goyakalu. ²² Wale koxa gimaxikoletwu. Giwekikaluru genekikolupa psojite renekagnaputwu wajiya.

Klu chinanu gi wane yawa Pawlo

²³ Gita koschekgiwokatlu Goyakalu rupguyatyapno, wa nkaspukeyapi gi wa Korinto nyawa. ²⁴ Gi wa wutsrukatetpiranyegitanmakgi gixa galixlewleya, seyni gikamrurewkachinwu gimuwleya. Gi rixanu galixle ntunwatya gixa.

2

¹ Wane nchinanshinikanutaka, gi wa wamonuwatachrino nyayegitanutnakgi. ² Gi rixanu gita wamontakinmakgi, ¿katni wa nkomjikjeru seyni nwamontakanruko? ³ Tyepiranako nyonata, wa gixa yegi nyinipa, nma wamonuwatinitipa numkata komjikjene chinanu. Gi rixanu naponshinikanyegitgi pejnurunekgi gixa, wa gita gimuwle walenwa pejnuruneko gixa gimuwle. ⁴ Gi rixanu tsru salewakchiya ga wa nwamonnupoga nyonyegitgi ga wa gixo noktegayma, gi wa gwamontakikolupni, seyni wa gimatyaplu wa tsru nushiniklewle potu nixyegitgi.

Yiglepotuko retlu satu jeji wamontaklewatachrinka

⁵ Satu jeji wamontaklewatinimka, gi wa gita wamontaaka seyni psojipje, seyni pejnurunekgi gixa wamontaaka. Gi wa ntserutpiranatyaplu. ⁶ Poyagotyawakatani wane gixachri wa gixolune saletyawakatkalu. ⁷ Giyagni pnuko gixanutka, wa gkaspukinitkalu. Ga wa gimnanukanutkalu. Gi wa tsru wamonchi gakaglokanutkalu. ⁸ Giyagni nagjitgi, wa gishinikpotutanutnaklu. ⁹ Giyagni wale chinanukni nyonyegitgi wa gyantaletikoluya numatyapi wa psoluyako gyijnakotinripa. ¹⁰ Ga wa gixa kaspukinri, gita koxa kaspukyalu. Gi rixanu girukokta gita kaspukinri wa pagixanu nkaspukeya wa gixa chinanu Kristo getanu nkaspukeya, ¹¹ ma mumkata gaalireyanupwu Satanasyo. Gi rixanu gi wa mumatkanwu wale gishinikyawakapirana.

Wamonuwnanshinikanuta Pawlo Trowaya

¹² Wa Trowa nyapini wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana chinanu, gipgyapto kotpuukaluru gita chinanu Gitsrukaachiya. ¹³ Gi napnanunshinikanuta gi rixanu gi nukshiklu nomole Tito. Seyni nungamtakana Trowa gajjene; Masetoni nyatka.

Goyakalu gakaglokyegitwu Kristo chinanu

¹⁴ Poyagnutkaluru Goyakalu wa Wale psolgogneko gakaglokyegitwu Kristo chinanu. Reakagitlu rumatikolu Kristo pogamlunu wixaya pasretamnunanukaya. ¹⁵ Gi rixanu wa Goyakalu chinanu Kristo pogamlunwu

wixa, gognetkaakaluneyegitka ga wa gangachine yegi koxa. ¹⁶ Wa nyi gangachine yegi galikakni gipukchi pogamlunu pixka wixa gipukchi chinanupa. Ga wa gognetkaakalune yegi giweklu pogamlunu wixa giweklu chinanupa. ¿Katupni tye kamrurchi gimuknuni? ¹⁷ Seyni wixa gi wa gixolune pixka wixa, wa Goyakalu tokanu gishankachine sroschi chinanu, seyni mayroklene wixini, Goyakalunune wa Goyakalu getanu gwachine wixini wixa yanumsaleta Kristo chinanu.

3

Kristo kirukatka

¹ ¿Gipguta wyinuwakatnakerge wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitinwa? ¿Wa pimrine pixka wmagatyage wa kiruka wixapirana wenekyapgi ga wa wmagatyage wa gixa koxa yonpiranyegityapwu? ² Gixni wa tokanchi yonatkaluru wixaya. Wajiya yonatikalungi. Gixni wa gimatkalurungi ga wa getyongatkalurungi pejnuruneko yineya. ³ Getkalurungi Kristo kirukate gixinri, wixaya kamrutkaluru. Gi wa ksajgalu yonatika, seyni Giwekikaluru Goyakalunu giwekachri yonatika. Gi wa sotlushpata yonatka, seyni yonatkalurumta kagiturumta gajiya.

Gerotu gipiratkaluru kamrurewatyachine

⁴ Wane wixa gaponshinikanretlu Goyakalu Kristo chinanu. ⁵ Gi wa wixnanuko poyagotyachinwu, wkagwakyalu wixnanuko giyakatyachri pagixanu, seyni Goyakalu ruyakatya wpyogotinri. ⁶ Wale poyagotyachine rixkakwu, gerotu gipiratkaluruya kamruklerune wixinripa, gi wa yonatkaluruya seyni Giwekikaluruya. Gi rixanu wa yonchi giylalewata, seyni wa Giwekikaluru giweekaklewata.

Wanepnute kiglepotlu wa Giwekikaluru kamrurewyeglu

⁷ Ga wa gipnalu kamrurewyeglu sotlu susawjeyongatkaluru pogirewlu rixapa. Wa wane rixa Gisrayilineklopishane gi gimkata getlepotutlu Moysisgoji, gigoji pogirewle chinanu, wa nikawnachripa pogirewlu. ⁸ ¿Gi ge wanepnute pogirewlpuni wa Giwekikaluru kamrurewyeglu? ⁹ Gi rixanu giklukanuwnayegixlu kamrurewyeglu pogirewlu rixkamka, wanepnute galikakni pogirewlu rixpotuta poyagkalewlu kamrurewyeglu. ¹⁰ Gi rixanu wa kapokotu pogirewlunanupiranaya gi wa pogirewlu pixka rixatka wa tsru potu pogirewlu chinanutka. ¹¹ Gi rixanu wa kpogirewle rixini wa nikawnananumtachri kapokotkaka, pnute kpogirewle potu rixa wa gwagogenatachripatka.

Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu

¹² Giyagni tye pixkalutu wkagwakini, pgujetanuwaka wchina yanumsaleta. ¹³ Gi wa Moysisi pixka wixa. Rushyagojresama gigoji rutaka wa Gisrayilini ma metgojityanpotuplu wa nikawnananumtachri pogirewle. ¹⁴ Seyni shikowanshinikanutna wanna. Gi rixanu xanigognenanu wa kapokotu gipiratkaluru getyongatkoklunu, waleko gishyagojrusama wane mkonkotu. Walenwa Kristo chinanu konkalurni. ¹⁵ Seyni xanigognenanu wa Moysisi tokanu getyongatkoklunu wa gishyagojrusama rajna rawawa. ¹⁶ Ga wa xani Gisrayiline satokyegitiniplu Gitsrukaachi, konkalurupni wa gishyagojru sama. ¹⁷ Ga wa Gitsrukaachi Walenwa Giwekikaluru. Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu. ¹⁸ Pejnurunekwu wixa wa mushyagojitkanwu wetlu Gitsrukaachi goyaknu. Ganigapi pixka wixa getletyalu. Kashrijetanantumtkalunwu

Waleko yaglu wixinri pogirewlukakananumnu. Waneko pixka wixka wa Giwekikaluru chinanu Gitsrukaachinu.

4

Kiglerpotunanu Tokanchi pokamlale

¹ Giyagni waneywu wchinini tye kamrurchi, wane wixa getwamonutkota, gi wugroka. ² Seyni wuknokatkalu patmenutlewatachri yogimatkaluru. Gi wa yokwiri wixjeta. Gi wa wyapjetlu Goyakalu tokanu. Seyni galikapotunanu tokanchi wupgujetini, kiglepiranyegirunwu wixnawa pejnuruneko yinenshinikanuya Goyakalu getanu. ³ Wa kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletanru yogimatkaluru rixkamka, wa gangachine chinanu galikakni yogimatkalurni. ⁴ Wannani tyegogne goyakalute maygalenshinikanune rixkakanna wa malixkanena, ma matajiwnayegityapna Kiglerpotunanu Tokanchi, Kristo goyaknupirana pokamlale. Walenwa Goyakalu yaglu. ⁵ Gi rixanu gi wa wixnanuko ginkakletnawa, seyni Kristo Geso Gitsrukaachi rixinri wunkakleta ga wa wixni wa gixa wayegrenwu Geso chinanu. ⁶ Gi rixanu Goyakalu wa wane chinachri, "Pokamlalu mapshagawaka gatajiwnini," Walenwa gatajitlu waji, pokamlawyegityapwu rumatikolu Goyakalu goyaknu wa Kristogojiya.

Kajpa kamrutikolu pixka wixmaneta

⁷ Ga wa tye ponikolewlu waneywu kajpa kamrutikolustonya, Goyakalunupni wa tsru potu giyaklu gigenlu, gi wa wixanni. ⁸ Pejnuruko salewakchi weta, seyni gi wa gerutkalunwu. Mumatanshinikanutkanwu seyni gi wa mkagwaakanwu. ⁹ Kojwaakalunwu, seyni gi wa giknookalunwu. Yotkaakalunwu seyni gi wa gangachinwu. ¹⁰ Psollogneko wumane wanikananumtyalu Geso gipnale, wa Geso giwekle koxa wumaneya gipgujetkalurupni. ¹¹ Gi rixanu wa wixa giwekachinwu samyokgognenatkalunwu gipnalu yegi Geso chinanu, Geso giwekle koxa gipgujetkalurupni wumane gipnachriya. ¹² Giyagni wixa giylakananumtkalunwu, ga wa gixa giwekakananumtkalungi.

Tsru pogirewlu potu

¹³ Wane chinyongatyawaka:

Nalixa. Giyagni nyanumsata.

Waneko pixka wixanshinikanuta. Wixa koxa galixa. Giyagni koxa wyanumsata. ¹⁴ Wumatlu wa Gitsrukaachi Geso yotunkakachri, wixa koxa yotunkakanu Gesoyma. Gixayma tunwakakanwu. ¹⁵ Gi rixanu pejnurkakako gixa chinanni, ruxolewninripa gimutlewlw gixolune chinanu, wa poyagnutlewlw koxa gixolewninripa, gimalwutkaluru rixinripa Goyakalu.

¹⁶ Giyagni gi wa wugroka. Seynimka wumane waalananumtyamka, seyni wutokote gajeru werotewananumtya pagognemnunanuka. ¹⁷ Gi rixanu tye salewakchikaka wa xani wsalewinri myapretni. Pshinitsonu gwachrini. Xani giknogachripni. Ga wa wale chinanu waneyapwu tsru pogirewlu kiglerpotunanu gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁸ Gi wa wyopukgajetlu wa getkalurkaka, seyni metkotkaka galikaka wyopukgata. Gi rixanu wa getkalurkaka pshinitsonu gwachrini. Seyni wa metkotkaka gike rixiniko mnikawnakatupni.

5

Panchi myochi mkamrutikotu

¹ Gi rixanu wumatlu wa wumane tyechijne gajeru, gawyawaka, gima-jechri pixka rixa. Nikawnachripni. Giyagni wa nikawnini, waneywu wa Goyakalu kamrupjitanru. Gi wa myochi kamrutikalurni, gike rixiniko mnikawnakatupa tengogne gajerupji, wumanepa. ² Gi rixanu wa tye gawini wochgita. Walukpotutlu wyoshmakikolu tengogne gajeru gawyawakapa. ³ Galikakni wumane gerotu wyoshmaako Gerotu wumkalu ga wa gerotu gawyawakapji pixka rixanu. Waneklu gi wa wetko mamkane wixinri. ⁴ Gi rixanu gimajechri gwachine wixini, wochgita. Kyapregolunwu. Gi rixanu gi waluka komkagkota, seyni gemkatkalunepwu wa wuweklepa nikatyaplu tye gipnachripa wumane. ⁵ Goyakalni wa wane gixwu wa tyeoko chinanupa. Wa Giwekikaluru genekikulupa psojite renekagnaputwu Wale.

Kristo gitakyagoklewatyawaka

⁶ Giyagni kiglenshinikangognenanwu. Wumatlu wa manchi gawana-tiniwa, Gitsrukaachyegiya wamganatya. ⁷ Gi rixanu walixpiranatanrukaka wuyanini. Gi wa wetanrukaka wuyanini ⁸ Kiglenshinikanwu. Ga wa kigle getle wixlu galikakni wumane wamginripa, ga wa Gitsrukaachi yegi gaw-inripa. ⁹ Giyagni wane wixa muchkotletinwa, waka gewi gawinipa waka wamginipa, wuglenshinikanutyaplu. ¹⁰ Gi rixanu wumkata pejnurunekwu wixa gipgujewnaletanu Kristo gitakyagoklewatyawaka, wa satkaka yop-totyaplu wa gimane gixjetyawaka, waka kigleru waka mugletu.

Kristo gishiniklewle gerutwu

¹¹ Wumatkalchinanru Gitsrukaachi pikikolu, wushinikanutna yine. Pgu-gerunwu Goyakalu getanu. Nkagwaakoxlu gixa getanu koxa pgujerunwu gimata getanshinikanretyapwu. ¹² Gi wa wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitnatnakwa. Seyni shinikanchi neneki ntserpiranyegityapwu wannayegiya, goschiya tserpiranyegitachine, gi wa gaschiya. ¹³ Gi rixanu wseprolokini walenwa Goyakalu chinanu. Ga wa kanshinikanurunwu wixini walenwa gixa chinanu. ¹⁴ Gi rixanu Kristo gishiniklewle gerutwu. Wane wixa gishinikanuwleta, wa satupje gipnini pejnuruneko chinanu, waneklu pejnuruneko gipnanatka. ¹⁵ Kristo gipnana pejnuruneko chinanu, wa giwekachine gi wannako chinanu ruwekinripatkana, seyni Kristo chi-nanu ruwekanutkana. Walenwa wanna chinanu gipnachri ga wa wanna chinanu yotunotachri.

Wkamrure gipoyikgayeglewlya

¹⁶ Giyagni xaniyakawa gikena wumata wixa gimane gixyawaka. Wa Kristomka wumata gimane gixyawaka, seyni wa xani gi wane wixa gimatletanutkalu. ¹⁷ Giyagni wa Kristo gwachritka, walenwa gerotu giyakotkalurutka. Ruknogashamtatka kapokotu. Giyagni gerotutkani. ¹⁸ Ga wa pejnuruko Goyakalu giyakatyachrini. Walenwa gipoyikgayegitakawu Waleyegiko Kristo chinanu. Wale genekwu wkamrure gipoyik-gayeglewlya. ¹⁹ Wane rixa, wa Kristo rawa Goyakalu. Psochijne gajeneko rupoyikgayegitniri Waleyegiko. Gi rutakyegitna mukochirna. Wixa yegi rutaklu tokanchi gipoyikgayeglewlpirana. ²⁰ Giyagni Kristo gitakanunwu. Waneko pixka wixa wa Goyakalu gagjityagi wixaya. Kristo chinanu wagjitgi, Goyakalu yegi gipoyikgayegitikolupa gixa. ²¹ Wa Kristo mukochri mu-matkatu wixa chinanu mukochri rixka, wa wixa Goyakalu poyagkaklewle wixikolupa Waley.

6

Kiglepiranyeglu Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri rixinri

¹ Rukamrurewatanune wixini, wagjitgi wa Goyakalu gimutlewe gi wa maleshawaka yoptotikolupa gixaya. ² Gi rixanu wane china:

Gogi galuukaluru nyijnakoty.

Gognewatikalurgogne, nupxaki.

Giyagni xawakninwa gogi galuukaluru. Xawakninwa gognewatikalurgogne.

³ Gi satuna wutspekaka, ma muklukikotupa wkamrure. ⁴ Seyni pejnuruyako kiglepiranyegirunwu wekakgitnawa Goyakalu kamrurewye-gitachine wixinri, kashnantagogenatachinpotwu salewakchiya, wmagatinriya, kachinolkakaya. ⁵ Giylakluya, yoshmakikowakaykaka, yawroptajruya, kamrurewpotluya, kojipgewluya, nachlukakaya. ⁶ Kiglepiranyegirunwu powrawlu chinanu, gimatkalewlu koxa, mapognanrewlu, getwamonrewlu, Giwekikaluru Kpashiri, gishiniklewlu mixashatkotu, ⁷ galikakpotunanu tokanchi; Goyakalu giyaklewe koxa chinanu; poyagaklewe giylalewapre chinanu wpotukdesretateya ga wa weknetesretateya. Kashnantagogenatachinpotwu, ⁸ gimalwuru chinanu ga wa mkagwakpiiru chinanu, gektipiranyeglu chinanu ga wa kiglepiranyeglu chinanu. Ksanowaklerune pixkalunwu ga wa galikakanwu; ⁹ mumatkone pixkalunwu ga wa gimatkalunpotwu; wupnakastsikakni ga wa getanu giwekachinwu, saletkalune pixkalunwu ga wa muylatkonwu. ¹⁰ Wamonuwatachine pixkalunwu ga wa gimuwogogenatachinwu. Kwamonurune pixkalunwu ga wa gixolune wponikowkaka. Wa maleshayalune pixkalunwu, ga wa pejnurkakako wane wixleta.

¹¹ Wunkakpotutgi gixa, Korinto gajengi. Tsrugishiniklewlu wixgi. ¹² Gi wa wixa chipetgajityagi, seyni gixako chipetanshinikangajitwu. ¹³ Gapnu gishiniketanno gixa koxa. Mpogwakatanno. Nwugenene pixka nixa yanumsayegletgi.

Wixni wa kpashiwaka potu giwekachri Goyakalununwu

¹⁴ Wa gixa pixka mixkane, gi wa satupje gitjipijeya gimutjitanna, wa malixkane. Gi rixanu ¿klu gipxaletlewu wane wa poyagaklu ga wa mpoyagaknuchi? ¿Klu gimatkaklewu waneylu pokamlalu ga wa mapshagalu? ¹⁵ ¿Klu pixkakaklu getle rixna Kristoyma Weriya, wa Satanasyo? ¿Klu waneylu wa galixachriyma wa malixkatu? ¹⁶ ¿Klu gipxaletkaklu wane kpashiwaka potu Goyakalunu ga wa yagluichisha? Gi rixanu gixni wa kpashiwaka potu giwekachri Goyakalunu. Goyakalu chinyawaka:

Wanna gitokote nwanu nyananu.

Royalalutepnana.

Wannapni wa nayinerutene.

¹⁷ Giyagni, “Wannayegiya gishpakanu.

Gkotnukinwa.”

Wane china Gitsrukaachi:

“Gi wa gkamrukanru wa kapcholu ga wa kigle yoptole nixangi.”

¹⁸ *“Gixa Girupno.*

Gixapni wa nwugenene ga wa nwugenerone.”

Wane china Gitsrukaachi,

pejnuruko Girukotachri.

7

¹ Nushinikanune, tye gipiratkalurkaka waneywu wixiniyakawa. Giyagni wpoworatinwa ptowruyako wpuchotmanetjeru ga wa wunshinikanu pu-chotachri. Goyakalu wpikinri, kpashirine potu wixinripa.

Pawlo gishinikyawakna Korintiyone

² Mpowgwakatanwu. Gi satuna wyeneta. Gi satuna wumtuka. Gi satuna wumkapnugya. ³ Gi wane nchina nukluyapgi. Gi rixanu muchikawa wane nchinatka, wushinikoggnenatgi. Gixaymananuko wupnanmaka ga wa wuwekgoggnenatanmaka. ⁴ Pgujetanwaka potu nchina yanumsayegletgi. Ntserpiranawyempotutgi. Numnanukpotutka. Tsruru potu gimuwlu wixa psoluyako wsalewninri.

Rumuwata wanna genshinikanrewle chinanu

⁵ Gi rixanu wa Masetoni wapokinatka gi wapnanmanpotuta waneya. Seyni psoluyako wsaletika. Ruwaka waneru yagotkaklukaka. Wutokote waneru piklukaka. ⁶ Seyni wa Goyakalu wa mturu gitaknachinwa gimnanukachri, Tito gapokle chinanu rumnanukwu. ⁷ Gi wa rapokinri chinanupjeni, seyni koxa wa gimnanuklu chinanu wa gixa gimnanukyalu. Runkakwu tsru gogalukle gixinri, ga wa gichingajiya, ga wa muchkopiranawatachingi gitaya. Giyagni galikaka numuwatatka.

⁸ Wa kirukaya nwamontakingi, gi nenshinikanuta. Nenshinikanutmaka. Netlo wa twuko kiruka pshinitsonuji wamontakgi. ⁹ Xawakni numuwatatka, gi wa gwamontakikolu chinanu, seyni gi rixanu genshinikanutinripa gwamontakikolu. Gi rixanu Goyakalu chinanu gwamonuwata. Giyagni giket-sotaji gimtukika wixaya. ¹⁰ Gi rixanu wa wamonchi Goyakalu chinanu genshinikanrewlu kamruta gognewatikaluru chinanupa. Gi wa renshinikanyegititolupa. Ga wa wamonchi tyegogne chinanu gipnaluka kamruta. ¹¹ Gi rixanu tye wamonchiko Goyakalu chinanu, igi pa muchkonunshinikanunanru rixgi! Ga wa giyoyeglewlu, ga wa jgekanchiko, ga wa pikluka, ga wa gogaluklewlu, ga wa muchkopiranawlu, ga wa gapnuruko. Psoluyako gekakgitnawa powratkalunetkagi wane gixkaluruya. ¹² Giyagni wa nyonyegitingi, gi wa yenetlewatachri chinanu, gi koxa wa yenetkaluru chinanu. Seyni pguje rixinripa gmuchkonunshinikanu wa wixa chinanu Goyakalu getanu.

Rumuwata Tito gimuwle chinanu

¹³ Giyagni gimnanuukalunetkawu. Ga wa wumnanukikolu pnute wumuwpotuta wa Tito gimuwle chinanu. Gi rixanu rapnanunshinikanuta pejnurunekgi gixa chinanu. ¹⁴ Giyagni wa wale yegi ntserpiranawyegitingi gi wa nupatewatlu. Seyni wane wixa ginkakjeretgi pejnuruko galikaka, waneko pixka wixa tserpiranawyegletyagi Titoyeyiya. Galikaka rixka. ¹⁵ Pnute rixa gishiniklepotutgi wa gyijnaklewle rushinkapini, wa mpikle gitatleya gyoptotlu. ¹⁶ Numuwata wa psolpotuyako naponshinikanyegitgi.

8

Masetonisreta gapatjetyachinkakniwa pimrine yimanrupa

¹ Giyagni, wumolene, wunkakgi Goyakalu gimutlewlepirana, Masetonisreta gajene gapatjetachinkaka geneekaluru. ² Wa tsru salewakchi yantaletikna, tsru gimuwlu rixinrina ga wa wanna tsru wamonupogaya, ponikowpotutya renekashlewatnirina. ³ Gita gipgujatlu wa rumkatyawakna, ga wa rumkatyawakna pnute, renekashlewatna wannako ginshinikanuyna. ⁴ Gixo ragjipotutwuna wuchichyapna wanna

koxa wa kpashirine psoji rupxakinripna. ⁵ Gi wa wkagwakyawaka pixka rixna, seyni muchinanu gapka wannako reneknawana Gitsrukaachinupna. Ga wa wixa koxa reneknawana Goyakalu gishinikyawaka. ⁶ Giyagni Tito wagjita wa gi rixanu walenwa muchichachri, waneko pixka rixa poyagkalejixyapgi tye kamrurchiko gimutlewlyu. ⁷ Seyni psolpotuyako wane gixa kosekleta galixleya, ga wa tokanchiya, ga wa gimatkalewleya, ga wa gmuchkopiranawleya, ga wa gishiniklewleya wixa chinanu. Giyagni tye gimutlewlyu koxa gkosekini.

Pawlo giykotna Korintyone wa waneyna rixyawakna wane rixa genekle-shatanna

⁸ Gi wane nchina towutletgi, seyni pimrine muchkopiranawleya, nutakyagookaklu gixa gishiniklewle gikta galikakni. ⁹ Gi rixanu gixa gimatlu Wutsrukate Geso Kristo gimutlewle, wa ponikolu rixanatini, seyni gixa chinanu kwamonuru rixatka wa gixa ponikowatinripa Wale wamonnupoga chinanu.

¹⁰ Gita gishinikanru tyepirana nunkakangi. Gi rixanu tye gipxakangi. Gi rixanu gixa gapka muchinanu satu walaputkani gi wa gynuwwaka kamruretyapjeru, seyni galuukoxlu. ¹¹ Giyagni xani mpoyagkakanru gkamrutanru. Wane gixa jmererungi gishinikyalyu, waneko pixka gixanu mpoyagkapyaplu wa waneygi gixyawaka. ¹² Gi rixanu wa muchinanu gapka jmererungi gixini, wane rixa yoptotkaluru wa waneygi gixyawaka, gi wa waneygi migje pixka.

¹³ Gi wa pimrine gapnanutinripni ga wa gixa salewninripa seyni pixkakakane gixinripa. ¹⁴ Wa tyegogne gixa gixetanru gipxakinna magatinriyina. Wa wanna gixetinri gixa magatinri rupxakingina. Pixkakakane gixinripa. ¹⁵ Wane chinyongatyawaka:

*Wa gixo gwachri gi wa ruxetya,
ga wa ptsotsotaji gwachri
gi wa magatya.*

Pawlo yokanatanune kamrurchi chinanu

¹⁶ Poyagnutkaluru Goyakalu. Wale gitakgajitlu Tito, waneko pixka rixa muchkopiranawyegletyapgi. ¹⁷ Gi rixanu galikakni Tito yijnakotwu wagjityalyu gixa yegi yinripa. Ga wa wanepnute muchkopiranawpotuta waleko ginshinikanuya yayegitgi. ¹⁸ Waleyma wyokanatu wumole, kiglepiranyegiru Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, pejnuruneko gapatjetachinyegkaka. ¹⁹ Gi wa wanepiranapjeni, seyni koxa wa gapatjetachinkaka tsomitlu wa rupxaletgapotyapwu wa tye genekashlu gimutlewlyu chinanu. Wenekashatlu rumalwutikolupa Gitsrukaachi, ga wa gi rixanu waluka genekashletlu. ²⁰ Wgirutotinwa gi satuna jigyegityapwu wupxaklewatinri tye genekashluya. ²¹ Gi rixanu walpokotlu kigleru gi wa Gitsrukaachi getanupje seyni koxa yine getanu.

²² Giyagni wannayma wyokanatu wumole. Gixopirana ga wa gixo kata wetanshinikanutlu jmereru potu rixinri. Ga wa xani wanepnute jmereru potu rixa gi rixanu gixo raponshinikanyempotutgi. ²³ Waka Titopirana wumatanrupotni ga wa wukamrurawatanru gixyegiya, waka wumolenepirana gapatjetachinyegkaka yokanatkalune, wa Kristo gimalwutikolupa. ²⁴ Giyagni gekakgitanna gapatjetachinkaka gi gixpoko gishiniklewleta, ga wa klu chinanu gixapirana wtserpiranawatini wannayegiya.

9

Kpashirine gipxakikolu

¹ Giyagni wa kpashirine gipxakikolupirana galikaka gi magata nyonye-gityagi. ² Gi rixanu numatlu gixa mernu. Wa tye nutserpiranawatgi Masetoni gajeneyegiya, wa Gakayi gajene satu walaputkani ralpokot-inriyina. Ga wa gixa muchkopiranawle komyekanshinikanutna gixo. ³ Giyagni nyokanatna wumolene wa maleshawaka ma mixinitipa wtserpiranawyegityagi tyeipiranaya, wa wchinyawaka galpokotachine gixinripa. ⁴ Wa gitayma rapokinipna Masetoni gajene, wa wanna ma metyanupgi malpokotkanuwagi, wma patewatinitipa wa waponshinikanrewpotutinri, gixaya wane nma chininitipa. ⁵ Giyagni gita kagwaklu galuukalurni nagjityapna wumolene wa muchinanu gapka gixa yegi yinripna ralpokog-napjixyapluna genekashle wa gipiratanru, galpokotkalurpatkani giglen-shinikanyegitkaluru pixka rixinripa, gi wa sotanugnuchi pixka rixinripa.

Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri

⁶ Seyni tyeipirana. Wa ptsotsotaji gitakajitachri ptsotsotaji koxa jirga. Ga wa ruglenshinikanyegitikolupa gitakachri, ruglenshinikanyegitikolu koxa jirga. ⁷ Satkaka raji rushinikyawaka geneklewatanu. Gi wa wamonuwat-achripa. Gi koxa rerutko. Gi rixanu Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri. ⁸ Goyakalu gimkatachrini ruxolewnakakyaplu psoluko gimutlewlw gimutkalunepgi. Wane rixa psolgogneko psolpotuyako pe-jnurkakayako mmagatikanepgi, wa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu mponikowatinripa. ⁹ Wane chinyongatyawaka:
Poshalu genekashletyana kwamonurune.

Poyagkaklewle wane rixgognenata.

¹⁰ Goyakalu, wa gitakachri genekajitachri, ga wa nikachri geneke niklere-watachri, Walenwa genekpotutanru gixa gitakle ga wa ruxolewnakakanru. Wale tseruwnakakanru wa mpyagkaklewleya wane gixikolupa. ¹¹ Wa pejnuruyako mponikowkaakikolupa psoluyako genekashlewpotutinripa. Wane gixikolu gixa, wa wixaya Goyakalu poyagnutikolupa.

¹² Giyagni wa tye kamrurchi gipxaklewlu chinanu, gi wa kpashirine ma-gatinripjeni poyagotini, seyni tseruwninrikoxapa gixolune poyagnure, wa Goyakalu poyagnutinripna. ¹³ Gixa genekashle chinanu pimrine gimatangi Goyakalu yijnakotachingi. Gixa chinanu rumalwutanruna Goyakalu. Gi rixanu gixa yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana wa gipgu-jtatanru, ga wa machipengi gitaklu genekashlukaka wannanupa ga wa pejnurunenupa. ¹⁴ Ga wa gixa ragjigogneyegitinrina gogaluklewlu rixyegit-gina, gi rixanu gimuwatachinpotgi rixkakgi Goyakalu. ¹⁵ Poyagnutkalurni Goyakalu renekashleya, mumpkata chinkotni renekashle.

10

Giylapi wuylalewatini

¹ Gitakni Pawlo gagjitgi, Kristo mayognuteya ga wa shinikannuya. Wa gixastsi galikakni giyagolutno. Seyni pnu nwini nteruwanshinikanyegitgi. ² Giyagni nagjitgi wa napokinipa gi wa tseruwanshikanutachri nixkaako, wa pimrine yegi pixka nkagwaka tseruwanshinikanreta. Wannanwa wkag-wakjene wa manchi pixka gixjetachinwu. ³ Gi rixanu wa manchi wixanagini, gi wa manchi galukyawaka wyagotlewaty. ⁴ Gi rixanu giylapi wuylalewat-inri gi wa manchinu, seyni gichkolu Goyakalu chinanu yawnakakikolupa

tsru prijeru. Wnikatlu shinikanchi galikaka migje. ⁵ Wnikatkoxlu pejnuruko tsru potu gixachri wa tsru rutaknawa kamnixyaplu Goyakalu gimatikolu. Waalixlu pejnuruko shinikanchi galikaka migje Kristo yijnakotikolupa. ⁶ Ga wa galpokotachinepwu wapnutyaplu pejnuruko myijnaknuchi wa gyijnakotinri mpoyagkakinripatka.

Pawlo gitakikolu

⁷ Gista gwachripje getanu. Wa satu gaponshinikanyegitnawa Kristonu rixinri, tye koxa yanshinikanyegitnatnawa, wa Kristonu rixinri wale, waneko pixka wixa koxa wixa. ⁸ Gi rixanu gimka pnu nixa gitserpiranawletlu wutakikolu, wa Gitsrukaachi gitakyawu wa gixa tseruwakanshinikanutikolu, gi wa gnikatikolupa. Gi wa npatewkaako gita. ⁹ Nma kagwakikotupa wa npiikakyapmakgi kirukaya. ¹⁰ Gi rixanu wane chinna, “Kirukatka galikakni kyapreru ga wa gichkolu, seyni gimane gewi rixini muchkotu, ga wa tokanu geyiikalurkakni.”

¹¹ Tye yanshinikanutanna wane gixachine: Wa wchinatokanutyawaka kirukaya wane wmawaknuwa, waneko pixka wixa kamrurewletanu wane wapokinipa. ¹² Gi rixanu gi wtseruwanshinikanuta wixnanuko wkagwaknawa wannayma wixinri. Gi koxa wumata getletinwa gikta wanna pixka wixinri, wa pimrine kiglepiranyegirune chinnachinwa. Seyni wanna wanakakluko yantaletkakna ga wa rumata getlekakna gikta pixkakakane. Gi wa rumata jemna.

Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatatanu

¹³ Wixa gi wa myagotu wtserpiranawatya, seyni wanepotuko wa wutakikowaka yaglu, wa Goyakalu gitakyaglutyawakwu, wa gixyempotuko wapokinripa. ¹⁴ Gi rixanu gi wa gotsgachinetkawu wma mapkapyapgi pixka, gi rixanu gixyempotuko wapkapa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu Kristopirana. ¹⁵ Gi wa myagotu wtserpiranawatya wa pimrine yaprewatinri chinanu. Seyni wkagwaklu wa gixa galixle tseruwninripatka, gixa yegi wtseruwnakakiko wutakikowakpotuko, ruxolewninripa wkamrure, ¹⁶ gixa tukasretkaka potu runkakletikolupa Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi wa pimrine gitakikowaka galpokotkalurutka wutserpiranawatinripa. ¹⁷ *Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatatanu.* ¹⁸ Gi rixanu wa kiglepiranyegiru chinnachriwa, gi wa walenwa kigle getle gixkalaru, seyni wa Gitsrukaachi chinyegitanru kiglepiranyegiru.

11

Goyakalu giyakatyachri gokowlu

¹ Nalukmaklu gixa kashnantakyano ptsotsotaji mshinikanutu nixinri. Galikakni gkashnantakanno. ² Gi rixanu ngokowyegitgi. Goyakalu giyakatyachri gokowlu nixyegitgi. Gi rixanu nupiratyagi satu jeji gnurutjixletgi sato makloji kpushiro pixka. Kristo nenekangi. ³ Seyni npikyegitgi wa gyokwitikolupa. Npiklu wa gimnu yokwitanro Gewni ruglenu tokanuya, waneko pixka gixa gimtuklenshinikanutkomka. Npiklu gma yokwirnuya ga wa mpashirnuya gimtuuko Kristo giyakatyachri ma yokwirnu ga wa pashirnu. ⁴ Gi rixanu satu yineru gegapoklu ginkakletmaklu satu Geso wixa munkakletanutu, ga wa gyoptotmaklu satu giwekikaluru wa gma yoptotanutu, ga wa gyoptotmaklu satu kiglerpotunanu tokanchi gma yoptotanutu, kigle kashnantakle gixmaklu. ⁵ Gi rixanu nkagwaklu gi wa wanna potu yokanatkalune giyagolutno gita. ⁶ Gimka masrugatokanuwnaletkatno,

seyini gi wa masruukotno gimatkalewluya. Seyni psoluyako gipgujewnach-inwu gixyegiya pejnurukopirana.

Pawlo gi galuka kojwakletna Korintyone

⁷ ¿Nmukochirewatge wa gitnanuko mturu gitaknawa wa gixa tsrune potu gixinripa? Gi rixanu gixa yegi mwenutu nunkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana. ⁸ Pimrine gapatjetachinkaka nchowgutyana. Wanna nyoptowenutya wa gixa yegi nkamrurewatinripa. ⁹ Wa gixa yegi napokinifka wa nmagatinina, gi satuna nayapretaakaka. Gi rixanu wa wumolene Masetoni giyakatyachine getlu nmagatinri. Psoluyako ngirukotnawa mkojwaakatno nixinripa, ga wa ngirukotinwa. ¹⁰ Tyenwa Kristo galikakate gitaya, wa tye ntserpiranawle gi wa Gakayisretatkakaya numatikio. ¹¹ ¿Klu chinanu? ¿Gi rixanu gi nushinikgige? Goyakalu gimata wa nushinikyagi.

Yokanatkalune gixashatachine

¹² Seyni wane nixa, ga wa wane nixanu wa nsustakyaapu ruglepoktap-inriyna wa ruglepoktapinri galukachine tserpiranawatinripna wixa pixka gixachine retikulupmakna.

¹³ Gi rixanu wane gixachinni wa yokanatkalune gixashatachine, gixasha kamruretachine. Kristo yokanatanune pixkalune kogetkogna. ¹⁴ Gi wa koglajruni. Gi rixanu Satanasyoko satu Goyakalutowreru pokamlatachri kogetkoga. ¹⁵ Giyagni gi wa tsruni wa koglajru wa waletowrerune kogetkogna kamrurewaklerune poyagkakachine. Yoptyukyawakapna kamrurna pixkapotuko rixanu.

Pawlo salewnale yokanatkaluru rixinri

¹⁶ Wane nchinatnaka, gi satuna kagwakanno mshinikanutu nixinri. Seyni wane gixinipa, mshinikanutu pixka gixa yoptoletanno, ptsotsotaji ntserpiranawatinripa. ¹⁷ Wa nchinyawaka gi wa Gitsrukaachi chinyawaka pixka nixa, seyini mshinikanutu pixka, tye gaponshinikanrewluya ntserpiranawatinri. ¹⁸ Gi gepika tserpiranawata manchi gixyawaka. Giyagni gita koxa tserpiranawata. ¹⁹ Gi rixanu galuka kashnantakletna mshinikanune gi rixanu gixa kashinikanurungi. ²⁰ Gi rixanu gixa kashnantaklu wa satu wayegretinipgi, ga wa satu nikatinipgi, ga wa satu kashichinipgi, ga wa satu tsru rutakinwa, ga wa satu giylakgojitinipgi. ²¹ Mkagwakpiuru pixka nchinpiranata, wa wane wixa gigrokletmaka.

Klunerukokta tseruwanshinikanuta satu, gita koxa tseruwanshinikanutlu. Mshinikannuchi pixka nchina. ²² ¿Gewreyonrege? Gewreyoxno gita. ¿Gisrayilitanrege? Gisrayilitoxno gita. ¿Gawraklopishanrege? Gita koxa Gawraklopisha. ²³ ¿Kristo kamrureweyegitachinrege? Seprolu nchina. Pnutno gita. Pnute nixa yaprewlepotuta. Gixa kata wanna pnute nyoshmaaka. Tsrupotu giylaklukaka nixka. Gixo kata gipukchiyegno. ²⁴ Goteyoneya pamyo kata nkochipjetka. Satupje magata gepkoxamkojmole katpotuko giylaklukaka. ²⁵ Mapa kata gagajeya nuylaaka. Pakatapje nsotlujetka. Mapa kata nupkata. Goyechno ga wa gogi tsru wenga nwa. ²⁶ Gixo kata potu yagaplu nixa, rapga yowiknuya, kachowgurune yowiknuya, nomolene yowiknuya, payineko yowiknuya, tsru pokchi yowiknuya, gike mwiyawakanu yowiknuya, tsru wenu yowiknuya, gixashatachine molchine yowiknuya. ²⁷ Tsruru kamrurchipotuya, ga wa kyapereruya, ga wa gixo kata kojipgewluya, ga wa nachiya, ga wa gonunnagatewluya, ga wa gixo kata gogajirewluya, ga wa kachikleruya, ga wa magamkaluya. ²⁸ Ga wa pejnuruko pnuteya wa pagognemnunanuka

nutakikolu pejnuruneko gapatjetachinkaka ngirukotyapa. ²⁹ ¿Katu gigroka ga wa gi ge nugroka gita? ¿Katu gitspeekaaka, ga wa gita gi ge namewna?

Tamasko rasukya Pawlo

³⁰ Numkata tserpiranawletinipa, nugrokleya ntserpiranawatanu. ³¹ Goyakalu wa Gitsrukaachi Geso Kristo Giru gimalwugognenatkaluru gimatlu gi wa nayroklewata. ³² Tamasko gajene girukotachri Gareta solaloneyma giruktatlu Tamasko Pokchiya kashichyapno. ³³ Pokchi prijere mturu gipgyaptote kojitaya njijrukika. Wannamyoya nasukya.

12

Pawlomane yoglotachri

¹ Numkata tserpiranawletini; galikakni gike gaprini. Kaygawlukaka ga wa gipgujetkalurkaka Gitsrukaachipirana gayanutnaka. ² Numatlu satu jeji Kristonu. Pamole gepkoxamkoje walaputkani gishatkapkalurutkani. Mapa chininri tengogne raniika walekta. Manchi rawinri gi numata ga wa manchi mwakatu gi numata. Goyakalu gimata. ³ Numatlu tye jejikta. Waka kamanepu waka mamanetupni gi numata. Goyakalu gimatlu. ⁴ Rushatkapka. Gigletikowaka raniika. Yijnakotlu tokanchi mumkata chinkotu. Ginanshichkalurni wa yineru koschekyaplu. ⁵ Tyepiranakta nutserpiranawatanu, seyini gitnanuko gi nutserpiranatnawa, seyini nma muchkonkakapjeya nutserpiranatnawa. ⁶ Giyagni naluka tserpiranawletinipmaka gi wa mshinikanutupno, gi rixanu galikaka nchina. Ga wa nujretnawa gi wa satuna kagwakyapno wa retyano pnute ga wa jemyano pnute.

⁷ Ga wa gipgujetkalurkaka giglenu chinanu nma malixkotinipnawa, waleyma reneko yoglolewatachri nogitya. Walenwa Satanasyotowreru yotmutyapno nma malixkotinitipnawa. ⁸ Wale chinanu mapa kata nagjitlu Gitsrukaachi gita yegi ruxrikakyaplu. ⁹ Ga wa Wale wane chinno, “Numutlewe poyagotyayi, gi rixanu ma muchkonnuchi yegi psolutkani giyaklewlu.” Giyagni nugleretlu wa nma muchkonkakaya galikaka ntserpiranawatinri, Kristo giyakle gita yegi rawinripa. ¹⁰ Giyagni nugleretlu ma muchkonnuchkaka, gogimtuklukaka, ga wa magatikalurkaka, ga wa kojwawakchikaka, ga wa salewakchikaka potu Kristo chinanu. Gi rixanu muchkotu nixini, waneklu kgiyaklewaklernu.

Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure

¹¹ Mshinikanututkano. Gixa gerutno. Gi rixanu gixa gimkata chinretmako kiglepiranyegiru. Gi rixanu gi wa wanna potu yokanatkalune giyagolutno gita, gike gapri migjemkano. ¹² Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure galikakni gixa yegi kamrutika psoluko kashnantakgoneruya: getkalurkaka ga wa koglajrukaka, ga wa giyaklewlukaka. ¹³ Gi rixanu ¿kluneru gkaptotya gixa wa pimrine gapatjetachinkaka pnute? Seyini ¿gi ge tyepjeni gita gi wa gayapretaakakgi? Gkaspukinno tye mpyoygakknuchi.

Pawlo giykoyegitlu rushinikanru

¹⁴ Nupruka mapa kata chininri gixa yegi nyinripa. Gi wa nayapretaakalewatanu. Gi rixanu gi wa gixanu naluka seyini gixako naluka. Gi rixanu wa wgenchine gi wa rurunna chinanu rumkata gimretleta, seyini girchine galikaka gimkata gimretleta wugenenna chinanu. ¹⁵ Giyagni nugleretlu nsaletyaplu wane nixle ga wa gitnanuko saletikolupa gixa giwekinri chinanu. Wa tsru potu gishiniklewlu nixingi ¿ptsotsotajrege nushiniiko? ¹⁶ Ga

wa wane rixini, gi wa nyaprewkakgi. Ga wa kgimatkaleru nixini, ¿nyok-wirege nkashichyagi? ¹⁷ ¿Patako satu nyokanyegityagi walerge naalikakyagi? ¹⁸ Nagitlu Tito wa gixa yegi yinripa, ga wa waleyma nyokanatlu wumole. ¿Patako raalixgige Tito? ¿Gi ge walerutu Giwekikaluru gayiya? ¿Gi ge walerutugapo gaya?

Pawlo yanshinyegitna Korinto gajene

¹⁹ ¿Muchikawyakawlege gkagwaklu wixnanuko giykoyegitnawa gixyegiya? Gike, nalukanune; Kristoya nyanumsata ga wa Goyakalu getanu. Pejnuruko nkamruta gixa tseruwakanshinikanutikolu chinanupa. ²⁰ Gi rixanu nkagwakpirata wa wane nyinipa gi wa netangi wa nalukyawakgi, ga wa gita getko gixa malukyawakanu gixachripno. Gimka waneplu gejnugima, ganxalu, gamewnalu, gimkapnuglu, gektutetlu, gapatlu, galixkotnawlu, yawrolu. ²¹ Wa napokinpatnaka Noyakalute mturumka gitakanno gixyegiya, ga wa gimka nwamonuwnayegitanna gixolune muchikawa mukochirewatachine menshinikanutkanewa mpowrannuchiya, ga wa gapoklewluya, ga wa mpogijpatnuchi wa wanna kamrutanru.

13

Kmukochirerune gijkotka

¹ Tyenwa mapa kata chininri gixa yegi nyinripa. Gepi ga wa mapa gijgjutatachinenamaya pejnuruko tokanchi poyegitkalurupni. ² Xani gepi kata chininri wa gixa yegi nwanatanu, muchinanu nunkakagnaputna wa muchikawa mukochirewatachine, ga wa pejnuruneko pimrine xani pnu nwini nunkakagnaputna wa numepe gapokletinpatnaka, gi wa netashlewatanu. ³ Gi rixanu gixa gijgalu rumatikolu wa gitnamaya yanumsatini Kristo. Wa Wale gi wa muchkotni gixatskalaya, seyni kgiyaklewaklerni gixatskalaya. ⁴ Gi rixanu koroshishkita rutaaka ma muchkonuya, seyni Goyakalu giyaklewl ruwekya. Gi rixanu wixa koxa muchkonwu Waley, seyni Waleyma wuwekanu Goyakalu giyakleya gixa chinanu.

Wetjetinwa wixnanuko

⁵ Getjetinwa gixnanuko gikta kalixaklerungi. Gimata getanshinikanutinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa gixa rawinri wa Geso Kristo, galikakmigjengi gma mixinitipa? ⁶ Ga wa nkagwaklu gixa gimatanru wa wixa gi wa galikakamigjenwu. ⁷ Goyakalu wagjita wa gike gektutu gkamrutanu gixa, gi wale chinanni wa wixa gijgjujwinripa kiglepiranyegirunwu, seyni wa gixa kigleru gkamrutinripa galikakni, ga wa wixa gi wa galikakmigjene pixkalune wixinripa. ⁸ Gi rixanu gike wumkata kamrureta wa wkamnixyaplu galikakpotunanu tokanchi, seyni galikakpotunanu tokanchi chinanu wkamrurewata. ⁹ Gi rixanu wumuwata wa wixa muchkonwu wixini ga wa gixa gichkopa. Wa tye wagjita wa gixa mmagatikane gixinripa. ¹⁰ Giyagni pnu nwanatini tyepirankaka nyonata, wa napokinipa gi wa yigleko metkatupno wa Gitsrukaachi gitakyawakno, wa ntseruwakanshinikanutikolupa gixa. Gi wa gnikatikolupa.

Ralipre gijkoretna

¹¹ Wanepnute, nomolene, gimuwatanu. Mmagatikanepgi. Gyijnakotanru giykolu. Panshinikanurunepgi. Kigle gwashlepgi. Gixa yegi rawinripa gishiniklewlu ga wa giglewanshinikanrewlu Goyakalute.

¹² Galuukakanu kpashiri gamluruya. Pejnuruneko kpashirine galukgi.

Giglenshinikanyeglewu

¹³⁻¹⁴ Wa pejnurunekgi gixa yegi rawinripa Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewle, ga wa Goyakalu gishiniklewle, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gi-matkaklewle.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kalatane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate, wa yokanatkaluru, gi wa yineya gi koxa yineru chinanu, seyni Geso Kristo chinanu ga wa Goyakalu Girchi chinanu. Goyakalunwa Geso yotunkakjeru gipnachinetskalaya. ² Ga wa pejnuruneko moletkakachine wa gitaymalune kirukate. Kalasi gajene gapatjetachinkaka chinanupa.

³ Gimutkalunepgi. Giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ⁴ Walenanuko genek-nawa wmuchochire chinanu, rushatkapyapwu tye mugletgogneya, Goyakalu Wuru gishinikyawaka. ⁵ Gimalwugognenatkaluru rixgognenatinripa. Wane gixkalurupa.

Maleshlu satu pnuko gixachri Kiglerpotunanu Tokanchi

⁶ Nuglajita tyeya wa giyampotu wane gixa gixrikdekaaka ntomgajeruyegiya, Kristo gimutlewleya ntomgajeru. Pnuko gixachri tokanchi, gi wa Kiglerpotunanu Tokanchiyegitkagi. ⁷ Walenwa gi wa pnuko gixachri. Seyni wanana pimrine gkojwakjenemka. Wanna galuka kashrijetletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ⁸ Seyni ginnakokta wixako ga wa tengogne giyakyachriko towrechri ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa wixa ginkakletanru pnute, kamakpiratkalurunepni. ⁹ Wa muchikawa wchinyawaka, ga wa wane nchinatnaka, wa satu ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa gyoptotanru pnute, kamakpiratkalurunepni.

¹⁰ Gi rixanu ¿xanigognenanu yinrege nushinikanuta waka Goyakalu? Waka ¿yinrege naluka giglenshinikanreta? Yinemka nuglenshinikanutini, gi wa Kristo wayegrerupmakno.

Kiglerpotunanu Tokanchi Pawlo ginkakletanru

¹¹ Gi rixanu nunkakgi, nomolene, wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletanru gita, gi wa yineru gishinikyawakni. ¹² Gi rixanu gi wa yineru nyoptotalu. Gi koxa nunkaaka seyni gigujetkalurni Geso Kristoya.

¹³ Gi rixanu gixa jemlu gita gixjenatyawakapirana, wa Goteyone gixjetyawaka nixanatini. Wa tsru potu kojwaklu nixjenatna Goyakalu gapatjetanune. Numtukpotutna. ¹⁴ Wa Goteyone gixjetyawaka nkosekya gixo pnute wa gita pixkalune nomolene. Muchkowanshinikanutachripotno nut-skratenni giykole chinanu.

¹⁵ Wa nunronanwakayakawa ntsomitjeru, ga wa rumutlewleya ntomgajeru Goyakalu kigle getle rixlu ¹⁶ rekakgityaplu Gituru gitaya, wa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Walepirana payineyegiya. Waneklu gi wa nyayegitlu kamaneru ga wa kagragalu. ¹⁷ Gi wa Gerosaleko nkanika wanna yegi wa muchi yokanatkalune gitaya, seyni Garawichijne nya. Nsatoka. Tamasko nyatnaka.

Pawlo salwayegitlu Petro

¹⁸ Wanepnute, wa mapa walapu giknoginitka, Gerosale nkanika, Sotlu numatinripa. Pamole pamyogogne wale yegi nwa. ¹⁹ Ga wa pimrine yokanatkalune gi neta, seyni Santiyakopje wa Gitsrukaachi gepuru. ²⁰ Wa nyonatanru, Goyakalu getanu, gi nayroklewata.

²¹ Wanepnute Surisreta nya ga wa Surisireta. ²² Mumatgojitkotno Gote gapatjetyachinkaka yegi, wa Kristonune. ²³ Jempiranyegishatnona wane nchinikolu, “Wa muchikawa wkojwakjejenatjeru, xani runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi galixlewupirana wa muchinanu rumtukpotunatanru.” ²⁴ Ga wa gita chinanu rumalwutluna Goyakalu.

2

Pawlo ga wa Wirnawisi gapo nshinikanyegitkalune payine yegi yokanatkalune rixinripna

¹ Wanepnute, pamole gepkoxamkoje walapu giknoginitka, numepe Gerosale kanikletatnaka Wirnawisiyima. Naniikoxlu Tito rupxaletyapno. ² Wa nupgujetikowaka nkanika, wa payine yegi nunkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi, wanna mkoje nunkaka wa kigle getle gixkalune, gimka maleshawaka nkamrurewatnri ga wa nkamrurewatinitka. ³ Seyni wa nupxalu Tito, Kriyikomkani gi wa sajruka gistaakota wale. ⁴ Wa moletkakachine sanowashatachine chinanni yoshmagnachinwa pochkeruneko. Wanna jiglokyegitwu giruktatyaapluna wushpakyawaka Kristo Geso chinanu, wayegretyapmakwuna. ⁵ Gi wa pshinitsonuji wuyagolewna wannaya wa wyijnakotyapna, gixa yegi rawgognenatinripa galikakpotunanu tokanchi wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana.

⁶ Wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune, gi pixkalunekokta rixna gike rixno (Gi wa manewle giglenu chinanu yoptotyaplu yineru wa Goyakalu), gi rixanu wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune gike yognikyanona. ⁷ Seyni pnuko rixka. Wa retinitkanona gaponshinikanyegitkalurno wa Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakyapna msajruka gistaakotkone, Petroko pixka runkakna sajruka gistaakotachine. ⁸ Gi rixanu Goyakalu wa Petroya kamrurewatyachri wa sajruka gistaakotachinyegiya wa yokanatkaluru rixinripa, Waleko gitkoxaya kamrurewatya payine chinanu. ⁹ Rumatluna wa gimutlewlw wa nenekikolu. Giyagni wanna Santiyako ga wa Sotlu ga wa Gwa, wa yoptowaka gajerustsigi pixkalunni kagwakikalune, romyokyegitwuna gita ga wa Wirnawisi potuklemyotna, wumatkaakalu chinanu. Wane rixna, wa payine yegi nyinipa gita, ga wa wanna sajruka gistaakotachine yegi yinripna. ¹⁰ Walepje wa kwamonurune rushinikjixwuna. Jmererunpotwu wkamrutyaapl waleko.

Gantiyokiya Pawlo ginkakyalu ruklukanuwninriya Petro

¹¹ Wa Sotlu Gantiyokiya yinitka gigojipotuko nsatkaklu gi rixanu ruklukanuwna. ¹² Gi rixanu ma mapookanuwana Santiyako yegi giyakatyachine, wale payine gimnika. Wa rapokinitkana rixashata. Ruxrikamatka. Gi rixanu sajruka gistaakotachine pika. ¹³ Waleyima koxa rixashatna pimrine Goteyone. Wane rixatka Wirnawisiko pupjeakaaka wanna gixashle chinanu.

¹⁴ Seyni wa netinitkana gi wa potukyaletkana; gi wa Kiglerpotunanu Tokanchi galikakete chinyawaka pixka rixna, wane nchinru Sotlu pejnurune getanu, “Wa pixa Goteyokyi wa payineko gixjetyawaka pixka pixini; gi wanna Goteyone gixjetyawaka pixka pixini, klu chinanu perutna payineko wa Goteyone gixjetyawaka pixka rixinripna?”

¹⁵ “Wixni wa Goteyonwu wumumtoretanru wixinri, gi wa payine kmukochirerunwu. ¹⁶ Wumatlu wa yineru gi wa muklukanuwnakaakotni wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu, seyni Kristo Geso galixikolu chinanu muklukanuwnakaakotni. Ga wa wixa galixlu Kristo Geso wa muklukanuwnakaakonewu Kristo galixikolu chinanu, gi wa Tokanchi

Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu. Giyagni Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu gi pamanena muklukanuwnakaakotupni.

¹⁷ “Ga wa wixa gijinri muklukanuwnakaakonwu wixinripa Kristoya, ga wa wixako kmukochirerunwu getikolunwu, ζwale chinanrege mukochri kamrurewatyachri Kristo? Gike rixiniko. ¹⁸ Gi rixanu wa nnikatanrukaka nkamrutinitnaka, nekakgitnawa ginanshichkaluru kamrutachrino. ¹⁹ Gi rixanu gita Tokanchi Yokanatkaluru chinanu nupnanatka Tokanchi Yokanatkaluruya, Goyakalu chinanu nuwekinripa. Kristoyma koroshishkita nutaaka. ²⁰ Giyagni gi wa gita giwekatka, seyini gita ruwekyatka Kristo. Ga wa xawakni nomaneya nuwekinritka, Goyakalu Wgene galixikolu chinanu nuweka. Walenwa nushinikjeru. Walenanuko geneknawa gita chinanu. ²¹ Gi wa maleshawaka nixkaklu Goyakalu gimutlewie. Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanupmakni wa poyagkaklewlu, waneklu maleshawakmaka rupnana Kristo.”

3

Giwekikaluru galixluya yoptotikolu

¹ Kalatane mshinikanungi, ζkatu yokshatgi? Gixaygale getanu rupgu-jewnakaaka Geso Kristo koroshishkita gitaakaluru. ² Walepje naluka gimatletyagi: ζWaka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewle chinanu gyoptotluge Giwekikaluru, waka giijnakotinri galixluya chinanu? ζGi pamshinikanunangige? ³ Wa Giwekikaluru gyinuwakinitka, ga wa xani ζmanchi chinanrege mmagatikanepgige? ⁴ ζWane pejnurge maleshawaakaka nsalewniya gixa wa galikaka maleshawaka rixinipmaka? ⁵ Giyagni wa Goyakalu wa Giwekikaluru genekpotutyagi ga wa gixa yegi giyaklewlu kamrurewatyachri ζwaka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewlege chinanu waka giijnakotinri galixluya chinanu?

Galixachine wannanwa Gawraklopishane

⁶ Waneko pixka rixa Gawra. *Goyakalu ralixa, ga wa wale chinanu rutakyegitka poyagkakachri rixinripa.* ⁷ Giyagni gixa gimata kalix-aklerune wannanwa Gawraklopishane. ⁸ Wa yonatkaluru tokanchi rumatagnaputika wa galixlu chinanu Goyakalu muklukanuwnakaakone gitakyapna payine. Giyagni Kiglerpotunanu Tokanchi runkagnaputlu Gawra. Wane china, “*Pixaya giglenshinikaneyegitkalunepni pejnuruneko payinemnunanuka.*” ⁹ Giyagni kalixaklerune giglenshinikanutkalunepni wa kalixakleru Gawraymananuko.

Kristo wenutlu wushpakinripa wa Tokanchi Yokanatkaluru kamakpi-ireyegiya

¹⁰ Gi rixanu pejnuruneko Tokanchi Yokanatkaluru kamrureyegirune, wannanwa kamakpiratkalune. Gi rixanu wane chinyongata, “*Kamakpiratkalurni pejnuruneko ginnakokta gi gomkagi kamruretyalu pejnuruko yonatika Tokanchi Yokanatkaluruya.*”

¹¹ Giyagni pgujerni wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gi pamanena muklukanuwnakaakotupni Goyakalu getanu. Gi rixanu: *Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.* ¹² Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru gi wa galixluyni, seyini wa wale kamrutachri ruwekanu waleya chinanu. ¹³ Kristo wenutlu wushpakinripa wa Tokanchi Yokanatkaluru kamakpi-iryegiya. Wixa chinanu kamakpiratkalurni Wale. Gi rixanu wane china yongatyawaka, “*Kamakpiratkalurni girukokta gagmunashkita gixrip-kaakaluru.*”

¹⁴ Payineko rapyegitinripa wa Gawra giglenshinikanyegitikolu Geso Kristo chinanu, wa galixlu chinanu wyoptotyaplu Giwekikaluru gipiratkaluru.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹⁵ Nomolene, yineru gixjetyawakapirana nunkakangi: Wa gipiratkaluru kirukate gike rixa yinerunupmakni, wa poyegitkalurni pejnurune getanu, gike giknoktokanutlu. Gike wanepnute yognikinri. ¹⁶ Ga wa gipiratkaluru tokanchi wane china, “Gawranupa ga wa giklopishanupa.” Gi wa wane china, “Wa giklopishanenupa,” wa gixolurunenupa pixka, seyini satupjenupa pixka, “*Wa giklopishanupa*,” china. Walenwa Kristo. ¹⁷ Goyakalu gipiryegitlu Gawra renekyawakaplu. Wanepnute, ruknoginitka gepkoxamkoje pacha mapmole walapu, Goyakalu genekna Gisrayiline Tokanchi Yokanatkcaluru. Giyagni tyenwa nchina, wa Goyakalu gipiratanru gi rumkata giknoktokanreta wa Tokanchi Yokanatkcaluru. ¹⁸ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkcaluru chinanupmakni wa yoptotikalurupa, waneklu gi wa gipiratkaluru tokanchi chinanupmakni. Ga wa Goyakalu wa gipiratkaluru tokanchi chinanu genekashatyalu Gawra.

¿Klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkcaluru?

¹⁹ Giyagni ¿klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkcaluru? Wa mukochri chinanu yogniika rapokinpotunanuko giklopisha gipiryegitkaluru. Towrechineya rutaaka. Kgiykoyeglewaklerumyo rawanata. ²⁰ Ga wa kgiykoyeglewakleru gi wa satupje chinanni. Seyni wa satupjerutni wa Goyakalu.

²¹ ¿Giyagnige wa Tokanchi Yokanatkcaluru kamnixlu wa Goyakalu gipiratanru? Gike rixiniko. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkcaluru gimkata giweekaklewatachripmaka, waneklumka poyagkaklewlu galikaka Tokanchi Yokanatkcaluru ruyakatinmaka. ²² Seyni Tokanchi Yonatkcaluru chinanu kmukochrirerunwu pejnurunekwu, wa gipiratkaluru galixachine renekicolupa Geso Kristo galixikolu chinanu.

Satupjerunetkawu Kristo Gesoya

²³ Wa ma mapookanuwa galixlewlu, gi wumkata gishpakleta kmukochirerune wixinriya wa Tokanchi Yokanatkcaluru chinanu wa wunkaakoklunpotunanuko galixlewluwirana. ²⁴ Giyagni wyimajerni wa Tokanchi Yokanatkcaluru, wa Kristo yegi ranikyapwu, muklukanawnakaakone wixikolupa galixlu chinanu. ²⁵ Ga wa rapokinitka galixlewlu, gi wa yimaklewatachri wyijnakotatka.

²⁶ Gi rixanu pejnurunekgi gixa Goyakalu wgenenetkagi Kristo Geso galixikolu chinanu. ²⁷ Gi rixanu pejnurunekgi gixa Kristo chinanu katkalungi, Kristo gmatnawa. ²⁸ Maleshlu Goteyo, gi wa Kriyokoko. Maleshlu wayegrechri, gi wa gishpakachriko. Maleshlu jeji, gi wa suxoko. Gi rixanu pejnurunekgi gixa satupjerunetkagi Kristo Gesoya. ²⁹ Ga wa gixa Kristonune nchininitka, waneklu Gawraklopishanetkagi, wa gipiratkaluru tokanchi chinyawakpotuko wa yoptotachinepa gixinri.

4

Gi wa wayegrechinetkawu, seyini wgenchinetkawu

¹ Xani yoptotachinepapirana nunkakangi. Galukta satu yineru gi-
taakaluru ruru wane gixle yoptotachripa, seyini mturu rixiniwa. Wa mturu
rixinikopshini, satu wayegrechri pixka gixkcalurni. Gike rixa pejnuruko
gitsrukmatmakni. ² Mturune girukotachine yijnakota wale ga wa panchi

girukotachine, wa ruru gitakanrugogne rapokinpotunanuko. ³ Waneko pixka wixanatini. Wa mturune pixka wixini tyegogne gajerakaka wayegre-tanatwu. ⁴ Ga wa poyagkakgognepotutinitka, Goyakalu yokanatlu Gituru, suxo giyakatyachri, Tokanchi Yokanatkaluru yijnakotachritkani, ⁵ wa kosh-pakyapna Tokanchi Yokanatkaluru yijnakonatachine, Wale wgenene wu-takikolupa. ⁶ Ga wa gi rixanu Goyakalu wgenetkawu, Wale yokanatlu Giwekikaluru Giturunu waji saplewatinripa, “Gawwa.” (Nuru.) ⁷ Giyagni gi wa wayegrechritkayi, seyini Goyakalu wgenetkayi. Ga wa Wale wgene pixinri yoptotachrikoxyapi Goyakalu chinanu.

Wuykotka wma wayegretikotpatnaka Tokanchi Yokanatkaluruya

⁸ Seyni muchikawa wa Goyakalu gma mumatkanuwa, wayegrechine-nangi wanna yegi wa goyakalunemigjene rumumturetanruna. ⁹ Ga wa xawakni gimatatkalu Goyakalu, ga wa galikakni Goyakalu gimata-nungi. ¿Gi gixpoko satokleyegitanutnaklu tyegogne gajerakaka? Walenwa muchkotkaka ga wa magatachrikaka. Wa wale wayegrene galuka gixle-tatnaka. ¹⁰ Gimretpotutlu gogkaka, ga wa ksurdaka, ga wa gipapkokaka, ga wa walapkaka. ¹¹ Nkagwakpirata gixa chinanu gimka maleshawaka nyaprewanatinni gixyegiya.

Pawlo chanixna Kalata gajene

¹² Nomolene, nagijti gita pixka gixanu gi rixanu gixa pixkalutkoxno gita. Gi satuna gimtukyano. ¹³ Ga wa gixa gimata wa nugrokmanetinri muchi-nanu Kiglerpotunanu Tokanchi nunkaklewyegitgi. ¹⁴ Wa gyantaletikolu nomaneya, gi wa geyikyano. Gi wa gaganautyakoxno. Seyni gyoptotno satu Goyakalutowreru pixka, Kristo Geso pixka. ¹⁵ Giyagni ¿ginakatkalu wa giglenshinikanyegitikolu? Gi rixanu nupgujatgi wa gimkatiniplu giygale-jiko gkoshpakyapmaka genekyapno. ¹⁶ Giyagni ¿gkamnixjerutkange gita gi rixanu tokanchi galikakpotunanu nunkakgi?

¹⁷ Wa wanna muchkowanshinikanyegityagi gi kigleru. Seyni raluka gishyayegletgina gma jiglokinitipa, wa wannako gmuchkowanshinikanyegitinripa. ¹⁸ Kigleru wa gmuchkowanshinikangognenatinripa wa kigleruya. Gi wa gixa yegi nwinikopshinipje wane gixanu. ¹⁹ Nwugenene, nchinowye-gitatnakgi wa gixa gaji kamgikolpotunanuko Kristo. ²⁰ Nalukmaklu gixa yegi nwinripmaka wa xani wa nkashrietokanutinripa, gi rixanu gi numatan-shinikanyegitgi.

Yapkaklu Sara ga wa Gakarapiranaya

²¹ Ginkakanno, gixa Tokanchi Yokanatkaluru galuka yijnakletachingi, ¿gi ge gjemlu Tokanchi Yokanatkaluru? ²² Gi rixanu yonatkalurni wa Gawra waneylu gepi wgenene. Satu wa wayegrechroya, ga wa satu wa mwayegretkotoya. ²³ Seyni wa wayegrechroya giyakatyachri manchi pixka gixachri rushpakya. Ga wa mwayegretkoto giyakatyachri gipiratkaluru tokanchi chinanu rushpakya.

²⁴ Tyekakaktanwa yaglu. Gi rixanu wanna sixonni wa gepi gipiratkaluru tokanchikaka yaglu. Satni wa Sina Magkate giyakatyachro. Wala wu-genetna wayegrechinepa. Walanwa Gakara. ²⁵ Ga wa Gakara walanwa Sina Magkate yaglu. Garawichijne gajeru magka. Wa xawakni Gerosaletka pixkalutni, twugeneneyma wayegrechroni. ²⁶ Ga wa teno gajeru Gerosale gishpakachroni, walanwa wunro. ²⁷ Gi rixanu yonatkalurutkani:

*Pumuwatanu, migato, wa pixa mwugenetonanyi.
Pupsheka saplewletanu,*

pixa wa ma chinyegityi.
Gi rixanu kganururo pnute
gixo wgenro wa gapalushanatachro.

²⁸ Ga wa gixa, nomolene, Gisaaka pixka gixa gipiryegitkalungi wgenchingi. ²⁹ Seyni walegogne pixka wa manchi pixka gixa gishpakletachri kojwaklu wa Giwekikaluru pixka gixa gishpakletachri, waneko pixka rixa wa xani. ³⁰ Seyni ¿gi china wa tokanchi yonatkaluru? “*Puknokanro wayegrechro ga wa toturuyma. Gi rixanu wa wayegrechro wgene gi wa yoptotachripni wa mwayegretkoto wgeneyma.*” ³¹ Giyagni, nomolene, gi wa wayegrechro wgenenwu, seyni mwayegretkoto wgenenwu.

5

Gishpakyawaka ntunwatanu

¹ Giyagni wa gishpaklewluwa wa Kristo koshpakyawu, ntunwatanu. Gi gkashichkotnaka wa wayegrechine gixinripa, wa gitjipiye ganikachine pixka gixinripa.

Gimutlewu yegi gitsikiyachine

² Seyni gita Pawlono wane nchingi, wa nsajruka gistaakoklunupa gike rupxakingi Kristo. ³ Numepe gippujtalyegitatnaklu satkaka yineru wa sajruka gistaakoklunupa, wa wale gimkata kamruretlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkalaru. ⁴ Kristo kaspukachinetkagi ginnakokta wa Tokanchi Yokanatkalaruya muklukanuwnakaakonepmakgi. Gimutlewu yegi gitsikiyana. ⁵ Ga wa wixa Giwekikaluru chinanu ga wa walixle chinanu wkagwakpotutlu wa poyagakakachine wutaako. ⁶ Gi rixanu wa Kristoya gike gimkatachri ni wa sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaaknuchiko, seyni galixlu galikakni wa gishiniklewlu kamrurewatyachri.

⁷ Kigle gixjenata. ¿Katu gimaletgi wa gma malixyanuplu tokanchi galikapotunanu? ⁸ Tye gishinikanutikolu gi wa ntomgajeru ruyakaty. ⁹ Ptsotsotaji gisekachri psolujpako ruseekaka. ¹⁰ Gitsrukaachi naponshinikanyegitgi, gi wa pnuko gyanshinikanutano. Ga wa gkojwakjeru girukokta rixinri waneyaplu ruklukanuwnayegjixikolupa.

¹¹ Ga wa gita, nomolene, wa nunkakletinmakawalu sajruka gistaklewlu, ¿klu chinanu nkojwaakawa? Gi rixanu wane nixinipmaka koroshishkita gitspekaklewatiniya nkaspukimaka. ¹² Nalukmaklu wa gkojwakanshinikanutjene rustakinwana.

Tokanchi Yokanatkalaru poyagakikolu walenwa gishiniklewlu

¹³ Gi rixanu gixa, nomolene, tomgakalungi gishpakikolu chinanu. Seyni wa tyepeje, wa Tokanchi Yokanatkalaru gishpakiniya gi wane gixikolupa ruglepoktapinri gimane galukyawaka chinanu. Seyni gishiniklewle chinanu wayegretkaakalunepgi gixkakluko. ¹⁴ Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkalaru patokanchipe poyagakikolupa. Tyenwa wale: *Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.* ¹⁵ Gi rixanu gixkakluko gashkakakanmaka ga wa gniikakanmaka, xakoka gnikatpotkakapa.

Wa manchi kamrure

¹⁶ Giyagni wane nchina, Giwekikaluru gyanini, ga wa manchi getsotanrewle gi wa mpoyagakalanu. ¹⁷ Gi rixanu wa manchi getsotanrewata, kamnixyalu Giwekikaluru. Ga wa Giwekikaluru getsotanrewata, kamnixyalu manchi. Gi rixanu manchi ga wa Giwekikaluru kamnixkaka, gixa gma

kamrutyanuplu galukanrukaka. ¹⁸ Ga wa Giwekikaluru kosekanungi gixini, waneklu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegirungi.

¹⁹ Gi rixanu pgujerni manchi kamrurkaka. Walenwa gapoklewlu, mpowrannuchi, mpogijpatnuchi, ²⁰ yagluchisha yonogyegru, kagonchiwlu, kamnixlewlu, yagotkaklu, ganxalewlu, gimtuwakchi, gimkapnuglu, kotspalanshinikanrewlu, pnuko gixachri ginkaklewlu, ²¹ sotanugnuchi, gimru, tsru niklu, ga wa wane pixkalutkaka. Wale nunkakagnaputatnaki, wa muchikawa pixka nixa ginkaklegnaputgi, wa kwangixaklerune gi yop-totranuna Goyakalu pogirewatyawaka.

Wa Giwekikaluru kamrure

²² Ga wa Giwekikaluru kamrure walenwa gishiniklewlu, ga wa gimuwlu, ga wa giglewanshinikanrewlu, ga wa ma pognanrewlu, ga wa shinikan-nuchi, ga wa giglewlu, ga wa galixlewlu. ²³ Ga wa mayognuchi, ga wa girukotmanrewlu. Maleshlu tokanchi yokanatkaluru walekaka g-jretikolupa. ²⁴ Ga wa Kristo Gesonune koroshishkita rutakmanewletna gi-mane galuklewlekakaymana ga wa retsotanrewleymana. ²⁵ Wa Giwekikaluru ya wuwekini, Giwekikalurkoxaya wyanini.

²⁶ Gi wa wujanru maleshawaka walixkotikolupa. Gi wa wayookakanu. Gi wa wanxakakini.

6

Gimutjikakanu

¹ Nomolene, wa satu yineru gakajipgaka satu mukochriya, gixa wa Giwekikaluru waneyalungi gigletanru wane gixachri, mayogonshinikanuruneppi. Pixnanuko petinwa wa pma yantaletikotupa pixa. ² Gimutjikakanu. Wane gixini mpoyagkakanru Kristotokanu yokanatkaluru.

³ Gi rixanu walenanuko kagwawnachriwa pagixanu rixinri, ga wa gike-nanni, waleko ginshinikanu yokwitnawa. ⁴ Giyagni satkaka gitakyagoka kamruretina. Waneklu ralixkotko wa walepje chinanu, gi wa satu chinanni. ⁵ Gi rixanu satkaka waleko wunnu rutjitanu.

⁶ Ga wa yimaakaluruone pejnurkakako kigleru gapikanna wa tokanchi yimaklewatachine.

Wa yineru gitakanru wale koxa jirganu

⁷ Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa gapnokatkalurni Goyakalu. Gi rixanu wa yineru gitakanru wale koxa jirganu. ⁸ Giyagni wa gimane chinanu gitakachri, gimaneya jirganru gamgikowaka. Ga wa Giwekikaluru chinanu gitakachri, Giwekikaluru chinanu jirganru giweklu gike rixiniko mnikaw-nakatu. ⁹ Gi wamanutanu kigleru wkamrutinri. Gi rixanu gipapko wjir-galewatanu wma mugrokanupa. ¹⁰ Giyagni wa ruglepoktapini wchinini, kigleru wkamrutinna pejnuruneko, ga wa muchinanu gapka galixlewlu ya moletkakyachine.

Kristo koroshishkiteya ralixkowata Pawlo

¹¹ Getanru. Tsrū yonga potu gitako nomyo nyonatinri.

¹² Ginnakokta galuka gikle getikolupa gimaneya, wanna gerutgi wa nsajruka gistakikolupa. Walepje chinanni wa ma kojwakikonepni Kristo koroshishkitate chinanu. ¹³ Gi rixanu gi wannako sajruka gistaakota-chine kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni ralukluna gixa sajruka

gistakikolupmaka, ralixkowatinripmakna gixmaneya. ¹⁴ Ga wa gita gike rix-iniko nalixkowatanutka, seyni walepje Wutsrukate Geso Kristo koroshishk-itateya. Wale koroshishkitate tye psolchijneko koroshishkita gitaakaluru gitanshinikanuya. Ga wa gita Kristo koroshishkitate gitaakalurno tye psolchijneko chinanu. ¹⁵ Gi rixanu gike gaprini wa sajruka gistaklewlw. Gi wa msajruka gistaklewluko, seyni gerotu giyakotkaluru galikakni. ¹⁶ Ga wa ginnakokta tye nuykolewle kosekyachine, giglewanshinikanutachinepni, ga wa getwamonutkalunepni. Ga wa Goyakalu Gisrayilitene koza waneko pixka rixa giglewanshinikanutachinepni ga wa getwamonutkalunepni.

¹⁷ Xaniyakawa gikena yaprewkakanutkano, gi rixanu nomane nanikyalu Geso gimaxikolkaka.

Giglenshinikanyeglewlw

¹⁸ Nomolene, gixaymaplu Wutsrukate Geso Kristo. Wale gimutangi. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Pawlo Kirukate Gigwisone Chinanu

Galuklewu

¹ Pawlo kirukate, Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka. Wa kpashirine chinanu, Kristo Geso galixachine, Gigwiso gajene. ² Gimutkalunepgi. Giglewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Giglenshinikanyeglewu Giwekikaluruya Kristo chinanu

³ Gimalwutkalurni Goyakalu wa Wutsrukate Geso Kristo Giru. Walenwa giglenshinikanyegitwu psoluko giglenshinikanyeglewu Giwekikaluruya tengogneyakawa Kristo chinanu. ⁴ Wane rixa tsoletwu Wale chinanu ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, wa kpashirine wixinripa ga wa muklukanuwakanepwu Wale getanu. ⁵ Muchikawako rushinikagnapyegitwu gishiniklewluya Wale wgenene wutakikolupa, Walenunepwu Geso Kristo chinanu. Wane rixa rugleretyawaka wa Wale gishinikanruya. ⁶ Wane rixa wugenetyawu, rumalwutikolupa rumutlewe giglenu. Wale chinanu rumutyawu ralanaru potu Gituru chinanu. ⁷ Waleya wenutikolutka wushpakinriya gigraga chinanu. Wkaspukmukochiretika Goyakalu gimutlewe ponikowleya. ⁸ Rumutpotutanwu psoluko gimatkalewluya ga wa psoluko gimata jemluya. ⁹ Rumatkakwu giyogimanatkaluru rushinikanrupiranaya; rixa gigeretyawaklu rushinikanru Kristo chinanu. ¹⁰ Rixa gilepokletyawaklu gogikaka, wa poyagkakognepotutinpatka, gapatkota Kristo chinanupni potwroputanuka, tengogne gajerkaka ga wa giji gajerkaka. Pamanepje pixka rixanutka. Ga wa Kristo, gijiwu pixka rixanu.

¹¹ Ga wa wixa tsomitkalunwu Kristonune wixinripa. Muchikawako Goyakalu gitakyawakpotuko tsomitkalunwu. Gi rixpokotko tyekaka Goyakalu gitaka rugleretyawaka. ¹² Wa wixa chinanu gimalwutkalurupni Wale goyaknu. Wixni wa muchinanu gapka Kristo kagwakyachinwu. ¹³ Wale chinanu gixa koxa wa galikakpotunanu tokanchi yijnakotachingi, wa Kiglerpotunanu Tokanchi gixa gognetkakikoluya, Wale galixachinetkagi. Wale chinanu gimaxikoletkalungi Giwekikaluru Kpashiriya gipiratkaluru. ¹⁴ Tyenwa Giwekikaluru Kpashiri psojite xani wenekagnaputikolutka, rumatikolupa wa wixanpatka psoluko wa Goyakalu koshpakognepotunanukwu. Wane rixa gimalwutkalurupni Wale goyaknu.

Pawlo gagjitlu wa Giwekikaluruwaneyapna Gigwisone

¹⁵ Giyagni gita koxa wa nyijnakpiranyegitlu wa Gitsrukaachi Geso galixinri gixa, ga wa pejnuruneko kpashirine gishinikinri, ¹⁶ gi nutuka poyagnutleyegitgi. Wa nagjigognetini nushinika gagjigogneyegletgi. ¹⁷ Wa Wutsrukate Geso Kristo Goyakalute, wa goyaknu Giru genekyapgi Giwekikaluru gimatkaklewatachri ga wa gipgujetkalewatachri, rumatikolupa Wale. ¹⁸ Tye nagjitlu Goyakalu: Wa mpokamatyegitikolupa psoluko getinripa, waneko pixka rixangi Goyakalu. Kotpukanru ginshinikanu gimatpotyaplu psoluko Goyakalu chanixgi gyoptotinripa. Walenwa wkagwakanru potu, wa royaknu ponikowle. Walenwa kpashirine yoptotanrupa Waleya. ¹⁹ Nagjitkoxlu gimatyaplu klunerni wa tsrupotunanu ruyakle wa wixa chinanupa, wa galixachinwu. Wane rixa kamrurewatyawaka wa muchkonu ruyakleya. ²⁰ Wale giyakle Kristoya kamrurewatya, wa gipnachinetskalaya yotunkakinitkalu ga wa potukdesretate tuplakakinitkalu

tengogneya. ²¹ Tengajerni. Wa pejnuruneko tsrukakalune pnute, ga wa tsru gitaakalurkaka pnute, ga wa gichkolkaka pnute, ga wa girukotlewlu pnute, ga wa pejnuru giwakako koscheekaluru pnute, tsrupotni Wale. Gi wa tyegogneshlupjeya, seyni koza wa ginachripa. ²² Ptworupotunanuko Kristo-jixipta rapukote rutaka Goyakalu. Reneklu pejnuruneko gapatjetchinjihu rixinripa. ²³ Wannanwa Kristomane. Walenwa psolpotuyako chiji ga wa tengogne koza gike mmagatikatu.

2

Gimutlewluya gognetkaaka

¹ Ga wa gixa gipnachine gixanata gekutu gkamrureya ga wa gmukochireya. ² Muchikawa tyekaka mukochri gimuyanatanini tyegogne gixjetyawaka pixkapotuko, ga wa tye psolchijine gajeneko gixjetyawaka. Ga wa kawlerunnipya gajene gitaakalurune gitsrukate gixjetyawaka pixka. Walenwa Kamchi wa malixkane kamrurewatyachri xawakni. ³ Wannatskala muchikawa pejnurunekwu wixa koza gawanata. Wumane sotanugnu wumwanatini. Wumane galukyawaka wkamrujenata ga wa wunshinikanu galukyawaka. Wixjetyawakananu wumumtoretanruya chinanu Goyakalu jigekanuwnayegitwu pimrine pixka. ⁴ Ga wa Goyakalu, wa getwamonrewlu ponikowatyachri, rushinikwu tsru potu rushiniklewle chinanu. ⁵ Giyagni wixa gipnachinwu wixanatini mukochriya, Kristoyma ruweekakwu. Gimutlewlu chinanu gognetkaakalurungi. ⁶ Waleyma yotunkakwu. Waleyma tengogne tuplakakwu Kristo Gesoya. ⁷ Wane rixa ginachrigogneshkakapa rekakgityaplu tsrupotunanu rumutlewle ponikolewle retwamonutkalchinanwu Kristo Gesoya. ⁸ Gi rixanu gimutlewluya gognetkaaka galixlewlu chinanu. Tyenwa gi wa gixa ruyakatya. Goyakalu genekashleni wale. ⁹ Gi wa kamrurchiyi gi satuna ma malixkotinitipnawa. ¹⁰ Gi rixanu wixni wa Goyakalu kamrure. Kristo Gesoya giyakotkalurunu wa kigleru kamrurchikaka wkamrutinripa. Wa Goyakalu galpokognaputanrutka tyekaka wuyaninripa.

Gipoyikgayegkaka koroshishkitaya

¹¹ Giyagni gishinkapanru wa muchikawa gixa payine gixanatini gimaneya. Msajruka gistaakone chinkalungi wa sajruka gistaakotachineya wa myochi sajruka gistakikalune manchiya. ¹² Wa walegognekl maleshayanangi Kristo. Maleka gajene gixanatini Gisrayilineruneyegiya. Wajra gwanatyalu gipiratkaluru tokanchi. Maleshayanangi gkagwakle. Ga wa moyakalutenenangi tye psolchijneyako. ¹³ Ga wa xani Kristo Gesoya wa gixa wajra gwanatachingi gi gowukatagi Kristograa chinanu.

¹⁴ Gi rixanu Walekni wa wuglewanshinikanrewle. Wa gepinanu satupjerutu rixkaka. Wa gepinerunanu satupjerutuneru rixkaka. Muchinanu wkamnixkaklewle kotspalatyawu prijeru pixka. Ga wa wale gerutlu prijeru, panerupje wixinripatka Gisrayilineyma. ¹⁵ Waleko gimaneya nikatlu Tokanchi Yokanatkaluru wa gitaakalurkaka. Waleya gepiko ruyakotyaplu satupje gerotu yineru. Kiglenshinikanrewlu rixkaka. ¹⁶ Koroshishkitateya Goyakalu rupoyikgakaka. Wa gepineru pamanepje rixinritkana rupoyikgayekaka. Walaya nikatlu kamnixkaklewlu.

¹⁷ Rapoka. Runkakletlu giglewanshinikanrewlupirana gixa yegi wa wajra gwanatachingi, ga wa runkakletlu giglewanshinikanrewlupirana wanna yegi koza gowuka mwakane. ¹⁸ Gi rixanu Wale chinanu wixa ga wa pimrine koza kigle gapokle wixa Girchi yegi satupje Giwekikaluruya.

¹⁹ Giyagni wa xani gi wa maleka gajenetkagi. Gi koxa wajra gajenetkagi, seyni kpashirinenerunetkagi, ga wa Goyakalumolenetkagi. ²⁰ Panchi kamrupjtkaluru pixkalungi. Kristo yokananatunene ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine wannanwa gistsigi pixkalune. Ga wa Kristo Gesoko sotlu yoptowaka gwachri pixkalutu. ²¹⁻²² Wale gogo pejnuruko kamrupjtkaluru rupxaakapotutka. Tseruwna kpashiripji potu rixinripa Gitsrukaachi chinanu. Wale gogo gixa gipxaakaakalungi papjipje gixinripa Goyakalu gwiyawakapa Giwekikaluruya.

3

Goteyoneyma yoptotachinepni payine Kristoya

¹ Tye chinanu gita Pawlono, gostutkalurno Kristo Gesonu gixa payingi chinanu.

² Wa gyijnakpiranyegitiniplu wa gitni geneekalurno nugle-pokowakatyaplu Goyakalu gimutlewlampirana gixa chinanupa. ³ Wa gipgujetikoluya numatkaaka wa yogimanatkalurupirana. Wane potuko nixa yonyegletgi, wa muchikawako nyonyegityagi ptsotsotaji tokanchi, ⁴ wa getyongatiniplu gimata jemanru wa Kristopirana giyogimanatkaluru numatinri. ⁵ Wa pimri gwashlukakni gi wa rumatpirankaakana wa xani gwachine pixka. Xani Giwekikaluru gipgujewnakaku wa Kristo yokananatunene kpashirine yegi ga wa tokanu geneklewatachine yegi. ⁶ Rumatakanna wa Goteyoneymananuko yoptotachinepna payine wa pamanepje rixinripatkana. Goteyoneymananuko Kristo Geso genekanna Goyakalu gipiratanru Kiglerpotunanu Tokanchiya.

Kamrurewatachri rutaaka Pawlo payine chinanu

⁷ Tye Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamrurewatyachrino nutaaka, wane nixa geneekota Goyakalu gimutlewle genekashatkaluru. Wale giyakle pixka rixa kamrurewleta. ⁸ Gitni wa pejnuruneko kpashirine pnute mturnpotno, tye gimutlewle neneeka nunkakletyaplu payine yegi wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristo ponikolewle mukshikanshinikanutkotupirana. ⁹ Ga wa nutaaka nekakgityaplu gi pixka gilepokle rixa wa giyogimanatkaluru wa muchikawoggnepotuyakawa yogimanatkaluru Goyakalu yegi. Walenwa ptowrunanuka giyakotachri. ¹⁰ Wa xani gapatjetachine chinanu rumatika Goyakalu gimatkalewlepirana, wa pnunnu gixachri rumatkalewle. Tsrुकakalune ga wa tsru gitaakalune tengogneya gimatlu gapatjetachine chinanu. ¹¹ Wa muchikawoggnepotuyakawa Goyakalu gishinikyawakpotuko, wane rixa kamrureta Wutsrukate Kristo Gesoya. ¹² Wale chinanu mpiikanwu. Ga wa Wale chinanu kigle gapokle wixa gaponshinikanutachinwu wa Wale walixle chinanu. ¹³ Giyagni nagjitgi gi wa gigrakanu wa gixa chinanu nsalewniriya. Walenwa gixa galixkolewle.

Pawlo gajitlu wa Kristo gishiniklewle ruminripna Gigwisone

¹⁴ Tye chinanu nyoptsojityegitlu Girchi. ¹⁵ Wale chinanu panerum-nunanuka tengogneya ga wa chijiya giwakatka. ¹⁶ Goyakalu nagjita royaknu ponikolewle gixyawaka renekyapgi giyaklewluya. Nagjitlu gajiyako gmuchkotanshinikanutiko wa Giwekikaluru Walenu chinanu, ¹⁷ gaji rawinripa Kristo, galixlu chinanu, gishiniklewlu muchkotikalunepgi, ga wa gishiniklewlu pyogitkalunepgi. ¹⁸ Pejnuruneko kpashirineymananuko gixa gimkata potu gimatletlu gipsoishiniklewlenanuktalu Kristo gishiniklewle. ¹⁹ Wa gimkata gimatletkaluru pnute gimatyaplu Kristo gishiniklewle. Wa psoluko Goyakalunu mmagatikanepgi.

²⁰ Walenwa gixo potu gimkata kamruretachri, ptowruko wagjitanru pnute ga wa ptowruko wushinikanru pnute rixyawakpotuko giyaklu, wixa kamrurewatyachri giyaklu. ²¹ Gimalwutkalurupni Goyakalu gapatjetachineya Kristo Geso chinanu pejnuruko gwashlukakayapa rixgogne-natyawakapa. Wane gixkalurupa.

4

Panshinikanrewlu Giwekikaluruya

¹ Giyagni gitni, gostutkalurno Gitsrukaachi chinanu, nagjitgi gimuknu yanre gixanu ntomgikowaka. ² Psoluyako malixkotnachinepigiwa. Psoluyako mayogonepigi. Mapognanunepigi gkashnantakyegkakanu gishiniklewleya. ³ Jmererunpotupgi pagishiniklewlerunepigi gixjegog-nenatinripa Giwekikaluruya. Gostutkalunepigi giglewanshinikanrewluya. ⁴ Pamanepje wane ga wa satupje Giwekikaluru. Wane gixa tomgaletka satupje kagwakluya ntomgikolu. ⁵ Satupjeru Gitsrukaachi. Satupjeru galixlewlulu. Satupjeru katlewlulu. ⁶ Satupjeru Goyakalu pejnuruneko Giru. Walenwa pejnuruneko chinanu, ga wa pejnuruneko yegi, ga wa pejnuruneko gitokote.

⁷ Ga wa rumutwu satkakwu gipejnuksa wumkata geneekota Kristo genekashle. ⁸ Giyagni wane china:
Teno ya. Koshpakna gixolune kashichkalune.
Genekashlukaka renekna yine.

⁹ Ga wa wane chininri, “Teno ya Geso,” raluka chinreta wa muchinanu rujrukinritka. Wa chiji ya. ¹⁰ Wa gijrukachri Walekni wa teno yachri, psoltengogneko gogote yachri, pnumnunanuka mmagatikatu rixinripa. ¹¹ Waleko genekna pimrine wa yokanatanune rixinripa, ga wa pimrine Wale tokanu geneklewatachine rixinripa, ga wa pimrine Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine rixinripa, ga wa pimrine girukotapratachine gapatjetachine yegi rixinripa, ga wa yimaklewatachine rixinripa. ¹² Galpokotkalunepni kphashirine Goyakalu kamrure kamrutikolupa, rapatjetanene, wannanwa Kristomane, tseruwakolupa. ¹³ Wapkaapotutinipulu panshinikanurune wixinripa galixluya ga wa Goyakalu Wgene gimatikolu. Mmagatikatu yineru wixinripa, tsru yineru yaglu gixachinepwu wa Kristo pirkapotuko, wixinripa.

¹⁴ Gi wa mturunpatkawu. Gi wa yawjewjekaakalunpatkawu. Gi wa pnumnu ganiikalunepwu pejnurkakakonnipgya pixkalutu ginkaklewlulu chinanu, yine gapnokawle chinanu, ksanowashaklerunni yokwireyna, pupjekaklewatachri yokwirni. ¹⁵ Seyni kaluklewaklerunepwu tokanchi galikakpotunanu wyanumatini. Psoluyako Wale gwachinepwu wtseruwninripa. Walenwa Jiwchi, Kristo. ¹⁶ Kristomaneya psojitkaka gipxaakakpotutanu. Yoxpaakakatka pejnurkakako yokle gapikanru chinanu. Wa manchi psojitkaka wa rutakikowaakaka rixa kamrurewletini, waneklu manchi tseruwna. Waneko pixka wixa. Wa gapatjetachine satkaka rutakikowaka rixa kamrurewletini gapatjetachine gixolewnanu. Gishiniklewluwa tseruwakinwa.

Gixa gerotewkakiko Kristoya

¹⁷ Giyagni tyenwa nchina, ga wa Gitsrukaachi chinanu nupgujatlu: Gi wa payine yanre pixka gixa yaletanutka wa wanna gishinikanru gike gapri migjekakaya. ¹⁸ Mapshaganshinikanurunetkani. Pnu gajenni Goyakalu giwekleya mumatkalnuchi chinanu waneyna, gi rixanu shikgajirunni.

¹⁹ Mumata wamonuwatkanni. Samyoknawana mpogijpatene rixinripna. Kgetsotanrewakleruneko kamrutyaapluna pejnuruko mpowranuchkaka.

²⁰ Seyni gi wa tye pixka gixa gimatatkalu Kristo. ²¹ Wa galikaka gyijnakotinitkalu ga wa Waleya yimaakalune gixinri, wa wane rixini wa galikakpotunanu tokanchi Gesoya. ²² Muchinanu kapokone yine gixanatinri gimtuukolunenangi nsotanuwaleya. Giyagni xani gishpakpotutanutka. Giknokpotutanru wa muchikawa gixjenatyawaka. ²³ Ginshinikanu giwekinri gerotewkakiko. ²⁴ Gerotu yinerpatkayi giyakotkaluru Goyakalu gixjetyawaka poyagkaklewluwa ga wa galikakpotunanu gipashirewleya.

Gi gwamontakanru Giwekikaluru Kpashiri

²⁵ Giyagni giknokanru yokwiri. *Pejnurunekgi gixa galikaka nchinjetanru gimwastsitanru.* Gi rixanu pamanepje psojitkakwu. ²⁶ *Gjigekanuwatinipa gi wanepnute gmukochirewatanu.* Gi wa gimtuwnachinekgi rumxikini tkachi. ²⁷ Gi wa kaswaji gixyegitanru kamchi gitsrukate.

²⁸ Wa kachowgurunanu, gi wanepnuteko chowguwatanutka. Seyni kamrurawpotutanu, waleko gimyoya kigleru kamrutinri, waneya rixinripa pagixanu waneyaplu rapikyaplu magatyachri.

²⁹ Gi satuna tokanchi gektutu gyanumatini, seyni kigleru tokanchi galuukaluru, tseruwakanshinikanrewatachripa tokanchi, rumutikolupna yijnakotachine. ³⁰ Gi gwamontakanru Giwekikaluru Kpashiri Goyakalunu. Waleya gimaxikoletikalungi pagogne chinanupa wa gishpakinri gognepotunanukopa.

³¹ Pejnuruko muglenshinikannuchi ga wa gimtuwnalu, ga wa jgekanchi, ga wa saplechakaka, ga wa mupashiregnuchi gkonikolpatka, pejnuruko gektutuymananuko. ³² Gishinikanuwyegekakanu. Kgetwamonrerunepgi. Gixkakluko gkaspukyegekakini, wa Goyakalu pixka kaspukmukochiretgi Kristoya.

5

Gishiniklewle gimuyanaru

¹ Giyagni Goyakalu yimjetachinepgi rushinikanune wugenene pixka. ² Gishiniklewle gimuyanaru Kristo pixka rushinikwu, ga wa samyoknawa wixa chinanu genekashlu ga wa giylatkalurupa genekashlu rixinripa Goyakalu chinanu, pogamluwatinripa.

Pokamlalu wugenene pixka gixa yanretanutka

³ Ga wa gapoklewlu, ga wa pejnuruko mpowragnuchkaka, ga wa gimkapnuglu, gi wa koscheeko gonuka gixyegkakaya. Wa kpashirine gimkata gixletyawaka gixanu. ⁴ Maleshpatkalu kapatmenuru, gi wa seprolu tokanchiko, gi wa gixpiranchikakako. Walenwa gi rumuknuni. Seyni poyagnutlewlu galikaka. ⁵ Gi rixanu tye gimatpotuta: Gi satuna kapoklewakleru, gi wa mpowratuko, gi wa ksotanugoluko, walenwa yaglusha kyonogyegikleru, gi satuna wanna yoptotanru Kristo pogirewatyawaka ga wa Goyakalunu. ⁶ Gi satuna yokwitangi tokanchi maleshawakaya. Gi rixanu tyekaka chinanu Goyakalu jigekanuwyegitna malixaklene. ⁷ Giyagni gi wa wannayma yoptotachinepgi.

⁸ Gi rixanu muchikawa gixni wa mapshagalunenangi. Ga wa xani pokamlalunetkagi Gitsrukaachi chinanu. Pokamlalu wugenene pixka gixa yanretanutka. ⁹ Gi rixanu pejnuruyako pokamlalu kamrurni wa giglenchi ga wa poyagkaklewlu ga wa galikaka potu. ¹⁰ Giganru klunerni wa Gitsrukaachi

gigleretanru. ¹¹ Gi wa pimrineymamnupgi mapshagalu kamrurkaka kamrutachine, gike gapri migje kamrureyna. Seyni galikaka pekakgitanru gekutu rixinri. ¹² Gi rixanu kapatmenurni koschekpiranatikolupa wa wanna kamrutanru yogimatkaluru. ¹³ Ga wa pejnurkakako gekutu gekakgitkaluru pokamlalu chinanu gipgujetkalurni. Gi rixanu pejnuruko gipgujetkalurni pokamlalu. ¹⁴ Giyagni wane china: Puyokanu pixa gimkanatachriyi. Ga wa pyotunotanu gipnachineyegiya. Ga wa Kristo pokamlatyegitanyi.

Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi

¹⁵ Giyagni xakoka. Getjepotutanu gi gixpoko yanretanu gi wa seproline pixka, seyni kimatkalurune pixka. ¹⁶ Pchiptegognetanru ruglepoktapinrigogne, gi rixanu muglegognetkagni. ¹⁷ Giyagni gi wa manshinikanunepgi, seyni Gitsrukaachi gishinikanru gimatachinepgi. ¹⁸ Gi wa winga gimetachinepgi. Wa wale runya pachwatjeru. Seyni Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi. ¹⁹ Giynumsakakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Giwekikaluruya. Nshikaletanru Gitsrukaachi ga wa gimalwujetanru gajiya. ²⁰ Psolgogneko pejnuruyako mpyagnutanru Goyakalu Girchi. Wutsrukate Geso Kristo giwakaya mpoyagnutanru.

Giypolu gnurchine chinanu ga wa gnuvrochine chinanu

²¹ Kristo pikikolu chinanu gyijnakakanu. ²² Gnuvrochine yijnakotanna wannako gnuru Gitsrukaachi pixka. ²³ Gi rixanu suxojiwni wa gnurchi, Kristo pixka Walenwa gapatjetachinmanjiwu. Walenwa manchi gognetkakachri. ²⁴ Wa gapatjetachine pixka Kristo yijnakotna, waneko pixka rixanna wa gnuvrochine yijnakotanna ganurunna psolpotuyako.

²⁵ Ga wa gixa jejine, gishinikanna ganunrone Kristo pixka rushiniklu gapatjetachine. Reneknawa gapatjetachine chinanu. ²⁶ Gnuvrochi pixka kpashiro rutakyaplo, powraluya gonu terkikolu tokanchiya. ²⁷ Gapatjetachine rawapyapa Kristo ganunropa pixka. Kagwakpirpotutko. Walenupa tixinripa, mapcholetpotupni, mumtuukotopni, gike pixka tixinripa, kpashiro tixinripa, ga wa gike muklukanutopa. ²⁸ Waneko pixka rixanna gnurchine. Rumkata gishinikletna ganunronna gimannako pixka. Wa gishinikagnunrotachri walenanuko gishiniknawa. ²⁹ Gi rixanu gi pagogneko satu gayegixmanetnawa, seyni girukotmanetnawa. Retwamonmanetnawa Kristo pixka wane rixlu gapatjetachinemanu. ³⁰ Gi rixanu Walemanepsojitwu. ³¹ *Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Rupaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.* ³² Tsrnunni tye giyogimanatkaluru, seyni gita wane china Kristopirana ga wa gapatjetachinepirana. ³³ Seyni satkaka gixa gishinikagnunrota, gixnanuko gishinikinwako pixka. Ga wa suxo kagwakpiratanru tganuru.

6

Giypolu girchine chinanu ga wa wgenchine chinanu

¹ Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone Gitsrukaachiya. Gi rixanu tyenwa poyagkaklewuni.

² Pkagwakpiratanu puru ga wa punro. Tyenwa muchinanu yokanatkaluru gipiryegitkaluru.

³ *Kigle pixinripa, ga wa gogiwekle pixinripa tyechijneya.*

⁴ Ga wa gixa girchingi, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, seyni ntseruwakanna Gitsrukaachi tseruwakanshinikanrewleya ga wa ruykoleya.

Giykolu gitsrukaachine chinanu ga wa kamrurewyegitjenna chinanu

⁵ Ga wa gixa wayegrechingi gyijnakotanna gitsrukatene gimaneya mpikleya ma ga wa gitatleya. Wanepotuko gixachinepgi gajiya. Kristo yegi kamrurewatyachine gixanu. ⁶ Gi wa gwayegretjeru getle chinanu gkamrurewatanu, wa yineru gigleretanru kamrutachine gixyawaka. Seyni Kristo wayegrene pixka gixanu. Ginshinikanuya Goyakalu gishinikanru kamrurewatachinepgi. ⁷ Giglenshinikanrewatachinepgi, gkamrurewatanu Gitsrukaachi chinanu pixka, gi wa yine chinanu. ⁸ Gimatlu wa girukokta kigleru wa satkaka kamrutinri, tyeya yoptotanu Gitsrukaachiya, waka wayegrechriko waka gishpakachriko.

⁹ Ga wa gixa gitsrukaachine, waneko pixka gixanna gwayegrene. Gi kawgutanutkana. Gi rixanu gixa gimatlu wa Rutsrukatna ga wa gixanu tengogneru. Ga wa gi wa manewle gighenu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru.

Kashri yoptopi Goyakalu giyakatyachri

¹⁰ Wanepnute gichkolunepgi Gitsrukaachiya ga wa Wale muchkonu giyakleya. ¹¹ Psoluko kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachri gitakinwa. Ginkata poyentunwale gixletinripa kamchi gitsrukate yokwireya chinanu.

¹² Gi rixanu wixa yagotkakinri gi wa kagragaluyma, gi wa kamaneruy-mako. Seyni tsrukakaluyma, ga wa tsru gitaakaluyma, ga wa tyegogne mapshagawaka gitsrukateneyma, ga wa kamchineyma tenowaakakaya.

¹³ Giyagni gkoschekanru pejnuruko kashri ga wa kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachrikaka, ginkata poyentunwale gixinripa wa mugletgognepa. Ga wa pejnuruko wane gixinpatka poyentunwale gixinripa.

¹⁴ Giyagni poyentunwalepgi. Gishrikapchijitanu galikakpotunanuya. Gistatletanru poyagkaklewluya. ¹⁵ Ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi gigitanshinikanrewatachri galpokotikolu gyoshmakjixitinwa. ¹⁶ Ga wa pejnuruko pnute, gkashichanru yostayegipishpata. Walenwa galixlewlu. Waleya ginkata giwakletinri pejnuruko mugletu kashrekaka yochpiikaluru.

¹⁷ Ga wa gyoptotanu yowumatpu. Walenwa gognewatikaluru. Ga wa Giwekikaluru yoglolewapre gyoptotanu. Walenwa Goyakalu tokanu.

¹⁸ Psoluyako gagjigognetanu. Gagjipotutanu. Psolgogneko Giwekikaluruya gagjigognetini. Waleko gomkagjepotutanu giyokachinepgi. Gagjigogneyeg-tannu pejnuruneko kpashirine.

¹⁹ Ga wa gita chinanu gajitanu, nnektokanutikolupa nyanumatinripa, pgujetanuwaka nunkakletyaplu giyogimanatkaluru wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana. ²⁰ Wale chinanukni gitaakalurno, gostutkalurno nixinri, pgujetanuwaka nunkakletyaplu, wa numkata ginkaklewletinripa.

Galuklewluya

²¹ Ga wa gimatpiranyegityapno, Tichiko ginkakangi psoluko gi nixpokota. Walenwa wumole wushinikanru, ga wa Gitsrukaachi kamrurewyegitachri poyagkakachri. ²² Wale chinanukni wale nyokanyegitgi, wa gimatpiranyegityapwu, ga wa wale gimnanukgajityapgi.

²³ Giglewanshinikanutachinepni moletkakachine. Gishiniklewlu waneyapna ga wa galixlewlu Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu. ²⁴ Gimutkalunepni pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo gishinikgognenatachine.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilipone Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo ga wa Timotiyo, Kristo Geso wayegrene, kirukate.

Wa pejnuruneko kpashirine chinanu Kristo Gesonune, Wilipo gwachine, ga wa girukotjenna ga wa wanna yegi kamrurewatyachine.

² Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Pawlo gagiyegitna Kristonune Wilipo gajene

³ Npoyagnutlu Noyakalute nushinikingi pejnunanuka, ⁴ psolgogneko pejnuruko nagjigognere pejnurunekgi gixa chinanu, numuwleya nagjiyegitgi, ⁵ wumatkaklewle chinanu Kiglerpotunanu Tokanchiya, muchinangogneyakawa ga wa xanigognenanu. ⁶ Tyeko naponshinikanyegitlu wa tye, Goyakalu wa kigleru kamrurchi yinuwakachri gixyeyiya, poyagakpotunru rapokinpotunanuko Kristo Gesogognepa.

⁷ Kigleru nixa wa tye nyanshinikanyegityagi pejnurunekgi gixa. Gi rixanu naji nushinikoggenatyagi. Ga wa gostutkalurno nixinri, kiglekoxlwa wa gitaymananuko gimutkalungi pejnurunekgi, wa nekakgityapna yine galikakpotunanu rixinri Kiglerpotunanu Tokanchi, ga wa nuykoyegitinri.

⁸ Gi rixanu Goyakalni nupgijatjeru gi nixpoko gogaluklewle nixyagi pejnurunekgi gixa Kristo Geso gishiniklewleyma.

⁹ Ga wa tye nagjitlu Goyaklu wa gixa gishiniklewle gixolewnananumtinripa gimatkalewluya ga wa psoluko gimata getlewluya. ¹⁰ Gimata getyaplu girni wa kiglerpotu. Ga wa mixashatkanepgi, ga wa mchinanuwatkanepgi Kristogognepa. ¹¹ Wa poyagakachine kamrure gixo potu waneyapgi Geso Kristo chinanu, ralixkotikolupa ga wa rumalwutikolupa Goyakalu.

Pawlo gostutkaluru Kristo chinanu

¹² Naluklu, nomolene, wa gixa gimatyaplu wa nuknogjerkaka gapyegitno kosekinripa Kiglerpotunanu Tokanchi. ¹³ Wane rixatka nostutikolu Kristo chinanu rupgujetka psolupjiyako tsrupji, ga wa pejnuruneko yegi. ¹⁴ Ga wa gixo potu moletkachine Gitsrukaachinune gaponshinikanutlu Goyakalu gita gostutikolu chinanu. Tseruwanshinikanutna runkakletyapatkaluna Goyakalu tokanu mpiikane.

Pawlo gimuwyegitlu wa Kristo ginkakletpiranatikolu

¹⁵ Pimrine galikakni ranxaleyana ga wa yoptopirkakleya, runkakletluna Kristopirana. Ga wa pimrine ruglenshinikanrewleyana wane rixa ginkakletluna. ¹⁶ Wanna nyi rushiniklewleya runkakletluna, gi rixanu rumatna wa gitni gitaakalurno nuykoyegityaplu Kiglerpotunanu Tokanchi.

¹⁷ Ga wa pimrine rumkapnugleya runkakletluna Kristopirana. Wanepotuko mixkane. Wanna gishinika salewnakakletyapno nostutikoluyapa.

¹⁸ Giyagni žklunerni? Tyepjeni. Pnumnu gixikolmaka, waka gixashluya waka galikakaya, Kristo ginkakletpiranatikolu. Tye chinanu numuwata ga wa numuwatanu. ¹⁹ Gi rixanu numatlu tyenwa nognewatinri chinanupni gixa gagjigognere chinanu, ga wa Giwekikaluru Geso Kristonu gapikikolupa chinanu.

Gita getanu giweklunwa Kristo

²⁰ Nalukyawakpotuko ga wa nkagwakanshinikanutyawakpotuko, wa gikena nupatewatanu, gi wa popiklerukno wa psolgogneko pixka ga wa xani koxa. Wane nixa wa Kristo tsru potu rixinripa nomaneya, ga wa nuwekinriyapa ga wa nupninriyapa. ²¹ Gi rixanu gita getanu giweklunwa Kristo, ga wa wupnale walenwa kigleru wukshikinripa. ²² Ga wa nomane nuwekinriwa tyenwa nkamrure gwinripa. Gi numata giru ntsomitano. ²³ Gi rixanu wa psolpotuyako gepikmaka naluka. Nalukpotutmaklu nupnale ga wa Kristo yegi nwinripatka gi rixanu walenwa kigleru potu. ²⁴ Seyni nomane nwinriwa galuukalurpotni gixa chinanu. ²⁵ Ga wa tye naponshinikanutinri, numatlu wa gewi nutukinripa. Ga wa pejnurunekgi gixa yegi nwinripa. Wa gixa kosekinripa galixleya ga wa gimuwatinripa galixleya, ²⁶ ruxolewninripa galixkowle Kristo Gesoya gita chinanu wa nyayegititnakgi.

Giyagotkakanu galixlewlu chinanu

²⁷ Tyeepjeni. Wa gixjetyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana kgimuka gixinwa, wa netapinipgi waka pnu nwini, gixapirana nyijnakotinripa poyentunwale gixinri. Ga wa nyijnakotanu pagiweklepeje gixinri, ga wa panshinikanurunepgi, gikamrurewkakanu galixlewlu chinanu Kiglerpotunanu Tokanchiya. ²⁸ Giketsotaji mpiikaako gkamnixjeneya. Walenwa gangikolu gimaxikole wanna chinanupa ga wa gixa chinanupa gognawatikaluru gimaxikole. Ga wa tyenwa Goyakalu giyakyachri. ²⁹ Gi rixanu gixa geneeka Kristo chinanupa gi wa Wale galixinripjeni seyni koxa wa nsalewninripa Wale chinanu. ³⁰ Gixa koxa waneya walerutu yagotkaklu, wa getyegityano, ga wa xawakni gyijnakyegitno wa waneyno.

2

Kristo mturu rixka; wanepnute tsru potu rutaaka

¹ Wane rixa. Waneru gimnanuklu Kristoya, ga wa waneru gishiniklewlu wa ruglenshinikananyagityagi, ga wa waneru gimatkaklewlu Giwekikaluruya, ga wa waneru shinikanuwlu ga wa getwamonrewlu. ² Giyagni mpoyankakanru numuwle, walerutu gyanshinikanutinri, ga wa walerutu gishiniklewlu waneyalunepgi, ga wa panshinikanurunepgi gixinri. Satupperutu shinikanchi waneyapgi. ³ Gike gkamrutanu gimkapnugluya. Gike gkamrutanu maleshawaka galixkotnachinewa gixinripa. Seyni malixkotnachinewagi gixinri satkaka kagwakanna pimrine wale pnute tsrone. ⁴ Satkaka gi wa gixanuko getanu, seyni pimrine koxa getanu.

⁵ Waneyapgi walerutu shinikanchi wa Kristo Geso waneya. ⁶ Walenwa Goyakalu gixyawakpotuko rixinri, gi wa rushinika gitakletnawa wa Goyakalu pixka rixinripa. ⁷ Seyni Walenanuko maleru rixnawa. Wayegrechripoga yoptotapa. Yineru yaglu rixnawa. ⁸ Ga wa yineru pixka retikolu, mturu rixnawa yijnaklewatinri rupnalpotunanukopa, koroshishkita rupninriya. ⁹ Giyagkoxni Goyakalu tsru potu rutaklu. Ga wa renekiwakatlu pejnuruneko giwaka pnute tsru. ¹⁰ Wa Geso giwaka yoptsojityegitinripna pejnuruneko tengogne gajerakka, ga wa tyechijne gajerakka, ga wa chiji gitokote gajerakka. ¹¹ Ga wa pejnurune gipgujatanru wa Gitsrukaachi rixinri Geso Kristo, rumalwutikolupa Goyakalu Girchi.

Gapkapanru gognawatikaluru

¹² Giyagni, nushinikanune, wa psolgogneko pixka gixa yijnakletyawaka, gi wa gixa yegi nwiniko pshinipje, seyni wanepnute xawakni wa namgini, pikachinepgi ga wa gitatatachinepgi gapkapanru gognawatikaluru. ¹³ Gi

rixanu Goyakalni wa gixa gitokote kamrurewatyachri galukyawakaplu ga wa gkamrutuyaplu Wale gigeretyawaka.

Katakaka pixka gixanu tye psolchijneyako

¹⁴ Pejnuruko gkamrutanu mkegemgakanepgi ga wa mnutan-shinikanutkanepgi. ¹⁵ Poyagakpotutachinepgi ga wa powralunepgi. Goyakalu wgenenepgi muklukanuwakanepgi gimuweekagognenatachine mputukane ga wa pupjetachinetskalaya. Wannatskala mpokamlawatya katakaka pixka tye psolchijneyako. ¹⁶ Giweklupirana gomkagitachinepgi, nalixkowatinripa Kristogognepa, gi wa maleshawaka nyagotlewatini, gi wa maleshawaka nyaprewatini. ¹⁷ Wane rixa, wa Goyakalu yegi ganikinri genekashle, ga wa wale gogo rupkaaka winga, waneko pixka nixanu. Gixa galixle gogo, walenwa gixa genekashle ga wa gipxaklewle gogo, rupkaako nuwekinri. Waleya numuwata ga wa numumuwatgi. ¹⁸ Waneko pixka gixanu gixa. Gimuwatanu ga wa gimumuwatanno.

Pawlo gimatkakpiranyegitlu Timotiyo

¹⁹ Gitsrukaachi Geso chinanu nkagwaka gixa yegi yokanretlu Timotiyo pshinitsonu, gixapirana numatinripa, kiglenshinikanupno gita koxa. ²⁰ Gi rixanu gikena waneyno wale pixka gixanshinikanutachri wa girukotyegityapgi galikaka potu. ²¹ Gi rixanu pimrine pejnuruneko gijgalu wannanuko. Gi wa Kristo Gesonu rushinikna, Timotiyo pixka. ²² Seyni gixa gimatlu wale yantaletkalurutkani, wa satu gituru ruruyma pixka rixa gikamrurewletno Kiglerpotunanu Tokanchiya. ²³ Giyagni tye nkagwaka yokanreta wa net-inwachi gita gikta nixpokotanu. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi naponshinikanuta gita koxa yayegitangi pshinitsonu.

Gepagrotitopirana

²⁵ Nushiniklu galuukalurni nomole Gepagrotito koxa nyokanyegityapgi. Walenwa nukamrurewatanru ga wa nusolaltapanru Geso chinanu ga wa gixa yokanatanru wa nmagatinri nupxakjetjeru. ²⁶ Gi rixanu rogalklewletgi pejnurunekgi gixa. Kojwakanshinikanuta gi rixanu gixa jempiranyegitlu yayixapinritka. ²⁷ Gi rixanu yayixpootapa. Rupnakastsini. Seyni Goyakalu getwamonutlu, ga wa gi walepjeni seyni gitni koxa. Gi wa wamonchi wanepnute wamonchi waneyapmakno. ²⁸ Giyagni giyampotu nyokanatatkalu wa getyapatnaklu gixa, gimuwatinripa, ga wa nma wamonuwatinitipa. ²⁹ Giyagni Gitsrukaachi chinanu gyoptotanru psolu gimuwleyako. Gkagwakpiratanna wale pixkalune. ³⁰ Gi rixanu Kristo kamrure chinanu rupnakastsini. Kyowikowaka rutaknawa poyagkakyaplu wa magatinri gixa gipxaknyano.

3

Ramgiyno pejnuruko wane nixlu, wa waneyapno Kristo

¹ Wanepnute, nomolene, gimuwatanu Gitsrukaachiya. Galikakni gi nayoklu wa tye numepe yonreyegityatnakgi ga wa wale poyegitgi.

² Ggirukotinwa wanna kewenyegiya. Ggirukotinwa gekutu kamrutachinyegiya. Ggirukotinwa gistakmanetachinyegiya. ³ Gi rixanu wixakni wa sajruka gistaakotachinwu, wa Goyakalu kamrurewyegitachinwu Giwekikaluruya, wa Kristo Geso galixkowatyachinwu, ga wa manchi maponshinikanutkanwu.

⁴ Seynimka gita koxa waneya naponshinikanutyaplu nomane. Pimrinemka kagwaka gaponshinikanremanetnawa, ga wa gita galikakni.

⁵ Yokgipgogne chininri, sajruka gistaakalurno. Gisrayiliklopishno. Ga wa Migaminerno. Gewreyopotno Gewreyoneyegiya. Wa Tokanchi Yokanatkalurupiranaya Gwariseyno. ⁶ Ga wa muchkowanshinikanrewlupiranaya gapatjetachine kojwakjetachirinnano. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewlepiranaya, mukluukatunanno.

⁷ Seyni klunerkakakokta wane nixlepmaka, walenwa gangikaluru nushinika Kristo chinanu. ⁸ Seyni galikakakni nushiniklu psoluko gangikaluru rixinri wale chinanu wa kiglerpotunanu rumatikolu Kristo Geso Nutsrukate. Wale chinanu ramgiyno pejnuruko, ga wa nushiniklu giknogashatkalurupa rixinri waneyapno nixinripa Kristo. ⁹ Nushinika Waleya netikolupa, gi wa gitanuko poyagkaklewle waneyalutupno. Walenwa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. Seyni Kristo galixikolu chinanni, Goyakalu poyagkaklewle waneyalutupno galixlewlulu chinanu. ¹⁰ Nushinika gimatletyaplu Wale, ga wa Wale yotunre giyakle, ga wa Wale salewnale. Ga wa Wale gipnale pixkapotuko nixikolupa. ¹¹ Gikta nixpoko gapkapletanru gipnachinetskalaya yotunru.

Nkosekananumta potukatkaluru napkapinripa

¹² Gi wa nyoptotawa. Gi koxa mmagatikuwanano. Seyni nkosekananumta gikta nushatkapanru, ga wa gishatkapkalurupno Kristo Gesoya. ¹³ Nomolene, gi nkagwaklu wa nushatkapyatkalu. Seyni satupje nkamruta. Wa giknogachritka galikaka numuslawatarka, ga wa nmuchkowamta nyoptotyaplu wa kanashkatachri genekikolupa. ¹⁴ Nkosekananumta potukatkaluru gimaxiklechi napkapinripa, waneyapno kanashkatachri geneekalurupa. Walenwa Goyakalu chanixle tengogneya Kristo Geso chinanu.

¹⁵ Giyagni pejnuruneko mmagatikane tye yanshinikanutanna. Ga wa pnuko gyanshinikanutini, tye koxa Goyakalu gipguyetyegitangi. ¹⁶ Seyni wapkapanruyatka wanepotuko wixjetanu.

Wkagwakpotutlu Wognetkakjeru

¹⁷ Nomolene, gixa mkoje gyimanno. Getanna wanna wane gixachine wa wane wixini gixa yimanunwu pixka. ¹⁸ Gi rixanu wane rixna pimrine wa gixo kata nchinyawakgi ga wa xawakni nchinyawakgi nchiyagleyma, wa Kristo koroshishkitate kamnixjene pixka gixa yanretachine. ¹⁹ Wanna yoptukyawakapni wa gangikowaka. Ga wa royakalutnanwa ginanwakna. Ga wa ralixkowleninwa patmennuna. Wannanwa tyechijne gajeruko gishinikachine. ²⁰ Gi rixanu wixni wa tengognechijne gajenwu. Waneya wkagwakpotutyalu Gitsrukaachi Geso Kristo Gognetkaklewatachri. ²¹ Wale kashrijetanru wumane gimupatewatkaluru Wale goyaknumane pixka rixinripa. Waneko rixa kamruretyawaka ruyaklelya, wa rumkata yijnaakaklewatinripa ptowrupotunanuko yijnakotyaplu.

4

Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu

¹ Giyagni nomolene nushinikanune ga wa nogalukletanune, gixni wa numuwle ga wa gixni wa nsagyeta. Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu, nushinikanune.

Ruykotkana panshinikanurone rixinripa

² Nagjitgi Geyotyana ga wa Suntiche panshinikanuronepgi Gitsrukaachi chinanu. ³ Nagjitkoxyi, nukamrurewatjeru mixashatkatyi, pyoptotyapna wanna nupxakjeronu Kiglerpotunanu Tokanchiya, ga wa Klemente koxa,

ga wa pimrine nukamrurewatanune, wanna wa giweklu kirukate gitakgi-wakatkalune.

Gimuwgognenatanu Gitsrukaachiya

⁴ Gimuwgognenatanu Gitsrukaachiya. Numepe wane chinretatnaka, Gimuwatanu. ⁵ Pejnuruneko yine yegi rumatikolupa gmayognu. Gi gowukatkalu Gitsrukaachi. ⁶ Gikeko gkojwakanshinikanutinwa. Seyni psoluyako gagjigognereya ga wa gagjireya mpoyagnutleweyima, ginkakanru Goyakalu gagjitanrukakaya. ⁷ Ga wa Goyakalu gglewanshinikanrewle pejnuruko shinianchi pnuterutu gimretgajitangi ga wa rumretanshinikanutangi Kristo Gesoya.

Tyepirankaka gyanshinikanutanu

⁸ Wanepnute, nomolene, tyepirankaka gyanshinikanutanu: girkakakokta galikakni, girkakakokta kagwakpiratkaluru, girkakakokta wanepotuko gix-achri, girkakakokta powralu, girkakakokta gigleretkaluru, girkakakokta kiglepiranyegiru, wane chinini wa shinikanrewlu ga wa wane chinini gimalwuru, tyepirankaka gyanshinikanutanu. ⁹ Wa gitaya gasruukakinri, ga wa gitaya gyoptotanrukaka, ga wa gitaya gyijnakotinrikaka, ga wa gitaya getinrikaka, tyekaka gkamrutanu. Gixaymaplu gglewanshinikanrewlu Goyakalute.

Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata

¹⁰ Tsuru potu numuwle nixa Gitsrukaachiya wa xanitka rupgujewnatnaka gishinikyatnakno. Wane gixa gishiniklejetyano, seyni gi giglepoktapana gixni. ¹¹ Gi wa magatikoluya wane nchina. Gi rixanu nasrugatkalu npoyagnutyalu klunerukokta netinri. ¹² Numata mturu nixletkotinri, ga wa numatlu nponikowatinri. Pejnurukakayako ga wa psoluyako nasrukikolu, waka jinanru waka nachlu, waka gixoylu waka magatinriya. ¹³ Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata.

Wilipone genekashlekaka

¹⁴ Seyni kigleru gkamruta wa gipxakyawakno nsalewninriya. ¹⁵ Gixa koxa gimatlu, Wilipongi, wa reginkakletkoklunu Kiglerpotunanu Tokanchi, wa Masetoni nyinitka, gi wa pimrineko gapatjetachinkaka seyni gixapje gipxakno wa genekikoluya ga wa yoptotikoluya. ¹⁶ Gi rixanu wa Tesalonika nwanatini pakatkaka gyokanyegitno wa nmagatinrikaka chinanu. ¹⁷ Gi wa nujgalu nenekikolu, seyni, nujgalu gixa kamrure gwinripa, wa ruxolewninripa gixa genekashle chinanupa. ¹⁸ Ga wa pejnuruko waneyno. Nponikowata. Gepagrotito nyoptotyalu wa gixa yokanatanru. Walenwa pgamliruru potu pixkalutni. Genekashlu galuukalurni, wa Goyakalu giglere-tanru. ¹⁹ Ga wa Noyakalute genekpotutangi pejnuruko gixa magatinri Wale ponikowle, royaknu yegi gajeru gixyawakpotuko Kristo Geso chinanu.

²⁰ Goyakalu Wuru gimalwugognenatkalurupa psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Galuklewluya ralipretya

²¹ Galukanna pejnuruneko kphashirine Kristo Gesoya. Wumolene gitaymalune galukjixgi. ²² Pejnuruneko kphashirine galukjixgi, ga wa Susapij gajene kphashirine galukjixpotutgi.

²³ Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewele.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kolosane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo, Kristo Geso yokanatanru, Goyakalu gishinikyawaka, ga wa wumole Timotiyo kirukate.

² Wumolene kpashirine ga wa kalixaklerune Kristoya, Kolosa gajene chinanupa.

Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu.

Pawlo poyagnutlu Goyakalu

³ Psolgogneko wagjigogneyeegognenatinkagki, gixa chinanu wpoyagnutlu Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. ⁴ Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi galixyalu Kristo Geso, ga wa pejnuruneko kpashirine gishinikinri.

⁵ Wpoyagnutlu gkagwakanru chinanu wa tengogne gimretkaluru gixanupa, wa muchikawa gyijnakpiranatanru galikakpotunanu Kiglerpotunanu Tokanchiya. ⁶ Tyeni wa gixa yegi gapokachritka tokanchitka. Waneko pixka rixa psolchijnekoyako. Kigleru kamrurchi kamrurawata ga wa tseruwana. Waneko pixka rixa gixyeyiya wa geyijnaklepiranogognetinyakawlu ga wa gimatpotutinyakawlu Goyakalu gimutlewe galikakni. ⁷ Wa Gepapra wane gixa ginkakletyawakgi. Wixje wayegrechri walukanru. Walenwa poyagkakachri ga wa Kristo kamrurewyegitachri wixa chinanu. ⁸ Wale koxa ginkakwu gishiniklewlepirana Giwekikaluruya.

Pawlo gagjitlu Goyakalu renekyapna rumata jemyapluna Giwekikaluruya

⁹ Giyagni weyijnaklepiranyegitinitkagi gi wutuka gagjigogneyegletgi. Wagjyegitgi kgimatkalunepotupgi Wale gishinikyawakapirana, psoluko gimatkalewleya ga wa gimata jemlewluya. Wagjitlu wa Giwekikaluru gimatkakpotutgi ga wa gimata jemkakangi. ¹⁰ Wagjitlu wa Gitsrukaachi gimuknuneppi gixa yanretinripa psoluko rugleretanruya, pejnuruko kigleru kamrurchi gomkagitinripa, ga wa ntseruwninripa Goyakalu gimatikoluya. ¹¹ Wagjitkoxlu gixa muchkotikolupa psoluko giyaklewluyako, rixyawakpotuko royaknu muchkonu, psolpotuyako kashnantakgognenatachineppi ga wa mapoganunepgi gimuwleymako.

¹² Wagjigogna wa Girchi mpoyagnutinripa. Walenwa gimuklu gixkakjeru kiglerkaka gyoptotinripa wa kpashirineymananuko pokamlawaka gajene. ¹³ Wale koshpakwu mapshagawaka gitakikalunyeyiya, ga wa rushinikanru potu Gituru pogirewatyawaka rutakwu. ¹⁴ Wale chinanukni koshpaakalunwu. Kaspukmukochiretkalunwu.

Kristonwa Goyakalu yaglu

¹⁵ Kristonwa metkotu Goyakalu yaglu. Walenwa muchinanu wugenetkaluru pejnuruko giyakotkaluru pnute. ¹⁶ Gi rixanu Waleya ruyakotika pejnurkakako tengogne gajeru, ga wa chiji gajeru, getkalurkaka ga wa metkotkaka, wa pogirchine, ga wa gitsrukatekikowaakaka, ga wa tsrukakalune, ga wa tsru gitaakalune. Pejnurkakako Waleya giyakotka ga wa Wale chinanupa. ¹⁷ Ga wa Walenwa muchikawluru potu pejnurkakako pnute. Ga wa Wale chinanukni wane rixa pejnurkakako. ¹⁸ Walenwa manchijwu; Walenwa gapatjetachinejiwu. Walenwa yinuwakikolu. Walenwa muchinanu gishpakachri gipnachinyeyiya, muchinanu rixinripa ptowrupotunanukoya. ¹⁹ Gi rixanu Goyakalu

gigleretyawaka Kristo rawinripa psolpotunanuyako. ²⁰ Wane rixa Kristo chinanu rupoyikgayegitlu Goyakalu pejnurkakako Wale yegi rixinripa. Giglewanshinikanrewlu rixa koroshishkitategraga chinanu. Wale chinanukni rupoyikgayegitka chiji gajerakaka ga wa tengogne gajerakaka.

Gipoyikgayeglewu Kristo gipnale chinanu

²¹ Ga wa gixa muchinanu maleka gajenenangi. Ginshinikanuya kam-nixlewanatyachingi mugletu gkamrure chinanuya. ²² Wane rixanu wa gixa gipoyikgayegitka Gesomaneya rupnale chinanu, kpashirinetkagi. Rupnana ranikyapgi powralunepgi ga wa muklukanuwnakanepgi Goyakaluyegiya. ²³ Wane rixanu wa gixa gomkagi galixlewleta poyegitkalunepgi ga wa muchkowanshinikanutachinepgi. Gi koxa gituka kagwakletanru wa psolukopirana gyijnakota Kiglerpotunanu Tokanchiyegiya. Tye tokanchi ginkakletkalurupa pejnuruko giyakotkaluru yegi, tengogne rapukote gajeru yegi. Tye tokanchi kamrurewatyachrino gitni Pawlo.

Kristo gixa gitokote gwachri Walenwa goyaknu kagwakikolu

²⁴ Wa xani numuwata wa nsalewninriya gixa chinanu, ga wa npoyagkakanru nomaneya magatinriya wa Kristo salewnale gimane chinanu. Gapatjetachine wannanwa Kristomane. ²⁵ Wane nixa kamrurewleta gapatjetachine yegi. Girukotjerna Goyakalu gitakyawakno psoluyako numatakayapgi Goyakalu tokanupiranaya. ²⁶ Walenwa giyogimanatkaluru gishyatkalurunanu muchikawgognepotunanuyakawa ga wa gimuweekakgognekluskakananniyegiya. Ga wa xawakni gipguyetkalurutkani kpashiritenyegiya. ²⁷ Wanna kpashirine, panenetskala gwiyachine, raluka gimatakleta Goyakalu wa giyogimanatkaluru ponikolewlepiranaya. Tye kgoyaknuru ponikolewluwa Kristo, gixa gitokote gwachri. Walenwa goyaknu kagwakikolu.

²⁸ Wale wunkakleta wixa. Pejnuruneko yine wuykota, ga wa pejnuruneko yine wunkaka psoluko gimatkalewluya, Goyakalu yegi wanikyapna pejnuruneko yine mmagatikane Kristoya. ²⁹ Wale chinanu koxa nyaprewata. Nmuckowata, rixa kamruretyawaka gitaya Goyakalu giyakle.

2

Ponikolewlu, wa gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu

¹ Gi rixanu naluklu gixa gimatinripa gipsonanru yagotanshinikanru nixa gixa chinanu ga wa Lawtise gajene chinanu koxa, ga wa gin-nakokta nma metgojijetjene nomaneya. ² Nagjitlu Goyakalu wanna gaji gimnanukikolupa, ga wa wanna gipxaakakinripa rushiniklewleyna. Nagjitlu wa psoluko gaponshinikanrewlu ponikolewle waneyapna rumata jemyapluna, ga wa rumatpotutyapluna Goyakalu giyogimanatanru Kristopirana. ³ Kristonshinikanu rawa pejnuruko gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu yogimatkaluru. Walenwa ponikolewlu gignantaakaluru. ⁴ Tyenwa nchina, gi satuna ma yokwityanupgi kigleru tokanchiya. ⁵ Gi rixanu gimka wanemanepno, seyni wa nonshinikanuya gixyegno numuwleyma. Netanatlu giglepoklewle ga wa netanatlu poyeggalixle gixyalu Kristo.

⁶ Giyagni wane gixa yoptoletlu Gitsrukaachi Geso Kristo, waneko pixka gixa Waleya yanretanu. ⁷ Waleya poyegirunepgi. Wale gogo kamrutikalunepgi ga wa muchkotgalixletkalunepgi, wane gixa ginkaakotatka. Poyagnutachinpotupgi.

Ponikpotlu rixinri giweklu Kristoya

⁸ Getpotutinwa gi satuna koshripatangi Goyakalu tokanuyeyiya, gi-matlewlw galukalchinangi. Xakoka gi wa gike gapri migje yokwiri gomkagitanu wa yine giykole gixyawaka. Walenwa tyechijne gajerkaka gixyawaka, gi wa Kristo gixyawaka.

⁹ Gi rixanu Kristomane rawa psolpotuko Goyakalpoga mmagatikatu. ¹⁰ Ga wa gixni mmagatikangi Waleya. Walenwa pejnuruneko tsrukakalunjiwu ga wa pejnuruneko tsru gitaakalunjiwu. ¹¹ Kristoya sajruka gistaakolungi gixa, sajruka gistaklewluya myochi mkamrutikotu. Giyagni Kristoya sajruka gistakikalchinangi gixa gitpalatyalu gimane gixjetyawaka. ¹² Waleyma kapnatkalungi katlewluya. Katlewlukoxaya Waleyma yotunkaakalungi, Goyakalu kamrure galixikolu chinanu. Goyakalni Wale yotunkakachri gipnachinetskalaya.

¹³ Ga wa gixa gipnanatachingi gmukochireya ga wa gma sajruka gistakmannuya, seyni Kristoyma giweekaakalungi. Ga wa kaspukmukochiretgi pejnuruko gmukochire. ¹⁴ Sheyitlu wa myochi yonatikaluru wixapirana wa tokanchi gitaakaluru wuklukanuwnakakanatjeru. Potuklewakaya koshpakyalu. Koroshishkita ruxpatlu mukochri klawoyma. ¹⁵ Pejnuruniko jijrukanna tsrukakalunni ga wa tsru gitakalunni. Rakaglokna koroshishkitateya. Wane gixkalunni rekagigita pejnuruneko getanu.

Niikaluru ga wa girkaluru

¹⁶ Giyagni gi satuna gixpiranatangi niikaluruya, ga wa girkaluruya, ga wa meyiwlupiranaya ga wa regonotle ksurkakapiranaya, ga wa gapnanutikalurgonekakapiranaya. ¹⁷ Tyeakni wa ginachripa mayawlepje, seyni wa ginachripotupa Walenwa Kristonu. ¹⁸ Gi satuna kegekangi raluukalchinanru mturu gitakinwa ga wa towrechine gyonogyegitinripa, ga wa kaygawlupirankaka gyoshmakinripa. Tyeakaka galukachri walenwa maleshawaka galixkotnachiwa, gi rixanu yanshinikanyegitlu yinerumane. ¹⁹ Ga wa gi wa Jiwchi yegi rawini. Wa Jiwchiya psolmaneko gapiikaluru ga wa yoxpaakaakaluru yoklekakaya ga wa gipetskakaya. Tseruwna wa Goyakalu tseruwnakakleya.

Gike gapri migje wa tyechijne gajerkakaya towutikalungi

²⁰ Wa Kristoyma gipnachine gixini tyechijne gajerkakaya, gi wa tyechijne giwekanatyachine pixka towutkalunepgi. ²¹ Gi satuna yineru towutangi, “Gi gkashichanru. Gi getunganru. Gi wa gkamrukanru.” ²² Tye yokanrukaka walenwa yineru ginanshichanrukaka, ga wa yineru ginkakletpiranatanrukaka. Ga wa kashichanrukaka, ga wa getunganrukaka, ga wa kamrukanrukaka pejnuruko nikawnachripni. ²³ Tye yokanrekaka galikaka kagwaakaluru kgitatkalerune tokanu, gi rixanu yineruko gishiniklu gi rixpoko yonogyeglewatanu ga wa yineru mturu rixasha gitakletnawa, ga wa psolmuchkonuko girukotmanetnawa. Tye yokanrukaka gi gipxaklu yineru, seyni walepje, wa manchi gishinikachri gigeretlu.

3

Teno gajerkaka gijganu

¹ Giyagni Kristoyma yotunkaakalune gixini, teno gajerkaka gijganu, Kristo yegi, Goyakalu potuklesretate tuplatachri. ² Teno gajerkaka gyanshinikanutanu. Gi wa tyechijne gajeru gyanshinikanutanu. ³ Gi rixanu gipnachinetkagi ga wa Goyakalu yogimagiwekletanunetkagi Kristoyma. ⁴ Wa Kristo gipgujewninpatka, Walenwa gixa giwekle, waneklupa gixa koxa gipgujewnanu Waleyma royaknu yegi.

Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini

⁵ Giyagni gkamakatanru gimane gajerkaka wa tyechijne gajeruya; gapoklewlu, mpowrannuchi, sotanugnuchi, gektutu galuklewlu, ga wa gimkapnuglu. Walenwa yagluchisha yonogyegitikolu. ⁶ Wale chinankaka Goyakalu jigekanuwyegitna malixaklene. ⁷ Tyekaka gixa koxa gimuyananatini muchikawa, wa tyekaka gimwanatini. ⁸ Ga wa xani giknokanru pejnuruko tyekaka wa gixyegiya: jgekanchi, gimtuwakchi, gektutkaka, mupashiregnuchi, ga wa kapatmenuru tokanchi. ⁹ Gi wa gyokwikakanu. Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini wa kamrureymananuko. ¹⁰ Gerotewatanutka. Walenwa gerotewkaakaluru gimatkalewlu chinanu, giyakotjeru yaglu pixka. ¹¹ Wane galikakni maleshlu Kriyko, gi Goteyoko, gi sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaklewlu, gi wa patokanu yanumatyachriko, gi wa Sitya gajeruko, gi wa wayegrechriko, gi wa gishpakachriko. Seyni Kristonwa psolpotuko, ga wa pejnuruneko rawa.

Kpashirinepgi ga wa kaluklewaklerunepgi

¹² Giyagni Goyakalu tsomitanune gixinri kpashiringi ga wa gishinikalungi, kgetwamonrerunepgi, ga wa gishinikrewluyuma getinna pimrine. Ga wa mturu gixlewlu, ga wa mayognuchi, ga wa mapognanuchi waneyapgi. ¹³ Gkashnantaakakanu ga wa gkaspuukakini waneygi nchininipa wa satu kojwakingi. Gitsrukaachi pixka kaspukyagi gixa, waneko pixka gixanu gixa. ¹⁴ Ga wa tyekaka pnute kgishiniklewaklerunpotugi. Gishiniklewlu chinanu panshinikanurune mmagatikanepgi.

¹⁵ Kristo gigurewanshinikanrewle gixa gaji girukotlewatyachripni. Tye chinanu koxa tomgakalungi pamanepjerungi. Ga wa poyagnutlewatachinepgi. ¹⁶ Kristo tokanu gixa rawanu. Wane ponikowatinripa psoluko gimatkalewluya. Ginkakakanu ga wa giyokokakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Giwekikaluruya. Mpoyagnutinri nshikaletanru Goyakalu gixa gajiya. ¹⁷ Ga wa pejnuruko wane gixanru wa ntokanu ga wa gkamrure pejnuruko Gitsrukaachi Geso giwakaya gixanru. Mpoyagnutanru Goyakalu Girchi wale chinanu.

Gerotu giweklu

¹⁸ Gnunrochine, gyijnakotanru gganurune wa Gitsrukaachinune gimuknu gixyawaka.

¹⁹ Gnurchine, gishinikagnunrotanu. Gi wa gimtuwnayegitanna ganurone.

²⁰ Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone psoluyako, gi rixanu tyenwa Gitsrukaachi gigneretanru.

²¹ Girchine, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, wa ma mernuwatini-tipna.

²² Wayegrechine, psoluyako gyijnakotanna gitsrukatenegimaneya. Gi wa wayegretjeru getle chinanu gkamrurewatanu, wa yineru giglereetanru kamrutachine gixyawaka. Seyni wane potuko gixgajitachinepgi, Gitsrukaachi pikachinepgi. ²³ Ga wa pejnuruko gkamrutanru, ponshinikanurunepgi gkamrurewatini, Gitsrukaachi gkamrurewyegitini gixinri. Gi wa yineru gkamrurewyegitini pixka. ²⁴ Gimatlu wa Gitsrukaachiya gyop-totanru gapnutikolupa gixanupa. Gi rixanu Gitsrukaachi Kristo wayegrengi. ²⁵ Gi rixanu mpoyagkaknuchi kamrutachri, mpoyagkaklewle rapnutiko. Gi wa manewlu giguren chinanu yoptotko yineru.

4

¹ Gitsrukaachine, mpoyagkaka getletanna gwayegrene, ga wa wanepotuko gixa getletanna. Gimata gixa koxa waneya Gitsrukate tengogne.

Gomkagi gagjigogneretanu

² Gomkaagagjigogneretanu. Giyokanu wale chinanu. Mpoyagnuwjetanu. ³ Wane gixini wixa koxa gagjigogneyegitanu, Goyakalu kotpukgipgyapto-tyegitanwu wa tokanchi chinanupa wunkakletyaplu giyogimanatkaluru Kristopirana. Wale chinanukni gostutkalurno. ⁴ Gagjitanru Goyakalu pgujetanuwaka nixa ginkakletyaplu tokanchi.

Nchিপetgogneretanru ruglepoktapinrigogne

⁵ Gimatkalewleya gyananu maleka gajenyegiya. Gimuprekinwa ruglepoktapinrigogne. ⁶ Ntokanu psolgogneko gimutlewlw tokanchi gyanumgogneratini, tuwu morotikaluru pixka, gimatinripa gi gixpoko ginkata gigletanna satkaka.

Rixje kamrurewatachine Pawlo

⁷ Pejnuruko gitapirana runkakangi Tichiko. Walenwa wumole wushinikanru. Kamrurewaklerni poyagkakachrini. Wixje wayegrechrini Gitsrukaachi chinanu. ⁸ Wale chinanukni nyokanatlu gixa yegi, wa gixa gimatpiranyegityapwu ga wa gimnanukgajitkalunepgi. ⁹ Waleymalu Gonesimo wumole, galixachri ga wa gishiniikaluru. Gixayegiya giyakatyachrini. Wanna ginkakangi pejnurukopirana gewi gajeru.

¹⁰ Ralukjixgina Garistarcho, wa gitayma gostutkaluru, ga wa Marko wa Wirnawisi palikleru. Walepirana gyoptotlu yokanrukaka. Wale yayegitinipgi, gyoptotanru. ¹¹ Ga wa Geso koxa, wa Poyagkakachri chinkaluru, galukjixgi. Wannanwa sajruka gistaakotachinemkojeyeginanna. Nyipjenwa nukamrurewatjene Goyakalu pogirewatyawaka chinanu. Nyinwa numnanukjene. ¹² Ralukjixgi Gepapra wa gixa yegi giyakatyachri. Walenwa Kristo Geso wayegreru. Ragjigognereya yagotgognerenata gixa chinanu, poyentunwale gixinripa, mmagatikanepgi ga wa gishinikanutkalunpotupgi wa psoluko Goyakalu galukyawaka. ¹³ Gi rixanu nupgujatlu wa tsru potu yaprewlu rixyegitgi gixa ga wa Lawtise gajene, ga wa Girapoli gajene. ¹⁴ Ralukjixgi Lokasu, kpinrewakleru gishiniikaluru ga wa Ntema koxa. ¹⁵ Galukanna wumolene Lawtise gwachine, ga wa Nimga, ga wa topji gapatjetyachine.

¹⁶ Ga wa gixa yegi tali getyongatkoklunpatka twu kiruka, waneklu wa Lawtise gapatjetyachine yegi koxa getyongajixanro. Ga wa kiruka Lawtise gajene koxa chinanu, gixa koxa getyonganro.

¹⁷ Wane nchinanru Garchipo, “Pgirukotpotutanru pkamrure wa Gitsrukaachi putakika, poyagkakyaplu.”

Galuklewluya ralipretya

¹⁸ Gitni Pawlo galukgi. Nomyoya nyonatya. Gishinikinno nostutikalulsa. Gimutikalunepgi.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetyachine chinanupa. Wannanwa Goyakalu Girchinune ga wa Gitsrukaachi Geso Kristonune.

Pawlo poyagnutlu Tesalonikane galixle

² Gimutkalunepgi ga wa giclewanshinikankaakalunepgi. Wpoyagnutgog-nenatlu Goyakalu wa pejnurunekgi gixa chinanu. Wushinikgog-nenatgi wa gixa wagijogneyegigog-nenatgi. ³ Wa Goyakalu Wuru yegi gi wutuka gishinklegog-nenatlu gkamrurewatinri galixle chinanu, ga wa gyaprewat-inri gishiniklewe chinanu, ga wa gkashnantaklewog-nenatinri wa Wut-srukate Geso Kristo gkagwakinri chinanu.

⁴ Wumatlu, wumolene, wa Goyakalu gishinikanungi, gi rixpoko tsomitletgi Wale. ⁵ Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wixa ginkakletanru, gi wa tokanchipjeya rapyegitgi, seyni giyaklukoxaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiriya, ga wa gishinikanutikoluya. Wa gimatyawaka gi pixka gixachinektawu wa gixyegiya wa gixa chinanu. ⁶ Ga wa wixa yimachingi gixatka, ga wa Gitsrukaachi yimachingi gixatka. Tsuru salewakchiya gyoptotalu tokanchi gimuwleya Giwekikaluru Kpashiriya. ⁷ Wane gixatka pejnuruneko galixachine, yimananunetkagi, Masetoni gajene ga wa Gakayi gajene. ⁸ Gixyegiya pogitamtki Gitsrukaachi tokanu gi wa Masetonipjeni, gi wa Gakayipjeni, seyni pnununanuko koxa Goyakalu galixinripirana gapokatka. Giyagni gi magata pagixanu wunkakletinri wixa. ⁹ Gi rixanu wannako ginkakletlu gi pixka gapokle wixyegitgi, ga wa gi gixpoko kashrijetkota yagluchishyegiya wa Goyakalu yegi gixinripa, wa giwekachri ga wa galikakpotunanu Goyakalu wayegrene gixinripa, ¹⁰ ga wa gkagwakyaplu Gituru tengogne giyakatyachripa, gipnachine tskala yotunomtyachritka. Walenwa Geso. Wale gishatkapwu jgekanchi ginachripyegiya.

2

Pawlo gishiniklewe wannaya

¹ Gi rixanu gixako gimatlu, nomolene, gi wixpoko gapokleta gixa yegi. Gi wa maleshawakni. ² Seyni muchikawa wsalewnanatini Wilipoya ga wa wyyenetka, wa gixa gimatyawaka. Gi wa popiklerunetkawu Goyakalu chinanu wa gixa yegi wunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu, tsuru yagotluya. ³ Gi rixanu wuykole gi wa pupjerni. Gi wa mpowranuchiya koxa. Gi wa yokwirkoxxi. ⁴ Seyni wane wixa kigle getle rixwu Goyakalu wixa yegi raponshinikanutikolini Kiglerpotunanu Tokanchi. Wane wixa ginkaklewleta. Gi wa yineru gigleretanru kamrutachine pixka wixa, seyni Goyakalu gigleretanru. Walenwa wetjegaajetjeru. ⁵ Gi rixanu gi pagogneko wtokanuya maleshawaka walixkotlewata wa gixa gimatyawaka. Gi wuyogimatlu ginkapnuglu. Goyakalu wupgujatjerni. ⁶ Gi wujalu yine gimalwutyawu, gi wa gixyegiko, gi wa pimrinyegiko. ⁷ Gixa yegi mayogonwu wixa. Wumkata gayapretaakaklewletmaka wa Kristo yokanatanunwu wixinri. Seyni gixa yegi mayogonwu wixa mturune girukotachro pixka

tetwamonutna tmatuene. ⁸ Giyagni gi rixanu gogaluklewlu potu wixgi, wumjika gapikletgi gi wa Kiglerpotunanu Tokanchipjeni Goyakalunu, seyini koxa wuwekinriko wapikmakgi, gi rixanu gixni wushinikanungi.

Girchi pixka wugeneneyma

⁹ Gi rixanu gixa, wumolengi, gishiniklu wyaprewatinri ga wa wsalewninri. Goyechno ga wa gogi wkamrurewata, gi satuna gixa wkojwakinripa, wa wunkaklewyeginatgi Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu.

¹⁰ Gixa gimkata gipgujtaletwu ga wa Goyakalu koxa gi wixpoko getletgi gixa galixachingi. Wa kgipashiregolunwu, ga wa poyagkakachinwu, ga wa muklukanuwnakanwu wixa gixyeyiya. ¹¹ Wa gixa gimatyawaka, wa girchi pixka wugeneneyma waneko pixka wixgi gixa satkakgi. ¹² Wumnanukgi ga wa wuykotgi. Ga wa gixa wupugjtagyegita, Goyakalu gimuknune gixa yanretinripa. Walenwa tomgagi Wale pogirewatyawaka ga wa royaknu yegi gixinripa.

Tokanchi yoptotinrina wanna

¹³ Wale chinanu koxa wixa gi gituka poyagnutlegognenatlu Goyakalu gi rixanu wa gixa yoptotinitkalu Goyakalu tokanu wa wixa gyijnakotinriya, gi wa yine tokanu pixka gixa yoptoletlu, seyini Goyakalu tokanu pixka. Wa walenwa galikaka. Walenwa gixa galixachingi kamrurewatyachri. ¹⁴ Gi rixanu gixa, wumolene, Gotesreta gajene Goyakalu gapatjetanunkaka Kristo Geso gwachine yimachinetkagi. Gi rixanu wanna salewnale pixkalutu nsalewniya gixa. Wa gixa gimolene chinanu nsalewna, waneko pixka rixna wanna: wa Goteyone chinanu salewnana. ¹⁵ Wa wanna Goteyone Gitsrukaachi Gesoko ruylatna, ga wa tokanchi geneklewatachinni koxa ruylatna, ga wa wixa koxa kojwakna. Gi rugletanshinikanutluna Goyakalu, ga wa pejnuruneko yine kamnixna. ¹⁶ Rumaleta ginkaklewlajixwuna payinyeyiya ma mognetkakikotupna payine. Wane rixa poyagkaklegogne-natluna mukochirna. Jgekanchi gapyegitna yoptukyawakpotunanuko.

Gixni wa walixkotle ga wa wumuwle

¹⁷ Ga wa wixa, wumolene, gixyeyiya wkonika gi gowukshini wumaneya seyini gi wa wajiya, wanepnute tsru walukleyima wmuchkotnawa wetgojtapyappi. ¹⁸ Giyagni pakatkaka waluka yayegletgi, ga wa gitni Pawlono galikaka, ga wa Satanasyo yopnugwu. ¹⁹ Gi rixanu ¿girmi wa wkagwakanrupa ga wa wumuwlepa, ga wa walixkotle sagyetapa? ¿Gi ge gixapni, Wutsrukate Geso getanu Wale gininipa? ²⁰ Gi rixanu gixni wa walixkotle ga wa wumuwle.

3

Pawlo yanshinikanyegitna gapatjetachine

¹ Giyagni gi rixanu gi wumkata gakotanshinikanretatka, kigle getle wixa gitapjemka Gatena giknooko. ² Ga wa wyokanatlu wumole Timotiyo. Walenwa Goyakalu kamrurewyegitachri Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopiranaya, muchkotanshinikanutyappi ga wa ruykotyappi galixleya. ³ Gi satuna kojwakanshinikanutko tye salewakchikakaya. Gi rixanu gixako gimata tye chinanukni wutaaka. ⁴ Gi rixanu gixa yegi gawanatini, wunkakagnapatkagi wa waneyapwu salewakchi, xani gwachritka pixka, wa gixa gimatanrutka. ⁵ Giyagkoxni gita gi nakotanshinikanutinikalu. Nyokanyegitakagi numatpiranyegityaplu galixle, gikta xani wa kyantaletlewakleru yantaletatkagi, ga wa maleshawakatani wyaprewatinri.

Rumnanuuka Pawlo wa Timotiyo jeminitka

⁶ Ga wa xani gixyegiya runinitka ga wa wixa yegi rapokatka Timotiyo. Runkakwu galixlewleya ga wa gishiniklewleya. Wa kigle gishinikle gixgog-nenatwu. Ga wa gogaluklewlu gixwu getyapwu, wixako pixka gogaluklewlu wixgi. ⁷ Giyagni gixa chinanu gimnanuukalunwu pejnuruko wmagatinriya ga wa pejnuruko wsalewninriya, gixa galixle chinanu. ⁸ Gi rix-anu wa xani wuweka wixa wa gixa poyentunwale gixini Gitsrukaachiya. ⁹ Gi rixanu ŷgi wchina poyagnutletanutkalu Goyakalu gixa chinanu, wu-pekotyaplu psoluko wumuwle gixaya wa wumuwyegityagi Woyakalute getanu? ¹⁰ Goyechno ga wa gogi wagjipotgoggenata wetgojityapgi, wpoy-agkakyaplu gмага galixletinri.

Tseruwnanu gishiniklewle ga wa ruxolewnanu

¹¹ Waleko Goyakalu Wuru, ga wa Wutsrukate Geso kosekgapotanwu, gixa yegi wapokinriya. ¹² Gitsrukaachi tseruwnakakanru gishiniklewle ga wa ruxolewnakakanru, gixkakluko gishiniikapotutinriya ga wa pejnuruneko koxa gishinikinripotupa, wa wixa gishinikiniko pixkagi. ¹³ Muchkotanshinikangajityapgi kphashirine gixinri, muklukanuwnakanepgi gixinriya Goyakalu Wuru getanu, wa Wutsrukate Geso gininipa pejnuruneko kphashiriteneymananuko.

4

Tyenwa Goyakalu gishinikanru: kphashirine gixinriya

¹ Giyagni wanepnute, nomolene, wagjitgi ga wa wuykotgi Gitsrukaachi Gesoya, wa wane gixa giykotikowaka wixaya gi gixpoko gimkata yanre-tanu wa Goyakalu gigleretyawaka, wana gixa yanretanu wa pnute gixa tseruwnaletinriya. ² Gi rixanu gimatlu wa yokanrukaka wa wenekyagi wa Gitsrukaachi Geso chinanu.

³ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru kphashirine gixinriya, gitspalatyaplu gapoklewlu. ⁴ Satkakgi gixa gimata kphashi gnurowletanu ga wa kagwakpiratikolu. ⁵ Gi wa tsru getsotanrewlu galuklewle gixanu, wa payine pixka Goyakalu mumatkane pixka. ⁶ Gi wa pnu gixachinepgi, ga wa gi wa gimkapnuginri gimole. Gi rixanu Gitsrukaachi saletlewata tyekaka pejnuruko chinanu, wa wchinagnaputyawakgi, ga wa xani gixa yegi wupgujtapotutyalu. ⁷ Gi rixanu gi wa mpowrannuchiya tomgagi Goyakalu, seyni kphashirine gixinriya. ⁸ Giyagni girukokta giknoklu tye tokanchi, gi wa yineru ruknoka seyni Goyakalu ruknoka, wa Giwekikaluru Kphashiri wenekjeru.

Gi rixpoko getletanna pimrine wa Kristonune

⁹ Seyni wa gishinikmolkalewlupirana, gi wa mgagtya nyonyegityagi. Gi rixanu gixako Goyakaluya yimaakalungi gishiniikakinriya. ¹⁰ Gi rixanu wane gixna wa pejnuruneko moletkakachine psolusretako Masetoni gajene. Seyni wagjitgi wanepnute nomolene, wanepnute gixpotutanu.

¹¹ Ga wa gyagota pochke gixletinriya. Ga wa gixanuko gimuprukanu. Ga wa wtowutyawakpotukgi gixako gimyoaya gkamrurewatini. ¹² Kigle geta yanretikolupa maleka gajene getanu. Gi satuna gkagkwakanshinikanutanu mgagatinriya chinanu.

Gitsrukaachi gininriya

¹³ Gi wa waluklu, wumolene, wa gixa ma mumatyanuplu wa gap-nanutachinepiranaya, gma wamonuwatinitipa pimrine pixka, kagwaklena

waneyna mixkane. ¹⁴ Gi rixanu walixiniplu wa Geso gipna ga wa yotunota, waneko pixka Goyakalu gixa gwapletanna Gesoyma wa Gesoya gapnanutachine. ¹⁵ Giyagni wane wchingi Gitsrukaachi tokanuya wa giwekachinwu, gitukachinwu Gitsrukaachi gininpotunanuko, wixa gi wa muchinanu gapka gi wkosekinna gapnanutachine. ¹⁶ Gi rixanu waleko Gitsrukaachi, wa tengogne rujrukini, wa saplechi, ga wa gitowrerune gitsrukateplaji, ga wa Goyakalu kownegima, rumujrukanu. Kristoya gipnachine muchinanu yotunotanu. ¹⁷ Wanepnute wixa wa giwekachinwu wa gitukachinwu, wannaymananuko gwapkalunepwu kyachgapererunko yegi. Wane tengogneya wyoptyapayplu Gitsrukaachi. ¹⁸ Giyagni wumwagogenatanutkalu Gitsrukaachi. Giyagni gimnanuukakanu tye tokanchiya.

5

Gitsrukaachigonepa

¹ Seyni, nomolene, gi gmagatya wa nyonyegityagi gigognepirana ga wa gipapkopirana. ² Gi rixanu gixako gimatpotutlu wa Gitsrukaachigonepa kachowguru goyecho gapokachri pixka rixa ginretanu. ³ Wane chinachinepni, “Kigle gwashlutkani ga wa kiglepokolutkani,” waneklu mkagwaakotu nikawakchi gapyegitanna, wa kamshirochinowle pixka. Ma mayixawninitipna.

⁴ Seyni gixa, nomolene, mapshagawaka mwakanetkagi, wa walegognepatka ma kashichyanupgi kachowguru pixkalutu. ⁵ Gi rixanu pejnurunekgi gixa pokamlalu gwachinetkagi ga wa gogi gwachinetkagi. Gi wa goyecho gajenetkagi. Gi wa mapshagawakako gajenetkagi. ⁶ Giyagni wa xani gi wumkanu pimrine pixka, seyni wuyokanu gonuka. Kanshinikanurunepwu. ⁷ Gi rixanu wa ginkachine goyecho rumkanatna. Ga wa gimetachine goyecho rumetna. ⁸ Ga wa wixa gogi gajenwu wixinri, kanshinikanurunepwu. Wustatletanru galixlewlu ga wa gishiniklewlu. Ga wa yowumatpu wutakinwa. Walenwa gognewatikaluru kagwakikolu. ⁹ Gi rixanu Goyakalu gi gitakwu wa jgekanchi chinanu, seyni wumretikolupa gognewatikaluruya Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ¹⁰ Wale gipnana wixa chinanu, waka wuyokinipa waka wapnanutinipa, Waleyima wuwekinripa. ¹¹ Giyagni giykokakanu ga wa ntseruwakanshinikankakanu wa gixanatyawaka.

Pawlo giykotna moletkachine

¹² Wagjiti, wumolene, gimatyapna gixa yegi yaprewatyachine Gitsrukachiya, wa ggirukotjene Gitsrukaachiya, ga wa giykotjene. ¹³ Gkagwakpirpotutanna gishiniklewleyima kamrurna chinanu. Kigle gimwashkakleppi. ¹⁴ Wagjiti, wumolene, giykotanna mmerene. Gimnanukanna mmuchkotanshinikanutkane. Gipxakanna girkokachine. Ma pognanunepgi pejnuruneko yegi. ¹⁵ Getinwa gi satuna gipekotinri gekutu wa gekutuya, seyni psolgogneko kigleru gomkagi kamruregogneyegekakanu, ga wa pejnuruneko yegi.

¹⁶ Psolgogneko gimuwgogonenatanu. ¹⁷ Gi gituka gagjigognergognenatanu. ¹⁸ Pejnurkakako mpoynaganu. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gimushinikyagi Kristo Gesoya.

¹⁹ Gi wa giwakanru Giwekikaluru. ²⁰ Gi wa geyikanru tokanchi genekikolu. ²¹ Getjetanru pejnuruko. Kigleru gimretanu. ²² Gitspalatinri pejnuruko mugletpoga.

Giglewanshinikanrewlu Goyakalute psopotuyako kpashirine gixkakangi

²³ Waleko gilewanshinikanrewlu Goyakalute psolpotuyako kashirine gixkakangi. Mmagatikanepgi ga wa muklukanuwnakanepgi gimretkalunepgi giwekikaluru gixanuya, ga wa ginshinikanuya, ga wa gimaneya, Wutsrukate Geso Kristo ginipotunanuko. ²⁴ Poyagkakachrinwa ntomgajeru, ga wa Wale kamrutanru.

Ralipre galuklewleta ga wa ruglenshinikanyegitna

²⁵ Wumolene, gagjigogneyegitanwu. ²⁶ Galukanna pejnuruneko moletkakachine kashiri gamluruya. ²⁷ Nagjipotutgi Gitsrukaachiya twu kiruka getyongatanu pejnuruneko moletkakachine yegi.

²⁸ Gimutkalunepgi Wutsrukate Geso Kristo gimutlewleya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetya-chine chinanupa, Goyakalu Wurunune ga wa Wutsrukate Geso Kristonune.

² Gimutkalunepgi ga wa gigurewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Pawlo gimjika Tesalonika gapatjetyachine chinanu

³ Wumkata poyagnutlegoggenatlu Goyakalu psollogneko gixa chinanu, wumolene, rixa gimukatyawaka, gi rixanu galixle tseruwnapotunanumta. Ga wa satkakgi gixa gishiniklewle gixolewnananumta, pejnurunekgi gixkakluko gishiniikakinri. ⁴ Giyagni wixako galixkotpiranyegitgi Goyakalu gapatjetanunkakayegiya, gkashnantakgognere chinanu, ga wa galixle chinanu psoluyako gkojwawninri ga wa nsalewninri wa gaktanrukaka nsalewninri.

⁵ Walenwa rumatikolu Goyakalu gitakyagoklewle wanepotuko rixinri. Wale koxa gimatikota Goyakalu pogirewatyawaka gimuknu gixinri. Wale chinanu nsalewna gixa. ⁶ Gi rixanu poyagkakachrini Goyakalu salewakchiya rupekotinna wa gixa saletjene. ⁷ Ga wa gixa saletkalungi gapnanru rupekotingi wixayma wa rugujewninipa Gitsrukaachi Geso, tengogne ruyakatinipa gitowrene gichkoluneyma ga wa xirnachrimeroyma koxa, ⁸ Wale saletyapna Goyakalu mumatkane, ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi Wutsrukate Gesopirana mjemkane. ⁹ Wannapni saletkonna gipukchi gike rixiniko mnikawnakatuya, Gitsrukaachi yegi mwakangog-nenanupni, ga wa Wale muchkonu goyaknu yegi mwakangog-nenanupni. ¹⁰ Walegognepa wa Wale gininipa kpashirine gimalwutanru ga wa pejnu-runeko galixachine giglajyegitanru. Ga wa gixa koxa gimalwutanru gi rixanu gixa galixlu tokanchi wa gixa yegi wupgujatinri.

¹¹ Wale chinanukni gixa wagjigogneyeegoggenata psollogneko, wa Woyakalute tomgiyagi gimuknunepgi, ga wa poyagakikolupa pejnuruko kigler gishiniikaluru ga wa pejnuruko galixlewlu kamrure ruyakleya.

¹² Wagjitkoxlu rumalwutikolupa Wutsrukate Geso giwaka gixyegiya, ga wa pogirewlu geneeko gixa Waleya, rixa gimutlewletyawaka Woyakalute ga wa Wutsrukate Geso Kristo.

2

Gipgujetkalurupni jeji kmukochireru

¹ Wagjitgi, wumolene, Wutsrukate Geso Kristo gininripirana, ga wa wapatjetikolupa Waleyegipirana: ² Gi wa pshinitsonu pne gyanshinikanu-tanu. Gi koxa gimyeekaako, gi wa giwekikaluruyako, gi wa tokanchiyako, gi wa kiruka yonatkaluroyako, wa wixanu pixkamka, wane gixachro wa gewipgutatkalu Gitsrukaachigogne. ³ Gi satunna yokwitangi gike pixkalu-tuyako. Gi rixanu ma mapookanuwa Gesogogne, gixolune potu gitspalatinri Goyakaluyegiya, ga wa gipgujetkalurupni jeji kmukochireru, gangikowaka gajeru. Gi rumkata gapokleta walegogne ma muknookanuwa tyekaka. ⁴ Jeji kmukochireru kamnixlu pejnuruko goyakalu chinkaluru ga wa pejnuruko

yonogyegitkaluru. Wale pnute tsru rutaknamkawa. Wane rixa wa kpashi-wakpotugrukoko Goyakalunu tuplata. Walenanuko rekaka gipgutatnawa Goyakalu rixinrimka.

⁵ Gi ge gishiniklu wa gixa yegi gawanatiniwa tyekaka nunkakgi? ⁶ Ga wa xani gixa gimatlwa wa gimaletachri, wa wale chinanu walegogneklupa ma mupgujewnakanuwa. ⁷ Gi rixanu xawakni kamrurewanatatkana yokanru myijnakotkane. Giyogimatkaluru wanna kamrure. Seyni wa gimale-tachri gomkagi gimaletanru, ganikaji konikoklunpotunanukopa. ⁸ Waneklu gipgujetkalurupni kmukochireru. Gitsrukaachi Geso ginamannipgyaya ruylatinri. Rumtukupotutanru rapokle gipgujewnaleyapa. ⁹ Wane rixa gapokletanu wa kmukochireru wa Satanasyo gixa kamrurewletyawaka. Psolu giyakleyako gixashatachri, ga wa gixashatachri getkalurkakaya, ga wa gixashatachri koglajrukakaya rumapokanu. ¹⁰ Ga wa psoluko mpoy-agkknuchi yokwireya rumapokanu kmukochireru wa gangachine ma mushinikyapluna galikakpotunanu tokanchi, ma mognetkakikotpatkana. ¹¹ Giyagni Goyakalu yokanyegitna tsru gixachri yokwiri, ralixyapluna wey-chi, ¹² wa ruklukanuwnayegijixikolupna pejnuruneko wa galikakpotunanu tokanchi malixkane, seyni mpoyagkknuchi gigneretachine.

Tsomitkalune gognetkaakalunepni

¹³ Seyni wixa gimkata poyagnutlegognenatlu Goyakalu psolgogneko gixa chinanu, wumolene. Gixa Gitsrukaachi gishinikanungi. Gi rix-anu yinuwayakawakaya Goyakalu tsomitgi gognetkaakalunepgi, kpashirine gixkalunepgi Giwekikaluruya, ga wa galixyaplu galikakpotunanu tokanchi. ¹⁴ Tye chinanu koxa tomgakalungi Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletan-ruya, waneya nchininripa Wutsrukate Geso Kristo pogirewle. ¹⁵ Giyagni wa xani, nomolene, poyantunwalepgi. Ga wa gimretanru giyolkakaka ginkakikolu, waka tokanchiya waka wkirukateya.

¹⁶ Waleko Wutsrukate Geso Kristo ga wa Goyakalu Wuru wa wushinikjeru, ga wa gimnanuklu gike rixiniko mnikawnakatu wenekjeru, ga wa kigle kagwaklu wenekjeru rumutleweya, ¹⁷ Waleko gimnanukgajitangi ga wa Waleko poyantunwalkakangi pejnuruko kigleru kamrurchiya ga wa kigleru tokanchiya.

3

Pawlo gagjitna gapatjetachine ragjigognetinripna wa koseklewananumt-inripa Goyakalu tokanu

¹ Wanepnute, nomolene, gagjigogneyegitanwu wa Gitsrukaachi tokanu teyakawamtinripa, ga wa rumalwutikolupa gixa yegi pixka. ² Ga wa wkosh-pakikolupa gimtuklewatachine ga wa muglene yineyegiya. Gi rixanu gi wa pejnuruneko kalixaklerunni. ³ Seyni poyagkakachrini Gitsrukaachi; Wale muchkotanshinikanutangi, ga wa girukotingi mugletuya. ⁴ Gixa chi-nanu waponshinikanutlu Gitsrukaachi, wa gixa kamrutyalu wtowutyagi, ga wa gkamrutanru. ⁵ Ga wa Gitsrukaachi potukatgajitangi Goyakalu gishiniklewe waneyapgi, ga wa Kristo kashnantakognewle waneyapgi.

Gijretkalurni wa mmernuchi

⁶ Giyagni wtowutgi, wumolene, Gitsrukaachi Geso Kristo giwakaya, gitspalatinri girukokta galixachri mkamrurewatkatu ga wa wuykole pixka mixkatu wa wixaya giyotikolu. ⁷ Gi rixanu gixako gimatlwa gi gixpoko gimkata yimletanwu, gi rixanu gixa yegi gi wa pnu wixya. ⁸ Gi satuna yegi wnikashatyalu niikaluru. Seyni wyaprewleya ga wa tsru kamrurchiya,

goyechno gogi wkamrurewata gi satuna gixa wma kojwakinitipa. ⁹ Gi wma mutakikotumka chinanni, seyni, wenekyapgi gi gixpoko yimletyawakapwu. ¹⁰ Gi rixanu gixa yegi gawanatiniwa, wa tye wtowutyagi, wa satu maluka kamrurewletkatu gi koxa nikanu.

¹¹ Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi wa pimrine pne gixjeta wa gixyegiya. Gi kamrurewatna, seyni gixasha kamrurewletachinni. ¹² Ga wa wane gixachine wtowuta ga wa wagjitna Gitsrukaachi Geso Kristoya wa pochkeruneko kamrurewatanna. Wane rixa nikletanruna nikanrupna.

¹³ Ga wa gixa, wumolengi, gi gamanutanu kigleru gkamrutinri.

¹⁴ Ga wa satu ma yijnakotkanru wtokanu wkirukateya, gimatyegkakanru wale. Gi wa gipxaletanru patewatinripa.

¹⁵ Gi wa gkamnixjeru pixka gixa getletanru, seyni gimole pixka gixa giykoletanru.

Giglenshinikanyeglewl

¹⁶ Giglewanshinikanrewlu Gitsrukateko genekangi giglewanshinikanrewle waneygognenanupgi pejnurpotunanuyako. Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi.

¹⁷ Nomyoya nyonyegityagi: Nalukgi. Pawlono. Tyenwa numaxikle pejnuroko nkirukatka. Wane nixa yonretlu.

¹⁸ Gimutkalunepgi pejnurunekgi Wutsrukate Geso Kristoya.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewlu

¹ Tyenwa Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru, wa Wognetkajeru Goyakalu china towutyawaka, ga wa Kristo Geso china towutyawaka. Kristo chinanu waneywu wkagwakle.

² Timotiyo chinanupni, noturpotunanni galixluya.

Gimutkalurupy ga wa getwamonutkalurupy, ga wa giclewan-shinikankaakalurupy Goyakalu Girchiya ga wa Wutsrukate Kristo Gesoya. Rujretna pnumnu gixachri ginkaklewlu

³ Wane nixa gagjiretywakyi Gigwiso putukinripa wa Masetoni nyinpatka gita, ptowutyapna pimrine gi wa pnuko china ginkaklewletinripna.

⁴ Ga wa ma koschekyanupluna ginkaklushkaka ga wa mnikawnakatu git-srukaachinni giwaakakapirana. Tye chinankaka wanepu gepomsalkaka. Gi rupxaklu Goyakalu kamrure galikakpotutanu tokanchiya. ⁵ Ga ga tye chinanupni Goyakalu yokanrekaka: wa powrawlu gaschiya wushiniikakanripa ga wa muklukanuwanshinikanutkanepwu, ga wa kalixaklerune mix-ashatkanepwu. ⁶ Pimrine pupjetachinni pnu yiyluna tyekaka. Gike gapri migje yanumsayegitachinni. ⁷ Tokanchi Yokanatkalaru yimaklewatachine raluka gixletnawana. Gi wannako gimata jemlu wa chinanruna. Gi wa muchkowtokanyegitanrukna rumata jemna wanna.

Klu gaprini Tokanchi Yokanatkalaru

⁸ Wumatlu wa Tokanchi Yokanatkalaru kiglerni, wa satu koschekiniplu Tokanchi Yokanatkalaru chinyawakpotuko. ⁹ Tye wumatini, wa poyagkakachri chinanu gi wa rutaaka wa Tokanchi Yokanatkalaru, seyini mpoyagkaakane chinanu, ga wa kaalirerune chinanu, ga wa mupashiregolune ga wa kmukochirerune chinanu, ga wa muglene ga wa gimuterune chinanu, ga wa kgiylagiruklerune ga wa kgiylaginroklerune chinanu, ga wa yineru kgiylaklerune chinanu. ¹⁰ Ga wa kapoklewaklerune chinanni, ga wa rixje jejine gapokletachine chinanu, ga wa yineru kgishanpiklerune chinanu, ga wa kayloklerune chinanu, ga wa Goyakalu kawchinanu chinachine yokwireyna, ga wa satu wanepnute rixinri kigleru ginkaklewlu kamnixinri wane gixachine chinanu. ¹¹ Wane chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gimalwutkaluru Goyakalu goyaknupirana. Tye tokanchi numaponshinikanutika gita. Kmukochirerune pnuterutu.

¹² Npoyagnutlu nmuchkotanshinikanutjeru Wutsrukate Kristo Geso. Gi rixanu poyagkakachri rutakyagokyano. Rutakno kamrure yegi.

¹³ Muchinanu mupashiregolutno nixanatini, ga wa kojwakaklerunanno, ga wa kgektutefaklerunanno. Seyini netwamonutka gi rixanu mumatkatunanno wane nixa nma malixlenuya. ¹⁴ Ga wa Wutsrukate gimutlewe tseruwnapotuta galixlewluyma, ga wa gishiniklewluyma Kristo Gesoya.

¹⁵ Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotokolupa, wa tyechijne runapa Kristo Geso rognetskayapna kmukochirerune. Wannaya pnuterutno gita. ¹⁶ Seyini tye chinanuko netwamonutka, wa pnuterutu

nixanatini, gitaya Geso Kristo gekakgityaplu mmagatikatu mapognanre, yimanru nixinripa Wale galixachinepa, ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁷ Wa pogirchigognenanu gike rixiniko mnikawnakatu, mupnakatu, metkotu, satupjerutu Goyakalu kagwakpirgognenatkalurupni ga wa gimalwugognenatkalurupni psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Kigle yagotle

¹⁸ Tye yokanru nutakayi, noturu Timotiyo, wa tokanchi geneklewatachri muchinanu wane chinpiranyegityawakayi, tye chinanu kigle yagotle pixa yagotletanu. ¹⁹ Kalixaklergognenanupyi. Muklukanuwnanshinikanutkatgognenanupyi. Pimrine gituka muklukanuwnane gixleta, ga wa rujrukpotutna ralixleya. ²⁰ Wannanwa Gimeno ga wa Galegantro. Satanasyo yegi nsamyokna rumatkakikolupna wa mupashiregolune ma mixinitipna.

2

Goyakalu galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni

¹ Giyagni muchinanu potu gapka nagjirewata, wa gagjigogneyegletwatanu ga wa mpoyagnutlewatanu pejnuruneko yine chinanu; ² pogirchine chinanu, ga wa pejnuruneko tsrukakalune chinanu, kigle gimwashkalepwu ga wa pochke gawashatanu, psoluyako kgipashiregolunepwu ga wa kiglepiranyegirunepwu. ³ Tyenwa kigleru ga wa gigleretkaluru Wognetkakjeru Goyakalu getanu. ⁴ Wale galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni, ga wa pejnuruneko gimtapyaplu galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Gi rixanu waneru satupje Goyakalu, ga wa satupje kgiglepokye-glewakleru Goyakalu ga wa yine ganikajite gwachri. Walenwa yineru Geso Kristo. ⁶ Walenanuko geneknachriwa pejnuruneko koshpakikolu wenru chinanupa, rupgujtatikolupa gipapkopotuko. ⁷ Wale chinanukni nutaaka, ginkaklewatachripno ga wa yokanatkalurupno. Galikaka potu nchina. Gi nayloklewata. Payne yimakachrino galixlewluya ga wa galikakpotunanu tokanchiya.

Suxone giykotka

⁸ Giyagni naluklu wa jejine psolusretako ragjigognetinripna, kpashirinemyo yotukamyotachinepa. Mjigekanunepa ga wa mnutanshinikanutkanepa.

⁹ Waneko pixka rixanna suxone. Gi wa gektu getkomkalunepni, gi mata patewtachronepni, kshinikanuronepni makatinwana. Gi wa kamapji-wutsluyama rugletinwana, gi wa koriymako, gi wa katajirojiymako, gi wa kwenuru mkachriymako, ¹⁰ seyni kigleru kamrurchiyama rugletinwana, kyonogyegiklerone gigujtatnachronewa kgimuka.

¹¹ Pochkeplo tyijnakpotutunu suxo. Psoluyako yijnakotachropni. ¹² Gi wa nuchichlo suxo tunkaklewatiripa, gi tsro tutakinwa wa gnurchi pnute. Seyni pochkeplo. ¹³ Gi rixanu Gata muchinanu kamrutkalurni. Wanepnute Gewa. ¹⁴ Ga wa Gata gi wa yokwitkalurni, seyni wa suxo yokwitkalurni pnu tixatka. ¹⁵ Ga wa suxo tushpakawgenetini tognetaako, wa tomkagi galixletini ga wa tomkaa gishiniklewletini, ga wa kphashiro tixini, kanshinikanuro.

3

Gi gipixkalunepni wa girukotlewatachine

¹ Tyenwa potukalu tokanchi. Girukokta galuka gapkatletlu girukotlewatachri gitakikolu, kigleru kamrurchi raluka. ² Giyagni wa girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, satopje suxo gnurupni, wa mumetkatupni, kshinikanurupni, ksuslagaklerupni, gimata yimaklewatachripni. ³ Gi wa kgejnugimaklerupni. Gi wa kjigekanurupni, seyni mayogotupni, myagotkakakletupni. Gi wa sroschi gerupni. ⁴ Gimata girukotapjitchripni. Wugenene yijnakjixachripni. Psoluyako kiglepiranyegirunepni wugenene. ⁵ Wa mumata girukotapjitkatu ʒgi rixpoko girukotletanna Goyakalu gapatjetanune? ⁶ Gi wa gerotu jiglokachripni, wa galixkotnachripwa rixinipmaka, giklukanuwnayegjixikolu ma yinitipa kamchi gitsrukate chinanu. ⁷ Kigle gipgujtapiranyegitikalurupni maleka gwachineya, ma muklukpiranyegitikitupa, kamchi gitsrukate gitsekletpo ma yinitipa.

Gi gixachinepni Goyakalu kamrurewyegitachine

⁸ Waneko pixka rixanna kamrurewatachine. Kiglepiranyegirunepni. Gi wa kashrijtatokanutachinepni. Gi wa gixo winga gishinikachinepni. Gi wa kgimkapnugaklerunepni. ⁹ Waneyaplu giyogimanatkaluru galixlewlupirana, powra getanshinikanutnachriwa. ¹⁰ Ga wa nyi muchinanu gimata getanshinikanutkalunepni. Ga wa muklukanuwnakane rixinipna, waneklu kamrurewatachinepni.

¹¹ Ganunronna waneko pixka rixanna. Kiglepiranyegironepni. Mapataklenepni. Mumetkanepni. Psoluyako poyagkakachronepni.

¹² Jeji kamrurewatachri sato suxopje gnurupni. Gimkata girukotawgenetachinepni ga wa gipjina. ¹³ Gi rixanu kigle kamrurewlerune kiglerupiranyegirunni. Ga wa gi wa popikleruneko rixna wa Kristo Geso galixikaluya.

Giyogimanatkaluru walixlewleya

¹⁴ Tyekakapirana nyonawanatini, nkgawaka pshinitsonu yayegletyi.

¹⁵ Seyni namginipa, nyonyegityi pumatiripa gi pixka gwale pumkata gixleta Goyakalupji gajeneyegiya. Wannanwa Goyakalu giwekachri gapatjetanune. Wannanwa galikakpotunanu tokanchi yoptowaka gwastsigitachri ga wa yostale. ¹⁶ Wupgujtatlu wa tsrupotunanni giyogimanatkaluru gipashichkalurupirana:
Manewatachri retika Kristo.

Poyagkakachri gekakgitkalurni Giwekikaluruya.

Goyakalutowreruneya retika.

Payine yegi ginkakletikaluru.

Galixkalurni tyechijneya.

Yoptotkalurni goyaknuchygi.

4

Runkakletagnaputlu wa pimrine gitspalatinripa galixlewlw

¹ Wa Giwekikaluru wanepotuko chintokanuta, wa gapkatatachri-gognekakapa, pimrine gitspalatinri galixlewlw. Pujjekaklewatachine ga wa kamchine yimaklewe jemanna. ² Gipnanshinikanutachine pixka rixna, gi rixanu yijnakotna sanowashatachine gayroklewle. ³ Runanshi kashimyokaklewletanna. Rujretlewatna niikalurukakaya, wa Goyakalu giyakotanrukaka poyagnutlewluyama yoptotikolupa wa galixachineya ga wa tokanchi galikaka gimatachineya. ⁴ Gi rixanu pejnuruko Goyakalu giyakotanrukaka kiglerni. Gi satuna giknookalurupni, wa poyagnutlewluyama yoptotikolupa. ⁵ Gi rixanu kphashiri rixka Goyakalu tokanuya ga wa gajiruya.

Kigleru kamrurewatachri Kristo Geso kamrure

⁶ Tyekaka pushiniikakinna moletkakahine, waneklu kigleru kamrurewatachriyi Kristo Geso kamrure. Ga wa tseruwakanshinikanutkaluryi pixinri galixlewlu tokanuya ga wa kigleru yimaklewlu. Walepni wa pomkampotutanru. ⁷ Ga wa gimuteru ginkakleshkaka ga wa tsotsolejine ginkakleshkaka, gi wa pajnakokyegitanru. Pasrukinwa kgipashiregoluluxinri. ⁸ Gi rixanu wumane gasruklewle psotsotaji rupxaklewata. Ga wa gipashiregnuchi psoluyako rupxaklewata. Gi rixanu gipashiregnuchi gipiratika tyegogne giwekle chinanu ga wa ginachripa giwekle koxa chinanu.

⁹ Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotokolupa. ¹⁰ Gi rixanu tye chinanukni wyaprewata ga wa wyagotlewata, gi rixanu wkagwakyalu Goyakalu giwekachri. Walenwa pejnuruneko yine Gognetkakahri, ga wa galixachine galikakni.

Galixachine yimanrupni Timotiyo

¹¹ Tyekaka puykolewjetini ga wa tyekakapirana punkaklewjetini. ¹² Gi satuna geyikanru pmaklutinri. Seyni galixachine yimanrupni tokanchiya, ga wa gixjetikowakaya, ga wa gishiniklewluya, ga wa galixlewlu, ga wa powranuya. ¹³ Nma mapookanukopshini, pkamrurewpotutanu: petyongayegitanna, ga wa puykolewatanu, ga wa punkaklewatanu. ¹⁴ Gi petashatanru genekashatkaluru pixa gwachri, wa penekikolu tokanchi geneklewatachri wane chinreya, wa tsrune gitakamyoyegitinyi.

¹⁵ Pgirukotpotutanru tyekaka. Wane pixjetanu, wa pejnuruneko yegi rupgujewninri pa kosekinri. ¹⁶ Pgirukotinwa pixnanuko ga wa punkaklewlu. Pomkagitanru. Gi rixanu wa tye pkamrutini pognewatanu ga wa piynakotjene koxa pognetkajixanu.

5

Tsrune kagwampiratkalunepa

¹ Gi pchigetjetanru tsru, seyini puykotanru puru pixka, ga wa maklujine pepurone pixka. ² Ga wa tsrone punrone pixka pixa giykoletanna, ga wa maklujine pepurone pixka psolu powranuyako.

Gipnagnurutachrone girukotokolupa

³ Pkagwampiratanna gipnagnurutachrone wa galikakakni gipnagnurutachrone. ⁴ Ga wa sato gipnagnurutachro kwugenero tixinri, ga wa waneya tixinri tomekagine wannapni muchinanu gapka rasrukinwana wannako gipjiyakna kgipashiregoluluxinri, ga wa tsrutenna rapnutyapna. Gi rixanu tyenwa Goyakalu getanu gigleretkalurni. ⁵ Ga wa galikaka gipnagnurutachro gapalushatachro Goyakalu ktagwakya. Goyechno, gogi tomkagi gagjigogneretini. ⁶ Tugleretashatyawaka kamrujetachro tuwekinimkawa seyini gipnachrotkani. ⁷ Tyekaka pujretlewatinu, muklukanuwakane rixinri. ⁸ Girukokta gi gislagyana gimoleneko, ga wa muchinanu gapka gipji gajene, galixlewlu nutata. Malixkatu pnute mugletu rixa.

⁹ Twu pixkaloto putakanu wa gipnagnurutachro tixini: gi wa patsrujiremole walapu magatyachropni, satupje jejni gnunroni. ¹⁰ Kiglekamrupiranyegiroppi, gikta mturune tseruwaka, ga wa gikta kuslagaklero tixa, ga wa gikta kpashirinixi terka, ga wa gikta salewnachine tuxaka, ga wa gikta psoluko kigleru kamrurchi tomkampotuta.

¹¹ Ga wa gipnagnurutachrone maklujine gi putakanu. Gi rixanu wa ralikanuwatinrina chinanu Kristo rutsपालatina, raluka kashimyoletna.

¹² Ga wa ruklukanuwnayegjixkona ruknokalchinanruna muchinanu rupi-ratanruna. ¹³ Rasrugkoyna mmerene gixleta. Papjimnu yapashatna. Gi walepje wa ma mernuwashatna, seyni koza royanumsaleshatna ga wa gike gapri migje kamrutna. Wa mumkata koscheekotu chinna. ¹⁴ Giyagni naluklu gipnagnurutachrone maklojine kashimyotanna, kwu-genepna, girukotapjitanna, ma menekyanupluna ruglepoktapinri wkam-nixjeru gektutu ma chinpiranyegityapwu. ¹⁵ Gi rixanu pimrone pupjetatka. Satanasyo gajxigi rawanatkana.

¹⁶ Wa sato galixachro waneya tixinipa tomolene gipnagnurutachrone walako gipxakanna. Gi wa wanna rupxakanna gapatjetachine, wa galikaka gipnagnurutachrone rupxakinripna gapatjetachine.

Gapatjetachine tsrutene

¹⁷ Wa tsrone kigle girukotlewle gixachine, kagwaakalunepni rumuk-nuna kagwakpiratkalunpotupni, ga wa wanna galikakni yaprewatachine tokanchi chinanu ga wa yimaklewlu chinanu. ¹⁸ Gi rixanu wane china wa yonchi: *Gi pushyanamatanru wa waka wa jirujitachri.* Ga wa wane chinatnaka, “Wa kamrurawakleru rumkata yoptoletlu kamrure gipekole.”

¹⁹ Gi wa jigyegitoklu pjempiranyegitanru tsru, seyni gepi ga wa mapa gipgujtatachine chinanu galikaka pjemanu. ²⁰ Ga wa galikaka mukochire-watachine, pejnuruneko getanu puklukanuwnayegkakanna, wa pimrine koza pikinripa.

²¹ Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, ga wa Goyakalutowrerune tsmitkalune getanu, ntowutpotutyi tyekaka pkamritinripa; gi wa muchi-nanu gapka putakanru pugleretashatanru seyni pejnuruneko pixkakakane getjetachripi.

²² Gi satuna giyampotu putakamyogogotseptagitanu. Gi pupxalet-mukochiretanru satu. Pumretinwa kpashiri pixgognenatinripa.

Pawlo giykotlu Timotiyo gichkopiranatluya

²³ Gi wa gonupje puranutka, seyni ptsotsotaji winga pniklokanu punan-waka chinanu, ga wa gixo kata pyayixjetinri chinanu.

Mukochri ga wa kigleru kamrurchi

²⁴ Pimrine yine mukochirna gipgujetkalurutkani. Ga wa giklukanuwnalu ma yakanuwana; mukochirna kosekawana. Ga wa pimrine mukochire gomkagitna. ²⁵ Waneko pixka rixa kigleru kamrurchikaka. Pimrinenu gipgujetka. Ga wa pimrinenu gi ginkata yogimletka.

6

Wayegrechine ginkata kamruretanru

¹ Wayegrechine wane gixa getletanna gwayegretjene: Rumuknuna kag-waakana psoluyako kagwakpiratikolupna, wa Goykalu giwaka ga wa ginkaklewlu ma mapatikotupa. ² Ga wa wayegretjenna galixachine waneyalune, gi wa reyikona moletkakachinni chinanu, seyni pnute kam-rurewatanna gi rixanu galixachinni ga wa gishiniikalunni wa kigleru kam-rurchi yoptotachinepa. Tyekaka punkakanna ga wa puykotanna.

Tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikannuchiyma

³ Ga wa satu pnu china ginkaklewletini ga wa gi yanshinikanutinri kigleru tokanchi wa Wutsrukate Geso Kristo tokanu, ga wa gi yanshinikanutinri gipashiregnuchi ginkaklewle pixka, ⁴ galixkotnachrinwa wale. Gi rumata jema, seyni seprolu pixka rixa gigeretletlu gepomsalkaka ga wa

maleshawaka gigjekaklu. Tye ruyakaty ganxalu, ga wa yoptopirkaklu, ga wa mupashiregnuchi, ga wa mugletu gimatgojrewlushkaka, ⁵ rejnugingogneyegkaklena yine gimtukanshinikanutkalune, ga wa konikalune galikakpotunanu tokanchi. Wanna kagwaklu gipashiregnuchi chinanu waneyapna wane rixlena.

⁶ Ga wa galikakni tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikan-nuchiyima. ⁷ Gi rixanu gike wanika wa kangini tyechijne, ga wa gike wumkata ganikletanu tyechijneya. ⁸ Giyagni wnikanru ga wa wumkalu waneywu wchinini, waleko kiglenshinikanuyapwu. ⁹ Gi rixanu galuka ponikowletachine yantaletikowaka yana, ga wa gitseklutpo yana, ga wa gixo seprolokchi ga wa gimtuklewatachri getsotanrewlukaka yegi yana. Tyeekaka gimxiikakna yine salewakchiya ga wa gangikowakaya. ¹⁰ Gi rixanu sroschi galukikolu walenwa pejnuruko gektututski. Pimrine sroschi galuka gap-kletachine pupjetyaluna galixlewlu. Gixo kachinoluya yoswaknawana.

Kigleru yagotlewlu galixlewlu

¹¹ Ga wa pixa, Goyakalu gayinerutyi, pasukinri tyeekaka. Ga wa pomkagitanru poyagkaklewlu, ga wa gipashiregnuchi, ga wa galixlewlu, ga wa gishiniklewlu, ga wa kashnantakogneru, ga wa mayognuchi. ¹² Kigleru yagotlewlu galixlewlu pyagotinri. Pkashichanru giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Tye chinanuko tomgakaluryi. Ga wa tye kigleru gipgujtalewlu pupgujtata gixolune getachinyegiya. ¹³ Pixa ntowuta Goyakalu getanu wa ptowrunanuka giweekakachri, ga wa Kristo Geso getanu. Walenwa kigleru gipgujtalewlu gipgujtatachri Ponsyo Pilato getanu. ¹⁴ Pkamrutanru yokanru. Powrapotupyi. Muklukanuwnakatupyi rupgu-jewninpotunanuko Wutsrukate Geso Kristo. ¹⁵ Rupgujewninripapkopa gekakgitkalurupni satupjerutu Gitsrukaachiya gimalwutkaluru. Walenwa pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine Gitsrukate. ¹⁶ Walepjenwa mup-nakatu. Mkayegiikowakanu yochigatyawaka gwachri. Walenwa yineru metanutu ga wa yineru mumkata getletanutu. Walepni kagwakpirgogne-natkalurupa ga wa kgiyaklergognenanu. Wane gixkalurupa.

Kigleru kamruna ponikowatinripna

¹⁷ Tyegogne ponikowatyachine ptowutanu gi wa galixkotnachinepniwa. Gi koxa kagwakanshinikanyegitinrina ponikowlu mumatpiranyegitkotu potu, seyni Goyakalu galikakni. Walenwa ptowrunanuka ponikolu wenekjeru wumjikyegityapl. ¹⁸ Kigleru kamrutanna. Kigleru kamruna ponikowatinripna. Kgenekaklerunepni. Kapikaklerunepni. ¹⁹ Rapotanruna wannanupa waneyapna kigleru ralpokotyawakapna, kashichyapluna galikaka giweklu.

Ralipre giykoretlu Timotiyo

²⁰ Timotiyo, pumretanru wa pixa gaponshinikanutikolu. Putspalatinri gimuteru maleshawakaka yanumsalu, ga wa gixasha gimatkalewlu kam-nixleya. ²¹ Walekni pimrine gipgujtatnamkawa, galixlewlu pupjetyana. Gimutkalurupyi pixa.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka, chinyawaka gipiratkaluru tokanchi giweklupirana Kristo Gesoya.

² Timotiyo chinanupa, noturu nushinikanru. Gimutkalurupyi ga wa getwamonutkalurupyi, ga wa gigurewanshinikankaakalurupyi Goyakalu Girchiya, ga wa Kristo Geso Wutsrukateya.

Timotiyo galixlewe mixashatkatu

³ Npoyagnutlu Goyakalu, wa nyonyegitanru powra getanshinikanut-nachriwano ntsrutene pixka, goyechno ga wa gogi gi nutuka gishinikletingi nagjireya. ⁴ Nushinikaktegatinyi, gogaluklewlu nixa getletmakyi tsru gimuwlu nixinripa. ⁵ Nushinkapjetlu palixlewe mixashatkatu. Tye galixlewlunwa muchikawa pajiro Lowita gwachri. Ga wa punro Yonisi gwachri. Ga wa gishinikanutkalurno wa pixa koxa gwachritka. ⁶ Tye chinanukni nushinkapkyi pmuchkotanutnaklu Goyakalu genekashle wa pixa gwachri nutakamyogogotseptagitinyi chinanu. ⁷ Gi rixanu Goyakalu gi genekwu kpiklegolunshinikanu, seyni Giwekikaluru muchkotanshinikanrewatachri ga wa gishiniklewelewatachri ga wa kanshinikanurune gixkaklewatachri renekwu.

Numatlu wa nalixanru

⁸ Giyagni gi wa pupatewatanru Wutsrukate gipgujtatikolu. Gi koxa pupatewatanno gita gostutkalurno Walenu. Seyni pusalewnanno Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rixyawaka Goyakalu giyakle. ⁹ Goyakalu wa Wognetkakjeru ga wa wtomgajeru kpashirine wixinripa, gi wa wkamrure chinanu, seyni Wale gishinikanru chinanu, ga wa rumutlewe gixyawaka. Wane rixa gimutletwu Kristo Geso chinanu mawakanuwa muchinangognepotunanuko. ¹⁰ Ga wa xani Goyakalu gishinikanru ga wa rumutlewe gipgujetkalurutkani Wognetkakjeru Kristo Geso gipgujewnaleyale. Wale niktaplu gipukchi ga wa pokamlatyegitlu giweklu ga wa mupnknuchi Kiglerpotunanu Tokanchiya. ¹¹ Wa wale chinanu nutaaka gita, kginkaklewakleru nixinripa, ga wa yokanatkaluru, ga wa yimaklewatachri nixinripa. ¹² Wale chinankoxni tyekaka nsalewniya. Seyni gi npatewata. Gi rixanu numatlu wa nalixanru. Gishinikanutkalurno wa Wale gimkata gimretletlu wa Wale naponshinikanutinri Kristogognepotunanuko.

¹³ Pyimanrupni wa kigleru tokanchikaka wa gita pjeminri galixlewluya ga wa gishiniklewluya wa Kristo Gesoya. ¹⁴ Wa paponshinikaneyegitikolu kigleru pumretanu Giwekikaluru Kpashiriya, wixá gwachri.

Gonesigoro gipxakle

¹⁵ Wa tye pumatlanu. Pejnuruneko Gasya gajene satokyano. Wannaymana Wigeyo ga wa Germogene.

¹⁶ Gitsrukaachi getwamonutanna Gonesigoropji gajene. Gi rixanu gixo kata rapnanunshinikanakakno. Gi rupatewatlu nostutikolu. ¹⁷ Seyni Roma rapokinitka ruhgapotunno ga wa rukshikno. ¹⁸ Gitsrukaachi genekanru wa walegognepa getwamonrewlu rukshikinripa Gitsrukaachi yegi. Ga wa gi pejnunanukta rupxakyano Gigwisoya, pixa gimatpotuta.

2

Geso Kristo solalote kigleru

¹ Giyagni pixa, noturu, pmuchkotinwa Kristo Geso gimutleweleya. ² Gixo wane gita pyijnakotinrikaka gixo getachine yegi. Tyekakapirana putakanru jejine poyagkakachine yegi. Wane pixini pimrine koxa gimkata yimakletachinepa. ³ Gakota salewnaletachripiy Kristo Geso solalote kigleru kigimuka. ⁴ Gi satuna kyagotkakakleru kotsakalunshinikanutnawa tye giwekle kamrureya, ruglenshinikanutyaplu solalotjixjeru. ⁵ Kyenewakleru wanepotuko ma mixa yenewletkanu, gi rumkata kanashkaletlu sagyeta. ⁶ Wa kgisanateru yaprewatachrini muchinanu gapka getunganru sana gwiyaachri. ⁷ Pumata jemanru wa nchinyawakyi. Gi rixanu Gitsrukaachi genekanshinikanutanyi psoluyako.

Pawlo salewninri tsomitkalune chinanu

⁸ Pushinikanru Geso Kristo, wa Tawiklopisha, wa gipnachinetskalaya yotunkakikaluru, chinyawakpotuko Kiglerpotunanu Tokanchi gita tokanuya. ⁹ Tye chinanu nsalewna nostutikalpotunanuko, satu gektutu kamrutachri pixka. Seyni Goyakalu tokanu gi wa gostutkalurni. ¹⁰ Giyagni pejnuruko nkashnantakanshinikanuta tsomitkalune chinanu, wanna koxa gapkapyaplu gognewatikaluru Kristo Gesoya, pogirewluymananuko gike rixiniko mnikawnakatu.

¹¹ Tyenwa potukalu tokanchi:

Gi rixanu Waleyma wupnini,

Waleyma koxa wuwekanu.

¹² Wkashnantakanshinikanutini,

Waleyma koxa wpogirewatanu.

Wale wunutatini,

Wale koxa ginutatanunwu.

¹³ Wma malixinipmaka,

poyagkakachri rixgognenata.

Gi rixanu gi rumkata ginutleshatnawa.

Kamrurewatachri mpatewatkatupa

¹⁴ Tyekakapirana pushinkapkakanna ga wa ptowutpotutanna Goyakalu getanu gi wa maleshawaka yoptopirkakashatanna gike gapri migje yoptopirkakluya, wa yijnakotachine gimtukachri. ¹⁵ Pmuchkotinwa pekaggitinwa Goyakalu getanu kiglepiranyegirupyi. Kamrurewatachri mpatewatkatupyi. Galikakpotunanu tokanchi wane potuko koschekachripiy. ¹⁶ Gimuteru maleshawaka yanumsalu pkatjitanu, gi rixanu pnute rixa kosekletanna ma kagwakpirnukleyna. ¹⁷ Ga wa wanna tokanu poshalpiranamtanu kakshiri yomawlu pixka. Waneko pixka gixachinni Gimeneyo ga wa Wileto. ¹⁸ Wanna pupjetyaluna galikakpotunanu tokanchi. Wanna wane china wa yotunru giknoogimatatka. Ga wa pimrine rumtuka galixletna. ¹⁹ Seyni gichko tunwale rixa Goyakalu poyegityawaka. Tyeya rumaxikoletka: *Gitsrukaachi gimatna Walenune*. Ga wa pejnuruneko Gitsrukaachi giwaka koschekachine gitspalatinri mpoyagkaknuchi.

Gi pixka getle rixka pastonkaka

²⁰ Ga wa tsrupji wanero pastonkaka, gi wa koristonopjeni ga wa sroschi, seyini wanekoxlu gamuna kamrutikalurstonkaka ga wa kajpa kamrutikalurstonkaka. Ga wa pimrikaka kagwakpiratkalurupa, ga wa pimrikaka mkagwakpiratkotupa. ²¹ Giyagni girukokta tyekaka powratinwa, walepni wa kastonolu kigle getkalurupa, kphashiri gixkaluru, ga wa kigleru gapi

Gitsrukaachinupa rixanu, galpokotachri pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

²² Pasukinkoxlu wa maklujine getsotanrewle. Pomkagitanru poyagkaklewlu, galixlewlu, gishiniklewlu, giglewanshinikanrewlu, wa Gitsrukaachi koschekachineyma powralu rajiyana. ²³ Ga wa gepomsalkaka manshinikanutu ga wa myimaakotu putspalatinri. Pumatlu tye ruyakatya yagotkaklukaka. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi wayegerer gi ginkata yagotkakleta, seyini pejnuruneko yiglepotuko getachripni. Gimata yimaklewletachripni. Gakotanshinikanutachripni. ²⁵ Mayogotuko tseruwakanshinikanutanna kamnixlewatachine, gikta Goyakalu genekanna genshinikanrewlu wa rumatyaapluna galikakpotunanu Tokanchi, ²⁶ ga wa tsru kamchi gitsekletpo rushpakinripna wa kashichanune wale gishinikyawaka.

3

Ralipregognekaka wanepna muglenshinikanunepa

¹ Wa tye pumatano. Wa ralipregognekaka wanepu kyowikologognekakapa. ² Gi rixanu wanepna yine wannananuko galuknachinewa, sroschi galukachine potu, tsru gixashatnachinewa, galixkotnachinewa, mupashiregolune, kaaligiruklerune, poyagnu mchinkane, Goyakalu mkagwakpiraklene, ³ rumumturetna galuklewle mixkane, mumkata gipoyikgaletkane, kapataklurune, makotmanetnachinewa kmatsurune, kigleru gayegixachine, ⁴ gitokoko gayegixlewatyachine, mgirukowjetkane, wannananuko getpotutnachinewa. Goyakalu pnute gigleretashatkaluru rushinikna. ⁵ Gipashiregowlu pixkalutu waneyna, seyini gipashiregowlu giyakle nutatna. Nyi putspalatinu pixa.

⁶ Gi rixanu wannayegirune panchikaka yoshmakjetnachinewa. Kashichanshinikanutakalurone pixka rixkana suxone mshinikanune molemukochiretachrone, gixo getsotanrewlukaka koseekanune. ⁷ Psolgogneko rujga gimatlegoggenatna. Gi pagogneko rumkata gapkapletluna galikakpotunanu tokanchi gimatikolu. ⁸ Gane ga wa Gampre kamnixini pixkalu wa Mosisi, waneko pixa wa nyi gixa kamnixletlu galikakpotunanu tokanchi. Jejinni gimtukanshinikanutkalune. Gi kiglepiranyegirunni galixlewlu. ⁹ Seyini wannapni gi wa kosekpotutanunna. Gi rixanu wa seproloklena gipgujetkalurupni pejnuruneko yegi, wannani pixka.

Goyakalu gitakanshinikanutlu pejnuruko Wale tokanchi yonatkaluru

¹⁰ Ga wa pixa getjenatlu nunkaklewle, ga wa nixjetyawaka, ga wa nushinikjetyawaka, ga wa nalixlewle, ga wa nmapognanre ga wa nushiniklewle, ga wa nkashnantakgognewle, ¹¹ ga wa nkojwakikolkaka, ga wa nsalewninrikaka, wa Gantiyokiya nuknogjeru, ga wa Gikonyoya, ga wa Listraya, gi pixkalutu kojwawakchikaka nakota. Ga wa pejnuruyako Gitsrukaachi koshpakno. ¹² Ga wa pejnuruneko kqipashiregolune galuka gixletachine Kristo Gesoya kojwaakalunepni. ¹³ Ga wa muglene jejine ga wa kyokwirewaklerune pnute rixa koseketanna. Yokwirewatanna ga wa yokwitkona. ¹⁴ Seyini pomkagitanru pixa wa pyimakikolu ga wa palixpotutanru, pumatini ginnanwa pyimakjene. ¹⁵ Ga wa pmatureyakawa pumatlu kpashiri yonchi. Walenwa kgimatkaleru pumkata gixjeru gognewatikaluru chinanu, Kristo Geso galixikolu chinanu. ¹⁶ Goyakalu gitakanshinikanutlu pejnuruko Wale Tokanu Yonatkaluru. Giyagni pejnuruko Goyakalu yonjixanrukaka walenwa yimaklewle gapi, ga wa chigetjeru gapi, ga wa potukatlewlu gapi, ga wa

tseruwakanshinikanrewlu gapi poyagkaklewlyapa, ¹⁷ galpokotachripni Goyakalu gayinerute. Mmagatikatupa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

4

¹ Ntowutpotutyi Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, wa giwekachine ga wa gipnachine gitakyagokachripa, ga wa rupgujewnalepa chinanu, ga wa pogirewatyawaka chinanu, ² punkakletanru tokanchi. Gi wa malpokotkatupyi ruglepoktapini ga wa ma muglepoktapini koxa. Pekakgi giklukanuwnalerewatanu, pchigetjerewatanu, puykolewatanu psoluyako mapognanutupyi ga wa psoluko yimaklewlyua. ³ Gi rixanu pagogne wanepa wa kigleru ginkaklewlu gi rakotanshinikanutanana. Seyni rixa getsotfanretyawakna, ruxolewnakakanna ginkaklewatachine rajepikpotinrinchinanna. ⁴ Rushyajnakyegitluna galikakpotunanu tokanchi. Ginkaklusha ruprotakyegitna. ⁵ Ga wa pixa psoluko kanshinikanuruyapyi. Pakota salewnaletanu. Kiglerpotunanu Tokanchi kginkakletakleru kamrure pkamrutanu. Poyagkakanru pkamrure putakikolu.

Poyagkaklewlu sagyeta

⁶ Gi rixanu nuwekinri gipkaakoklunpatka. Rapokatka nyinripapkopatka. ⁷ Kigleru yagotlewlu nyagotlewatyatka. Nasuktale nnikatatka. Numretlu galixlewlu. ⁸ Xaniyakawa waneru poyagkaklewlu sagyeta pixkalutu gimretkaluru gita chinanupa, wa Gitsrukaachi genekyapno walegognepa. Gitsrukaachinwa gitakyagoklewakleru poyagkakachri. Gi wa gitapje reneksgyetatunu, seyni pejnuruneko Geso gininri gishinikachinkoxapa.

Timotiyo giykotka walenanukoya

⁹ Pyagota ginyegletanno giyampotu. ¹⁰ Gi rixanu Tema giknokamttakano. Tyegogne gajeru gishinikachrinwa wale. Tesalonika yatka. Ga wa Kresente Kalata yatka. Ga wa Tito Talmasi yatka. ¹¹ Lokasupje gitaymatka. Pwapanru Marko. Pixaymaplu. Gi rixanu wale ginkata gipxakletno kamrurchiya. ¹² Gigwiso nyokanatlu Tichiko. ¹³ Trowa pokchi Karpo yegi nuknokamtanru nopata. Panikanru xako puninipa. Ga wa kiruka koxa, ga wa yonatkaluromta galikaka panikanu.

¹⁴ Galegantro sintawo kamrurewatyachri gixo kata gektutu nixjeru. Wa Gitsrukaachi gapnutanru rixpoko kamruretyawaka. ¹⁵ Pgirukotinwa pixa koxa waleya. Gi rixanu wale kamnixpotutlu wtokanu.

¹⁶ Wa muchinanu nuykoyegitnawa gi satuna gimwastsitno. Seyni ruknokamtnona pejnuruneko. ¹⁷ Seyni Gitsrukaachi gimwastsitno, ga wa muchkotno wa poyagkakikolupa ginkaklewlu gitaya, wa payinemnunanuka yijnakotyapa. Ga wa tsru mgenoklunama nkoshpakika. ¹⁸ Ga wa Gitsrukaachi koshpakanno pejnuruko mugletu kamrurchiya. Ga wa rognetakanno tengogne gajeru pogirewatyawaka chinanu. Gimalwugog-nenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

¹⁹ Palukkanna Presura ga wa Gakila, ga wa Gonesigoroppi gajene. ²⁰ Korinto rutuka Gerasto. Ga wa Mireto Pokchi nuknokamtlu Trogimo yayixachri. ²¹ Ginapuklu gnapu pyagota gapokletanu. Ralukyina Gewolo, ga wa Potene, ga wa Lino, ga wa Klawtya, ga wa pejnuruneko moletkakachine.

²² Gitsrukaachi pixaymapa. Gimutkalunepgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Tito Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo Goyakalu wayegereru kirukatni. Geso Kristo yokanatanruno Goyakalu tsumitanune galixlewle chinanu. Yokanatno rumatyapluna galikakpotunanu tokanchi gipashiregnuchipiranaya, ² kagwakikolupa gikewleu gike rixiniko mnikawnakatupa. Walenwa Goyakalu mayrokletu gipiratanru. Rupiratanru mawakanuwa muchinangognepotunanuko. ³ Ga wa gipapkoya rupgujetlu tokanu nunkaklewleya. Wale chinanu gaponshinikanutkalurno, wa Wognetkakjeru Goyakalu gixa yokanretyawakno.

⁴ Giyagni twu kiruka Tito chinanupa, noturpotunanni galixluya, wa galixlu pejnurunenupa.

Gimutkalurupy ga wa giglewanshinikankaakalurupy Goyakalu Girchi chinanu ga wa Kristo Geso Wognetkakjeru chinanu.

Gi gixachinepni tsrune ga wa girukotlewatachine

⁵ Wale chinanukni Kreta nutakamtyi wa puglepokotyaplu wa magatachri. Ga wa satkaka pokchi tsrune putakyapa nchina towutletyawayki.

⁶ Girukokta muklukanuwnakatu, satopje suxo gnuru, ga wa wugenene galixachine, pachwatjerewlu ga wa gaalirewlu mukluukanune. Ga wa wale putakanu. ⁷ Gi rixanu girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, wa Goyakalunu girukotachri rixinri. Gi wa waleko gishinikanru kamrujetachripni. Gi wa pomtuwakalupni. Gi wa kgimeklerupni. Myagotkakakletupni. Gi wa kgimkapnugaklerupni. ⁸ Seyni kusulagaklerupni. Kiglerkaka galukachripni. Kshinikanurupni. Poyagkakachripni. Goyakalu kagwakpiratachripni. Girukotnachripni ⁹ Wa potukalu tokanchi wa ginkaklewlu chinyawakpotuko kashgoggenatachripni. Runkata giykolewletinripa kigleru yimaklewlu. Ga wa runkata giklukanuwnakakletyapna kyoptopiraklerune.

¹⁰ Gi rixanu wanena gixo kaalirewaklerune maleshawaka kyanumsaklerune ga wa kyokshalewaklerune. Ga wa wane rixna galikaka wa sajruka gistaakotachine. ¹¹ Wanna gimkata kochrookota. Gi rixanu wanna gimtukanshinikanutna papjikaka gajene pejnuruneko. Runkakletluna mumpkata ginkakletkotu gekutu rawapinripna. ¹² Satu tokanchi geneklewatachri Kreta gajeru wane china, "Kayroklerunni Kreta gajene, gek-tunni kmatsurunni, tsru nikalune, mmerene." ¹³ Galikakni tye gipgujtalu. Wale chinanu gichko tokanu puklukanuwnakakanna, gichko galixle rixinripna. ¹⁴ Gi rushinikanutletanruna Goteyone ginkakleshkaka, ga wa yine yokanrekaka wa galikakpotunanu tokanchi gitspalatyachine. ¹⁵ Powralune getanu pejnuruko powralni. Seyni wa kapcholune ga wa malixkane getanu maleshlu powralu. Seyni ginshinikanna ga wa rumata getlewlena puchotkalurutkani. ¹⁶ Wa Goyakalu gimatachine chinashatnawana. Seyni kamrureyna nutatluna. Gagnanutkalunni ga wa kaalirerune. Ga wa pejnuruko kigleru kamrurchiya muglepiranyegirune.

2

Pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlu rumuknu

¹ Ga wa pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlu rumuknu. ² Ga wa tsruno mumetkanepni, kagwakpiratkaluru kgimuka rixanna. Kshinikanuronepni. Gichko galixlewlerunepni ga wa rushiniklewleyna ga wa kashnan-takognewleyna.

³ Waneko pixka rixanna tsrone. Kpashirone kgimukapnina. Gi wa kap-atakleronepnina. Gi koxa gixo winga wayegretanunepni. Kigleru yimak-lewatachonepni, ⁴ ruykotikolupna maklojine gishinikagnurutachonepni ga wa gishinikawgenetachonepni. ⁵ Kshinikanuronepni. Powralonepni. Girukotapjitachonepni. Kigleronepni. Wannako ganurunna yijnako-tachronepni ma mapatikotupa Goyakalu tokanu.

⁶ Waneko pixka pixa giykoletanna maklujine kshinikanuronepni rixin-ripna. ⁷ Psoluyako pekakgitinwa yimkalurupa kigleru kamrurchiya, wa yimaklewluwa ga wa powraluya ga wa kigle getikoluya, ⁸ ga wa kigleru tokanchi muklukpiranyegitkotuya. Wane rixanna patewatinripa wkamnix-jerupa, gi rixanu maleshayaplu mugletu chinpiranyegityapwu.

⁹ Wayegrechine yijnakotanna wannako rutsrukatenna. Psoluyako ruglen-shinikanutikolupna rutsrukatenna. Maalirerunepni wayegrechine. ¹⁰ Gi wa gitsrukaachinu kotnukinna, seyni psoluyako kigle poyagkake rekakgit-inwana, giglewlu pixka rixyapluna psoluyako Wognetkakjeru Goyakalu ginkaklewle.

Kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya

¹¹ Wane rixa Goyakalu gimutlewle gognewatikaluru chinanupa pejnuruneko yine ruggujewnayegitatka. ¹² Wale yimakwu wa mupashiregnuchi waalixyegitinwa, ga wa tyechijne getsotanrewle koxa. Kshinikanuronepni ga wa poyagkakachinepni ga wa kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya. ¹³ Wkagwagognenatanru gimalwutachinepni wa ruggujewninripa yochigleyma tsru potu Woyakalute wa Wognetkakjeru Kristo Geso. ¹⁴ Walenanuko geneknawa wixa chinanu koshpakyapwu psoluyako wmukochire, ga wa powratyapwu Walenunepni, rayinerutenepni. Jmererunepni kigleru kamrurchiya.

¹⁵ Tyekaka pchinjetanu, ga wa tyekakapiranaya puykolewatini ga wa puklukanuwnakaklewatanu psoluko towutlewluwapa. Gi satuna geyikanyi.

3

Wa muklukanuwnakaakonwu wixinri rumutlewle chinanu

¹ Pushinkapkakanna yijnakotkona tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune. Kalixaklerunepni. Galpokotachinepni pejnuruneko kigleru kamrurchiya. ² Gi satuna rapatanna. Myagotkakaklenepni. Yiglepotoke getlewatachinepni. Psoluyako mayogonepni pejnuruneko yine yegi rekakgitinwana.

³ Gi rixanu wixa koxa muchikawa mumatkanenanwu, ga wa kaalire-waklerunenawu, ga wa pupjetachinenawu. Wetsotanrewlekaka ga wa pnumnu gixachri gigeretashatkalurkaka wayegretapwu. Gektutu ga wa ganxalewlu wuknokakashgognenatya. Gagnanutkalunenawu ga wa gayegixkakanatachinwu. ⁴ Ga wa ruggujewninitka Wognetkakjeru Goyakalu shinikanrewle ga wa yine rushiniklewle, ⁵ rognetakwu gi wa poyagkaklewlu kamrure wa wixa kamrutanrukaka chinanu, seyni rixa getwamonrewletyawaka chinanu. Wa wumepe gishpakletini wkatikolu Wale chinanupa, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gerotewkake chinanupa, rognetakwu. ⁶ Wale Giwekikaluru Kpashiri renekpotutwu Geso Kristo chinanu Wognetkakjeru. ⁷ Wale renekwu wa muklukanuwnakaakonwu

wixinri rumutlewele chinanu, Walenu yoptotachinwu wixinripa, wa wkag-wakanru wyoptotinripa. Walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Manshinikannuchi gepomsalkaka pkatjitanu

⁸ Tyenwa potukalu tokanchi. Naluklu pixa muchkowitzokanyegitanru tyekaka, wa Goyakalu galixachine gishinika gipxaklepotutyaplu kigleru kamrurchi. Tyekakni kigleru ga wa rupxakyapna yine.

⁹ Seyni manshinikannuchi gepomsalkaka ga wa gitsrukaachinni gi-waakakapirana, ga wa yoptopirkaklu ga wa yagotkaklukaka Tokanchi Yokanatkaluruya pkatjitanu. Gi rixanu maleshawakni ga wa gike gaprim-igjeni. ¹⁰ Ga wa jeji kotspaltanshinikankaklewatachri pakatapje ga wa gepi kata ruykotikolmakatkani, waneklu putspalatinri. ¹¹ Pumatlu gim-tutewnachrifka rixinritka tye pixkalutu. Kmukochirewakleru. Walenanuko giklukanuwnayegjixnawa.

Tito giykotka walenanukoya

¹² Wa Gartemo nyokanyegitinipyi ga wa Tichiko, pyagota ginreyegitanno. Nikopoli punyegitinno. Gi rixanu wane nushinika giknokakletyalu ginapuklu. ¹³ Pyagota gipxakle yagapletanna Sena, yonchikgapri, ga wa Gapolo. Gike magatyachinepni. ¹⁴ Wixanune gasrukinwa girukotletlu kigleru kamrurchikaka wa maglewlupotuya, kamrurchi mwikane ma mixinitipna.

Giglenshinikanyeglewlu

¹⁵ Pejnuruneko gitaymalune galukyi. Palukanna walukjene galixlewluya. Gimutkalunepgi pejnurunekgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilimo Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukatni, Kristo Geso chinanu gostutkalurno, ga wa wumole Timotiyo.

Wilimonupni wushinikanruyi wukamrurewatanruyi. ² Ga wa wepuronupa Gapyia, ga wa Garchiponupa wusolalotanru, ga wa pixapji gapatjetyachinenupa.

³ Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wu- ruya ga wa Wutsrukate Geso Kristoya.

Wilimo galuklewle ga wa ralixle

⁴ Wa nushinikinyi nagjigognereya npoyagnutgognenatlu Noyakalute, ⁵ nyijnakpiranyegitinri wa Gitsrukaachi Geso palixinri ga wa pushinikinri, ga wa pejnuruneko kpashirine koxa. ⁶ Nagjitlu Goyakalu wa palixle pa- pikyapna pimrine koxa. Wane pixanu pumatyaplu pejnuruko kigleru waneywu wchininri Kristo chinanu. ⁷ Gi rixanu tsru gimuwlu ga wa tsru gimnanuklu nixa pushiniklewe chinanu. Rapnanunshinikankaakana kpashirine pixa chinanu, nomole.

Pawlo giplepokyegitlu Gonesimo

⁸ Giyagni Kristo chinanu ntseruwanshinikanuta ntowutyapmakiyi wa pumkata wane gixleta. ⁹ Seyni gishiniklewlu chinanu nagjityi galikaka. Wane gixachrino Pawlono, tsrutsoleji, ga wa xani gostutkalurno Kristo Geso chinanu. ¹⁰ Nagjityi noturu chinanu, Gonesimo, wa nostutikowakako nwu- genetinri. ¹¹ Muchikawa gike gapri migje rixanatyi. Ga wa xani rupxakiyi ga wa gita koxa rupxaka.

¹² Wale nsatkakyegitatnakiyi. Walenwa gitanuko nonshinikanu. ¹³ Naluka chipetletmaklu, wa pixa chinanu rupxakyapno nostutikoluya Kiglerpotu- nanu Tokanchi chinanu. ¹⁴ Seyni pixa tokanu migje gike naluka kam- rureta. Gi wa psolmuchkonuko ntowutanyi, pupxakyapno, seyni pixako pushinikanupni. ¹⁵ Patako xani tye chinanu pshinitsonu rutspalatyayi, wa waneygognenanyi rixinripa. ¹⁶ Gi wa wayegrechri pixka gixachritkani, seyni wayegrechri pnuteftkani, wumole nushinikanru galikaka, ga wa gi pagishiniikolutunanukta pixaya manchiya ga wa Gitsrukaachiya.

¹⁷ Giyagni petyawakno wushiniikaka Gesoya, gita pixkapotuko pixa yop- toletanru, Gonesimo. ¹⁸ Ga wa pagixanu rumtukamtinipyi ga wa riwiskam- tinipyi gita chinanu putakanru. ¹⁹ Gitni Pawlo nomyoya nyonatya, Gita gapnutyapyi. Wane nma chinkanupyi pixnanuko puwekinri potu pri- wishkatyano. ²⁰ Gigi, nomole. Nupxakikolupmaka pixaya Gitsrukaachi chinanu. Papnanunshinikankakanno Kristoya. ²¹ Nyonyegityi gi rix- anu naponshinikanutyi yijnakotachriyi. Numatlu wa nchinyawaka pnute pkamrutanu.

²² Waneklu koxa palpokjixinno nwiyawakapa. Gi rixanu gixa gagji- gognere chinanu nkagwaka geneekota gixa yegi.

Ralipre galukleta

²³ Ralukyi Gepapra nixje gostutkaluru Kristo Geso chinanu. ²⁴ Ralukyina Marko, Garistarcho, Ntema, ga wa Lokasu, nukamrurewatanune.

²⁵ Gitsrukaachi Geso Kristo gimutangi. Wane gixkalurupa.

Gewreyone Chinanu

Goyakalu goyaknu gatajiwniyachri

¹ Muchikawa Goyakalu gixo kata ga wa pnunnu rixa giynumsaletna wut-srukateni tokanchi geneklewatachinniya. ² Tye ralipregognekaka, Gituruya ruynumsatyawu. Walenwa rutakanru ptowrunanuka yoptotachripa. Waleya koxa psolchijnemnunanukaaka kamruta. ³ Psolpotuyako Ruru goyaknu ratajiwniya. Wale pixkapotuko rixa, ga wa ptowrupotunanuka yostatachri ruyakle tokanuya. Wa powratmukochiretinitkawu, teno Gajeru kgoyagknuru potuklesretate tuplata. ⁴ Goyakalutowrerune pnuterutu rix-potutatka, gi rixanu yoptogiwakatachri kiglepotlu wanna giwaka pnute.

Tsrunwa Geso Goyakalutowrerune pnute

⁵ Gi rixanu gi pagogneko gi satu gitowreru wane china Goyakalu: “Noturyi Pixa; tyegogne nwugenetyi.”

Ga wa wanepnute:

“Rurupno Gita ga wa Walepni Noturu.”

⁶ Ga wa wanepnute wa tyechijne ranikinitkalu muchinanu tsru Gituru, wane china:

“Pejnuruneko Goyakalutowrerune yoptsojityegitanru.”

⁷ Ga wa gitowrene wane chinpiranyegita:

*Giwekikalurune kamrutna gitowrene
ga wa kamrurewyegitjene katmerolkaka rixkaka.*

⁸ Seyni wa Gituru wane china:

“Pogirewle tuplapijere, Goyakalu,
gwagognenatachripni gike rixiniko mnikawnakatupni.

*Ga wa pogirewatyawaka kanojere,
poyagkaklewlu kanojerni.*

⁹ Pushiniklu poyagkaklewlu,
ga wa payegixlu mukochri.

*Giyagni Goyakalu, Poyakalute,
giyokgogoty tsru gimjklungi
pupxalune pnute.*

¹⁰ Ga wa
yinuwakikowakaya Pixa, Gitsrukaachi,
pekamruretlu psolchijneko.

Ga wa tengogne pumyo kamrutikalurni.

¹¹ Tyekakapni nikawnanuna,
seyni Pixa gwagognenatanu.

Pejnurkakako mkachri pixka rutsrugananumtanu.

¹² Ga wa sapwaklu pixka psaprurukanru.

Ga wa mkachri pixka kashrijetikolupa.

Seyni Pixa pixyawakakni Pixa.

Ga wa pwalaputkaka gi nikawnanu.”

¹³ Gi rixanu gi pagogneko gi wane chinru satu gitowreru:

“Npotuklesretate tputlatanu,
pkamnixjene nutakinpotunanuko
pujixi gitspangaprepa.”

¹⁴ Ga wa pejnuruneko giwekikalurune kamrurewaklerunni Goyakalu yokanata rupxakjetyapna gognewatikaluru yoptotachinepa.

2

¡Gi psonananru gognewatikaluru!

¹ Giyagni wumkata wanepnute yanshinikanyempotletlu wjemanrupi-rankakaya ma muknogamtyanupwu. ² Gi rixanu wa tokanchi Goyakalu-towrene ginkakletanrukaka poyegi rixinri, ga wa pejnuruko ma mumret-nuchi ga wa ma yijnaknuchi wanepotuko rixa saletkota, ³ ¿gi wixpoko may-ixawnaletanuna wa wma girukotkanuplu gipsonanru gognewatikaluru? Tyenwa muchinanu Gitsrukaachi ginkakletanru. Ga wa wixa yegi poyegitkalurni Wale yijnakotachineya. ⁴ Ga wa Goyakalu gimupgujatyana getkalurkakayma ga wa kogljurkakayma, ga wa gixo giyaklukakayma, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapiksatanrukakayma rixanshinikanutyawaka Wale.

Ptsotsotaji Goyakalutowrerune giyagokolutni rutaaka Geso

⁵ Gi rixanu gi wa gitowreneko chinanu Goyakalu yijnaakakna ginachri-gognepa gajene. Walenwa wunkakletpiranatanru. ⁶ Satu pasretaya wane china gipgujtaletlu:

¿Klunerni wa yineru

wa Pixa gishinikyawaklu,

ga wa yineru wgene petyawaklu?

⁷ *Pshinitsonu putowrerune giyagokolutni putakinitalu.*

Waneklu psagyetatnaklu pogirewluya

ga wa kagwakpiiruya.

⁸ *Ptowrunanuka putaka gijixipta rapukote.*

Gi rixanu ptowrunanuka yijnaakakini, gi satuna gixeta myijnaakaakotu. Ga wa xani gi wetlu ptowrunanuka Wale chinanu yijnaakaakaluru. ⁹ Seyni wetlu Geso gitowrene psotsotaji giyagokolutu gitaakaluru, sagyetatkaluru pogirewluya ga wa kagwakpiiruya gipukchi salewniyachri chinanu, wa Goyakalu gimutlewe chinanu Wale getumgiyaplu gipukchi pejnurune chinanu. Salewnalu chinanu mmagatikatu rixka

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu, wa Wale chinanu ptowrunanuka wane, ga wa Walenupni ptowrunanuka, wa gixo wugenene ranikini royaknu yegi, kigle getle rixlu salewnalu chinanu mmagatikatu rixkaku rognatkakikolna Gitsrukate. ¹¹ Gi rixanu kpashiri gixkaklewatachri ga wa kpashirine gixkaakalunetka satupjerutu ruyakatyana pejnuruneko. Giyagni tye chinanu gi rupatewa Geso chinretna gimolene. ¹² Wane china:

Pgiwaka nunkakanna nomolene.

Gapatjetachine tskalaya nshikaletinyi.

¹³ Ga wa wanepnute:

Gita gaponshinikanutanru Wale.

Ga wa wanepnute:

Getanno Gita, ga wa nwugenene

Goyakalu genekyano.

Gimolene pixka rixka

¹⁴ Giyagni gi rixanu wgenchine granchi ga wa giichi gapsatkalunni, waneko pixka rixa Geso. Manewata gipukchiya nikatyaplu wa gipukchi muchkonu waneyalutu. Walenwa kamchi gitsrukate. ¹⁵ Ga wa manewata koshpakyapna wanna yine, wa psoluko ruwekinriyna gostutkalune pixka

rixna, gi rixanu gipukchi pikachine rixanatna. ¹⁶ Gi rixanu gi wa Goyakalutowrerune rushatkapa galikaka, seyni Gawraklopishane rushatkapa. ¹⁷ Wale chinanu psolpotuyako gimolene pixka rumkata gixkota Geso, kgetwamonreru ga wa poyagkakachri Sasertote Gitsrukate potu rixinripa Goyakalunkakaya, mukochri rupekotinripa, wa yine mukochire. ¹⁸ Gi rixanu Gesoko yantaletlewluya salewniya, rumkata gipxakletna wa yantaletkalune.

3

Tsrunwa Geso Moysisi pnute

¹ Giyagni, nomolene, kphashingi, patomgakolungi tengogneya, gyanshinikanyegitanru wa yokanatkaluru ga wa sasertotene Gitsrukate potu wupgujtapiranyegitanruya. Walenwa Geso. ² Walenwa poyagkakachri wa rutakjeryegiya, Moysisi pixka psolupjiko walepjiya. ³ Gi rixanu rumuknu kagwaakalurni Geso Moysisi pnute rumalwutikulupa, wa panchi kamrutachri pixka kagwakpiratkalurupa panchi pnute. ⁴ Gi rixanu pejnurukopji kamrutkalurni pimrineya. Seyni wa pejnurkakako kamrutachri Walenwa Goyakalu. ⁵ Ga wa Moysisi galikakni poyagkakachri rixa psoluyako gipji, wane kamrurewatyachri pixka, rupgujtatyaplu ginkakletpiranatkalurkakapa. ⁶ Seyni Kristo wgenchi rixa gipjiyako. Walepjiwu wixa wa gaponshinikanrewlu ga wa galixkowlu kagwaklewluya wpyogegita gimretletini yoptukyawakpotunanuko.

Malixgajitkatu ma mixinitipa satu wa gixa

⁷ Giyagni wa Giwekikaluru Kpashiri chinyawaka:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,

⁸ Gi nshikpokwakgajitanu
wa wanna jigekanuwkaklewatirini pixka
yantaletlegogne yine mwiyawakaya.

⁹ Wa gitsrukatenni yantaletyawakno
rumata getanshinikanutyapnona.
Reta kamruretnona.

¹⁰ Gepkoxamkojemole walapu
njigekanuwyegitna nyi
gimuweekagognenatachinni.

Wane nchina,
‘Pupjegajognenatna. Gi rumatluna nogapkaka.’

¹¹ Gita kawchinanu nchinyawaka njigekannya,
‘Gi jiglokanruna napnanutyawaka.’ ”

¹² Getinwa, nomolene, muglegajitu ga wa malixgajitkatu, wa Goyakalu giwekachri gitspalatyachri ma mixinitipa satu wa gixa. ¹³ Seyni giykokakanu pagognemnunanuka xawakni chinikowakawa. Gi satuna gixa shikpokwakanshinikanutinripa mukochri yokwireya. ¹⁴ Gi rixanu wixa koxa Kristo waneyalunwu wa galikakni poyegi gimretle wixiniplu wegaponshinikanrewle yoptukyawakpotunanuko. ¹⁵ Wane chinkopshini:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,

gi nshikpokwakgajitanu
wa jigekanuwkakikowaka pixka
yantaletlegogne pochkewakaya.”

¹⁶ Gi rixanu ¿ginna wa jemachinemka jigekanuwkaklu? ¿Gi ge pejnuruneko wa Gigepto gishpakamtyachine Moysisiyima? ¹⁷ ¿Ginna wa

Wale jigekanuwnayegitanune gepkoxamkojemole walapu? ¿Gi ge wanakni wa mukochirewatachinni, wa gimannina yineru mwiyawakaya giknookalurni? ¹⁸ Ga wa ¿ginnanwa Wale kawchinanu wane china gi wa rapnanutyawaka jiglokanunna? ¿Gi ge malixaklenni? ¹⁹ Wetlu gi rumkata jiglokletanunna ma malixlenna chinanu.

4

Galikakpotunanu gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa

¹ Giyagni waneyawawu wixa gipiratkaluru tokanchi wa rapnanjixyawaka wjiglokinripa. Giyagni wpikanu wa satu gixate gi gimkata jiglokleta, magatachri getikolu chinanupa. ² Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaaka wutsrukateni pixka. Seyni tokanchi wanna jemanru gi wa rupxakna, gi rixanu gi wa galixlewlu ruyoptoka. ³ Gi rixanu wjigloklu gapnanjixikowaka wa wixa galixachinwu, wa chinyawaka:

*Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanuya,
Gi jiglokanruna napnanjixyawaka.*

Seyni nikatkalurutkani kamrure rekamruretinitkalu tye psolchijneko. ⁴ Gi rixanu pnusreta wane china, *payokgipregogne chininripiranaya, wa rapnanuta Goyakalu pejnuruyako kamrure payokgipregogne chininri.*

⁵ Ga wa gewi wane chinatnaka: *Gi jiglokanruna napnanutyawaka.*

⁶ Giyagni gi rixanu kagwaakaluru pimrine jiglokyaplu ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi muchinanu ginkaakalune gi jiglokanna ma malixlenuyna, ⁷ pagognetnakni Goyakalu gitaka. *Xawakni* gi pomshinigognenanukotkani wane china Wale, Tawi tokanuya, wa muchinanu chinikowakpotuko:

*Xawakni gyijnaktokanutinri,
gi nshikpokwakgajitanu.*

⁸ Gi rixanu Goswumka gapnankakanna gimka pagognetnaka runkakatakna gapnanutikowakapirana, wa walegognekaka giknoginitka. ⁹ Giyagni wanewalu wa gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa. ¹⁰ Gi rixanu girukokta jiglokinri wale gapnanutyawaka, wale koxa gapnanuta kamrureya, wa Goyakalu rapnanutinri pixka kamrureya. ¹¹ Giyagni wmuchkowa jiglokletanru tye gapnanutikowaka, gi satuna ma mujrukini-tipa tye malixkannuchi yaglu pixkalutuya.

Goyakalu tokanu giwekachrini ga wa kamrurewpotutachrini

¹² Gi rixanu Goyakalu tokanu giwekachrini. Kamrurewpotutachri. Pejnuruko gepnokaka gwasputachri yoglolewapi pnute gepragaspurpotni. Yoswaklewopotuta rutspatgapotutikolupa shinikanchi ga wa giweklu ga wa yoklechi ga wa rashichgapu. Ga wa rumata getlu wa gaschi yanshikanrewle ga wa rushinikanru. ¹³ Maleshlu giyakotkaluru mupgujewnakatu Goyakalu getanu. Seyni pejnurkakako mushyatkotu ga wa pgujeru potu wetjeruygale getanu. Ga wa Walenwa wugitanrupa.

Gesonwa sasertote Gitsrukate potu

¹⁴ Giyagni waneywu tsru sasertote Gitsrukate potu tengogne yachritka. Walenwa Geso Goyakalu Wgene. Giyagni wumretgognenatanru wupguj-talewle. ¹⁵ Gi rixanu gi waneywu sasertote Gitsrukate potu wugroklekaka mumkata getwamonretkatu. Seyni psoluyako yantaletika wixa pixka seyini mmukochiretpotni Wale. ¹⁶ Giyagni gi wa popiklerunekwu gaayegitanru rumutlewatyawaka wagirewle tuplapijere, getwamonutkalunepwu ga wa wukshikyaplu gimutlewlu rupxakyapwu wmagatinripapkopa.

5

Sasertote Gitsrukate potu gitakikolu

¹ Gi rixanu yinerni pejnuruko sasertote gitsrukate potu. Yinetskala tsoमितकलुरु ga wa gitaakaluru yine chinanu yayegityaplu Goyakalu. Rutaaka ranikjetyaplu genekashlukaka ga wa genekashlu giylatkalurkaka mukochri chinanu. ² Rumkata yiglepotuko getletna mumatkane ga wa pupjetachine, gi rixanu wale koxa gigroklukaka rumata. ³ Giyagni yineko pixka waleko chinanu koxa rumkata ganikletlu giylatkaluru mukochri chinanu.

⁴ Gi wa satu waleko ginshinikanuya rutaknawa tye pixka kagwakpiratkalurupa, seyni Goyakalu tomanganrupa, Gaaro pixka. ⁵ Waneko pixka rixa koxa Kristo. Gi Walenanuko galixkotnawa wa sasertote Gitsrukate potu rixinri. Seyni rutaklu Goyakalu, wane chinjeru:

Noturyi Pixa. Tyegogne nwugenetyi.

⁶ Satu tokanchi wane chinyawakatnaka:

Pixni Sasertote Gitsrukatepotyi.

Gwagogenatachryi Marchisite gitakikolu pixka.

Geso salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga

⁷ Gimaneclu gichko chiyagleyma ga wa giktegayma Geso gagjigogneyegjetlu rumkata gognetkakjeru gipukchiya. Ga wa gigitkalurni gi rixanu kagwakpiraklerni. ⁸ Wgenchimbani, seyni salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga. ⁹ Ga wa mmagatikatu rixinitka Geso, pejnuruneko yijnakotachine gognetkakachri rixa gognawatikaluru gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁰ Sasertote Gitsrukate potu giwaktatikolu Geso Goyakalu chinanu, Marchisite gitakikolu pixka.

Galixachine tsrune pixkalune mixkane

¹¹ Tye tokanchipirana waneywu gixo kgimalu wunkakletanrupmaka, seyni majnakongi. ¹² Gi rixanu gi pomshingognenanukotkani gimkata ginkaklewletmakatka, seyni gmaga gimepe ginkaakanatkawa muchinanu gimatkaluru Goyakalu tokanupirana. Tnuchga galukanatawa. Gi wa shikolu niikaluruko galukawa. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tnuchga gapsatkalune, masruntokanutkanni poyagkaklewlu tokanu. Gi rixanu mturunpotni. ¹⁴ Gi rixanu wa shikolu niikaluru tsrunenupni. Wa gasruga kamrurewlenshinikanutachine chinanni rumata getletluna kigleru ga wa gektutu.

6

Kristopirana romkagitinripna

¹ Giyagni wa Kristopirana muchichachri wuknogamtanuchi. Wkosekanuchi mmagatikatu shinikanchi yegi. Gi walpokotanutnaklu tokanchi genshinikanutinripa, kamrurchi muweekatu gma kamrutinitpatka. Gi wa Goyakalu galixikulupirana koxa walpokotanutnaka. ² Gi wa ginkakikulopa koxa katlupiranaya, ga wa gitakamyogogolupiranaya, ga wa gipnachine yotunrepiranaya, ga wa giklukanuwnayegjixikolu gike rixiniko mnikawnakatupiranaya. ³ Ga wa wane wixa kosekletanu galikaka wa Goyakalu gichichinipulu.

⁴ Gi rixanu rujrukinipna wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune gi rumkata gerotewkakletkona. Mumkatkotni wa muchinanu pokamlatyeginatkalune, ga wa tengogne genekashle getumganatachine, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune, ⁵ ga wa Goyakalu tokanu ga wa ginachrigogneshapa giyakle getumganatachine wa kigleru rixinri, ⁶ wa rujrukinitkana, gi rumkata gerotewkakletkona renshinikanutinripna. Gi rixanu wannanshinikanuya koroshishkita rutakatnamluna Goyakalu Wgene. Pejnurune getanu kapatmenuru rixpiranyegitluna.

⁷ Chiji pixka rixna. Gi rixanu wa chiji wa gina gapokjetachri rachikchijita ga wa tseruwnakaklu gitaklu rupxakyapna wanna chinanu gitaakaluru. Tye chiji giglenshinikanyegitkaluru Goyakaluya. ⁸ Seyni wa chiji kona ga wa kawshiri gwanru, muglegetkotni. Psotsotaji magata kamakpiratkalurupni. Yoptukyawakapni wa ralginripa.

Kiglerpirankaka ga wa gognewatikalurupirana gipxaklewatachrikaka

⁹ Wanemka wchina yanumsayegletgi, seyni, wushinikanune, kiglerpirankaka tye pnute ga wa gognewatikalurupirana wumaponshinikanutgi. ¹⁰ Gi rixanu Goyakalu gi wa mpoyagkaakatni wa rumuslawatyaplu gkamurre ga wa gishiniklewle, Wale giwaka chinanu gishiniklewleya gixa gipxakjeretna kpashirine, ga wa xanigognenanu gipxakna. ¹¹ Ga wa walukpotutlu wa satkakgi gixa waneko pixka gixanu jmererpotupy, psolpotuyako pkgawakpotutinripa yoptukyawakpotunanuko. ¹² Giyagni gi wa gma mernuwatanu gonuka, seyni gipiratkalurkaka yoptotachine gyimanu galixlewlyu ga wa gaktanshinikanrewlyu.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹³ Wane rixa Gawrani rupiratini Goyakalu. Gi rixanu maleshlu satu Wale pnute tsru “Wale kawchinanu” chinyegitanrupmaka, *Walenanuko*, “Gita kawchinanu,” *chinnawa*. ¹⁴ Wale wane china, “*Galikakni nuglenshinikanyempotutanyi*. *Nuxolewnakakyempotutanyi*.”

¹⁵ Giyagni wane rixa kashnantakanshinikanregognenatinri yoptotlu Gawra gipiratkaluru.

¹⁶ Gi rixanu wa yine wanna pnuterutu kawchinanu chinna. Ga wa pejnuruko yoptopirkaklu wa nikatkoklunotka poyegitpiranatkaluru wale kawchinanu chinruya. ¹⁷ Mkashrijetkotu Goyakalu. Wa tye Goyakalu galuka gekakgityapna wanna Gawra wa gipiratkalurkaka yoptotachinepa. Giyagni Walenanuyako poyegitpirananru Wale kawchinanu chinruya. ¹⁸ Giyagni gepi shinikanchi mkashrijetkotkaka chinanu wkagwakpotutlu psoluko Goyakalu gipiratyawu. Walepiranaya gi rumkata weyawleta Goyakalu. Wale chinanu psolmukchonuko wumnanuukaka. Gi rixanu wixa gasukamta wkashichyaplu wkagwaklewle rupiratyawupirana. ¹⁹ Tye wkagwaklewle muchkotanshinikanutwu. Poyegitkakanshinikanutwu. Ga wa gitokosretate potu wanetkalu wkagwakanatanru, wa Goyakaluyempotuko, ga wa gimaletachrichrata gitokosretate potu jiglokachri. ²⁰ Wixa chinanu wane jiglokakta wa wkosekjeru Geso. Walenwa Sasertote Gitsrukpatpotgognenanuko, Marchisite gitakikolu pixka.

7

Marchisite, Sale pogirewatyachri

¹ Gi rixanu tye *Marchisite, Sale pogirewatyachri, teno gajeru potu Goyakalu sasertotete rixa, wale yoptotaplu Gawrani, ruylatikowakanna pogirchinni satokyachritka*. Wale giglenshinikanyegitlu Gawra. ² Gawra kotspalatyalu

pejnurkakako pamolete. Walenwa Marchisite muchinanu yokakikalurni poyagkaklewlu pogire. Wanepnute *Sale pogire.* Walenwa giglewan-shinikanrewlu pogire. ³ Gike ruruta. Gike runrota. Rutsrukatenni mapiranyegitni. Gi yinuwakgognetya. Gi koxa nikawnagiwekleyawakako. Goyakalu Wgene pixka gixkaluru. Mutuka sasertotetlegognenatkatu.

Tsrunwa Marchisite wa Rewiklopushane sasertotene pnute

⁴ Getanru. ¡Gi psopiranyeginanuktalu wale Marchisite! Wa tsrupotni git-srukaachiini Gawrani wa muchinanu giylalu rawinri pamoletkaka renekle. ⁵ Galikakni Rewiklopushane, sasertote gitaakalune towutka yoptotyaplona yine wane gixle pamolete, Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. Gi-molenna potu yoptotalona. Gawramannimka ruyakatyanna. ⁶ Ga wa Rewinane gitsrukatenni maleshayalutu, walenwa Marchisite, yoptotlu Gawra wane gixle pamolete, ga wa wale giglenshinikanyegitlu Gawra, wa gipiryegitkaluru. ⁷ Gi rugjetka wa tye: Wa tsru potu giglenshinikanyegitlu kayagokolutu. ⁸ Ga wa gewi pamoletkaka yoptotna yine gipnachinepa. Ga wa wane yoptotyachri Marchisite gipgujatkalurni ruwekinriwa. ⁹ Ga wa wumkata wane chinreta wa Rewi koxa wa pamoletkaka yoptojetachri, Gawraya renekle pamoletkaka. ¹⁰ Gi rixanu ratjirumane rawanatininwa wa Marchisite yoptotapinri.

Magatyachinni wa Rewiklopushane sasertotene

¹¹ Giyagni wa mmagatikane rixanmakna sasertotene Rewinane kamrure chinanu, waneklu ¿klumka galuukaluru wa satu Sasertote gipgujewnakaakomka Marchisite gitakikolu pixka? Gi wa Gaaro gitakikolu pixka chinkalurni. Gi rixanu wa sasertotene Rewinane kamrure chinanu gitaakaluru Tokanchi Yokanatkaluru, wa yine gitakyegitikaluru. ¹² Giyagni kashrijetkoklunmaka sasertotene gitakikolu, waneklu koxa rumkata kashrijetkota Tokanchi Yokanatkaluru. ¹³ Gi rixanu tyekaka chinpiranyegitkaluru, panerni. Wanna gi satuna genekashlu yochpikowakakwa getlewatyachrini. ¹⁴ Gi rixanu gimatpotutkalurni wa Gotalopishni wa Wutsrukate. Ga wa Moysisi gi wa sasertotenepnirana chinaajitna nyinerune.

Satu Sasertote Marchisite pixkalutu

¹⁵ Ga wa pgujetanurpotni wa Marchisite pixkalutu rupgujewinri satu Sasertote. ¹⁶ Gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gitaakaluru Geso, gi rixanu manchipiranni Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni giweklu mnikaw-nakatu giyakle chinanu gitaakaluru. ¹⁷ Gi rixanu Walenwa gipgujatkaluru: *Pixni wa Sasertotgognenanyi, Marchisite gitakikolu pixka.*

¹⁸ Gi rixanu muchinanu yokanru galikakni giknookalurni muchkotu ga wa mumkatkatu rixinri chinanu. ¹⁹ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gi satuna mmagatikatu rixkaka. Seyni wanepnute kigleru kagwaklewle galikakni wane rixkaklu, wa kigleru kagwaklewle Goyakalulu gitakyegitwu. *Wale chinanu wkayegiklu Goyakalu.*

Gaponshinikanutkaluru wa kigleru potu gipiratkaluru tokanchi

²⁰ Gi wa Wale kawchinanu chinrumigetni Wale. Gi rixanu pimrine sasertotene gi wa Wale kawchinanu chinyegitna Goyakalu. ²¹ Seyni Wale kawchinanu chinru rumutakika Wale, wane chinjeru chinanu: *Wale kawchinanu koschekatka Gitsrukaachi. Gi kashrijetanshinikanutanu.*

“*Pixni wa Sasertotgognenanyi,*” chinru.

²² Gi rixanu Waleko kawchinanu wane chinyawaka Goyakalu, pnuteyaka kiglepotlu wa gipiratkaluru tokanchi Geso giglepokyegitanru.

Sasertote gwagognenatachriwa Geso

²³ Wannani gixo sasertotenni galikaka rixnina, gi rixanu gipukchi gimale-tanna ma momkaagogenatinitipna. ²⁴ Ga wa Geso gwagognenatachri-rixinri, mkashrijewnakatu sasertote rutakikolu. ²⁵ Wale chinankoxni psolpotunanuyako rumkata gognetkaketna wa Wale chinanu Goyakalu yegi yachine. Gi rixanu ruwekgognenata wanna chinanu ragjigogneyegit-nriipa.

Gesni wa Sasertote mmukochiretu

²⁶ Gi rixanu tye pixkalutu rumkata gixleta sasertote gitsrukate potu wixanupa: kpushiri, muklukanuwnakatu, powralu, kmukochirerune kotspalatikaluru, ga wa tengogne pnute teno gajeru potu. ²⁷ Gi wa wannani sasertote gitsrukatenpotni pixka rixa magjeretya Wale, wa pagognemnunanuka ranika genekashletnina giylatkalurkakapa muchinanu gapka wannako mukochirna chinanu, ga wa wanepnute yine mukochire chinanu. Gi rixanu Tye pakatapje Walenanuko genekashatnawa giylatkalurupa rixinri. ²⁸ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gitakna yine gigrokachine sasertote gitsrukate potu rixinripna. Seyni wa tokanchi Wale kawchinanu chinruya, wa Tokanchi Yokanatkaluru gapkatatachri. Ga wa tye tokanchi Wale kawchinanu gitaklu Gituru mmagatikatgognenanu, sasertotene Gitsrukate potu rixinripa.

8

Tengogne gajeru kpashiwakapi Sasertotete

¹ Tyeipirana gonra wane chinkalurkaka: Tye pixkalutu sasertote Gitsrukate potu waneywu. Walenwa tsru potu tengogne gajeru tuplapijere potuklesretate tuplatachri. ² Kpashiwaka ga wa Goyakalupji potu kamrure-watychrini, wa Gitsrukaachi panatanruni. Gi wa yineru panatanruni.

³ Gi rixanu pejnuruneko sasertote gitsrukate potu gitaaka ranikyapluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Giyagni galuukalurni waneya rix-inripa tye Sasertote koxa pagixanu ranikinripa. ⁴ Giyagni tyechijne gwachri rixkamka, gimka sasertotepni, gi rixanu wanena genekashlukaka ganika-chine wa Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. ⁵ Tengogne gajerkaka yaglu ga wa mayawle kamrurewatyana wanna, wa Goyakalu gixa yokan-retyawaklu Moysisi, wa wale kamrutinripatka Goyakalupji. Wane chinru: “*Petpotutanru, wanepotuko pkamrutinripa yaglu pixka, magka pekakgitikolu pixka.*”

⁶ Ga wa xani Kristo gapkapatkalu wanepnute kigleru potu kamrurchi, wane rixa kigleru potu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kiglepokyegik-lerni. Wanepnute kigleru gipiratkalurkakapiranaya gitaakaluru.

⁷ Gi rixanu wa muchinanu Tokanchi Gipiratkaluru ma magatkanumka, gimka galuukalurni wa gepi chininri. ⁸ Gi rixanu ruklukanuwnakakinna, Goyakalu wane china:

“*Getanu. Gigogne ginanu,*”

china wa Gitsrukaachi,

“*Gerotu gipiratkaluru tokanchi nupiratinna Gisrayiliklopishane ga wa Gotaklopishane.*”

⁹ “*Gi wa gipiratkaluru tokanchi pixka*

*Wa nupiratyana wa rutsrukatennina
Walegogneni wa nkosemyomtna
wa Gigitochijne nkoshpakyapna.*

*Gi rixanu wannani gi gomkagitlu
nupiratanru tokanchi.*

*Ga wa Gita gi wa nuslagyana,”
wane china Gitsrukaachi.*

¹⁰ *“Wanepnute ruknoogognetinitka walegognekaka,
tyepni wa gipiratkaluru tokanchi,
wa Gisrayiliklopishane nupiratinri,”*

china wa Gitsrukaachi.

*“Ginshinikanna nutakinna ntokankaka
yokanatkaluru.*

Wale nyongajitanna.

Gitapni wa Royakalutna.

Wannapni wa nayinerutene.”

¹¹ *“Gi wa satkaka yimakanru gipokchi gajeru,*

Gi wa satkaka gimoleneko,

wane chinachrimka,

‘Pumatanru Gitsrukaachi’.

Gi rixanu pejnuruneko gimatanutkano,

mturu potu ga wa tsrupotuymananuko.

¹² *Gi rixanu kgetwamonuklerupno
ma poyagkaklewleyna.*

Gi wa nushinikanutkalu mukochirna.”

¹³ *Wa gerotu chininri, kapokotu rixkaklu muchinanu chininri. Wa kapokotu ga wa tsrutsoleji gixachrinatka psotsotaji magata rangamtinripa.*

9

Chiji gajeru kpushiwakapji

¹ *Giyagni waleko muchinanu Gipiratkaluru Tokanchi waneylu kamrurchipirana gitakikolu. Ga wa waneylu kpushiwaka tyechijne gajeru.*

² *Gi rixanu kamrutkaluru panchi. Muchinanugruko wanerwa katalgapi ga wa jimapro gwyawakakwa, ga wa jimaprokaka gekakgitkaluru. Tyenwa Kpushiwaka chinkaluru. ³ Ga wa gepi chininri gimaletachrichrata tukasreta wanneru pagruko, Kpushiwaka potu chinikowaka. ⁴ Wananaro pgamlu-pagiri yochpikikowakakwa kori kamrutikalurokwa, ga wa topaji gipiratkaluru tokanchi gwanro, psolusretako kori makatikaluro. Topaji wanero kolpeto koripro mana gwanro, ga wa Gaaro kanojere gipweretachri, ga wa yonatkalurushpata gipiratkaluru tokanchi yegi. ⁵ Wala gompaji rawna giwekachine kpushirine yochigatyawaka gajene yaglu, gipoyikgikowaka chikletyegitachine. Ga wa xani gi wa tyepirankaka pnunnu gixachri rumkata ginkakletpotuta.*

Genekashlukaka giylatkaluru magatyachri

⁶ *Wane rixa kamrutkota tyekaka, muchinanugruko jiglokjetyawakna sasertotene wa poyagkaka kamruretinnripna. ⁷ Ga wa gepi chininrigruko pakatapje pawalapkaka jiglokjeta sasertote gitsrukate potu walepje. Gi wa granchimigieya jigloka. Wale ranikgenekashleta waleko chinanu ga wa yine mukochire chinanu wa ma mumatanutukna mukochirewatinriyna. ⁸ Tyeya rekakgitwu wa Giwekikaluru Kpushiri,*

wa mupgujetgapotkotuwa kphasiwakpotgapo, rawinikopshiniwa muchinanupji. ⁹ Walenwa tyegogneshaklupa yaglu. Wane gixjetikowaka ranikjetluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Tyekaka gi gimkata muklukanuwnanshinikanutkane gixkaklepotutna wane gixa kamruretachine. ¹⁰ Tyepjepiranayni wa niikalurkakaya, ga wa girkalurkakaya, ga wa pnumnu gixachri gerkalewlukakaya. Walenwa manchipirana gitakikalurkaka, potukatpotutkoklunpotunanuko gitaakaluru.

Koshpaklewlw gike rixiniko mnikawnakatu Gesogra chinanu

¹¹ Ga wa kayegika Kristo. Walenwa sasertote Gitsrukate potu kiglerkaka ginachripa chinanu, wa tsrupotupji chinanu ga wa mmagatikatapji, gi wa myochi kamrutikaluru. Walepjinwa gi wa tye giyakotikowaka gajerni. ¹² Kristo jigloklu kphasiwaka potu. Pakatapje jiglokatkalu. Gi wa chiwogragayma, gi wa waka wgenekogragayma, seyini Waleko gigragayma jigloklu. Wane rixa gapkapletlu yine koshpakikolu gike rixiniko mnikawnakatu. ¹³ Gi rixanu chiwograga, ga wa jeji wakagraga gitslaptagatikolu, ga wa waka yochpiikaluropagi jipolotkaluru gimuterune yegi kphashirine rixikolupna powratmanetikolupna. ¹⁴ Giyagni jgi papowrananukta rixkakna Kristograga! Walenwa Giwekikaluru gike rixiniko mnikawnakatuya Walenanuko geneknawa. Muklukanuwnakane rixkakwu Goyakalyegiya. Wuklukanuwnanshinikanutinri, Geso powratyawu kamrurchi muweekatuya, Goyakalu giwekachri wkamrurewyegitinripa.

Gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu wuglepokyegitka

¹⁵ Giyagni kiglepokyegikleru rixa Geso wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu. Ga wa Wale gipnale chinanu kaspukyegitatkana wa ma mumretkalchinanruna muchinanu gipiratkaluru. Wale chinanu wa tomgakalune yoptotanruna wa gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶ Gi rixanu gipiratkaluru yoptotachripa gimkata gipgujaletlu wa gipiratanchi gipnale. ¹⁷ Gi rixanu yineru giparatanru wa rupninrigogne yoptotokolupa gike gaprini ruwekiniwa wale yineru. ¹⁸ Giyagni gi wa muchinanu gipiratkaluruko granchi migje gitaaka. ¹⁹ Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru yokanrekaka, wa pejnuruneko yine runkaakoklunutka Moysisiya, waneklu wale koscheklu chiwograga ga wa waka wgenegrage, gonuyma ga wa gowegapixi seroluyma, ga wa gisoposhegi. Waleya rutslaptagatlo kiruka, ga wa pejnuruneko yine rutslaptagata. ²⁰ Wane china: Tyenwa *Gesogra Tokanchi gipiratkaluruya, wa Goyakalu yokanyegityagi*.

²¹ Waneko pixka granchiyima panchi rutslaptagata, ga wa pejnurostonkaka Goyakalu kamrure chinanu. ²² Ga wa pejnurunshinikankakako, granchiya powratka, wa chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa granchi ma muyookanu, maleshlu kaspukmukochirewlu.

Kristo pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu

²³ Gi rixanu tengogne gajerkaka yaglu wane rixa gimkata powratkota, seyini walepotuko tengogne gajerkaka, tyekaka pnute kigleru giylatkaluruya powratka. ²⁴ Gi rixanu gi wa myochi kamrutikaluru kphasiwaka jigloka Kristo, wa galikakpotunanu kphasiwaka yaglupje, seyini tengogne gajeru kphasiwakpotuko jigloka, wa xawakni Goyakalu getanu rupgujewinripa wixa chinanu. ²⁵ Gi wa gixo kata renekinipwa wa sasertote gitsrukate potu pixka, pawalapkaka kphasiwaka jiglokna nikchinegragayma. ²⁶ Wane rixkamka rekamruretkoklunuyakawamka tye psolchijneko, gixkatmaka

runkata salewnaleta. Ga wa xani poyagkakgogneshletinitka, pakatapje rupgujewna ruknoka mukochirewlewatnripa, reneknawa giylatkaluru rix-inripa. ²⁷ Wane rixa gitakikotna yine pakatapje rupninripna, wanepnute rutakyagokikolupna. ²⁸ Waneko pixka rixa Kristo. Pakatapje reneknatka waleko mukochire ranikinripa chinanu. Ga wa gepi kata chininri mukochri migje, kagwakpotutjene rupgujewnayegitanu rognetskayapna.

10

Jeji wakagra ga wa chiwograga

¹ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya gi wetpotutawalu psoluko kiglerkaka wa waneyapwu. Mayawle pixka wetyalu wa kamrutkalurkakatka. Gi wetawalu gi pixka rixpotuta. Giyagni waleko giylatkalurkaka pawalapumnunanuka mutuka genekjetkotu, gi pagogneko rumkata mmagatikane gixkakletna kayegikachine. ² Wane rixkamka ¿gi ge rutuka ganika genekashletmakna? Gi rixanu pakatapje powratkoclunmakna kyonogiklerune, gi wa kmukochirerune rumata getletinmakwana. ³ Seyni tyekakaya pawalapumnunanuka rushinkapka mukochri. ⁴ Gi rixanu jeji wakagra ga wa chiwograga gi gimkata kaspukletlu mukochri.

Genekashlu giylatkalurni wa Gesomane

⁵ Giyagni tyechijne rakanginitka Geso, wane china:

*Genekashlu giylatkalurkaka
ga wa ganika genekashletkalurkaka
gi paluka.*

Seyni manchi puglepokotyano.

⁶ *Genekashlukaka psoluyako yochpiikalurupa
ga wa genekashlukaka mukochri chinanu,
gi puglereta.*

⁷ *Giyagni wane nchina, “Petanu. Gewno Gita.
Kirukamtapoyi nyonpiranyegitika,
Wa pushinikyawaka nkamrutnripa,
Goyakalu.”*

⁸ *Wa rogwaka chinyawaka, “Genekashlu giylatkalurkaka ga wa ganika
genekashletkalurkaka, ga wa genekashlukaka psoluyako yochpiikaluru, ga
wa genekashlukaka mukochri chinanu, gi paluka. Gi koxa pugleretlu.
Tyekaka Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka ganikjetkaluru.”*

⁹ *Wanepnute wane china, “Petanu. Gewno Gita, wa pushinikyawaka
nkamrutnripa.”* Wa muchinanu genekashlukaka konatka, gepi chininri rutakyapa. ¹⁰ *Wane rixa gishinikletyawaka chinanu kpashirine
gixkaakalunwu, Geso Kristomane pakatapje ganika genekashletkaluru chinanu.*

Satupje ganika genekashlewlu giylatkaluru

¹¹ *Ga wa pejnuruneko sasertotene pagognemnunanuka tunwa kamrurenata. Ga wa gixo kata rumepe ganiklejetluna walekotnaka giylatkalurkaka. Tyekaka gi gimkata konretlu mukochri. ¹² Seyni Geso pakatapje ganiku giylatkalurupa mukochri chinanu. Wanekluyakawa Goyakalu potuklesretate tuplagognenatatka, ¹³ wanepnute kagwakinripa kamnixjene gijixipta rapukote gitaakoclunpotunanuko. ¹⁴ Gi rixanu satupje ganika*

genekashlewu chinanu mmagatikane rixkakgognenatna wa kpashirine gitaakalune.

¹⁵ Ga wa Giwekikaluru Kpashiri koxa gipgujtatwu. Gi rixanu wane chininitka:

¹⁶ “*Tyenwa gipiratkaluru tokanchi
nupiryegityapna ruknoginpatka walegognekaka,
china wa Gitsrukaachi:*

“*Rajiyna nenekinna Ntokanu Yokanatkaluru.*

Ga wa ginshinikanna nyonatinna.

¹⁷ *Ga wa mukochirna ga wa pne rixlena
gi nushinkapinitkana.”*

¹⁸ Gi rixanu wa tyekaka kaspukikowaka, waneklu maleshatkalu ganika genekashlu mukochri chinanu.

Gerotu gatnugapo ga wa gatnugapo giwekachri

¹⁹ Giyagni, nomolene, gi wa popiklerunekwu kphashiwaka wjigloka Gesogra ga chinanu, ²⁰ gerotu gatnugapoya ga wa gatnugapo giwekachriya. Walenwa wjigloka Wale kamrutanru gerotu wixa chinanu wa gimaletachrichrataya. Tyenwa Gesomane. ²¹ Ga wa gi rixanu tsru potu saserote Gitsrukatpotu waneywu wchinini Goyakalupji chinanu, wkayegikanru. ²² Wkayegikanru potukgajirunepwu ga wa kgaponshinikanuklerunpotopwu walixlewe chinanu. Gitslaptaagajitkalunepwu Gesogragaya giklukanuwnanshinikanutnacinwa muglenchiya wma mixinitipa. Ga wa gerkamanetkalunepwu gonu powragaluyma. ²³ Poyegirunwu womkagi gipgujtaletlu wkagwakanrupirana. Gi rixanu poyagkakachrinwa gipirat-achri. ²⁴ Wyanshinikanyegkakpotutanu, wkomyekanshinikanakinripa wushiniklewatinripa ga wa kigleru kamruchi wkamrutinripa. ²⁵ Gi wa wkaspuka gapatjeretanu wa pimrine gixjetyawaka pixka. Ga wa wanepnute gixa gapatjeretanu ga wa giykokakanu wa geta kayegikogneretinpatkalu, wa Gitsrukachigognepa.

Giklukanuwnayegixlewlupa wa wixako wushinikanuya wmukochirewatinipa

²⁶ Gi rixanu wali yoptoretinitkalu wa galikakpotunanu tokanchi ga wa wumatinitkalu, wixako wushinikanuya wmukochirewatinipa, wanepnute gi wa rawatka genekashlu giylatkalurupa mukochri chinanu, ²⁷ seyini giklukanuwnayegixlewlulu kagwakikolu tsru pikluyma, ga wa xirnachri pixkalutu jgekanchi wa kamnixlewatachine kamakatachripa. ²⁸ Moysisi tokanu yokanatkaluru giknokachri gepi, mapa gipgujtatachine chinanu rupnanu metwamonutkotu. ²⁹ Giyagni ŷgi pixkalutunuanakta salewakchi gkagwakyalu rumuknu retikolupa wa Goyakalu Wgene gekutetachri, ga wa Giwekikaluru gimutlewatachri geyikachri? Walenwa granchi gimuteru kagwawachri, wa gipiratkaluru tokanchi chinpiranyegitanru granchi. Walenwa kpashiri rutakjeru gipiratkaluru tokanchi. ³⁰ Gi rixanu wumatlu wa wane chinachri:

“*Gitanni gapnuuchipa. Gita gapnurewatanu.”*

Wanepnute wanechinatnaka:

“*Gitsrukaachi gitakyagokanutkana rayinerutene.”*

³¹ Piikalurpotupni wa yineru gijrukini, wa Goyakalu giwekachrimyo rapokinri.

Wumkata kashnantaklegognenata walixgognenatinri

³² Seyni gishinkapanru muchinanugognekaka, gepokamlatyegitkoklunu, wa gkashnantakgoggenatyawaklu tsru yagotlu nsaewninrikakaya. ³³ Psoji wa gixa yangikolu ga wa pejnurune getanu nsaletikolu. Ga wa psoji waneko pixka pnumnu gixkoklunu gixa gimatanune. ³⁴ Gi rixanu gimata getwamonretna gostutkalune. Ga wa gimuwatachingi wane gixle getasha konretka. Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute kigleru ga wa gwagogenatachrikaka waneygi.

³⁵ Giyagni gi giknokanru gaponshinikanrewle wa wale chinanu wanepnu tsru gapnutikolu. ³⁶ Gi rixanu gixa ginkata kashnantaklegoggenata. Wa Goyakalu gishinikanru gkamrutinpatka, gyoptotanru wa gipiratkaluru.

³⁷ *Gi rixanu pshinitsonuui magatawa*

Ga wa ginachripa gapokanu.

Gi wa ramganatanu.

³⁸ *Ga wa poyagkakachri Gitanu*

giwekanu ralixleya chinanu.

Seyni wa yoxigikini

gi wa ruglenshinikanutanno.

³⁹ Seyni wixa gi wa yoxigikachinwu wamginripmaka, seyni galixachinwu waneya wixinripa wuwekinri.

11

Gi gixachrinwa galixlewlu

¹ Galixlewluni wa galikakpotunanu waneyatkawu wkagwakanrukaka. Ga wa galixlewluni wa rumatpotutikolu wa wane rawinri metkotkaka. ² Gi rixanu ralixlena chinanu kiglepiranyegirunni gitsrukaachinni.

³ Walixlewleya wumata jemlu wa katagirsagkaka ga wa tye psolchijne koxa gilepokotkaluru Goyakalu tokanu chinanu. Wane rixa wa mupgujewnakatkaka ruyakaty wa getkalurkaka.

Gawili, ga wa Genochi, ga wa Nowe galixle

⁴ Galixlewlu chinanu Gawili ganikyegitlu Goyakalu kigleru genekashlu giylatkalurupa Kayninu pnute. Galixlewlu chinanu gipgujatkalurni poyagkakachri rixinrini. Gi rixanu Goyakalu gipgujatlu renekashlekakni. Galixlewlu chinanu gipnachrinimkatkani seyni yanumsatachri pixka rixawa.

⁵ Galixlewlu chinanu raniikatka Genochi gipukchi ma metinitipa. *Gi wa rukshiika gi rixanu Goyakalu ganikatkalu.* Gi rixanu wa maniikonuwa wane rixa gipgujtaletka wa wale *giglenshinikanutlu Goyakalu.* ⁶ Gi rixanu wa yineru galixlewlu migje gi ginkata giglenshinikanretlu Goyakalu. Gi rixanu Wale yegi yachri ginkata galixleta wa wane rixinri Goyakalu ga wa rujgapotutjene gapnutachrini Wale.

⁷ Goyakalu ginkakagnaputlu Nowe ma metanutuwapirana. Kagwakpiratachri Nowe, ralixle chinanu kamrutlo tsro pumle wa gipji gajene gognetkakikolupa. Wane rixinri ruklukanuwnakakna tye psolchijneko gajene. Poyagkalewatachri rixka ralixlewle chinanu.

Gawra ga wa Sara galixle

⁸ Tomgakalurni Gawra, galixlewlu chinanu yijnakota. Wane yiyatka. Yop-tochijnetyawakapa yatka. Rushpakamatka mumatkatni wa yiyawakapa.

⁹ Galixlewlu chinanu gipiratikowaka chiji rawananumta wajra gajeru pixka. Mkachripjikaka rawananumta Gisaakayma ga wa Gakowoyma. Wannanwa waleymalune waleko gipiratkaluru yoptotachinepa. ¹⁰ Gi rixanu kagwaklu

pokchi gichko poyegitkaluru. Wa pokowatachri ga wa kamrujixachri walenwa Goyakalu.

¹¹ Galixlewlu chinanu walako Sara wugenewata wa tsrotsoleji tixinitka ga wa topapko giknogyatkalo. Goyakalu giyakleya tyoptota toklopishanepa tkoshpakirinpa, gi rixanu tkagwaklu poyankakachri wa tumpurigijeru.

¹² Giyagni satupje yineru, ga wa wale gipnachri pixkalutu, ruxolewniyna gixolune potu. Wa tengogne gajeru katagirkaka pixka, ga wa tsru wenus-puwnaga gajeru ksatupagi, mumkata yantaletkotupagi, ruxolewniyna.

Wajra gajenni tyechijne gwanatachinni

¹³ Kalixaklerunni gipnana pejnurunniko wanna nyi, wa gipiratkaluru myoptotkanniko. Seyni gowukayako retyaluna. Rumuwyeqitluna. Wannananuko gipgujtatnawa wajra gajenni ga wa maleka giyakatyachinni rixna tyechijneya. ¹⁴ Gi rixanu wane gixachine gimatkakwu wa gichi-jnepotupna rujgana. ¹⁵ Ga wa rushpakchijnyawakna galikaka rushinikin-makna, kagognepmakna satokinripmakna. ¹⁶ Ga wa xani wanepnute kiglewakchijne raluka gapkapletna. Walenwa tengogne gajerchijne. Giyagni Goyakalu gi patewata wane chinikolu Royakalutna. Gi rixanu Wale galpokotyana pokchi.

Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa Gosi

¹⁷ Yantaletkoklunu Gawra, galixlewlu chinanu ranika genekleshatyaplu Gisaaka. Gipiratkalurkaka yoptotachri ranika genekleshatyaplu satupjerutu gituru. ¹⁸ Wa wane chinpiranyegitkaluru, *Gisaakaya puklopishanepa chinkalunepa*. ¹⁹ Wale kagwaklu wa gipnachinetskalaya rumkata yotunkakletlu Goyakalu. Ga wa galikakni gipnachrinanni pixkalutni Gisaakni. Seyni giwekachri yoptotatnaklu Gawra.

²⁰ Galixlewlu chinanu Gisaaka giglenshinikanyegitna Gakowo ga wa Gisawo wa ginachrikakapapiranaya.

²¹ Wa rupnakastsi rixinitka Gakowni, galixlewlu chinanu satkaka Gosi wgenene ruglenshinikanyegita. *Kanojereptostsi gitspanotachri Goyakalu yonogyegita*.

²² Wa rupnakastsi rixinitka Gosni, galixlewlu chinanu gimolene rushinikaka Gisrayiliklopishane gishpakirinpa. Ga wa gigapupa towyegimta.

Moysisi galixlewle

²³ Wa Moysisi gishpakinitka, galixlewlu chinanu mapa ksuru yogimatkaluru ruruneya. Gi rixanu retluna kigleru mturu. Gi wa pikluna pogirchi yokanre.

²⁴ Wa tsru rixinitka Moysisi, galixlewlu chinanu rujretyalu wa Gwarawo nshicho wgene chinikolupa. ²⁵ Wale tsomitgonuklu Goyakalu gayineruteneyma saletikolupa, mukochri gimeyiwatkalurkaka pnute wa pshinitsonu waneyapmaklu. ²⁶ Gigiptochijne ponikolewle gignantaakaluru pnute tsru kagwaklu Kristo yangapiranyegitikolu ponikolewle. Gi rixanu gapnuru yegi yigata. ²⁷ Galixlewlu chinanu ruknokamtatkalu Gigipto. Gi piklu pogirchi gamewninri. Gi rixanu metkotu getachri pixka poyentunwale rixgoggenata. ²⁸ Galixlewlu chinanu Tsru Giknoglushgogne kamrujixa ga wa granchi gitslaptaglewlu, wa muchinanu wgenchine giylatachri ma mujtukyapna.

Wa Gisrayiline ga wa Raawi

²⁹ Galixlewlu chinanu koprutluna Sergalu Wenu wa popriri chiji pixka. Wa Gigipsyone yagota wane gixletini, ruylatkanna. Ragyekanna.

³⁰ Wa payokgipregogne sajruutkalurni Geriko Pokchi prijere galixlewlw chinanu rupkolikamtana.

³¹ Galixlewlw chinanu wa kapnokawaklero Raawi gi tupna malixak-leneyma gi rixanu kigle yoptole tixna getjehijnetachine.

Galixlewlw gakagloklewatinri

³² Ga wa zklw wanepnute nchinanu? Gi rixanu gogi nmagatyana nunkakpiranyempotutyapna Getyo, ga wa Waraka, ga wa Sansoni, ga wa Gepite, ga wa Tawi, ga wa Samoyro, ga wa tokanchi geneklewatachinni.

³³ Wannanwa galixlewlw chinanu rakaglokamtluna pogirewatyawaakaka, poyagkaklewlw kamrutna, rapkatluna gipiratkalurkaka, tsru mgenoklunni rushyanamamtana. ³⁴ Gichkoxirnalerni ruwakamtana. Yoglewapispu mayxawniyna. Gigrokachine muchkowkaakana. Gichkolone rixkaakana giylalu yegi. Pnu gajene solalone gwanananumtachine satkakna. ³⁵ Suxone wannanune gipnachine yotunkaakalune yoptotatnakna. Pimirini saletpotutkalunni. Gi raluka gishpaketinripna, wa rapkapyapluna kigleru potu yotunru. ³⁶ Pimirine yantaletika ruxpiranatikalna ga wa kochipjetikalna, ga wa wanepnute rostutikalna ga wa yoshmakikalna.

³⁷ Sotlujetkalunenni. Yantaletkana. Yosokotkana. Yoglewapi giylalewatyawaka rupniyna. Gowegamta, chiwomta gitakachine ruyaglotatna. Magatyachinni. Salewnachinni. Yenetkalunena. ³⁸ Gi wa tyechijne gajenni gimukanni wanna. Yineru mwiyawakankaka pupjetyana, ga wa magkakakaya, ga wa gitawakapnakakaya ga wa chijipnakakaya.

³⁹ Ga wa pejnurunniko wanna nyi kiglepiranyegirunni galixlewlw chinanu. Gi yoptotluna gipiratkalurkaka. ⁴⁰ Gi rixanu Goyakalu galpokotatkalu kigleru potu wixanupa, wa wixa mwaknu gi wa mmagatikane rixkaakona wanna.

12

iGi pejnunanukta getachine!

¹ Giyagni wixa koxa gi rixanu sajruukalunwu gi pejnunanukta getachineya kyachgaperu pixka, wuwshokanru pejnuruko wmwukochire ginu, wa wsajrukjeru wmwukochire. Ga wa kashnantakgoggenat-achinepwu, wunaple gajeru yagotikowaka wasukamtini. ² Geso yegi yigatachinepwu, walixlewlw muchichachri ga wa poyagkakachri. Gimuwlu chinanu Wale ginaple gitaakaluru, Wale kashnantaklu koroshishkita. Gike rixanru patewluni. Ga wa tuplatatka. Goyakalu tuplapijere potuklesretate tuplatatka. ³ Giyagni gyanshinikanpotutanru Geso gma mamanutinifipa ga wa gma mugrokanshinikanutinifipa: Wale kashnantaklu gi pixkalutunanukta kmukochirerune yoptopirkakle Waleyako.

⁴ Gixa gi wa granchipotunanuko gixa yagotletawalu mukochri wa nsatkakyaplu. ⁵ Ga wa gixa gamtakatkalu giykolu, wa wgenchine pixka gixa giynumsatikolu:

Noturu, gi wa gike migje pixka pixa getletanru
Gitsrukaachi saletlewlw.

Gi koxa pugrokanshinikanutanu wa Wale chigetjetinipyi.

⁶ *Gi rixanu Gitsrukaachi rushinikanru saleta.*
Ga wa rachichotna pejnuruneko wugenene yoptotanune.

⁷ *Gkashnantakgoggenatanru nsaletikolupa. Wugenene pixka rixgi Goyakalu. Gi satu mturu ruru ma saletanutu.* ⁸ *Ga wa gma saletkoklunu*

wa pejnuruneko salewnaletini pixka, waneklu pakochingi. Gi wa Goyakalu wgenengi. ⁹ Gi rixanu waneywu galikaka wurune wumaneya. Saletawakletwuna, ga wa wkagwakpiratna. ¿Gi ge wanepnute galikaka wiyijnakotanru giwekikalurune Giru, ga wa wuwekanu? ¹⁰ Gi rixanu pshinitsonu saletawakletwuna gikta rixpoko getletyawuna. Seyni Goyakalu saletwu rupxakyapwu ga wa rupashiregnu rapikyapwu. ¹¹ Galikakni pejnuruko saletlewlw xawakni gi wa gimuwlu kagwakika, seyni wamonchi. Seyni wanepnute kigleru kamrutanna wa saletlewlw gasrukanune, kpoyankakle-waklerunetka, kigle gwashle rixinripa.

Wuykotka kphashirinepwu wixinripa

¹² Giyagni mpotukatinwa gimyo gigrokachri ga wa gitskeri muchkotu. ¹³ Ga wa potukgapolu gkamrutanu gijixi chinanu, pnu mayinitipa yokmat-chri, seyni rutskalakikolupa galikaka.

¹⁴ Gijgapotutanru kigle gwakaklesha gixyapna pejnuruneko. Ga wa gij-gapotutanru kphashirine gixikolupa. Wane gma mixkakoklunu, gi gimkata getletlu Gitsrukaachi. ¹⁵ Ggirukotinwa satu ma maga gapkapletyaplu Goyakalu gimutlewlw. Gi satuna pachikgajitachritski ma tseruwnniti-pa kojwaklewatachripmaka, ga wa gixolune puchotachripmaka. ¹⁶ Gi wanepnu kapnokawakleru, gi wa gimuteru gixachriko Gisawo pixka, wa paniklupje chinanu rushagkalu muchinanu wgenchi gitakikolu. ¹⁷ Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute wa giglenshinikanyeglewlw yoptotokolupapi-ranaya ralukinitka giknookalurutkani. Gi rixanu gi rukshikatkalu renshinikanutyawakapmaka, rujgalewopotutnimka giktegayma.

Gepi magkakaka

¹⁸ Gi rixanu gixa gi wa kamruukaluru magka gapyegita, xirnachri gal-gachri yegi, ga wa yachnewlu ga wa mapshagalu, ga wa kawlenekalu, ¹⁹ ga wa kowgima, ga wa tokanchigima, wa jemachine gagjipotyegitanru gi wanepnuteko wanna yegi yogniiko tokanchi. ²⁰ Gi rixanu gi rumkata gakotletatkaluna Tokanchi Yokananatkaluru: *Ga wa nikchine rakatsrek-magkatetiniplu sotlujetkomkana.* ²¹ Wane rixa piikaklewlweta wa getkaluru, wa Moysisi wane china, “*Npikpotuta.* Nutatata.”

²² Seyni gixa gapyegitlu Siyo Magkate, ga wa Goyakalu giwekachri pokchi, wa Gerosale tengogne gajeru, ga wa gixolurune potu Goyakalutowrerune meyiwlw yegi gapatachine, gapyegitlu. ²³ Ga wa gapyegitlu muchinanu wgenchine gapatjetachine tengogne gitakgiwakatkalune yegi. Ga wa Goyakalu yegi wa pejnuruneko Gifakyagokachri, ga wa giwekikaalurune poyagkakachinenu yegi, wa mmagatikane gixkaakalune. ²⁴ Ga wa Gesoyegitkagi wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kgiglepokyegikleru, ga wa granchi gitslaptaglu yegi, Gawiligraga pnute kiglerkaka ginkakletachri.

Pogirewatikowaka mkomyemyetkotu

²⁵ Ggirukotinwa gi wa giknokanru wa Yanumatachri. Gi rixanu tyechijne giykolewatyachri, Moysisi, giknokachine ma mayxawninitipna, wanepnut-potwu wixa wa tengogne Giykolewatyachri wkatjitini, wma mayxawninitipna. ²⁶ Tye tokanchigima muchinanu komyemyetanru psolchijneko. Ga wa xani rupiirewata. Wane china, “*Pakatapje nkomyemyetanutkalu chiji.* Gi wa hijipjepni seyni *tengogne* koxa.” ²⁷ Wa tye tokanchi “*pakatap-jechi*” gimatkakwu wa koshpaakalurupni wa komyemyetkalurkaka, kamrutkalurkaka pixka, rawgongenatinripa wa mkomyemyetkotkaka.

²⁸ Giyagni wumuwatanu pogirewatikowaka mkomyemyetkotu yoptotachine wixinripa. Giyagni kgipashiregolunepwu ga wa kagwakpiraklerunepwu, Goyakalu yegi wkamrurewatini wuglenshinikanutyaplu Wale.
²⁹ Gi rixanu Woyakalutni xirnachri nikatlewatachri.

13

Kristonune gimkata kamruretanru

¹ Gishinikmolkakgogunenatachineggi. ² Gi gimuslawatanru machipeppigi gixinripa. Gi rixanu wane rixinna pimrine, Goyakalutowrerune wannapi rawkaakana. ³ Gishinikanna gostutkalune wannayma gostutkalunepgi pixka, ga wa yenetkalune gishinikanu gi rixanu wanna pixka gixa koxa gixa kamanerungi.

⁴ Pejnuruneko yegi kagwakpiratkalurupni kashimyokaklu. Ga wa kashimyokakachine gapnokawle kpashiripni. Gi rixanu gapoklewatachine ga wa gimopatlewatachine Goyakalu giklukanuwnayegjixanna. ⁵ Gi wa sroschi gerune gixjetachineggi. Wa waneygi gixinri kiglenshinikanuyapgi. Gi rixanu Goyakalu wane china:

“Gi pagogneko gi nkaspukanunyi. Gi koxa nuknokanyi.”

⁶ Giyagni kiglenshinikanwu wane wchininripa:

“Gitsrukaachinwa nupxakjeru.

Gi npikanu. ¿Klu kamrutinno yineru?”

Gimalwurni wa genekashlu Goyakalu gigleretanru

⁷ Gishinikanna ggirukotjene, wa Goyakalu tokanu ginkakjene. Getjepotutanru rixjetyawakna wa wanna chinanu yoptotkalurupa. Ralixlena yimachineggi. ⁸ Rixyawakgognenanukni Geso Kristo kapetgogneni ga wa xani, ga wa psolu gwashlepotunanukopa gike rixiniko mnikawnakatupa.

⁹ Pnumnu gixachri ga wa pnu giyakatyachri ginkaklewlukaka gi wa pupjekakangi. Gi rixanu kiglerni wa poyegitikolu wa gaschi gimutlewlw chinanu, gi wa niikaluru chinanu. Tyekaka gi wa gipxakna wa wane gixachine. ¹⁰ Waneywu genekashatikowakakwa. Wa mkachripi kamrurewyegitachine gi wa rutaakana nikyapluna walekwaya.

¹¹ Gi rixanu sasertote gitsrukatene potu kpashiwaka ganiklu nikchinegraga mukochri chinanu. Ga wa pokchi malekate yoxikmanetikna nikchine.

¹² Giyagkoxni Geso, wa kpashirine rixkakayapna yine Waleko gigragaya, pokchi gipgyaptote malekate salewniya. ¹³ Giyagni pokchi gayinitka. Wale yegi gayanu. Wkashnantakanru Wale yenetpiranyegitikolu. ¹⁴ Gi rixanu gewi maleshaywu pokchi gwagognenatachripa. Seyni wujgalu papokchi wane gixachripa.

¹⁵ Giyagni tye chinanu genekashlu wanikyegjegognenatanru Goyakalu, wa poyagnutlewlw genekashatkaluru. Tyenwa wtokanu, giwaka gipgujtatachrikaka. ¹⁶ Giyagni kigleru kamrurchikaka ga wa gapsakaklu gi wa gimuslawatanu. Gi rixanu tye pixkalutu genekashlukaka ruglereta Goyakalu.

Galixanna ggirukotjene

¹⁷ Galixanna ggirukotjene ga wa gyijnakotanna. Gi rixanu wanna girukatanshinikanutgi gigyeglewatachine rixinna. Gyijnakotanna wa gimuwatachinepa rixinripna, gi wa gochgitachinepni, gi rixanu gi wa rochgirmakna gipxakgi.

Gagjigoneyegitanwu

¹⁸ Wixa chinanu gagjigognetanu. Gi rixanu waponshinikanyegitlu muklukanuwnanshinikanutkanepwu. Psoluyako waluklu kigleru gixjetchinepwu. ¹⁹ Ga wa gixo nagjipotutgi wane gixa gagjigogneyegitanno, wa giyampotu gixa yegi nsatkakikolupa.

Giglenshinikanyeglewlu

²⁰ Wutsrukate Gesonwa tsru potu gowegane girukotachri, wa tokanchi gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatugraga chinanu. Wale yotunkakjeru gipnachinetskalaya Walenwa giglewanshinikanrewlu Goyakalute. ²¹ Ralpokotangi pejnuruko kigleruya wa rushinikyawaka gkamrutinripa, Geso Kristoya gkamrutinri wa Goyakalu gigneretanru, wa Geso gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

²² Nagjitgi, nomolene, gakotanru nuykole, gi rixanu psotsotaji nyonyegitgi.

²³ Nunkakgi gimatinripa wa wumole Timotiyo kaspuukalurutkani. Giyampotu runinipa, waleyma netapangi.

²⁴ Galukanna pejnuruneko ggirukotjene ga wa pejnuruneko kpashirine. Gitalya gajene galukgi.

²⁵ Gimutkalunepgi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Santiyako Kirukate

Galuklewlu

¹ Santiyako kirukate. Walenwa Goyakalu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo wayegrerni.

Pamole gepinerune gipalatachine chinanupni. Nalukgiwakatgi.

Gimuwlu gkagwakinri wa yantaletlewlu gapyegitinipgi

² Nomolene, pejnuruko gimuwlu gkagwakinri wa pnunnu gixachri yantaletlewlu gapyegitinipgi. ³ Gimatlu wa galixlewlu yantaletkoklunu, wale kamrutlu kashnantakogneru. ⁴ Giyagni kashnantakogneru gixaya poyagkaka kamrurpotutanuchi, wa gixa mmagatikane gixinripa, ga wa poyam-potutachinepgi. Gike gmagatinripa.

Galixlewleyma gagitanru gimatkalewlepa

⁵ Ga wa gimatkalewlu magatinwa satu wa gixa, Goyakalu gagitanu. Walenwa pejnuruneko genekashatachri, ga wa myangaletni. Ga wa geneeko. ⁶ Seyni galixlewleyma gagitanru. Gi wa gnutanshinikanutunu. Gi rixanu wa nutanshinikanutachri tsru wenushpurga pixka rixa, kan-nipgyalu ganikashpurgatanru ga wa pnunnu yakakgatkalurni pixka rixa.

⁷ Giyagni wale jeji gi kagwakanru Gitsrukaachiya yoptotyaplu pagixanu.

⁸ Wa jeji kashrijtanshinikanukleru momkaagapotkatpotni.

Kwamonurune ga wa ponikolune

⁹ Wa wumole gimuteru galixkowatanu wa tsru rixinripa. ¹⁰ Ga wa ponikolu galixkowatanu wa gimuteru rixinrinapa. Gi rixanu wa wale gipnini kshanagwu pixka. ¹¹ Gi rixanu remnuyma rushpakinitka tkachi, kshana gipriga ga wa gigwu gijrukana, ga wa ruglenugwu salewna. Waneko pixka rixa nikawnaletanu ponikolupni raluka kamruretanruyegkakaya.

Wa jeji yantaletlewlu kashnantakognenatachri

¹² Giglenshinikanyegitkalurni wa jeji yantaletlewlu kashnantakognenatachri. Gi rixanu wa kigle getanshinikanutkoklunu waneklu yoptotanru giweklu sagyeta, wa Goyakalu gipiratyaana rushinikjene.

¹³ Wa satu yantaletkoklunu, gi wane chinanu, “Goyakalu nyantaletika.” Gi rixanu Goyakalu gi wa gektutkaka yantaletika. Ga wa gi satuuna yantaleta koxa Wale. ¹⁴ Seyni satkaka yantaletkalurni wa walenuko retsotanrewleya rutsekletkoklunu ga wa yokshatkoklunu. ¹⁵ Giyagni wa getsotanrewlu wugenetini, waneklu wugenetlu mukochri. Ga wa mukochri galixinitka, rawkaklu gipukchi.

Kigleru genekashlu

¹⁶ Nushinikanune nomolene, gi mpupjekaako. ¹⁷ Pejnuruko kigleru genekashlu, ga wa pejnuruko mmagatikatlu genekashlu tengogne giyakaty-achri. Pokamlatachrikaka Giru yegi ginyachri. Wale maleshaylu kashrijewnal, gi wa giprojtal mayawleko. ¹⁸ Waleko rushinikanuya Wale wugenetwu galikakpotunanu tokanchiya. Muchinanu potu wutakikolupa ruyakotanrukakaya. Yiglepotuko jigekanuwatachinepgi ¹⁹ Gimatanru gixa, nushinikanune nomolene. Pejnuruneko yine giyampotu yijnakotachinepa, ga wa yiglepotuko yanumsatachinepa, ga wa yiglepotuko jigekanuwat-achinepa. ²⁰ Gi rixanu wa yine jgekanu gi wa Goyakalu poyagkaklewle kam-ruta. ²¹ Giyagni giknokanru pejnuruko kapcholu ga wa gixo potu gektutu.

Ga wa gmayognuyma gyoptotanru tokanchi gitakanshinikanutkaluru. Wa wale gimkata gognetkaketlyapgi.

Tokanchi kamruklerunepgi

²² Tokanchi kamruklerunepgi. Gi wa yijnakoshatachinepgi gixnanuko yokwitnawa. ²³ Gi rixanu girukokta tokanchi yijnakotachrini, ga wa gi wa kamrutlu, walenwa jeji pixka rumumtoretanrugoji retpotutnawa gani-gapiya. ²⁴ Gi rixanu wale getpotutnawa. Ralimta. Waneklu ramtaklu gi pixka gixachrini. ²⁵ Mmagitikatni gishpaklewlu gixpokotyawakapiranaya. Giyagni girukokta yojrigi getlepotutlu gishpaklewlu gixpokotyawakapiranaya, ga wa romkagitlu, walenwa gi wa yijnakoshatachrini kamtakakleru, seyni kamrurchikaka kamrutachri. Giglenshinikanyegitkalurupni kamrureya.

Yonogyeglewlu powralu ga wa mumtuukotu

²⁶ Wa satu kagwakinipwa Goyakalu gomkagitachri rixinri ga wa gi wa chipetannutinipwa seyni yokwigajitnawa, gi wa galikakni Goyakalu romkagitinrina. ²⁷ Wa yonogyeglewlu powralu ga wa mumtuukotu Goyakalu Girchi getanu, walenwa wsalwayegityapna murune ga wa gipnagnurutachrone salewninriyina, ga wa wumretinwa powrapotupwu tyechijne gajeruya.

2

Gi wa manewle giglenu chinanu wyoptojetanru yineru

¹ Nomolene, wa kgoyaknuru Wutsrukate Geso Kristo galixachine gixini, gi wa manewle giglenu chinanu gyoptojetanru yineru. ² Gi rixanu wa gapatjetyawaka jiglokinipa satu jeji, kori yoshmakamyojrechi gitakachri ga wa mkachri katajimtaluyma, ga wa kwamonuru jiglokinipa kapcholu mkachriyima, ³ ga wa gixa getpotutiniplu wa katajimtalulu gitakachri, ga wa wane nchininiplu, “Gewi kiglewaka ptuplatanu.”

Ga wa kwamonuru wane nchininipa, “Wane ptunwatanu.”

Waka, “Nutsanji xgapre ptuplatanu,” nchininipa, ⁴ ¿gi ge gixakonshinikanuya gitakyagoklewata, ga wa giklukanuwnayegijxlewatachinetkagi mugletu shinikanchiya?

⁵ Nushinikanune nomolene, gyijnakotanu. ¿Gi ge Goyakalu tsomitna wa kwamonurune tyechijne gajeruya, galixlewlu ponikowatyachinni? Wananwa rupiratanru pogirewatawaka yoptotachinepni, wa rushinikjene rupiratini. ⁶ Ga wa gixa mkagwakpiratkone gixna kwamonurune. ¿Gi ge ponikolune kapsakletgi, ga wa gitakyagookikowaakaka gi gekosemtgina?

⁷ ¿Gi ge ponikolune mupashiregnuchi chinyegitluna wa kigle giwakalu wa gixa koschekikolu giwaka?

Pogirchi tokanu yokanatkaluru

⁸ Wa pogirchi tokanu yokanatkaluru mpoyagkakinipa galikaka kigleru gkamruta wane chinyongatyawaka, “Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.” Wane gixini, kigleru gkamruta. ⁹ Seyni manewle giglenu chinanu gyoptojetiniplu yineru, mukochri gkamruta. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru gekakgitgi kgiklukanurune gixinri. ¹⁰ Gi rixanu girukokta kamrutlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru, ga wa satupje yokanru pupjetini, pejnuruko rukluka Tokanchi Yokanatkaluru. ¹¹ Gi rixanu wa wane chinachri: *Gi wa pumopatlewatanu*, wane china koxa: *Gi puy-lalewatanu*. Giyagni pma mumopatlewatanu seyni puylalewatinipla, Tokanchi Yokanatkaluru kaspukachritkayi.

¹² Wanepotuko nchintokanutanu ga wa wanepotuko gixa kamruretano gitakyagookalunepa pixkalunepgi chinyawaka wa tokanchi gishpaklu gix-pokotyawkapiranaya. ¹³ Ga wa metwamonrene giklukanuwnayegjixko metwamonutkonepni. Gi rixanu getwamonrewlu gaalixlu giklukanuwnayegjixlewlw.

Kamrurchi ga wa galixlewlw

¹⁴ Nomolene, ¿klu rupxaklewatya wa satumka wane chinnawa, “Kalix-aklerno,” ga wa maleshaylu kamrurchi? ¿Rumkatge gognetkakletlu ralixlewlwemka? ¹⁵ Gi rixanu wumole mamkatu ga wa mamkato gixinipa ga wa maga nikletini walegogne, ¹⁶ ga wa satu gixa wane chinashatinipna, “Gajewa. Kiglenshinikanupgi. Gi wa kachikdepatkagi. Jinanupgi.” Seyni gi wa genekiniipna gimanna galukyawaka, ¿klu rupxaklewatya? ¹⁷ Waneko pixka rixa galixlewlw. Mkamruretma gipnachrini wa galixlewlumka walepje chininri. ¹⁸ Seyni satu wane chinanu, “Pixa waneya galixlewlw. Ga wa gita waneya kamrurchi.” Mkamruretyi pixini pekaggitanno palixlewlw, ga wa gita koxa gekakgitanyi nalixlewlw nkamrureyma. ¹⁹ Pixa galixlu wa satupjerutu Goyakalu. Kigleru pixa. Ga wa kamchine koxa galixlu ga wa ruypiypiyegitluna.

²⁰ Ga wa pixa yineru gike gaprimigjeyi, ¿gi ge paluka gimatletlu wa galixlewlw ma kamrurnumka gike gaprini? ²¹ ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotu rutaaka wutsrukutni Gawrani? Wa gituru Gisaaka giylatikowakakwa ranika genekashleta. ²² ¿Gi ge getlu wa rukamrurewkaka ralixlewlw ga wa kamrure? Kamrurchi chinanu mmagatikatni galixlewlw. ²³ Giyagni poyagkaakalurutkani wa yonatkaluru chinyawaka:

Gawrani galixlu Goyakalu. Ga wa rutakyegitka poyagkaklewlw rixinri. Ga wa wane chinka Goyakalu gimatanru.

²⁴ Getanru. Kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotni yineru. Gi wa galixlewlw chinanupjeni.

²⁵ Waneko pixka tixa Raawi kapnokawaklero. ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakoto tixinri, wa tyoptotinna towrechine ga wa pagapoko tkoshpakyana? ²⁶ Gi rixanu wa manchi muwekletu pixka rixini gipnachrini, waneko pixka rixa galixlewlw. Ma kamrurnu rixini, gipnachrini.

3

Wunnu tsrupotkaka tserpiranawata

¹ Nomolene, gi wa gixolunepgi yimaklewatachinepa. Gixa gimata wanep-ute giklukanuwnayegjixpotutko yimaklewatachine. ² Gi rixanu pejnu-runekwu wixa gixo wpupjetya. Satumka gi pupjetini tokanuya, tyemka jeji mmagatikatupmakni. Rumkata gaalirmanetnawa psolpotuyako.

³ Kawalyonenama chipetapi wutakini wyijnaakakyapna, psolmaneko wpotukatyana. ⁴ Getankoxlo kanawa. Tsrpotmakni, ga wa gichkon-nipgyalu tanikika. Seyni mturu potu potukatapi tpotukatika ginakata potukatachri gishinika gitakletlo, wane tyinripa. ⁵ Waneko pixka rixa wa wunnu. Walenwa mturu wumane psojite, ga wa tsrupotkaka tserpiranawata. Mturpotumero gipsomxiginanuktalu yochpikanru. ⁶ Ga wa wunnu xirnachrimerni. Psolchijne gajeruko mpoyagkakleni wa wunnu. Wane rixa wunnu wumane psojtkakatskalaya. Wale puchotlu psoluko wumane. Xirnakaklu psoluko wixjetyawaka. Ga wa waleko xirnakaka Gigena xirnachriya.

⁷ Gi rixanu pejnuruko tyegogne gajeru, gepkoxamkojejixirune, ga wa kamejirune, ga wa yosrolotachine, ga wa tsru wenga gajerkaka pejnuruko gimkata puratkota ga wa puratkalurutkani yineya. ⁸ Seyni wunnu gi satuuna yineru gimkata puratlelu. Walenwa gekutu giyoljegognenatachri. Katseplu kamakalu gipnamenu.

⁹ Waleya wumalwutlu Gitsrukaachi Girchi. Ga wa waleya wkamakpiratna yine, Goyakalu pixka kamrutikalune. ¹⁰ Wale namchiyako rushpakya gimalwuru ga wa kamakpiiru. Nomolene, wane gixachrikaka gi galuukalurni. ¹¹ Satu gishpagatyawakapnapjeya gi jimlemlegata mushgalu ga wa mroгалu ¹² Nomolene, gi tumkata gikermuna gwaletlo goliwaji. Gi wa gowatsa koxa gimkata gwaletlo gikersagi. Gi koxa mroгалu gishpagatyawaka gimkata mushgalu gwaleta.

Gimat kalewlu teno giyakatyachri

¹³ ¿Wanerge satu kimatkaleru ga wa kashinikanuru gixa yegi? Kigleru rixjetyawakaya kamrure rekakgitanu gimat kalewlu mayognuyma. ¹⁴ Ga wa ganxalu pachikgajitinipgi ga wa waneygi nchinini pagajiya gimkapnuglu, gi wa galixkotinwa. Gi wa gweyawyegitanru galikakpotunanu tokanchi. ¹⁵ Wane gixinipa gimat kalewle gi wa teno giyakatyachri, seyni tyechijne gajerukni. Manchi giyakatyachri, kamchi wane gixle pixka. ¹⁶ Gi rixanu ganxalu yegi ga wa gimkapnuglu yegi, wanekoxlu mumatanshinikanutikowakanu, ga wa pejnuruko gekutu kamrurchi.

¹⁷ Seyni teno giyakatyachri gimat kalewlu muchinanu gapka kpashirni. Wanepnute gilewanshininkaklewatachri. Ga wa mayogotni, ga wa powixkowatachri, ga wa kgetwamonreru potu, ga wa kigleru kamrurewleru potu, ga wa mnutanshinikanutkatu, ga wa mixashatkatu. ¹⁸ Ga wa poyagkalewatachri kilewanshinikanrewakleru kamrurewata. Wane rixna gilewanshinikanyegkakachine.

4

Goyakalu gkamnixinri

¹ ¿Ginaka ruyakatya giylalkaka? ¿Ginaka ruyakatya yagotkaklukaka gixkakluko? ¿Gi ge wane ruyakatya wa gigeretashatanruykaka gimane psojtkaka yagotkakyachri? ² Getsotanrewata ga wa gi waneygi. Giylalewata. Ganxalewatya. Ga wa gi gimkata waneygi gixleta. Gyagotkaka ga wa giylalewata ga wa gi waneygi, gi rixanu gi gajirewata. ³ Gajita ga wa gi gyoptota, gi rixanu gektu gajire gixa, gigeretashatanrukaka gnikatyaplu.

⁴ Kgimopataklerungi. ¿Gi ge gimata gixa tyechijne gajene gimatinri walenwa Goyakalu gkamnixinri? Giyagni girukokta galuka tyechijne gajene gimatanru gixletnawa, Goyakalu kamnixjeru rixkaaka. ⁵ ¿Waka gkagwakluge wa yonchi maleshawaklege chinyawaka: “Ganxaluyma gogaluklewlu rixa wa Giwekikaluru wixa gwachri?” ⁶ Seyni tsru potu gimutlewlu rixwu. Giyagni wane china:

*Goyakalu satkakna galixkotnacinwa,
ga wa rumutna mturune gitaknacinwa.*

⁷ Giyagni Goyakalu yijnakotachinepgi. Nsatkakanru kamchi gitsrukate ga wa gixa yegi rasukini. ⁸ Kgayegikanru Goyakalu, ga wa Wale kayegikangi gixa. Kmukochirerune, geromyoginwa. Kashrijtanshinikanuklerune, mpowratgajitinwa. ⁹ Salewnachinepgi. Gwamonuwatanu, ga wa nchiyaganu. Gitsolguwle nsalewnale gkashrijetiko. Ga wa gimuwle gichpokgojre

kashrijetiko. ¹⁰ Mturune gitakinwa Gitsrukaachi getanu, ga wa Wale tsru gitakangi.

Gi wa gjigyegkakanu gixkakluko

¹¹ Nomolene, gi wa gjigyegkakanu gixkakluko. Girukokta jigyegetlu gimole ga wa ruklukanuwnayegjixlu gimole, wa wale jigyegetlu Tokanchi Yokanatkaluru, ga wa ruklukanuwnayegjixlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa pixa giklukanuwnayegjixiniplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru kamruklerutkayi seyni gitakyagoklewatachriyi. ¹² Satupjerutni wa kyokanrewakleru ga wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa gimkata gognetkalewletachri ga wa gimkata gangakalewletachri. ¿Katyi pixa wa pumwastsitanru gitakyagoklewachripmakyi?

Yechikawapirana

¹³ Wuya gixa, wane chinachingi, “Xawakni ga wa yechikawa tye pokchiko gayanu. Satu walapu wane wuknokakini. Wmarnewatanu ga wa waneyapwu wane wixlepa.” ¹⁴ Wa wane gixachingi gi gimatlu wa yechikawapirana, ga wa gi pixkalutni giwekinri. Gi rixanu kapgyalu yichikalungi gixa, pshinitsonu gipgujewnachingi. Waneklu gangamantanu. ¹⁵ Seyni gimkata wane chinretgonuka, “Wa Gitsrukaachi gishinikiniplu, wuwekanu ga wa tye wkamrutanu ga wa wale wkamrutanu.”

¹⁶ Ga wa xani gixa galixkowsyegitlu nsanowashle. Mugletni pejnuruko tye pixkalutu galixkowlu. ¹⁷ Giyagni kigleru gimata kamrutachri, ga wa gi kamrutlu, wale chinanu mukochrini.

5

Ponikolune kapsakletachine saletko

¹ Wuya, ponikolune, nchiyagatanu. Nsaplewjetanu nsalewninrikakayapa wa gixa yegi gapokachripa. ² Mponikolewle gijpagiynina. Gimkalu kochopatewata. ³ Gkorite ga wa nsroschite tuchkatnanatkawa. Tpuchowle gipgujatangani ga wa xirnachri pixka tixa nikatlegitutangi. ⁴ Ralipregonekaka chinanupa, gapotlo. Gjemanu: Tsaplewata wa kamrurawaklerune wenutikolupmaka, wa gixa gwiyana gisanate jirgiyachine. Ga wa ksolaloteru Gitsrukaachi yijnakotlu tsaple. ⁵ Mponikowashata tyechijneya. Gmeyiwashgoggenata. Jinanunshinikangi, nikchi giylatikolgogne pixka. ⁶ Gixa giklukanuwnayegjixlu poyagkakachri, ga wa giylatlu. Gi wa rujga satkakleyegitgi wale.

Mapognanunepgi

⁷ Giyagni, nomolene, mapognanunepgi Gitsrukaachi gapokinpotunanuko. Getanru kgisanatewakleru. Kagwakgoggenatlu kigleru potu chiji gwakakanru. Mapognanutni wa yoptotinpotunanuklu muchinanu gina ga wa ralipre gina. ⁸ Gixa koxa mapognanunepgi. Gmuchkotanshinikanutinwa. Gi rixanu Gitsrukaachi gapoklepa kayegika. ⁹ Nomolene, gi gkegemayegkakanu gma muklukanuwnayegjixikotupa. Kgitakyagoklewakleru gipgyaptostsi tunwanatatka.

¹⁰ Nomolene, gyimanru waneyapgi wa tokanchi geneklewatachine salewnalkaka ga wa rakotanshinikanuwlena. Wannani Gitsrukaachi giwaka ginkaklewatyachinni. ¹¹ Giyagni giglenshinikanyegitkalunni wchinyegitna kashnantakanshinikanutachine. Giynakyegetlu Gopo kashnantakanshinikanrewle. Getkoxlu gi rixpokotlu Gitsrukaachi ralipregonekaka gi rixanu kgetwamonrerpotni Gitsrukaachi ga wa kshinikanurpotni.

Gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu

¹² Ga wa pejnuruko pnute, nomolene, gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu, gi wa tengogne kawchinanuko, gi wa chiji kawchinanuko, gi wa kluneru kawchinanukokta. Seyni gigi wane chinko gigi. Ga wa gike chinko gike, gma muklukanuwnayegjixikotupa.

Gagjigogneru gimkatanru

¹³ ¿Salewnege gixa yegi satu? Runkata gagjigognereta. ¿Satu wane kiglenshinikanuru? Runkata gimalwuru shikaletleta. ¹⁴ ¿Yayixge satu gixa yegi? Repuukona gapatjetachine tsrutene, ga wa ragjigognetanna wale chinanu. Ringi ruyokanruna Gitsrukaachi giwakaya. ¹⁵ Ga wa gagjigogneru galixlewluyma gitskalakanru yayixachri. Wa Gitsrukaachi yotunkakanru. Ga wa mukochri kamrutinitka, kaspukmukochiretko. ¹⁶ Giyagni gipgujta-mukochiretyegkakanu, ga wa gagjigogneyegkakanu gitskalginripa. Gichko ragjigognetini poyagkakachri, gixo gimkatachrinwa ragjigognere.

¹⁷ Giliya yinerni wixa pixka geta salewnaletachrini. Ragjigognepotuta gina ma mixinitipa. Ga wa psolchijneko mapa walapu patsrujire ksuru gi ginni. ¹⁸ Rumepe gagjigogneretatnaka, ga wa tengogne runyatka gina. Ga wa chiji rupchekyatka gitaklukaka.

Rognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya

¹⁹ Nomolene, wa satu gixa yegi wa galikakpotunanu tokanchi pupjetini, ga wa satu satkakinri, ²⁰ wa tye nunkakgi gimatinripa: Wa girukokta satkakanru kmukochireru pupjetyawakaya, wale satkakachri gognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya, ga wa gixo potu mukochri rushyatanu.

1 Chininri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

¹ Petro, Geso Kristo yokanatanru kirukatni. Tsomitkalune, pnu gajene chinanupni, gipalatachine Pontochijneya, Kalasichijneya, Kapatosichijneya, Gasyaya, ga wa Witiniya. ² Tsomitkalungi wa muchikawako rumatagnaputyawaka Goyakalu Girchi. Giwekikaluru chinanu kpashirine gixkaakalungi, yijnakotachine gixinripa ga wa Geso Kristogra ga gitslaptagatkalune gixinripa. Gixa chinanu ruxolewnanu gimutlewlu ga wa gilege-wanshinikanrewlu.

Wkagwaklewle giwekachrini

³ Gimalwutkalurni Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Wa tsru potu retwamonrewle chinanu, rumepe gishpaakakletatnakwu. Kagwaklewlu giwekachri waneywu wixinripa Geso Kristo yotunre chinanu gipnachinetskalaya. ⁴ Gyopotanrupa waneyapgi mpojpakatupni ga wa mumtutewnakatupni ga wa mpochipukatupni, tengogne gimretikaluru gixanupa. ⁵ Gixni wa Goyakalu giyaklewle gimretikalungi galixlewlu gognewatikaluru chinanupa. Walenwa galpokotkalurutkani gipgujetkalurupa ralipregognepa. ⁶ Wale chinanu gimuwpotuta. Pshinitsonuji nsalewnamka pnumnu gixachri gyantaletikolkakaya, wa galuukalurupmakni wane gixa salewnaletinri, seyni gimuwpotutachingi. ⁷ Kiglerpotni yantaletikolu galixlewle kori pnute. Xirnachrimka tetumgikni korni, seyni tsalewnana. Wanepnute kiglepotlu yantaletikolu galixlewle, retikolupa gimalwuru chinanupa ga wa galixkowlu chinanupa ga wa kagwakpiiru chinanupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ⁸ Gma metanutu Wale gixa gishinika. Ga wa xawakni gi getawalu, seyni galixinri, gimuwpotuta, gimuwleyma mumkata chinkotu ga wa gatajiwnachri. ⁹ Galixle yop-tukyawaka yopototachingi. Tyenwa giwekinri gognetkakilolu.

Tokanchi geneklewatachine gipgujtalewle

¹⁰ Tye gognewatikaluru repomsapiranyempotutna tokanchi geneklewatachine, ga wa rujga gimatleyempotutluna. Wannanwa tokanchi geneklew-jeta wa gixa gimutikolupapirana. ¹¹ Rujgapiranyegitluna klunerupni ga wa gi pixkagogneplu runkakletpiranatanru Giwekikaluru Kristonu wanna gwachri. Wa ma mapoakanuwa rupgujtagnaputanru Kristo salewnalepa-pirana ga wa royaknupirana gomkagitachri. ¹² Wanna gipgujetyegitka gi wannako chinanukni seyni gixa chinanupni tyepirankaka kam-rurewatyana. Ga wa xani tyepirankaka ginkaaka gixa wa Kiglerpotu-nanu Tokanchi ginkakjeneya, wa Giwekikaluru Kpashiri tengogne yokan-ataluru ginkaklewatyachinni. Tyepirankaka gogaluklewlu rixna Goy-akalutowrerune tengogneya retyapluna.

Kpashirinepgi galpokonshinikanutinwa

¹³ Giyagni galpokonshinikanutinwa. Kanshinikanurunepgi. Psolpo-tuyako gkagwaklewatanu gimutlewlu chinanu wa gixa gimutikolupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ¹⁴ Wgenchine kajnakolune pixkalunepgi. Gi wa muchinanu getsotanrewle wa gma mumatkanuwa gixanatin, gixach-inpatkagi. ¹⁵ Seyni kpashirni ntomgajeru pixka, gixa koxa kpashirinepgi psoluyako gixjetyawakaya. ¹⁶ Wane chinyongatyawaka:
Kpashirinepgi gi rixanu kpashirno Gita.

¹⁷ Ga wa Girchi gi wa manewle gigenlu chinanu yoptotlu yineru, seyni satkaka yineru rutakyagoka rixpoko kamruretyawaka. Giyagni gixa wa Girchi koschekgiwakatachingi, pikachinepgi gewi gwanatkakopshini, gi rixanu payinechijne gwanatachingi galikaka. ¹⁸ Gike gapri migje gixjetyawaka gishpakaya, wa gitsrukateni gike gapri migje giy kole chinyawaka. Gimata, gixa gi wa pojpakalkakaya sroschi ga wa kori pixka wenutkalurni gishpakinri. ¹⁹ Seyni Kristograga kwenuru potu wenutika, mapchotu powralu potu gowega wgenegraga pixka. ²⁰ Goyakalu gimatagnapunatalkalu Kristogragapirana ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, seyni ralipregognekaka rupgjetatkalu gixa chinanu. ²¹ Kristo chinanu gixa galixlu wa gipnachinet-skalaya yotunkajeru, wa royaknu renekjeru, Goyakalu, wa Goyakalu galix- inri pa ga wa Wale chinanu gkagwaklewatinri pa.

Gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya

²² Xani kphashirinshinkanune gixatka wa galikakpotunanu tokanchi galixkalchinanu. Giyagni mixashatkanepgi gixa gishinikletyapna moletkaka- chine. Gishiniikakpotutanu gajiya. ²³ Gixa gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya, wa kigleru kajiruji pixkalutuya. Gi wa pojpakalu kajirujiya gimepe gishpaka, seyni mpojpakajituya, Goyakalu tokanuya, wa giwekgognenatachri Tokanchiya ga wa gwagognenatachri Tokanchi. ²⁴ Gi rixanu:

Pejnurmaneko kshana pixkalutni,

Rupriga kshana ga wa gigwu gijruka.

²⁵ *Seyni Gitsrukaachi tokanu gwagognenatachri ni.*

Tyenwa kigleropotunanu tokanchi gixyegiya ginkakletikaluru.

2

Gajerya gishpakachine pixka

¹ Giyagni giknokanru pejnuruko gekutu, ga wa pejnuruko yokwiri, ga wa gixashlewu, ga wa ganxalu, ga wa pejnuruko gapatlewlukaka. ² Gajerya gishpakachine pixka galukpotutanru tnuhga makojetu. Walenwa tokanchi. Waleya ntseruwninri pa gognewatikaluru chinanu, ³ wa gixa gimatinikaluru kshinikanuru rixinri Gitsrukaachi.

Sotlu giwekachri

⁴ Walenwa gyayegitanru. Sotlu giwekachri pixka rixa Wale, giknookaluru galikaka yineya, seyni Goyakalu tsomitanruni. Kiglepotni. ⁵ Ga wa gixa sotlu giwekachrikaka pixkalungi kamrutikaluru panchi, Giwekikalurupji gixinri pa. Sasertotene kphashirinemkojepgi, ganika genekashletinri pa Giwekikaluruya wa Goyakalu gigeretyawaka Geso Kristo chinanu. ⁶ Giyagni Walepirana chinyongatyawaka:

Siyo Magkate nutaku yoptowaka gwachri sotlu,

Tsomitikaluru ga wa kigleru potu.

Wale galixachri pa gi wa patetko.

⁷ Giyagni gixa galixachingi chinanu kagwakpiratkalurni. Ga wa malixkane chinanu Walenwa:

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

⁸ *Sotlu gitspetkaluru, sotlu gijrukikwaka.*

Rutakikowakna rutspetyana
ma malixkalchinanruna tokanchi.

Goyakalu gayinerutenetkagi

⁹ Seyni gixa tso minerutkalungi. Sasertotenemkojgi. Pogirewatyachingi. Yine kpushiringi, Goyakalu gayineruteneko, ruglenu ginkakletinripa. Walenwa mapshagwakayegiya ntomgajeru, Wale pokamlale koglajru gwinripa. ¹⁰ Gixa muchikawa gi wa yinenangi. Ga wa xawakni Goyakalu gayinerutenetkagi. Metwamonunatkongi, ga wa xawakni getwamonutkalunetkagi.

Gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka

¹¹ Nushinikanune, gita gagjitgi pnu gwachine gixinri ga wa payinetskala gwakopshini, gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka. Tyenwa gimaletlu gixa giwেকে gerotu. ¹² Kigleru gixjetanu payineyegiya wa jigyegitinipgina gekutu kamruklerune pixkamka, Goyakalu gimalwutkalurupni kigleru gkamrure retkalna chinanupni wa Goyakalu kayegikinrigognepa.

Goyakalu wayegrenepgi

¹³ Pejnuruko yine tsru gitakanru gyijnakotanu Gitsrukaachi chinanu, ¹⁴ waka pogirchiko, wa tsru potu rixinri, waka girukotlewatachine wa pogirchi yokanatanune gekutu kamrutachine saletachinepa, ga wa kigleru kamrutachine galixkotachinepa. ¹⁵ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru, wa kigleru gkamrutinriya, gkochrokyaplu manshinikanune yine mumatkalene. ¹⁶ Gishpakachine pixkalunepgi, seyni wa gishpaklu gi wa gekutkaka gishyale gitakanru. Seyni Goyakalu wayegrenepgi. ¹⁷ Pejnuruneko gkagwakpiratanu. Gishinikanna moletkachine. Mpikanru Goyakalu. Gkagwakpiratanru pogirchi.

Kristo salewnale gyimanrupa

¹⁸ Gipxaklewatachine, psolpikleyako gyijnakotanna gitsrukatenene. Gi wa kiglerunepjepni ga wa mayogone, seyni koxa mputukane gyijnakotanu. ¹⁹ Gi rixanu tyenwa poyagnutikolu, wa satu muklukanuwnanshinikanutkatu rixinripa Goyakalu getanuya, salewakchi rakotanshinikanutinipa, gi wa salewakchi gimuknu rixinri. ²⁰ Gi rixanu ¿kluneruya galixkotko wa gmukochirewatinipa ga wa gichko getikoklunu, gakotanshinikanutiniplu? Seyni kigleru gkamrutinipa ga wa nsalewninri, wa gakotanshinikanutiniplu, tyenwa poyagnutikolu Goyakalu getanuya. ²¹ Gi rixanu tye chinanukni ntomgaka. Gi rixanu Kristo koxa salewna gixa chinanu. Gyimanru ruknokamtyagi, wa gixa gomkaagapotyaplu.

²² *Gi wa mukochri kamruta Wale.*

Gi koxa yokwiri tokanu rukshikiko Wale.

²³ Wa yangakoklunu, gi wa rugje yangalewleta. Wa salewnanatini gi wa kawgurewata. Seyni kgitakyagoklewakleru poyagkakachri yegi Wale-nanuko samyoknawa. ²⁴ Koroshishkitaya Waleko ganikmukochiretwu gimaneya, wa wixa gipnachine pixka wixatka, wma mukochirewatinipatka, poyagkakachinepwu wuwekinriya. Walepchole chinanu gixa gitskalaaka. ²⁵ Gi rixanu gixni wa gowegane pixka gixa pupjerenatachingi. Seyni wa xani girukotapratlachri yegi nsatkaaka, wa girukotanshinikanutjeru yegi.

3

Kashimyokakachine gimkata kamruranru

¹ Ga wa gixa gnunrochine waneko pixka gixanu. Gyijnakotanna ganurune. Wa tokanchi ma malixinipna pimrine, Geso yegi raniikona tokanchimigjeya wa ganunro gixjetyawaka chinanu. ² Retjetingina gixjetyawaka powralu gkagwakpiireymananuko. ³ Gi wa gixa giglewlejni

wa rogo gwachri gigure, gi wa kamaprujiwutsaya, gi wa kori gigure-
leyako, gi wa kigure makaturewuyako. ⁴ Seyni gixa gaji yogimatachri
yineru gigure, gigure mpojakatupa. Walenwa shinikanchi mayogotu
ga wa pochkeru. Kwenurpotni Goyakalu getanuya. ⁵ Gi rixanu muchikawa
wane rixa gigureletnawana wa kpashirone suxone, Goyakalu kagwakan-
shinikanutyachrone. Wannako ganurna yijnakotachinni. ⁶ Sarni pixka
tyijnakotlu Gawrani. Wane chinru gitsrukaachi. Gixni wa toklopishangi, wa
kigure gixini ga wa gi satuna pikikolu gimyekini.

⁷ Ga wa gixa gnurchine waneko pixka gixanu. Ganunrone gwayegitanu
gimatkaulewleya. Gkagwakpiratanna ganunrone mshikostonoto potu pixka,
giweklu genekashluru giyoptotkakachingi pixka. Wa gajigognerepa ma
mumaletikotupa.

Gkatjitanru gektutu. Kigure gkamrutanu.

⁸ Ga wa raliprepatka, pejnurunekgi gixa panshinikanurunepgi. Kgetwa-
monrerunepgi. Gishinikmoletachinepgi. Kshinikanurunepgi. Mturune
gitaknawachinepgi. ⁹ Gi wa gapnutanru gektutu gixjeru gektutuya. Gi
koxa yangalu gapnutinri yangaluya, seyni gajiyegitangonukna ruglen-
shinikaneyegitokolupna. Wale chinanuko ntomgaka, wa gixa yoptotyaplu
giglenshinikanyegulewlu. ¹⁰ Gi rixanu

*Girukokta gishiniklu ruwekinri
ga wa kigure gogi retle,
rutuukakanru gektutu yanumsale,
yokwiri ma koschekinitipa.*

¹¹ *Katjitanru gektutu. Kigure kamrutanu.*

*Rujanru gigurewanshinikanrewlu
ga wa romkagitanru.*

¹² *Gi rixanu Gitsrukaachiygale
getjetna poyagkakachine,
ga wa gijnakopna yijnako gajigogneretna.*

Seyni Gitsrukaachi satkaka gektutu kamruklerune.

Poyagkalewlu chinanu nsalewnanu

¹³ ¿Katu gektutetangi wa kigure jmererune potu gixinipa? ¹⁴ Seyni
poyagkalewlu chinanu nsalewninipa, giglenshinikanyegitkalungi. Gi wa
mpikanna nsaletjene. Gi wa kojwakanshinikanutkalunepgi.

¹⁵ Seyni gajiya gipashichanru Gitsrukaachi Kristo. Galpokgoggenat-
achinepgi ginkakyapna pejnuruneko gepomgajenepa gkagwaklepirana,
wa klu chinanu waneygi gkagwakule. ¹⁶ Gi wa kayogolunepgi,
seyni mpikleyma wane gixanu, muklukanuwanshinikanutkanepgi,
wa gjigyegitkoklunupa patetkona, kigure gixjetyawaka Kristoya
jigyegulewashatachine. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gishinikiniplu gixa
salewninripa, kigure kamruklerune nsalewninipa galuukalurni

wa gektutu kamruklerune nsalewninipmaka pnute. ¹⁸ Gi rixanu
pakatapje salewnapa Kristo mukochri chinanu. Poyagkakachri
salewna mpoyagkaakane chinanu, Goyakalu yegi ranikyapwu. Gimane
ruylatika, ga wa Giwekikaluru ruweekakika. ¹⁹ Giwekikalurkoxaya
Kristo yayegitna giwekikalurune yoshmaakalune. Runkaklewyentapna.

²⁰ Muchikawa nyi giwekikalurune malixkanenanni Noweklu,
Goyakalu gaktanshinikanrewata kagwakinikopshini, wa tsro pumlu
kamrutkakopshini. Walaya gi gixna, walenwa yokgipi yinerupje,
gognetkaaka gonuya. ²¹ Gixa chinanu katlewluni wa gognawatikolu yaglu.

Gi wa gimanepcho giknokikolu gognetkaki, seyni ginshinikanuyna kigle gige gixinri Goyakalu, Geso yotunotinri chinanu wa gipnachinetskalaya. ²² Wa Wale tengogne yachritka. Goyakalu potuklesretate rawa. Goyakalutowrene ga wa tsru gitaakalune, ga wa gichkolune yijnakotlu.

4

Goyakalu gixyawaka pixka giwekanu Giwekikaluruya

¹ Giyagni gi rixanu Kristo salewna gimaneya, gixa koxa galpokotinwa waleko shinikanchiya. Gi rixanu salewnamanetachri gituka mukochirewleta. ² Giyagni xaniyakawa gipejnuhta walapu giwekinripachi, gi wa yine getsotanrewlekaka kamrutachinepgi, seyni Goyakalu gishinikyawaka kamrutachinepatkagi. ³ Gi rixanu gigitatka giknogachrigogneni payine galukyawaakaka wane gixinripa, ga wa mpogijpatnuchkaka gyyinripa, ga wa getsotanrewlukakaya, ga wa gimruya, ga wa tsru nikluyegiya, ga wa gogirewluya, ga wa ginanshichkaluru yagluhisha yongyegitikoluya. ⁴ Ruglajityaluna wa gixa gi wannayma gasukjeta waleko seprolokchi potu yegi. Kapataklerunni. ⁵ Seyni runkakyegitinwana wanna Goyakalu yegi. Galpokotachri Wale rutakyagokyapna giwekachine ga wa gipnachine. ⁶ Gi rixanu tye chinanukni wa gipnachinni yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi. Yine gixjetyawaka pixka ruklukanuwnayegijixikolupna manchiya, seyni Goyakalu gixyawaka pixka ruwekinripna Giwekikaluruya.

Goyakalu gimutlewe girukotachine kiglerune pixkalunepgi

⁷ Ptovrnanuka yoptukyawakapa kayegikatka. Giyagni kanshinikanurunepgi. Girukotinwa gagjigognetinripa. ⁸ Pejnuru pnute gishinikakpotutanu. Gi rixanu gishiniklewlu gishyatlu gixoluru potu mukochri. ⁹ Gislagkakini mkegemgakanepgi. ¹⁰ Satkakgi gixa gixa yoptoletyawaklu Goyakalu genekashatyagi, waleya gipxakinna pimrine. Goyakalu gimutlewe pnunnu gixachrikaka girukotachine pixkalunepgi. ¹¹ Wa satu yanum-satini, Goyakalu tokanu pixka rixa yanumsaletanu. Ga wa satu kamrure-watini, wane rixanu muchkonuyma pixka wa Goyakalu genekpotunaru. Psoluyako rumalwutikolupa Goyakalu, Geso Kristo chinanu. Walenni goyaknu gwagogenatachri ga wa muchkonu gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Kristonune pixkalune nsalewninri

¹² Nushinikanune, gi giglajyegitanru wa xirnachri pixkalutu gyan-taletikolu, wa pagixanu metjejetkotu giknogermaka pixka. ¹³ Seyni gimuwatanu wa wane gixa gimumatletlu Kristo salewninri. Wa rupgu-jewninipa Wale goyaknu, gixa gimuwatinripa gimjikachinpotupgi. ¹⁴ Wa Kristo giwaka chinanu gyangikoklunupa giglenshinikanyegitkalungi. Gi rixanu gixa yegi rawa Goyakalu goyaknu ga wa Giwekikaluru Walenu. ¹⁵ Wale chinanu gi satuna gixa kgiylalewakleru rixinri salewnachripni, gi wa kachowguruko rixinri, gi wa gektutu kamrukeruko rixinri, gi wa kyimaklewakleru yoshmakashatnachriwako rixinri. ¹⁶ Seyni Kristonune gixkalchinanu nsalewnini, gi wa mpatewatanu, seyni tye giwakaya gimal-wukakinri Goyakalu. ¹⁷ Gi rixanu rapokatka gipapko wa Goyakalupjiya yinuwakinripa gitakyagoklewlu. Ga wa wixa yegi yinuwakini gi rixpokotanu yoptukyawakapna wa Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana malixak-lene?

¹⁸ Ga wa ramgakastsimkatkani poyagkakachri

¿gi rixpokotanu mupashiregotu ga wa kmukochireru?

¹⁹ Goyakalni wa giyakotachri galixkalurupa. Giyagni Wale galukyawaka salewniyachine ruwekinrina raponshinikanyegitanruna, ga wa romkagi kigleru kamrujetinripna.

5

Goglupratanru Goyakalu rowegatene mkoje

¹ Giyagni nagitgi gixa tsrunji, gixje tsrutsolejkojno gita ga wa Kristo salewninri gipgujtatachrino, ga wa gipgujetkalurupa royaknu gapiikalurupno. ² Goglupratanru Goyakalu rowegatene mkoje wa gixa yegi gwachine, gi wa gerutkalunepgi seyni gixako ginshinikanuya wa Goyakalu galukyawaka. Gi wa tyechijne gajerakaka gijgachinepgi, seyni jmererunepgi. ³ Wa gixa gitakyegitkalune chinanu, gi wa gitsrukateyegitanna, seyni gowegane yimanunepgi. ⁴ Ga wa rupgujewninipa wa Girukotapratatchri Gitsrukate potu, gixa yoptotanru pogirewlu sagyeta mpochipukatupni.

⁵ Waneko pixka gixanu gixa, maklujingi. Giyinakotanna tsrunne. Pejnuruneko gixkalkuko mturune gitakinwa. Gi rixanu
Goyakalu satkakna galixkotnacinwa.

Rumutna mturune gitaknacinwa.

Goyakalu girukotna walenune

⁶ Giyagni mturune gitakinwa Goyakalumpyompuko, wa gichkomyolu. Wa wale tsru gitakyapgi rapokinipa gipapko. ⁷ Pejnuruko gkojwakanshinikanutjeru Goyakalu yegi gitakanutka, gi rixanu Wale gishinikyagi.

⁸ Kanshinikanurunepgi, ga wa giyokachinepgi. Wa gkamnixjerni kamchi gitsrukate, tsru mgenoklu gigritachri pixkalutu yotaljeta. Rujgalu niklokanrupa. ⁹ Wale nsatkakanu gichkolunepgi galixlewluya. Gimatlu waleko salewakchi rutakyegitkana tyechijne gajene gimolene.

¹⁰ Wa pejnuruko gimutlewluya Goyakalute, wa ntomgajeru royaknu gike rixiniko mnikawnakatu yegi gixinripa Kristo chinanu, wa pshinitsonu nsalewninitka mmagatikane rixkakangi. Poyegitangi. Muchkotanshinikanutangi. Shikowaka rutakangi. ¹¹ Walenni wa giyaklu gwagognenatachripa gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

¹² Surwanoya ptsotsotaaji nyonyegitgi. Walenwa wumole poyagkakachri wa gita goya. Gita giykolewata ga wa nupgujtatu tyenwa galikakpotunanu Goyakalu gimutlewle wa mpyentunwaletyawaka.

¹³ Wawiloni gajero, wa gixaymananuko tsomitkaluro, galukgi. Ga wa noturu Marko galukgi. ¹⁴ Galuukakanu gishiniklewluya gamluruyma.

Giglewanshinikankaakalunepgi pejnurunekgi gixa Kristo gwachingi.

2 Chininri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

¹ Simo Petro kirukate. Walenwa Geso Kristo wayegeru ga wa yokananaru.

Twu kiruka gixa galixachingi chinanupni, gi rixanu Woyakalute ga wa Wognetakjeru Geso Kristo poyagkaklewle chinanu kiglepotlu wa tokanchi gixa galixanru, wixa galixanru pixkapotuko.

² Goyakalu ga wa Geso Wutsrukate gimutpotutangi ga wa ruglewan-shinikankakpotutangi gi rixanu gimatlu Wale.

Goyakalu giwekle gixyawaka gapiikalunepwu

³ Wa Kgiyaklewakleru rixinri Goyakalu renekwu ptowrunanuka wuwekle chinanupa ga wa wupashiregnu chinanupa wtomgajeru gimatkalewleya. Wa Walenuko royaknu yegi ga wa ruglenu yegi tomgawu. ⁴ Wale chinanu renekwu kigleru potu ga wa tsru potu gipiratkalurkaka. Wa tyekaka chinanu Goyakalu gixpokotyawaka gapiikalunetkawu. Pojpakalu wasukyatika, wa tyechijne gajeru pojpakalu getsotanrewlu chinanu.

⁵ Tye chinanuko psoluyako gmerewpotutano gyognikyaplu galixlewluyama giglenchi, ga wa giglenchiyama gimatkalewlu, ⁶ Ga wa gimatkalewluyama girukotmanrewlu, ga wa girukotmanrewluyma, kashnantakgogneru, ga wa kashnantakgogneruyama gipashiregnuchi. ⁷ Ga wa gipashiregnuchiyma molchi galuklewlu, ga wa molchi galuklewluyma gishiniklewlu. ⁸ Gi rixanu waneygi gixinipa tyekaka gixolewnachrikaka, waleko wane gixkakgi gi wa mmerenepgi, gi wa mkamrurenepgi wa gimatinri Wutsrukate Geso Kristo. ⁹ Gi rixanu tyekaka waneya migjetu walenwa maygaletu pixkalutu, ga wa kmapagiruko retya. Ramtakatkalu wa muchikawluru mukochire powratikalurutkani.

¹⁰ Giyagni, nomolene, gmerewpotutano mpoyegityaplu ntomgikolu ga wa ntsomitikolu. Wa tyekaka gkamrutini, gi pagogneko gijrukanu. ¹¹ Gi rixanu wane gixa geneekotanu ponikojigloklemnupgi, wa Wutsrukate Wognetakjeru Geso Kristo pogirewatyawaka gike rixiniko mnikawnakatu gjiglokin-ripa.

Klupirana rushinika Petro kiruka yonreta

¹² Giyagni nushinkapkakjegognenatangi tyekakapirana. Gimatmakatkalu, ga wa poyentunwalemkatkagi galikakpotunanu tokanchi gapokachriyatka, seyini nushinkapkakjegognenatangi. ¹³ Nkagwaklu poyagkaklewlu, nomane nwinikopshini, nkomyekanshinikanutyapgi, nushinkapkakyapgi. ¹⁴ Numatlu wa pshinitsonu ruknokikolupa nomane wa Wutsrukate Geso Kristo chinyawakno. ¹⁵ Ga wa nmuchkowanu wa nushpakinpatka, tyekakapirana gishinkapjetanu.

Kristo goyaknu getachineko

¹⁶ Gi rixanu gi womkagitlu gimatkalewlu ginkakleshkaka wa Wutsrukate Geso Kristo giyakle wumatkakinitkagi gixa ga wa runinripapirana. Seyni Wale tsru pogirewle potu wetpotutlu wixa. ¹⁷ Gi rixanu wa Goyakalu Girchiya yoptotini kagwakpiiru ga wa royaknu, pogimewnayegitlu wane gixachri tokanchi tsrupotunanu goyaknuchyegiya: “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale giletanshinikanutno.” ¹⁸ Ga wa wixa yijnakotlu tye

tokanchi, tengogne pogimewniyachri tokanchi, wa Waleyma gawanatini wa kpushiwaka magka.

¹⁹ Ga wa wanepnute poyegiru tokanchi, wa tokanchi geneklewatachinni tokanu, waneywu. Kigleru gkamrutanu wa gyanshinikanutanru wa tye, katalo pixka mapshagawaka gatajiwniyachro, gogi gimrerekamtinpotunanuko, ga wa ginshinikanuya tushpakinpotunanuko gonsagi. ²⁰ Tye gapka gimatanu. Gi satuna tokanchi geneklewatachri tokanu, yonchi gajeru, satupje yineru ginkakpokowakatyawakapni. ²¹ Gi rixanu gi pagogne waleko rushinikanu yineru ruyakatya tokanchi geneklewatachine tokanu, seyni Giwekikaluru Kpashiri gixa ganiklenshinikanutyawakna, Goyakalu chinanu yanumatyana yine.

2

Wanepna gixasha yimaklewletachine

¹ Wanenankoxna Goyakalu tokanu gixasha geneklewletachine yinetskala, gixatskala pixka wanepna gixasha yimaklewletachine. Pochkeruneko yoshmakandrana pnuko gixachri yimaklewluwaka gamgamenu. Wa Gitsrukaachi potu nutatanna. Walenwa Geso ragijtjerna wenruyma. Wanna gamgamenu ganikachine giyampotu wannananukopa gamgakaknawa. ² Gixolune yimanru ma pogijpatnuna. Wanna chinanu galikakpotunanu tokanchigapo gapatkalurupni. ³ Ga wa gimkapnugluya gixashlu tokanuyna pnunnu yokwireyna ponikowatinna gixa wane gixlenukaya. Muchikawayakawa wanna giklukanuwnayegjixikolu gi gamga. Ramgalepna gi wa malpokotkatni.

Giklukanuwnayegjixlewlugognepa

⁴ Gi rixanu wa gitowrenenanu wa mukochirewatininna gi kaspukyana Goyakalu, seyni kapnakaka mapshagawaka samyokanna, gamgikowaka rumretikolupna giklukanuwnalgogne chinanupa. ⁵ Ga wa muchinanu chiji gajenni gi wa kaspukya Goyakalu, wa ronnewkakininna psolchijne gajeneko mupashiregolunni. Seyni rumretlu Nowe, wa poyagkalewlu kginkakletakleru, ga wa waleymana payokgipre pimrine. ⁶ Ga wa ruklukanuwnayegjixanna Sotoma Pokchi gajenni ga wa Komora Pokchi gajenni nikatikalunna. Chichipagi rixkakanna, yaglu rixinripna wa mupashiregolune ginachinepa chinanupa. ⁷ Ga wa koshpaklu poyagkakachri Lote. Walenwa kojwakanshinikanutkaluru wa ginanshichkaluru kamrujetachine gixjetyawaka mpogijpatnuchi chinanu. ⁸ Gi rixanu wanna yegi rawini poyagkakachri, pagognemnunanuka saletkaluru ginshinikanu poyagkakachri retinri ga wa yijnakotinri wanna kamrutanru ginanshichkaluru. ⁹ Giyagni Gitsrukaachi gimata koshpakletna kgipashiregolune yantaletlewatikowakaya. Rumata gimretletna mpoyagkaakane giklukanuwnalgognepotunanuko wa saletikalupna.

Gixasha yimaklewletachine yoptukyawakapni

¹⁰ Ga wa wanna galikakni wa manchi pixka gixachine, wa getsotanrewlu puchotlewatachri gixjetachine, wa gitsrukaachine geyikachine.

Tseruwanshinikanutachinni. Wannako gishinikanru kamrujetachinni. Wanna gi pika gapatletluna pogirewlukaka. ¹¹ Ga wa Goyakalutowreruneko wanna pnute muchkonurune ga wa ginkatachine potu gi wa giklukanuwnayegjixlu gapatle ranikyana Gitsrukaachi yegi. ¹² Seyni wannanwa gepkoxamkojejixirune manshinikanune pixkalune. Rixa gishpakletyawaknina

kashichkalunepni ga wa nikatkalunepni. Rapatluna ma mumatanutkakna. Nikatikowakna wanna koxa nikatko.

¹³ Gektutu kamrutikna rupekotikolupa wanna gektutu kamrure. Wanna kagwaklu gigleretkaluru gogiko ponikowashatinrina. Wannanwa kapcholkaka ga wa kapatmenurunkaka. Yokwireyna meyiwatna wa tsru niklu rumnikyagina. ¹⁴ Gimopatlewlu ksotanugoygalegolunni. Gi rumkata kaspuka mukochirewletna. Mpoyeginshinikanune rumlukanutna. Gimkapnuglu gasrukajitachinni. Kamakpiiru wgenenni. ¹⁵ Ruknokamatkaluna potukgapolu, ga wa pupjetatkana. Walaami Wosoro wgenegapo romkagitna. Walenwa mpoyagkknuchi wenutikolu gishinikachri. ¹⁶ Chigetjetka waleko mukochire chinanu. Mtokanuto mporo, yineru tokanu yanumatyachro, gijretlu tokanchi geneklewatachri seprolokinri.

Pojpakalu wayegrene

¹⁷ Wannanwa gonu gishpakgatyawakmaka magatu pixkalune. Ga wa kyachgapereru gichkonniygalu ganikanru pixkalune. Wanna chinanu gimretkalurni mapshagalsajnu. ¹⁸ Gi rixanu magijeru tokanushatna tsrupotunanu tokanchi wa manchi getsotanrewleya rumlukikolonapna gajeryako gasukachine wa pupjeru gixjetachinyegiya. ¹⁹ Rushpakiripna gipiratikalunni, seywi wa gipiratachineko pojpakalu wayegrene rixna. Gi rixanu klunerukokta gaalixlu yineru, wale chinanu wayegretika yineru. ²⁰ Gi rixanu wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri Geso Kristo rumatkalchinanna wanna, rasukinitkaluna tyechiyne gajeru puchotlewatachri ga wa wanepnute yoshmaakana, ralipretinrina gektutu rixa yinuwakinrina pnute. ²¹ Gi rixanu kiglemkalu wanna chinanu ma mumatkanumkaluna poyagkalewugapo, wanepnute rumatinmakluna ga wa satokyegitinmakluna kphashi yokanrukaka, wa wanna geneekaluru. ²² Wane rixatkana galikakpotunanu yapkaku:

Kewe satokyegitlu waleko raplire.

Ga wa kochi gerkakalurutka

satoka posujpalu yegi ruprurugatinripa.

3

Ralipregognekakapa runanna kgixpiranataklerune

¹ Nushinikanune, twunwa gepi chininro kiruka nyonyegytyagi. Twu kiruukakaya nkomyekanshinikanutgi ginshinikanuya powralu, nushinkap-kakyapgi. ² Gishinikyaplu tokanchi muchinanu chinkaluru kphashirine tokanchi geneklewatachinniya, ga wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri yokanre gixa yegi yokanatkuneya.

³ Muchinanu gapka gimatanru tye, wa ralipregognekakapa runanna kgixpiranataklerune. Ruxpiranatilewatanna. Rixa getsotanretyawakna rixjetanna. ⁴ Wane chinanna, “;Ginaku gipiratkaluru Geso gininripapirana? Gi rixanu wa gitsrukaachinni gapnanutiniyakawa rixyawakakni ptowrunanuka reyinuwakleyakawa giyakotkalurkaka.”

⁵ Gi rixanu wannako ginshinikanuyna gi rumatluna wa muchikawako wanetkalu tengogne ga wa chiji, gonu gimlikyachri ga wa gonu gwachri. Goyakalu tokanu chinanu rixkakikowakni. ⁶ Giyagni tye gonu muchikawa gwachrini chiji gonnewatachriini nikawna. ⁷ Ga wa xawakni gwachri tengogne ga wa chiji Wale tokanuya gimretkalurni xirnachri chinanupa, tsru giklukanuwnalgognepotunanuko, yine mupashiregolune gamginri-gognepatka.

Gitsrukaachigognepa ginanu

⁸ Giyagni gixa, nushinikanune, gi wa mumatkanepgi tyepirana, wa Gitsrukaachi getanu satu waragka walapu pixka rixa pagognepje, ga wa pagognepje pixka rixa satu waragka walapu. ⁹ Wa Gitsrukaachi gi kaptotalu rupiratanruya wa pimrine kagwakyaluna kaptotinri. Seyni mapognanutu rixyegitwu. Gi raluklu satuna gamginripa, seyni pejnuruneko yoptotanru genshinikanrewlu.

¹⁰ Ga wa Gitsrukaachigognepa kachowguru pixka rixa gapokletanu. Walegogne tsru sejrewakchiya nikawnanu tengogne. Ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupni nikawnanu. Ga wa chiji koxa ga wa chiji gajerkaka kamrurchi nikawnanu.

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

¹¹ Gi rixanu pejnuruko tyekaka nikawnachripni, ¿gi pixkalune gimkata gixleta? Kpashirinepgi ga wa kagwakpiraklerunepgi. ¹² Kagwakachinepgi ga wa jmererunepgi Goyakalgogne gapokinipa. Gigogne gapokinri chinanu tengogne galgachripa nikawnanu, ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupa rupragkanu. ¹³ Seyni wkagwaklu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji wa rixa gipiiretywaka, wa poyagkalewlu gwiyawakapa.

Wuykotka galpokotachinepwu wixinripa

¹⁴ Giyagni, nushinikanune, tyekaka gkagwakanatini, gyagota mapchone gixleta Goyakalu getanu, ga wa muklukanuwnakanepgi Waleya giglewanshinikanrewleymapa. ¹⁵ Ga wa gyanshinikanutanru wa Wutsrukate ma mapognannu gognewatikaluru rixinri, china yonyegletyawakgi wushinikanru wumole Pawlo, rixa genekashletikowaka rumatkalewle. ¹⁶ Wane rixyawaka, wa pejnuruko kirukatkakaya, tyepirankakaya runkaklewaty. Wa twukakaya waneru kgimalu tokanchikaka, wa myimaakone ga wa mpoyeginshinikanune katpa rixkkluna, pimri yonatkaluru koxa pixka, wannako ramginripna chinanu.

¹⁷ Giyagni gixa, nushinikanune, gimatagnaputinri, gimretinwa. Wa ginanshichkaluru kamrujetachine pupjere gma kosetikotupa, gixanuko poyentunwaleya gma mujrukinitipa. ¹⁸ Seyni ntseruwnanu gimutlewluya ga wa goyagnuchi xawakni ga wa psolgogneshpotunanuko mnikawnakatupa.

1 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Giwekikaluru Tokanchi, Geso Kristo

¹ Wa yinuwakikoluyakawa wanetkalu wa wyijnakotanru ga wa wetanru wuygaleya, ga wa wyopukgatanru, ga wa wkamrukanru wumyoya wa giweekaklewatachri tokanchiya. ² Wa giweklu gipgujetkalurni ga wa wetlu. Ga wa wupgujatlu ga wa wunkakletyegitgi Wale giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Walenwa Girchi yegi gwachri, ga wa wixa yegi gipgujetikaluru. ³ Wa wetanru ga wa wyijnakotanru, Wale wunkakletyegitgi wa gixa koxa wumumatanunepgi, ga wa wumumatkake galikakni walenwa Girchi ga wa Gituruyma Geso Kristo. ⁴ Tyekakapirana wyonyegitgi poygakikolupa wumuwle.

Goyakalni wa pokamlalu

⁵ Tyenwa ginkaklu wyijnakotanru Waleya, ga wa wunkakyagi, wa Goyakalni wa pokamlalu. Wale maleshaya mapshagalu. ⁶ Ga wa wane wchininipa wa wumumatkaka Waleyma ga wa mapshagawaka kamrure womkagitiniwa, wayroklewata. Gi wa galikaka wkamruta. ⁷ Ga wa pokamlawaka gayapini Wale pixka pokamlawaka rawa, wixkakluko wumumatkaka. Ga wa Gituru Gesogra ga psolpotuyako powratmukochiretwu.

⁸ Wa mmukochirenwu wchininmakwa wixnanniko wyokwitnanwa. Gi wa wixa rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁹ Goyakalni wa gimkata galixletkalurni ga wa poygakakachrini. Giyagni wupgujtamukochiretini, Wale kaspukmukochiretanwu ga wa psoluko powratanwu wma poygakaklenuya. ¹⁰ Wane wchininipmaka gi wa wmukochirewata, kayroklewaklermaka wchinru Goyakalu ga wa Wale tokanu gi wa gwawu.

2

Kristonwa wuglepokyegitjeru

¹ Nwugenene tyepirankaka nyonyegitgi gma mukochirewatinitipa. Ga wa satu mukochirewatini waneywu wuglepokyegitjeru Girchiyegiya. Walenwa Geso Kristo poygakakachri. ² Walenwa wmukochire gipekole. Gi wa wixanupjeni seyni koxa psolchijne gajenenni.

³ Wa tye chinanu wumatlu wa wumatanru Wale, wkamrutyokanretinri. ⁴ Wa wane chinachri, “Gita gimatlu,” ga wa gi kamrutlu yokanrekaka, walenwa kaylokleru. Gi wa wale rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Ga wa girukokta gimretatokanutinri, wale galikakni, gishiniklewatachri potu rixkaklu Goyakalu. Tye wkamrutini wumatlu Goyakalu gawinri. ⁶ Wa wane chinachri Wale rawinri, wa Wale gixa yanretyawaka pixka rumkata gixa yanretetanu.

Yokanru gerotu

⁷ Nushinikanune, gi wa gerotu yokanru nyonyegitgi, seyni muchikawluru yokanru yinuwakikowakayakawa waneyatkagi. Wa muchikawluru yokanrunwa wa gixa yijnakotanru tokanchi. ⁸ Numepe yonyegletatnaki yokanru gerotu. Walenwa galikaka potu Waleya ga wa gixaya. Gi rixanu ruknogatka mapshagalu ga wa galikaka pokamlalu pokamlatyeglewataka.

⁹ Wa wane chinachri pokamlawaka gwachrini ga wa rayegixlu gimole, mapshagawaka rawgongenatawa. ¹⁰ Ga wa gishinikmoletachri pokamlawaka rawa. Maleshaylu mukochirewkaklewu. ¹¹ Ga wa gayegixmole-tachri mapshagawaka gwachrini ga wa mapshagawaka yanachrini. Ga wa gi rumatlu ginaka yanu, gi rixanu mapshagalu maygaletu pixkalutu gixkaku.

¹² Wiwine, nyonyegitgi
gi rixanu gkaspukmukochiretka
Geso giwaka chinanu.

¹³ Girchine, nyonyegitgi
gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa
gwagongenatachri.

Maklujine, gixa nyonyegita
gi rixanu gixa gakagloklu mugletu.

¹⁴ Nyonyegitgi gixa, mturune, gi rixanu gixa gimatatkalu Girchi. Girchine, nyonyegitgi gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa gwagongenatachri. Maklujine, nyonyegitgi gixa, gi rixanu gichkolungi gixa, ga wa Goyakalu tokanu gwagi, ga wa gixa gakagloklu mugletu.

Gi gishinikanru tye psolchijneko

¹⁵ Gi gishinikanru tye psolchijneko, gi wa tyechijne gajerkakako. Wa satu gishinikinri tyechijne, gi wa Girchi gishiniklewle gwagajitlu. ¹⁶ Gi rixanu ptowruko tye psolchijneko gwachri, wa galuukaluru potu manchi chinanu, ga wa getsotanutkalurkaka, ga wa galixkowlu ponikolewlu chinanu, gi wa Girchi giyakatyachrini, seyni tyechijne giyakatyachrini. ¹⁷ Ga wa tye psolchijneko gisuptaganu, ga wa psolchijneko sotanuwnale, seyni wa Goyakalu gishinikyawaka kamrutachri gwagongenatanu.

Gi gepikatkana Kristo kamnixachine

¹⁸ Mturune, raliprepapkotkani. Wa gixa yijnakpiranyegityawaklu Kristo kamnixachri gininripa, ga wa xani gi gepikatkana Kristo kamnixachine. Tye chinanu wumatatka wa raliprepapkotkani. ¹⁹ Wixa yegi rushpakamtyana. Seyni gi wa wixaymalunenanni, gi rixanu wixaymalune rixkamkana, wixyegikmaka rutukanmakna. Seyni rushpakamtna pgujetanuwaka rixinripa wa pejnuruneko gi wa wixaymalunni.

²⁰ Seyni gixa waneygi giyokyegitikolu Kpashiriya. Ga wa psoluko gimata. Gi wa gma mumatkalchinanru galikakpotunanu tokanchi nyonyegitgi, ²¹ seyni gimatkalchinanru nyonyegitgi. Ga wa gixa gimata gi satuna gay-roklewlu giyakatyalu galikakpotunanu tokanchi. ²² Walenwa kayrokleru, wa Geso wa Kristo rixinri nutatachri. Walenwa Kristo kamnixachri ga wa Girchi nutatachri ga wa Gituru nutatachri. ²³ Girukokta nutatlu Gituru, gi koxa Girchi waneylu. Wa Gituru gipgujtatachri waneykoxlu Girchi.

²⁴ Wa yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru tokanchi gwangi gixa. Wa gixa rawini yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru, gixa koxa Gituru gwa ga wa Girchi gwa. ²⁵ Ga wa tyenwa rupiratanru wa wixa rupiratinri, giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Kristo gwanu gixa

²⁶ Tyekaka nyonyegitgi gyokwitjenmakapiranaya. ²⁷ Ga wa Geso Gi-wekikaluru Kpashiri giyokyegityagi gixa yegi rawa. Gi wa gmagatya satumka ginkakpokowakyegityapgi. Seyni giyokyegitikoluko wane rixa ginkakpokowakyegityapgi pejnurukopirana, ga wa Walenwa galikaka. Gi wa gayrokluni. Wa Wale ginkakpokowakako pixkagi, wane gixa gwaletanru Wale.

²⁸ Ga wa xani, wiwine, Geso gwanu gixa, wa rupgujewninipa kgaponshinikanrerunepwu. Ga wa gi wpatewanu Geso getanu wa runinipa.

²⁹ Wa gimatinri poyagkakachri rixinri Geso, gimatkoxlu wa girukokta poyagkalewlu kamrutachri Wale wugenetika.

3

Goyakalu wgenene

¹ ¡Gi pagishiniklewlenanukta rixwu Girchi, wa Goyakalu wgenene wchinikolu! Ga wa wane wixa. Wale chinanu tyechijne gajene gi gimatwu gi rixanu gi rumatluna Wale. ² Nushinikanune, xawakni Goyakalu wgenenetkawu. Gi pgujewalu wa wixyawakapa, seyni wumatlu wa Wale gipgujewninipa Wale pixka wixanu. Gi rixanu wetanutkalu rixyawakpotuko Wale. ³ Tye kagwakachri, kpushiri rixinwa, Wale pixka kpushirni.

Wa mukochri ga wa poyagkalewlu

⁴ Girukokta mukochirewata kaspukoxlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa mukochri walenwa kaspukikolu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁵ Gimatlu Kristo gipgujewnana mukochri koninripa. Ga wa maleshaylu mukochri Wale. ⁶ Girukokta wa Wale gwachri gi mukochirewata. Girukokta mukochirewatinu gi wa retlu Geso. Gi koxa rumatlu.

⁷ Wiwine, gi satuna yokwitangi. Wa poyagkalewlu kamrutachri walenwa poyagkakachri, Wale pixka poyagkakachrini. ⁸ Wa mukochri kamrutachri Satanasyonni wale. Gi rixanu Satanasyo reynuwakleyakawa mukochirewata. Wale chinanukni rupgujewnana Goyakalu Wgene, maleshpotlu rixkakyaplu Satanasyo kamrure. ⁹ Girukokta Goyakalu wgene rixinritka, gi wa mukochirewata. Gi rixanu Wale gitakleji gwalu. Gi rumkata mukochirewleta, gi rixanu Goyakalu wugenetika. ¹⁰ Tye chinanu pgujru ginnanwa Goyakalu wgenene ga wa ginnanwa kamchi gitsrukate wgenene. Girukta gi wa poyagkalewata ga wa girukta gi wa gishiniklu gimole, gi wa Goyakalu ruyakatya.

Wushiniikakinripa

¹¹ Gi rixanu tyenwa ginkalewlu wa yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru wane chinanchri wushiniikakinripa. ¹² Gi wa Kayni pixka gixachinepgi. Walenwa mugletu giyakatyachrini, ga wa ruylatanru repurni. ¿Ga wa klu chinanu ruylatanru? Gi rixanu waleko kamrurni mugletu, ga wa repurni kamrurni kpoyagkakaklerni. ¹³ Nomolene, gi giglajitanu wa tye psolchijneko gajene gayegixyagi. ¹⁴ Wixa gimatlu gi gipnachinetkawu, seyni giwekachinetkawu, gi rixanu wushinikna wumolene. Ga wa mushiniklewatkatu gipnapotutachrini. ¹⁵ Girukokta gayegixmoleta walenwa kgiylalewakleru. Ga wa gixa gimata gi satuna kgiylalewakleru waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁶ Geso gitaklu ruwekinri wixa chinanu. Wale chinanu wumatalkalu klunerni gishiniklewlu. Ga wa wixa gimkata gitakletlu wuwekinri wumole chinanu. ¹⁷ Girukokta waneya tyechijne gajeru wane rixle ga wa reta magletinri gimole ga wa rushyanshinikanyegitlu ma metwamonutyaplu ¿gi rixpoko gishiniklewleta Goyakalu gishiniklewleya? ¹⁸ Wiwine, gi wa wtokanupjeya wushiniklewatini seyni wkamrureya ga wa galikakpotuya. ¹⁹ Tye chinanu wumatanru wa galikakpotunaru tokanchi gomkagitachinwu, ga wa Wale getanu wuglewanshinikanuta. ²⁰ Wa wajiko jigyegetinwu, Goyakalni wa tsru potu waji pnuterutu, ga wa ptowrunanuka gimatachri.

²¹ Nushinikanune, wajiko gi wa jigyegitinwu, kgauponshinikanuklerunwu Goyakalu yegi. ²² Ga wa klunerukokta wagjitini, Waleya wyoptotlu, gi rixanu wkamrutlu yokanrekaka, ga wa Wale gigleretanru wkamrujeta. ²³ Ga wa tyenwa Wale yokanre, wa walixinri Gituru giwaka Geso Kristo, ga wa wushiniikakinripa wa yokanatyawakwu. ²⁴ Ga wa yokanrekaka kamrutachri Goyakalu rawa. Ga wa Goyakalu wale gwa. Tye chinanu wumata Wale gwiyyu, wa Giwekikaluru chinanu Wale genekyawu.

4

Giwekikaluru Goyakalunu ga wa giwekikaluru Kristo kamnixeru giyakatyachri

¹ Nushinikanune, gi galixanna pejnuruneko giwekikalurune, seyni gimata getanna gikta Goyakalu giyakatyachinni. Gi rixanu gi gepikna gixashatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine tyechijne gipgujewniyachine. ² Tye chinanu gimatanru Goyakalunu Giwekikaluru. Pejnuruneko giwekikalurune Geso Kristo gipgujtatachine wa manchi runyatka, walenwa Goyakalu giyakatyachrini. ³ Ga wa pejnuruneko giwekikalurune wa Geso mupgujtatkatu, gi wa Goyakalu giyakatyachrini wale. Ga wa walenwa Kristo kamnixachri, wa gixa yijnakpiranyegitanru wa ginachripni. Ga wa xawakni tyechijnetkalu.

⁴ Wiwine, gixni wa Goyakalu giyakatyachingi. Gixa gaalixatkana Kristo kamnixachine. Gi rixanu tsrupotni wa gixa gwachri Giwekikaluru Kpashiri wa tyechijne gwachri pnute. ⁵ Wannanwa tyechijne giyakatyachinni. Giyagni tyechijne gajene pixka rixa yanumsaletna, ga wa tyechijne gajene yijnakotna. ⁶ Wixni wa Goyakalu wgenenwu. Wa Goyakalu gimatachri yijnakotwu. Wa Goyakalu mwugenetanutu gi wa yijnakotwu. Tye chinanu wumatlu Giwekikaluru galikakpotu, ga wa giwekikaluru kamchinu pupjekaklewatachri.

Goyakalni gishiniklewu

⁷ Nushinikanune, wushiniikakanu, gi rixanu gishiniklewlunwa Goyakalu giyakatyachri. Girukokta gishiniklewata Goyakalu wugenetika, ga wa rumatlu Goyakalu. ⁸ Mushiniklewatkatu gi gimatlu Goyakalu. Gi rixanu Goyakalni kgishiniklewakleru. ⁹ Tyeya gipgujetkarni Goyakalu gishiniklewle wixa chinanu, gi rixanu Goyakalu tyechijne yokanatlu satupjerutu Wale Wugenetanru, Wale chinanu wuwekinripa. ¹⁰ Tye chinanu waneru gishiniklewlu. Gi wa wixako wushinikalchinanru Goyakalu, seyni wa Wale gishinikalchinanwu. Ga wa yokanatlu Gituru wumochire gipekole rixinripa. ¹¹ Nushinikanune, Goyakalu wane gixa gishinikletwu, wixa koxa gimkata gishiniikakleta. ¹² Gi pagogneko gi satuna getlu Goyakalu. Wa wushiniikakini, Goyakalu gwawu ga wa rushiniikakpotutwu.

Gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoklu piklu

¹³ Tye chinanu wumata Wale gawinri, ga wa wixa rawinri Wale, gi rixanu renekwu Giwekikaluru Walenu. ¹⁴ Ga wa wixa getlu, ga wa wupgujtatlu Girchi yokanatlu Gituru wa tye psolchijne gajeneko Gognetkakahri rixinripa. ¹⁵ Girukokta gipgujtatlu Geso Goyakalu Wgene rixinri, Goyakalu gwalu ga wa wale Goyakalu gwa. ¹⁶ Ga wa wixa gimatatkalu ga wa walixatkalu rushiniklewle wa Goyakalu gishinikyawu.

Goyakalni kgishiniklewakleru, ga wa yineru gishiniklewgoggenatachri Goyakalu rawa ga wa Goyakalu gwalu wale. ¹⁷ Tyeya mmagatikatu rixkaaka

gishiniklewlu wixa gajiya, kgaponshinikanuklerunepwu gitakyagokikol-gognepa. Gi rixanu Kristo gwiyawaka pixka waneko pixka wixa gwaleta tyechijneya. ¹⁸ Maleshlu piklu gishiniklewlu yegi. Seyni gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoku piklu. Gi rixanu piklu waneya salewnalu. Kpiklegolu magatyalu gishiniklewlu.

¹⁹ Wixa gishiniklu Goyakalu gi rixanu Wale gapka gishinikwu. ²⁰ Girukokta wane chinini, “Gita gishiniklu Goyakalu,” ga wa rayegixlu gimole, kayroklerni. Gi rixanu mushinikmoletkatu wa retanru, gi rumkata gishiniketlu Goyakalu wa ma metanutu. ²¹ Ga wa wixa waneya tye yokanru Goyakalu yokanatyawu, wa Goyakalu gishinikachri rushinikankoxlu gimole.

5

Walixle gaalixlu tye psolchijneko

¹ Pejnuruneko Geso wa Kristo rixinri galixachine, wannanwa Goyakalu wugenetikna. Girukokta gishiniklu wugenetachri, wugenetikaluru koxa rushinika. ² Tye chinanu wumatlu wa wushinikna Goyakalu wgenene, wa Goyakalu wushinikini, ga wa wkamrutinri yokanrekaka. ³ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikikolu, wa wkamruretyaplu yokanrekaka. Ga wa Wale yokanrekaka gi wa kojwaklewatachri. ⁴ Gi rixanu girukokta Goyakalu wugenetikaluru gaalixlu tye psolchijne gajerkakako. Ga wa gaalixlewatachri, tye psolchijne gajerkakako gaalixikolupa, walenwa walixle. ⁵ ¿Katni wa tye psolchijne gajerkakako gaalixachri? Walekni girukokta Geso wa Goyakalu Wgene rixinri galixachri.

Wa Giwekikaluru Walenwa gipgujtatachri

⁶ Geso Kristonwa gonuya ga wa granchiya ginyachri. Gi wa gonupjeyni, seyni gonuya ga wa granchikoxaya. Ga wa Giwekikaluru Walenwa gipgujtatachri, gi rixanu wa Giwekikaluru Walenwa galikakpotu. ⁷ Gi rixanu mapni wa gipgujtatachrikaka. ⁸ Walenwa Giwekikaluru, ga wa gonu, ga wa granchi. Ga wa mapa satupjerutu rixa. ⁹ Wa yine gipgujtalewle wyoptotini, wanepnute tsrunwa Goyakalu gipgujtalewle. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gipgujtalewle wa Giturupirana rupgujtatinri. ¹⁰ Goyakalu Wgene galixachri waneylu gipgujtalewlu ginanwakaya. Goyakalu malixkatu kayroklewak-lermaka chinru, gi rixanu gi raliatkalu Goyakalu gipgujtalewle wa Giturupirana rupgujtatinri. ¹¹ Ga wa tyenwa gipgujtalewlu: wa Goyakalu genekyawu wuwekinri gike rixiniko mnikawnakatu, ga wa Giturni wa kgiweekaklewakleru. ¹² Goyakalu Wgene waneyalutu waneylu ruwekinri. Ga wa Goyakalu Wgene waneyamigjetu maleshaylu ruwekinri.

Giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu

¹³ Tye pirankaka nyonyegitgi wa gixa Goyakalu Wgene giwaka galixachine, wa gimatyaplu waneygi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁴ Waponshinikanutyalu wa klunerukokta wagjitinri rixa gishinikletyawaka Wale, Wale yijnakotwu. ¹⁵ Ga wa wumatini Wale yijnakotyawu klunerukokta wagjityalu, wumatlu wa waneywu wagjitanrukaka wa Waleya wagjitanru.

¹⁶ Wa satu geta mukochirewletinri gimole, mukochri gi wa gipukchi chinanupa, ragjigognegegitanru ga wa Goyakalu genekanru giweklu. Wane rixanna yine wa mukochirna gi wa gipnalulu chinanu. Waneru mukochri gipukchi chinanu. Gi wa wane nchina wa ragjitinripa wale chinanu.

¹⁷ Pejnuruko mpoyagkknuchi mukochrini. Waneru mukochri wa wane gixachri gi wa rupnapotutanu.

Tyenwa galikakpotunanu Goyakalu

¹⁸ Wumatlu wa girukokta Goyakalu wugenetikaluru gi wa mukochirewata. Seyni wa Goyakalu Wugenetikaluru, Geso, gimretlu. Ga wa mugletu gi wa kamruklu. ¹⁹ Wumatlu wa Goyakalu wgenenwu wixinri, ga wa psolchijne gajeneko mugletu rawinri. ²⁰ Ga wa wumatlu Goyakalu Wgene ginapinri, ga wa renekanshinikantapwu wumatyaplu galikakpotunanu Goyakalu. Ga wa galikakpotunanu Goyakalu gawinri, ga wa Gituru Geso Kristo gawinri, tyenwa galikakpotunanu Goyakalu, ga wa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu.

²¹ Wiwine, gimretinwa yagluchishaya.

2 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

¹Tyenwa wa tsru kirukatni.

Tsonupa, tsonitkaluro ga wa twugenenenupa. Wannanwa nushinikane galikaka. Gi wa gitapjeni seyni koxa pejnuruneko galikakpotunanu tokanchi gimatachine gishinikna, ²wa galikakpotunanu tokanchi chinanu, wixa gwachri ga wa wixayma gwagognenatachripa.

Galuklewlu

³Gimutkalunepgi ga wa getwamonutkalunepgi, ga wa giclewan-shinikankaakalunepgi Goyakalu chinanu Girchi, ga wa Geso Kristo chinanu Girchi Wgene galikakaya ga wa gishiniklewluya.

Kristo yimaklewlé gwanu

⁴Numuwpotuta wa pimrine pwugenene neta, tokanchi galikaka potu ruyanna, yokanru gixyawakpotuko wa Girchi wyoptotinri. ⁵Ga wa xani nagjityi, tsro. Gi wa gerotu yokanru nyonyegitinikopixkayi, seyni yinuwakikoluyakawa waneywu, wa wushiniikakinripa. ⁶Ga wa tyenwa gishiniklewlu, wa wkamrujetanru Goyakalu yokanrekaka gixyawakpotuko. Tyenwa Goyakalu yokanre wa yinuwakikoluyakawa gixa jemletyawaka. Waneko pixka gkamrutanu.

⁷Gi rixanu gixo kyokwirewaklerune gipgujewna tye psolchijneko. Wanna gi wa gipgujatlu wa Geso Kristo kamaneru rixa ginretinri. Tyenwa kyokwirewakleru ga wa Kristo kamnixachri. ⁸Getinwa gixnanuko wa gixa kamruretanru gma manginitipa, seyni gyoptotyaplu gapnutikolu potu. ⁹Girukokta pnu yini ga wa Kristo ginaklewlé gi wa rawini, wale gi wa Goyakalu waneylu. Kristo ginkaklewlé gwachri, wale waneya Girchi ga wa Gituru. ¹⁰Ga wa satu yayegitinipgi ga wa tye ginkaklewlé gi ranika, gi wa gipji gyoptotinri. Gi wa galukanru. ¹¹Gi rixanu wale galukachri mugletu kamrure rukamrutlu.

Nkagwaklu gixa yegi nyinripa

¹²Gixo waneyno nyonyegityapmakgi, seyni gi naluka yonyegletgi kirukaya ga wa ksajgaluya. Seyni nkagwaklu gixa yegi nyinripa, ga wa getgojkkachinepwu wuynumsakakanu, wa wumuwlé poyagkakikolupa.

¹³Pumole tsonitkaluro wgenene galukyi.

3 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Galuklewlu

¹ Tyenwa tsru kirukatni.

Gishiniikaluru Kayo chinanupa, galikakni nushinikanru.

² Nushinikanru, nagjigogneyegityi waneyapyi kigle gwashle psoluyako ga wa gichkopyi, wa kigle pixanshinikanutyawaka pixka. ³ Gi rixanu numuw-potuta wa rapokinitkana wumolene, wanna gipgujtayegityi wa wanepotuko pixinri, wa wane pixa gomkagitinri galikakpotunanu tokanchi. ⁴ Gi wa tye pnute tsru gimuwlu waneyno, nyijnakpiranyegityapna nwugenene wa galikaka potu tokanchi romkagitna.

Kayo ruslaginri ralixkota

⁵ Nushinikanru, poyagkakachriyi pixa kamrutlu klunerukokta kamrurchi wa molchine chinanu ga wa pnu giyakatyachine chinanu koxa. ⁶ Wanna gipgujtatlu pushiniklewle gapatjetachinkaka getanu. Kigleru pkamrutanu wa pupxaka yaletanna Goyakalunu kgimuka. ⁷ Gi rixanu Geso giwaka chinanu rushpakna. Gikena rawyana payine. ⁸ Giyagni wixa gimkata yoptoretina wane gixachine, rukamrurewatanunepwuna galikakpotunanu tokanchiya.

Riyotrigi gimaletna

⁹ Satu tokanchi nyonyegitna gapatjetachine, seyni Riyotrigi galuka tsru gitakletnachriwa wanna yegi; gi wa yoptotwu. ¹⁰ Giyagni wale kamrure wa kamrutanru nupgujtatanu wa wane nyinipa. Mugletu tokanchiya male-shawaka jigye-gishatwu. Ga wa tyekaka gi wa poyagotyawalu, seyni gi waleko yoptotna wumolene ga wa galukayoptoletachine rumaleta. Wale giknokna gapatjetachinyegiya.

Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako

¹¹ Nushinikanru, gi wa pyimanru gekutu seyni wa kigleru galikaka. Kigleru kamrutachri walenwa Goyakalu giyakatyachri. Gektutu kamrutachri, gi wa Goyakalu reta. ¹² Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako, ga wa galikakaya koxa. Ga wa wixa gipgujtatlu. Ga wa gixa gimatlu wupgujtalewle galikakpotunanu.

Ralipre galukleta

¹³ Gixo waneyno nyonyegityapmaki, seyni gi naluka yonyegletyi ksaj-galuyma ga wa yonawapiyma. ¹⁴ Seyni giyampotu nkagwaka getletyi. Ga wa getgojkakachine wuynumsakakanu.

¹⁵ Giglewanshinikankaakalurupy. Pumatjene galukyi. Ga wa pixa palukgiwakatanna pumatanune satkaka.

Kpashiri Gota Kirukate

Galuklewu

¹Tyenwa Gota Geso Kristo wayegreru kirukate, Santiyako gepuru. Goyakalu Girchi tomganune, rushinikanune chinanupa, Geso Kristo chinanu gimretkalune.

²Getwamonrewlu ga wa giclewanshinikanrewlu ga wa gishiniklewu gixa chinanu gixolewnakaakalurupni.

Kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu

³Nushinikanune, psoluyako nmerewata nyonyegitgi gixa gognawatikalurupirana, pejnurunenuupmaka gognawatikaluru. Numkata yonyegletgi nuykotyapgi kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu, pakatapje samyokyegitkana kpashirine. ⁴Gi rixanu pimrine yine pochkeruneko yoshmaknawa. Wannanwa muchikawako yonpiranyegitkalunni wa wannanupa tye giklukanuwnayegjixlu. Mupashiregolunni. Goyakalu gimutlewu rupekotluna mpogijpatnuchi. Ga wa satuperutu tsru potu Girukotlewatachri ga wa Wutsrukate Geso Kristo runutatna.

Goyakalu giklukanuwnayegjixanna malixkanni

⁵Muchinanu psoluyako gimatmakatkalu, seyni naluka gishinkapkakletgi, wa Gitsrukaachi Giptoya rognetakinitkana rayinerutene, wanepnute malixkanni ruylata. ⁶Ga wa Goyakalutowrenenanu rutakikolna mumretkanni, seyni ruknokamtluna rawyawakna, tsru giklukanuwnalgogne chinanu Wale gimretanna gostutkalunni mapshagawaka gike rixiniko mnikawnakatu rawinripna. ⁷Sotoma gajenni ga wa Komora gajenni pixka ga wa rumwastipokchijjetanrukakni pixka waneko pixka rixanna kapoklewaklerunni, ga wa pnunnu rixnina manchiya. Yaglu rixkanna xirnachri gike rixiniko muwnakatu saletikanna.

Gixasha yimaklewletachine gikluuka

⁸Seyni waneko pixka rixkozna wa nyi gipnawjetachine. Wanna galikaka puchotmanetna. Gi yijnakotluna tsru gitaakalurkaka. Pogirewluwaka rapatna. ⁹Ga wa Mikili, Goyakalutowrerune gitsrukate, kamchi gitsrukate yagotini ga wa yoptopirkakini Moysisimane chinanu, waleko Mikili gi tseruwanshinikanuta giklukanuwnalu gapatle koschekinripa, seyni wane china, “Gitsrukaachi chigetjetanunyi.”

¹⁰Seyni wanna nyi ma mumatanutkakna rapatna. Ga wa rumumturetanruna rumatanrukakna gepkoxamkojejixirune manshinikanune pixka, tyekakaya nikawniyna.

¹¹¡Gi waneni wanna! Gi rixanu Kaynigapo yachinena. Ga wa Walaami pupjetinri pixka, reneknawana yoptotyapluna gipekolu. Ga wa Kore yop-piire ramgiyna.

¹²Wa gishiniikaklewu meyiwlun wannanwa gijrimtakaka pixkalune. Mpiikane tsru niklu rumnikgina. Goglutnacinwa. Kyachgapererumko magatu pixkalunni, kannipgyalu ganikanrukaka. Gagmuna maleplutskigiru, majitu, gepi kata gipnachrinatka, gopliikaluru pixkalunni. ¹³Tsru wenushpurga mgrukotkotu, waleko patmewuleya gashlirikachrishpurga pixkalunni. Katagiri yaglotashatachrokaka pixkalunni. Wanna chinanu gimretkalunni mapshagalsajnu rixgognenatyawakapa. Tokanchi renekwatinri Genocho

¹⁴ Wannapirana koxa runkakleta Genochu, wa Goyakalu tokanu renek-lewatini. Walenwa Gataklopisha payokgipre chininri. Wale wane china, “Gitsrukaachi gina gixolune potu kpashiriteneyma, ¹⁵ pejnuruneko ruklukanuwnayegjixyapa. Mukochirna rekakgitanna. Wane rixawanna mukochire: Mupashiregolunni. Pejnuruyako mupashiregnuchi kamrutna wanna. Mupashichlewatikanni. Giyagni pejnuruko tokanchi wanna mupashiregolune kmukochirerune chingajita ga wa pejnuruko mupashiregolu wanna chinyegitlu Goyakalu, ruklukanuwnayegjixanna.”

¹⁶ Wannanwa kegemgaklerune ga wa getwamonutnachinwa. Romkaa getsotanrewletna. Tsrupotunanu tokanchi yanumsatokanushatyana. Ralixkotmanewlerewatna ruxpakikolupna.

Ginkaklewlu ga wa giykolu

¹⁷ Seyni gixa, nushinikanune, gishinikanru Wutsrukate Geso Kristo yokanatanune tokanu muchinanu wane chinkalurutka. ¹⁸ Wa wane chinyagina, “Wa ralipregognepa wanepna kgixpiranataklerune. Wannako getsotanrewle mupashiregotu ruyanna.” ¹⁹ Wanna kotspalkaklewata wa manchi galukyawaka. Giwekikaluru gi waneyna.

²⁰ Seyni gixa, nushinikanune, kpashiri potu galixlewleya ntseruwnanshinikanutini. Giwekikaluru Kpashiri gagjigognetini.

²¹ Gimretinwa Goyakalu gishiniklewleya. Wutsrukate Geso Kristo getwamonrewle gkagwakanu waneyapgi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ²² Getwamonutanna nutanshinikanutachine galikaka.

²³ Xirnachri gishatkapikaluru pixka gixa gognetkakletanna pimrine. Ga wa pimrine getwamonufanu mpikleymananuko. Gayegixanru mkachriko wa manchi puchotikaluru.

Giglenshinikanyeglewlu

²⁴ Gimalwutkalurupa wa gimkata gimretletjeru mujruukanepgi ga wa gimkata tunwakakletjeru royaknu yegi, muklukanuwnakanepgi gimjikleyma. ²⁵ Satupjerutu Goyakalu Wognetkakeru, Geso Kristo Wutsrukate chinanu, walenni goyaknuchi, ga wa tsru potu pogirewlu, ga wa muchkonu, ga wa girukotlewlu ma mapookanuwa muchinanpotgogne, ga wa xani, ga wa psolgogneshpotunanuko gike rixiniko mnikanwnakatupa. Wane gixkalurupa.

Gipgujetkaluru Geso Kristopirana

¹ Tyenwa Gipgujetkaluru Geso Kristopirana wa Goyakalu genekanru, wayegrene rekaggitinripa pshinitsonu gimkata ginretachrikakapa, ru-matkakpirantaplu. Yokanatlu gitowreruya. Wayegreru Gwa yegi yokanatlu. ² Wale Gwa gipgujatlu Goyakalu tokanu ga wa Geso Kristopirana gipgujtatikolu, ga wa retanru pejnunanuka. ³ Giglenshinikanyegitkalunni wa tyeipirankaka getyongatachine, wa tye tokanchi Goyakalu genekanru getyongatachine ga wa yijnakotachine. Giglenshinikanyegitkalunni wa gewi yonatikaluru gimretachine, gi rixanu gi gowukatkalu gignogne.

Payokgipre gapatjetachinkaka galuuka

⁴ Tyenwa Gwa kirukate.

Wa payokgipre gapatjetyachinkaka Gasya gwachine chinanu.

Gimutkalunepgi, ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Waleya, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, ga wa payokgipre giwekikaluruneya, tuplapijere ginaple gwachine. ⁵ Ga wa Geso Kristoya gipgujtalewatachri poyagkakachri, muchinanu potu wugenetika wa gipnachinyegiya, tyechijne pogirene Gitsrukatpotu, wushinikeru, wkaspukmukochiretjeru Waleko gigragaya. ⁶ Goyakalu, Ruru, pogirewatyawaka gajene rixkakwu, ga wa sasertotene rixkakwu Wale chinanu. Walenupni goyaknuchi ga wa muchkonchi gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalarupa.

⁷ Getanru. Kyachgapererumko rumunanu.

Pejnuruneygalepotunanuko getanru,
ga wa yoglotjene koxa getanru.

Ga wa payinerumnunanuka psolchijneko gajene
wamonuwatanna Wale chinanu.

Gigi. Wane gixkalarupa.

⁸ “Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano.”

Wane china wa Gitsrukaachi Goyakalu, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, pejnuruuko Girukotachri.

Klu chinanu yonatkalurni twu kiruka

⁹ Gitni, Gwano, gimolno, ga wa gimumatjerno wa salewakchiya ga wa pogirewatyawa kaya, ga wa kashnantakgognewluya Geso chinanu. Patmoknipreka chinikowaka nwanatini Goyakalu tokanu chinanu ga wa Geso gipgujtatikolu chinanu. ¹⁰ Gitsrukaachigogne Giwekikaluru nwini. Notjimnesreta tsruplaji nyijnakota kowi pixka. Wane china, ¹¹ “Wa petanrukaka kiruka pyonatanru. Ga wa pyokanatanro payokgipre gapatjetyachinyegkaka: Gigwiso, ga wa Smirna, ga wa Perkamo, ga wa Tiyatira, ga wa Sarti, ga wa Wilatelgi, ga wa Lawtise.”

Yineru Wgene kaygawlu retika

¹² Ga wa nuprotaka netyaplu tye tokanchi nuynumsatjeru. ¹³ Ga wa nuprotakinitka netlu payokgipre kori katalo gapi. Ga wa katalgapkaka ganikajite netyalu Yineru Wgene pixkalutu, gopwalu gitakachri, gishrikakjeputachri korimtaya. ¹⁴ Ga wa gijiwu ga wa gijiwutsa gowegapixi klatalu pixka rixa, giwru klatalu pixka. Ga wa giygale xirnachrimero pixka rixa. ¹⁵ Ga wa gijixi sintawo xirnachripro gatajitikaluru pixkalutu rixjixita. Ga wa giplaji gixpotkaka gongima pixka rixaplaigimata. ¹⁶ Payokgipre katagirkaka gwapotuklesretatemyotlu. Ginama rushpakya yoglolewapi

gepnokaka gwasputachri gepragasuru. Ga wa gigoji tkachi pixka rixa, muchkonu yochigatyachri.

¹⁷ Ga wa gita getinitkalu gijixipta nyawnamtya gipnachri pixka. Giyagni Wale gitakamyogogotno potuklemyoteya. Wane chinno, ¹⁸“Gi pikanu. Gitni wa muchichachri no ga wa ralipreno. Ga wa giwekachri. Gipnachrinanno ga wa xani nuwekgoggenata gike rixiniko mnikawnakatu. Ga wa waneyno gipukchi yoskekapre ga wa gipnachine gwiyawaka yoskekapre.

¹⁹ Giyagni pyonatanru petanrukaka, ga wa wanerutkaka, ga wa wanepnute gwachrikakapa. ²⁰ Wa giyogimanatkaluru tokanchi payokgipre katagiripirana, wa petinro npotuklesretatemyoya, ga wa payokgipre katalgapi kori, wa payokgipre katagirkaka, wannanwa Goyakalutowrene wa payokgipre gapatjetyachinkaka chinanu. Ga wa payokgipre katalgapi wannanwa payokgipre gapatjetyachinkaka.

2

Tokanchi wa Gigwiso gapatjetyachine chinanu

¹ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Gigwiso gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa payokgipre katagiri kashichachri potuklemyoteya, wa payokgipre katalgapi kori ganikajite yapachri:

² Numatlu pkamrure ga wa pyaprewatinri ga wa pkashnantakgognere, ga wa pixa gi punkata gakatletna muglene. Ga wa petumgana yokanatkalune chinnachinwa ga wa gi wane rixna. Ga wa petna kayroklewaklerunni. ³ Wa kashnantakgognekleryi, ga wa Gita giwaka chinanu pakotlewata. Gi wa pamanuta.

⁴ Seyni waneyno pagixanu gektutu pixayma. Wa pkaspukatkalu muchinanu pushiniklewle. ⁵ Giyagni pushinkapanru ginaka pujrukuyana. Ga wa pashinikanutanutka. Muchinanu pkamrure pkamruretanutka. Wane pma mixkanu, pixa yegi nyanu. Ga wa nkoninyi pkatalotgapi twiyawakaya, pma menshinikanutkanupa. ⁶ Seyni tye galikaka waneyyi, wa payegixlu wa Nikolaytane kamrure wa Gita koxa gayegixanruni. ⁷ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwiwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri nenea nikletanru giweekaklewatachri gagmuna gwachri. Walenwa Goyakalu gigtleyawaka ganikajite gwachri.

Tokanchi wa Smirna gapatjetachine chinanu

⁸ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Smirna gapatjetachine chinanu:

Tyepirankaka china wa muchichachri ga wa ralipre, wa gipnachrinanni ga wa giwekachritka.

⁹ Numatlu psalewnale ga wa pwamonnupoga, seyni ponikolyi. Numatkoxlu ma mupashiregnunna Goteyone chinachinwa ga wa gi wane rixa. Seyni Satanasyo ginkaklewawaklepijajenni. ¹⁰ Gi pikanu psalewninripatka. Gixapni kamchi gitsrukate wa yoshmakikowaka rutakjixanungi pimringi, gyantaletikolupa. Pamolgogne salewnala waneyapgi. Pupninpotunanuko pyagkakachripyi ga wa giweklu sagyeta nenekanyi.

¹¹ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri gi gimtuko gepi chininri gipukchiya.

Tokanchi wa Perkamo gapatjetyachine chinanu

¹² “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Perkamo gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa yoglolewapi gepnokaka gwasputachri gepraspuru waneyalutu.

¹³ Numatlu pwiywaka, wa Satanasyo tuplapijere yegi. Ga wa ngiwaka pumreta. Gi wa pnutatlu nalixikolu, Gantipaklupotuko, nupgujatjeru poyagakachri, wa gixa yegi giylatikaluru, wa Satanasyo gwiyawakaya.

¹⁴ Seyni psotsotaji waneyno gektutu pixayma. Gi rixanu waneyyi wane Walaami yimaklewe gomkagitachine. Wale yimaklu Walaka rutspetkakyapna Gisrayilikpishane, wa nikyapluna yagluchisha geneekalurkaka, ga wa rapoklewatiripna. ¹⁵ Waneko pixka pixa. Waneyyi Nikolaytane ginkaklewe gimretachine. ¹⁶ Giyagni penshinikanutano. Wane pma mixkanupa, giyanpotu napyegitanyi, ga wa nyagotanna nonama gwachri yoglolewapiyima.

¹⁷ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri neneka nikletanru mana yogimatkaluru. Ga wa nenekanru klatsotlejirpotu, ga wa sotlujy yonatkaluru gerotu giwakchi satuna mumatanutu. Seyni yoptotachripjepa gimatanru.

Tokanchi wa Tiyatiri gapatjetyachine chinanu

¹⁸ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Tiyatira gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china Goyakalu Wgene, xirnachrimero pixka gixaygale-tachri, ga wa sintawo gatajitkaluru pixka gixjixitachri.

¹⁹ Numatlu pkamrure ga wa pushiniklewe, ga wa palixlewe, ga wa pupxaklewe, ga wa pkashnantakgognewle, ga wa pkamrure, ga wa ralipre gixo potu muchichachri pnute.

²⁰ Seyni waneyno pagixanu gektutu pixayma. Gi rixanu wa suxo Gesawera wa Goyakalu tokanu geneklewtachro chinnachrowa puchi yimaklewleta ga wa tyokwitna nwayegrene, rapoklewatiripna ga wa nikyapluna wa yagluchisha geneekalurkaka. ²¹ Neneko gogi tenshinikanutinripa. Gi taluka genshinikanreta tapoklewatirni. ²² Giyagni pajeko nuknokanro wala ga wa walayma gimopatlewatachine, tsru salewakchi yegi, ma menshinikanutkanupna kamrureyna. ²³ Gipukchi nuylatinna twugenene. Ga wa pejnuruneko gapatjetachinkaka gimatanu wa Gitni wa shinikanchi ga wa gaschi getjetachirino. Ga wa nenekangi satkakgi gi gixpoko kamrurewatyawaka. ²⁴ Ga wa wane nchina, pimringi Tiyatira gwachingi ginnakokta tye ginkaklewlumigjeya, wa Satanasyo gitokpotu chinyawakna, mumatkangi. Wane nchingi, gi satuna kamrurchi nutakyegitangi wanepnute. ²⁵ Seyni wa waneygi gixinri gimretanru napokinpotunanuko.

²⁶ Wa gaalirewatachri ga wa nkamrurkaka gimretachripa yoptukyawakpotunanuko, wale nutakanu payine chinanu.

²⁷ Kanojerchi yowumaje rugirukotanna.

Kajpastono pixka rumlookona, ²⁸ nixa yoptoretyawaklu Nuryegiya. Ga wa gonsagi nenekanru. ²⁹ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna gapatjetachinkaka.

3

Tokanchi wa Sarti gapatjetyachine chinanu

¹ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Sarti gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu ga wa payokgipre katagirkaka waneyalutu. Numatlu pkamrure. Wa kgiwakiyi. Wa puwekinri, ga wa gipnachrinatkiyi.

² Puyokanutka, ga wa gixetachrikaka pmuchkotanu wa galuka gipnatachrikakanatka. Gi rixanu gi nukshiklu pkamrure poyagkakikolu Noyakalute getanu. ³ Giyagni pushinkapanru pyoptotanrukaka ga wa pyijnakotanrukaka ga wa pumretanru. Ga wa penshikanutanu. Giyagni pma muyookanupa, kachowguru pixka nixa gapyegletanyi. Gi pumata gipapko napyegitanyi.

⁴ Seyni Sarti pimrine waneyyi, wa gimkalna mpuchotkane. Ga wa Gitayma yananna klatalu mkachri gitakachine, gi rixanu rumuknunina. ⁵ Gaalirewatachri klatalu mkachri makatkalurupni. Ga wa giweklu kirukateya gi nshegiwakatinri. Ga wa Nuru getanu nupgujtagiwakatanyi, ga wa Nurutowrene getanu. ⁶ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Wilatelgi gapatjetyachine chinanu

⁷ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Wilatelgi gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa kpushiri, wa galikakpotu, wa Tawi yoskekapre waneyalutu, wa kotpukachri ga wa gi satuna gishyatlu, ga wa gishyatachri ga wa gi satuna kotpuklu.

⁸ Numatlu pkamrurkaka. Petanu. Nenekyi kotpuukaluru gipgyapto pixa getanu. Gike gimkata gishyaletlu. Gi rixanu waneyyi ptsotsotaji pmuchkonu. Ga wa pumretlu ntokanu. Ga wa gi pnutatlu ngiwaka. ⁹ Giyagni pimrine Satanasyo ginkaklewaklepji gajene wa Goteyo chinnachinwa ga wa gi wane rixna, seyni rayroklewashatna, wane nixkakanna: runinripna ga wa pujixistsi yoptsojitinripna. Ga wa rumatanruna nushinikiyayi. ¹⁰ Gi rixanu pumretlu ntokanu nkashnantakgognewlepirana, Gita koxa gimretanyi gyantaletikollogneklupa, wa psolchijne gajeneko yegi ginachripatka, yantaletikolupna psolchijneko gajene. Giyampotu nunanu.

¹¹ Pumretanru waneyyi pixinri. Gi satuna gwinyi psagyetapa. ¹² Wa gaalirewatachri kpushiwakpotugrukostsigi nixkakanru Noyakalutepjiya. Gi wa maleka rushpakanutka. Ga wa Noyakalute giwaka nyonatanru, ga wa Noyakalute pokchi giwaka. Walenwa gerotu Gerosale, tengogne Noyakaluteyegiya gijrukyachripa. Ga wa ngiwaka gerotu nyonatanru.

¹³ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Lawtisi gapatjetyachine chinanu

¹⁴ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Lawtisi gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa Wane gixkalurupa, wa gipgujtalewatachri poyagkakachri ga wa galikakpotu, wa Goyakal giyakotanrukaka yinuwakjixachri.

¹⁵ Numatlu pkamrurkaka, gi wa kachikleryi, gi koxa gemeryi. Nalukmaklu kachikleru pixinri waka gemeru. ¹⁶ Giyagni gi rixanu psotsotaji gemeryi. Gi wa gemyi. Gi koxa kachikleryi. Giyagni nonama naplitinyi. ¹⁷ Gi rixanu wane pchina, ‘Ponikolno. Nponikowatatka. Gike nmagatya.’ Ga wa gi pumatnawa salewnachriyi, ga wa getwamonutkaluruyi, ga wa kwamonuryi, ga wa maygaletyi, ga wa mamkatyi. ¹⁸ Nuykotyi Gita yegi pagjitinro kori xirnachri gatajiticaluru ponikowatinripa, klatalu mkachri

pmakatko ma mupgujewninitipa pmamkatinri patewle. Ga wa ygalchipinre pagjitanu psagaygaletinripa. Petinripa.

¹⁹ Gita chigetjetna pejnuruneko nalukanune, ga wa nsaletanna. Giyagni pmuchkowatanu ga wa penshinikanutanu. ²⁰ Gita gipgyapto nwa. Nuy-laylagipgyaptoteta. Satu jeminri ntokanu ga wa kotpukgipgyaptotetini, njiglokyegitanru wale. Nnikanu waleyama ga wa wale Gitayma.

²¹ Gaalirewatachri nenekanu wa ntuplapijere ruxiplatanno, wa Gita gaalirewatanri pixka ga wa Nuru tuplapijere nuxiplatlu Nuru. ²² Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.”

4

Kaygawlu getikaluru wa pogirchi tuplapije tengogne gajeru

¹ Wanepnute netatka wa tengogne gitpukgipgyaptoteta. Ga wa muchinanu plaschi kowi pixkagimalutu nyijnakotanru. Gita ruynumsata. Wane china, “Gewi teno punanu. Ga wa nekakgitanyi wa wanepnute gimkata ginretachrikaka.”

² Waneklu Giwekikaluru jiglokno. Wale chinanu netlu pogirchi tuplapijere tengogne gwachri. Ga wa tuplapije rawa tuplanatachri. ³ Wa tuplanatachri getikolu gaspe sotlejiru pixka ga wa sartiyo klatalsotlejiru pixka. Ga wa kshi tuplapije sajrukachro, gesmeralta katwergalu polersotlejiru pixka getikolu. ⁴ Ga wa tuplapije sajruka gepmole gepkoxamkoje tuplapijkaka. Ga wa tuplapijkaka tuplatna gepmole gepkoxamkoje tsruno klatalu mkachri gitakachine. Ga wa gijiwna waneyna kori sagyeta. ⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya rawrakle ga wa plaschigimkaka, ga wa rutlogle. Ga wa payokgipre katalo yochpikjetkaluro xirnachri tuplapije ginaple. Wannanwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu. ⁶ Ga wa tuplapije ginaple waneru tsru wenu potu witryo pixkalutu. Katwergalu pixkalutni.

Ga wa tuplapije ganikajiteswaji ga wa tuplapije sajrukle wanena gepkoxamkoje gepkoxamkoje giwekachine, gixo potu ygalchi waneyalune gistasreta ga wa gitjimnesretna.

Tengogne gajene gimalwure

⁷ Ga wa muchinanu giwekachri, tsru mgenoklu pixka gixachrini. Ga wa gepi rixinri giwekachri waka wgene pixkalutni. Ga wa mapa rixinri giwekachri, yinerugoji pixka waneyalutu. Ga wa gepkoxamkoje rixinri giwekachri walenwa tsru klatatalu galnachri pixkalutu. ⁸ Ga wa gepkoxamkoje giwekachri satkaka waneya patsrujiremeji. Gixo potu ygalchi waneyna psolumtako ga wa gimejimpuko. Ga wa psollogneko psolyechnoko gi rapnanu wane chinretna:

Kpashiri, kpashiri, kpashiri Gitsrukaachi Goyakalu,

pejnuruko Girukotachri,

wa muchikawluru ga wa wanerutu ga wa ginachripa.

⁹ Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri, wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu rumalwutna giwekachine, ga wa kagwakpiratluna, ga wa poyagnutluna. ¹⁰ Waneklu wa gepimole gepkoxamkoje tsruno chiji rapokna wa tuplapije tuplatachri getanu. Yoptsotjyegitluna wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu. Ruknoklona sagyetna tuplapije ginaple. Wane chinna:

¹¹ Pumuknuni, Wutsrukate Woyakalute,

pyoptotalu goyaknuchi ga wa kagwakpiiru, ga wa giyaklu

gi rixanu ptowrunanuka pyakota.

Ga wa pushinikyawaka chinanu

wanetkalu ga wa giyakotkalurutkani.

5

Kiruka payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro

¹ Ga wa tuplapije tuplatachri potuklemyo netyalo kirukpoyi, gitoko yonaticaluro ga wa tofji yonaticaluro. Ga wa payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro. ² Ga wa netlu Goyakalutowreru gichkolu gichkoplaji wane china sapletachri,

“¿Katni wa gimuknu koprالاتyaplo kirukpoyi, ga wa kotpuka gipretyaplo?”

³ Ga wa gike gimkatlu, gi wa tengogne gajeruko, gi wa chiji gajeruko, gi wa chiji gitokote gajeruko. Gike gimkata kopraaletlo kirukpoyi. Gi koxa rumkata getletlona. ⁴ Ga wa nchiyampotuta, gi rixanu gike gikshiika rumuknu koprالاتyaplo kirukpoyi ga wa retyaplo. ⁵ Ga wa satu wa tsru wane chinno, “Gi pchiyagatanu. Petanu. Rakagloklewata tsru mgenoklu Gotaklopishaneru, Tawitski. Wale gakagloklewata kotpukyaplo kiruka ga wa payokgipre tupre kgimaxikoleroymananuko.”

Gowega Wgene gakagloklewatinri

⁶ Ga wa tuplapije ganikajiteswaji, ga wa gepkoxamkoje giwekachine ganikajite ga wa tsrone ganikajite, netyalu gowega Wgenni tunwanatachri giylatkaluru pixka, payokgipregwalutu, ga wa payokgipreygalerutu. Payokgipreygalenwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu psolchijneko yokanatkalune. ⁷ Gowega Wgene wane ya. Wa tuplapije tuplatachri potuklemyo yoptotyalo kirukapoyi. ⁸ Giyagni kiruka yoptotinitka, wa gepkoxamkoje giwekachine, ga wa gepimole gepkoxamkoje tsrone chiji rapokna gowega Wgene getanu. Satkaka waneya gitlotsatkaluro, ga wa koripro katseplu pgamlupagiri. Walenwa kpashirine gagjigognerkaka. ⁹ Ga wa shikaletluna gerotu shikalchi. Wane chinna:

Pumuknuni kiruka pyoptotini

ga wa pkotpukyaplu tupre kgimaxikolero.

Gi rixanu giylatkaluryi ga wa pugragaya
pupekotanna yine Goyakalu chinanu,

panerumnunanukaya, ga wa
patokanumnunanuka yanumatyachineyegiya,
ga wa payinerumnunanukaya,
ga wa pachijne gajenemnunanukaya.

¹⁰ Ga wa Goyakalu getanu
pogirchine ga wa sasertotene pixkakna.

Ga wa chiji pogirewatinna.

¹¹ Giyagni netatka. Ga wa gixolune Goyakalutowreruneplaji njema, tuplapije sajrukachine, ga wa giwekachine ga wa tsrone. Ga wa wane pejnuna gixolune potu ga wa gixo waragka waragkane, ¹² gichkoplaji wane chinachine:

Rumuknuni gowega Wgene giylatkaluru
yoptotyaplu giyaklu ga wa ponikowlu,
ga wa gimatkalchi, ga wa muchkonchi,
ga wa kagwakpiiru, ga wa gimalwuru,
ga wa galixkowlu.

¹³ Ga wa pejnuruko giyakotkaluru tengogne gajeru ga wa chiji gajeru, ga wa chiji gitokote gajeru, ga wa tsru wenumta gwachine, ga wa pejnuruko wane gajerkaka, nyijnako wane chinreta:
Pogirchi tuplapijere tuplatachri,
Ga wa gowega Wgene

waneyapa gimalwuru ga wa kagwakpiiru,
ga wa goyaknuchi, ga wa muchkonchi,
rixgognenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁴ Ga wa gepkoxamkoje giwekachine wane china, “Wane gixkalurupa.”
Ga wa tsrune chiji rapokna ga wa yoptsojityegitluna.

6

Muchinanu gipre: Kawalyo gogo tuplatachri gakagloklewatachri

¹ Ga wa netlu gowega Wgene kotpukgipretyawaklo muchinanu gipre wa payokgipre gipre kgimaxikoleroya. Ga wa gepkoxamkoje giwekachine satute nyijnakoplajita rutlogle pixka chinachri, ² “Punanu.”

Giyagni netatka. Ga wa netlo kawalyo klatalo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu kashritwa. Ga wa sayeta reneeka. Giyagni rushpaka gakagloklewatachri rakagloklewatinripa.

Gepi rixinri gipre

³ Ga wa gepi rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu gepi rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁴ Tushpakatnaka sato kawalyo serolo. Ga wa wala gogo tuplatachri geneeka rawyaplu chijiya kigle gwashlu, ruylakakinripna. Ga wa wale geneeka yoglolewapi gitsruka.

Mapa rixinri gipre

⁵ Ga wa mapa rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu mapa rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

Ga wa netlo ksajiro kawalyo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu yantapi gimyoya. ⁶ Ga wa nyijnakotlu plaschi pixkalutu wa giwekachine ganikajiteya wane chinachri, “Satu masu trikoji paproji wenroloto chinanu, ga wa mapa masu triko pixkalutuji paproji wenroloto chinanu. Ga wa goliwangi ga wa winga gi pumtukanu.”

Gipnalu

⁷ Ga wa gepkoxamkoje rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotkanutlu gepkoxamkoje rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁸ Giyagni netatka. Ga wa pwalolo kawalyo wanetka. Ga wa wala gogo tuplatachri Gipnalu giwaka waneyalutu. Ga wa gipnachine gwiyawaka gomkagitlu. ⁹ Ga wa wanna gitaaka satupje gepkoxamkojete chiji gajene chinanu, yoglolewapiyima ruylalewatinripna, ga wa nachluyma, ga wa gipnaluyima, ga wa kmatsuruneyma, chiji gajene.

Pamyo rixinri gipre: Giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu

⁹ Ga wa pamyo rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, yochpikikowakakwa rapukote netyana giwekikalurune wannanu wa giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu, ga wa rupgujtalawlana chinanu, giylatkalunni. ¹⁰ Ga wa gichkoplaji china sapletna, “Gitsrukaachi kpashiri ga wa galikakpotu, ʔgiklunanu gi puklukanuwnayegjixawana psolchijneko gajene, ga wa gi papnuyegitawalu wugraga?”

¹¹ Ga wa satkaka geneeka klatalu gowukalu mkachri. Wane chinkana wa rapnanutanunnachi pshinitsonu pejnuruneko rixinripna rixje Geso wayegrene ga wa gimolenna wanna pixka gixa giylaletkalunepa.

Patsrujire rixinri gipre: Psolchijneko komyeeka

¹² Ga wa patsrujire rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, netatka. Ga wa wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa tkachi ksaji rixa kawshistugalu mkachri kapixiru pixka. Ga wa psoluko ksuru granchi pixka rixa. ¹³ Tengogne gwachro katagirkaka chiji gijruka, gikera tujirsagitini pixka totsotsagi, tsru kannipgyalu komyekshegitinro pixka. ¹⁴ Ga wa tengogne gixrikamatka kirukpoyi pixka poyitkoklunu. Ga wa pejnuruko magka ga wa pejnuruko kanipreklukaka rawyawaka rajrikika.

¹⁵ Ga wa tyechijne pogirewatyachine, ga wa tsrukakalune, ga wa ksoloterune, ga wa ponikolune, ga wa gichkolune, ga wa pejnuruneko wayegrechine, ga wa pejnuruneko gishpakachine, gitawakapna ga wa tsru sotlu magka gajeru yogimatnawana. ¹⁶ Ga wa wane chinruna wa magkakaka ga wa tsru sotlu, “Pujrukanu wixa gogo. Pyogimatanwu pogirchi tuplapijere tuplatachrigojiya, ga wa gowega Wgene jgekanuya. ¹⁷ Gi rixanu rapokatka jigekanna tsrugogne. Ga wa ¿katu gimkata tun-waleta?”

7

Satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune

¹ Wanepnute netna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, gepkoxamkoje chijisretate tunwanatachine, wa gepkoxamkoje chijisretate giyakannipgyatyachri gimretachine, ma majpopokannipgyatinitipa chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa satu gagmaunygiko. ² Ga wa satu Goyakalutowreru netatnaka, tkachi gishpatyawakasreta gipgujewniyachri. Goyakalu giwekachri gimaxikole gipipre waneyalutu. Gichkoplaji china sapletna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, geneekalune wa chiji rumtukyapna ga wa tsru wenu. Wane china sapleta, ³ “Gi gimtukanru chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa gagmunkakako, wumaxikoletinpotukna Woyakalute wayegrene gijrotayna.”

⁴ Ga wa njemlu gi pejnu gimaxikoletkalune: satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune panerumnunanuka Gisrayiliklopishane.

⁵ Gotaklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Ga wa Roweklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Kateklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁶ Ga wa Gaseriklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Neptaliklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Manaseklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁷ Ga wa Simoklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Rewiklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Gisachaklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁸ Ga wa Sapolonoklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Gosiklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Migamiklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Gixolune potu yine klatalu mkachri gitakachine

⁹ Wanepnute netatka. Wanena gixolune potu yine, gike mumkata yan-taletanune, pachijne gajenemnunanukaya, ga wa panerumnunanukaya, ga wa payinemnunanukaya, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachineya, pogirchi tuplapijere ginaple ga wa gowega Wgene getanu tunwatachine. Klatalu mkachri gopowalu gitakachine. Ga wa kasureru waneyna gimyoyna. ¹⁰ Ga wa gichkoplaji china sapletna: Woyakalutenni gognetkaklewlu

wa pogirchi tuplapijere tuplatachri,

ga wa gowega Wgenenni.

¹¹ Giyagni tuplapije ga wa tsrune ga wa giwekachine sajruka tunwaletna pejnuruneko Goyakalutowrene. Tuplapije ginaple chiji gapokjiwutachinni. Ga wa yoptsojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:
“Wane gixkalurupa.

¹² Goyakalunupni gimalwuru,
ga wa goyaknuchi,
ga wa gimatkalchi,
ga wa poyagnutikolu,
ga wa kagwakpiiru,
ga wa giyaklu,
ga wa muchkonchi rixgognenatanu gike rixiniko mnikawnakatupa.
Wane gixkalurupa.”

¹³ Ga wa rugita satu wanna tsrune. Wane chinno, “Wa nyi klatalu mkachri gopowalu gitakachine ¿gi gixachinni ga wa ginaka ruyakatyana?”

¹⁴ Giyagni wane nchinru, “Nutsrukate, pixa gimata.”

Wane chinno, “Nyinwa tsru salewakchi giyakatyachinni. Ga wa ropowalutna rerkana ga wa klata rixkkluna gowega Wgenegragaya. ¹⁵ Wale chinanu Goyakalu tuplapijere ginaple rawna. Yonogyegitluna gogi ga wa goyecho kphasiwakategrukoya. Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri gipjiya gishyatna.

¹⁶ Gi nachpatkana.
Gi ronunnagatewatanutkana.
Ga wa tkachi gi gapyegitanutkana,
ga wa giketsotaaji gemeruko.

¹⁷ Gi rixanu gowega Wgene
wa pogirchi tuplapijere ganikajiteswaji gwachri girukotanna.
Gonu gishpakgatyawaakaka giwekgatachrigonu yegi kosekana.
Ga wa Goyakalu sheyiygaletanna pejnuruko ktechgaya.”

8

Payokgipre rixinri gipre

¹ Ga wa payokgipre rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, gowukshinina pochkepotlu tengogne.

² Payokgipre Goyakalutowrene neta, Goyakalu ginaple tunwatachine. Payokgipre kowi geneekalune.

³ Ga wa satu Goyakalutowreru gina. Yochpikikowakawastsi tunwata. Pgamplupagiri yochpikgapi kori kamrutikaluru waneylu. Ga wa gixo pgamlupagiri reneeka, pejnuruneko kpashirine gagjigognereyma rutaxyaplu wa korikwa yochpikikowakakwaya pogirchi tuplapijere ginaple.

⁴ Ga wa pgamlu pagiripgya gatskota kpashirine gagjigognereyma Goyakalutowrerumyoya Goyakalu getanu. ⁵ Ga wa gitowrerupgamplupagiri yochpikgapi rawa. Ga wa tsepotlu xirnachrimero yochpikikowakakwaya. Ga wa chiji ruknoklu. Giyagni wanetkalu rutlogle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rawrakle, ga wa giyolikchijru.

Payokgipre kowi waneyalune

⁶ Ga wa payokgipre gitowrerune, wa payokgipre kowi waneyalune galpookowletachine.

Muchinanu kowi

⁷ Ga wa muchinanu gitowreru kowitatka. Ga wa wanetkalu giwruji ga wa xirnachri, granchi kojetachri. Chiji giknookalurni. Satupje mapate chiji

ga wa satupje mapate gagmuna galga. Ga wa pejurniko kshanni polerni galgana.

Gepi rixinri kowi

⁸ Ga wa gepi rixinri gitowreru kowita. Ga wa tsru magka pixkalutu xirnachri galgachri, tsru wenu ruknooka. Ga wa tsru wenu mapate granchi rixatka. ⁹ Ga wa satupje mapate giyakotkalune tsru wenu gajene giwekachine gipnana. Ga wa satupje mapate kanawkaka gimtuuka.

Mapa rixinri kowi

¹⁰ Ga wa Goyakalutowreru mapa rixinri kowita. Ga wa tengogne tujrukya tsro katagiri xirnachri katalo pixka. Giyagni satupje mapate wenkaka tapoka, ga wa gonu gishpakgatyawaka tapoka. ¹¹ Ga wa katagiri giwaka wane chinka kapsagalu kshana. Ga wa satupje mapate gonkaka kapsagalu kshana pixka rixatka. Giyagni gixo yinerni gipnana gonu chinanu gi rixanu kapsagalutkani.

Gepkoxamkoje rixinri kowi

¹² Ga wa gepkoxamkoje rixinri gitowreru kowita. Ga wa rumtuuka satupje mapate tkachi, ga wa satupje mapate ksuru, ga wa satupje mapate katagirakaka. Giyagni satupje mapate tyekaka ruchpokinripa. Ga wa satupje mapate gogi gi pokamlata. Ga wa goyecho waneko pixka rixa.

¡Gi waneni! wa ginachripa chinanu

¹³ Ga wa netatka. Ga wa nyijnakotlu tsru klatatalu tengogne ganikajite galnachri gichkoplaji wane chinachri, “¡Gi waneni, gi waneni, gi waneni tyechijne gwachine pimri kowigimkaka chinanu wa mapa gitowrene kowitachinpatkagima!”

9

Pamyo rixinri kowi

¹ Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa netlo sato katagiri tengogne gijrukyachro. Chiji gapokachro. Ga wa gopnalutskata potu yoskekapre geneekaluru. ² Ga wa kotpuklu gitskatpotupna. Gopnalu ratskopgyatya, xirnachripropgya pixka. Ga wa tkachi ga wa kawlennipgyalu mapshaga rixka gopnalu giyakatyachrinnipgyaya. ³ Ga wa gipgya rushpakyana tsetsene. Chiji rapokna. Geklo pixka rumkata gixletatka tsetse. Geklo kachingate pixka reneeka. ⁴ Ga wa tsetsene wane chinkalune ma mumtukyapluna kshana chiji gajeru, gi wa girukokta poleruko, gi wa girukokta gagmunako, seyni yinepje wa Goyakalu gimaxikle gijrotayna waneyamigjenepje. ⁵ Ga wa tsetsene geneeka ma muylatyapna yine seyni pamyo ksuru saletpotutkona yine. Ga wa wanna saletlewlw geklo saletlewlw pixka wa yineru tashkatini pixka. ⁶ Ga wa walogonekakapa rujga gipnalanunna yinepni, ga wa gi rukshikanruna. Ga wa raluka potu gipnalan-nimkana. Ga wa rasukininna gipnalu.

⁷ Ga wa wane rixa gipgujewnaletna tsetskaka. Kawalyo pixka rixna, giylalu galpokyegitachine. Ga wa gijiwna waneyna sagyeta pixkaluto, kori pixkaluto. Ga wa gigojna yingoji pixka. ⁸ Ga wa kajiwutsalune suxojiwutsa pixka. Ga wa giygina tsru mgenokluygi pixka. ⁹ Ga wa waneyna rustatlena yowuma gistatechishpata pixka. Ga wa gimejna pogimnu chiji yapachro kawalyo kosetanro gima pixka rixmejitna wa giylalu yegi gasukyegimtachine pixka. ¹⁰ Ga wa waneyna ginshina, geklonshi pixka, ga wa gisruna. Ga wa ginshina rawa muchkonna yine rumtukyapna pamyo ksuru.

¹¹ Kpogirna. Towrechri gitsrukate gitskata potu gajeru walenwa pogirna. Ga wa wale giwakni Gewreyone tokanuya Gawato. Ga wa Kriyko tokanuya Gapolyo.

¹² Wa muchinanu wamonchi giknogatka. Wanewalu gepi wamonchi wanepnute.

Patsrujire rixinri kowi

¹³ Ga wa Goyakalutowreru patsrujire rixinri kowita. Ga wa nyijnakotlu satu plaschi wa gepkoxamkoje gwacha yegi giyakatyachri, wa korikwa yopchikikowakakwa gwagwachatachri yegi giyakatyachri Goyakalu getanu. ¹⁴ Ga wa wane chinru wa patsrujire rixinri gitowreru kowi waneyalutu, “Pkaspukanna wa gepkoxamkoje towrechine wa gostukalune tsru Geyoprate Gapga.”

¹⁵ Giyagni kaspuukatkana wa gepkoxamkoje towrechine wa galpokotkalune gipapko ga wa gogi ga wa ksuru ga wa walapu chinanu wa satupje mapate yine ruylatinripna. ¹⁶ Ga wa wane pejnuna solalone kawalyo yapachine: Gepi kata wa pamole waragka kata pamole waragka. Nyijnakotlu gi pejnuna.

¹⁷ Ga wa wane nixa getletna kawalyone kaygawluya, ga wa wanna gogo tuplatachine. Waneyna gistatelechishpata xirnachri pixkalutu ga wa ksajser-nuru ga wa gasogre pixkalutu. Ga wa kawalyonejiwu tsru mgenoklujiwu pixka rixa. Ga wa tonama rushpakya xirnachrimero ga wa kapgyalu ga wa gasogre. ¹⁸ Tye mapa tsru salewakchikaka kamakatna satupje mapate yinni. Wa xirnachriya ga wa kapgyaluya, ga wa gasogreya, wannanama gishpakyachriya. ¹⁹ Gi rixanu kawalyone muchkonu ginamna rawa, ga wa ginshina rawa. Gi rixanu ginshina gimnu pixka rixa kajiwuru. Waleya rumtuklewatyana.

Menshinikanutkane

²⁰ Ga wa gixetachine yine tyekaka tsru salewakchiya mupnikatu, gi koxa renshinikanutna wa gimyona kamrurnaya, ma yoptsojityegityanupluna kamchikaka ga wa yaglushishkaka. Walenwa kori ga wa sroschi, ga wa sintawo, ga wa sotlu, ga wa gagmuna kamrutikaluru yaglushisha. Walekaka gi ginkata getleta. Gi rumkata yijnakleta. Gi rumkata yanreta. ²¹ Gi koxa renshinikanuyegitluna ruylalewlenu, gi wa kagonchiwleynako, gi wa rapoklewleynako, gi wa gichowguynako.

10

Mturo kirukpoyi

¹ Ga wa satu Goyakalutowreru neta, tengogne gijrukyachri. Kyachgapere-rumko sapowakamtachri. Ga wa kshitpo gijiwu gogo gwa. Ga wa gigoji tkachi pixka gixa. Ga wa gijixi xirnachristsigi pixka rixa. ² Ga wa gimyo mturo kirukpoyi kopratalkaluro waneylu. Ga wa potuklejixi tsruwenu rutaka. Ga wa kegnetjixi chiji rutaka. ³ Ga wa gichkoplaji saple rixa, wa tsru mgenoklu gigitini pixka. Ga wa wale saplewatini, payokgipre rutlogle ginkaka yanumatatka.

⁴ Ga wa payokgipre rutlogle yanumatinitka nyonatmakatkalu. Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi njema, wane nchinjeru, “Pushyapotutanru wa payokgipre rutlogle chinyawaka. Gi wa pyonatanru.”

⁵ Giyagni wa Goyakalutowreru, wa tsru wenu ga wa chiji neta tunwale-tanru, teno yotunomyota potuklemyo. ⁶ Ga wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatku kawchinanu china. Tengogne ga wa tengogne gajerakaka giyakotachri, ga wa chiji ga wa chiji gajerakaka giyakotachri, ga wa

tsru wenu ga wa tsru wenu gajer kaka koxa giyakotachri Wale kawchinanu wane china wa maleshaplu gogi. ⁷ Seyni wa Goyakalutowreru payokgipre rixinri kowikle gimaklu, wa kowitinpatka, poyagkakpotutikolpatka Goyakalu giyogimatanru, chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi, wayegrene runkakyawaka, wa tokanu geneklewatachine.

Gwa niklo mturo kirukpoyi

⁸ Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi nyijnakotanru, numepe giynum-saletjeru. Wane china, “Gajewa. Pyoptotapanro wa kiruka kopralkaluro, wa Goyakalutowrerumyo gwachro, wa tsru wenu ga wa chiji tunwatachri.”

⁹ Giyagni towrechri yegi nyatka. Wane nchinru, “Mturo kirukpoyi penekanno.”

Giyagni wane chinno, “Pyoptotanro ga wa pnikanro. Ga wa tkapsatnan-wakatanyi, seyni punama pochwaa rixnamatanyi wrolga pixka.”

¹⁰ Giyagni towrechimyoya nyoptotlo mturo kirukpoyi. Ga wa nniklo. Giyagni nonama pochwaa rixa wrolga pixka. Wa nnikinitkalu, kapsanan-wakataa nixa. ¹¹ Ga wa wane chinnona, “Goyakalu tokanu pumkata genek-lewletatnaka gixolune yinepirana, ga wa payinepirana, ga wa patokankaka yanumatyachinepirana, ga wa pogirchinepirana.”

11

Towutkaluru wa kphasiwakpotugruko yantatinripa

¹ Ga wa neneeka yantapije kanojerchi pixkalutu. Wane china, “Pal-nanu. Pyantatanru kphasiwakpotugruko Goyakalunu, ga wa yochpik-jetikowakakwa ga wa wane yoptsojityachine. ² Ga wa kphasiwakpotuputu maleka gajeru petashatanu. Gi wa pyantatanru. Gi rixanu payine ge-neekalurni. Ga wa gepkoxamkojmole gepi ksuru kphasiwaka pokchi raka-tokanna.

Wa gepi gigujtalewatachine

³ “Ga wa gepi nupgujtatjene nutakanu. Ga wa satu waragka gepi pacha patsrujiremolgogne tokanchi reneklewatanna, kawshistugalulu mkachri gi-takachine.”

⁴ Wannanwa gepi goliwamuna ga wa gepi katalgapi, tye psolchijneko Gitsrukate getanu tunwatachrikaka. ⁵ Ga wa satu galuka gimtukletinipna, xirnachrimero gishpaknamatanna ga wa kamnixjene ruylatanu. Ga wa satu galuka gimtukletinipna, rumkata wane gixa giylaletkota. ⁶ Wanna gitaaka rushyatyapluna tengogne, gina ma mixinitipa Goyakalu tokanu reneklewatinrinagogne. Ga wa rutaakana gonu chinanu, kashrijetyapluna gonu ranchi rixinripa. Ga wa rutaakana chiji rumtukinripna pejnuruko tsru salewakchiya gi pejnu katananukta ralukyawakna.

⁷ Ga wa rali gigujtalewletininitkana, kmatsuru wa gitskata potu gishpaky-achri wannayma ruylakakanu. Ga wa raalixanunna, ga wa ruylatanunna.

⁸ Ga wa gimanepinna tsru potu pokchi gatnugapote rawanna. Tye tsru pokchinwa shinkanchiya Sotoma ga wa Gigopto chinkaluru. Wane koxa Rutsrukutna koroshishkita gitakikowaka. ⁹ Ga wa pimrine yine, ga wa panerune, ga wa patokanu yanumatyachine, ga wa payine getmanetanna mapgogne ganikaji. Gi wa ruchi kapnatkomanetanna. ¹⁰ Ga wa tyechijne gwachine gimuwyegitanna, ga wa meyiwatanna, ga wa genekashlukaka yokanyegkakanna. Gi rixanu wanna nyi gepi gigujtalewatachine saletpo-tunna tyechijne gwachine.

¹¹ Mapgogne ganikajgogne chininri giknoginitka, giweklunnipgya Goy-akalu giyakatyachri jiglokna. Ga wa tunwatna. Ga wa tsru piklu rixna wa

getachine. ¹² Ga wa yijnakotluna gichkotokanuru tengogne giyakatyachri. Wane chinna, “Gewi gatskotanu.”

Ga wa tengogne ratskotatkana kyachgapererumkoya. Ga wa kamnix-jenna getna.

¹³ Ga wa walepako wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa satupje pamotele tsru potu pokchi yawnana. Ga wa rupnanna giyolikchijruya wane pejnuna: payokgipre waragka yinni. Ga wa gixetachinni pikpotutana. Rumalwutluna Goyakalu tengogne Gajeru.

¹⁴ Gepi chininri wamonchi giknogatka. Mapa chininri wamonchi giyam-potu gapokanu.

Payokgipre rixinri kowi

¹⁵ Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa tengogne gichkolu plaschi wane, wane chinachri:

Tyechijne pogirewatyawaka Wutsrukatenutkani ga wa Kristotenukani.

Ga wa Wale pogirewoggenatanu
gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶ Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsrune Goyakalu getanu tuplapijerkakna tuplatachine chiji yonogijiwutna. Ga wa yoptsojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:

¹⁷ Wpoyagnutyi, Wutsrukate Goyakalu,
pejnuruko Girukotachri,
wa wanerutu ga wa muchikawluru,
gi rixanu pwatkalu tsru potu puyaklewe
ga wa pogirewatatka.

¹⁸ Ga wa payine jigekanuwata.

Ga wa pjigekanu gapokatka.

Ga wa gipnachine gitakyagokikolpako gapoka gapnuru renekikulupna pwayegrene ga wa ptokanu geneklewatachine

ga wa kpashirine, ga wa pgiwaka pikachine, mturune ga wa tsrune.

Ga wa rumtukikolupna tyechijne gimtukachine.

¹⁹ Ga wa tengogne kpashiwakpotugruko Goyakalunu kotpuuka. Ga wa tetka rupiratanru tokanchi gwanropaji kpashiwakpotugruko Walenu gwachropaji. Ga wa waneru rawrakle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rutogle, ga wa giyolikchijru, ga wa tsru potu giwrujkaka.

12

Wa suxo ga wa gimnu gitsruka

¹ Ga wa tsru getkaluru gipgujewna tengogneya, suxo tkachi makat-achro. Ga wa ksuru tojixi rapukote rawa. Ga wa tojiwu twa sagyeta pamole gepi katagiri gwanro. ² Ga wa kamshiro. Tsaplewjeta tochinoya. Ga wa chinowatatka tushpakawgenetniripa. ³ Ga wa satu getkaluru gipgujewna tengogneya. Ga wa wanetkalu serolu gimnu gitsruka. Waneylu payokgiprejiwu, ga wa pamolegwaltutu. Ga wa gijiwkaka waneru payokgipre pogirchi sagyetatkaka. ⁴ Ga wa ginshi kosetyalu satupje mapate katagirkaka tengogne gajerkaka. Tyechijne ruknooka. Ga wa gimnu gitsruka wa suxo gishpakawgenetachropatka getanu tunwata nikawgenetyaplo wa rushpakinipa. ⁵ Ga wa wala tushpakawgeneta. Jejni. Wa Wale payinemnunanuka girukotachripni kanojerchi yowumajeya. Ga wa rushatkapkatka Toturu. Goyakalu yegi ga wa tuplapijere yegi rutaaka. ⁶ Ga wa suxo yineru mwiyawakanu tya gasukleta. Wane waneylo twiyawaka, Goyakalu galpokotyawaka. Wane toglutikolupa satu waragka gepi pacha patsrujirmolegoge.

Mikili tengogne giknokyalu gimnu gitsruka

⁷ Ga wa tsru giylalutkani tengogneya. Mikili ga wa waleymalune Goyakalutowrene yagotlu gimnu gitsruka. Ga wa gimnu gitsruka ga wa waleymalune gitowrene yagotlewata. ⁸ Ga wa gi rumkatlewatna. Ga wa wanepnute maleshayatkana rawyawakakna tengogneya ⁹ Ga wa ruknooka tsru potu gimnu gitsruka wa kapokotu gimnu, wa kamchi gitsrukate chinkaluru, ga wa Satanasyo. Walenwa psolchijneko gwachine yokwitachri. Ruknooka. Tyechijne rapoka. Ga wa gitowrene waleymananuko giknooka.

¹⁰ Ga wa gichkoplajiru tengogne nyijnakoty, wane chinachri: Xawakni wanetkalu gognewatikaluru ga wa giyaklu, ga wa Woyakalute pogirewatyawaka, ga wa Kristote girukotyawaka.

Gi rixanu giknookalurunatkani wumolene jigyegitachri.
Gogi, goyecho jigyegitna Goyakaluyegiya.

¹¹ Ga wa wanna gaalixlu jigyegitjerna gowega Wgenegragaya, Ga wa rupgultalewlena tokanuya. Ga wa gi chipetgiwekleta rupninpotunanukna.

¹² Wale chinanu gimwatanu tengogne ga wa tengogne gwachingi. jGi waneni tyechijne gajene ga wa tsru wenu gajene, gi rixanu gixa yegi rujrukata kamchi gitsrukate!
Tsrugimtuwnalu rixa.
Gi rixanu rumatlu pshinitsongognepje waneylu.

Wa gimnu gitsruka kojwaklo suxo

¹³ Ga wa gimnu gonru gitsruka getnatkawa giknookalurutka ga wa tyechijnetkalu. Waneklu kojwaklo suxo jeji wugenetachro. ¹⁴ Ga wa suxo geneeka gepmeji tsru klatatalumeji pixkalutu yineru mwiyawakanu talninripa, gimnu gonruegiya talninripa, twiyawakapa tyinripa. Wane toglutikolupa gogi ga wa gogkaka ga wa ganikajgogne. ¹⁵ Ga wa suxo gajxigi raplikgatlu gonu gimnu, rapga pixka, rapogyegimtyaplo. ¹⁶ Ga wa chiji gipxaklo suxo. Chiji namata, ga wa rapga nikloka, gimnu gonru gitsruka gaplikgatanru. ¹⁷ Giyagni gimnu gonru gitsruka jigekanuwpotuma suxo chinanu. Ralimta. Ruylalewatinripa gixetachine toklopishaneyma, wa Goyakalu yokananrukaka kamrutachine, ga wa gipgultalewlu Gesopirana waneyalune. ¹⁸ Ga wa tsru wenu ksate tunwata gimnu gonru gitsruka.

13

Kmatsuru tsru wenuya kanikyachri

¹ Ga wa netlu kmatsuru tsru wenuya kanikyachri. Ga wa waneyalutu pamolegwa ga wa payokgiprejiwuruta. Ga wa gigwakaka rawa pamole pogirchi sagyete pixkalutu. Ga wa gijiwkaka rawa yonatkaluru mupashiregnuchi giwaakaka. ² Ga wa kmatsuru netanru mgenoklu pixka rixa. Ga wa gjixi magemjixi pixka rixa. Ga wa ginama tsru mgenoklunama pixka rixa. Ga wa gimnu gitsruka geneklu ruyakle ga wa tuplapijere. Ga wa tsru potu rutaklu. ³ Ga wa satu gijiwu gistakapgutatkaluru rupninripmaka. Ga wa rustakikolu rupninripmaka gituukaaka. Ga wa ruglajitna psolchijne gajeneko kmatsuru gajxigi rawinrina. ⁴ Ga wa yoptsojityegitluna gimnu gitsruka gi rixanu wale gitaklu kmatsuru. Ga wa yoptsojityegitluna kmatsuru. Wane chinna, “¿Girupni wa kmatsuru pixkalutu? ¿Katu gimkata giylakakleta waleyma?”

Kmatsuru gitaaka psolchijne gajeneko chinanu

⁵ Ga wa kmatsuru geneeka namchiya yanumatyaplu tsrupirankaka ga wa mupashiregnuchkaka. Ga wa rutaaka gepkoxamkojmole gepi ksuru wane rixinripa. ⁶ Ga wa yanumata mupashiregnuchi chinpiranyegityaplu Goyakalu. Mupashiregnuchi chingiwakatyaplu ga wa gipji, ga wa tengogne gwachine. ⁷ Ga wa ruchichka yagotyapna kpashirine, ga wa raalixyapna. Ga wa rutaaka wale panerumnunanuka yegi, ga wa pejnuruneko yine yegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachine yegi, ga wa payinem-nunanuka yegi. ⁸ Ga wa pejnuruneko tyechijne gwachine yoptsojityegitlu mapiranyegine giweklu kirukatyegiya wa gowega Wgene kirukatyegiya. Walenwa gilyatkaluru rekamrutkoyakawa tye psolchijneko.

⁹ Wa kajnakopnalu yijnakotanu:

¹⁰ Kashrewlu ganikachri, kashichkalurupni ralimtanu.

Girukokta yoglolewapi giylalewatya, yoglolewapi rumkata giylaletikolupa. Ga wa tyenwa kpashirine kashnantakognewle ga wa ralixlewlena.

Kmatsuru chiji gishpakyachri

¹¹ Ga wa netlu satu kmatsurutnaka chiji gishpakyachri. Gepigwalutni gowega Wgene pixka. Ga wa gimnu gitsruka pixka rixa yanumsaleta. ¹² Ga wa muchinanu kmatsuru pixka rixa gitaakotu koxa wale psolpotuyako, wale getanu. Ga wa psolchijneko ga wa chiji gwachine yoptsojijtjixa, yoptsojityegityapluna wa muchinanu kmatsuru, wa gistaakaluru gipniripmaka gitukachritka. ¹³ Ga wa tsru getkalurkaka kamruta. Tengogne rujruukakyalu xirnachri. Chiji rapoka yine getanu. ¹⁴ Giyagni yokwitna tyechijne gwachine getkalurkakaya wa renekikolu kamrutuyaplu kmatsuru getanu. Wane chinna tyechijne gwachine kamrutuyapluna kmatsuru yaglu. Walenwa yoglolewapi gitsakikaluru ga wa ruweka. ¹⁵ Ga wa reneeka ruweekakyaplu kmatsuru yaglu, wa kmatsuru yaglu yanumatinripa. Ga wa reneeka ginnakokta ruylajixyapa wa kmatsuru yaglu myoptsojityegitkane. ¹⁶ Ga wa wane rixkakna pejnuruneko mturune ga wa tsrone, ponikolonye ga wa kwamonurune, gishpakachine ga wa wayegrechine, potuklemoyona rutakagimaxiketkolupna waka gjitrotna. ¹⁷ Ma mumkata gagjiretinitipna ga wa gishankalu mumaxikolenena kmatsuru giwaka waka giwakpejnu.

¹⁸ Ga wa tyenwa gimatkalewlu. Kanshinikanuru yantatanru kmatsuru pejnu. Gi rixanu yineru pejnuni. Ga wa wale pejnuni wa patsrujire pacha patsrujiremole patsrujire.

14

Wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane shikalwat-inri

¹ Netatkalu Gowega Wgene Siyo Magkate tunwatachri. Ga wa Waley-malune satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, Wale giwaka ga wa Ruru giwaka yonajrotatkalune. ² Ga wa nyijnakotlu pagima tengogne giyakatyachri, gixo gonugimkaka pixka. Ga wa tsru rutloglegima pixka rixa. Ga wa nyijnakotlanrugima, kgitloklerune rutlotsaprena rutlotinrina pixka rixgimata. ³ Ga wa shikalchi gerotu shikaletna, pogirchi tuplapijere getanu ga wa gepkoxamkoje giwekachine getanu ga wa tsrone getanu. Ga wa gike gimkata gimatletlu shikalchi seyini wannapje, wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, gipekotikalune chiji gajeneygiya. ⁴ Nyinwa suxoneyma mpuchotkone, gi rixanu suxo metkanewa. Nyinwa gowega Wgene gomkagitachine ginakakokta yinri. Nyinwa yinyegiya gipekotikalune. Nyinwa gegwikane Goyakalu chinanupa ga

wa gowega Wgene chinanupa. ⁵ Ga wa ginamayna gi rukshigayrokletkana. Muklukanuwnakane.

Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu

⁶ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tengogne ganikajite yapa galnalenata. Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu waneyalutu, tyechijne gwachine runkakeyegitanrupa, ga wa payinemnunanukyegi, ga wa panerumnunanukyegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachinyegi, ga wa pejnuruneko yine yegi. ⁷ Gichkoplaji wane chinreru, “Mpikanru Goyakalu ga wa gimalwutanru. Gi rixanu rapokatka rutakyagoklewlepapko. Gyoptsojityegitanru tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa gonu gishpakgatyaawaakaka kamrutachri.”

Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni

⁸ Ga wa romkagitlu satu Goyakalutowreru gepi chininri. Wane china, “Rujrukanatka. Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni. Suxo pixka tapoklewle getsotanrewle wingate, payinemnunanuka tutagata.”

Ruykotkana ma yonogyegityapluna wa kmatsuru

⁹ Ga wa satu Goyakalutowreru mapa chininri gomkagitna. Gichkoplajiya wane china, “Girukokta yoptsojityegitlu kmatsuru ga wa wale yaglu, ga wa girukokta gijrota ga wa gimyo gimaxikole yoptotachri, ¹⁰ wale koxa giranru Goyakalu gimtuwnale wingate, myapjetu giyookaluru. Wale jgekanu girikalurostono giyookalurupa. Ga wa walepni saletpotutkona xirnachriya ga wa gasogreya kpashirine towrechine getanu, ga wa gowega Wgene getanu. ¹¹ Ga wa wanna tsru salewnalepgya gatskogognenatanu gike rixiniko mnikawnakatura. Gi rapnanutanunna gogi ga wa goyechno, wa kmatsuru ga wa wale yaglu yoptsojityegitachinepni, ga wa girukokta yoptotlu giwaka gimaxikle.” ¹² Ga wa tyenwa kpashirine kashnantakognerewle: Goyakalu yokanatanrukaka kamrutinripna ga wa Geso romkagi galixletinripna.

Giglenshinikanyegitkalunni Gitsrukaachi gwachine gipnakane

¹³ Ga wa nyijnakotlu tokanchi tengogne giyakatyachri, wane chinachri, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gipnachine xanigognenanu, Gitsrukaachi gwachine gipnakane.”

“Gigi,” china Giwekikaluru, “yaprewatinrina rapnanutinripna. Gi rixanu kamrurna gomkagitanna.”

Tyechijne jirgika

¹⁴ Ga wa netatka. Ga wa waneru kyachgapererumko klatalu. Ga wa kyachgapererumko tuplata yineru Wgene pixkalutu, kori sagyeta wanejiwurutu. Ga wa satpokachri gistakapi gepragaspuru rawamyota.

¹⁵ Ga wa kpashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Gichkoplaji china saplewyegitlu kyachgapererumko tuplatachri. Wane chinru, “Pkashichanutkalu pustakapre. Pjirganutka. Gi rixanu rapokatka jirgikolpapko. Ga wa ruprigatka tyechijne jirgikolu.”

¹⁶ Giyagni kyachgapererumko tuplatachri chiji ranikatkalu rustakapre. Ga wa chiji jirgakatka.

Wa tapatgatyawaka Goyakalu gimtuwnalyegi

¹⁷ Ga wa tengogne gwachri kpashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Waneykoxlu wale satpokachri gistakapi gepragaspuru. ¹⁸ Ga wa yochpikjetikowakawa ruyakaty satu Goyakalutowreru. Wale gitaaka xirnachri chinanu. Gichkoplaji saplewyegitlu gistakapi gepragaspuru waneyalutu. Wane chinru, “Pkashichanru pustakapre gepragaspuru, ga

wa pjirganru gowapitsgawa chiji gajero. Gi rixanu ralixatka gowaji chiji gajero.”

¹⁹ Ga wa Goyaklalutowreru chiji raniklu rustakapre. Ga wa jirgalu chiji gajero gowaji. Ga wa tapatgatyawaka Goyakalu gimtuwnalu yegi, ruknoklu. ²⁰ Ga wa tapatgatyawaka gakatooka pokchi malekate. Ga wa tapatgatyawaka rushpakya granchi, kawalyo chipetapre tennu gapokagra-gatachri, ga wa satu pacha waragkastsi rowuknu.

15

Payokgipre ralipre tsru salewakchikaka

¹ Ga wa tengogne netyalu satu getkaluru, tsrupotu kogljajrewatachri. Payokgipre Goyakalutowrene payokgipre ralipre tsru salewakchikaka waneyalune. Gi rixanu tyekakaya ralipreta Goyakalu gimtuwnale. ² Ga wa netlu tsru wenu wityoga pixkalutu xirnachrimero yapjetachri. Ga wa kmatsuru gaalixachine, ga wa yaglu, ga wa giwakpejnu gaalixachine, wityo pixkalutu tsru wenu gogomta tunwatachine. Ga wa gitloptsakaka Goyakalunu waneyalune. ³ Ga wa shikaletluna Goyakalu wayegeru Moysisi shikale ga wa gowega Wgene shikale. Wane china shikaletna: Tsrupotkakni ga wa kogljajrewatachrikaka pkamrure, Wutsrukate Goyakalu, pejnuruko Girukotachri. Potuko potu ga wa galikakpotunanu pixjetyawaka. Payinemnunanuka Pogiryi.

⁴ ¿Girupni gi wa pikanyi Pixa, Wutsrukate?

¿Ga wa katupni gi gimalwugiwakatanyi?

Gi rixanu Pixapjeni wa kpashiryi.

Gi rixanu payinerumnunanuka ginanu

ga wa yoptsojityegitanyina.

Gi rixanu gipgujetkalurutkani kiglerkaka pkamrutinri.

Payokgipre koripre

⁵ Wanepnute neta. Ga wa kotpuukalurni kpashiwakpotugruko, gipgujatikowakapi gajerugruko tengogne gajeru. ⁶ Ga wa kpashiwakpotugruko rushpakyaana payokgipre Goyakalutowrene, payokgipre tsru salewakchikaka waneyalune. Katajimalu powralu mkachrichrata gitakachine. Ga wa gishrikakjputachine korimtaya. ⁷ Ga wa satu wa gepkoxamkoje giwekachine genekna payokgipre Goyakalutowrene payokgipre koriproswaga katseplu rumtuwnale giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu Goyakalu. ⁸ Ga wa kpashiwakpotugruko katseplu kapgyalu Goyakalu goyaknu chinanu ga wa ruyakle chinanu. Ga wa gike gimkata jiglokletlu kpashiwakpotugruko nikawninpotunanuko payokgipre tsru salewakchikaka payokgipre Goyakalutowrerunenu.

16

Towutkana rupkakyapluna koriproswaga gwanru

¹ Ga wa kpashiwakpotugruko giyakatyachri gichkoplaji nyijnakota. Wane chinna payokgipre Goyakalutowrene, “Gajewa. Chiji gipkakanru payokgiprepro Goyakalu gimtuwnale yegi.”

Muchinanuproswaga

² Giyagni muchinanu ralimta. Chiji rupkaproswagatlu walenu. Ga wa gektutu mugletu trechi waneyatkana yine, wa kmatsuru gimaxikle waneyalune ga wa wale yaglu yoptsojityegitachine.

Gepi rixinriproswaga

³ Ga wa gepi rixininri tsru wenu gipkakuprosawatlu walenu. Ga wa gipnachrigraga pixka rixatka. Ga wa pejnuruneko giwekachine tsruwenu gajene gipnana.

Mapa rixinriproswaga

⁴ Ga wa mapa rixinri rapgakaka ga wa gonu gishpakgatyawaakaka rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa granchitkani. ⁵ Ga wa nyijnakotlu Goyakalutowreru gonu gitakikaluru wane chinreta:

Pixni poyagkakachriyi, wa wanerutyi
ga wa muchikawluryi, kpashiryi,
gi rixanu tyekaka puklukanuwnayegjixa.

⁶ Gi rixanu wanna gipkaklu kpashirinegraga,
ga wa ptokanu geneklewatachinegraga,
ga wa granchi putna. Rumuknunina.

⁷ Ga wa yochpikikowakakwa njema wane chinreta:
Gigi, Nutsrukate Goyakalu, Pejnuruko Girukotachri.
Galikakpotunanu ga wa poyankaklewluni
puklukanuwnayegjixlewle.

Gepkoxamkoje rixinriproswaga

⁸ Ga wa gepkoxamkoje rixinri tkachi gipkakuprosawatlu walenu. Ga wa tkachi geneeka jimyapna yine xirnaleyaya. ⁹ Ga wa yine tsru gemeruya ralgakakikna. Ga wa mupashiregnuchi chingiwakatluna Goyakalu, tyekaka tsru salewakchikaka girukotachri. Gi renshinikautna rumalwutyapluna.

Pamyo rixinriproswaga

¹⁰ Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kmatsuru tuplapijere rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa mapshagalutkani wale pogirewatyawaka. Ga wa gichino chinanu rashkannutanna. ¹¹ Ga wa mupashiregnuchi chinpiranyegitluna Goyakalu tengogne Gajeru gichinyegna chinanu ga wa gitrena chinanu. Gi wa renshinikanutna kamrureyna.

Patsrujire rixinriproswaga

¹² Ga wa patsrujire rixinri Goyakalutowreru tsru Geyopreta Gapga rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa walega gipriga ralpokgapotikolupa tkachi gishpatyawakasreta pogirene gatnugapotepa. ¹³ Ga wa neta gishpakletna mapa puchotlewatachine kamchine tolojru pixkalutkaka, gimnu gitsruknama gishpakyachri, ga wa kmaturnama gishpakyachri, ga wa gixashatachine tokanchi geneklewatachinenama gishpakyachri. ¹⁴ Gi rixanu nyinwa kamchine getkalurkaka kamrutachine. Rushpakna, psolchijine gajeneko pogirene yegi yachine, rapatkakikolupna giylalu yegi, Goyakalu pejnuruko Girukotachri tsrupotogone giylale.

¹⁵ “Xakoka kachowguru pixka nixa ginretanu. Giglenshinikanyegitkalurni giyokachri ga wa girukotamkatachri, mamkatu ma yaninitipa. Ga wa ma metikotupa patewle.”

¹⁶ Ga wa Gewreyo tokanu Garmaketo chinikowaka rapatkakikowakapna.

Payokgipre rixinriproswaga

¹⁷ Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kawleru rupkakuprosawatlu walenu. Wa tengogne gajeru kpashiwakpotugruko pogirchi tuplapijeryegiya rushpakya gichkoplaji, wane chinachri, “Wane gixkalurutkani.”

¹⁸ Giyagni wanetkalu rawrakle ga wa plaschigimkaka ga wa rutlogle, ga wa tsru giyolikchijru. Yine gapokchijitiniyakawlu mwajejetkatu tye

pixkalutu tsrupotu giyolikchijru. ¹⁹ Ga wa tsru pokchi mapasreta kotsपालतikaluru. Ga wa payine pokchikaka gijrukana. Ga wa tsru Wawiloni gishiniika Goyakalu getanu, wa renekyaplu jige kanu gimtuwnale wingate girikalurostono. ²⁰ Ga wa pejnuruko kanipreku galimta. Ga wa magkakaka gi rukshiika. ²¹ Ga wa tengogne rujukya giwruji tsru potu pamyomole ginu pixka, yine gogo gijrukachri. Ga wa yine mupashiregnuchi chinpiranyegitlu Goyakalu tengogne Gajeru, tsru salewakchi giwruji chinanu. Gi rixanu tsrupotni tye salewakchi.

17

Tuklukanuwnayegixikowaka tsro kapoklewaklero

¹ Ga wa runa wa payokgipre Goyakalutowrene satute, wa payokgipreproswaga waneyalune satute, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekakgitanyi tuklukanuwnayegixikowaka tsro kapoklewaklero gixo gonkaka tuplatachro. ² Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene. Ga wa psolchijneko gwachine gimeta tapoklewle wingateya.”

³ Ga wa ranikno Giwekikaluruya. Yineru mwiyawakanu ranikno. Netlo suxo serolu kmatsuru gogo tuplatachro. Waneylu wale gixo mupashiregnuchi giwaakaka. Payokgiprejiwurutu ga wa pamolegwalutu. ⁴ Ga wa suxo pakniga yoshmookaluru pixkalutu ga wa serolumkachri gitakachro. Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya, ga wa katajiroji perlajakakaya. Ga wa tomyo waneylo kori girapistono. Gaganutkalurkaka ga wa kapcholkaka tapoklewleya katsepostonoyalo. ⁵ Ga wa tgiwaka tojrota tyonatika:

Giyogimanatkaluro, Tsro Wawiloni,

Kapoklewaklerone Ginro

ga wa Gaganutkalurkaka Chiji Gajeru Ginro.

⁶ Ga wa netlo suxo, kpashirinegraga ga wa Geso gipgujatachinegraga gimetachro. Ga wa netinitkalo nuglajita. Tsru giglajru nixa.

Giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana ga wa kmatsurupirana

⁷ Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “¿Klu chinanu puglajita? Gita ginkakanyi giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana, ga wa kmatsuru tutjiterupirana, payokgiprejiwurutu ga wa pamolegwalutu. ⁸ Wa kmatsuru wa petanru, wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu, gitskata potu gishpakyachripni ga wa gamgikowaka yanu. Tyechijne gwachine wa giweklu kirukate tye psolchijneko rekamrutkoklunuyakawa myongiwakatkone ruglajitanna retinipluna kmatsuru wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu ga wa gapokachripa.

⁹ “Ga ga tyenwa shinikanchi kgimatkaluru. Payokgipre jiwchikaka walenwa payokgipre magka, wa suxo tuplatyawaka. ¹⁰ Ga wa walenwa payokgipre pogirchine. Pamyone gijrukanatka. Satu wane. Ga wa satu gi gapokawa. Ga wa rapokinipa, pshinitsonu rumkata gwaleta. ¹¹ Ga wa kmatsuru muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu, tyenwa pogirchi yokgipi rixinri. Ga wa payokgipreymalutni. Ga wa gamgikowaka yanuna.

¹² “Ga wa pamolegwakaka petanru wannanwa pamole pogirchine. Wannanwa gi yopotowalu pogirewatyawakna, seyni kmatsuruyma pshinitsonu rutaakona. ¹³ Ga wa wanna waneya satupje shinikanchi. Ga wa muchkonna ga wa rutakikolna renekanruna kmatsuru. ¹⁴ Gowega Wgene yagotanna. Ga wa gowega Wgene gaalixanna. Gi rixanu Walenwa gitsrukaachine

Gitsrukate ga wa pogirchine Pogire. Ga wa Waleymalune tomgakalune ga wa tsonitkalunni ga wa poyagkakachinni.”

¹⁵ Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “Wa gonkaka petanru, kapokle-waklero tuplatyawaka, walenwa yine ga wa gixolunkaka, ga wa payine, ga wa patokankaka yanumatyachine. ¹⁶ Ga wa pamolegwa wa petanru, wanna ga wa kmatsuru gayegixanro kapoklewaklero. Ga wa giknookaluro ga wa mamkato rixanunrona. Ga wa togitu nikanna. Ga wa xirnachrimeroya yoxikinirona. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gitakgajitna Wale gishinikanru kam-rutinripna. Ga wa satupje shinikanchi rixanna. Ga wa pogirewatyawakna kmatsuru renekanna poyagkakikolpotunanuko Goyakalutokankaka. ¹⁸ Ga wa suxo petanro walanwa tsru pokchi, tyechijne pogirene chinanu pogire-watachri.”

18

Nikawnanatka tsro Wawiloni

¹ Wanepnute netlu satu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Tsru potu rutakikolu. Ratajiwnale pokamlatlu tye chiji. ² Ga wa gichkoplaji china sapleta. Wane china:

¡Nikawnanatka, nikawnanatka tsro Wawilonyani!

Kamchine gwiyawaka tixatka

ga wa pejnuruneko kamchine puchotlewatachine gishyatikowaka,
ga wa pejnuruneko koshichine kapcholune ga wa gayegixkalune.

³ Gi rixanu tapoklewle getsotanrewle wingate

payinemnunanuka gira.

Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene.

Ga wa marnewatachine tyechijne gajene

ponikowata tshichponponikowleshatinriya.

⁴ Ga wa satu tokanchi tengogne giyakatyachri njema. Wane china:

Gishpakinitkalo, nayinerutene, gma mumukochirewatyuanplo,
ga wa gma yoptotyuanplu tsru tsaletikoluya.

⁵ Gi rixanu tengognepotuko rapokmoletinitka tmukochire.

Ga wa Goyakalu gishinikatkalu tma poyagkaklenu.

⁶ Papnutanro tixa gapnulewletyawaka.

Gepi kata psatkakyegitanro tkamrure pixka.

Wa girapistono tutakgatanru,

gepi kata putakgatinro.

⁷ Wane tixa galixkotletnawa ga wa tponikowashatinri wanekepejnu penekanro tsalewnapotutinri ga wa twamonuwatinri.

Gi rixanu wane chingajita, “Gita pogirewatachrono tuplatachrono.

Gi wa mkapyalno.

Gike nixiniko wamonchi netanu.”

⁸ Wale chinanu pshinitsonuji rapokanu tsalewninripotu:
gipnalu, wamonchi, ga wa tsru nachlu.

Ga wa xirnachri tyoxikikolupa.

Gi rixanu gichkolni Gitsrukaachi

Goyakalu tuklukanuwneyegjixjeru.

Wawiloni ruchiyagatanna

⁹ Wala ruchiyagatanna ga wa rukegeknanuwatanrona tyechijne pogirene, walayma gapoklewatachine ga wa tixje ponikowashatachine, wa wanna getiniplu tyoxikikolupgya. ¹⁰ Tsalewnapotutinri, piklena chinanu wajra tunwatanna. Wane chinachinepni:

¡Gi waneni! Tsru potu pokchi Wawiloni, gichkolu pokchini.

Gi rixanu pshinitsonuji rapokatka puklukanuwnayegjixikolu.

¹¹ Ga wa saplewjekteyegitanrona tyechijne gajene kmarnewaklerune ga wa ruwamonuwatanrona. Gi rixanu gike wanepnute gagjitanunna rejnunkatna. ¹² Rejnunkatna walenwa kori, ga wa sroschi, ga wa kwenur-sotleru, ga wa katajiroji perlaji, ga wa wale potu mkachrichrata, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri, ga wa pgayamtalu, ga wa serolu mkachri, ga wa pejnuruko pgamlumunalu, ga wa pejnurukostono nikchi gitsruka gapkajere kamrutikalurustono, ga wa pejnuruko kwenuru potu gagmunastonkaka, ga wa sintawoshpata, ga wa yowuma, ga wa kigle-sotlerushpata. ¹³ Ga wa kanilata, ga wa pgamluru, ga wa pgamlugalo, ga wa pgamlupagiri yochpiikalurupa, murmunga, pgamlupagirpotu, ga wa winga, ga wa goliwangi, ga wa wale potu trikopagi, ga wa triko, ga wa prachine, ga wa gowegane, ga wa kawalyone, ga wa chiji yapachrokaka kawalyo kosetanro, ga wa manchikaka, ga wa yine giwekinri.

¹⁴ Wa gejnui punshinikanu getsotanutanru gitspalatinyi.

Ga wa pejnuruko ponikolu

ga wa pejnuruko gatajiwnachri pamginina.

Gi pagogneko rukshiiko.

¹⁵ Ga wa tyeekaka marnewatyachine, walaya ponikowatachine tsalewnapotutinri piklena chinanu wajra tunwatanna. Ruchiyagatanrona ga wa ruwamonuwatanrona. Wane chinanna:

¹⁶ ¡Gi waneni! ¡Gi waneni, tsru pokchini!

Wale potu klatalu mkachri,

ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu,

ga wa serolu mkachri gitakachro.

Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya

ga wa katajiroji perlajkakaya.

Gi rixanu pshinitsonuji

giknookalurni gi pejnunanukta ponikolewlu.

¹⁷ Ga wa pejnuruneko kanawa ganikachine, ga wa pejnuruneko kya-gapgaklerune ga wa pejnuruneko kanawa kamrurewatyachine, ga wa pejnuruneko tsru wenu kamrurewatyachine, wajra tunwatanna. ¹⁸ Ga wa saplewjektetna retinrina tyoxikikolupgya. Wane chinna, “¿Girupni tye tsru pokchi pixkalutu?”

¹⁹ Chijipagi rupkajiwutna. Ga wa saplewjetanna. Chiyagatanna ga wawamonuwatanna. Wane chinna:

¡Gi waneni! ¡Gi waneni! Tsru potu pokchini.

Walaya ponikowatna

pejnuruneko kanawa waneyalune tsru wenu, tponikowleya.

Gi rixanu pshinitsonuji giknookalurotkani.

²⁰ Gimuwatanu wala chinanu,

tengogne gajene ga wa kpashirine,

ga wa yokanatkalune, ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine,

gi rixanu Goyakalu giklukanuwnayegjixlo gixa chinanu.

Gike rixiniko rukshikonatka Wawiloni

²¹ Ga wa satu Goyakalutowreru gichkolu gwalu sotlu, tsru ginripi sotle pixka. Tsru wenu ruknoklu. Wane china:

Tye pamuchkonu pixka tixa giknookota Wawiloni,

wa tsru potu pokchi.

Ga wa gike rixiniko rukshiikonatka.

²² Ga wa kgitpetsaklerunegima

ga wa kgitloklerunegima

ga wa ktumlejklerunegima,

ga wa kowiklerunegima
 gike rixiniko jemkotka pixaya.
 Ga wa pejnuruko kamrurchi gike rixiniko rukshiikotka pixaya.
 Ga wa ginripsotlegima gike rixiniko jemkotka pixaya.
²³ Ga wa katalo pokamlale gike rixiniko pokamlatyegiyi.
 Ga wa gnunrowatachriplaji ga wa gnuruwatachroplaji
 gike rixiniko jemkotka pixaya.
 Gi rixanu kmarnewakleru pixanu
 wannanwa tsrukakalune tyechijneya.
 Gi rixanu ptagonchiwle payinemnunanuka pyokwitinri.
²⁴ Ga wa walaya rukshikika Goyakalu tokanu geneklewatachinegraga,
 ga wa kpashirinegraga,
 pejnuruniko giylatkalurunena tyechijneya.

19

Gimuwlu tengogneya

¹ Wanepnute pagima nyijnakota tengogneya gixolune yineplajgima pixka-
 lutu. Wane chinna:
 ¡Gimalwutanru Goyakalu!
 Woyakalutenupni gognetkaklewlu, ga wa goyaknuchi
 ga wa giyaklu.
² Gi rixanu galikakpotunanni ga wa poyagkaklewlu
 putakyagoklewle.
 Gi rixanu Wale giklukanuwnayegjixlo tsro kapoklewaklero,
 chiji gajene gimtukachro tapoklewleya.
 Wayegrenegraga rapnuyegitna walamyoya.
³ Rumepe wane chinretna,
 ¡Gimalwutanru Goyakalu!
 Tyoxikolupgya gatskogogenatanu gike rixiniko
 mnikawnakatupa.
⁴ Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsrune ga wa gepkoxamkojene gepkoxam-
 kojejixirune chiji gapoka. Yoptsojityegitluna Goyakalu, pogirchi tuplapijere
 tuplatachri. Wane chinna:
 Wane gixkalurupa. ¡Gimalwutanru Goyakalu!
⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya satu tokanchi wane chinachri:
 Nshikaletgimalwurefanru Woyakalute,
 pejnurunekgi wayegrengi, ga wa pikjengi,
 mturune ga wa tsrune.
⁶ Ga wa pagima nyijnakota, gixolune yineplajgima pixka, ga wa gixo
 gonkakgima pixka, ga wa rutloglegima pixka, wane chinachri:
 ¡Gimalwutanru Goyakalu!
 Gi rixanu pogirewata Wutsrukate
 Woyakalute pejnuruko Girukotachri.
⁷ Wumuwatanu ga wa wumjikpotutanu.
 Ga wa wumalwutanru.
 Gi rixanu rapokatka gowega Wgene kashimyole.
 Ga wa ganunropa galpokotachrotka.
⁸ Ga wa teneeka tyoshmakyaplu
 wale potu klatalu mkachri katajimtalu ga wa powralu.
 Gi rixanu wale potu klatalu mkachri
 walenwa kpashirine poyagkaklewle.

Gowega Wgene kashimyole meyiwlunachnewlupa

⁹ Giyagni wane chinno, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gowega Wgene kashimyole meyiwlu nachnewlupa chanixkalune.”

Ga wa wane chinno, “Tyenwa Goyakalu tokanu galikakpotu.”

¹⁰ Ga wa gijixipta napoka nyoptsojityegityaplu. Ga wa wale wane chinno, “Pgirukotinwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechirino gita, satu wannatno gita, wa pumolene gipgujtalewlu Gesopirana waneyalune. Goyakalu pyoptsojityegitanu. Gi rixanu wa gipgujtalewlu Gesopirana walenwa Goyakalu tokanu genekikolu pixka.”

Goyakalu Tokanu gakaglokwatachri

¹¹ Ga wa netlu tengogne kotpuukaluru. Ga wa wane netyalu kawalyo klatalu. Ga wa wale gogo tuplatachri Walenwa Poyagkakachri chinkaluru, ga wa Galikakpotu. Poyagkaklewleya rutakyagoklewata ga wa yagotlewata.

¹² Ga wa giygale xirnachrimero pixka rixa. Ga wa gijiwu rawa gixogogirchi sagyeta. Waneylu giwaka yonatkaluru, gi satuna gimatanru, seyni Walepje gimatlu. ¹³ Ga wa mkachri granchi yoshmookaluru gitakachrini. Ga wa giwaka wane chinka Goyakalu Tokanu. ¹⁴ Ga wa solalone tengogne gajene gomkagitlu, klatalone kawalyone yapachine, wale potu mkachri gitakachine klatalu ga wa powralu. ¹⁵ Ga wa ginama rushpakya yoglolewapi gepragaspuru, payinkaka ruylakinripa. Ga wa kanojerchi yowumaje rugirukotanna. Ga wa Wale gakatoklu tapatgatyawaka, Goyakalu pejnuruko Girukotachri jigekanu gimtuwnale wingate yegi. ¹⁶ Ga wa gimkalu ga wa gitpali yonatika giwaka: Pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine Gitsrukate.

Kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri gipnale

¹⁷ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tkachi tunwatachri. Tsruplaji rixa saplewleyegitna. Wane chinna pejnuruneko koshichine ga wa kamejirune tengogne ganikajite galnachine:

Ginanu. Gapatanu tsru nachnewlu yegi Goyakalunu.

¹⁸ Gnikyaplu pogirchinegitu, ga wa solalone gitsrukatenegitu, ga wa gichkolungitu, ga wa kawalyonegitu, ga wa wanna gogo tuplanatachinegitu, ga wa pejnuruneko gishpakachinegitu, ga wa wayegrechine ga wa mturune ga wa tsrunegitu.

¹⁹ Ga wa netlu kmatsuru, ga wa tyechijne pogirene, ga wa wanna solalotene gapatachinni yagotyapluna kawalyo gogo tuplatachri ga wa Wale solaloteneyma. ²⁰ Ga wa kmatsuru kashichkaluru ga wa waleymalu gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa getkalurkaka kamrutachri wale getanu. Wa tyekakayma yokwitanna kmatsuru gimaxikle yoptotachine, ga wa yaglu yoptsojityegitachine. Wa nyi gepi giwekachinni xirnachripowga giknookana, wa gasogre xirnyachripowga. ²¹ Ga wa gixetachinni giylatkana kawalyo gogo tuplatachri yoglolewapreya ginama gishpakyachriya. Ga wa pejnuruneko koshichine jinanna wannanigituya.

20

Satu waragka walapu rostutikolu Satanasyo

¹ Ga wa netlu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Ga wa gitskata potu yoskekapre ga wa tsru yowumatsa gimyo waneyalutu. ² Ga wa wale kashichlu gimnu gitsruka, kapokotu gimnu. Walenwa kamchi gitsrukate, wa Satanasyo. Rostutlu. Satu waragka walapu rostutikolupa. ³ Ga wa gitskata potu ruknoklu. Rushyayegitlu ga wa rogo rupityalu, ma yokwityapatkana payinkaka, satu waragka walapu poyagkakinpotunanuko. Wanepnutepa rumkata kaspuukota pshinitsonu.

Muchinanupa yotunru

⁴ Ga wa netlo pogirchi tuplapijerkaka, ga wa wala gogo tuplatachine. Ga wa rutaakana rutakyagoklewatinripna. Ga wa netna giylatkalunemka, Geso gipgujtatikolu chinanu gistaknojitkalunni ga wa Goyakalu Tokanu chinanu. Wannanwa gi wa yoptsojityegitluna kmatsuru, gi wa yagluko. Gi koxa yoptotluna rumaxikole gijrotayna ga wa gimyoyna. Ga wa Kristoyma ruwekanna ga wa pogirewatanna satu waragka walapu. ⁵ Ga wa pimrine gipnachine gi giwekawa ma poyagkaakanupachi satu waragka walapu. Tyenwa muchinanupa yotunru. ⁶ Giglenshinikanyegitkalunni ga wa kphashirine wa muchinanu yotunrupa waneyalunemnupa. Wanna chinanu gi rutaaka wa gepi chininri gipnalu. Seyni wannapni wa Goyakalu ga wa Kristote sasertotetene. Waleyma pogirewgoggenatanna satu waragka walapu.

Satanasyo gapatkakna Koki gajene ga wa Makoki gajene giylalu chinanu

⁷ Ga wa satu waragka walapu poyagkakinpatka, kaspuukotka Satanasyo yoshmakikowakaya. ⁸ Ga wa rushpakanu yokwityapna payinkaka, gepkoxamkojesretate chijiya gajene, Koki ga wa Makoki, rapatkakikolupna giylalu chinanu. Tsuru wenu ksatnepagi pejnupna. ⁹ Ga wa psolchijneko tsernu yanna. Ga wa kphashirine gwamtyawaka ga wa galuukaluru pokchi sajrukna. Ga wa tengogne rujrukya xirnachri ga wa ruylatanna. ¹⁰ Giyagni kamchi gitsrukate yokwitjerna, xirnachri ga wa gasogre xirnachripowga ruknooka. Wanekoxna kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu Tokanu geneklewatachri. Saletpotgoggenatkona gogi goyechno gike rixiniko mnikawnakatu.

Tsro klatalo tuplapije, ga wa gitakyagoklewlu

¹¹ Ga wa netlo tsro klatalo tuplapije, pogirchi tuplapijere. Wala gogo tuplatachri yegi rusuptagamtyatka chiji ga wa tengogne. Ga wa gi rukshika gwikowakatatkana. ¹² Ga wa netna gipnachine tsrune ga wa mturune tuplapije ginaple tunwatachine. Ga wa kiruukaka kopraakalurni. Ga wa sato kiruka kopraaka. Walanwa giweklu kirukate. Ga wa gipnachine gitakya-gookikolu kiruukaka yonatikaluruya, rixa kamruretyawakna. ¹³ Ga wa tsru wenga genekatkana gipnachine wane gwanatachine. Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka genekna wane gwanatachine rushpakirripna. Giyagni satkaka gitakyagooka rixa kamruretyawaka. ¹⁴ Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka xirnachripowga ruknooka. Tyenwa gepi chininri gipnalu, wa xirnachripowga. ¹⁵ Ga wa giweklu kirukate mwagi-waakatkatu xirnachripowga ruknooka.

21

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

¹ Ga wa netlu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji. Gi rixanu wa muchinanu tengoggenanu ga wa muchinanu chijinanu gisuptagamtatka. Ga wa maleshatkalu tsru wenu. ² Ga wa kphashiri pokchi gerotu Gerosale neta gijrukleta tengogneya Goyakaluyegiya, galpokotkaluru gnuruwatachro pixka gigitkaluro tganurupa chinanu. ³ Nyijnakotlu gichkotokanuru pogirchi tuplapijere giyakatyachri, wane chinachri, “Xaniyakawa Goyakalupji yineymatka. Rumwapjitanna. Wannapni rayinerutene. Ga wa Waleko Goyakalu wannaymapa. ⁴ Wale sheyiyaletanna pejnuruko giktegn. Ga wa gipukchi maleshpatkalu, gi wa wamonchiko, gi wa saplewjekteruko, gi kachinoluko. Maleshpatkalu. Gi rixanu muchinankaka gisuptagamtatka.”

⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri wane china, “Xani psoluko gerotu nkamruta.”

Ga wa wane china, “Pyonatanru. Gi rixanu tye tokanchikakni wa poygakachri ga wa galikakpotunanu.”

⁶ Ga wa wane chinno, “Wane gixkalurutkani. Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano, wa yinuwakachrino ga wa ralipreno. Wa gonunnagatewatachripa Gita genekanru gonu gishpakgatyawaka giwekgatachri gonu genekashatkaluru. ⁷ Wa gaalirewatachri tyekaka yoptotachripni. Gitapni Royakalutno. Walepni nwugene. ⁸ Ga wa kpiklegolune, ga wa malixkane, ga wa gagananutkalurune, ga wa kgiylalewaklerune, ga wa kapoklewaklerune, ga wa kagonchiwatachine, ga wa yagluchisha kyonogyegiklerune, ga wa pejnuruneko kayroklerune giknookona gipowgaya, xirnachri ga wa gemsotlere gipragkachri galgikwaka. Tyepni wa gepi chininri gipukchi.”

Gerosale gerotu

⁹ Ga wa runa satu Goyakalutowreru, wa payokgiprepro katsepolu payokgipre ralipre tsru salewakchi waneyalune satufe, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekakgitanyi gnuruwatachro, wa gowega Wgene gnunropa.” ¹⁰ Ga wa Giwekikaluruya ranikno. Tsru magka tenolu rutakno. Ga wa rekakgitno kpashiri pokchi Gerosale, tengogne gijrukyachri Goyakaluyegiya. Goyakalu goyaknu waneyalutu. ¹¹ Ga wa pokamlale kwensotleji ru pixka, gaspe sotleji pixka, katwergalu pixkalutu. ¹² Kaprijererni, tsru tenolu potu prijeru. Pamole gepi gipgyaptoterutu. Ga wa gipgyaptokaka yegi pamole gepi Goyakalutowrene. Ga wa giwakchikaka yonatikalurni. Wannanwa pamole gepinerune Gisrayiline giwaka. ¹³ Tkachi gishpatyawakasreta wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi potuklesretate wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi kegnetesretate wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi gimxityawakasretate wanero mapa gipgyapto. ¹⁴ Ga wa pokchi prijere rapuko gwachri sotlukaka waneylu pamole gepi giwaka, wa gowega Wgene pamole gepi yokanatanune giwaka.

Wa pokchi gepkoxamkoje tsojrirutu

¹⁵ Ga wa Goyakalutowreru gita giynumsatachri waneylu koriye yantapije, yantatyaplu pokchi ga wa gipgyaptokaka ga wa prijere. ¹⁶ Ga wa pokchi gepkoxamkojetsojrirutu. Rowuknu ga wa waneko pshinru tsernu. Ga wa yagtopokchitlu yantapijeya, payokgipre pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkasti. Rowuknu ga wa tsernu ga wa tennu patenkakluni. ¹⁷ Ga wa pokchi prijere yantata. Gepi waragka gepi pacha kilometro, yineru yantale pixka, wa towrechri yantale. ¹⁸ Ga wa gaspe sotle kamrutikaluru prijere. Ga wa pokchi kori makojni witryo pixka katwergalu. ¹⁹ Ga wa pokchi prijere tuplatyawaakaka pejnuruko kwenuru sotlu gigletikaluru. Wa muchinanu tuplatyawaka gaspe sotleni. Ga wa gepi rixinri ksagirol polsotlerni. Ga wa mapa chininri kalsetoni klatsotlerni. Ga wa gepkoxamkoje rixinri gesmeralta poletwergasotlerni. ²⁰ Ga wa pamyos rixinri sartonika serotwergayongalni. Ga wa patsrujire rixinri sartyo gasersotlerni. Ga wa payokgipre rixinri krisolito pwalpootwergasotlerni. Ga wa yokgipi rixinri weriro gamampolnursotlerni. Ga wa mturuji rixinri topasyo ksajipwalnursotlerni. Ga wa pamole rixinri krisoprasopwaltwergasotlerni. Ga wa pamole satupje rixinri gasinto ksajpolnursotlerni. Ga wa pamole gepi rixinri gamatista pakni pixkalutu sotlerni. ²¹ Ga wa pamole gepi gipgyaptonwa pamole gepi katajiro perla. Satkaka gipgyaptonwa satu perla. Ga wa pokchipunni wa kori mkoje, witryo pixka katwergalu.

Wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote

²² Ga wa kpashiwaka potu gi wane netya. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pejnuruko Girukotachri ga wa gowega Wgene Walenwa kpashiwaka potu tye pokchiya. ²³ Ga wa pokchi gi galuklu tkachi gi wa ksuruko pokamlatyegityapmaklu. Gi rixanu Goyakalu goyaknu pokamlatyegitlu. Ga wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote. ²⁴ Ga wa pokchi pokamlanu yananna payine. Ga wa tyechijne pogirene ganikyegitanru pogirewlena. ²⁵ Ga wa rupgyaptokaka gike rixiniko gishyatka gogi. Gi rixanu maleshaplu goyechno wane. ²⁶ Ga wa payinkaka ganikyegitanru pogirewlena ga wa kagwakpiirena. ²⁷ Ga wa gage rixiniko wane jiglokanu gi satuna gimuteru, gi wa gaganutkaluru kamrutachriko, gi wa gayroklewatachriko, seyini wannapje giweklu kirukate gowega Wgenenu yonatkaluru.

22

Pagapga gonu giwekgatachri

¹ Rekakitno pagapga gonu giwekgatachri, katajgalu ga wa katwergalu. Goyakalu tuplapijere ga wa gowega Wgene tuplapijere giyakgatyachri. ² Ga wa ganikajputu ga wa pasretaspuwnagkaka waneru giweklu gagmunate, pamole gepi gejujuji gwajetyachri, paksurkaka satuko gejujujtnaka rawa. Ga wa gisure payine gitskalaakakachripni. ³ Gi wa kamakpiiruko wanepatka. Ga wa wane rawa Goyakalu tuplapijere, ga wa gowega Wgene tuplapijere. ⁴ Ga wa wayegrene yonogyegitanru. Ga wa retgojitanruna. Ga wa gijrotna rawgiwakatanu. ⁵ Ga wa maleshapkatlu goyechno wane. Ga wa gi galuukalurojni yochpiikaluro pokamlanu. Gi wa tkachi pokamlanuko. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pokamlatyegitanna. Ga wa wanna pogirew-gognenatanutka gike rixiniko mnikawnakatu.

Pshinitsonu nunanu

⁶ Wane chinno, “Tyekakni wa poyagkakachri tokanchi ga wa galikakpotu-nanu tokanchi. Gitsrukaachi wa tokanu geneklewatachine giwekinrikaka Goyakalute, yokana towreta rekagityapna wayegrene pshinitsonu gimkata wane gixkalurkakapa.

⁷ “Pshinitsonu nunanu. Giglenshinikanyegitkalurni wa tokanchi gimretachri twu tokanchi geneklewatachri kirukate gajeru tokanchi.”

⁸ Ga wa gitni Gwano tyekaka jemachrino ga wa getachrino, ga wa njeminitka ga wa netinitka, chiji napoka nyoptsojityegityaplu Goyakalutowreru-jixi ginaple, wa tyekaka nekakitjeru. ⁹ Wale wane chinno, “Pgirukotinwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechrino gita. Satu wannatno gita, wa pumolene tokanchi geneklewatachine, ga wa twu kiruka tokanu gimretachine. Pyoptsojityegitanru Goyakalu.”

¹⁰ Ga wa wane chinno, “Gi wa gipre kgimaxikoleru pushyatnri twu kiruka gajeru tokanu, wa tokanchi geneklewatachri chinanru. Gi rixanu gi gowukkatlu gigogne. ¹¹ Wa mpoyagkaakatu mpoyagkaakatpatkani. Ga wa kapcholu kapcholpatkani. Ga wa poyagkakachri poyagkakpatkani. Ga wa kpashiri kpashirpatkani.”

¹² “Pshinitsonu nunanu. Ga wa napnure Gitaymaplu, satkaka nenekyapa rixa kamruretyawaka. ¹³ Gitni wa muchinanu yongano ga wa ralipre yongano wa muchichachrino ga wa ralipreno, ga wa yinuwakachrino ga wa yoptukyawakno.

¹⁴ “Giglenshinikanyegitkalunni gerkamkatnachinwa, rutakikulupna giweklu gagmunate chinanu, ga wa pokchi gipgyaptote jiglokinripna. ¹⁵ Malekna kewene, ga wa kagonchiwatachine, ga wa kapoklewaklerune,

ga wa kgiylalewaklerune, ga wa yagluchisha kyonogyegiklerune, ga wa pejnuruneko gayroklewlu galukachine ga wa gayroklewlu koschekachine.

¹⁶ “Gitni Geso nyokanatlu notowreru gixa yegi rupgujtatyaplu tyepi-rankaka gapatjetachinkaka chinanu. Tawitskino Gita, ga wa Tawiklopishno. Ga wa Gitni Gonsagno gatajiwnachrino.”

¹⁷ Ga wa Giwekikaluru ga wa gnuruwatachropa wane china, “Tekali.”

Ga wa yijnakotachri wane koxa chinanu, “Tekali.” Ga wa gonun-nagatewatachri runanu. Ga wa girukokta galuklu gonu giwekgatachri genekashatkaluru yoptotanru.

¹⁸ Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka, wa twu kiruka gwachri, pejnuruneko yijnakotachine nupgujtayegita gita. Girukokta yog-nikyegitinri tokanchi tye pnute, Goyakalu yognikinri wale tsru salewakchi, wa twu kiruka yonpiranyegitkaluru salewakchi. ¹⁹ Ga wa girukokta tye tokanchi geneekaluru kontokanutinri twu kiruka gajeru, Goyakalu koninri walenupmaka giweklu gagmunateya wa kpashiri pokchi gajeruya, twu kiruka yonpiranyegitkaluru.

²⁰ Tyepirankaka gipgujtatachri Wutsrukate wane china, “Gigi. Pshinit-sonu nunanu.”

Wane gixkalurupa. Punanu, Wutsrukate Geso.

²¹ Gitsrukaachi Geso gimutangi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.